Мукаддес Китап

Turkmen New Testament

© 2002 Institute for
Bible Translation,
Moscow

This Bible is copyrighted by Institute for Bible Translation, Moscow (ibtrussia.org) and is provided with permission at the cost of printing by the Digital Bible Society (dbs.org). This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

This Bible, and many others, are available for free download in a variety of digital formats at dbs.org/bibles.

Language:
Country:
Publisher:
Copyright: © 2002 Institute for Bible Translation, Moscow
Last Updated: 2023-10-20
ID: f81982d4-9b8b-47f2-a473-df87a18b0718
ISO: tuk
ISBN:

Матта 4
Маркус 31
Лука 49
Яхя 78
Ресуллар Ишлери 100
Римлилер 128
1 Коринтослылар 139
2 Коринтослылар 150
Галатялылар 158
Эфеслилер 162
Филипилилер 166
Колеселилер 169
1 Селаниклилер 172
2 Селаниклилер 175
1 Тимотеос 177
2 Тимотеос 180
Титус 183
Филимун 185
Еврейлер 186
Якуп 195
1 Петрус 198
2 Петрус 202
1 Яхя 204
2 Яхя 207
3 Яхя 208
Яхуда 209
Ылхам 210

Матта

Иса Месихиң несил шеҗереси

1 Бу китап Ыбрайымың оглы болан Давудың
оглы Иса Месихиң несил шеҗере китабыдыр.
[2] Ыбрайым Ысхагың атасыды. Ысхак Якубың
атасыды. Якуп Иуда ве онуң доганларының
атасыды. [3] Иуда Тамарадан доглан Пересиң ве
Зерахың атасыды. Перес Хесроның атасыды.
Хесрон Рамың атасыды. [4] Рам Аминадабың
атасыды. Аминадап Нахшоның атасыды. Нахшон
Салмоның атасыды. [5] Салмон Рахавдан доглан
Боазың атасыды. Боаз Рутдан доглан Обедиң
атасыды. Обед Ессәниң атасыды. [6] Ессе Давут
патышаның атасыды. Давут Урияның аялындан
болан Сүлейманың атасыды. [7] Сүлейман
Рехавамың атасыды. Рехавам Абияның атасыды.
Абия Асаның атасыды. [8] Аса Ехошафатың атасыды.
Ехошафат Ёрамың атасыды. Ёрам Узияның
атасыды. [9] Узия Ётамың атасыды. Ётам Ахазың
атасыды. Ахаз Хизкияның атасыды. [10] Хизкия
Манашәниң атасыды. Манаше Амоның атасыды.
Амон Ёшияның атасыды. [11] Ёшия Бабыл сүргүни
вагтында доглан Ехонияның ве онуң
доганларының атасыды. [12] Ехония Бабыл
сүргүнинден соң доглан Шеалтиелиң атасыды.
Шеалтиел Зерубабелиң атасыды. [13] Зерубабел
Абихудың атасыды. Абихуд Элякимиң атасыды.
Эляким Азорың атасыды. [14] Азор Садокың атасыды.
Садок Ахимиң атасыды. Ахим Элихудың атасыды.
[15] Элихуд Элиязарың атасыды. Элиязар Маттаның
атасыды. Маттан Якубың атасыды. [16] Якуп
Меръемиң адамсы Юсубың атасыды. Меръемден
хем Месих дийлен Иса догулды. [17] Шейлеликде,
Ыбрайымдан Давуда ченли болан несиллер җеми
он дөрт аркадыр. Давутдан Бабыл сүргүнине ченли
хем он дөрт, Бабыл сүргүнинден Месихе ченли хем
он дөрт аркадыр.

Иса Месихиң доглушы

[18] Иса Месихиң доглушы шейле болды: Онуң
эҗеси Меръемиң Юсуп билен адаглыка, бири-
бирлери билен яссыкдаш болмазларындан өң,
Мукаддес Рухдан гөврели боланлыгы әшгәр болды.
[19] Онуң адамсы Юсуп бир догры адам болансоң,
оны утанҗа гоймак ислемән, яшырынлык билен
бошатмагы йүрегине дүвди. [20] Эмма ол бу затлар
хакда ойланып йөркә, Реббиң бир перишдеси онуң
дүйшүне гирип: «Эй, Давут оглы Юсуп! Сен
Меръеми өзүңе аяллыга алмакдан горкма, чүнки
онуң гөвресинде дөрән зат Мукаддес Рухдандыр.
[21] Ол бир Огул дograр, сен Онуң адына Иса
дакарсың, чүнки Ол Өз халкыны гүнәлеринден
халас эдер» дийди. [22] Буларың хеммеси Реббиң
пыгамбер аркалы айдан шу сөзүниң ерине етмеги
үчин болды: [23] «Ине, бир гыз гөврели болуп, бир
огул дограр, Онуң адына Эммануел дакарлар». Бу –
«Худай бизиң билендир» диен маныны берйәр.
[24] Юсуп укудан оянанындан соң, Реббиң
перишдесиниң табшырышы ялы, аялыны алды.
[25] Аялы илкинҗи оглуны † догурянча, онуң янында
ятмады, чаганың адына болса Иса дакды.

Мүнечҗимлериң гелмеги

2 Хиродес патышаның заманында Яхуданың
Бейтуллахам шәхеринде Иса энеден
догланында, ине, Иерусалиме гүндогардан
мүнечҗимлер гелип: [2] «Ехудыларың Патышасы
болуп доглан ниреде? Биз гүндогарда Онуң
йылдызыны гөрүп, Оңа сежде этмәге гелдик»
дийдилер. [3] Муны эшидип, Хиродес патыша ве
онуң билен бирликде тутуш Иерусалим галагоплуга
дүшди. [4] Ол әхли баш руханылары, халкың
канунчыларыны йыгнап, олардан Месих ниреде
догулмалы дийип сорады. [5] Олар шейле җогап
бердилер: «Яхуданың Бейтуллахамында, чүнки
пыгамбер аркалы шейле язылыпдыр: [6] „Эй, Яхуда
үлкесиндәки Бейтуллахам, сен Яхуда хөкүмдарлары
арасында асла иң кичиси дәлсиң. Чүнки халкым
Ысрайыла чопанчылык этҗек Хөкүмдар сенден
чыкҗакдыр"».
[7] Онсоң Хиродес мүнечҗимлери яшырын янына
чагырып, йылдызың хачан гөрненини чинтгәп
сорады. [8] «Барың, чага хакда ягшыҗа сораг-идег
эдиң, тапаңызда маңа хем хабар бериң, мен хем
барып, Оңа сежде этҗек» дийип, олары
Бейтуллахама иберди. [9] Олар патышаны диңләп,
ёла рована болдулар. Ине, гүндогарда гөрен
йылдызлары өңлерине дүшүп, чаганың болан
ериниң үстүне гелип дурды. [10] Олар йылдызы

† *Илкинҗи оглуны – иң гадымы голязмаларда: «бир огул».*

гөрүп, җуда бегендилер. [11] Өе гирип, чага билен
эҗеси Меръеми гөрдүлер. Дызларына чөкүп, Оңа
сежде этдилер-де, хазыналарыны ачып, алтын,
ладан ве мүр совгат бердилер.
[12] Хиродесиң янына өврүлмезлик хакда дүйш үсти
билен дуйдурыш берленсоң, олар өз юртларына
башга ёл билен гайтдылар.

Мүсүре гачыш

[13] Мүнечҗимлер угранларындан соң, Реббиң бир
перишдеси Юсубың дүйшүне гирип: «Тур, чага
билен эҗесини ал-да, Мүсүре гач, саңа айдянчам
шол ерде гал, чүнки Хиродес чаганы өлдүрмек
үчин Оны агтарҗак болуп йөр» дийди. [14] Юсуп
турды-да, чага билен Онуң эҗесини алып, гиҗе
Мүсүре гитди. [15] Реббиң пыгамбер аркалы: «Мен
Оглумы Мүсүрден чагырдым» дийип айданы ерине
етер ялы, Хиродесиң өлүмине деңеч шол ерде
галды.

Огланларың өлдүрилмеги

[16] Мүнечҗимлериң алданыны биленсоң, Хиродес
гаты гахарланып, Бейтуллахама ве онуң
этрабындакы әхли обалара адам иберди-де,
мүнечҗимлерден сорап аныклан вагтында болан
огланларың ики яшлысына ченли хеммесини
өлдүртди. [17] Шейлеликде, Еремия пыгамбер аркалы
айдылан шу сөз ерине етди: [18] «Рамадан бир сес
эшидилди, агы ве чуң матам сеси. Чагалары үчин
аглаян Рахел өзүне теселли берилмегини
ислемейәр, чүнки олар ёк».

Насыра өврүлиш

[19] Хиродес өленде, Реббиң бир перишдеси
Мүсүрде Юсубың дүйшүне гирип: [20] «Тур, чага
билен Онуң эҗесини ал-да, Ысрайыл юрдуна гайт,
чүнки чаганың җанының кастына чыканлар өлди»
дийди. [21] Ол турды, чагадыр эҗесини алып,
Ысрайыл юрдуна гайтды. [22] Йөне Археласың өз
атасы Хиродесиң ерине Яхуданың патышасы
боланыны эшидип, ол ере бармага горкды, дүйш
билен дуйдурыш берленсоң болса, Җелиле
этрапларына ёла дүшди. [23] Гелип, Насыра диен бир
шәхерде месген тутды, шейдип, пыгамбер аркалы:
«Оңа насыралы дийлер» дийип айдылан сөз ерине
етди.

Яхяның вагзы

3 Шол гүнлерде Яхуданың чөлүнде вагыз эдип,
чокундырыҗы Яхя пейда болды. [2] Ол: «Тоба
эдиң, чүнки Гөгүң Патышалыгы голайлады»
дийййәрди. [3] Себәби ол Ишая пыгамбериң: «Чөлде
гыгыряның сеси: „Реббиң ёлуны тайярлаң, Онуң
ёдаларыны догрулаң" дийййәр» диенидир.
[4] Яхяның дүе йүңүнден гейими, билинде гайыш
гушагы барды, иймити болса ябаны бал билен
чекиртгеди. [5] Шонда Иерусалим, тутуш Яхуда ве
бүтин Иордан этрабы онуң янына эңди. [6] Олар
гүнәлерини боюн алярдылар, Яхя хем олары
Иордан дерясында чокундырярды. [7] Яхя көп
фарисейлериң ве саддукейлериң-де
чокундырылмага гелйәндиклерини гөрүп, олара
шейле дийди: «Эй, алахөвренлер несли! Гелҗек
газапдан гачмагы сизе ким салгы берди? [8] Инди
тоба мынасып хасыл бериң. [9] Ичиңизден: „Бизиң
атамыз Ыбрайымдыр" дийип ойланмаң. Чүнки мен
сизе айдярын, Худай бу дашлардан-да Ыбрайыма
перзент яратмагы башаряндыр. [10] Палта эййәм
агачларың дүйбүнде ятыр: оңат миве бермейән
агач кесилип, ода ташланар. [11] Мен сизи тоба үчин
сув билен чокундырярын, йөне менден соңра
Гелҗек менден хас гүйчлүдир. Мен Онуң
чарыкларыны гөтермәге-де мынасып дәлдирин. Ол
сизи Мукаддес Рух хем-де от билен чокундырар.
[12] Онуң күреги элиндедир. Ол харман ерини
сүпүрип, бугдайы Өз аммарына йыгнап, саманы
сөнмез отда якар».

Иса чокундырыляр

[13] Онсоң Иса Яхя тарапындан чокундырылмак
үчин, Җелиледен Иордана, Яхяның янына гелди.
[14] Эмма Яхя Оны саклап: «Мени Сен чокундырмалы
велин, Сен мениң яныма гелйәрсиңми?» дийди.
[15] Иса оңа: «Хәзир, гой, шейле болсун, чүнки бизе
хак зады берҗай этмек ярашяндыр» дийип җогап
берди. [16] Иса чокундырылып, деррев сувдан чыкды.
Ине, Гөк ачылды, Ол Худайың Рухуның кепдери
кимин Өз үстүне инип гелйәнини гөрди. [17] Шонда
Гөкден бир сес: «Бу Мениң сөйгүли Оглум. Мен
Ондан көп разыдырын» дийди.

Иса сыналяр

4 Онсоң, Рух Исаны иблисиң сынамагы үчин,
чөле әкитди. [2] Иса кырк гиҗе-гүндизләп ораза
тутансоң аҗыкды. [3] Сынагчы янына гелип, Оңа:
«Сен Худайың Оглы болсаң, шу дашлар чөрек
болсун дийип буюр» дийди. [4] Эмма Иса: «Адам диңе
бир чөрек билен дәл-де, эйсем, Худайың агзындан
чыкан хер бир сөз билен хем яшаяндыр дийип
язылгыдыр» дийип җогап берди.
[5] Онсоң иблис Оны мукаддес шәхере гетирип,
ыбадатхананың күңресинде отуртды-да, [6] Оңа
шейле дийди: «Сен Худайың Оглы болсаң, Өзүңи
ашак зың. Себәби: „Ол Өз перишделерине Сен
хакда буйрук берер, олар аягың даша дегәймесин

дийип, Сени эллеринде гөтерерлер"». 7 Иса оңа:
«„Өз Худайың Ребби сынама" дийип-де язылгыдыр»
дийди.
8 Иблис ене Исаны әпет белент дага элтди,
дүнйәниң бүтин патышалыкларыны, оларың шан-
шөхратыны гөркезип, 9 Оңа: «Дыза чөкүп, маңа
сежде этсең, мен шу затларың хеммесини Саңа
берейин» дийди. 10 Шонда Иса оңа: «Янымдан
айрыл, шейтан! „Өз Худайың Реббе сежде эт, диңе
Оңа гуллук эт" дийип язылгыдыр» дийди. 11 Онсоң
иблис Оны терк эдип гитди. Перишделер гелип,
Оңа хызмат этдилер.

Иса Хош Хабары ыглан этмәге башлаяр

12 Иса Яхяның тутуланыны эшиденде, Җелилә
гитди. 13 Ол Насырадан айрылып, Зебулун ве
Нафталы этрабына барды, деңиз якасында болан
Капернаумда мекан тутды. 14 Шейдип, Ишая
пыгамбер аркалы айдылан шу сөзлер ерине етди:
15 «Зебулун юрды ве Нафталы юрды,
Иорданың аңырсында,
Деңиз якасындакы ёлда,
Миллетлериң Җелилесинде,
16 Гараңкыда отуран халк
Бир улы ышык гөрди.
Өлүм юрдунда ве көлегесинде
Отуранлара ышык ялпылдады».
17 Шондан соң Иса: «Тоба эдиң, чүнки Гөгүң
Патышалыгы голайлашды» дийип, вагыз этмәге
башлады.

Иса илкинҗи шәгиртлерини сайлаяр

18 Ол Җелиле көлүниң якасындан гечип барярка,
ики доганың – Петрус дийилйән Симун билен
доганы Андреясың деңзе торларыны зыңып
дуранларыны гөрди. Олар балыкчыдылар. 19 Иса
олара: «Мениң ызыма дүшүң, Мен сизи ынсан
тутян балыкчылар эдейин» дийди. 20 Олар-да
деррев торларыны ташлап, Онуң ызына дүшдүлер.
21 Иса ол ерден өңрәк гиденсоң, башга бир ики
доганың – Зебедейиң оглы Якуп билен онуң доганы
Яхяның өз какалары Зебедей билен гайыкда
торларыны бежерип отуранларыны гөрүп, олары
чагырды. 22 Олар хем деррев гайыкдыр
какаларыны ташлап, Онуң ызына дүшдүлер.

Иса улы мәрекә хызмат эдйәр

23 Иса Җелиләниң хер тарапына айланып, ол
ерлердәки синагогаларда сапак берерди.
Патышалыгың † Хош Хабарыны вагыз эдерди,
халкың арасындакы хер хили сыркавлары,
хассалары бежерерди. 24 Онуң ат-овазасы бүтин
Сирия яйрады, дүрли сыркавлыгы, кесели бар
хассалары, җынлы, тутгайлы ве отуралары Онуң
янына гетирдилер, Ол хем олары сагалтды.
25 Җелиледен, Декаполисден, Иерусалимден, Яхуда
ве Иорданың аңырсындан улы мәрекелер Онуң
ызына дүшди.

Хакыкы багтлылык

5 Иса мәрекәни гөрүп, дага чыкды, отуранында
шәгиртлери Онуң янына гелдилер. 2 Ол сөзе
башлады, олара сапак берип, шейле дийди: 3 Рухы
гарыплар багтлыдыр, чүнки Гөгүң Патышалыгы
оларыңкыдыр. 4 Яслылар багтлыдыр, чүнки олара
гөвүнлик берлер. 5 Юмшак адамлар багтлыдыр,
чүнки олар ери мирас аларлар. 6 Догрулыга
аҗыгып-сувсанлар багтлыдыр, чүнки олар доюп-
ганарлар. 7 Рехимлилер багтлыдыр, чүнки олара
рехим эдилер. 8 Йүреги пәклер багтлыдыр, чүнки
олар Худайы гөрерлер. 9 Парахатлык дөредйәнлер
багтлыдыр, чүнки олара Худайың огуллары дийлер.
10 Догрулык угрунда ызарлананлар багтлыдыр,
чүнки Гөгүң Патышалыгы оларыңкыдыр. 11 Мен
зерарлы сөгүлен, ызарланан, нәхак ере хер хили
гыбатыңыз эдилен махалы сиз багтлысыңыз! 12 Шат
болуң, бегениң, Гөкде алҗак сылагыңыз улудыр,
чүнки сизден өңки пыгамберлер-де шейле
ызарландылар».

Дуз ве ышык

13 Сиз ериң дузусыңыз, эмма дуз тагамыны
йитирсе, ол нәме билен дузланар? Дашарык
ташланмакдан ве аяк астында депеленмекден
башга хич бир зада ярамаз. 14 Сиз дүнйәниң
ышыгысыңыз. Дагың депесинде гурлан шәхер
гизлин галып билмез. 15 Чыраны якып-да, габың
ашагында гойман, чыраданың үстүнде
гойяндырлар, шонда ол өйдәкилериң хеммесине
ышык берйәндир. 16 Сизиң ышыгыңыз адамларың
өңүнде шейле бир парласын велин, олар говы
ишлериңизи гөрүп, Гөкдәки Атаңызы
шөхратландырсынлар».

Мукаддес Канун

17 Мени Мукаддес Кануны я пыгамберлериң
язгыларыны бозмага гелендир өйтмәң. Мен
бозмага дәл-де, олары берҗай этмәге гелдим.
18 Чүнки сизе догрусыны айдярын, Гөк билен ер
гечип гидйәнчә, әхли зат берҗай болянча,
Кануның бир харпы-да, бир нокады-да кемелмез.
19 Муңа гөрә, ким шу иң кичи табшырыклардан
бирини бозса ве шейле этмеги өвретсе, Гөгүң
Патышалыгында иң кичи сайылар. Эмма ким
булары берҗай этсе ве өвретсе, ол Гөгүң

† *Патышалыгың – Худайың Патышалыгыны аңладяр.*

Патышалыгында улы сайылар. [20] Чүнки Мен сизе
айдярын: догрулыгыңыз канунчыларыңкы билен
фарисейлериңкиден артык болмаса, Гөгүң
Патышалыгына асла гирмерсиңиз».

Гахар ве җенаят

[21] Сиз гадымкылара: „Адам өлдүрме, ким адам
өлдүрсе, хөкүме сезевар болар" дийленини
эшиденсиңиз. [22] Эмма Мен сизе айдярын: өз
доганына нәхак гахарланан киши хөкүмине
сезевар болар. Ким өз доганына „Рака" † дийсе,
меҗлисиң хөкүмине сезевар болар. Ким „Самсык"
дийсе, довзахың одуна сезевар болар. [23] Шонуң
үчин гурбаныңы гурбанлык эдилйән ере алып
баранyңда, доганың сенден өйке-кинесиниң
бардыгы ядыңа дүшсе, [24] гурбаныңы шол ерде,
гурбанлык эдилйән ериң өңүнде гой-да, гидип
өңүрти доганың билен барлыш, онсоң гелип
гурбаныңы багыш эт. [25] Давагәриң билен энтек
ёлдакаң деррев яраш, давагәриң сени каза, казы
хем сени гаравула берип, зындана салаймасын.
[26] Саңа догрусыны айдярын, иң соңкы көпүги
төлейәнчәң, ол ерден чыкмарсың».

Зына ве талак

[27] Сиз: „Зына этме" дийленини эшиденсиңиз.
[28] Мен велин сизе диййәрин, бир аяла азгын небис
билен бакан адам өз йүрегинде эййәм онуң билен
зына эдендир. [29] Саг гөзүң сениң гүнә этмегиңе
себәп болса, оны оюп чыкар-да ташла, саңа бир
сынаң ёк болмагы бүтин гөврәң довзаха
зыңылмагындан говудыр. [30] Саг элиң сениң гүнә
этмегиңе себәп болса, оны кес-де ташла, саңа бир
сынаң ёк болмагы бүтин гөврәң довзаха
гитмегинден говудыр. [31] Шейле хем, „Ким аялыны
гойберсе, оңа талак хатыны берсин" дийлендир.
[32] Мен велин сизе диййәрин, зынадан башга себәп
билен аялыны айыран адам онуң зына этмегине
себәп боляндыр. Айрылан аяла өйленен-де зына
эдйәндир».

Ант ичмек

[33] Сиз ене-де гадымкылара: „Ялан ере ант ичме,
антларыңы Реббиң өңүнде берҗай эт" дийленини
эшиденсиңиз. [34] Мен велин сизе асла ант ичмәң
диййәрин – Гөкден ант ичме, чүнки ол Худайың
тагтыдыр. [35] Ерден ант ичме, чүнки ол Онуң
аякларының басганчагыдыр. Иерусалимден ант
ичме, чүнки ол бейик Патышаның шәхеридир. [36] Өз
башыңдан хем ант ичме, себәби сен онуң бир
гылыны-да ак я гара эдип билйән дәлсиң. [37] Сизиң –
„Хава" диен сөзүңиз „Хава", „Ёк" диениңиз „Ёк"
болсун. Мундан артыгы иблисдендир».

Гөзе гөз, дише диш

[38] Сиз: „Гөзе – гөз, дише – диш" дийленини
эшиденсиңиз. [39] Мен велин сизе диййәрин, ямана
гаршы дурма. Гайта, ким сениң саг яңагыңа урса,
ол яңагыңы-да оңа өвүр. [40] Сениң билен
давалашып көйнегиңи алҗак боляна донуңы-да
бер. [41] Ким сени өзи билен бир чакрым ёл
йөремәге меҗбур этсе, онуң билен ики чакрым ёл
йөре. [42] Саңа дилег салана бер, карз дилеҗек
боляндан йүзүңи өвүрме».

Душманларыңызы сөйүң

[43] Сиз: „Гоңшыңы сөй, душманыңы йигрен"
дийленини хем эшиденсиңиз. [44] Мен велин сизе
диййәрин, Гөкдәки Атаңызың огуллары болар ялы,
душманларыңызы сөйүң, өзүңизе гаргаянлара
алкыш окаң, йигренйәнлере ягшылык эдиң, сизе
зулум эдйәнлер, сизи ызарлаянлар үчин дога эдиң.
[45] Чүнки Гөкдәки Атаңыз Өз Гүнүни яманларың хем,
ягшыларың хем үстүне догуряр, ягмырыны
догруларың хем, эгрилериң хем үстүне ягдыряр.
[46] Сиз өзүңизи сөййәнлери сөййән болсаңыз, онда
нәме сылагыңыз болар? Салгыт йыгнаянлар-да
шейле этмейәрми? [47] Диңе өз гардашларыңыза
салам берйән болсаңыз, онда, нәме артыкмач иш
эдйәрсиңиз? Миллетлер-де шейле этмейәрми?
[48] Шейлеликде, Гөкдәки Атаңызың кәмил болшы
ялы, сиз-де кәмил болуң».

Гарыплара ярдам

6 Сак болуң, этҗек догры ишлериңизи гөз үчин
адамларың өңүнде этмәң, ёгса, Гөкдәки
Атаңыздан алҗак сылагыңыз болмаз. [2] Шонуң
үчин, садака берениңде икийүзли адамларың ил
арасында тарыпланҗак болуп, синагогаларда,
көчелерде эдиши ялы, өңүңде сурнай чалдырма.
Сизе догрусыны айдярын, олар өз сылагларыны
эййәм аландырлар. [3] Садакаң гизлин болар ялы,
берениңде саг элиң нәме эдйәнини сол элиң
билмесин. Гизлинликде эдилени гөрйән Атаң саңа
оны ачык гайтарып берер».

Дога

[5] Дога эдениңде икийүзлүлер ялы болма, чүнки
олар гөз үчин синагогаларда, көче бурчларында
дуруп дога этмеги халаярлар. Мен сизе догрусыны
айдярын, олар өз сылагларыны эййәм аландырлар.
[6] Эмма сен дога эдениңде, өз отагыңа гирип,
гапыны яп-да, гизлинликдәки Атаңа дога эт.
Гизлинликде эдилени гөрйән Атаң саңа оны ачык

---

† *Рака – акмак, акылсыз.*

гайтарып берер. 7 Сиз дога эдениңизде миллетлер
ялы, бош сөзлери гайталап дурмаң, чүнки олар көп
сөзлемек билен эшидилерис өйдйәрлер. 8 Олар
ялы болмаң, чүнки Атаңыз сизе нәмелериң
герекдигини, Ондан дилемәнкәңиз билйәндир.
9 Шонуң үчин, шейле дога эдиң:
„Эй, Гөкдәки Атамыз! Адың мукаддес болсун.
10 Патышалыгың гелсин.
Гөкде болшы ялы,
Ерде-де Сениң ислегиң амала ашсын.
11 Гүнделик чөрегимизи
Бизе шу гүн бер.
12 Бизе яманлык эдйәнлериң языкларыны
$гечишимиз ялы,
Сен-де бизиң языкларымызы геч.
13 Бизи сынага салма, бизи иблисден халас эт.
Чүнки патышалык, гудрат ве шөхрат
Эбедилик Сениңкидир. Омын".
14 Сиз адамларың языкларыны багышласаңыз,
Гөкдәки Атаңыз хем сизиң языкларыңызы
багышлар. 15 Адамларың языкларыны
багышламасаңыз, Атаңыз хем сизиң
языкларыңызы багышламаз».

Ораза

16 Ораза тутаныңызда икийүзлүлер ялы йүзүңизи
чытмаң, чүнки олар адамлара ораза тутяныны
гөркезҗек болуп, йүзлерини чытярлар. Сизе
догрусыны айдярын, олар өз сылагларыны эййәм
аландырлар. 17 Эмма сен ораза тутаныңда
адамлара дәл-де, гизлинликдәки Атаңа ораза
тутяныңы гөркезер ялы, башыңа яг чал, йүзүңи юв.
Гизлинликде эдилени гөрйән Атаң саңа оны ачык
гайтарып берер».

Гөкдәки хазыналар

19 Ер йүзүнде өзүңизе хазына йыгнамаң, бу ерде
гүе билен пос иййәндир, бу ере огрулар гирип
огурлаяндыр. 20 Өзүңизе Гөкде хазына йыгнаң, ол
ерде не гүе, не пос иййәндир, не-де огрулар гирип
огурлаяндыр. 21 Хазынаңыз ниреде болса,
йүрегиңиз хем шол ерде болар. 22 Бедениң чырасы
гөздүр. Гөзүң саг болса †, бүтин бедениң хем ягты
болар. 23 Гөзүң шикесли болса ††, бүтин бедениң
гараңкы болар. Шейлелик билен, эгер сендәки
ышык гараңкы болса, ол гараңкы нәхили гойы
болар! 24 Хич ким ики хоҗайына хызмат эдип
билмез, чүнки я бирини йигренип, ол бирини сөер,
я-да бирине вепалы болуп, ол бирини әсгермезлик
эдер. Сиз-де хем Худая, хем-де маммона ‡ хызмат
эдип билмерсиңиз».

Гайгы этмәң

25 Мунуң үчин сизе диййәрин, нәме ийип, нәме
ичерин дийип, җаныңызы, нәме геерин дийип,
тениңизи гайгы этмәң. Җан иймитден, тен эгин-
эшикден ёкары дәлмидир? 26 Гөгүң гушларына
середиң, олар не экйәрлер, не орярлар, не-де
аммарлара үйшүрйәрлер. Гөкдәки Атаңыз онда-да
олары иймитлендирйәр. Сиз олардан гымматлы
дәлмисиңиз? 27 Сизиң хайсы бириңиз алада эдип,
өз боюңызы тирсек бойы артдырып билйәрсиңиз?
28 Нәме үчин эгин-эшик хакда гайгы эдйәрсиңиз?
Мейдан лилияларының өсүшине середиң: олар не
зәхмет чекйәрлер, не-де йүп эгирйәрлер. 29 Эмма
сизе диййәрин, Сүлейман хем өзүниң бүтин шан-
шөхратында буларың бири ялы-да гейинмәнди.
30 Йөне шу гүн болуп, эртир оҗага ташланян
мейдан отуны Худай шейле гейиндирйән болса,
сизи ондан хас артык гейиндирмезми, эй, иманы
азлар? 31 Шоңа гөрә, „Нәме иерис?", „Нәме
ичерис?", „Нәме геерис?" дийип, гайгы этмәң.
32 Бүтин бу затлары башга миллетлер агтарярлар,
йөне Гөкдәки Атаңыз бу затларың барының сизе
герекдигини билйәр. 33 Сиз өңүрти Худайың
Патышалыгыны, Онуң догрулыгыны агтарың,
шонда бу затлар хем сизе онуң үстүне гошулып
берлер. 34 Шонуң үчин, эртири гайгы этмәң, чүнки
эртир өз гайгысыны өзи эдер. Хер гүнүң дерди
өзүне етерликдир».

Башгаларың үстүнден хөкүм чыкармаң

7 Үстүңизден хөкүм чыкарылмаз ялы,
башгаларың үстүнден хөкүм чыкармаң. 2 Чүнки
нәхили хөкүм чыкарсаңыз, сизиң-де үстүңизден
шонуң ялы хөкүм чыкарылар; хайсы өлчег билен
өлчесеңиз, сизе-де шол өлчег билен өлчелер.
3 Нәме үчин сен доганыңың гөзүндәки чөпи
гөрйәрсиң-де, өз гөзүңдәки агаҗы сайгармаярсың?
4 Я-да өз гөзүңде агач барка, доганыңа нәдип: „Гел,
гөзүңдәки чөпи чыкарайын" дийҗек? 5 Эй
икийүзли, илки өз гөзүңден агаҗы чыкар, онсоң
доганың гөзүнден чөпи чыкармак үчин оңат
сайгарарсың. 6 Мукаддес зады итлере бермәң,
дүрдәнелериңизи доңузларың өңүне ташламаң,
олары аяклары билен депеләп, өврүлип, сизи тике-
тике эдәймесинлер».

Худайдан диләң

7 Диләң, сизе берлер; агтарың, тапарсыңыз;
гапыны какың, сизе ачылар. 8 Чүнки дилән алар,
агтаран тапар, гапы какана ачылар. 9 Сизден хайсы
адам оглы чөрек диләнде, оңа даш берер? 10 Я
балык диләнде, оңа йылан берер? 11 Шейлеликде,

† *Гөзүң саг болмак – сахы болмак.* †† *Гөзүң шикесли болмак – гысганч болмак.* ‡ *Маммон – пул.*

эрбет болан сиз өз огланларыңыза оңат сылаглар
бермеги билйән болсаңыз, онда Гөкдәки Атаңыз
Өзүнден диләнлере хас-да көп оңат затлар берер!
12 Шоңа гөрә, адамларың өзүңизе нәме этмегини
ислейән болсаңыз, сиз хем олара шоны эдиң,
чүнки канун ве пыгамберлер язгыларының өзени
шудур».

Дар гапы, гиң гапы

13 Дар гапыдан гириң, чүнки хеләкчилиге
гетирйән гапы гиң, ёл инли, ол гапыдан гирйәнлер
көпдүр. 14 Йөне яшайша гетирйән гапы дар, ёл
инсиз, оны тапянлар аздыр».

Агач ве онуң мивеси

15 Ялан пыгамберлерден әгә болуң. Олар сизиң
яныңыза гоюн дерисине гирип гелерлер, эмма ичи
йыртыжы мөҗекдирлер. 16 Сиз олары
мивелеринден танарсыңыз. Тикенден үзүм я
гызгандан инҗир йыгылярмы? 17 Шонуң ялы-да хер
бир оңат агач оңат миве берйәндир, эрбет агач
болса эрбет миве берйәндир. 18 Оңат агач эрбет
миве берип билмез, эрбет агач-да оңат миве берип
билмез. 19 Оңат миве бермейән хер бир агач
кесилип, ода ташланяндыр. 20 Шейлелик билен,
ялан пыгамберлери мивелеринден танарсыңыз.
21 Маңа: „Я Реб! Я Реб!" диен хер бир адам Гөгүң
Патышалыгына гирмез, диңе Гөкдәки Атамың
ислегини берҗай эден гирер. 22 Шол гүнде көплер
Маңа: „Я Реб, я Реб, биз сениң адың билен велилик
этмедикми? Сениң адың билен җынлары
ковмадыкмы? Сениң адың билен көп мугҗызалар
этмедикми?" диерлер. 23 Шонда Мен олара: „Эй
беткәрлер, Мен сизи асла танамаярын, янымдан
айрылың!" дийип, ачык айдарын».

Ики бина

24 Шейлеликде, Мен бу сөзлерими эшидип, олары
берҗай эдйән кишини өйүни гаяның үстүнде салан
акыллы адама меңзедйәрин. 25 Ягыш ягып силлер
гелди, еллер өвсүп, ол өе урды, эмма өй
йыкылмады, чүнки ол гаяның үстүнде гурлупды.
26 Мениң бу сөзлерими эшидип, олары берҗай
этмедик киши өйүни чәгәниң үстүнде салан акмак
адам ялы болар. 27 Ягыш ягып, силлер гелди, еллер
өвсүп, ол өе урды; өй йыкылды, онуң йыкылышы
хем горкунч болды». 28 Иса бу сөзлери айдып
боланындан соң, мәреке Онуң таглыматына
хайран галды. 29 Чүнки Иса олара канунчылар ялы
дәл-де, эрк-ыгтыярлы бири ялы болуп сапак
берйәрди».

Иса хейвере кеселлини сагалдяр

8 Иса дагдан иненде, улы мәреке Онуң ызына
эерди. 2 Ине, хейвере кеселли бир адам гелип:
«Я Реб, эгер ислесең, мени тәмиз эдип билерсиң»
дийип, Оңа сежде этди. 3 Иса хем элини узадып,
оңа дегирди-де: «Ислейәрин, тәмиз бол!» дийди. Ол
хем шол бада хейвере кеселинден тәмиз болды.
4 Иса оңа шейле дийди: «Әгә бол, муны хич киме
айтма, йөне гит-де, өзүңи рухана гөркез,
хеммелере гүвәлик болар ялы, Мусаның табшыран
гурбаныны багыш эт».

Йүзбашының иманы

5 Иса Капернаума гиренде, бир йүзбашы Онуң
янына гелип: 6 «Реб, мениң хызматкәрим өйде
ысмаз болуп ятыр, гаты ыза чекйәр» дийип, Оңа
ялбарды. 7 Иса оңа: «Барып, оны сагалдарын»
дийди. 8 Йүзбашы шейле җогап берди: «Я Реб,
Сениң өйүме гелмегиңе мен мынасып дәл, диңе
бирҗе сөз айт, хызматкәрим сагалар. 9 Чүнки мен-
де бир гол астындакы адам, мениң гол астымда хем
эсгерлер бар. Бирине „Гит" дийсем, гидйәр, ене
бирине „Гел" дийсем, гелйәр, хызматкәриме „Шуны
эт" дийсем, эдйәр». 10 Иса муны эшиденде хайран
галды, ызына дүшүп гелйәнлере шейле дийди:
«Сизе догрусыны айдярын, Мен хатда Ысрайылда
хем бейле иманы хич кимде гөремок. 11 Сизе
дийййәрин, гүндогардан, гүнбатардан көп адамлар
гелип, Ыбрайым, Ысхак ве Якуп билен бирликде
Гөгүң Патышалыгында отурарлар. 12 Патышалыгың
мирасчылары болса дашарык гараңкылыга
ташланар, ол ерде агы ве диш гыҗама болар».
13 Иса йүзбаша: «Гит, саңа иман эдишиң ялы
болсун» дийди. Онуң хызматкәри шол сагадың
өзүнде сагалды.

Иса көп сыркавлары сагалдяр

14 Иса Петрусың өйүне баранда, онуң
гайыненесиниң гыззырма тутуп ятаныны гөрди.
15 Онуң элине элини дегирди. Шол бада аялың
гыззырмасы айрылды, туруп, Иса хызмат этмәге
дурды. 16 Агшам дүшенде, җын-арвах уран көп
адамлары Онуң янына гетирдилер. Ол хем бир сөз
билен эрбет рухлары чыкарды, сыркавларың
хеммесини сагалтды.
17 Буларың хеммеси Ишая пыгамбер аркалы
айдылан шу сөзүң ерине етмеги үчин болды:
«Бизиң әҗизликлеримизи Өз үстүне алды,
сыркавлыкларымызы Өз герденинде чекди».

Исаның ызына эермек

18 Иса төверегиндәки улы мәрекәни гөрүп,
бейлеки кенара гечмеклиги буюрды. 19 Шол вагт
бир канунчы гелип, Оңа: «Мугаллым! Сен нирә
гитсең, мен-де Сениң ызыңа дүшҗек» дийди. 20 Иса
оңа: «Тилкилериң сүрени, Гөк гушларының
хөвүртгеси бардыр, йөне Ынсан Оглуның башыны
яссыга гояра-да ери ёкдур» дийди. 21 Башга бир
шәгирди Иса: «Я Реб! Ругсат эт, өңүрти гидип
какамы җайлайын» дийди. 22 Эмма Иса оңа:
«Мениң ызыма дүш, гой, өлүлер өз өлүлерини
җайласынлар» дийди.

Иса тупаны ятыряр

23 Иса гайыга мүненде, шәгиртлери Онуң ызына
эердилер. 24 Онсоң көлде бир улы тупан туруп,
гайык толкунлара бүрелди. Иса болса ятырды.
25 Шәгиртлери барып, Оны оярып: «Бизи халас эт, я
Реб, хеләк болуп барярыс» дийдилер. 26 Иса олара:
«Эй, иманы азлар, нәме үчин горкярсыңыз?»
дийди. Ол туруп, еле, көле кәйәнсоң, ими-салалык
болды. 27 Хеммелер: «Бу нәхили адам, ел-де, көл-де
Онуң сөзүне гулак асяр!» дийип геңиргенишдилер.

Иса җынлары чыкаряр

28 Иса бейлеки кенара – гадаралыларың юрдуна
баранда, Оңа мазардан чыкан ики саны җынлы
адам габат гелди. Булар гаты ховплуды, хич ким бу
ёлдан гечип билмезди. 29 Олар: «Эй Худайың Оглы
Иса, бизиң билен нәме ишиң бар? Бу ере
вагтындан өң бизи гынамага гелдиңми?» дийип
гыгырышдылар.
30 Олардан узагракда отлап йөрен бир доңуз
сүрүси барды. 31 Җынлар Иса: «Бизи ковҗак болсаң,
доңуз сүрүсине гөндер» дийип ялбардылар. 32 Иса
хем олара: «Гидиң» дийди. Олар хем чыкып
доңузлара гирдилер. Онсоң тутуш сүри учутдан
көлүң ичине пайырдашып, сувда гарк болды.
33 Чопанлар болса шәхере гачып гелип, әхли зады,
җынлыларың башына дүшен иши хем хабар
бердилер. 34 Онсоң бүтин шәхер Исаны
гаршыламага чыкды ве Оны гөренлеринде,
үлкелерини терк этмеги үчин, Оңа ялбардылар.

Бир ысмазың сагалдылышы

9 Иса гайыга мүнди-де, бейлеки кенара гечип,
өз шәхерине гелди. 2 Ине, Онуң янына дүшекде
ятан бир ысмазы гетирдилер. Иса оларың
иманыны гөрүп, ысмаза: «Оглум, батыр бол, сениң
гүнәлериң өтүлди» дийди. 3 Шонда канунчылардан
кәбирлери өз ичлеринден: «Бу адам Худая дил
етирйәр» дийдилер. 4 Эмма Иса оларың
пикирлерини билип, шейле дийди: «Нәме үчин
гөвнүңизе эрбет пикирлер гетирйәрсиңиз?
5 Хайсысы аңсат: „Гүнәлериң өтүлди" диймекми я-
да „Тур, йөре" диймек? 6 Эмма сиз Ынсан Оглуның
ер йүзүнде гүнәлери өтмәге ыгтыярының
бардыгыны билер ялы...» дийди-де, ысмаз болан
адама: «Тур, дүшегиңи ал-да, өйүңе гит» дийди.
7 Ол-да туруп, өйүне гитди. 8 Мәреке муны гөрүп
хайран галды †. Олар адама бейле ыгтыяр берен
Худайы шөхратландырдылар.

Маттаның шәгиртлере гошулышы

9 Иса шол ерден гечип барярка, Матта атлы бир
адамың салгытханада отураныны гөрүп, оңа:
«Мениң ызыма дүш» дийди. Ол хем туруп, Онуң
ызына дүшди. 10 Иса өйде сачак башында отырка,
ине, көп салгытчылар, гүнәкәрлер гелип, Иса ве
Онуң шәгиртлериниң янында отурдылар.
11 Фарисейлер муны гөрүп, Онуң шегиртлеринден:
«Нәме үчин сизиң Мугаллымыңыз
салгытчылардыр гүнәкәрлер билен биле нахар
иййәр?» дийип сорадылар. 12 Иса муны эшидип,
шейле дийди: «Тебип саглара дәл-де, сыркавлара
герекдир. 13 Йөне сиз гидиң-де: „Мен гурбан дәл-де,
рехимдарлык ислейәрин" диен сөзүң манысыны
өврениң, чүнки Мен догры адамлары дәл-де,
гүнәкәрлери тоба чагырмага гелдим».

Ораза барада сораг

14 Онсоң Яхяның шәгиртлери Исаның янына
гелип, шейле дийдилер: «Нәме үчин биз ве
фарисейлер ораза тутярыс-да, Сениң шәгиртлериң
ораза тутмаярлар?» 15 Иса олара шейле җогап
берди: «Гиев янларындака, тоя чагырыланлар яс
тутуп билерми? Йөне гиевиң олардан алынҗак
гүнлери гелер, шонда олар ораза тутарлар. 16 Хич
ким көне эшиге тәзе матадан яма салмаз, чүнки
салнан яма көне эшикден гопуп, йыртык хас эрбет
болар. 17 Шонуң ялы, тәзе шерап-да көне
мешиклере гуюлмаз. Шейле эдилсе, мешиклер
ярылып, шерап дөкүлер, мешиклер хем заяланар.
Тәзе шерап тәзе мешиклере гуюляндыр,
шейлеликде, икиси хем аявлы сакланяндыр».

Дирелен гыз, сагалдылан аял

18 Бу затлары олара айдып дурка, ине, бир
синагога башлыгы гелди, Онуң аягына йыкылып:
«Мениң гызым яңыҗа өлди. Муңа гарамаздан, гел-
де, элиңи онуң үстүнде гой, ол дирелер» дийди.
19 Иса туруп, шәгиртлери билен биле онуң ызына
дүшүп гитди. 20 Ине, он ики йылдан бәри ган акма
кеселинден эзъет чекйән бир аял Исаның

† *Хайран галды – иң гадымы голязмаларда: «горкды».*

еңсесинден гелип, Онуң гейиминиң сыйына элини
дегирди. 21 Чүнки ол аял өз ичинден: «Диңе
гейимине-де элими дегирсем, сагаларын»
диййәрди. 22 Иса-да ызына өврүлип, оны гөрди-де:
«Батыр бол, гызым, иманың саңа шыпа берди»
дийди. Аял шол сагадың өзүнде сагалды.
23 Иса башлыгың өйүне геленде, түйдүкчилери,
галмагал эдишип дуран мәрекәни гөрүп, 24 олара:
«Айрылың, гыз өленок, диңе уклап ятыр» дийди.
Олар Иса гүлүшдилер. 25 Мәреке дашарык
чыкарыланда, Иса ичерик гирип, гызың элинден
тутды, гыз хем аяга галды. 26 Бу хабар ол юрдуң
әхли ерине яйрады.

Ики көр билен бир лалың сагалдылышы

27 Иса ол ерден гелйәркә, ики саны көр адам Онуң
ызына дүшүп: «Бизе рехим эт, эй Давут Оглы»
дийип гыгырышдылар. 28 Иса өе гиренде, көрлер
Онуң янына гелдилер. Иса олара: «Мениң бу иши
башарҗагыма ынанярсыңызмы?» дийди. Олар хем
Оңа: «Хава, я Реб» дийдилер. 29 Онсоң Иса оларың
гөзлерине элини дегрип: «Сизе иманыңыза гөрә
болсун» дийди. 30 Оларың хем гөзлери ачылды.
Иса: «Әгә болуң, муны хич ким билмесин» дийип,
олара берк табшырды. 31 Эмма олар чыкан
батларына, Онуң ат-овазасыны юрдуң әхли ерине
яйратдылар. 32 Олар чыкып барярка, ине, җын уран
бир лал адамы Онуң янына гетирдилер. 33 Җын
ковландан соң, лал адам геплемәге башлады.
Мәреке гең галып: «Ысрайылда хич хачан бейле
зат гөрлен дәлдир» дийишдилер. 34 Эмма
фарисейлер: «Ол җынлары җынларың ханы аркалы
ковуп чыкаряр» дийишдилер.

Хасыл бол, ишгәр аз

35 Иса шәхерме-шәхер, обама-оба айланып,
оларың синагогаларында сапак берерди,
Патышалыгың Хош Хабарыны вагыз эдип, хер
сыркавлыгы, хер хассалыгы беҗерерди. 36 Иса
мәрекәни гөрүп, олара хайпы гелди, чүнки олар
чопансыз гоюнлар ялы пытраңңыды, алачсызды.
37 Шонда, Иса шәгиртлерине шейле дийди: «Хасыл
бол, йөне ишчи аз. 38 Мунуң үчин, Өз хасылыны
йыгмага ишчи иберер ялы, хасыл эеси Реббе
ялбарың».

Иса он ики ресулыны ил арасына иберйәр

10 Иса он ики шәгирдини янына чагырып,
олара ал-арвахы ковмага, хер хили
сыркавлыгы, хер хили хассалыгы беҗермәге
ыгтыяр берди. 2 Он ики ресулың атлары шулар:
биринҗиси Петрус дийлен Симун ве доганы
Андреас, Зебедейиң оглы Якуп ве доганы Яхя,
3 Филипус, Бартоломеус, Томас ве салгытчы Матта,
Алфеусың оглы Якуп ве Таддеус лакамлы Леббеус,
4 Ватанчы Симун ве Иса хайынлык эден Иуда
Искариот. 5 Иса бу Онкилери ёллап, олара шейле
буйрук берди: «Өзге миллетлере дегишли ерлере
гитмән, самариялыларың шәхерлериниң хич
бирине барман, 6 Ысрайыл өйүниң йитен
гоюнларының янына барың. 7 Баряркаңыз Гөгүң
Патышалыгының голайландыгыны вагыз эдиң.
8 Сыркавлары сагалдың, хейвере кеселлилери
тәмиз эдиң, өлүлери диреалдиң, җынлары чыкарың.
Мугт алдыңыз, мугт бериң. 9 Гушагыңызда не
алтын, не күмүш, не-де мис саклаң. 10 Ёл үчин не
торба, не-де ики көйнек, не чарык, не-де таяк алың.
Чүнки ишгәр өз азыгына мынасыпдыр. 11 Хайсы
шәхере я оба барсаңыз, ол ерде кимиң
мынасыпдыгыны сорап-идәң-де, гайдянчаңыз шол
ерде болуң. 12 Бир өе гиренңизде, шол өе салам
бериң. 13 Өйдәкилер салама мынасып болса,
саламыңыз оларың үстүне гелер. Өйдәкилер
мынасып болмаса, саламыңыз өзүңизе дөнер.
14 Ким сизи кабул этмесе, сөзлериңизи диңлемесе,
ол өйден я шәхерден чыкып баряркаңыз
аякларыңызың тозаныны какың. 15 Сизе догрусыны
айдярын, магшар гүни Содом ве Гоморра
шәхерлериниң ягдайы ол шәхериң ягдайындан хас
еңил болар».

Гелҗек мушакгатлар

16 Ине, Мен сизи мөҗеклериң арасына гоюнлар
ялы ёллаярын, шонуң үчин йыланлар ялы акыллы,
кепдери ялы сада болуң. 17 Адамлардан әгә болуң,
чүнки олар сизи меҗлислере табшырарлар,
синагогаларында енҗерлер. 18 Сиз олара ве
миллетлере гүвәлик болар ялы, Мен себәпли
хөкүмдарларың, патышаларың хузурына
элтилерсиңиз. 19 Йөне олар сизи элтип
табшыранларында, нәхили я нәме дийҗегиңизи
гайгы этмәң, чүнки нәме дийилмелидиги шол
сагатда сизе берлер. 20 Чүнки геплейән сиз дәл-де,
сиз аркалы геплейән Атаңызың Рухудыр. 21 Доган
доганы, ата чагасыны өлүме табшырар, чагалар
хем ата-энелерине баш гөтерип, олары
өлдүрдерлер. 22 Мениң адым себәпли хеммелер
сизи йигренер, эмма соңуна ченли чыдан халас
болар. 23 Сизи бир шәхерде ызарласалар,
бейлекисине гачың. Сизе догрусыны айдярын,
Ынсан Оглы гелйәнчә, сиз Ысрайылың әхли
шәхерлерине асла айланып билмерсиңиз.
24 Шәгирт өз мугаллымындан, гул өз агасындан
ёкары дәлдир. 25 Шәгирде өз мугаллымы ялы, гула
өз агасы ялы болмак етерликдир. Өй эесине

Беелзебул диен болсалар, онуң ичерисиндәкилере
ондан хем бетер диерлер».

Кимден горкмалы

26 Шонуң үчин олардан горкмаң. Чүнки үсти
ачылмаҗак япык зат, билинмеҗек гизлин зат
ёкдур. 27 Гараңкылыкда сизе нәме айтсам, шоны
ягтылыкда айдың. Гулагыңыза чакылан чавушы
тамларың үстүнден ыглан эдиң. 28 Бедени өлдүрип,
җаны өлдүрип билмейәнлерден горкман, эйсем,
довзахда хем тени, хем җаны ёк этмәге гудраты бар
болан Худайдан горкуң. 29 Ики серче бир көпүге
сатылмаярмы? Муңа гарамаздан, Атаңыздан
ругсатсыз оларың бири-де ере гачян дәлдир.
30 Сизиң башыңызың сачлары хем бүтинлей
саналгыдыр. 31 Мунуң үчин горкмаң, сиз көп
серчелерден гымматлысыңыз. 32 Ким мени
ынсанларың өңүнде ыкрар этсе, Мен-де оны
Гөкдәки Атамың өңүнде ыкрар эдерин. 33 Ким-де
Мени адамларың өңүнде инкәр этсе, Мен-де оны
Гөкдәки Атамың өңүнде инкәр эдерин».

Парахатлык дәл-де, гылыч гетирдим

34 Мени ер йүзүне парахатлык гетирмәге
гелендир өйтмәң. Мен парахатлык дәл-де, гылыч
гетирмәге гелдим. 35 Чүнки Мен оглы атасындан,
гызы энесинден, гелни гайын энесинден айырмага
гелдим. 36 Адамың душманы өз ичерисиндәкилер
болар. 37 Атасыны, энесини Менден артык сөен
Маңа мынасып дәлдир. Оглуны, гызыны Менден
артык сөен Маңа мынасып дәлдир. 38 Өз хачыны
алып, Мениң ызыма дүшмедик хем Маңа мынасып
дәлдир. 39 Җаныны горан оны йитирер. Мениң
угрумда җаныны йитирен оны горар. 40 Сизи кабул
эден Мени кабул эдер, Мени кабул эден хем Мени
Ёлланы кабул эдер. 41 Ким бир пыгамбери
пыгамберлиги үчин кабул этсе, пыгамбериң
сылагыны алар. Бир догры адамы догрулыгы үчин
кабул эден догры адамың сылагыны алар. 42 Ким
шу кичилериң бирине шәгиртлиги үчин, ичмәге
диңе бир кәсе совук сув берсе хем, сизе догрусыны
айдярын, ол асла сылагсыз галмаз».

Иса ве Яхя

11 Иса он ики шәгирдине өвүт-несихат берип
боланындан соң, ол ерден оларың
шәхерлерине сапак бермәге, вагыз этмәге гитди.
2 Яхя хем Месихиң ишлерини зынданда эшидип,
шәгиртлерини иберди. 3 «Сен шол гелҗек Месихми
я-да биз башга бирине гарашмалымы?» дийип,
олара соратды. 4 Иса шейле җогап берди: «Гидиң-
де, гөрүп-эшиденлериңизи Яхя хабар бериң.
5 Көрлер гөрйәр, агсаклар йөрейәр, хейвере
кеселлилер тәмизленйәр, керлер эшидйәр, өлүлер
дирелйәр, гарыплара Хош Хабар вагыз эдилйәр.
6 Мен себәпли бүдремедик багтлыдыр». 7 Олар
гиденде, Иса Яхя хакда халайыга гүррүң бермәге
дурды: «Чөле нәме гөрмәге гитдиңиз? Елиң ыраян
гамшыныммы? 8 Эйсем, нәме гөрмәге гитдиңиз?
Непис эшиклер гейнен бир адамымы? Непис
эшиклер гейненлер патышаларың
көшклериндедир. 9 Эйсем, нәме гөрмәге гитдиңиз?
Бир пыгамберими? Хава, сизе айдярын, ол
пыгамберден хем артыкдыр. 10 Ол хакда: „Ине, Мен
Өз хабарчымы Сениң өңүңден иберйәрин, ол
өңден гидип, Сениң ёлуңы тайярлар" дийип
язылан шолдур. 11 Сизе догрусыны айдярын,
аялдан догланларың арасында Чокундырыҗы
Яхядан улусы болан дәлдир, йөне Худайың
Патышалыгында иң кичи хем ондан улудыр.
12 Чокундырыҗы Яхяның гүнлеринден тә шу вагта
ченли Гөгүң Патышалыгы гүйч-гайрат билен
газаныляр, оны гүйч-гайратлылар эле салярлар.
13 Бүтин пыгамберлер ве канун Яхя ченли велилик
этди. 14 Оны кабул этмек ислейән болсаңыз,
гелмегине гарашылян Ыляс олдур. 15 Гулагы барлар
эшитсин! 16 Мен бу несли киме меңзедейин? Олар
базар еринде отурып, өз ёлдашларына: 17 „Сизе
түйдүк чалдык, танс этмедиңиз; агы этдик,
агламадыңыз" дийип гыгырян чагалара
меңзейәрлер. 18 Чүнки Яхя гелди, ол иеногам,
иченогам. Олар болса, онуң җыны бар диййәрлер.
19 Ынсан Оглы гелди, хем иййәр, хем ичйәр ве олар:
„Ине, хоран, аракхор, салгытчы ве гүнәкәрлериң
досты" диййәрлер. Йөне акылдарлык өз ишлери
билен тассыкланар».

Тоба этмедик шәхерлер

20 Онсоң, Иса мугҗызаларының көп йүзе чыкан
шәхерлерине кәемәге дурды, чүнки олар тоба
этмәндилер. 21 Вай саңа, эй Хоразин! Вай саңа, эй
Бейтсайда! Сизде йүзе чыкан мугҗызалар Сур ве
Сайдада йүзе чыкан болсады, онда, олар эййәм җул
хем күлүң ичинде тоба эдердилер. 22 Мен сизе
диййәрин, магшар гүни Сур ве Сайданың ягдайы
сизиң ягдайыңыздан хас еңил болар. 23 Эй, арша
гөтерилен Капернаум! † Сен довзаха ченли ашак
ташланарсың, чүнки сенде йүзе чыкан мугҗызалар
Содомда йүзе чыкан болсады, онда ол шу гүне
ченли галарды. 24 Саңа диййәрин, магшар гүни
Содомың ягдайы сениң ягдайыңдан хас еңил
болар».

† *Эй, арша гөтерилен Капернаум! – иң гадымы голязмаларда: «Эй, Капернаум, сен арша гөтерилерсиңми?»*

Агыр йүклүлери чагырыш

25 Шол вагт Иса сөзүни довам эдип дийди: «Саңа
шүкүр эдйәрин, эй, Ериң-Гөгүң Ребби Атам! Чүнки
Сен бу затлары акылдарлардан, дүшүнҗелилерден
гизләп, шу кичиҗик чагалара аян этдиң. 26 Хава, эй
Атам, Сениң ислегиң шейледи. 27 Атам әхли заты
Маңа табшырды. Оглы Атадан башга хич ким
танаян дәлдир, Атаны-да Огулдан ве Оглуң әшгәр
этмек ислейән адамларындан башга хич ким
танаян дәлдир. 28 Эй аргынлар, агыр йүклүлер,
Мениң яныма гелиң, Мен сизе дынчлык берейин.
29 Мениң боюнтырыгымы дакының-да, Менден
өврениң, чүнки Мен мылайым хем пес
гөвүнлидирин, җанларыңыз дынчлык тапар.
30 Чүнки Мениң боюнтырыгым юмшакдыр, йүкүм
еңилдир».

Сабат гүни барада сораг

12 Шол вагтларда Иса бир Сабат гүни
бугдайлыгың арасындан гечип барярды.
Шәгиртлери аҗыгып, бугдай башларыны ёлуп
иймәге башладылар. 2 Муны гөрен фарисейлер
Оңа: «Ине, Сениң шәгиртлериң Сабат гүни этмесиз
зады эдйәрлер» дийдилер. 3 Иса олара шейле
дийди: «Сиз өзи ве янындакылар ач галанларында,
Давудың нәме эденини окамадыңызмы? 4 Ол
Худайың өйүне барып, Худая хөдүрленип гойлан
чөреклерден ийди. Бу болса оңа-да,
янындакылара-да гадаганды, диңе руханылара
гадаган дәлди. 5 Я-да ыбадатханада Сабат гүнүниң
кадаларыны бозсалар-да, руханыларың языксыз
боляндыклары хакда Мукаддес Канундан
окамадыңызмы? 6 Мен сизе диййәрин, бу ерде
ыбадатханадан-да улы Бири бар. 7 Сиз „Мен гурбан
дәл-де, рехимдарлык ислейәрин" диен сөзүң
манысыны билседиңиз, языксызлара хөкүм
этмездиңиз. 8 Чүнки Ынсан Оглы Сабат гүнүниң хем
Реббидир».
9 Иса ол ерден гитди, оларың синагогасына
барды. 10 Ине, ол ерде эли гурап инчелен бир адам
барды. Исаны айыплаҗак болуп, Ондан: «Сабат
гүни шыпа этмек болармы?» дийип сорадылар.
11 Иса олара шейле дийди: «Сизден хайсы адам бир
гойны болуп, ол-да Сабат гүни чукура гачса, гойны
алып чыкармаз? 12 Ынсан гоюндан нәче
гымматлыдыр! Мунуң үчин Сабат гүни ягшылык
этмек болар». 13 Онсоң Иса яңкы адама: «Элиңи
узат» дийди. Ол хем узатды, эли бейлекиси ялы
сагалды. 14 Фарисейлер дашарык чыкып, Исаны
нәхили хеләк этмелидиги барада
маслахатлашдылар.

Худайың сайлан гулы

15 Эмма Иса муны билип, ол ерден гитди. Көп
адамлар Онуң ызына дүшди, Иса хем оларың
хеммесини сагалтды. 16 Өзүниң кимлигини мәлим
этмесинлер дийип, олара табшырды. 17 Бу болса
Ишая пыгамбер аркалы айдылан шу сөзүң ерине
етмеги үчинди:
18 «Ине, Мениң сечен Гулум,
Сөеним, җаным Ондан разыдыр.
Мен Рухумы Онуң үстүнде гоярын,
Ол хем адалаты миллетлере ыглан эдер.
19 Ол не чекелешер, не гыгырар,
Не-де бири көчелерде Онуң сесини эшидер.
20 Адалаты еңше етирйәнчә,
Эпилен гамшы дөвмез,
Түтән пелтәни сөндүрмез.
21 Миллетлер Онуң адына умыт багларлар».

Иса ве Беелзебул

22 Онсоң җын уран бир көр хем лал адамы
Исаның янына гетирдилер. Иса оны сагалтды.
Шейлеликде, яңкы адам хем гепледи, хем гөрди.
23 Хемме халк гең галып: «Бу Давудың Оглы дәлми?»
дийишдилер. 24 Муны эшиден фарисейлер: «Бу
адам диңе җынларың ханы Беелзебул аркалы
җынлары ковяр» дийдилер. 25 Эмма Иса оларың
пикирлерини билип, шейле дийди: «Ичинде
бөлүнишик болан ислендик патышалык, шәхер я-
да өй берк дурмаз. 26 Шейтан шейтаны ковян
болса, онда ичинде бөлүнишик бардыр, онсоң
онуң патышалыгы нәхили дурар? 27 Мен җынлары
Беелзебул аркалы ковян болсам, онда сизиң
адамларыңыз олары ким аркалы коврярлар? Шоңа
гөрә-де, олар сизе казылык эдерлер. 28 Мен
җынлары Худайың Рухы аркалы ковян болсам,
онда Худайың Патышалыгы сизе-де гелендир.
29 Бири бир гүйчли адамың өйүне гирип, нәхили
онуң малыны талап билер? Өңүрти оны багламалы
болар, онсоң өйүни талар. 30 Мениң билен биле
болмадык Маңа гаршыдыр, Мениң билен биле
йыгмадык дагадар. 31 Шонуң үчин сизе шуны
диййәрин: ынсанларың хер бир гүнәси, хер бир
зада дил етирмеси багышланар, йөне Мукаддес
Руха дил етирмеклик багышланмаз. 32 Ынсан
Оглуна гаршы айдылан сөз багышланар, йөне
Мукаддес Руха гаршы айдылан сөз багышланмаз.
Ол шу дөврүрде-де, гелҗекде-де багышланмаз. 33 Я-
ха агаҗы-да оңат, мивесини-де оңат эдиң, я-да
агаҗы-да эрбет, мивесини-де эрбет эдиң, чүнки
агач мивесинден таналяндыр. 34 Эй, алахөвренлер
несли, сиз өзүңиз эрбеткәңиз, нәхили оңат затлар
сөзләп билерсиңиз? Чүнки агыз йүрегиң

долулыгындан сөзлейәндир. 35 Оңат адам оңат
хазынасындан оңат зат чыкарар, эрбет адам эрбет
хазынасындан эрбет зат чыкарар. 36 Мен сизе
диййәрин, адамлар айдан хер бир бош сөзи үчин
хөкүм гүнүнде хасап берер. 37 Чүнки сиз өз сөзүңиз
билен акланып, өз сөзүңиз билен хөкүм
эдилерсиңиз».

Юнусың аламаты

38 Шонда кәбир канунчылар ве фарисейлер Оңа
җогап берип: «Мугаллым, биз Сенден бир аламат
гөрмек ислейәрис» дийдилер. 39 Иса олара шейле
җогап берди: «Эрбет, зынахор несил бир аламат
талап эдйәр, йөне оңа Юнус пыгамбериңкиден
башга аламат берилмез. 40 Чүнки Юнусың үч гиҗе-
гүндиз бир балыгың гарнында галышы ялы, Ынсан
Оглы-да үч гиҗе-гүндиз ериң багрында галар.
41 Ниневия халкы магшар гүни бу несил билен
билеликде галып, оны хөкүм эдер, чүнки олар
Юнусың вагзы билен тоба гелдилер. Ине, бу ерде
Юнусдан хем улы Бири бар. 42 Гүнорта тарапың аял
патышасы магшар гүни бу несил билен биле галып,
оны хөкүм эдер, чүнки ол Сүлейманың пәхимини
диңлемек үчин, Ериң ол уҗундан гелди. Ине, бу
ерде Сүлеймандан-да улы Бири бар. 43 Ал-арвах
адамдан чыкансоң, гурак ерлере айланып,
дынчлык гөзлейәр, йөне тапмаяр. 44 Онсоң: „Чыкан
өйүме өврүлейин" дийип геленде, өйүң бош,
сүпүрилги, ербе-ердигини гөрйәр. 45 Онсоң гидип,
өзүнден хем эрбет еди рухы янына аляр-да, шол
ере барып месген тутяр. Шейлеликде, ол адамың
соңкы ягдайы өңкүсинден-де эрбет боляр. Бу эрбет
несле-де шейле болар».

Исаның эҗеси ве доганлары

46 Иса халайыга энтек гүррүң берип дурка, ине,
эҗеси билен доганлары Онуң билен геплешҗек
болуп, гелип, дашарда дурдулар. 47 Бири Иса: «Эҗең
билен доганларың Сениң билен геплешҗек болуп,
дашарда дурлар» дийди. 48 Эмма Иса муны айдана
шейле җогап берди: «Мениң эҗем ким?
Доганларым кимлер?» 49 Элини Өз шәгиртлерине
тарап узадып, шейле дийди: «Ине, Мениң эҗем,
Мениң доганларым. 50 Чүнки ким Мениң Гөкдәки
Атамың ислегини берҗай этсе, шол Мениң
доганым, уям ве эҗемдир».

Экин тымсалы

13 Шол гүн Иса өйден чыкып, көлүң якасында
отурды. 2 Онуң янына шейле улы мәреке
йыгнанды велин, Ол гайыга мүнүп отурды, бүтин
мәреке хем кенарда дурды. 3 Иса олара тымсаллар
билен көп затлар айтды: «Ине, бир дайхан экин
экмәге гитди. 4 Экип йөркә, тохумларың бирнәчеси
ёлуң кенарына дүшди. Гушлар-да гелип, оны
ийдилер. 5 Бирнәчеси топрагы аз дашлык ере
дүшүп, тиз гөгерип чыкды, чүнки топрак галың
дәлди. 6 Гүн галанда болса, көклериниң ёклугы
зерарлы янып, гурап гитдилер. 7 Бирнәче тохум
тикенлериң арасына дүшди. Тикенлер өсүп, олары
басды. 8 Бирнәче тохум болса говы ере дүшүп,
кәбири йүз, кәбири алтмыш, кәбири хем отуз эссе
хасыл берди. 9 Кимиң эшитмәге гулагы бар болса
эшитсин».
10 Онсоң шәгиртлер Иса: «Нәме үчин олара
тымсаллар билен гүррүң берйәрсиң?» дийдилер.
11 Ол шейле җогап берди: «Гөгүң Патышалыгының
сырларына дүшүнме укыбы сизе берилди, олара
берилмеди. 12 Чүнки кимде бар болса, оңа берлер,
ондакы бол болар; кимде ёк болса, элиндәки хем
ондан алнар. 13 Мениң олара тымсаллар билен
гүррүң бермегимиң себәби шу. Чүнки олар гөзләп
гөрмейәрлер, диңләп эшитмейәрлер,
дүшүнмейәрлер. 14 Ишая пыгамбериң айдан шу
велилик сөзлери оларда ерине етйәр:
„Гулагыңыз билен эшидип, дүшүнмерсиңиз;
Гөзлериңиз билен гөзләп, гөрмерсиңиз;
15 Чүнки бу халкың йүреги гатады,
Гулагы агралды,
Гөзлерини-де юмдулар.
Бейле болмадык болсады,
Гөзлери билен гөрүп,
Гулаклары билен эшидип,
Йүреклери билен дүшүнип,
Маңа тарап өврүлердилер,
Мен-де олара шыпа берердим".
16 Сизиң гөзлериңиз не багтлы, чүнки олар
гөрйәр, гулакларыңыз не багтлы, чүнки олар
эшидйәр. 17 Сизе догрусыны айдярын, көп
пыгамберлер, догры адамлар сизиң
гөрйәнлериңизи гөрмек иследилер, йөне
гөрмедилер, сизиң эшидйәнлериңизи эшитмек
иследилер, йөне эшитмедилер. 18 Инди дайхан
хакдакы тымсалың манысыны диңләң: 19 Бири
Худайың Патышалыгы хакдакы сөзи эшидип, оңа
дүшүнмәнинде, шейтан гелип, онуң йүрегинде
экилени согруп аляр. Ёлуң кенарында экилен
будур. 20 Дашлык ере экилен болса, сөзи эшидип,
оны деррев шатлык билен гаршылаяндыр. 21 Йөне
онда көк ёкдур, чыдамсыздыр; бу сөз үчин
мушакгат я-да ызарлама боланда, деррев йүз
дөндерер. 22 Тикенлер арасына дүшенлер болса
будур: ол сөзи эшидйәр, йөне дүнйәниң
гайгылары, байлыгың алдавчылыгы сөзи богяр ве
сөз хасылсыз боляр. 23 Говы топрага экилен болса
будур: ол сөзи эшидип, оңа дүшүнйәр хем-де хасыл

берйәр, кәбири йүз, кәбири алтмыш, кәбири-де
отуз эссе хасыл гетирйәр».

Хашал от тымсалы

24 Иса олара башга бир тымсал-да айдып берди:
«Гөгүң Патышалыгы өз экин мейданында оңат
тохум экен адам ялыдыр. 25 Эмма хер кес ятырка,
онуң душманы гелип, бугдайларың арасына хашал
от экип гидйәр. 26 Экин өсүп хасыл беренде, хашал
от хем пейда боляр. 27 Өй эесиниң хызматкәрлери
онуң янына гелип: „Ага, сен экин мейданыңа оңат
тохум сепмәнмидиң? Онда хашал от нирeден
чыкды?" дийип, ондан сораярлар. 28 Ол
хызматкәрлерине: „Муны бир душман эдендир"
дийййәр. Хызматкәрлери: „Гидип, олары
йыгмагымызы ислейәрсиңми?" дийип, ондан
сораярлар. 29 Эмма ол шейле җогап берйәр: „Ёк,
хашал оты йыгҗак болуп, гайтам, бугдайы көки
билен сограймаң. 30 Гой, орага ченли икиси биле
өссүн. Орак вагты мен оракчылара илки хашал оты
йыгың-да, десселәп якар ялы эдиң, бугдайы хем
мениң аммарыма үйшүриң диерин"».

Горчица тохумы ве хамырмая тымсалы

31 Иса олара башга бир тымсалы-да айдып берди:
«Гөгүң Патышалыгы бир адамың алып, өз
меллегине экен горчица тохумы ялыдыр. 32 Ол
тохумларың иң овнугыдыр, йөне өсенинден соң,
бейлеки өсүмликлерден белент болуп, агач боляр.
Шейлеликде, Гөгүң гушлары гелип, онуң
шахаларында хөвүртгелейәрлер». 33 Иса олара
башга бир тымсалы-да айтды: «Гөгүң Патышалыгы
бир аялың алып, бүтин хамыр туршаянча, үч чанак
уна гошан хамырмаясы ялыдыр».
34 Иса бу затларың барыны халайыга тымсаллар
билен айдарды. Тымсалсыз олара хич зат
айтмазды. 35 Бу пыгамбер аркалы айдылан шу
сөзүң ерине етмеги үчинди: «Агзымы тымсаллар
билен ачарын, дүнйә гурлалы гизлин галан
затлары беян эдерин».

Иса хашал от тымсалыны дүшүндирйәр

36 Онсоң Иса халайыгы ташлап өе гирди.
Шәгиртлери Онуң янына гелип: «Экин
мейданындакы хашал отлар хакдакы тымсалы бизе
дүшүндир» дийдилер. 37 Ол шейле җогап берди:
«Оңат тохумы экйән Ынсан Оглудыр. 38 Экин
мейданы болса дүнйәдир. Оңат тохум Худайың
Патышалыгының огуллары, хашал отлар болса
иблисиң огулларыдыр. 39 Олары экен душман
иблисдир, орак дөврүң соңудыр, оракчылар
перишделердир. 40 Шейлелик билен, хашал отлар
нәхили йыглып, отда якылян болса, бу дөврүң
соңунда хем шейле болар. 41 Ынсан Оглы Өз
перишделерини иберер, олар-да гүнә себәпкәр
болян әхли затлары, нәхак иш эдйәнлери Онуң
Патышалыгындан йыгнап, 42 күрәниң одуна
ташларлар. Ол ерде агы ве диш гыҗама болар.
43 Онсоң догры адамлар Гөкдәки Аталарының
Патышалыгында Гүн кимин парлар. Гулагы барлар
эшитсин».

Гизлин хазына ве дүрдәне тымсалы

44 Гөгүң Патышалыгы бир экин мейданында
гизленги хазына ялыдыр. Бир адам оны тапып,
гайтадан гизлейәр ве бегенип барып, әхли задыны
сатяр-да, яңкы экин мейданыны сатын аляр. 45 Ене,
Гөгүң Патышалыгы овадан дүрдәне агтаран тәҗир
ялыдыр. 46 Ол гымматбаха бир дүрдәнәни тапяр ве
барып, әхли задыны сатяр-да, оны сатын аляр».

Тор тымсалы

47 Ене Гөгүң Патышалыгы деңзе ташланып, хер
хили балыгы йыгнан тор ялыдыр. 48 Тор доланда,
оны кенара чекйәрлер-де, отурып, оңат балыклары
гаплара салярлар, эрбетлерини хем ташлап
гойберйәрлер. 49 Дөврүң соңунда хем шейле болар.
Перишделер гелип, эрбетлери догры адамлардан
айрып, 50 күрәниң одуна ташларлар. Ол ерде агы ве
диш гыҗама болар». 51 Иса олара: «Бу затларың
барына дүшүндиңизми?» дийди. Олар хем оңа:
«Хава» дийдилер. 52 Иса олара: «Шейлелик билен,
Гөгүң Патышалыгы хакда тәлим алан хер бир
канунчы хазынасындан хем тәзе, хем көне затлар
чыкарян өй эеси ялыдыр» дийди.

Иса рет эдилйәр

53 Иса бу тымсалы айдып болландан соң, ол ерден
гитди. 54 Ол Өз юрдуна гелип, ыбадатханаларында
халка шейле оңат сапак берди велин, олар гең
галып дийишдилер: «Бу Адам бу акылдарлыгы, бу
мугҗызалары нирeден алдыка? 55 Бу нечҗарың
Оглы дәлми? Эҗесиниң ады Меръем дәлми?
Доганлары Якуп, Юсуп †, Симун ве Иуда дәлми?
56 Хемме аял доганлары бизиң янымызда дәлми?
Онда бу Адам бүтин бу затлары нирeден алдыка?»
57 Оны өйке-кине билен рет этдилер. Эмма Иса
олара: «Пыгамбер өз юрдундан, өйүнден башга
ерде гадырсыз дәлдир» дийди.
58 Иса оларың имансыздыклары зерарлы, ол ерде
көп мугҗыза этмеди.

Яхя пыгамбериң өлдүрилмеги

14 Шол вагт Исаның овазасы тетрарх
Хиродесиң гулагына етди. 2 Ол өз

† *Юсуп – кәбир голязмаларда «Ёсес».*

нөкерлерине: «Бу чокундырыҗы Яхядыр. Ол
өлүмден дирелендир. Бу мугҗызаларың ондан
чыкмагының себәби шейледир» дийди. 3 Чүнки
Хиродес Яхяны тутдурып, эл-аягыны багладып,
зындана салдырыпды. Ол муны өз доганы
Филипусың аялы Хиродияс себәпли эдипди.
4 Чүнки Яхя Хиродесе: «Сениң оны алмагың догры
дәл» дийипди.
5 Хиродес Яхяны өлдүрмек ислейәрди, йөне
халкдан горкярды, чүнки халк Яхяны пыгамбер
хасаплаярды. 6 Эмма Хиродес өз доглан гүни
мынасыбетли той тутанда, Хиродиясың гызы
ортада танс эдип, Хиродесиң гөвнүни чаглады.
7 Шоңа гөрә, Хиродес гыза нәме дилесе, берерин
дийип, ант ичип, сөз берди. 8 Гыз хем эҗесиниң
өвретмеги билен: «Чокундырыҗы Яхяның башыны
бир табакда гоюп, шу ерде маңа бер» дийди.
9 Патыша гамгын болды, йөне мыхманларың
янында ант иченсоң, Яхяның башының оңа
берилмегини буюрды. 10 Адам иберип, зынданда
Яхяның башыны кесдирди. 11 Онуң башы бир
табакда гетирилип, гыза берилди, ол хем эҗесине
гетирди. 12 Яхяның шәгиртлери гелип, җеседи
әкитдилер-де җайладылар. Онсоң барып, Иса
хабар бердилер.

Иса бәш мүң адамы доюряр

13 Иса муны эшиденде, ол ерден еке Өзи гайыга
мүнүп бир чола ере чекилди. Халайык муны
эшидип, шәхерлерден чыкып, пай-пыяда Онуң
ызындан гитдилер. 14 Ол гайыкдан дүшенде, улы
мәрекәни гөрүп, олара хайпы гелди,
сыркавларыны сагалтды. 15 Агшам дүшенде
шәгиртлер Онуң янына гелип: «Бу бир чола ер, вагт
хем гиҗикди, мәрекәни гойбер, обалара гидип,
өзлерине иймит сатын алсынлар» дийдилер.
16 Эмма Иса олара: «Олара гитмегиң гереги ёк, сиз
ийміәге зат бериң» дийди. 17 Шәгиртлер хем Иса:
«Бизиң бу ерде бәш чөрек билен ики балыкдан
башга задымыз ёк» дийдилер. 18 Ол хем: «Олары шу
ере, Мениң яныма гетириң» дийди. 19 Шонда Иса
мәрекә отуң үстүнде отурмагы буюрды. Бәш чөрек
билен ики балыгы алып, Гөге бакып шүкүр этди-де,
чөреклери бөлүшдирип, шәгиртлере берди,
шәгиртлер хем олары мәрекә пайладылар.
20 Хеммелер ийип дойдулар. Артып галан
дөвүмлери болса йыгнап, он ики себеди
долдурдылар. 21 Иенлер аяллардыр чагалардан
башга бәш мүңе голай адамды.

Иса сувуң йүзүнден йөрейәр

22 Мәрекәни уградып дурка, Иса шәгиртлерине
гайыга мүнүп, Өзүнден өң бейлеки кенара гечмеги
буюрды. 23 Мәрекәни уградандан соң, Онуң еке
Өзи дога этмек үчин дага чыкды. Ол агшам
дүшенде хем шол ерде екеди. 24 Гайык болса шол
вагт көлүң ортасындады, толкунларда эйләк-бейләк
зыңылярды. 25 Гиҗәниң дөрдүнҗи нобатында † Иса
көлүң йүзүнден йөрәп, олара тарап гелди. 26 Эмма
шәгиртлер Онуң деңзиң йүзүнден йөрәп
гелйәнини гөренлеринде: «Бу бир гөзүмизе
гөрүнйән затдыр!» дийшип алҗырадылар, горкудан
яңа гыгырышдылар. 27 Эмма Иса деррев: «Батыр
болуң, бу Мен, горкмаң» дийип, олара сөз гатды.
28 Петрус Оңа җогап берип: «Я Реб, бу Сен болсаң,
маңа сувуң йүзи билен яныңа бармагы буюр»
дийди. 29 Иса: «Гел» дийди. Петрус хем гайыкдан
дүшүп, Исаның янына барҗак болуп, сувуң йүзи
билен йөремәге башлады. 30 Эмма елиң гүйҗүни
гөрүп горкды, яңы гарк болуп угранда: «Я Реб, мени
халас эт» дийип гыгырды. 31 Иса деррев элини
узадып оны тутды-да: «Эй, аз иманлы адам, нәме
үчин шүбхелендиң?» дийди. 32 Олар гайыга
мүненлеринде, ел ятды. 33 Гайыкдакылар: «Сен,
догрудан-да, Худайың Оглусың» дийип, Оңа сежде
этдилер. 34 Олар деңзиң аңырсына гечип,
Җенесарет юрдуна бардылар. 35 Ол ериң адамлары
Исаны танап, тутуш шол төвереклере адам иберип,
сыркавларың барыны Онуң янына гетирдилер.
36 Олар диңе гейиминиң сыйнына элини дегирмәге
ругсат сорап, Оңа ялбардылар. Эл дегренлериң
хеммеси-де сагалды.

Адамы нәме мурдар эдйәр?

15 Онсоң фарисейлер билен канунчылар
Иерусалимден Исаның янына гелип, шейле
дийдилер: 2 «Нәме үчин Сениң шәгиртлериң ата-
бабаларың адатыны бозярлар? Чүнки олар нахар
иенлеринде эллерини ювмаярлар». 3 Ол булара
шейле җогап берди: «Сиз нәме үчин адатыңызың
хатырасына Худайың табшырыгыны бозярсыңыз?
4 Чүнки Худай: „Атаңы, энеңи сыла", „Атасына я
энесине ёкуш сөз айдан хөкман өлдүрилсин" дийип
табшырыпдыр. 5 Йөне сиз: „Ким атасына я энесине
менден гөрҗек пейдаң Худая пешгешдир дийсе,
6 атасыны я энесини сыламалы дәл" диййәрсиңиз.
Шейдип, адатыңызың хатырасына Худайың
табшырыгыны бозярсыңыз. 7 Эй икийүзлүлер!
Ишая пыгамбер: 8 Бу халк дилинде Мени сылаяр,
йөне оларың йүреклери Менден узакда. 9 Бидерек
ере Маңа сежде эдйәрлер, чүнки таглымат
хөкмүнде өвредйәнлери ынсан буйруклары"
дийип, сиз хакда оңат велилик эдипдир».
10 Иса мәрекәни янына чагырып, олара шейле
дийди: «Диңләң, дүшүниң! 11 Агза гирен зат адамы

† *Гиҗәниң дөрдүнҗи нобаты – даңа голай.*

мурдар эдйән дәлдир, агыздан чыкан зат адамы
мурдар эдйәндир». 12 Онсоң шәгиртлер гелип: «Бу
сөзи эшиденлеринде, фарисейлериң гахарының
геленини билйәрсиңми?» дийип, Ондан
сорадылар. 13 Ол шейле җогап берди: «Гөкдәки
Атамың экмедик хер өсүмлиги көки билен
согрулар. 14 Олара зат диймәң, олар көрлери идйән
көрлердир. Көр көри итсе, оларың икиси хем гуя
гачар». 15 Петрус Оңа: «Бизе бу тымсалы дүшүндир»
дийди. 16 Иса хем шейле дийди: «Сиз хенизем
дүшүнеңзокмы? 17 Агза гирен хер бир задың гарна
барып, дашарык ташланяндыгына
дүшүнмейәрсиңизми? 18 Йөне агыздан чыкан
затлар йүрекден чыкып, адамы мурдар эдйәр.
19 Чүнки эрбет пикирлер, адам өлдүрме, азгынлык,
зынахорлык, огрулык, ялан гүвәлик, сөгүнч
йүрекден чыкяр. 20 Адамы шу затлар мурдар эдйәр,
ювулмадык эл билен нахар иймек адамы мурдар
этмейәр».

Кенганлы аялың иманы

21 Иса ол ерден чыкып, Сур ве Сайда этрабына
чекилди. 22 Ине, шол җелагайда болян бир
кенганлы аял гелип: «Я Реб, эй Давут Оглы, маңа
рехим эт, җын уранлыгы себәпли, гызым эҗир
чекйәр» дийди. 23 Эмма Иса оңа хич бир җогап
бермеди. Шәгиртлери янына гелип: «Оны уграт,
чүнки ызымыздан гыгырып гелйәр» дийип
ялбардылар. 24 Ол болса: «Мен диңе Ысрайыл
өйүниң йитирим болан гоюнларына иберилдим»
дийип җогап берди. 25 Эмма аял гелип, Онуң
өңүнде ере йыкылып †: «Я Реб, маңа көмек эт»
дийди. 26 Иса: «Чагаларың чөрегини алып, итлере
зыңмак догры дәлдир» дийип җогап берди. 27 Аял:
«Хава, я Реб, Йөне итлер хем эелериниң
сачагындан гачан чөрек овунтыкларыны
иййәндир» дийди. 28 Шонда Иса оңа: «Эй аял, сениң
иманың улы! Саңа ислейшиң ялы болсун» дийди.
Ол аялың гызы шол сагадың өзүнде сагалды.

Иса дөрт мүң адамы доюряр

29 Иса ол ери терк эдип, Җелиле көлүниң
голайына гелди, бир дагың үстүне чыкып, шол
ерде отурды. 30 Онуң янына бир улы мәреке гелди,
оларың янларында агсаклар, көрлер, лаллар,
чолаклар ве ене-де бир топар сыркавлар барды.
Олары гетирип, Исаның өңүнде дуруздылар. Ол
булары сагалтды. 31 Халк лалларың
геплейәндигини, чолакларың сагаландыгыны,
көрлериң гөрйәндигини, агсакларың
йөрейәндигини гөрүп хайран галды, Ысрайылың
Худайыны шөхратландырды. 32 Иса шәгиртлерини
янына чагырып, шейле дийди: «Мениң бу мәрекә
хайпым гелйәр! Булар инди үч гүн бәри Мениң
янымда, иймәге-де хич бир затлары ёк. Ёлда
ысгындан гачаймасынлар дийип, олары ач
гойбересим геленок». 33 Шәгиртлер Оңа: «Бейле
улы мәрекәни дойрар ялы, бу чола ерде биз чөреги
ниреден алалы?» дийдилер. 34 Иса олара: «Нәче
чөрегиңиз бар?» дийди. Олар: «Еди, бирнәче хем
майда балыгымыз бар» дийдилер.
35 Иса мәрекә ерде отурмагы буюрды. 36 Еди чөрек
билен балыклары алып, шүкүр эденинден соң,
олары бөлүшдирип, шәгиртлерине берди,
шәгиртлери хем олары мәрекә пайладылар.
37 Хеммелер ийип дойдулар, артып галан
дөвүмлери болса йыгнап, еди себеди долдурдылар.
38 Иенлер аяллардыр чагалардан башга дөрт мүң
адамды. 39 Иса мәрекәни уградандан соң, гайыга
мүнүп, Магдала этрабына гитди.

Бир аламат исленйәр

16 Фарисейлер билен саддукейлер гелип,
Исаны сынамак үчин, Ондан өзлерине Гөкден
бир аламат гөркезмегини хайыш этдилер. 2 Ол
шейле җогап берди: «Агшам боланда сиз: „Хова
говы болҗак, чүнки асманың йүзи гызыл"
диййәрсиңиз. 3 Эртир хем: „Бу гүн гай турҗак,
чүнки асманың йүзи гызыл хем тутук"
диййәрсиңиз. Сиз асманың ягдайыны сайгарып
билйәрсиңиз-де, дөврүң аламатларыны сайгарып
билмейәрсиңизми? 4 Эрбет ве зынахор несил бир
аламат талап эдйәр, йөне оңа Юнусыңкыдан башга
аламат берилмез». Шейлеликде, Иса олары ташлап
гитди.

Фарисейлер билен саддукейлериң хамырмаясы

5 Шәгиртлери ол тарапа гечченлеринде, чөрек
алмагы унудан экенлер. 6 Иса олара: «Сак болуң,
фарисейлериң, саддукейлериң хамырмаясындан
әгә болуң» дийди. 7 Олар болса өзара чекишип:
«Чөрек алмандырыс» дийишйәрдилер. 8 Эмма Иса
муны билип, шейле дийди: «Эй иманы азлар! Чөрек
алмандырыс дийшип, нәмә өзара чекишйәрсиңиз?
9 Бәш мүң адам үчин бәш чөреге ве нәче себеди
долдурып йыгнанлыгыңыза энтек хем
дүшүнмейәрмисиңиз, ол ядыңыза дүшмейәрми?
10 Дөрт мүң адам үчин еди чөрек ве нәче себеди
долдурып йыгнанлыгыңыз-да ядыңыза
дүшмейәрми? 11 Мен сизе: „Фарисейлериң,
саддукейлериң хамырмаясындан әгә болуң"
диенимде, чөрекден гүррүң этмейәнлигиме нәме
үчин дүшүнмейәрсиңиз?» 12 Шәгиртлер өзлерине
хамырмая дәл-де, фарисейлер билен

† *Ере йыкылмак – сежде этмек.*

саддукейлериң таглыматындан әгә болуң
диййәнине шонда дүшүндилер.

Петрусың Исаны танамагы

13 Иса Кайсария-Филипи этрабына геленде
шәгиртлеринден: «Маңа – Ынсан Оглуна адамлар
ким диййәрлер?» дийип сорады. 14 Олар:
«Кәбирлери чокундырыҗы Яхя, кәбирлери Ыляс,
башгалары-да Еремия я пыгамберлериң бири
диййәрлер» дийдилер. 15 Иса олара: «Сиз Маңа ким
диййәрсиңиз?» дийди. 16 Симун Петрус: «Сен дири
Худайың Оглы Месихсиң» дийип җогап берди.
17 Иса Оңа шейле дийди: «Сен багтлысың, эй, Юнус
оглы Симун, чүнки муны саңа аян эден ынсан дәл-
де, Гөкдәки Атамдыр. 18 Мен саңа диййәрин, сен
Петруссың †, Мен йыгнагымы бу гаяның †† үстүнде
гурарын, довзахың дервезелери оңа гаршы дуруп
билмез. 19 Гөгүң Патышалыгының ачарларыны
саңа берерин. Ер йүзүнде баглан хер задың Гөкде
баглы болар. Ер йүзүнде ачан хер задың Гөкде ачык
болар». 20 Онсоң шәгиртлерине Өзүниң Иса
Месихдигини хич киме айтмазлыгы табшырды.

Иса өлүп дирелҗегини өңүнден айдяр

21 Иса шондан бейләк шәгиртлерине Өзүниң
Иерусалиме гитмелидигини, яшулуларың, баш
руханыларың ве канунчыларың элинден гөрги
гөрмелидигини, өлдүрилип, үчүнҗи гүни
дирелмелидигини дүшүндирмәге башлады.
22 Петрус Оны бир чете чекип: «Я Реб, Худай
сакласын! Сениң башыңа асла бейле иш дүшмез!»
дийип, Онуң айданларына гаршы чыкды. 23 Ол
өврүлип, Петруса: «Чекил өңүмден, шейтан! Сен
Маңа пәсгел берйәрсиң, чүнки сен Худай
ишлерини дәл-де, ынсан ишлерини ойланярсың»
дийди. 24 Онсоң Иса шәгиртлерине шейле
йүзленди: «Ким Мениң ызыма эермек ислейән
болса, өзүни инкәр этсин-де, хачыны алып, ызыма
дүшсүн. 25 Чүнки ким җаныны халас этмек ислесе,
оны йитирер, йөне ким өз җаныны Мениң угрумда
йитирсе, оны халас эдер. 26 Себәби бир адам бүтин
дүнйәни газанып, җаныны ёгалтса, оңа нәме
пейдасы болар? Я-да адам җанына дерек нәме
берип билер? 27 Ынсан Оглы Атасының шөхратында
Өз перишделери билен геленде, хер киме эден
ишлерине гөрә хакыны берер. 28 Сизе догрусыны
айдярын, бу ерде дуранларың арасында Ынсан
Оглуның Өз Патышалыгында гелйәнини гөрмезден
өң, өлүми датмаҗак кәбир адамлар бар».

† *Петрус – (грекче: «петрос») «даш» диймекдир.* †† *Гая – грекче: «петра».*

Исаның гөрнүши үйтгейәр

17 Иса алты гүнден соң, диңе Петрусы, Якубы ве
онуң доганы Яхяны янына алып, олары бир
бейик дагың үстүне чыкарды. 2 Оларың гөзлериниң
алнында Онуң гөрнүши үйтгеди, йүзи Гүн кимин
парлады, эгин-эшиги ышык ялы агарды.
3 Бирденкә, олара Муса билен Ыляс гөрүнди. Олар
Иса билен геплешип дурдулар. 4 Петрус Иса шейле
дийди: «Я Реб! Бизе бу ерде болмак якымлы. Эгер
Сен ислесең, мен үч чадыр гурайын: бири – Саңа,
бири – Муса, бири – Ыляса».
5 Ол энтек гепләп дурка, нурлы бир булут олара
көлеге салды. Булутдан шейле бир оваз гелди: «Бу
Мениң сөйгүли Оглумдыр, Мен Ондан гаты
разыдырын. Оны диңләң». 6 Шәгиртлер муны
эшиденлеринде, гаты горкуп, йүзин йыкылдылар.
7 Эмма Иса гелип, олара элини дегрип: «Туруң,
горкмаң» дийди. 8 Олар гөзлерини
галдыранларында, диңе Исадан башга хич кими
гөрмедилер. 9 Дагдан инип гелйәркәлер, Иса олара:
«Ынсан Оглы өлүмден дирелйәнчә, гөрениңизи
хич киме айтмаң» дийип табшырды. 10 Шәгиртлери
Ондан: «Эйсе нәме үчин канунчылар өңурти Ыляс
гелмелидир диййәрлер?» дийип сорадылар. 11 Ол
хем җогап берип дийди: «Догрудан-да, Ыляс гелип,
хемме зады дүзетмелидир. 12 Эмма Мен сизе
айдярын, Ыляс эййәм гелди, оны танамадылар, оңа
халанларыны этдилер. Шонуң ялы, Ынсан Оглы-да
оларың элинден гөрги гөрер». 13 Шонда шәгиртлер
Онуң өзлерине Чокундырыҗы Яхя барада гүррүң
берйәндигине дүшүндилер.

Тутгайлы оглан сагаляр

14 Мәрекәниң янына баранларында, бир адам
гелип, Исаның өңүнде дыза чөкүп, шейле дийди:
15 Я Реб! Мениң оглума рехим эт, себәби ол
тутгайлы, көп эзъет чекйәр, йыгы-йыгыдан өзүни
ода, сува уряр. 16 Мен оны Сениң шәгиртлериңе
гетирдим, йөне олар сагалдып билмедилер». 17 Иса
шейле җогап берди: «Эй ёлдан чыкан, имансыз
несил! Мен хачана ченли сиз билен биле болуп,
сизе чыдайын? Огланы шу ере Маңа гетириң».
18 Иса җына кәеди, җын хем огландан чыкды. Оглан
шол сагадың өзүнде сагалды. 19 Онсоң шәгиртлер
Исаның янына гелип, өз-өзлерикә Оңа: «Биз нәме
үчин оны чыкарып билмедик?» дийдилер. 20 Иса
хем олара дийди: «Иманыңызың ёклугы ‡ үчин.
Мен сизе догрусыны айдярын, бир горчица дәнеси
ялы-да иманыңыз болуп, шу дага: „Бу ерден ол ере
гөч" дийсеңиз, ол гөчер, сизе башартмаҗак зат
болмаз. 21 Бу хили җынлары дога ве оразадан

‡ *Ёклугы – иң гадымы голязмаларда: «азлыгы».*

башга хич зат билен чыкарып болян дәлдир».
22 Җелиледе гезип йөркәлер Иса олара шейле
дийди: «Ынсан Оглы ынсан элине берлер. 23 Оны
өлдүрерлер, Ол үчүнҗи гүни дирелер». Шәгиртлер
гаты гынандылар.

Ыбадатхана салгыды

24 Капернаума геленлеринде ики драхма
йыгнаянлар Петруса гелип: «Сизиң Мугаллымыңыз
ики драхма бермейәрми?» дийдилер. 25 Петрус:
«Хава, берйәр» дийди. Өе геленде, Иса ондан
өңүрдип: «Симун, сен нәме дийййәрсиң? Ер
йүзүндәки патышалар гүмрүк я салгыды кимден
алярлар? Өз огулларынданмы я кесекилерденми?»
дийди. 26 Петрус Оңа: «Кесекилерден» диенде, Иса
оңа шейле дийди: «Онда, огуллар эркиндир.
27 Йөне олары бүдретмезлик үчин көле гит-де,
чеңңек ташла. Оңа илкинҗи илен балыгы алып,
агзыны ачсаң, бир теңңә гөзүң дүшер. Оны ал-да,
Мениң үчинем, өзүң үчинем олара бер».

Иң улы ким?

18 Шол вагт шәгиртлер Исаның янына гелип:
«Гөгүң Патышалыгында иң улы ким?»
дийдилер. 2 Иса-да бир чаганы чагырып, оны
оларың ортасында дурузды-да, шейле дийди:
3 Сизе догрусыны айдярын, тоба эдип, чагалар ялы
болмасаңыз, Гөгүң Патышалыгына асла гирип
билмерсиңиз. 4 Ким өзүни шу чага ялы пес гөвүнли
тутян болса, Гөгүң Патышалыгында иң улы шолдур.
5 Ким шунуң ялы бир чаганы Мениң адымдан кабул
этсе, Мени кабул этдигидир. 6 Ким-де Маңа иман
эден бу чагалардан бириниң гүнә этмегине себәп
болса, бойнундан улы дегирмен дашы асылып,
деңзиң дүйбүнде гарк болмак онуң үчин хас говы
болар. 7 Ынсанларың гүнә этмегине себәп болан
затлардан өтри, вай, бу дүнйәниң гүнүне! Бейле
затларың гелмеги зерурдыр, йөне буларың
гелмегине себәп болян адамың гүнүне вай! 8 Элиң я
аягың сениң гүнә этмегиңе себәп болса, оны кес-
де, өзүңден ташла. Саңа чолак я агсак болуп
яшайша гирмек, ики элли я ики аяклы болуп, эбеди
ода зыңылмакдан говудыр. 9 Гөзүң сениң гүнә
этмегиңе себәп болса, оны оюп чыкар-да ташла.
Саңа еке гөзли болуп яшайша гирмек, ики гөзли
болуп довзах одуна зыңылмакдан говудыр. 10 Бу
көрпелерден бирини әсгермезлик этмекден гача
дуруң, чүнки сизе айдярын, буларың Гөкдәки
перишделери Мениң Гөкде болан Атамың элмыдам
йүзүни гөрйәрлер. 11 Ынсан Оглы йитирим
боланлары халас этмәге гелендир».

Йитен гоюн тымсалы

12 Сиз нәме дийййәрсиңиз? Бир адамың йүз гойны
болуп, оларың бири азашса, ол тогсан докузыны
дагларда галдырып, азашаның гөзлегине
чыкмазмы? 13 Оны тапып билйәйсе, сизе догрусыны
айдярын, ол мунуң үчин азашмадык тогсан
докузысына бегененден хем гаты бегенер.
14 Шейлеликде, бу көрпелерден бириниң хеләк
болмагы Гөкдәки Атаңызың ислеги дәлдир».

Бир доган гүнә этсе

15 Доганың саңа гаршы гүнә этсе, бар-да, икичәк
гүрлешип, айбыны оңа айт. Сениң сөзүңе гулак
асса, бу доганыңы газандыгыңдыр. 16 Сөзүңе гулак
асмаса, хер сөз ики я үч шаядың агзындан
тассыкланар ялы, бир я ики адамы яныңа ал.
17 Олара-да гулак асмак ислемесе, онда йыгнага
айт. Оңа-да гулак асмак ислемесе, гой, ол сениң
үчин бир бутпараз я-да салгытчы болсун. 18 Сизе
догрусыны айдярын, ер йүзүнде даңан задыңыз
Гөкде-де даңылгы болар. Ер йүзүнде чөзен
задыңыз Гөкде-де чөзүлги болар. 19 Ене сизе
айдярын, эгер сизден ики адам дилеҗек хер бир
зады хакда өзара ылалашса, Гөкдәки Атам
дилеглери битирер. 20 Чүнки ики я үч адам Мениң
адымдан хайсы ерде үйшүсе, Мен-де шол ерде,
оларың арасында боларын».

Рехимсиз хызматкәр

21 Онсоң Петрус гелип, Иса шейле дийди: «Я Реб,
доганым маңа гаршы нәче гезек гүнә этсе, мен оны
багышлайын? Еди гезекми?» 22 Иса оңа шейле
җогап берди: «Мен саңа еди гезек дәл, етмиш ёла
еди гезек дийййәрин. 23 Шонуң үчин Гөгүң
Патышалыгы өз хызматкәрлери билен хаклашмак
ислән бир патыша меңзейәр. 24 Ол хасаплашмага
дуранда, оңа он мүң талант борчлы бирини янына
гетирйәрлер. 25 Ол бергисини төләп билмәнинде,
агасы онуң өзүниң, аялының, оглан-ушагының ве
бүтин малларының сатылып, бергисиниң
берилмегини буюряр. 26 Хызматкәр йүзин
йыкылып, оңа ялбарып: „Эй агам, сабыр эт!
Барыны төләйин" дийййәр. 27 Агасының рехими
инип, ол хызматкәри бошадяр, алгысыны гечйәр.
28 Яңкы хызматкәр дашарык чыканда, өзүне йүз
динар борчлы болан бир ёлдашына саташяр. Оны
тутуп: „Бергиңи бер" дийип, бокурдагындан тутяр.
29 Ёлдашы онуң аягына йыкылып: „Сабыр эт,
бергими берейин" дийип оңа ялбаряр. 30 Ол
этмейәр, гайтам, бергисини берйәнчә, оны
зындана салдыряр. 31 Яңкы адамың ёлдашлары бу
ваканы гөрүп, гаты гынанярлар, болан әхли зады

барып, агаларына хабар берйәрлер. [32] Онсоң агасы оны чагырып диййәр: „Эй, эрбет хызматкәр! Маңа ялбараның үчин мен шол алгының барыны гечдим. [33] Мениң саңа рехим эдишим ялы, сен хем ёлдашыңа рехим этмели дәлмидиң?" [34] Агасы газапланып, бергисини берйәнчә, оны гынаянларың элине берйәр. [35] Сизиң хем хер бириңиз өз доганының языкларыны йүрекден багышламаса, Мениң Гөкдәки Атам хем сизи шейле эдер».

Талак барада сораг

19 Иса бу сөзлери тамамланындан соң, Җелиледен чыкып, Яхуданың чәклерине, Иордан дерясының аңырсына гитди. [2] Улы мәреке Онуң ызына дүшди, Иса хем шол ерде олары сагалтды. [3] Фарисейлер гелдилер ве Оны сынап: «Хер бир себәп билен аялы айырмак догрумыдыр?» дийип сорадылар. [4] Ол хем шейле җогап берди: «Ярадының олары башда эркек ве аял эдип ярадандыгыны, „Шол себәпден хем эркек ата-энесини гоюп, аялы билен хөврүгер ве икиси бир тен болар" диенини сиз окамадыңызмы? [6] Шоңа гөрә, инди олар ики дәл-де, бир тен хасапланарлар. Худайың гошаныны бендеси айырмасын». [7] Олар Иса шейле дийдилер: «Онда нәме үчин Муса аялы айранда, онуң талак хатыны бермеклиги табшырыпдыр?» [8] Иса олара шейле җогап берди: «Доңйүрек адамлар боланыңыз үчин, Муса сизе аялыңызы айырмага ыгтыяр берди, йөне овалбашда бейле дәлди. [9] Мен сизе айдярын, ким аялыны зынадан башга себәп билен айрып, башга аяла өйленсе, зына эдйәндир. Әринден айрылан аяла өйленен хем зына эдйәндир». [10] Шәгиртлер Оңа: «Эркек билен аял арасында ягдай шейле болса, онда өйленмезлик говудыр» дийишдилер. [11] Эмма Иса олара шейле дийди: «Хемме адамлар бу сөзи кабул эдип билмезлер, диңе өзлерине берленлер кабул эдип билерлер. [12] Чүнки догабитди агталар, адамлар тарапындан агта эдиленлер ве Гөгүң Патышалыгы угрунда өзлерини агта эденлер хем бардыр. Муны кабул эдип билен кабул этсин».

Иса чагалара ак пата берйәр

[13] Онсоң оларың үстүне элини гоюп дога этсин дийип, Исаның янына чагалары гетирдилер. Шәгиртлер чагалары гетиренлере кәедилер. [14] Эмма Иса: «Дегмәң, чагалар Мениң яныма гелсин, олары бөкдемәң, чүнки Гөгүң Патышалыгы шулар ялыларыңкыдыр» дийди. [15] Иса оларың үстүне элини гоянындан соң, ол ерден гитди.

Бай яш йигит

[16] Ине, бири Онуң янына гелип: «Эй, ягшы Мугаллым, эбеди яшайшым болар ялы, мен нәме ягшы зат этмели?» дийди. [17] Иса шейле дийди: «Нәме үчин Маңа ягшы диййәрсиң? Ягшы болан тәк Бири – Худай †. Йөне эбеди яшайша говушмак ислейән болсаң, табшырыклары берҗай эт». [18] Ол Исадан: «Хайсы табшырыклары?» дийип сорады. Иса шейле җогап берди: «Адам өлдүрме, зына этме, огрулык этме, ялан гүвәлик берме, [19] эне-атаңы сыла, гоңшыңы өзүң ялы сөй». [20] Яш йигит: «Мен буларың хеммесини берҗай этдим, ене нәме кемим бар?» дийип, Исадан сорады. [21] Иса оңа: «Кәмил болайын дийсең, гит, нәмәң бар болса, сат-да, гарыплара бер, Гөкде хазынаң болар, онсоң гел-де, Мениң ызыма дүш» дийди. [22] Яш йигит бу сөзи эшидип, тукат болуп гитди, чүнки онуң көп мал-мүлки барды. [23] Иса шәгиртлерине дийди: «Сизе догрусыны айдярын, барлы адам Гөгүң Патышалыгына четинлик билен гирер. [24] Сизе ене айдярын, бир дүйәниң иңңәниң гөзүнден гечмеги барлы адамың Худайың Патышалыгына гирмегинден аңсатдыр». [25] Муны эшиденлеринде шәгиртлери: «Онда ким халас болуп билер?» дийип, чакданаша геңиргенишдилер. [26] Иса олара середип: «Ынсанлар үчин бу мүмкин дәл, йөне Худай үчин әхли зат мүмкин» дийди. [27] Онсоң Петрус Оңа шейле дийди: «Ине, биз әхли задымызы ташлап, Сениң ызыңа дүшдүк, онда бизиң нәмәмиз болар?» [28] Иса-да олара шейле дийди: «Сизе догрусыны айдярын, әхли задың тәзеленҗек вагты, Ынсан Оглы Өз шөхратлы тагтында отуранда Мениң ызыма дүшен сиз хем он ики тагтда отурып, Ысрайылың он ики тайпасының үстүнден хөкүм чыкарарсыңыз. [29] Мениң хатырам үчин өйлерини, доганларыны, уяларыны, атасыны, энесини, аялыны, оглан-ушагыны я ерлерини ташлан хер кес йүз эссе эдип алар, эбеди яшайшың мирасчысы болар. [30] Йөне көп илкинҗилер иң соңкулар, иң соңкулар хем илкинҗилер болар».

Үзүмчи тымсалы

20 Гөгүң Патышалыгы үзүмлигинде ишләр ялы, эртир ир билен ишчи тутмага гиден ер эеси ялыдыр. [2] Ол ишчилер билен гүнде бир динара разылашып, олары өз үзүмлигине ёллаяр. [3] Гүндиз сагат докузларда дашарык чыканда, базарда башгаларың бош дураныны гөрйәр. [4] Олара-да: „Сиз хем үзүмлиге гидиң, хакыңыз нәме болса берерин" диййәр. Олар хем гидйәрлер. [5] Гүнортан

† *Нәме үчин... Худай – иң гадымы голязмаларда: «Менден ягшылык барада сораярсыңмы? Ягшы болан тәк Бири бар».*

ве гүндиз сагат үчлерде ене дашарык чыкяр-да, ене
шейле эдйәр. 6 Гүндиз сагат бәшлерде дашарык
чыканда, башга бош дуранлары гөрүп, олара:
„Нәме үчин гүнузын бу ерде бош дурсуңыз?"
диййәр. 7 Олар хем: „Чүнки хич ким бизи тутмады"
диййәрлер. Олара: „Сиз-де үзүмлиге гидиң"
диййәр. 8 Агшам дүшенде, үзүмлигиң эеси өз иш
доландырянына шейле диййәр: „Ишчилери чагыр-
да, иң соңкулардан башлап, илкинҗилере ченли
хакларыны төле".
9 Шейлеликде, гүндиз сагат бәшлерде геленлериң
хер бири бир динар аляр. 10 Илкинҗилер геленде
көп аларыс өйдйәрлер, йөне оларың-да хер бири
бир динар аляр. 11 Муны алан вагтлары олар ер
эесине хүңүрдешип, 12 „Бу иң соңкулар диңе бир
сагат ишледилер, сен болсаң олары гүнүң йүкүни,
ыссысыны чекен бизиң билен дең этдиң"
диййәрлер. 13 Ер эеси оларың бирине җогап берип,
шейле диййәр: „Эй дост! Мен саңа адалатсызлык
эдемок; сен мениң билен бир динара
разылашмадыңмы? 14 Өз хакыңы ал-да гит. Мен бу
иң соңка-да саңа береними бермек ислейәрин.
15 Өз малым билен исләними этмәге ыгтыярым
ёкмы? Я-да мениң сахылыгыма гөриплик
эдйәрсиңми?" 16 Шейлеликде, иң соңкулар
илкинҗи, илкинҗилер хем иң соңкулар болар,
чүнки чагырыланлар көп, сайлананлар аздыр».

Иса өлүп дирелҗегини ене айдяр

17 Иса Иерусалиме барярка, он ики шәгирди ёлда
чете чекип, олара шейле дийди: 18 Ине,
Иерусалиме барярыс. Ынсан Оглы баш
руханылара, канунчылара табшырылар, олар хем
Оны өлүме хөкүм эдерлер. 19 Оңа гүлсүнлер,
гамчыласынлар, хача чүйлесинлер дийип, Оны
башга миллетлере табшырарлар, йөне Ол үчүнҗи
гүни дирелер».

Бир энәниң хайышы

20 Онсоң Зебедей огулларының эҗеси өз огуллары
билен Исаның янына гелип, ере йыкылды-да,
Ондан бир зат диледи. 21 Иса хем оңа: «Нәме
ислейәрсиң?» дийди. Ол-да Иса: «Табшыр,
Патышалыгыңда мениң бу ики оглумың бири
Сениң сагыңда, бири хем солуңда отурсын» дийди.
22 Эмма Иса шейле җогап берди: «Сиз нәме
дилейәниңизи билмейәрсиңиз. Сиз Мениң ичҗек
кәсәмден ичип билерсиңизми? Мениң
чокундырылҗак чокунышым билен чокундырылып
билермисиңиз?» Олар-да Оңа: «Муны эдип
билерис» дийдилер. 23 Иса олара шейле дийди:
«Сиз Мениң ичҗек кәсәмден ичерсиңиз, Мениң
чокундырылҗак чокунышым билен
чокундырыларсыңыз. Йөне сизе Мениң сагымда я
солумда отурмага ругсат бермек Мениң элимде
дәл. Бу орунлары Атам кимлер үчин тайынлан
болса, шолар үчиндир». 24 Бейлеки он шәгирт муны
эшидип, яңкы ики догана гахарландылар. 25 Эмма
Иса олары янына чагырып, шейле дийди: «Сиз
билйәрсиңиз, миллетлериң башлыклары олара
агалык эдйәр, улулары-да олара ыгтыяр билен
баштутанлык эдйәр. 26 Сизиң араңызда бейле
болмасын. Араңызда ким улы болмак ислейән
болса, бейлекилериң хызматкәри болсун.
27 Араңызда ким илкинҗи болмак ислейән болса,
хеммәңизиң гулы болсун. 28 Ынсан Оглы-да Өзүне
хызмат эдилмеги үчин дәл, эйсем, хызмат этмек
үчин, көплериң угрунда җаныны төлег хөкмүнде
бермек үчин гелди».

Ики көрүң гөзи ачыляр

29 Олар Эрихадан чыканларында, улы мәреке
Исаның ызына дүшүп гитди. 30 Ёлуң кенарында
отуран ики көр адам Исаның гечип барянының
эшиденлеринде: «Я Реб, эй Давут Оглы, бизе рехим
эт!» дийип гыгырышдылар. 31 Мәреке сеслерини
чыкармасынлар дийип, олара кәеди, йөне олар: «Я
Реб, эй Давут Оглы, бизе рехим эт!» дийип, өңкүден
хем гаты гыгырышдылар. 32 Иса аяк чекди-де,
олары чагырып: «Сизиң үчин нәме этмегими
ислейәрсиңиз?» дийди. 33 Олар-да Оңа: «Я Реб,
гөзүмиз ачылсын» дийдилер. 34 Исаның хайпы
гелип, оларың гөзлерине элини дегирди велин,
деррев гөзлери ачылды, онсоң Онуң ызына дүшүп
гитдилер.

Исаның Иерусалиме гириши

21 Олар Иерусалиме голайлап, Зейтун дагының
этегиндәки Бейтфаҗа гелип етенлеринде,
Иса ики шәгирде: 2 Өңүңиздәки оба барың, салым
гечмәнкә, даңылгы дуран яны тайхарлы бир эшеги
тапарсыңыз, олары чөзүң-де, Маңа гетириң. 3 Бири
сизе бир зат дийсе: „Булар Реббе герек, ынха,
ызына иберер" дийиң» дийип, ёллады. 4 Бу-да
пыгамбер аркалы айдылан шу сөзүң ерине етмеги
үчинди: 5 «Сион гызына дийиң: Ине, сениң
патышаң бир эшеге мүнүп, эшегиң баласы тайхара
мүнүп, пес гөвүнлилик билен саңа гелйәр».
6 Шәгиртлер хем гидип, Исаның табшырыгы ялы
этдилер. 7 Эшек билен тайхары гетирдилер-де,
эгин-эшиклерини оларың үстүне атдылар, Иса-да
тайхарың үстүне мүнди. 8 Мәрекәниң көпүси өз
эгин-эшиклерини ёла язярды, кәси-де агачлардан
шахалар кесип, ёла дүшейәрди. 9 Онуң өңүнден
барян ве ызындан гелйән мәреке: «Давут Оглуна
хосанна! Реббиң адындан гелйән гутлы болсун, иң

ёкарларда хосанна!» дийип гыгырышярдылар.
[10] Иса Иерусалиме гиренде, бүтин шәхер: «Бу ким?»
дийип титрейәрди. [11] Мәреке хем: «Бу Җелиләниң
Насыра шәхеринден болан Иса пыгамбер»
дийййәрди.

Иса сатыҗылары ыбадатханадан коввяр

[12] Иса Худайың ыбадатханасына † гирип,
ичердәки сатыҗылары, алыҗылары дашарык
ковды. Пул чалышянларың текҗелерини, кепдери
сатянларың отургычларыны дүңдерди. [13] Олара
шейле дийди: «„Мениң өйүме дога өйи дийлер"
дийип язылгыдыр, сиз муны гаракчыларың
сүренине өвүрдиңиз». [14] Ыбадатханада көрлер,
агсаклар Онуң янына гелдилер, Ол хем олары
сагалтды. [15] Баш руханылар билен канунчылар
Онуң эден тәсинликлерини, ыбадатханада: «Давут
Оглуна хосанна!» дийип гыгырян чагалары
гөренлеринде гахарландылар. [16] Оңа: «Буларың
нәме дийййәнини эшидйәрсиңми?» дийдилер. Иса-
да олара шейле дийди: «Хава, сиз: „Яшаҗык
балаларың, сүйт эмйәнлериң агзындан алкышлар
алдың" диен сөзи асла окамадыңызмы?» [17] Иса
оларың янындан гитди, шәхерден чыкып хем
Бейтания гелди, гиҗәни шол ерде гечирди.

Гуран инҗир агаҗы

[18] Эртеси шәхере доланып гелйәркә аҗыкды.
[19] Ёлуң гырасында бир инҗир агаҗыны гөрүп, онуң
янына гелди, йөне ондан япраклардан башга хич
зат тапмады. Иса агаҗа: «Мундан бейләк сенден
асла иймиш өнмесин!» дийди. Инҗир агаҗы болса
шол пурсатың өзүнде гурады. [20] Шәгиртлер муны
гөрүп: «Инҗир агаҗы шол пурсатың өзүнде нәхили
гурады?» дийшип хайран галдылар. [21] Иса шейле
җогап берди: «Сизе догрусыны айдярын,
иманыңыз болуп, шүбхе этмесеңиз, сиз диңе бу
инҗир агаҗына эдилени этмек билен чәкленмән,
эйсем, шу дага: „Гөтерил-де, деңзе зыңыл"
дийсеңиз-де, бу болар. [22] Иман эдип, дога билен
хер нәме дилесеңиз, аларсыңыз».

Исаның ыгтыяры

[23] Иса ыбадатхана гелип, сапак берип дурка, баш
руханылар, халкың яшулулары Онуң янына гелип:
«Сен хайсы ыгтыяр билен бу затлары эдйәрсиң?
Саңа бу ыгтыяры ким берди?» дийдилер. [24] Иса
олара җогап берип дийди: «Мен-де сизден бир зат
сораҗак, Маңа җогап берсеңиз, Мен хем сизе бу
затлары хайсы ыгтыяр билен эдйәними айдайын.
[25] Яхяның чокундырмасы нireденди? Гөкденми я
ынсандан?» Олар-да өзара пикир алшып дийдилер:
«Биз: „Гөкден" дийсек, Ол бизе: „Онда, нәме үчин
оңа иман гетирмедиңиз?" диер. [26] „Ынсандан"
диймәге-де халкдан горкярыс, чүнки хеммелер
Яхяны бир пыгамбер сайяр». [27] Олар Иса шейле
җогап бердилер: «Биз билмейәрис». Иса-да олара
шейле дийди: «Мен-де сизе бу затлары хайсы
ыгтыяр билен эдйәними айтмаярын».

Ики огул тымсалы

[28] Сиз нәме дийййәрсиңиз? Бир адамың ики оглы
бар экен. Ол биринҗисине барып: „Оглум, бу гүн
гит-де, үзүмликде ишле" дийййәр. [29] Ол хем җогап
берип: „Гитҗек дәл" дийййәр. Йөне соң өкүнип
гидйәр. [30] Яңкы адам икинҗисине барып шол сөзи
айдяр; ол: „Боляр, ага" дийййәр, йөне гитмейәр.
[31] Буларың икисинден какасының ислегини ерине
етирен хайсысы?» Олар: «Биринҗиси» дийдилер.
Иса олара дийди: «Сизе догрусыны айдярын,
салгытчылардыр кемчинлер Худайың
Патышалыгына сизден өң гирер. [32] Чүнки Яхя
сизиң яныңыза догрулык ёлы билен гелди, сиз оңа
ынанмадыңыз, йөне салгытчылар, кемчинлер оңа
ынандылар. Сиз муны гөреңизден соң хем
өкүнмедиңиз, оңа ынанмадыңыз».

Үзүмлик ве багбанлар тымсалы

[33] Ене бир тымсала гулак асың: Өй эеси болан бир
адам бар экен. Ол үзүм агачларыны отурдып,
дашына хаят айлаяр ве бир үзүм сыкылян чукур
газяр, бир диң салып, үзүмлиги багбанлара
экерине берйәр-де, узак ёла гидйәр. [34] Хасыл вагты
голайланда, мивесини алмак үчин
хызматкәрлерини багбанлара иберйәр.
[35] Багбанлар онуң хызматкәрлерини тутуп, бирини
енчйәрлер, бирини өлдүрйәрлер, бейлекисини-де
дашлаярлар.
[36] Үзүмлигиң эеси өңкүден көп хызматкәр
иберйәр. Багбанлар олара-да өңкүлере эденлерини
эдйәрлер. [37] Соңунда үзүмлигиң эеси: „Оглумы
сыларлар" дийип, өз оглуны иберйәр. [38] Багбанлар
онуң оглуны гөренлеринде, бири-бирлерине:
„Мирасдар шу, гелиң, муны өлдүрелиң, мирас бизе
галар" дийишйәрлер. [39] Оны тутуп, үзүмликден
дашарык ташлап өлдүрйәрлер. [40] Инди үзүмлигиң
эеси геленде бу багбанлара нәме эдер?» [41] Олар
Иса дийдилер: «Бу пис адамлары айылганч өлүме
сезевар эдип, үзүмлиги мөвсүминде мивесини
өзүне берҗек багбанлара экерине берер». [42] Иса
олара шейле дийди: «Сиз Мукаддес Язгыларда:
„Уссаларың рет эден дашы, бурчуң башы болды. Бу
Реббиң эдениди, бизиң гөзүмизе бир тәсинлик"
диен сөзи асла окамадыңызмы? [43] Мунуң үчин сизе

† *Худайың ыбадатханасына – иң гадымы голязмаларда: «ыбадатхана».*

диййәрин, Худайың Патышалыгы сизден алнып,
Онуң мивелерини өндүрҗек миллете берлер. 44 Бу
дашың үстүне йыкылан бөлек-бөлек болар, ол
бириниң үстүне гачса, оны мынҗырадар». 45 Баш
руханылардыр фарисейлер Онуң тымсалларыны
эшиденлеринде, өзлери хакда гүррүң эдйәнини
аңдылар. 46 Оны тутҗак болдулар, йөне халкдан
горкдулар, чүнки халк Исаны пыгамбер сайярды.

Гелин тойы тымсалы

22 Иса олара ене-де тымсаллар билен гүррүң
берип, шейле дийди: 2 Гөгүң Патышалыгы өз
оглы үчин гелин тоюны тутан патыша ялыдыр. 3 Ол
тоя чагырыланлара хабар этмек үчин
хызматкәрлерини иберйәр, йөне чагырыланлар
гелмек ислемейәрлер. 4 Патыша ене башга
хызматкәрлери иберип, олара шейле дийййәр:
„Чагырыланлара айдың, ине, мен нахарымы
тайярладым, өкүзлер, семиз маллар союлды, әхли
зат тайяр, тоя гелсинлер". 5 Эмма олар әхмиет
бермейәрлер, бири өз экин мейданына, ене бири
өз сөвдасының угруна чыкяр. 6 Бейлекилер-де онуң
хызматкәрлерини тутуп, хорлаярлар, олары
өлдүрйәрлер. 7 Шейлеликде, патыша газапланып,
гошун ёллаяр-да, яңкы ганхорлары дерби-дагын
эдйәр, шәхерлерини отлаяр. 8 Онсоң
хызматкәрлерине дийййәр: „Той тайяр, йөне
чагырыланлар муңа мынасып дәл экен. 9 Ёл
чатрыкларына барың-да, кими тапсаңыз, тоя
чагырың". 10 Бу хызматкәрлер хем ёллара чыкып,
яман диймән, ягшы диймән, тапанларының
барыны үйшүрйәрлер, тойхана мыхмандан доляр.
11 Патыша мыхманлара серетҗек болуп ичерик
гиренде, той геййимини геймедик бир адама гөзи
дүшйәр. 12 Оңа дийййәр: „Эй дост, сен той геййимини
геймән, бу ере нәхили гирдиң?" Йөне ол сесини
чыкармаяр. 13 Онсоң патыша хызматкәрлере
дийййәр: „Эл-аягыны баглаң-да, оны дашарык,
гараңкылыга ташлаң, ол ерде агы ве диш гыҗама
болар". 14 Чүнки чагырыланлар көп, сайлананлар
аздыр».

Кайсарыңкы кайсара

15 Онсоң фарисейлер гидип, Оны гепде тутмак
барада маслахат гечирдилер. 16 Хиродесчилер
билен өз шәгиртлерини Исаның янына иберип
дийдилер: «Мугаллым! Биз Сениң
догручылдыгыңы, Худайың ёлуны хакыкат
йүзүнден өвредйәндигиңи, хич киме яранҗак
болмаяндыгыңы билйәрис, чүнки Сен адамларың
дереҗесине бакмаярсың. 17 Инди бизе айт, Сен
нәме дийййәрсиң, кайсара салгыт төлемек догрумы
я дәлми?» 18 Иса оларың яман ниетлерини билип
дийди: «Мени нәме үчин сынаярсыңыз, эй
икийүзлүлер? 19 Маңа салгыт пулуны гөркезиң».
Олар хем Оңа бир динар гетирдилер. 20 Иса олара:
«Шу сурат билен язгы кимиңки?» дийди. 21 Олар:
«Кайсарыңкы» дийдилер. Шонда Иса олара: «Онда,
кайсарыңкыны кайсара, Худайыңкыны Худая
бериң» дийди. 22 Олар муны эшиденлеринде
хайран галып, Онуң янындан гитдилер.

Дирелиш барада сораг

23 Өлүмден дирелме ёкдур дийййән саддукейлер
шол гүн Исаның янына гелип, Оңа сораг бердилер:
24 Мугаллым, Муса: „Эгер бир адамың зүряды
болман өлсе, доганы онуң аялыны алып, доганына
несил етишдирмелидир" дийипдир. 25 Бизиң
арамызда еди доган барды. Биринҗиси өйленди-де
өлди. Зүряды болмансоң, аялыны доганына
галдырды. 26 Икинҗиси, үчүнҗиси, тә единҗисине
ченли шейле болды. 27 Оларың хеммесинден соң
хем аял өлди. 28 Инди, өлүлер диреленде, бу аял ол
еди доганың хайсысының аялы болар? Чүнки
хеммеси оны алыпды». 29 Иса олара шейле җогап
берди: «Сиз Мукаддес Язгылары, Худайың
гудратыны билмән ялңышярсыңыз. 30 Өлүлер
диреленлеринде өйленмән, әре чыкман, Худайың
Гөкдәки перишделери ялы боларлар. 31 Өлүмден
дирелмә геленимизде болса, сиз Худайың өзүңизе:
32 „Мен Ыбрайымың Худайы, Ысхагың Худайы,
Якубың Худайыдырын" диенини окамадыңызмы?
Ол өлүлериң дәл, дирилериң Худайыдыр».
33 Мәреке муны эшидип, Онуң таглыматына хайран
галды.

Иң улы табшырык

34 Фарисейлер Исаның саддукейлериң сесини
чыкартманлыгыны эшиденлеринде, бир ере
йыгнанышдылар. 35 Олардан бир канунчы Исаны
сынамак үчин: 36 «Мугаллым, канунда иң улы
табшырык нәме?» дийип сорады. 37 Иса оңа шейле
дийди: «„Худайың Ребби бүтин йүрегиң, бүтин
җаның, бүтин дүшүнҗәң билен сөй". 38 Шу
биринҗи ве иң улы табшырыкдыр. 39 Икинҗи хем
шонуң ялы: „Гоңшыңы өзүң ялы сөй". 40 Бүтин
канун ве пыгамберлер язгылары шу ики
табшырыга баглыдыр».

Месих кимиң оглы?

41 Фарисейлер йыгнанышып дуркалар, Иса
олардан: 42 «Месих барада нәме пикир эдйәрсиңиз?
Ол кимиң Оглы?» дийип сорады. Олар хем Иса: «Ол
Давудың Оглы» дийдилер. 43 Иса олара шейле
дийди: «Онда, нәме үчин Давут Рухдан ылхам алып,
Оңа Реб дийип: 44 „Реб мениң Реббиме дийди:

Душманларыңы аякларың астында гойянчам, Мениң сагымда отур" дийййәр? [45] Эгер Давут Оңа Реб дийййән болса, Ол нәхили Давудың оглы боляр?» [46] Хич ким Иса җогап берип екеҗе сөз хем айдып билмеди, шол гүнден бейләк хич ким Ондан бир зат сорамага йүрек этмеди.

Вай гүнүңизе!

23 Онсоң Иса халка, Өз шәгиртлерине шейле гүррүң берди: [2] Канунчылар билен фарисейлер Мусаның орнунда отырлар. [3] Шонуң үчин оларың сизе айдянларының барыны ерине етириң, берҗай эдиң, йөне оларың эденлерини этмәң, чүнки айдып-да, өзлери эдйән дәлдирлер. [4] Олар агыр, гөтермеси кын йүклери баглап, адамларың гершине гойяндырлар, йөне өзлери бу йүклери гөтермек үчин бир бармакларыны хем гымылдатмак ислейән дәлдирлер. [5] Олар эдйән әхли затларыны гөз үчин эдйәндирлер. Дога гутуларыны гиңелдип, гейимлериниң пүрчүгини узалдяндырлар. [6] Зыяпатларда төри, синагогаларда баш күрсүлери, [7] базар еринде салам алмагы, адамларың өзлерине „мугаллым" диймегини сөййәндирлер. [8] Сиз өзүңизе „мугаллым, мугаллым" дийдирмәң, чүнки сизиң Мугаллымыңыз бирдир, сизиң барыңыз догансыңыз. [9] Ер йүзүнде хич киме „Ата" диймәң, чүнки сизиң Атаңыз бирдир, Ол Гөкдедир. [10] Өзүңизе „Ёлбашчы" дийдирмәң, чүнки сизиң Ёлбашчыңыз бирдир, Ол Месихдир. [11] Улыңыз хеммәңизе хызматкәр болсун. [12] Чүнки өзүни бейгелден песелер, өзүни песелден бейгелер. [13] Вай гүнүңизе, эй, канунчылар ве фарисейлер, икийүзлүлер! Чүнки сиз Гөгүң Патышалыгыны адамлара баглаярсыңыз, не өзүңиз гирйәрсиңиз, не-де гирҗеклере ёл берйәрсиңиз. [14] Вай гүнүңизе, эй, канунчылар ве фарисейлер, икийүзлүлер! Чүнки сиз дул хатынларың өйлерини талап, гөз үчин узын-узын догалар окан болярсыңыз. Шонуң үчин сиз хас агыр җеза сезевар боларсыңыз. [15] Вай гүнүңизе, эй, канунчылар ве фарисейлер, икийүзлүлер! Чүнки бирҗе адамы өз диниңизе гиризҗек болуп, деңизлере, дүзлере айланярсыңыз. Гиризениңизде болса, оны өзүңизден ики эссе довзах оглы эдйәрсиңиз. [16] „Бириниң ыбадатханадан ант ичмеги мөхүм дәл, йөне ким ыбадатхананың гызылындан ант ичсе, өз антына даңылгы болар" дийййән көр ёл гөркезиҗилер, вай гүнүңизе! [17] Эй, акмаклар ве көрлер! Хайсысы улы, гызылмы я гызылы мукаддес эдйән ыбадатхана? [18] Ене: „Бириниң гурбанлык эдилйән ерден ант ичмеги мөхүм дәл, йөне ким онуң үстүндәки гурбандан ант ичсе, өз антына даңылгы болар" дийййәрсиңиз. [19] Эй, акмаклар ве көрлер! Хайсысы улы, гурбанмы я гурбаны мукаддес эдйән гурбанлык ери? [20] Гурбанлык эдилйән ерден ант ичйән ондан хем онуң үстүндәки затларың хеммесинден ант ичйәндир. [21] Ыбадатханадан ант ичйән ондан ве онуң ичинде мекан тутан Худайдан ант ичйәндир. [22] Гөкден ант ичйән Худайың тагтындан ве онуң үстүнде Отурандан ант ичйәндир. [23] Вай гүнүңизе, эй, канунчылар ве фарисейлер, икийүзлүлер! Чүнки сиз нарпыздан, анисден ве зиреден зекат берип, кануның важыбрак ишлерини, адыллыгы, рехимдарлыгы, иманы ташладыңыз. Бу затлары этмели, бейлекилери-де ташламалы дәлдиңиз. [24] Эй чыбыны сүзүп айрып, дүйәни ювудян көр ёл гөркезиҗилер! [25] Вай гүнүңизе, эй, канунчылар ве фарисейлер, икийүзлүлер! Чүнки сиз кәседир гап-чанагың дашыны арассалаярсыңыз, оларың ичи болса огурлык хем небисҗеңликден долы. [26] Эй, көр фарисей! Кәседир гап-чанагың дашы-да арасса болар ялы, өңинчә ичини арассала. [27] Вай гүнүңизе, эй, канунчылар ве фарисейлер, икийүзлүлер! Чүнки сиз агардылып, дашындан овадан гөрүнйән, йөне ичи өлүлериң сүңклери ве хер түйсли мурдарлыкдан долы мазарларсыңыз. [28] Сиз хем дашыңыздан адамлара догры адам ялы гөрүнйәрсиңиз, йөне ичиңиз икийүзлүликден, эрбетликден долы. [29] Вай гүнүңизе, эй, канунчылар ве фарисейлер, икийүзлүлер! Чүнки сиз пыгамберлере мазарлар салып, догры адамларың ядыгәрликлерини безәп: [30] „Биз ааларымызың гүнлеринде болан болсак, пыгамберлериң ганыны дөкмекде олара шәрик болмаздык" дийййәрсиңиз. [31] Шейлелик билен, пыгамберлери өлдүренлериң огулларыдыгыңыза өзүңиз гүвә гечйәрсиңиз. [32] Онда, аталарыңызың башлан ишлерини тамамлаң! [33] Эй йыланлар ве алахөвренлер несли! Довзах хөкүминден нәхили гачҗак? [34] Шоңа гөрә, ине, Мен сизе пыгамберлер, акылдарлар ве канунчылар ёллаярын. Сиз оларың кәбирини өлдүрерсиңиз, хача чүйләрсиңиз, кәбирини-де синагогаларыңызда енҗерсиңиз, шәхерден-шәхере коваларсыңыз. [35] Шейлеликде, догры адам болан Хабылың ганындан тә ыбадатхана билен гурбанлык эдилйән ер арасында өлдүрениңиз Берекяның оглы Зекеряның ганына ченли, хер догры адамың ер йүзүнде дөкүлен ганына сиз җогапкәрсиңиз. [36] Сизе догрусыны айдярын, бу затларың әхлисине шу несил җогапкәрдир. [37] Эй, Иерусалим! Пыгамберлери өлдүрйән, өзүне ёлланаанлары дашлаян Иерусалим! Бир товугың җүйҗелерини ганатларының ашагына йыгнайшы ялы, Мен хем энчеме гезек сениң чагаларыңы йыгнаҗак болдум, эмма сиз ислемедиңиз. [38] Ине,

өйүңиз сизе хараба болуп галяр. 39 Чүнки сизе
айдярын, сиз „Реббиң адындан гелен гутлы болсун"
диене деңеч Мени гайтадан гөрмерсиңиз».

Ахырзаман аламаты

24 Иса ыбадатханадан чыкып барярка,
шәгиртлери янына гелип, Оңа
ыбадатхананың җайларыны гөркезҗек болдулар.
2 Эмма Иса олара шейле җогап берди: «Бүтин бу
затлары гөрйәрмисиңиз? Сизе догрусыны айдярын,
бу ерде даш үстүнде даш галмаз, хеммеси даргар».
3 Иса Зейтун дагында отырка, шәгиртлери екеликде
Онуң янына гелип, шейле дийдилер: «Бизе айт, бу
затлар хачан болар? Сениң гелмегиңиң ве
ахырзаманың аламаты нәме болар?» 4 Иса олара
шейле җогап берди: «Әгә болуң, сизи
алдаймасынлар. 5 Чүнки көплер: „Мен Месих"
дийип, Мениң адым билен гелерлер, көп адамлары
алдарлар. 6 Уруш сеслерини, уруш туранлыгы
барада хабарлар эшидерсиңиз. Әгә болуң,
горкмаң, чүнки буларың бары болмалыдыр, йөне
энтек дүнйәниң соңы дәлдир: 7 Чүнки миллет-
миллете, патышалык-патышалыга гаршы чыкар.
Айры-айры ерлерде ачлыклар болар, Ер титрәр.
8 Эмма булар бургуларың башлангыҗыдыр. 9 Онсоң
сизи гайга басдырарлар, өлдүрерлер, Мениң адым
үчин хемме миллетлер сизи йигренер. 10 Шонда
көплер имандан дәнип, бири-бирлерине хайынлык
эдер, бири-бирлерини йигренерлер. 11 Бирентек
ялан пыгамберлер дөрәп, көплери аздырарлар.
12 Шер ишлериң артанлыгы зерарлы, көплериң
сөйгүси совар. 13 Эмма соңа ченли чыдан халас
болар. 14 Патышалык барадакы бу Хош Хабар хемме
миллетлере гүвәлик хөкмүнде дүнйәниң әхли
еринде вагыз эдилер, ахырзамана шонда гелер.
15 Шейлелик билен, Даниел пыгамбер тарапындан
агзалан вейранчылык гетирйән йигренҗиниң
мукаддес ерде дураныны гөрениңизде (окыҗы
дүшүнсин), 16 Яхудадакылар даглара гачсын. 17 Өйүң
үчегиндәки – өйүнден бир зат алмак үчин ашак
инмесин. 18 Экин мейданындакы – донуны алмак
үчин ызына өврүлмесин. 19 Ол гүнлерде гөврели,
чага эмдирйән аялларың гүнүне вай! 20 Гача-
гачлыгыңыз гыш я Сабат гүни болмасын дийип
дога эдиң. 21 Чүнки шонда улы мушакгат болар,
бейле мушакгат дүнйәниң башындан тә шу вагта
ченли боланам дәлдир, болмазам. 22 Ол гүнлер
гысгалдылмадык болсады, онда, хич ким халас
болмазды, йөне сайлананларың хатырасына ол
гүнлер гысгалдылар. 23 Шонда бири сизе: „Ине,
Месих шу ерде" я-да „Ине, ол ерде" дийсе ынанмаң.
24 Чүнки ялан месихлер, ялан пыгамберлер дөрәп,
мүмкин болдугыча, сайлананлары-да аздырҗак
болуп, улы аламатлар, гудратлар гөркезерлер.
25 Ине, Мен сизе өңүнден айтдым. 26 Шейлеликде,
сизе: „Ине, Месих чөлде" дийселер-де чыкмаң,
„Ине, ички отагларда" дийселер-де ынанмаң.
27 Чүнки йылдырым нәхили гүндогардан туруп,
гүнбатарда хем гөрүнйән болса, Ынсан Оглуның
гелши хем шейле болар. 28 Маслык ниреде болса,
гарагушлар шол ере үйшүшйәндир. 29 Ол гүнлериң
мушакгатының ызысүре Гүн гаралар, Ай ышыгыны
бермез, йылдызлар Гөкден гачып, Гөк гудратлары
титрәр. 30 Онсоң Гөкде Ынсан Оглуның аламаты
гөрнер, шонда ер йүзүниң бүтин тайпалары перят
эдер, Ынсан Оглуның Гөкдәки булутларда гудрат
хем улы шөхрат билен гелйәнини гөрер. 31 Ол Өз
перишделерини белент сурнай сеси билен ёллар.
Олар-да Онуң сайлананларыны дөрт тарапдан,
Гөгүң бир уҗундан ол уҗуна ченли йыгнарлар.
32 Инҗир агаҗындан сапак алың: онуң шахалары
юмшап, япрак чыкаран махалы томсуң
голайдыгыны билйәрсиңиз. 33 Шонуң ялы-да, бу
затлары гөрениңизде, Ынсан Оглуның
голайдыгыны, гапының агзындадыгыны билиң.
34 Мен сизе догрусыны айдярын, бу затлар болянча,
бу несил дүнйәден өтмез. 35 Гөк хем ер өтер, йөне
Мениң сөзлерим асла өтмез.

Билинмейән гүн ве сагат

36 Эмма ол гүни хем ол сагады хич ким, Гөкдәки
перишделер-де билйән дәлдир, диңе Ата
билйәндир. 37 Нухуң гүнлери нәхили болан болса,
Ынсан Оглуның гелши-де шейле болар. 38 Чүнки
адамлар Нухуң гәмә мүнен гүнүне ченли, тупандан
өңки гүнлерде ийип, ичип, өйленип, әре
чыкярдылар. 39 Тупан туруп, хеммесини әкидйәнчә,
олар хич зады билмейәрдилер. Ынсан Оглуның
гелши хем шейле болар. 40 Шонда экин
мейданында ики адам болар, бири алнар, бири
гойлар. 41 Дегирмен башында галла үвейән ики аял
болар, бири алнар, бири гойлар. 42 Оя болуң, чүнки
сиз Реббиңизиң хайсы гүн гелҗегини
билмейәрсиңиз. 43 Эмма муны билиң: өй эеси
огрының хайсы сагатда гелҗегини билседи, оя
боларды, өйүни талатмазды. 44 Мунуң үчин, сиз хем
тайяр болуң, чүнки Ынсан Оглы сизиң осламаян
сагадыңызда гелер. 45 Хызматкәрлере вагтлы-
вагтында нахар пайларыны берсин дийип,
агасының оларың үстүнден гоян садык хем акыллы
хызматкәри ким? 46 Агасы геленде, шейле эдип
йөренини гөрҗек хызматкәри нәхили багтлыдыр!
47 Сизе догрусыны айдярын, агасы бүтин мал-
мүлкүни шоңа ынанар. 48 Бу ярамаз хызматкәр өз
ичинден: „Агам гич гелер" дийип, 49 ёлдашларыны
урмага, серхошлар билен ийип-ичмәге башласа,

50 ол хызматкәриң агасы онуң осламаян гүнүнде,
билмейән сагадында гелип, 51 оны ики бөлүп,
пайыны икийүзлүлериңки билен деӊ эдер. Ол ерде
агы ве диш гыҗама болар».

Он гыз тымсалы

25 Шонда Гөгүң Патышалыгы чыраларыны
алып, гиеви гаршыламага чыкан он гыз ялы
болар. 2 Оларың бәшиси акылсыз, бәшиси-де
акыллы экен. 3 Акылсызлар чыраларыны алярлар,
йөне янларына яг алмаярлар. 4 Акыллылар
чыралары билен бирликде гапларда яг
әкидйәрлер. 5 Гиев гиҗә галанда, хеммеси иркилип
уклаярлар. 6 Ярыгиҗе: „Ине, гиев гелйәр,
гаршыламага чыкың!" диен батлы сес эшидилйәр.
7 Шонда яңкы гызларың хеммеси туруп,
чыраларыны тайярлаярлар. 8 Акылсызлар
акыллылара: „Бизе ягыңыздан бираз бериң,
чыраларымыз сөнүп баряр" диййәрлер. 9 Эмма
акыллылар җогап берип: „Бизе-де, сизе-де
етмезлик эдәймесин, говусы, сатыҗылара барың-
да, өзүңиз үчин алайың" диййәрлер. 10 Олар яг
сатын алмага гиденлеринде, гиев гелйәр, тайяр
болуп дуранлар онуң билен тойхана гирйәрлер
велин, гапы япыляр. 11 Бейлеки гызлар хем соң
гелип: „Ага! Ага! Гапыны ач" диййәрлер. 12 Эмма ол
җогап берип: „Сизе догрусыны айдярын, мен сизи
танамок" диййәр. 13 Шейлелик билен, оя болуң,
чүнки сиз Ынсан Оглуның не гелҗек гүнүни, не-де
сагадыны билйәрсиңиз».

Аманат пул тымсалы

14 Гөгүң Патышалыгы узак ёла чыкмакчы болуп,
хызматкәрлерини янына чагырып, мал-мүлкүни
олара табшыран адам ялыдыр. 15 Бу адам хер
хайсының башарныгына лайык: бирине – бәш,
бирине – ики, бирине – бир талант берип, деррев
ёла дүшйәр. 16 Бәш талант алан гидип, бу пул билен
сөвда этмәге гиришйәр, ене бәш талант газаняр.
17 Ики талант алан-да шонуң ялы, ене ики талант
газаняр. 18 Бир талант алан болса барып, топрагы
газяр-да, агасының пулуны гизлейәр. 19 Көп вагтдан
соң бу хызматкәрлериң агасы гелип, олардан
хасабат сораяр. 20 Бәш талант алан гелип, ене бәш
талант гетирип: „Эй ага! Сен маңа бәш талант
берипдиң, ине, мен ене бәш талант газандым"
диййәр. 21 Агасы оңа: „Берекелла, ягшы, садык
хызматкәр! Сен аз затда садык болдуң, мен саңа
көп затлары ынанарын, агаң шатлыгына шәрик
бол" диййәр. 22 Ики талант алан хем гелип: „Эй ага!
Сен маңа ики талант берипдиң, ине, мен ене ики
талант газандым" диййәр. 23 Агасы оңа: „Берекелла,
ягшы ве садык хызматкәр! Сен аз затда садык
болдуң, мен сени көп затлара белләрин, агаң
шатлыгына шәрик бол" диййәр. 24 Бир талант алан
хем гелип: „Эй ага, мен сениң гаты адамдыгыңы
билйәрдим. Сен экмедик ериңден орярсың,
сепмедик ериңден йыгярсың. 25 Шонуң үчин
горкдум, гидип, талантыңы топракда гизледим,
ине, пулуңы ал!" диййәр. 26 Эмма агасы оңа шейле
диййәр: „Эрбет хем ялта хызматкәр! Сен мениң
экмедик еримден оряндыгымы, сепмедик еримден
йыгяндыгымы билйәрмидиң? 27 Онда, пулумы пул
ишледйәнлере бермелидиң, мен-де гелип, оны
пейдасы билен алардым. 28 Инди бир таланты
ондан алың-да, он талантла бериң. 29 Чүнки кимде
бар болса, оңа берлер, ондакы бол болар, кимде ёк
болса, онуң элиндәки хем алнар. 30 Пейдасыз
хызматкәри дашарык гараңкылыга ташлаң. Ол
ерде агы ве диш гыҗама болар"».

Гоюнлар ве гечилер

31 Ынсан Оглы өз шөхраты ичинде әхли
перишделер билен гелип, шөхратлы тагтында
отурар. 32 Әхли миллетлер Онуң өңүне йыгнанар,
чопаның гоюнлары гечилерден сайлайшы ялы, Ол
хем олары бири-бириден сайлар. 33 Гоюнлары
сагында, гечилери хем солунда гояр. 34 Онсоң
Патыша сагындакылара диер: „Эй, Атамың
гутланлары! Гелиң, дүнйә гурлалы бери сизиң үчин
тайярланан патышалыгы мирас алың. 35 Чүнки
ачдым – ийм әге зат бердиңиз, тешнедим – сув
бердиңиз, ятдым – мыхман алдыңыз, 36 ялаңачдым
– гейиндирдиңиз, сыркавдым – идетдиңиз,
зындандадым – гөрмәге гелдиңиз". 37 Шонда догры
адамлар Оңа җогап берип диерлер: „Я Реб, биз
Сени хачан ач гөрүп, нахарладык я хачан тешне
гөрүп, сув бердик? 38 Хачан Сени ят гөрүп, мыхман
алдык я ялаңач гөрүп гейиндирдик? 39 Хачан Сени
сыркав я-да зынданда гөрүп, яныңа гелдик?"
40 Патыша җогап берип олара диер: „Сизе
догрусыны айдярын, Мениң бу иң кичи
доганларымдан бирине эдениңизи Маңа
эденсиңиз". 41 Онсоң солундакылара шейле диер:
„Эй, лагнатлылар, Мениң янымдан айрылың, иблис
билен онуң перишделерине тайярланан эбеди ода
гидиң. 42 Чүнки ачдым – иймәге зат бермедиңиз,
тешнедим – сув бермедиңиз, 43 ятдым – мыхман
алмадыңыз, ялаңачдым – гейиндирмедиңиз,
сыркавдым ве зындандадым – яныма гелмедиңиз".
44 Шонда олар шейле җогап берерлер: „Я Реб, биз
Сени хачан ач, тешне, ят, ялаңач, сыркав я
зынданда гөрүп-де, Саңа хызмат этмедик?"
45 Шонда олара шейле җогап берер: „Сизе
догрусыны айдярын, бу иң кичилерден бирине
этмедигиңизи, Маңа эден дәлсиңиз". 46 Булар эбеди

җеза, догры адамлар болса эбеди яшайша
гидерлер».

Исаны өлдүрмек барада дилдүвшүк

26 Бу сөзлерден соң Иса шәгиртлерине шейле
дийди: 2 «Ене ики гүнден Песах
байрамыдыгыны билйәрсиңиз. Ынсан Оглы хача
чүйленмәге табшырылар». 3 Шол вагт баш
руханылар билен халкың яшулулары Каяфа атлы
баш руханының ховлусына йыгнанып, 4 Исаны
хиле билен тутуп өлдүрмек үчин маслахат
гечирдилер. 5 Олар: «Байрам гүнлеринде дәл, халк
галмагал турзаймасын» дийишдилер.

Иса Бейтанияда

6 Иса Бейтанияда хейвере餘 кеселли Симуның
өйүндекә, 7 бир аял ичинде гаты гыммат атыр ыслы
яг болан ак мермер гап билен Исаның янына
гелип, Ол сачак башында отырка, ягы Онуң
депесинден гуйды. 8 Шәгиртлер муны
гөренлеринде гахарланып: «Бейле исрип этмек
нәмә герек? 9 Бу ягы көп пула сатып, гарыплара
берип-де боларды» дийишдилер. 10 Иса муны
билип, олара шейле дийди: «Нәме үчин аялы
ынҗадярсыңыз? Ол Маңа ягшылык этди. 11 Чүнки
гарыплар хемише сизиң яныңызда, йөне Мен
хемише сизиң яныңызда болмарын. 12 Ол бу ягы
Мениң бедениме гуймак билен, Мени җайланмага
тайяр этди. 13 Сизе догрусыны айдярын, шу Хош
Хабар дүнйәниң ниресинде вагыз эдилсе, бу аялың
эдени-де оны ятламак үчин айдылар».

Иуданың хыянаты

14 Онсоң Онкилерден Иуда Искариот атлы бири
баш руханыларың янына барып, 15 олара: «Эгер
мен Оны сизе табшырсам, маңа нәме
берерсиңиз?» дийди. Олар хем Иуда отуз бөлек
күмүш чекип бердилер. 16 Ол шондан бейләк Исаны
табшырмак үчин аматлы пурсат пейләп гезди.

Песах нахары

17 Петир байрамының илкинҗи гүни шәгиртлер
Исаның янына гелип: «Песах нахарыны иймегиң
үчин, нереде тайярлык гөрмегимизи ислейәрсиң?»
дийдилер. 18 Ол шейле дийди: «Шәхере гидиң-де,
пыланының янына барып: „Мугаллым: вагтым
голай, Песахы шәгиртлерим билен билеликде
сениң өйүңде гечирҗек" диййәр дийиң».
19 Шәгиртлер хем Исаның өзлерине буйрушы ялы
эдип, Песахы тайярладылар. 20 Агшам дүшенде, Иса
он ики шәгирди билен билеликде сачак башында
отурды. 21 Олар нахарланып отыркалар, Иса: «Сизе
догрусыны айдярын, сизден бири Маңа хайынлык
эдер» дийди. 22 Олар гаты тукатланып, ызлы-ызына
Оңа: «Я Реб, мен-ә дәлдирин?» диймәге
башладылар. 23 Ол хем шейле җогап берди: «Элини
Мениң билен биле табага батыран Маңа хайынлык
эдер. 24 Ынсан Оглы Өзи хакда язылышы ялы баряр,
йөне Ынсан Оглуна хайынлык эдениң гүнүне вай!
Ол адам энеден догулмадык болса, онуң үчин хас
оңат боларды». 25 Оңа хайынлык эден Иуда:
«Мугаллым, мен-ә дәлдирин?» дийди. Иса хем оңа:
«Сениң айдышың ялыдыр» дийди. 26 Олар
нахарланып отыркалар, Иса чөрек алып, шүкүр
этди-де, оны дөвүп шәгиртлере берди ве: «Алың,
ийиң, бу Мениң тенимдир» дийди. 27 Онсоң кәсәни
алды, шүкүр эденинден соң, олара берип, шейле
дийди: «Шундан хеммәңиз ичиң. 28 Чүнки бу Мениң
ганым, гүнәлериң багышланмагы үчин көп
адамларың хатырасына дөкүлен тәзе әхтиң
ганыдыр. 29 Сизе диййәрин, Атамың
Патышалыгында сизиң билен биле тәзесини ичҗек
гүнүме ченли үзүм ширесини гайтадан ичмерин».
30 Олар бир өвгүли айдым айдып боланларындан
соң, Зейтун дагына чыкдылар.

Петрусың инкәр этҗеги өңүнден айдыляр

31 Онсоң Иса олара шейле дийди: «Бу гиҗе сизиң
хеммәңиз Менден йүз дөндерерсиңиз, чүнки:
„Чопаны урарын, сүрүдәки гоюнлар дагар" дийип
язылгыдыр. 32 Эмма Мен өлүмден диреленимден
соң, сизден өң Җелилә барарын». 33 Петрус Оңа
җогап берип: «Хеммелер Сенден йүз дөндерсе-де,
мен асла дөндермерин» дийди. 34 Иса оңа: «Саңа
догрусыны айдярын, шу гиҗе хораз
гыгырмазындан өң, сен Мени үч гезек инкәр
эдерсиң» дийди. 35 Петрус Оңа: «Мен Сениң билен
өлмели болсам-да, Сени асла инкәр этмерин»
дийди. Шәгиртлериң хеммеси-де шейле дийдилер.

Иса Гетсеманиде дога эдйәр

36 Онсоң Иса шәгиртлери билен Гетсемани диен
ере гитди. Ол олара: «Мен хол ере барып, дога эдип
болянчам, шу ерде отурың» дийди. 37 Петрус билен
Зебедейиң ики оглуны янына алды-да, тукатланып,
гайгыланмага башлады. 38 Онсоң олара: «Мениң
җаным өлер ялы тукат, бу ерде галып, Мениң
билен биле оя болуң» дийди. 39 Бираз өңе гидип,
йүзин ятды-да: «Эй Атам! Мүмкин болса, бу кәсәни
Менден гечир; йөне Мениң ислейшим ялы дәл,
Сениң ислейшиң ялы болсун» дийип дога этди.
40 Иса шәгиртлериң янына гелсе, олар уклап ятан
экен. Ол Петруса шейле дийди: «Мениң билен биле
бир сагат-да оя болуп билмедиңизми? 41 Сынага
дүшмез ялы оя болуң, дога эдиң. Рух ислегли, йөне
тен әҗиздир». 42 Иса икинҗи гезек гидип: «Эй Атам,

Мен ичмесем, бу кәсәниң гечмеги мүмкин дәл
болса, онда, Сениң ислегиң болсун» дийип дога
этди. 43 Ене геленде, шәгиртлери уклап ятан екен,
чүнки оларың гөзлери юмлуп гелйәрди. 44 Иса
олары галдырып, ене гитди, ене шол өңки сөзлер
билен үчүнҗи гезек дога этди. 45 Онсоң
шәгиртлериң янына гелип, олара дийди: «Сиз
энтек-де уклап ятырмысыңыз? Дынҗыңызы
алярмысыңыз? Ине, сагат голайлады, Ынсан Оглы
гүнәкәрлериң элине берилйәр. 46 Туруң, гиделиң,
ине, Маңа хайынлык эден голайлады».

Иса тутуляр

47 Ол энтек гепләп дурка, ине, Онкилериң бири
болан Иуда, онуң билен билеликде баш руханылар
ве халкың яшулулары тарапындан гылычлы,
таяклы бир улы мәреке гелди. 48 Оңа хайынлык
эден Иуда олара: «Мен кими өпсем, Шолдур, Шоны
тутуң» дийип, аламат берипди. 49 Ол деррев
Исаның янына барып: «Салам, Мугаллым!» дийип,
Оны өпди. 50 Иса хем оңа: «Нәме үчин гелдиң,
достум!» дийди. Онсоң олар Иса голай гелип, эл
уруп, Оны тутдулар. 51 Ине, Исаның
янындакылардан бири элини узадып, гылыҗыны
сырды-да, баш руханының хызматкәрини уруп,
гулагыны кесди. 52 Шонда Иса оңа шейле дийди:
«Гылыҗыңы гынына сал, чүнки гылыч чекенлериң
хеммеси гылыч биленем өлдүрилер. 53 Я Мен он
ики легиондан көп перишдәни деррев иберсин
дийип, Атама йүз тутуп билмез өйдйәрсиңми?
54 Онда, бу шейле болмалыдыр диен Мукаддес
Язгылар нәхили ерине етер?» 55 Шол сагат Иса
мәрекә йүзленип, шейле дийди: «Бир талаңчының
гаршысына чыкян ялы, Мени тутмак үчин гылыч
хем таяк билен гелдиңизми? Хер гүн ыбадатханада
отурып, сапак беренимде, Мени тутмандыңыз.
56 Йөне буларың хеммеси пыгамберлериң
язгыларының ерине етмеги үчин болды». Шонда
шәгиртлериң хеммеси Оны ташлап гачдылар.

Иса ехудыларың меҗлисиниң өңүнде

57 Исаны тутанлар Оны баш руханы Каяфаның
янына гетирдилер, канунчылар билен яшулулар-да
шол ере йыгнаныпдылар. 58 Петрус болса баш
руханының ховлусына ченли гара гөрнүмден
Исаның ызына дүшүп гитди. Ичерик гирди-де,
ишиң соңуны гөрҗек болуп, хызматкәрлер билен
биле отурды. 59 Баш руханылар ве бүтин меҗлис
Иса өлүм җезасыны берҗек болуп, Оңа гаршы ялан
шаятлар агтардылар. 60 Көп яланчы шаятлар гелди,
йөне онда-да тапып билмедилер. Ахырсоңы ики
яланчы шаят гелип, 61 шейле дийди: «Бу Адам: „Мен
Худайың ыбадатханасыны йыкып, оны үч гүнүң
ичинде салып билерин" дийди». 62 Баш руханы
ёкарык галып: «Сен асла җогап берҗек дәлми? Бу
адамларың Сениң гаршыңа берйән гүвәлиги
нәме?» дийди. 63 Эмма Иса дымды. Баш руханы
Оңа: «Саңа дири Худайдан касам эдйәрин, бизе айт,
Худайың Оглы Месих Сенми?» дийди. 64 Иса оңа:
«Сениң айдышың ялыдыр, йөне сизе диййәрин,
мундан соң Ынсан Оглуның гудратлы Худайың
сагында отураныны, Гөгүң булутлары билен
гелйәнини гөрерсиңиз» дийди. 65 Шонда баш
руханы өз эгин-эшигини йыртып: «Ол Худая дил
етирди, бизе башга шаят нәмә герек? Ине, Онуң
Худая дил етиренини өзүңиз эшитдиңиз. 66 Нәме
диййәрсиңиз?» дийди. Олар хем җогап берип: «Ол
өлүме мынасып» дийдилер. 67 Онсоң Исаның
йүзүне түйкүрдилер, Оны юмрукладылар,
кәбирлери Оңа: 68 «Эй, Месих, бизе велилик эт,
Сени уран ким?» дийип, Оны шапбатладылар.

Петрус Исаны инкәр эдйәр

69 Петрус болса дашарда ховлуда отырды. Бир
кениз онуң янына гелип: «Сен-де җелилели Иса
билен биледиң» дийди. 70 Эмма ол хеммәниң
янында инкәр эдип: «Мен сениң нәме диййәниңи
билмейәрин» дийди. 71 Дервезә тарап барярка,
башга бир кениз оны гөрүп, ол ерде дуранлара: «Бу
адам хем Насыралы Иса билен биледи» дийди.
72 Петрус ене-де инкәр эдип: «Мен ол Адамы
танамаярын» дийип ант ичди. 73 Аз салымдан соң,
ол ерде дуранлар гелип, Петруса: «Догрудан хем,
сен-де олардан, чүнки геплейшиң муны билдирип
дур» дийдилер. 74 Шонда Петрус: «Мен ол Адамы
танамаярын» дийип, ант ичип, авы яламага дурды.
Эдил шол вагт хораз гыгырды. 75 Петрус Исаның:
«Хораз гыгырмазындан өң, сен Мени үч гезек
инкәр эдерсиң» диен сөзүни ятлады-да, дашарык
чыкып, мөңңүрип аглады.

Иуда өзүни дардан асяр

27 Эртир ирден әхли баш руханылардыр
халкың яшулулары Иса өлүм җезасыны
бермек үчин маслахат гечирдилер. 2 Оны баглап,
элтип, хәким Понтиус Пилатуса табшырдылар.
3 Онсоң Оңа хайынлык эден Иуда Исаның хөкүм
эдиленини гөрүп өкүнди, отуз бөлек күмши ызына
– баш руханылара, яшулулара гетирип, 4 «Мен
языксыз гана хайынлык эдип гүнә этдим» дийди.
Олар-да: «Бу бизе нәме, өзүң билйәрсиң»
дийдилер. 5 Иуда күмүшлери ыбадатхана зыңды-да,
чыкып гитди, барып хем, өзүни дардан асды. 6 Баш
руханылар болса күмүшлери алып: «Хун боланы
үчин, булары ыбадатхананың хазынасында гоймак
болмаз» дийдилер. 7 Шейлеликде, маслахат

гечирип, ятлара гонамчылык этмек үчин, ол пул
билен күйзегәриң ерини сатын алдылар. 8 Шонуң
үчин ол ере шу гүне ченли «Ган ери» дийилйәр.
9 Шонда Еремия пыгамбер аркалы айдылан бу сөз
ерине етди: 10 «Ысрайыл огулларының ол Баха
Кесилене кесен бахасыны, ягны отуз бөлек күмши
алып, Худайың маңа буйрушы ялы, күйзегәриң ери
үчин бердилер».

Иса Пилатусың өңүнде

11 Иса хәкимиң өңүнде дурды. Хәким Ондан: «Сен
ехудыларың патышасымы?» дийип сорады. Иса
хем: «Сениң айдышың ялыдыр» дийди. 12 Йөне баш
руханылар, яшулулар Оны айыпланларында, хич
бир җогап бермеди. 13 Онсоң Пилатус Оңа: «Саңа
гаршы, гөр, нәче гүвәлик берилйәр,
эшитмейәрсиңми?» дийди. 14 Иса онуң екеҗе
сөзүне хем җогап бермеди. Хәким муңа гаты гең
галды. 15 Песах байрамында халкың дилән бир
туссагыны бошатмагы хәким адат эдинипди. 16 Шол
вагтлар Бараббас атлы бир белли туссаг барды.
17 Шейлеликде, халк йыгнанышанда Пилатус олара:
«Сизиң үчин кими бошатмагымы ислейәрсиңиз?
Бараббасымы я-да Месих дийилйән Исаны?»
дийди. 18 Чүнки ол Исаны гөрипчиликден
табшырандыкларыны билйәрди.
19 Пилатус хөкүм курсусинде отырка, аялы оңа:
«Ол догры Адам билен сениң ишиң болмасын,
чүнки мен шу гүн дүйшүмде Ол зерарлы көп
эзъетлер чекдим» дийип, хабар ёллапды. 20 Баш
руханылар, яшулулар Бараббасың
бошадылмагыны ве Исаның өлдүрилмегини
ислесинлер дийип, халкы ырдылар. 21 Хәким олара
йүзленип: «Сиз бу икисинден хайсының
бошадылмагыны ислейәрсиңиз?» дийди. Олар хем:
«Бараббасы» дийдилер. 22 Пилатус олара: «Онда,
мен Месих дийилйән Исаны нәме эдейин?» дийди.
Оларың хеммеси: «Ол хача чүйленсин!» дийдилер.
23 Хәким: «Ол нәме яман иш этди?» дийди. Эмма
олар: «Ол хача чүйленсин!» дийип, хас бетер
гыгырышдылар. 24 Пилатус геп пейда бермән,
гайтам, галмагалың барха артяндыгыны гөрүп, сув
алды-да, мәрекәниң өңүнде элини ювуп: «Бу догры
Адамың ганының дөкүлмегинде мен языксыз,
галаныны өзүңиз билйәрсиңиз» дийди. 25 Хемме
халайык хем җогап берип: «Онуң ганына биз,
бизиң чагаларымыз җогапкәр!» дийдилер.
26 Шонда Пилатус Бараббасы бошатды, Исаны
болса гамчыладып, хача чүйлемәге берди.

Эсгерлериң Исаны масгаралайшы

27 Онсоң хәкимиң эсгерлери Исаны хөкүмет
көшгүне әкитдилер-де, бүтин гошун бөлүмини
Онуң дашына үйшүрдилер. 28 Эгин-эшигини
чыкарып, эгнине гырмызы дон гейдирдилер.
29 Тикенден тәч өрүп, башына гейдирдилер-де, саг
элине бир гамыш бердилер. Өңүнде дыза чөкүп:
«Салам, эй ехудылар патышасы» дийип, Оны
масгараладылар. 30 Онуң үстүне түйкүрдилер,
гамшы алып, башына урдулар. 31 Оны
масгараланларындан соң, гырмызы доны эгнинден
чыкардылар-да, Өз эгин-эшигини гейдирип, хача
чүйлемәге алып гитдилер.

Иса хача чүйленйәр

32 Дашарык чыканларында, Симун атлы киренели
бир адама саташдылар. Олар бу адамы Исаның
хачыны гөтермәге меҗбур этдилер. 33 Голгата, ягны
«Келлечанак» диен ере геленлеринде, 34 Оңа
ичирҗек болуп, өт гатылан шерап бердилер, йөне
Иса даданындан соң, оны ичмек ислемеди. 35 Оны
хача чүйләнлеринден соң, биҗе атышып эгин-
эшигини өзара пайлашдылар. 36 Онсоң ол ерде
отурып, Оңа гаравуллык этдилер. 37 Депесинде
болса: «БУ ЕХУДЫЛАРЫҢ ПАТЫШАСЫ ИСАДЫР»
диен этмиш язгысыны гойдулар. 38 Онуң билен
биле ики гаракчы хача чүйленди. Оларың бири
Исаның саг тарапында, бири-де чеп тарапындады.
39 Гечип барянлар башларыны яйкап, Иса сөгүп:
40 «Ыбадатхананы йыкып-да, үч гүнде салҗак Сен
Өзүңи халас эт! Худайың Оглы болсаң, хачдан ашак
ин!» дийишйәрдилер. 41 Шунуң ялы, баш
руханылар-да канунчылар ве яшулулар билен Оны
масгаралап, шейле дийишйәрдилер: 42 Өзгелери
халас этди, йөне Өзүни халас эдип билмейәр. Ол
Ысрайылың Патышасы болса, гой, хәзир хачдан
ашак инсин, биз-де Оңа иман эдели. 43 Худая
сыгынярды. Худай Оны халаян болса, гой, хәзир
Оны халас этсин, чүнки Ол: „Мен Худайың
Оглудырын" диййәрди». 44 Онуң билен биле хача
чүйленен гаракчылар-да Оңа эдил шонуң ялы
сөгйәрдилер.

Исаның өлүми

45 Гүнортандан башлап, өйлән сагат үче ченли
бүтин юрда гараңкы дүшди. 46 Өйлән сагат үчлерде
Иса гаты сес билен гыгырып: «Эли, Эли, лама
сабактани», ягны: «Худайым, Худайым, нәме үчин
Мени терк этдиң?» дийди. 47 Ол ерде дуранларың
кәбири муны эшиденлеринде: «Бу Адам Ылясы
чагыряр» дийишдилер. 48 Оларың бири деррев
ылгап, бир губканы алды-да, оны сиркеден
долдурып, ичирҗек болуп Иса узатды.
49 Бейлекилер-де: «Дуруң, гөрелиң, Ыляс Оны халас
этмәге гелйәрми?» дийишдилер. 50 Иса ене гаты сес
билен гыгырып җан берди. 51 Ине, ыбадатхананың

тутусы ёкардан ашаклыгына йыртылып, икә
бөлүнди, ер титрәп, дашлар ярылды. 52 Мазарлар
ачылып, ука гиден энчеме мукаддеслериң җеседи
дирелди. 53 Олар мазарлардан чыкып, Исаның
дирелмегинден соң, мукаддес шәхере барып,
көплере гөрүндилер. 54 Йүзбашы ве онуң билен
биле Иса гаравуллык эдип дуранлар болса ер
титремегини, болан бейлеки затлары
гөренлеринде: «Догрудан-да, бу Худайың Оглы
экен» дийшип, гаты горкдулар. 55 Иса хызмат эдип,
Җелиледен Онуң ызына дүшүп гелен бир топар
аяллар-да ол ердедилер ве узакдан середишип
дурдулар. 56 Магдалалы Меръем, Якупдыр Юсубың
эҗеси Меръем ве Зебедей огулларының эҗеси
оларың арасындады.

Исаның җайланышы

57 Агшам боланда, Юсуп атлы ариматиялы бир
бай адам гелди, онуң өзи-де Исаның
шәгиртлеринденди. 58 Ол Пилатусың янына барып,
Исаның җеседини диледи. Шонда Пилатус җеседиң
оңа берилмегини буюрды. 59 Юсуп-да мейиди алып,
Оны тәмиз кепене долап, 60 гаяның ичинде газан
тәзе мазарында җайлады, мазарың агзына болса
бир улы дашы тогалады-да, гитди. 61 Магдалалы
Меръем билен бейлеки Меръем хем шол ерде
мазарың гаршысында отырдылар. 62 Эртеси, ягны
Тайярлык гүнүнден соңракы гүн баш руханылар ве
фарисейлер Пилатусың янына йыгнанышып,
63 шейле дийдилер: «Җенап, ол алдавчының энтек
дирикә: „Мен үч гүнден соң дирелерин" диени
бизиң ядымызда. 64 Шонуң үчин, мазарың үчүнҗи
гүне ченли сакланмагыны буюр, шәгиртлери гиҗе
гелип, җеседи огурлап, халка болса: „Ол дирелди"
дийәймесинлер. Бу соңкы ялан өңкүден эрбет
болар». 65 Пилатус олара: «Сизиң гаравулларыңыз
бар, гидиң-де, мазары билшиңиз ялы сакладың»
дийди. 66 Олар хем барып, дашы мөхүрледилер-де,
гаравул гоюп, мазары саклатдылар.

Исаның дирелиши

28 Сабат гүни геченден соң, хепдәниң илкинҗи
гүни даң билен магдалалы Меръем ве
бейлеки Меръем мазары гөрмәге гитдилер. 2 Ине,
бирден ер гүйчли титреди, чүнки Реббиң бир
перишдеси Гөкден инди ве гелип, дашы бир чете
тогалады-да, онуң үстүнде отурды. 3 Онуң гөрнүши
йылдырым кимин, эгинбашы гар ялы акды.
4 Гаравуллар горкуларындан яңа сандырашып, өли
кимин ере йыкылдылар. 5 Перишде аяллара шейле
дийди: «Горкмаң, чүнки мен сизиң хача чүйленен
Исаны гөзлейәндигиңизи билйәрин. 6 Ол бу ерде
дәл, айдышы ялы, дирелди. Гелиң, Реббиң ятан
ерини гөрүң. 7 Тиз гидип шәгиртлерине: „Иса
дирелипдир, ине, сизден өң Җелилә баряр. Оны ол
ерде гөрерсиңиз" дийиң. Ине, мен сизе айтдым».
8 Аяллар горкы хем шатлык билен тиз мазарың
янындан айрылып, хабары Исаның шәгиртлерине
билдирмек үчин ылгашдылар. 9 Онуң
шәгиртлерине хабар берҗек болуп баряркалар,
Иса олара саташып: «Салам!» дийди. Олар хем
якына гелип, Онуң аягына япышдылар, Оңа сежде
этдилер. 10 Онсоң Иса олара: «Горкмаң, барың,
доганларыма айдың, Җелилә гитсинлер. Мени шол
ерде гөрерлер» дийди.

Гаравулларың гетирен хабары

11 Олар баряркалар, гаравулларың бирнәчеси
шәхере барып, болан әхли затлары баш
руханылара хабар бердилер. 12 Олар-да яшулулар
билен йыгнанышып маслахат гечиренлеринден
соң, эсгерлере көп пул берип, 13 шейле дийдилер:
«Халка: „Шәгиртлери гиҗе гелип, биз ятыркак,
Онуң җеседини огурлапдырлар" дийиң. 14 Бу сөз
хәкимиң гулагына барып етсе, биз оны
ынандырып, сизи үнҗүден дындарарыс».
15 Гаравуллар пулы алып, өзлерине буйрулышы ялы
этдилер. Бу гүррүң ехудыларың арасында шу гүне
ченли довам эдип гелйәр.

Иң соңкы табшырык

16 Шунлук билен, он бир шәгирт Җелилә – Исаның
айдан дагына гитди. 17 Исаны гөрүп, Оңа сежде
этдилер, йөне оларың кәбири шүбхеленди. 18 Иса
хем янларына гелип, олара шейле дийди: «Әхли
ыгтыяр ерде-Гөкде Маңа берилди. 19 Шонуң үчин,
гидиң-де, бүтин миллетлери шәгирт эдиң, олары
Ата, Огул ве Мукаддес Рухуң ады билен
чокундырың. 20 Сизе табшыран әхли затларымы
берҗай этмеги олара өвредиң. Мен дүнйәниң
соңуна ченли сизиң билен боларын. Омын».

Маркус

Чокундырыҗы Яхяның гелши

1 Бу Худайың Оглы Иса Месих хакдакы Хош
Хабарың башлангыҗыдыр. 2 Пыгамберлериң †
китабында шейле язылгы: «Ине, Мен Өз
хабарчымы Сениң өңүңден иберйәрин. Ол Сениң
ёлуңы тайярлар». 3 «Чөлде гыгыряның сеси: Реббиң
ёлуны тайярлаң, Онуң ёдаларыны догрулаң
диййәр». 4 Шейлеликде, Яхя пейда болды. Ол чөлде
чокундырярды, гүнәлериң өтүлмеги үчин тоба эдип
чокундырылмагы вагыз эдйәрди. 5 Бүтин Яхуда
юрды, иерусалимлилериң бары онуң янына
чозушярдылар. Олар гүнәлерини боюн алярды, Яхя
хем олары Иордан дерясында чокундырярды.
6 Яхяның дүе йүңүнден гейими, билинде гайышдан
гушагы барды ве чекиртге билен ябаны бал иерди.
7 Ол вагыз эдип: «Менден соң менден хас гүйчли
Бири гелер. Мен эгилип, Онуң чарыгының багыны
чөзмәге-де мынасып дәлдирин. 8 Мен сизи сув
билен чокундырдым, эмма Ол сизи Мукаддес Рух
билен чокундырар» диййәрди.

Иса вагыз этмәге башлаяр

9 Шол гүнлерде Иса Җелиләниң Насыра
шәхеринден гелди, Яхя Оны Иордан дерясында
чокундырды. 10 Иса сувдан чыкып гелйәркә, Гөгүң
ярылып ачыланыны, Рухуң кепдери кимин Өз
үстүне инип гелйәнини гөрди. 11 Гөкден: «Сен
Мениң сөйгүли Оглумсың, Мен Сенден көп
разыдырын» диен оваз гелди. 12 Рух Исаны деррев
чөле ёллады. 13 Ол кырк гүнләп чөлде болды;
шейтан Оны сынады. Иса вагшы хайванларың
арасында болды, перишделер Оңа хызмат этдилер.
14 Яхя тутуландан соң, Иса Худайың Патышалыгы
барадакы хош хабары †† вагыз эдип, Җелилә гелди.
15 Ол: «Вагт долды, Худайың Патышалыгы
голайлады. Тоба эдиң, Хош Хабара ынаның!»
диййәрди. 16 Иса Җелиле көлүниң кенарындан
гечип барярка, Симун билен онуң доганы
Андреясың көле торларыны зыңып дуранларыны
гөрди. Булар балыкчыдылар. 17 Иса олара: «Мениң
ызыма дүшүң, Мен сизи ынсан тутян балыкчылар
эдейин» дийди. 18 Олар-да деррев торларыны
ташлап, Онуң ызына дүшдүлер. 19 Бираз
йөрәнлеринден соң, Иса Зебедейиң огуллары Якуп
билен онуң доганы Яхяны гөрди. Олар гайыгың
ичинде торларыны беҗерип отырдылар. 20 Иса
деррев олары чагырды. Олар-да какалары
Зебедейи өз гүнлүкчилери билен гайыкда
галдырып, Исаның ызына дүшдүлер.

Иса арвахлары ковяр, сыркавлары сагалдяр

21 Капернаума гелдилер. Сабат гүни Иса синагога
барып, сапак бермәге дурды. 22 Онуң таглыматына
хайран галдылар. Чүнки Иса олара канунчылар
кимин дәл-де, эрк-ыгтыярлы бири ялы болуп сапак
берйәрди. 23 Шол вагт оларың синагогасында
арваха саташан бир адам барды. Ол: 24 «Бизиң
билен Сениң нәме ишиң бар, эй, Насыралы Иса?
Бизи хeләк этмәге гелдиңми? Мен Сениң
кимдигиңи билйәрин, Сен Худайың Мукаддесисиң»
дийип гыгырды. 25 Иса арваха кәйәп: «Сем бол-да,
ондан чык!» дийди. 26 Арвах хем ол адамы
сандыратды-да, багырып, ондан чыкды.
27 Хеммелер геңиргенишип, бири-бирлерине: «Бу
нәме болдугы? Бу тәзе таглымат нәме? Ол ал-
арвахлара-да ыгтыяр билен буйрук берйәр, олар-да
айданына гулак асярлар!» дийишдилер.
28 Шейлеликде, Иса хакдакы гүррүңлер тиз
Җелиләниң бүтин этрабына яйрады. 29 Синагогадан
чыкан батларына, Якуп ве Яхя билен билеликде
Симун ве Андреясың өйүне гитдилер. 30 Симуның
гайыненеси гыззырма тутуп ятырды. Муны деррев
Иса айтдылар. 31 Ол-да сыркавың янына барды,
оны элинден тутуп галдырды. Аялың гыззырмасы
айрылып, олара хызмат этмәге дурды.
32 Гүн яшып, агшам дүшенде, әхли сыркавлары,
арвах-җын уран адамлары Онуң янына
гетирдилер. 33 Бүтин шәхер халкы гапының агзына
йыгнанышыпды. 34 Иса дүрли сыркавчылыклара
ёлуган энчеме адамы сагалтды, энчеме җыны
ковуп чыкарды. Ол җынлары геплетмейәрди,
чүнки олар Онуң кимдигини билйәрдилер. 35 Эртир
ирден, шапак энтек гызарманка, Иса туруп,
дашарык чыкды, бир чола ере барып, дога этмәге
дурды. 36 Симун билен янындакылар Оны
гөзлемәге гитдилер. 37 Оны тапанларында: «Хер кес

† *Пыгамберлериң – иң гадымы голязмаларда: «Ишая пыгамбериң».* †† *Худайың Патышалыгы барадакы хош хабары – иң гадымы голязмаларда: «Худайың хош хабары».*

Сени гөзләп йөр» дийдилер. 38 Иса олара: «Башга
ере, голайдакы шәхерлере гиделиң, Мен ол
ерлерде-де вагыз этҗек, чүнки шонуң үчин
гелдим» дийди. 39 Шейлеликде, синагогаларында
вагыз эдип, җынлары ковуп, бүтин Җелиләни
гезди.

Иса хейвере кеселлини сагалдяр

40 Исаның янына хейвере кеселли бир адам гелди,
дыза чөкүп: «Эгер ислесең, мени тәмиз эдип
билерсиң» дийип, Оңа ялбарды. 41 Исаның йүреги
авады, элини узатды-да: «Ислейәрин, тәмиз бол!»
дийип, оңа элини дегирди. 42 Хейвере кесели ондан
деррев айрылып, ол адам тәмиз болды. 43 Иса оңа
берк табшырык берип, оны деррев уградып:
44 «Серет, хич киме айтма, йөне бар, өзүңи рухана
гөркез-де, хеммелере гүвәлик болар ялы,
тәмизлигиң үчин Мусаның табшыран
гурбанларыны багыш эт» дийди. 45 Эмма ол адам
чыкды, көп гүррүң берип, болан затлары яйратмага
башлады. Шонуң үчин, Иса, артыкмач, хич бир
шәхере ач-ачан гирип билмән, дашарда, чола
ерлерде болярды. Халк хем хер тарапдан Онуң
янына чозярды.

Бир ысмазың сагалдылышы

2 Бир нәче гүн соң ене Капернаума геленде,
Исаның өйдедиги эшидилди. 2 Үйшүшен
адамлар шейле бир көпди велин, гапының
агзында-да ер ёкды. Иса олара Худайың сөзүни
айдып дурды. 3 Шонда Онуң янына дөрт адам
тарапындан гөтерилип гетирилен бир ысмазы
алып гелдилер. 4 Мәреке зерарлы Исаның янына
якынлашып билмән, Онуң дуран җайының үчегини
ачып, ысмазы дүшеги билен дешикден ашак
дүшүрдилер. 5 Иса оларың иманыны гөрүп, ысмаза:
«Оглум, сениң гүнәлериң өтүлди» дийди. 6 Ол ерде
отуран канунчыларың кәбири болса: 7 «Бу Адам
нәме үчин бейле геплейәр? Ол Худая дил етирйәр!
Гүнәлери ялңыз Худайдан башга ким өтүп билҗек?»
дийип, ичлерини геплетдилер. 8 Иса деррев бейле
ойланяндыкларыны рухунда сызып, олара шейле
дийди: «Нәме ичиңизи бейле гепледйәрсиңиз?
9 Ысмаза хайсыны айтмак аңсат: „Гүнәлериң
өтүлди" диймекми я-да „Тур, дүшегиңи ал-да йөре"
диймек? 10 Эмма сиз Ынсан Оглуның ер йүзүнде
гүнәлери өтмәге ыгтыярының барлыгыны билер
ялы...» дийди-де, ысмаз болан адама: 11 «Саңа
диййәрин: тур, дүшегиңи ал-да, өйүңе гит» дийди.
12 Ол хем ёкарык турды-да, деррев дүшегини алып,
хеммелериң гөзүниң алнында чыкып гитди. Бары
хайран галышып, Худайы шөхратландырып: «Биз
бейле зады асла гөрмәндик» дийишдилер.

Левиниң шәгиртлере гошулышы

13 Иса чыкып, ене көлүң якасына гитди. Бүтин
халайык Онуң янына гелди, Ол хем олара сапак
берди. 14 Ол гечип барярка, гүмрүкханада отуран
Алфайың оглы Левини гөрүп оңа: «Мениң ызыма
дүш!» дийди. Ол хем туруп, Онуң ызына дүшди.
15 Ол Левиниң өйүнде сачак башында отырка, Иса
ве Онуң шәгиртлери билен бирликде бирентек
салгытчылар ве гүнәкәрлер-де отырдылар. Чүнки
Онуң ызына дүшүп гиденлериң саны көпди.
16 Фарисейлер ве канунчылар Исаның гүнәкәрдир
салгытчылар билен биле нахар ийип отураныны
гөренлеринде, шәгиртлеринден: «Ол нәме үчин
салгытчылар ве гүнәкәрлер билен биле ийип-
ичйәр?» дийип сорадылар. 17 Иса муны
эшиденинде олара: «Тебип саглара дәл-де,
сыркавлара герекдир. Мен догры адамлары дәл,
гүнәкәрлери тоба чагырмага гелдим» дийди.

Ораза барада сораг

18 Яхяның шәгиртлериниң ве фарисейлериң
агызлары оразака, кәбир адамлар гелип, Оңа:
«Нәме үчин Яхяның шәгиртлери, фарисейлериң
шәгиртлери ораза тутярлар-да, Сениң
шәгиртлериң ораза тутмаярлар?» дийдилер. 19 Иса
олара шу гайтаргыны берди: «Гиев янларында
барка, тойдакылар ораза тутуп билерми? Гиев
янларындака, ораза тутуп билмезлер. 20 Эмма
гиевиң олардан алынҗак гүнлери гелер, шонда,
шол гүн олар ораза тутарлар. 21 Хич ким көне эшиге
тәзе матадан яма салмаз. Ёгса, тәзе яма көне
эшикден гопуп, йыртык хас хем эрбет болар. 22 Хич
ким-де тәзе шерабы көне мешиклере гуймаз. Ёгса,
шерап мешиклери ярып дөкүлер, мешиклер-де
заяланар. Тәзе шерап тәзе мешиклере гуюляндыр».

Сабат гүни барада сораг

23 Бир Сабат гүни Иса бугдайлыгың арасындан
гечип барярды. Онуң шәгиртлери ёлда баряркалар,
бугдай башларыны ёлмага башладылар.
24 Фарисейлер Иса: «Серет, нәме үчин Сабат гүни
этмесиз зады эдйәрлер?» дийдилер. 25 Иса олара
шейле гайтаргы берди: «Сиз өзи ве янындакылар
ач хем мәтәч галанларында, Давудың нәме
эденини асла окамадыңызмы? 26 Ол баш руханы
Абиятарың заманында Худайың өйүне барды,
Худая хөдүрленен, руханылардан башга хич кимиң
иймели дәл чөреклерини алып ийди,
янындакылара хем берди». 27 Ене олара: «Адам
Сабат гүни үчин дәл, эйсем, Сабат гүни адам үчин
дөредилди. 28 Шонуң үчин, Ынсан Оглы Сабат
гүнүниң-де Реббидир» дийди.

Эли гурап, инчелен адам

3 Иса ене синагога барды. Ол ерде эли гурап
инчелен бир адам барды. 2 Кәбирлери Исаны
айыплаҗак болуп, «Сабат гүни шыпа эдермикә?»
дийип аңтаярдылар. 3 Иса эли гурап инчелен
адама: «Орта чык!» дийди. 4 Онсоң олардан сорады:
«Сабат гүни хайсысы догры, ягшылык этмекми я
яманлык этмек? Җан халас этмекми я өлдүрмек?»
Олардан сес чыкмады. 5 Иса төверегиндәкилере
гахар билен бакып, оларың доңйүрекдигине
гынанып, яңкы адама: «Элиңи узат!» дийди. Ол хем
элини узатды, эли сагалды.
6 Фарисейлер дашарык чыкып, Оны нәхили хеләк
этмек барада Хиродесиң тарапдарлары билен
маслахат гечирдилер.

Иса Җелиле көлүниң якасында

7 Иса шәгиртлери билен биле көлүң якасына
гитди. Җелиледен бир улы мәреке хем Онуң ызына
дүшүп барярды. 8 Онуң эден әхли ишлерини
эшидип, Яхудадан, Иерусалимден, Идумеядан,
Иордан дерясының аңырсындан, Сур ве Сайда
төверeклеринден-де улы мәреке янына чозушды.
9 Иса мәрекәниң ичинде гысылмазлык үчин, Өз
шәгиртлерине бир гайыгы тайярлап гоймагы
буюрды. 10 Бир топарларыны сагалданы үчин
хемме сыркавлар Оңа эллерини дегирҗек болуп,
янына итеклешип гелйәрдилер. 11 Ал-арвахлар Оны
гөренлеринде, Өңүнде ере йыкылып: «Сен Худайың
Оглусың!» дийип гыгырярдылар. 12 Эмма Ол Өзүниң
кимдигини мәлим этмезлиги олара берк
табшырды.

Иса он ики ресулыны сайлаяр

13 Онсоң Иса дага чыкып, Өз ислән адамларыны
янына чагырды, олар-да Онуң янына бардылар.
14 Ол Өзи билен биле болар ялы он ики адамы
белледи. Онуң вагыз этмәге иберен, сыркавлары
сагалдып, җынлары ковмага ыгтыяр берен бу он
ики адамы шулардыр: 17 Петрус лакамыны берени
Симун, Бени-Регош, ягны «Гөк гүррүлдисиниң
Огуллары» лакамыны берени Зебедейиң оглы Якуп
билен онуң доганы Яхя, Андреас, Филипус,
Бартоломеус, Матта, Томас, Алфеусың оглы Якуп,
Таддеус, ватанчы Симун ве Иса хайынлык эден
Иуда Искариот.

Иса ве Беелзебул

20 Онсоң бир өе бардылар. Ене шейле улы мәреке
йыгнанды велин, Иса билен шәгиртлериниң нахар
иймәге-де эли етмеди. 21 Исаның якынлары муны
эшидип, Оны алып гайтмага бардылар. Чүнки Оңа
үйтгәпдир диййәрдилер. 22 Иерусалимден гелен
канунчылар болса: «Оны Беелзебул эеләпдир, Ол
җынлары җынларың ханы аркалы ковуп чыкаряр»
дийишйәрдилер. 23 Шонуң үчин Иса халкы янына
чагырып, олара тымсал билен шейле дийди:
«Шейтан шейтаны нәхили ковуп чыкарсын? 24 Бир
патышалыгың ичинде бөлүнишик болса, ол
патышалык берк дуруп билмез. 25 Бир өйүң ичинде
бөлүнишик болса, ол өй берк дуруп билмез.
26 Шейтан өз-өзүне гаршы чыкып бөлүнсе, берк
дуруп билмез, онуң соңуның гелдигидир. 27 Хич ким
бир гүйчли адамың өйүне гирип, малыны талап
билмез; өңүрти оны багламалы болар, онсоң өйүни
талар. 28 Сизе догрусыны айдярын, ынсанларың
хемме гүнәлери, хер бир зада дил етирмелери
багышланар. 29 Эмма Мукаддес Руха дил етирене
асла багышланма ёкдур. Ол эбеди хөкүме сезевар
болар †». 30 Иса муны: «Ол арвахлы» диенлери үчин
айтды.

Исаның эҗеси ве доганлары

31 Онсоң Онуң эҗеси билен доганлары гелди.
Дашарда дуруп, янына адам иберип, Оны
чагырдылар. 32 Мәреке Исаның дашыны алып
отырды. Оңа: «Эҗең билен доганларың, уяларың
дашарда Сени сораярлар» дийдилер. 33 Иса олара
җогап берип: «Мениң эҗем, доганларым ким?»
дийди. 34 Онсоң дашыны алып отуранлара середип,
шейле дийди: «Ине, Мениң эҗем, Мениң
доганларым! 35 Худайың ислегини ким берҗай этсе,
шол Мениң доганым, уям ве эҗемдир».

Экин тымсалы

4 Иса ене-де көлүң якасында халка сапак
бермәге башлады. Дашына үйшүшен мәреке
шейле улуды велин, Ол көлдәки бир гайыга мүнүп
отурды. Бүтин мәреке болса көлүң якасында, гуры
ерде дурды. 2 Олара тымсаллар билен көп затлар
өвретди. 3 Олара өвредип отырка, шейле дийди:
«Гулак асың! Ине, бир дайхан экин экмәге гидйәр.
4 Экип йөркә, тохумларың бирнәчеси ёлуң
кенарына дүшйәр. Гушлар хем гелип, оны
иййәрлер. 5 Бирнәчеси топрагы аз, дашлык ере
дүшүп, тиз гөгерип чыкяр, чүнки топрак чуң дәл
экен. 6 Йөне олар Гүн галанда, көклериниң ёклугы
зерарлы, янып, гурап гидйәр. 7 Бирнәче тохумлар
тикенлериң арасына дүшйәр. Тикенлер өсүп,
олары басяр. Шейлеликде, олар хасыл бермейәр.
8 Бирнәчеси болса говы ере дүшйәр. Өсүп, көпелип,
кәбири отуз, кәбири алтмыш, кәбири хем йүз эссе

---

† *Хөкүме сезевар болар – иң гадымы голязмаларда: «багышланмаҗак гүнә билен языклы болар».*

хасыл берйәр». 9 Иса онсоң олара: «Гулагы барлар
эшитсин!» дийди.

Тымсалларың максады

10 Ол еке галанда, Онкилер билен дашындакылар
Ондан бу тымсалларың манысыны сорадылар.
11 Иса олара шейле дийди: «Худайың
Патышалыгының сыры сизе берилди, йөне
дашардакылара хемме зат тымсаллар билен
айдыляр. 12 Бу болса гөзлейәнлер гөзлери билен
середип гөрмесинлер, эшидйәнлер гулаклары
билен эшидип дүшүнмесинлер дийлип эдилйәр.
Бейле болмаса, Худая тарап өврүлип
багышланарлар».

Экин тымсалы дүшүндирилйәр

13 Иса олара шейле дийди: «Сиз бу тымсала
дүшүнмейәрсиңизми? Онда бүтин тымсаллара
нәхили дүшүнҗек? 14 Дайханың экйәни Худайың
сөзүдир. 15 Сөзүң экилен еринде, ёлуң
кенарындакылар сөзи эшиден, йөне йүреклерине
экилен бу сөзи тиз шейтана алдыран адамлардыр.
16 Шонуң ялы-да, дашлык ере экиленлер сөзи
эшидип, оны деррев шатлык билен гаршылан
адамлардыр. 17 Эмма оларда көк ёкдур,
чыдамсыздырлар. Бу сөз үчин мушакгат я-да
ызарлама боланда, деррев йүз дөндерерлер.
18 Тикенлер арасына дүшен бейлекилер болса, сөзи
эшиден адамлардыр. 19 Эмма дүнйәниң гайгылары,
байлыгың алдавчылыгы, башга хөвеслер ара
гирип, сөзи богяр, ол хасылсыз боляр. 20 Говы
топрага экилен болса, сөзи эшидип, кабул эден,
кәбири отуз, кәбири алтмыш, кәбири хем йүз эссе
хасыл беренлердир».

Чыра чыраданда гоюляндыр

21 Иса олара шейле дийди: «Чыра галла
өлчегиниң я чарпаяның ашагында гоймак үчин
гетирилйәрми? Чыраданың үстүнде гоймак үчин
дәлми? 22 Гизлин болуп-да, белли болмаҗак зат
ёкдур, яшырын болуп-да, үсти ачылмаҗак зат
ёкдур. 23 Гулагы барлар эшитсин!» 24 Иса олара ене
шейле дийди: «Эшидйәнлериңизе үнс бериң.
Хайсы өлчег билен өлчесеңиз, сизе-де шол өлчег
билен өлчелер. Сиз – үнс берйәнлер хатда көпрәк
хем аларсыңыз. 25 Чүнки кимде бар болса, оңа
берлер, кимде ёк болса, элиндәки хем ондан
алнар».

Битен тохум

26 Онсоң Иса шейле дийди: «Худайың
Патышалыгы ере тохум сепйән адам ялыдыр.
27 Гиҗе-гүндиз ятар, турар; тохум битер, өсер. Ол
мунуң нәхили боляныны билмез. 28 Топрак өз-
өзүнден хасыл берер. Өңүрти балдагы, соңра
башы, соңра-да башдакы долы дәнелери берер.
29 Хасыл бишенде, яңкы адам деррев орагы ише
салар. Чүнки орак вагты гелендир».

Горчица тохумы хакда тымсал

30 Олара ене-де шейле дийди: «Худайың
Патышалыгыны нәмә меңзедели я оны хайсы
тымсал билен дүшүндирели? 31 Худайың
Патышалыгы горчица тохумы ялыдыр. Ер йүзүнде
топрага экилйән әхли тохумларың иң майдасы
болан бу тохум экиленден соң өсүп, әхли
өсүмликлерден белент боляр. Шейле улы шахалар
чыкаряр велин, гөгүң гушлары көлегесинде
хөвүртгеләп билйәрлер». 33 Иса сөзи олара эшидип
билҗек мөчберлеринде шунуң ялы көп тымсаллар
билен айдарды. 34 Олара тымсалсыз хич зат
айтмаярды, йөне еке галанларында, Өз
шәгиртлерине әхли зады дүшүндирерди.

Иса тупаны ятыряр

35 Шол гүн, агшам боланда шәгиртлерине:
«Бейлеки кенара гечелиң» дийди. 36 Мәрекәни
уградып, Оны шол отурышына гайык билен алып
гитдилер. Янында бейлеки гайыклар-да барды.
37 Бир гүйчли ел туруп, толкунлар гайыга шейле
урды велин, гайык эййәм сувдан долуп уграды.
38 Ол болса гайыгың арткы тарапында бир яссыгы
яссанып, уклап ятырды. Шәгиртлер Оны оярып:
«Мугаллым, хеләкленип барярыс! Сениң
первайыңа-да дәлми?» дийдилер. 39 Иса туруп, еле
кәйәп, көле: «Сем бол, дек отур!» дийди.
Шейлеликде, ел ятып, ими-салалык болды. 40 Иса
шәгиртлере: «Нәме үчин горкярсыңыз? Нәме үчин
иманыңыз ёк?» дийди. 41 Олар гаты горкушып,
бири-бирлерине: «Бу ким? Ел-де, көл-де Онуң
сөзүне гулак асяр!» дийишдилер.

Арвахлы адам сагалдыляр

5 Олар көлүң бейлеки кенарына,
гадаралыларың юрдуна гелдилер. 2 Иса
гайыкдан дүшен бадына, Оңа мазарлардан чыкан
бир арвахлы адам габат гелди. 3 Бу адам
мазарларың ичинде яшарды. Оны, артыкмач, хич
ким зынҗыр билен-де баглап билмезди. 4 Телим
гезек күнделенип зынҗырланыпды, йөне ол
зынҗырлары гырып, күнделери бөлек-бөлек
эдерди. Хич ким оны ёла гетирип билмезди.
5 Хемише – гиҗе-гүндиз мазарлар арасында,
дагларда гыгырып, өзүни дашлар билен яралар
йөрерди.

6 Ол Исаны узакдан гөрүп, ылгап гелди-де, Оңа
сежде этди. 7 Батлы сес билен гыгырып: «Эй Иса!
Хеммеден бейик болан Худайың Оглы, мениң
билен нәме ишиң бар? Худайың хакы үчин Саңа
ялбарярын, мени гынама!» дийди. 8 Чүнки Иса оңа:
«Эй арвах, бу адамдан чык» дийипди. 9 Онсоң
ондан: «Адың нәме?» дийип сорады. Ол хем: «Адым
Легион, чүнки биз көпдүрис» дийип җогап берди.
10 Өзлерини ол юртдан ковуп гойбермезлиги үчин
Иса көп ялбарды.

11 Шол ерде дагың этегинде бир улы доңуз сүрүси
отлап йөрди. 12 Арвахлар: «Бизи бу доңузларың
арасына гойбер, оларың ичине гирели» дийип, Иса
ялбардылар. 13 Иса олара ругсат берди. Ал-
арвахлар чыкып, доңузлара гирдилер. Ики мүңе
голай доңуздан ыбарат бу сүри учутдан ашак көлүң
ичине пайырдашып гарк болды. 14 Чопанлар болса
гачып, шәхердир обалара бу ваканы хабар
бердилер. Халайык хем нәме боланыны гөрмәге
гелди. 15 Олар Исаның янына геленлеринде, бир
легион җын тарапындан эеленен адамың эгин-
эшикли отураныны, акылының хем ериндедигини
гөрүп горкдулар. 16 Ваканы гөренлер җынларың
элән адамына хем доңузлара нәме боланыны
олара айтдылар. 17 Онсоң халк өз үлкелеринден
гитмеги үчин Иса ялбармага башлады. 18 Ол гайыга
мүненде, җынлардан халас болан адам Онуң билен
биле гитмек үчин Иса ялбарды. 19 Ол муңа ругсат
бермән, ол адама: «Өйүңе, өзүңкилериң арасына
гит, Реббиң саңа эденлериниң барыны, саңа
нәхили рехим эденини олара айт» дийди. 20 Ол хем
гидип, Исаның өзүне эденлериниң барыны
Декаполисде җар этмәге башлады. Хемме адамлар
муңа хайран галды.

Дирелен гыз, сагалан аял

21 Иса гайык билен ене бейлеки кенара геченде,
дашына улы мәреке үйшди. Иса көлүң
кенарындады. 22 Синагога башлыкларындан Яйрус
атлы бир адам гелди. Исаны гөрүп, Онуң аягына
йыкылды. 23 Оңа көп ялбарып: «Мениң гызҗагазым
өлүм яссыгында ятыр. Гел-де, эллериңи онуң
үстүнде гой, сагалсын, яшасын!» дийди. 24 Иса бу
адам билен гитди. Улы мәреке-де ызына дүшүп,
Оны хер яндан гысып-говруп барярды. 25 Шол ерде
он ики йылдан бәри ган акмасы болан бир аял
барды. 26 Ол энчеме тебибиң элинден көп эзъетлер
чекип, бар-ёгуны харч эдипди, йөне хич бир пейда
гөрмән, гайтам, халы хас эрбетлешипди. 27 Бу аял
Иса хакда айдылян затлары эшидип, мәрекәниң
ичи билен Онуң еңсесинден гелип, геймине
элини дегирди. 28 Чүнки ол өз ичинден: «Диңе
геймине элими дегирсем-де, сагаларын»
диййәрди. 29 Шол бада-да ган акмасы кесилип,
дердинден ачыландыгыны эндамында дуйды.
30 Иса Өзүнден бир гүйҗүң чыкандыгыны деррев
аңып, мәрекәниң ичинде өврүлип: «Мениң
геймиме ким эл дегирди!» дийди. 31 Шәгиртлери
Оңа: «Сен Өзүңи гысып-говруп гелйән мәрекәни
гөрйәрсиң, ене-де: „Маңа ким эл дегирди?"
диййәрсиң» дийдилер. 32 Эмма Иса муны эдени
гөрҗек болуп, даш-төверегине середйәрди. 33 Яңкы
аял өзүне нәме боландыгыны биленинден соң
горкуп, титрәп гелди. Исаның өңүнде ере
йыкылып, Оңа хемме задың догрусыны айтды.
34 Иса оңа: «Гызым, иманың саңа шыпа берди. Саг-
аман гит-де, дердиңден ачыл» дийди. 35 Ол бу
сөзлери айдып дурка, синагога башлыгының
өйүнден бирнәче адам гелип: «Гызың айрылды.
Нәме үчин Мугаллыма артыкмач зәхмет
берйәрсиң?» дийдилер. 36 Иса муны эшиден
бадына, синагога башлыгына: «Горкма, диңе иман
эт!» дийди. 37 Иса Петрус, Якуп ве Якубың доганы
Яхядан башга хич киме Өзи билен гитмәге ругсат
этмеди. 38 Синагога башлыгының өйүне
геленлеринде, Иса галмагалы, аглашып, дады-
перят эдип отуранлары гөрди. 39 Ичерик гирип,
олара: «Нәме үчин галмагал эдип, аглашып
отырсыңыз? Чага өленок, ол диңе уклап ятыр»
дийди. 40 Олар Оңа гүлүшдилер. Эмма Иса
хеммесини дашарда гоюп, чаганың ата-энеси
билен Өз янындакылары янына алып, чаганың
ятан ерине барды. 41 Чаганың элинден тутуп, оңа:
«Талита куми!» дийди. Бу болса «Гызҗагаз, саңа гал
диййәрин» диймекдир. 42 Гыз деррев галып, йөрәп
башлады. Ол он ики яшындады. Ол ердәкилериң
әхлиси гаты geң галдылар. 43 Иса олара муны хич
киме билдирмезлиги берк табшырып, гыза нахар
берилмелидигини айтды.

Иса рет эдилйәр

6 Иса ол ери терк эдип, Өз өнүп-өсен меканына
гитди. Шәгиртлери хем Онуң ызына дүшүп
гитдилер. 2 Сабат гүни геленде, синагога барып,
сапак бермәге дурды. Онуң айдянларыны эшиден
көп адамлар геңиргенишип: «Бу Адам бу затлары
нireден алды? Муңа берлен бу акылдарлык нәме?
Бейле мугҗызалары нәхили эдйәркә? дийдилер.
3 Бу агач уссасы дәлми? Бу Меръемиң оглы, Якуп,
Иосес, Иуда ве Симуның доганы дәлми? Мунуң аял
доганлары бизиң янымызда дәлми?» Шейлеликде,
өйке-кине билен Оны рет этдилер. 4 Иса олара:
«Пыгамбер өз юрдундан, гарындашларының
арасындан, өз өйүнден башга хич ерде гадырсыз
дәлдир» дийди.

5 Ол бирнәче сыркавы үстлерине эллерини гоюп
сагалтмакдан башга ол ерде хич бир мугҗыза эдип
билмеди. 6 Оларың имансыздыгына гең галды.

Иса он ики ресулыны ил арасына иберйәр

Шондан соң Иса төверекдәки обалара айланып
сапак берерди. 7 Ол Онкилери янына чагырып,
олары ики-икиден ёлламага башлады, олара ал-
арвахлары ковмага ыгтыяр берди. 8 Ёл үчин
янларына бир таякдан башга хич бир зат
алмазлыгы табшырды. Не чөрек, не торба, не-де
гушакларында пул болмалыды. 9 Олар диңе чарык
геймелидилер, ики көйнек геймели дәлдилер.
10 Иса олара шейле дийди: «Хайсы ерде бир өе
барсаңыз, ол ерден гидйәнчәңиз шол өйде болуң.
11 Хайсы ер сизи кабул этмесе, сизи диңлемесе, ол
ерден чыкып баряркаңыз, олара гаршы гүвәлик
болар ялы, аякларыңызың тозуны какың».
12 Шунлук билен, олар ёла дүшүп, адамларың
тоба этмек герекдигини вагыз этмәге башладылар.
13 Олар көп җынлары ковуп чыкардылар, көп
сыркавлары яг чалып сагалтдылар.

Яхя пыгамбериң өлдүрилмеги

14 Хиродес патыша-да болуп-гечйән затлары
эшитди. Чүнки Исаның ат-овазасы ил арасына
яйрапды. Хиродес † хем: «Чокундырыҗы Яхя
өлүмден дирелендир. Бу мугҗызаларың ондан
чыкмагының себәби будур» дийййәрди.
15 Бейлекилер болса: «Бу – Ыляс», кәбирлери-де: «Бу
шол өңки пыгамберлериң бири ялы пыгамбердир»
дийишйәрдилер. 16 Хиродес булары эшидип:
«Мениң башыны кесен Яхям дирелипдир!» дийди.
17 Чүнки Хиродесиң өзи адам иберип Яхяны
тутдурып, эл-аягыны багладып, оны зындана
салдырыпды. Ол муны өз доганы Филипусың аялы
Хиродияның хатырасына эдипди. Чүнки Хиродес бу
аяла өйлененде, Яхя оңа: «Сениң өз доганыңың
аялыны алмагың догры дәл» дийипди.
19 Шейлеликде, Хиродия Яхя гаршы йүрегинде кине
саклап, оны өлдүрмек ислейәрди, йөне бу элинден
гелмейәрди. 20 Чүнки Хиродес Яхяның догры хем
мукаддес адамдыгыны билип, ондан хедер эдерди,
оны горарды. Оны диңледигиче, ховсала дүшерди
††, муңа гарамаздан, гуванч билен Оны диңләрди.
21 Йөне велин Хиродес өз доглан гүни мынасыбетли
көшк эмелдарларыны, мүңбашылары ве
Җелиләниң улы адамларыны чагырып, той
тутанда, аматлы пурсат хем гелип етди.
22 Хиродияның гызы ичерик гирип, танс эдип,
Хиродесиң ве онуң мыхманларының гөвнүни
чаглады. Патыша гыза: «Нәме дилесең диле, саңа
берейин» дийди. 23 Оңа: «Менден нәме дилесең,
патышалыгымың ярысы-да болса, саңа берерин»
дийип ант ичди. 24 Гыз хем дашарык чыкып
эҗесине: «Нәме диләйин?» дийди. Ол хем:
«Чокундырыҗы Яхяның башыны» дийип җогап
берди. 25 Гыз деррев патышаның янына ылгап
гелди-де: «Хәзириң өзүнде Чокундырыҗы Яхяның
башыны бир табакда гоюп, маңа бермегиңи
ислейәрин» дийди. 26 Патыша гаты гамгын болды,
йөне мыхманларың янында ант иченсоң, гызың
дилегини ызына гайтармак ислемеди. 27 Деррев
бир җелляды ёллап, Яхяның башыны гетирмеги
буюрды. Җеллат-да барып, зынданда Яхяның
башыны кесди. 28 Кесилен башы бир табакда
гетирип, гыза берди. Гыз-да оны эҗесине берди.
29 Яхяның шәгиртлери муны эшидип гелдилер-де,
онуң җеседини әкидип, бир мазарда җайладылар.

Иса бәш мүң адамы доюряр

30 Ресуллар Исаның янына йыгнанып, өз эден
ишлериниң, өвреден затларының барыны Оңа
хабар бердилер. 31 Иса олара: «Сизиң еке өзүңиз
бир чола ере гелиң-де, бираз дем-дынч алың»
дийди. Чүнки гелип-гидйәнлериң көпдүгинден яңа,
нахар эдинмәге-де эллери етмейәрди. 32 Олар-да
еке өзлери гайыга мүнүп, бир чола ере гитдилер.
33 Гидип барянларыны гөренлеринде, көп адамлар
олары танап, бүтин шәхерлерден пай-пыяда
ылгашып, оларың өзлеринден өң ол ере бардылар
ве Исаның өңүнден чыкдылар.
34 Иса гайыкдан дүшенде, улы мәрекәни гөрүп,
олара хайпы гелди. Чүнки олар чопансыз гоюнлар
ялыды. Шонуң үчин, олара көп затлары өвретмәге
башлады. 35 Вагт гиҗигенден соң, шәгиртлери Онуң
янына гелип, шейле дийдилер: «Бу бир чола ер,
вагт хем гиҗикди. 36 Мәрекәни гойбер, төверекдәки
экин мейданларына, обалара гидип, өзлерине иере
зат сатын алсынлар». 37 Эмма Иса: «Олара сиз иере
зат бериң» дийди. Оңа: «Биз гидип, ики йүз динара
чөрек сатын алып-да, олара ийдирелими?»
дийдилер. 38 Иса: «Нәче чөрегиңиз бар? Гидиң-де,
гөрүң» дийди. Гөренлеринден соң: «Бәш чөрек
билен ики балыгымыз бар» дийдилер.
39 Шонда олара халайыгы топар-топар эдип, гөк
отуң үстүнде отуртмагы буюрды. 40 Шунлук билен,
олар йүз-йүзден, элли-эллиден топар-топар болуп
отурдылар. 41 Иса бәш чөрек билен ики балыгы
алып, Гөге бакып шүкүр этди-де, мәрекәниң өңүнде
гояр ялы, бөлүшдирип шәгиртлерине берди. Ики
балыгы-да оларың хеммесине пайлады.
42 Хеммелер ийип дойдулар. 43 Шәгиртлер артып
галан чөрегиң дөвүмлерини, балыкларың

† *Хиродес – иң гадымы голязмаларда: «олар».* †† *Ховсала дүшерди – иң гадымы голязмаларда: «көп зат эдерди».*

овнукларыны йыгнап, он ики себеди долдурдылар.
44 Чөреклери иенлер бәш мүң адамды.

Иса сувуң йүзүнден йөрейәр

45 Иса мәрекәни ургадып дурка, шәгиртлерине
деррев гайыга мүнүп, Өзүнден өң бейлеки
кенардакы Бетсайда гечмеги буюрды. 46 Мәреке
билен хошлашанындан соң, Ол дога этмәге дага
чыкды. 47 Агшам дүшенде, гайык көлүң ортасында,
Ол болса, еке Өзи ерведи. 48 Иса оларың кынлык
билен күрекләп баряндыкларыны гөрди. Чүнки ел
оларың гаршысынданды. Гиҗәниң дөрдүнҗи
нобаты учурларында [†] көлүң йүзүнден йөрәп,
олара тарап гелди ве янларындан гечип гитҗек
болды. 49 Эмма олар Онуң көлүң йүзүнден йөрәп
гелйәнини гөренлеринде, гөзлерине гөрүнйәндир
өйдүп гыгырышдылар. 50 Чүнки хеммелер Оны
гөрүп горкдулар. Эмма Иса деррев олара сөз гатып:
«Батыр болуң! Бу – Мен, горкмаң!» дийди. 51 Онсоң
оларың янына гайыга мүнди, ел хем ятды. Олар хас
бетер геңиргенишип, хайран галдылар. 52 Чүнки
чөрекли мугҗыза дүшүнмәндилер, себәби
йүреклери гаташыпды.

Иса Җенесаретде сыркавлары сагалдяр

53 Көлүң аңырсына геченсоң, Җенесарет юрдуна
барып, ол ерде лабыр ташладылар. 54 Гайыкдан
инен батларына халк Исаны танап, 55 Ылгашып шол
җелегайлара учдантутма айландылар. Исаның
ниредедигини эшиденлер сыркавлары дүшеклери
билен биле шол ере гетирмәге башладылар. 56 Оба
болсун, шәхер я дүз болсун, Ол нирә барса,
сыркавлары базар еринде ятырып, диңе
гейиминиң сыйнларына эллерини дегирмәге
ругсат этсин дийип, Оңа ялбарярдылар. Эл
дегренлериң хеммеси-де сагалды.

Адамы нәме мурдар эдйәр?

7 Иерусалимден гелен фарисейлер билен
бирнәче канунчылар Онуң дашына
үйшүшдилер. 2 Олар Онуң шәгиртлеринден
кәбирлериниң хапа эли билен, ягны дини адат
боюнча элини ювман, нахар иййәнини гөрдүлер.
3 Фарисейлер ве бүтин ехудылар ата-бабаларының
адатларыны саклап, эллерини ягшы ювман нахар
иймейәрлер. 4 Базардан геленлеринде ювунман,
нахар иймейәрлер. Башга-да кәсе, гап-чанак, мис
гаплары ювма ялы адатлары саклаярлар.
5 Фарисейлер билен канунчылар Оңа сораг
берип: «Нәме үчин Сениң шәгиртлериң ата-
бабаларың адатына гөрә гезмән, хапа эллери
билен нахар иййәрлер?» дийдилер. 6 Иса олара
шейле дийди: «„Бу халк дилинде Мени сылаяр,
эмма йүреклери Менден узакдыр. 7 Бидерек ере
Маңа сежде эдйәрлер, чүнки таглымат хөкмүнде
өвредйәнлери ынсан буйруклары" дийип язылышы
ялы, Ишая пыгамбер сиз икийүзлүлер хакда оңат
велилик эдипдир. 8 Сиз Худайың табшырыкларыны
терк эдйәрсиңиз, күйзедир кәсәни ювмак ялы көп
затлары эдип, адамларың адатларыны берҗай
эдйәрсиңиз». 9 Ене олара шейле дийди: «Өз
адатларыңызы берҗай этмек үчин, Худайың
буйрукларындан йүз дөндерйәрсиңиз! 10 Муса:
„Атаңы, энеңи сыла", „Атасына я энесине ёкуш сөз
айдан хөкман өлдүрилсин" дийип айдыпдыр.
11 Эмма сиз: Эгер бир адам атасына я энесине:
„Менден гөрҗек пейдаң гурбандыр, Худая
пешгешдир" дийсе, 12 сиз оңа артыкмач ата я
энесине хич хили көмек этмәге ругсат
этмейәрсиңиз. 13 Шейдип, несилден-несле
галдырян адатларыңыз аркалы Худайың сөзүни
бозярсыңыз. Шунуң ялы затлары көп эдйәрсиңиз».
14 Ол мәрекәни ене янына чагырып, олара шейле
дийди: «Хеммәңиз Мени диңләң, дүшүниң:
15 адамың ичине дашардан гирип-де, оны мурдар
эдип билҗек хич бир зат ёкдур, йөне адамы мурдар
эдйән адамдан чыкян затлардыр. 16 Кимиң
эшитмәге гулагы бар болса, эшитсин!»
17 Ол мәрекәниң янындан айрылып, өе гиренде,
шәгиртлери Ондан бу тымсалың манысыны
сорадылар. 18 Иса-да олара шейле җогап берди:
«Эйсем сиз хем дүшүнеңзокмы? Адамың ичине
дашардан гирен хич бир задың оны мурдар эдип
билмеҗегине дүшүнмейәрсиңизми? 19 Булар
адамың йүрегине дәл-де, гарнына гирйәр, ол
ерден-де дашарык чыкяр». Шейлелик билен, Иса
әхли иймитлериң тәмиздигини айдыпдыр. 20 Ол
ене шейле дийди: «Адамы мурдар эдйән онуң өз
ичинден чыкян затдыр. 21 Чүнки ичден, адамың
йүрегинден эрбет пикирлер, зынахорлук, огрулык,
адам өлдүрме, азгынлык, ачгөзлүлик, яманлык,
хиле, ахлаксызлык, бахыллык, сөгүнч, текепбирлик
ве акылсызлык чыкяр. 23 Бу эрбет затларың әхлиси
ичден чыкып, адамы мурдар эдйәр».

Финикиялы аялың иманы

24 Иса ол ерден айрылып, Сур ве Сайда этрабына
гитди. Бу ерде бир өе барды. Ол муны хич кимиң
билмегини ислемейәрди, йөне муны гизлин саклап
билмеди. 25 Кичиҗик гызына арвах ёлуган бир аял
Иса хакдакы хабарлары эшиден бадына гелип,
Онуң аягына йыкылды. 26 Бу аял грек, сирия-
финикиялыды. Ол гызындакы җыны ковуп
чыкармагы үчин, Иса ялбарды. 27 Иса оңа: «Гой,
өңүрти чагалар дойсун. Чагаларың чөрегини алып-

† *Гиҗәниң дөрдүнҗи нобаты учурлары – даңа голай.*

да, итлере зыңмак догры дәлдир» дийди. [28] Аял хем:
«Хава, я Реб! Йөне итлер хем сачагың ашагында
чагаларың чөреклеринден гачан овунтыклары
иййәндир» дийди. [29] Иса оңа: «Бу сөзүң үчин бар,
гидибер, җын сениң гызыңдан чыкды» дийди.
[30] Аял өйүне баранда, җын чыкып, гызы дүшегинде
ятан экен.

Кер адам сагалдыляр

[31] Онсоң Иса Сур ве Сайда этрабындан гайдып,
Декаполис † себитлериниң үсти билен Җелиле
көлүне гелди. [32] Онуң янына хем кер, хем пелтек
адамы гетирип, онуң үстүнде элини гоймагы үчин
Иса ялбардылар. [33] Иса ол адамы мәрекәниң
ичинден бир чете чекип, бармакларыны онуң
гулакларына сокды, түйкүрип, онуң дилине элини
дегирди. [34] Онсоң Гөге бакып, ах чекди-де:
«Эффата!»,ягны: «Ачыл» дийди. [35] Яңкы адамың
гулаклары деррев ачылып, дили догры геплемәге
башлады. [36] Иса олара муны хич киме айтмазлыгы
табшырды. Эмма ол нәче табшыран болса, олар
хабары шонча көп яйратдылар. [37] Олар чакданаша
геңиргенишип: «Ол хемме зады ягшы эдйәр.
Керлериң гулагыны ачяр, дилсизлери гепледйәр»
дийишйәрдилер.

Иса дөрт мүң адамы доюряр

8 Шол гүнлерде ене бир улы мәреке
йыгнаныпды. Ийммәге хич бир затлары
болмансоң, Иса шәгиртлерини янына чагырып,
олара шейле дийди: [2] Бу мәрекә хайпым гелйәр!
Булар үч гүн бәри Мениң янымда, ийммәге хем хич
бир затлары ёк. [3] Булары өйлерине ач гойберсем,
ёлда ысгындан гачарлар, чүнки кәбири узак ерден
гелипдир». [4] Шәгиртлери: «Бу чола ерде бу
адамлары дойрар ялы чөреги ниреден тапып
болар?» дийип, Ондан сорадылар. [5] Иса: «Нәче
чөрегиңиз бар?» дийип, оларың өзлеринден
сорады. Олар: «Еди» дийип җогап бердилер. [6] Ол
мәрекә ерде отурмагы буюрды. Еди чөреги алып,
шүкүр эдениндeн соң, бөлүшдирди-де,
пайласынлар дийип, шәгиртлерине берди. Олар
хем мәрекә пайладылар. [7] Оларың бираз
балыклары хем барды. Иса шүкүр эдениндeн соң,
булары-да пайламагы буюрды. [8] Олар ийип
дойдулар, артып галан дөвүмлери хем йыгнап, еди
себеди долдурдылар. [9] Иенлер дөрт мүңе голай
адамды. Онсоң Иса олары угратды. [10] Өзи болса
деррев шәгиртлери билен гайыга мүнүп,
Далманута этрабына гитди.

Фарисейлериң ве Хиродесиң хамырмаясы

[11] Фарисейлер гелип, Онуң билен җеделлешмәге
башладылар. Оны сынаҗак болуп, Гөкден бир
аламат гөркезмегини талап этдилер. [12] Ол хем
рухундан ах чекип: «Нәме үчин бу несил аламат
талап эдйәр? Сизе догрусыны айдярын, бу несле
хич бир аламат гөркезилҗек дәлдир» дийди. [13] Иса
олары ол ерде ташлады-да, гайыга мүнүп, бейлеки
кенара гечди. [14] Шәгиртлери чөрек алмагы унудан
экенлер. Гайыкда янларында диңе екеҗе чөрек
барды. [15] «Сак болуң! Фарисейлериң
хамырмаясындан, Хиродесиң хамырмаясындан әгә
болуң» дийип, Иса олара дуйдурыш берди. [16] Олар
болса өзара чекишип: «Чөрегимиз ёк»
дийишйәрдилер. [17] Иса муны билип, олара шейле
дийди: «Нәме үчин чөрегимиз ёк дийшип
чекишйәрсиңиз? Энтек-де, акыл
етирмейәрсиңизми, дүшүнмейәрсиңизми?
Йүреклериңиз энтек-де гатымы? [18] Гөзли болуп,
гөрмейәрсиңизми? Гулаклы болуп,
эшитмейәрсиңизми? Болуп геченлер ядыңыза
дүшмейәрми? [19] Мен бәш чөреги бәш мүң адама
бөленимде, галан дөвүмлерден нәче себет
долдурыпдыңыз?» Олар: «Он ики» дийдилер.
[20] «Еди чөреги дөрт мүң адама бөленимде, галан
дөвүмлерден нәче себет долдурыпдыңыз?» Олар:
«Еди» дийдилер. [21] Иса: «Энтек хем
дүшүнмейәрсиңизми?» дийди.

Бетсайдада көр адам сагалдыляр

[22] Онсоң Бетсайда гелдилер. Ол ерде бир көр
адамы Онуң янына гетирип, оңа элини дегирсин
дийип ялбардылар. [23] Иса көр адамың элинден
тутуп, оны обаның дашына чыкарды. Онуң
гөзлерине түйкүрип, эллерини үстүнде гоюп: «Бир
зат гөрйәрсиңми?» дийип сорады. [24] Ол хем ёкарык
середип: «Адамлары гөрйәрин, олар йөрәп барян
агачлар ялы болуп гөрүнйәр» дийди. [25] Онсоң Иса
ене-де эллерини онуң гөзлерине гойды. Көр
чиңерилип серетди, шыпа тапып, бар зады айыл-
сайыл гөрди. [26] Иса: «Оба барма, муны обада хич
киме айтма» дийип, оны өйүне иберди.

Петрусың Месихи танамагы

[27] Иса шәгиртлери билен Кайсария-Филипи
этрабындакы обалара гитди. Ёлда шәгиртлеринден:
«Адамлар Маңа ким диййәрлер?» дийип сорады.
[28] Олар-да: «Чокундырыҗы Яхя, кәбири Ыляс,
кәбири-де пыгамберлериң бири диййәрлер» дийип
җогап бердилер. [29] Иса олардан: «Сиз Маңа ким
диййәрсиңиз?» дийип сорады. Петрус: «Сен Месих»

---

† *Сур... Декаполис... – иң гадымы голязмаларда: «Сур этрабындан айрылып, Сайданың үсти билен Декаполис...».*

дийип җогап берди. [30] Онсоң Иса олара Өзи хакда
хич киме хич зат айтмазлыгы табшырды.

Иса өлүп дирелҗегини өңүнден айдяр

[31] Ынсан Оглуның көп гөрги гөрмелидиги,
яшулулар, баш руханылар ве канунчылар
тарапындан рет эдилмелидиги, өлдүрилмелидиги,
үч гүнден соң дирелмелидиги хакда олара сапак
бермәге башлады. [32] Ол бу сөзлери ачык айтды.
Петрус болса Оны бир чете чекип, Онуң
айданларына гаршы чыкмага башлады. [33] Эмма
Иса өврүлип, шәгиртлерине середип: «Чекил
өңүмден, шейтан! Сен Худай ишлерини дәл, ынсан
ишлерини ойланярсың» дийип, Петруса кәеди.
[34] Иса мәреке билен Өз шәгиртлерини янына
чагырып, олара шейле дийди: «Ким Мениң ызыма
эермек ислейән болса, өзүни инкәр этсин-де,
хачыны алып ызыма дүшсүн. [35] Чүнки ким җаныны
халас этмек ислесе, оны йитирер, йөне ким
җаныны Мениң ве Хош Хабарың угрунда йитирсе,
оны халас эдер. [36] Себәби бир адам бүтин дүнйәни
газанып-да, өз җаныны ёгалтса, оңа нәме пейдасы
бар? [37] Адам өз җаныны дерек нәме берип билер?
[38] Бу зынахор, гүнәкәр неслиң ичинде ким Менден
ве Мениң сөзлеримден утанса, Ынсан Оглы-да
мукаддес перишделери билен билеликде
Атасының шөхраты билен гелен махалы ондан
утанар».

9 Ол олара шейле дийди: «Сизе догрусыны
айдярын, бу ерде дуранларың арасында
Худайың Патышалыгының гудрат билен геленини
гөрмезден өң өлүми датмаҗак кәбир адамлар бар».

Исаның гөрнүши үйтгейәр

[2] Иса алты гүнден соң Петрусы, Якубы ве Яхяны
янына алып, айратын олары бир бейик дагың
үстүне чыкарды. Шол ерде оларың гөзлериниң
алнында Онуң гөрнүши үйтгеди. [3] Эгин-эшиги
ялдырап, шейле бир агарды велин, ер йүзүнде хич
бир ювуҗының оны бейле агардып билҗек гүманы
ёкды. [4] Олара Ыляс билен Муса гөрүнди. Олар Иса
билен геплешип дурдулар. [5] Петрус Иса:
«Мугаллым! Бизе бу ерде болмак говы, үч чадыр
гуралы: бири Саңа, бири Муса, бири Ыляса» дийди.
[6] Ол нәме дийҗегини билмейәрди, чүнки гаты
горкупдылар. [7] Бир булут гелип, олара көлеге
салды. Булутдан: «Бу Мениң сөйгүли оглум! Оны
диңләң» диен оваз гелди. [8] Бирден, төверереклерине
середенлеринде, янларында Исадан башга хич
киме гөзлери дүшмеди. [9] Дагдан инип гелйәркәлер,
Иса олара Ынсан Оглы өлүмден дирелйәнчә гөрен
затларыны хич киме айтмазлыгы буюрды. [10] Олар
бу сөзи йүреклеринде саклап, Онуң нәме диймек
ислейәнини бири-бирлеринден сорашярдылар.
[11] Олар Исадан: «Нәме үчин канунчылар өңүрти
Ыляс гелмелидир диййәрлер?» дийип сорадылар.
[12] Ол хем олара шейле дийди: «Догрудан-да, Ыляс
өңүрти гелип, хемме зады дүзедер, йөне нәме үчин
Ынсан Оглуның көп гөрги гөрүп-де, рет эдилмеги
язылыпдыр? [13] Мен сизе айдярын: Ыляс гелди, ол
хакда язылышы ялы, оңа халанларыны этдилер».

Дилсиз рух ёлуган огланың сагалдылышы

[14] Бейлеки шәгиртлериң янларына геленлеринде,
оларың дашыны алып дуран мәрекәни, олар билен
җеделлешип дуран канунчылары гөрдүлер.
[15] Исаны гөренде, мәреке гаты геңиргенди,
хеммелер деррев ылгашып гелип, Оңа салам
бердилер. [16] Иса олардан: «Булар билен нәме хакда
җеделлешйәрсиңиз?» дийип сорады. [17] Мәрекәниң
ичинден бири Оңа шейле җогап берди:
«Мугаллым, Саңа оглумы гетирдим, оңа бир дилсиз
рух ёлугыпдыр. [18] Оны тутан еринде ере уряр.
Оглан агзыны көпүрҗикледип, дишлерини
гыҗырдадып, гатап галяр. Сениң шәгиртлериңден
рухы чыкармакларыны хайыш этдим, йөне олар
башармадылар». [19] Иса олара: «Эй, имансыз несил,
Мен хачана ченли сиз билен биле болайын?
Хачана ченли сизе чыдайын? Огланы Мениң
яныма гетириң» дийди. [20] Олар оны Исаның янына
гетирдилер. Рух Исаны гөрен бадына, огланы гаты
силтерледи. Оглан ере йыкылып, агзыны
көпүрҗикледип, тогаланмага башлады. [21] Иса
огланың какасындан: «Мунуң бейле боланына нәче
вагт болды?» дийип сорады. Какасы:
«Чагалыгындан бәри шейле. [22] Рух оны хеләклеҗек
болуп, телим гезек ода, сува атды. Элиңден бир зат
гелсе, бизе хайпың гелсин, көмек эт!» дийди. [23] Иса
оңа: «Иманың бар болса, иман † эдйән үчин хемме
зат мүмкиндир!» дийди. [24] Шол бада огланың
какасы аглап гыгырды: «Иман эдйәрин, имансыз
болмазлыгым үчин маңа көмек эт!» [25] Иса
мәрекәниң ылгашып гелйәнини гөрүп: «Эй, гүң хем
лал рух! Саңа буюрярын, огландан чык, оңа гайдып
гирме!» дийип, арваха кәеди. [26] Арвах-да гыгырып,
огланы хас бетер силтерләп, дашына чыкды. Оглан
өлене меңзейәрди, шонуң үчин мәрекәниң көпүси:
«Ол өлди» дийишйәрди. [27] Эмма Иса онуң элинден
тутуп галдырды, ол хем өр турды.
[28] Иса өе гиренден соң, шәгиртлери өз-өзлерикә
Ондан: «Биз нәме үчин рухы чыкарып билмедик?»
дийип сорадылар. [29] Иса олара: «Бу хили рухлары
догадан, оразадан башга хич бир зат билен
чыкарып болян дәлдир» дийди. [30] Ол ерден чыкып,

† *Иманың бар болса, иман... – иң гадымы голязмаларда: «Элимден гелсе? Иман...».*

Җелиләниң үстүнден гечдилер. Иса муны хич
кимиң билмегини ислемейәрди. 31 Ол
шәгиртлерине сапак берйәркә шейле дийипди:
«Ынсан Оглы ынсан элине берлер, Оны
өлдүрерлер, йөне өлдүренлеринден үч гүн соң Ол
дирелер». 32 Эмма олар бу сөзе дүшүнмедилер,
сорамага-да чекиндилер.

Иң улы ким?

33 Олар Капернаума бардылар. Өе гиренден соң,
Иса олардан: «Ёлда нәме хакда
җеделлешйәрдиңиз?» дийип сорады. 34 Эмма
оларың хич биринден сес чыкмады. Чүнки ёлда
бири-бирлери билен кимиң улудыгы хакда
җеделлешйәрдилер. 35 Иса отурып, Онкилери
янына чагырды. Олара: «Бири илкинҗи болмак
ислейән болса, хеммәниң соңкусы, хеммәниң
хызматкәри болмалыдыр» дийди. 36 Онсоң бир
чаганы алып, оларың ортасында дурузды-да, оны
гуҗаклап, олара шейле дийди: 37 «Ким шунуң ялы
чагаларың бирини Мениң адымдан кабул этсе,
Мени кабул этдигидир. Ким-де Мени кабул этсе,
Мени дәл, Мени Ёлланы кабул эдер».

Бизе гаршы болмадык бизиң тарапдарымыздыр

38 Яхя Оңа шейле дийди: «Мугаллым! Биз Сениң
адың билен җынлары чыкарян, йөне бизиң
ызымыза эермейән бир адамы гөрүп, оны
бөкдедик, чүнки ол бизиң ызымыза эеренок».
39 Иса оңа шейле дийди: «Оны бөкдемәң! Чүнки
Мениң адым билен мугҗыза эдип-де, деррев
ызысүре Мени яманлап билҗек адам ёкдур. 40 Ким
бизе гаршы болмаса, бизиң тарапдарымыздыр.
41 Сизе догрусыны айдярын, Месихе баглыдыгыңыз
үчин, ким Мениң адым билен сизе бир кәсе сув
берсе, ол асла сылагсыз галмаз».

Бир адама гүнә этдирмегиң җезасы

42 Ким Маңа иман эден бу чагалардан бириниң
гүнә этмегине себәп болса, бойнундан улы
дегирмен дашы асылып, деңзе зыңылмак онуң
үчин хас говы болар. 43 Элиң сениң гүнә этмегиңе
себәп болса, оны кес. Саңа чолак болуп яшайша
говушмак, ики элли болуп сөнмез ода, довзаха
гитмекден говудыр. 44 Ол ерде оларың гурды өлйән
дәлдир, оды сөнйән дәлдир. 45 Эгер аягың сениң
гүнә этмегиңе себәп болса, оны кес. Саңа агсак
болуп яшайша говушмак, ики аяклы болуп довзаха,
сөнмез ода зыңылмакдан говудыр. 46 Ол ерде
оларың гурды өлйән дәлдир, оды сөнйән дәлдир.
47 Гөзүң сениң гүнә этмегиңе себәп болса, оны оюп
чыкар. Саңа еке гөзли болуп Худайың
Патышалыгына гирмек, ики гөзли болуп довзаха
зыңылмакдан говудыр. 48 Ол ерде оларың гурды
өлйән дәлдир, оды сөнйән дәлдир. 49 Чүнки
хеммелер от билен дузланар, хемме гурбанлар дуз
билен дузланар. 50 Дуз говы затдыр, йөне дуз
шорлугыны йитирсе, онда оңа нәме билен тагам
берлер? Ичиңизде дуз болуп, араңызда парахатлык
болсун».

Талак барада сораг

10 Иса ол ерден гидип, Яхуда чәклерине,
Иордан дерясының аңырсына барды. Онуң
дашына ене-де бир топар мәреке йыгнанышып, Ол
ене-де адаты боюнча олара сапак бермәге дурды.
2 Бирнәче фарисей гелип, Оны сынамак үчин: «Бир
адамың аялыны айырмагы догрумыдыр?» дийип
сорады. 3 «Муса сизе нәхили табшырык берипдир?»
дийип, Иса оларың өзлеринден сорады. 4 Олар-да:
«Муса талак хатыны язып, айырмага ыгтыяр
берипдир» дийдилер. 5 Иса олара шейле дийди:
«Муса бу табшырыгы сизиң доңйүрекдиңиз
зерарлы язды. 6 Эмма ярадылышың башында
Худай олары „эркек ве аял эдип ятатды". 7 Шонуң
үчин эркек адам ата-энесини терк эдип, аялына
гошулар. 8 Онсоң икиси бир тен болар". Шунлук
билен, олар инди ики дәл, бир тендир.
9 Шейлеликде, Худайың гошаныны адам
айырмасын».
10 Шәгиртлери Оңа өйде бу барада ене сораг
бердилер. 11 Иса олара: «Ким аялыны айрып, башга
аяла өйленсе, оңа гаршы зына эдйәндир. 12 Аял-да
әринден айрылып, башга эркеге барса, зына
эдйәндир» дийип җогап берди.

Иса чагалара ак пата берйәр

13 Олара элини дегирсин дийип, чагалары
Исаның янына гетирдилер. Шәгиртлери болса
олары гетиренлере кәедилер. 14 Иса муны гөренде,
гахарланып, олара шейле дийди: «Дегмәң, чагалар
Мениң яныма гелсин, олары бөкдемәң, чүнки
Худайың Патышалыгы шулар ялыларыңкыдыр.
15 Сизе догрусыны айдярын, ким Худайың
Патышалыгыны бир чага ялы кабул этмесе, ол ере
асла гирип билмез». 16 Ол чагалары гуҗаклап,
элини үстлеринде гоюп, олара ак пата берди.

Байлык ве эбеди яшайыш

17 Иса ёла дүшүп баряркa, бир адам ылгап гелди-
де, өңүнде дыза чөкүп: «Эй, ягшы Мугаллым! Мен
эбеди яшайшы мирас алар ялы нәме этмели?»
дийип, Ондан сорады. 18 Иса оңа шейле җогап
берди: «Нәме үчин Маңа ягшы диййәрсиң? Бир
Худайдан башга хич ким ягшы дәлдир. 19 Сен
табшырыклары билйәнсиң: „Адам өлдүрме, зына

этме, огрулык этме, ялан гүвәлик берме, хич кими
талама, атаңы, энеңи сыла"». 20 Яңкы адам Оңа:
«Мен яшлыгымдан бәри буларың барыны берҗай
эдип гелйәрин» дийди. 21 Иса оңа сөйги билен
середип: «Сениң бир задың кем, бар, нәмәң бар
болса сат-да, гарыплара бер, Гөкде хазынаң болар.
Онсоң гел-де, Мениң ызыма дүш» дийди. 22 Бу
сөзлере яңкы адамың мазасы гачып, ол ерден
тукат болуп гитди. Чүнки онуң көп мал-мүлки
барды. 23 Иса төверегине середип, шәгиртлерине:
«Барлылара Худайың Патышалыгына гирмек
нәхили четин!» дийди. 24 Шәгиртлер Онуң
сөзлерине геңиргенишдилер. Иса ене олара шейле
дийди: «Огланлар, байлыга бил баглаянлара
Худайың Патышалыгына гирмек нәхили четин!
25 Бир дүйәниң иңңәниң гөзүнден гечмеги барлы
адамың Худайың Патышалыгына гирмегинден
аңсатдыр». 26 Шәгиртлер чакданаша
геңиргенишип, бири-бирлерине: «Онда, ким халас
болуп билер?» дийишдилер. 27 Иса олара середип:
«Ынсанларың муңа мүмкинчилиги ёк, йөне Худай
үчин бейле дәл – Худай үчин әхли зат мүмкин»
дийди. 28 Петрус Оңа: «Ине, биз әхли задымызы
ташлап, Сениң ызыңа дүшдүк» дийип башлады.
29 Иса шейле дийди: «Сизе догрусыны айдярын,
Мениң хатырам үчин, Хош Хабарың хатырасы үчин
өйүни, доганларыны, уяларыны, энесини, атасыны,
оглан-ушагыны я ерлерини ташлап-да, 30 шинди, бу
заманда чекҗек азаплары билен бирликде, йүз
эссе эдип өйлер, доганлар, уялар, энелер, аталар,
оглан-ушаклар, ерлер ве гелҗек дөврүрде эбеди
яшайыш алмаҗак ёкдур. 31 Йөне көп илкинҗилер
иң соңкулар, иң соңкулар хем илкинҗилер болар».

Иса өлүп дирелҗегини ене айдяр

32 Олар ёла дүшүп, Иерусалиме бакан
барярдылар. Иса өңлеринден йөрәп барярды.
Шәгиртлер геңиргенишйәрди, ызына дүшүп
барянлар хем горкы ичиндедилер. Ол ене-де
Онкилери бир чете чекди-де, Өзүне нәме болҗагы
хакда гүррүң бермәге башлап, 33 Шейле дийди:
«Ине, Иерусалиме барярыс. Ынсан Оглы баш
руханылара, канунчылара табшырылар. Оны
өлүме хөкүм эдип, миллетлере табшырарлар.
34 Оңа гүлерлер, үстүне түйкүрерлер, Оны
гамчылап, өлдүрерлер ве үчүнҗи гүнде † Ол
дирелер».

Якуп билен Яхяның дилеги

35 Зебедейиң огуллары Якуп билен Яхя Исаның
янына барып, Оңа: «Мугаллым! Биз Сенден нәме
дилесек, шоны ерине етирмегиңи ислейәрис»
дийдилер. 36 «Сизиң үчин нәме этмегими
ислейәрсиңиз?» дийип, Иса олардан сорады.
37 Олар хем: «Өз шөхратыңда биримизиң сагыңда,
биримизиң чепиңде отурмагымыза ругсат эт»
дийдилер. 38 Эмма Иса олара: «Сиз нәме
дилейәниңизи билмейәрсиңиз. Сиз Мениң ичҗек
кәсәмден ичип билерсиңизми? Я Мениң
чокунышым билен чокунып билерсиңизми?» ††
дийди. 39 Олар-да Оңа: «Муны эдип билерис»
дийдилер. Иса олара шейле дийди: «Сиз Мениң
ичҗек кәсәмден ичерсиңиз. Мениң чокунышым
билен чокунарсыңыз. 40 Йөне сизе сагымда я
чепимде отурмага ругсат бермек Мениң элимде
дәл. Бу кимлер үчин тайынланан болса, шолар
үчиндир». 41 Бейлеки он шәгирт муны эшидип, Якуп
билен Яхя гахарланмага башладылар. 42 Иса олары
янына чагырып, шейле дийди: «Өзүңиз
билйәрсиңиз, миллетлериң арасында башлык
сайылянлар олара агалык эдйәр, улулары-да олара
ыгтыяр билен баштутанлык эдйәр. 43 Сизиң
араңызда бейле болмасын. Араңызда ким улы
болмак ислейән болса, бейлекилериң хызматкәри
болсун. 44 Араңызда ким илкинҗи болмак ислейән
болса, хеммәңизиң гулы болсун. 45 Чүнки Ынсан
Оглы-да Өзүне хызмат эдилмеги үчин дәл, эйсем,
хызмат этмек үчин, көплериң угрунда җаныны
төлег хөкмүнде бермек үчин гелди».

Бартимай көрүң гөзи ачыляр

46 Онсоң Эриха гелдилер. Иса шәгиртлери ве улы
мәреке билен Эрихадан чыкып барярка, Тимай
оглы Бартимай атлы бир көр ёлуң кенарында
дилегчилик эдип отырды. 47 Ол бу гелйәниң
насыралы Исадыгыны эшидип: «Эй, Давут Оглы
Иса! Маңа рехим эт!» дийип, гыгырмага дурды.
48 Көп адамлар сесини чыкармасын дийип, оңа
кәедилер, эмма ол өңкүден хем гаты сес билен:
«Эй, Давут Оглы! Маңа рехим эт!» дийип гыгырды.
49 Иса аяк чекип: «Оны чагырың» дийди. Көри
чагырып оңа: «Батыр бол, тур, сени чагыряр»
дийдилер. 50 Ол хем донуны ташлап турды-да,
Исаның янына гелди. 51 Иса ондан: «Сениң үчин
нәме этмегими ислейәрсиң?» дийип сорады. Көр
адам: «Уссат, гөзүм гөрсүн» дийди. 52 Иса хем оңа:
«Бар, иманың саңа шыпа берди» дийди. Онуң
гөзлери деррев гөрүп, ёл билен Исаның ызына
дүшүп гидиберди.

Исаның Иерусалиме гириши

11 Иерусалиме голайлап, Зейтун дагының
этегиндәки Бейтфаҗы билен Бейтания гелип
етенлеринде, Иса өз шәгиртлеринден икисини

† *Үчүнҗи гүнде – иң гадымы голязмаларда: «үч гүнден соң».*

††

ёллап, 2 олара шейле дийди: «Өңүңиздәки оба
барың. Обаның ичине гирен бадыңыза даңылгы
дуран бир тайхар тапарсыңыз, үстүне шу вагта
ченли хич ким мүнен дәлдир. Оны чөзүң-де, алып
гелиң. 3 Эгер бири сизе: „Нәме үчин бейле
эдйәрсиңиз?" дийсе, „Бу тайхар Реббе герек, ынха
ызына иберер" дийип айдың».
4 Олар гитдилер. Көчеде бир гапының янында
даңылгы дуран бир тайхары тапып, оны чөздүлер.
5 Ол ерде дуранларың кәбири олара: «Нәме үчин
тайхары чөзйәрсиңиз?» дийдилер. 6 Олар-да
Исаның айданыны айтдылар. Онсоң яңкы адамлар
олары гойбердилер. 7 Тайхары Исаның янына
гетирип, өз эгин-эшиклерини онуң үстүне атдылар.
Иса-да тайхарың үстүне мүнди.
8 Көп адамлар эгин-эшиклерини, кәбирлери-де
баглардакы агачлардан кесен шахаларыны ёла
дүшедилер. 9 Өңден барянлар, ыздан гелйәнлер:
«Хосанна! Реббиң адындан гелйән гутлы болсун!
10 Атамыз Давудың голайлап гелйән патышалыгы
гутлы болсун! Иң ёкарларда хосанна!» дийип
гыгырышярдылар.
11 Иса Иерусалиме барып, ыбадатхана гирди.
Даш-төверегиндәки әхли затлара гөз
айлашдырандан соң, вагт хем гиҗигени үчин,
Онкилер билен билеликде Бейтания гитди.

Инҗир агаҗына гаргыш

12 Эртеси гүн Бейтаниядан чыканларында, Иса
аҗыкды. 13 Узагракда япраклы бир инҗир агаҗына
гөзи дүшенде, ондан бир зат тапмазмыкам дийип,
агаҗа тарап гитди. Онуң янына геленде,
япраклардан башга хич зат тапмады. Чүнки
инҗириң вагты дәлди. 14 Иса агаҗа: «Мундан
бейләк хич ким сенден асла иймиш иймесин!»
дийди. Шәгиртлери хем муны эшитдилер.

Иса сатыҗылары ыбадатханадан ковяр

15 Иерусалиме гелдилер. Иса ыбадатхана гирип,
ичердәки сатыҗылары, алыҗылары ковмага
дурды. Пул чалышянларың текҗелерини, кепдери
сатянларың отургычларыны дүңдерди. 16 Хич
кимиң ыбадатхананың ичинден гош гатнатмагына
ругсат этмеди. 17 Олара сапак берип, шейле дийди:
«„Мениң өйүме бүтин миллетлериң дога өйи
дийлер" дийип язылгы дәлми? Эмма сиз муны
гаракчыларың сүренине дөндердиңиз». 18 Баш
руханылар ве канунчылар муны эшидип, Оны
хеләк этмегиң күйүне дүшдүлер. Олар Исадан
горкярдылар, чүнки бүтин халк Онуң таглыматына
тәсин галярды. 19 Агшам дүшенде, Иса шәхерден
чыкып гитди.

Инҗир агаҗындан алынмалы сапак

20 Эртир ир билен гечип баряркалар, инҗир
агаҗының көки билен гурандыгыны гөрдүлер.
21 Петрус болуп гечени ятлап: «Мугаллым! Ине,
Сениң гарган инҗир агаҗың гурапдыр» дийди.
22 Иса олара шейле җогап берди: «Худая иманыңыз
болсун. 23 Сизе догрусыны айдярын, ким йүрегинде
шүбхә ёл бермән, диййәниниң болҗакдыгына
иман эдип, шу дага: „Гөтерил-де, деңзе зыңыл"
дийсе-де, онуң диени болар. 24 Мунуң үчин сизе
диййәрин: дога билен дилән әхли задыңызы
алҗагыңыза иман эдиң, ол сизе берлер. 25 Гөкдәки
Атаңыз сизиң языкларыңызы багышлар ялы,
бириниден өйке-кинәңиз бар болса, дога этмәге
дуран махалыңыз сиз-де оны багышлаң. 26 Сиз
багышламасаңыз, Гөкдәки Атаңыз хем сизиң
языкларыңызы багышламаз».

Исаның ыгтыяры

27 Олар ене Иерусалиме гелдилер. Иса
ыбадатханада гезмеләп йөркә, баш руханылар,
канунчылар ве яшулулар янына гелип, 28 Оңа: «Сен
хайсы ыгтыяр билен бу затлары эдйәрсиң? Я
булары этмәге Саңа бу ыгтыяры ким берди?»
дийдилер. 29 Иса-да олара шейле дийди: «Мен
сизден бир зат соражак. Маңа җогап бериң, Мен-де
сизе бу затлары хайсы ыгтыяр билен эдйәними
айдайын: 30 Яхяның чокундырмасы Гөкденмиди я
ынсандан?» 31 Олар-да өзара пикир алшып, шейле
дийдилер: «Биз: „Гөкден" дийсек, Ол бизе: „Онда
нәме үчин оңа иман гетирмедиңиз?" диер. 32 Эмма
ынсандан дийсек...» Олар халкдан горкярдылар.
Чүнки хеммелер Яхяны чын пыгамбер сайярды.
33 Олар Иса җогап берип: «Биз билмейәрис»
дийдилер. Иса-да олара: «Менем сизе бу затлары
хайсы ыгтыяр билен эдйәними айтмарын» дийди.

Үзүмлик ве багбанлар тымсалы

12 Иса олара тымсаллар билен гүррүң бермәге
дурды: «Бир адам үзүм агачларыны отурдып,
дашына хаят айлаяр. Үзүми сыкмак үчин бир чукур
газяр, бир-де диң салып, үзүмлиги багбанлара
экерине берйәр-де, узак ёла гидйәр. 2 Мөвсүми
геленде, үзүмлигиң мивесинден алып гел дийип,
бир хызматкәрини багбанлара иберйәр. 3 Эмма
олар оны тутуп енҗип, бош ковуп гойберйәрлер.
4 Үзүмлигиң эеси ене башга бир хызматкәрини
иберйәр. Олар онуң келлесини ярып, биабрай
эдйәрлер. 5 Ене бирини иберйәр, муны
өлдүрйәрлер. Ене көп хызматкәрини иберйәр.
Буларың-да кәбирини енҗип, кәбирини хем
өлдүрйәрлер. 6 Үзүмлигиң эесиниң ене бир адамы

бар экен, ол-да өзүниң сөййән екеже оглы экен.
„Оглумы сыларлар" дийип, иң соңы багбанлара
оглуны иберйәр. 7 Эмма багбанлар бири-
бирлерине: „Мирасдар шу, гелиң, шуны өлдүрелиң,
мирас бизе галар" дийишйәрлер. 8 Оны тутуп
өлдүрйәрлер-де, үзүмликден дашарык ташлаярлар.
9 Инди үзүмлигиң эеси нәме эдер? Ол гелип, бу
багбанлары хеләк эдер-де, үзүмлиги башгаларына
берер. 10 Сиз бу Язгыны окамадыңызмы?
„Уссаларың рет эден дашы, бурчуң башы болды.
11 Бу Реббиң эдениди, бизиң гөзүмизе бир
тәсинлик"». 12 Оны тутҗак болдулар, чүнки бу
тымсалы өзлерине какдырып айданыны аңдылар.
Йөне халкдан горкуп, Оны ташлап гитдилер.

Кайсарыңкы кайсара

13 Исаны гепде тутҗак болуп, фарисейлериң,
хиродесчилериң бирнәчесини Онуң янына
ибердилер. 14 Олар хем гелип, Оңа шейле
дийдилер: «Мугаллым! Биз Сениң
догручылдыгыңы, хич киме яранҗак
болмаяндыгыңы билйәрис, чүнки Сен адамларың
дережесине бакман, Худайың ёлуны хакыкат
йүзүнден өвредйәрсиң. Кайсара салгыт төлемек
догрумы я дәлми? Төләлими я төлемәлими?» 15 Иса
оларың икийүзлүлигини билип, шейле дийди:
«Мени нәме үчин сынаярсыңыз? Маңа бир динар
гетириң, гөрейин». 16 Олар хем гетирдилер. Иса
олара: «Бу сурат билен язгы кимиңки?» дийди.
Олар-да Оңа: «Кайсарыңкы» дийдилер. 17 Иса
олара: «Кайсарыңкыны кайсара, Худайыңкыны
Худая бериң» дийди. Олар Оңа аңка-таңка
болдулар.

Дирелиш барада сораг

18 Исаның янына өлүмден дирелме ёкдур дийййән
саддукейлер гелип, Оңа шейле сораг бердилер:
19 Мугаллым! Муса бизе, бир адамың доганы
зүрятсыз өлүп, ызында аялы галса, доганы онуң
аялыны алып, доганына несил етишдирмелидир
дийип языпдыр. 20 Еди доган барды. Биринҗиси
бир аял алды, йөне ызында несил галдырман өлди.
21 Икинҗиси шол аялы алды, ол хем ызында несил
галдырман өлди. Оларың үчүнҗиси хем шейле
болды. 22 Едиси-де несил галдырмады. Олардан соң
аял хем өлди. 23 Өлүлериң дирелен махалы, олар
дирелeнлеринде, ол хайсысының аялы болар?
Чүнки едиси хем оны аял эдинипдилер». 24 Иса
олара шейле җогап берди: «Сиз Мукаддес
Язгылары ве Худайың гудратыны билмән
ялңышмаярсыңызмы? 25 Чүнки өлүмден дирелен
махаллары олар өйленмән, әре чыкман, Гөкдәки
перишделер ялы боларлар. 26 Өлүлериң
дирелишине гeленимиздe болса, Мусаның
китабының янан чалы барадакы бабында сиз
Худайың оңа: „Мен Ыбрайымың, Ысхагың, Якубың
Худайыдырын" дийип язаныны окамадыңызмы?
27 Ол өлүлериң дәл, дирилериң Худайыдыр; сиз
гаты ялңышярсыңыз».

Иң улы табшырык

28 Голая гелип, оларың чекишмелерини эшиден
канунчылардан бири Исаның олара говы җогап
беренини гөрүп, Ондан: «Хайсы табшырык әхли
табшырыкларың биринҗисидир?» дийип сорады.
29 Иса шейле җогап берди: «Биринҗи табшырык
шу: „Диңле, эй Ысрайыл! Худайымыз Реб ялңыз
Ребдир. 30 Өз Худайың Ребби бүтин йүрегиң, бүтин
җаның, бүтин дүшүнҗәң, бүтин гүйҗүң билен сөй!"
31 Икинҗиси шу: „Гоңшыңы өзүң ялы сөй!"
Булардан улы табшырык болмаз». 32 Канунчы Оңа
шейле дийди: «Эй, ягшы Мугаллым! Сен „Ол
бирдир, Ондан башгасы ёкдур" дийип, догры
айтдың. 33 Оны бүтин йүрек билен, бүтин дүшүнҗе
билен, бүтин гүйч билен сөймеклик, гоңшыңы өзүң
ялы сөймеклик якылян совгатларың, кесилйән
гурбанларың хеммесинден артыкдыр». 34 Иса онуң
пайхаслы җогап беренини гөрүп: «Сен Худайың
Патышалыгындан узак дәлсиң» дийди. Шондан соң
Ондан бир зат сорамага хич ким йүрек этмеди.

Месих кимиң оглы?

35 Иса ыбадатханада сапак берип отырка, шейле
дийди: «Канунчылар нәхили Месих Давудың
Оглудыр дийййәрлер? 36 Давудың өзи Мукаддес
Рухдан ылхам алып, шейле дийипдир: „Реб Мениң
Реббиме дийди: Душманларыңы аякларың астында
басганчак эдип гойянчам, Мениң сагымда отур".
37 Давудың өзи Оңа Реб дийййәр. Ол нәхили онуң
оглы боляр?» Улы мәреке Оны хезил эдип
диңлейәрди.

Иса икийүзли канунчылары язгаряр

38 Иса өвредип дийййәрди: «Канунчылардан әгә
болуң! Олар узын гейимлер гейнип гезмеги, базар
еринде салам алмагы, 39 синагогаларда баш
күрсүлери, зыяпатларда төри халаяндыр. 40 Олар
дул хатынларың өйлерини талап, гөз үчин узын-
узын догалар окан боляндырлар. Булар хас агыр
җеза сезевар боларлар».

Дул хатының лептасы

41 Иса хазынаның гаршысында хазына пул атян
халкы сынлап отырды. Көп бай адамлар кән пул
атдылар. 42 Бир гарып дул хатын гелип, хазына ики
лепта, ягны бир кодрант атды. 43 Иса шәгиртлерини

янына чагырып, олара шейле дийди: «Сизе
догрусыны айдярын, шу гарып дул хатын хазына
пул атянларың хеммесинден көп атды. 44 Чүнки
оларың хеммеси өзлеринден артаны атдылар,
йөне бу хатын гарыплыгына гарамаздан, бүтин
элде барыны, бүтин чөрек пулуны атды».

Ахырзаманың аламатлары

13 Иса ыбадатханадан чыканда,
шәгиртлериниң бири Оңа: «Мугаллым! Гөр,
не ажап дашлар, не ажап җайлар!» дийди. 2 Иса
оңа: «Бу улы җайлары гөрйәңми? Бу ерде даш
үстүнде даш галмаз, хеммеси даргар» дийди.
3 Ол Зейтун дагында ыбадатхананың гаршысында
отырка, Петрус, Якуп, Яхя ве Андреас дагы екеликде
Ондан: 4 «Бизе айт, бу затлар хачан болар? Буларың
әхлисиниң ерине етҗек махалы нәме аламат пейда
болар?» дийип сорадылар. 5 Иса-да олара гүррүң
бермәге дурды: «Хабардар болуң, сизи
алдаймасынлар! 6 Көплер Мениң адым билен
гелип: „Мен – Ол" диер. Олар көп адамы алдарлар.
7 Уруш сеслерини, уруш туранлыгы барада хабар
эшидеңизде горкмаң. Булар болмалыдыр, йөне
энтек дүнйәниң соңы дәлдир. 8 Чүнки миллет-
миллете, патышалык-патышалыга гаршы чыкар.
Айры-айры ерлерде ер титремелер, ачлыклар ве
белалар йүзе чыкар. Бу вакалар бургуларың
башлангыҗыдыр. 9 Эмма сиз өзүңизе хабардар
болуң! Себәби сизи меҗлислере табшырарлар,
синагогаларда енҗерлер. Олара гүвәлик үчин Мен
себәпли сизи хөкүмдарларың, патышаларың
алнында дурзарлар. 10 Өңүрти Хош Хабар бүтин
миллетлере вагыз эдилмелидир. 11 Сизи суда
табшырҗак болуп алып баряркалар, нәме
диймҗегиңизи өңүнден гайгы этмәң, шол сагатда
сизе нәме берилсе, шоны дийиң. Чүнки геплейән
сиз дәл-де, Мукаддес Рухдур. 12 Доган – доганы, ата
– чагасыны өлүме табшырар. Чагалар хем ата-
энелерине гаршы болуп, олары өлдүрдерлер.
13 Мениң адым үчин хеммелер сизи йигренер, йөне
соңуна ченли чыдан халас болар. 14 Вейранчылык
гетирйән, Даниел пыгамбериң айдан
йигренҗисиниң болмалы дәл еринде дураныны
гөрениңизде, (окыҗы дүшүнсин) Яхудадакылар
даглара гачсын. 15 Өйүң үчегиндәки ашак инип, бир
зат алмак үчин, ичерик гирмесин. 16 Экин
мейданындакы донуны алмак үчин, ызына
өврүлмесин. 17 Ол гүнлерде гөврели, чага эмдирйән
аялларың гүнүне вай! 18 Сиз бу вака гышда
болмасын дийип дога эдиң. 19 Чүнки ол гүнлерде
шейле бир мушакгат болар велин, бейле мушакгат
Худайың бар эден ярадылышының башындан тә
шу вагта ченли не боландыр, не-де болар. 20 Реб ол
гүнлери гысгалтмадык болсады, онда хич ким
халас болмазды. Эмма Ол сайлан
сайлантгыларының хатырасына ол гүнлери
гысгалтды. 21 Шонда бири сизе: „Ине, Месих шу
ерде" я „Ине, ол ерде" дийсе, ынанмаң. 22 Чүнки
ялан месихлер, ялан пыгамберлер дөрәп, мүмкин
болдугыча сайлананлары-да аздырҗак болуп,
аламатлар, мугҗызалар гөркезер. 23 Әгә болуң. Мен
хемме зады сизе өңүнден айтдым».

Месихиң гелши

24 Шол гүнлерде ол мушакгатдан соң, Гүн гаралар,
Ай ышыгыны бермез. 25 Йылдызлар Гөкден гачар,
Гөкдәки гүйчлер титрешер. 26 Шонда Ынсан
Оглуның булутлар ичинде улы гудрат хем шөхрат
билен гелйәнини гөрерлер. 27 Шонда Ол
перишделерини ёллап, Өз сайланларыны дөрт
тарапдан Ериң уҗундан тә Гөгүң уҗуна ченли
йыгнар».

Инҗир агаҗындан алынмалы сапак

28 Инҗир агаҗындан сапак алың: онуң шахалары
юмшап, япрак чыкаран махалы томсуң
голайдыгыны билйәрсиңиз. 29 Шонуң ялы-да, бу
затларың боляныны гөрениңизде, Ынсан Оглуның
голайдыгыны, гапының агзындадыгыны билиң.
30 Сизе догрусыны айдярын, бүтин бу затлар
болянча, бу несил дүнйәден өтмез. 31 Гөк хем ер
өтер, йөне Мениң сөзлерим өтмез».

Билинмейән гүн ве сагат

32 Эмма ол гүни хем ол сагады хич ким билйән
дәлдир, не Гөкдәки перишделер, не-де Огул, диңе
Ата билйәндир. 33 Әгә, оя болуң, дога эдиң! Чүнки
сиз ол вагтың хачандыгыны билмейәрсиңиз. 34 Бу
узак ёла чыкан адам киминдир. Ол өйүнден
айрылып барярка, хызматкәрлерине ыгтыяр, хер
хайсына-да өз ишини берип, гапының гаравулына-
да оя болмагы табшыряндыр. 35 Шейлеликде, оя
болуң, чүнки сиз өй эесиниң агшаммы, яры
гиҗеми, хораз гыгырандамы, эртир ирденми –
хачан гелҗегини билмейәрсиңиз. 36 Ол бирден
гелип-де, укуда үстүңизи басаймасын. 37 Сизе
айдянларымы хеммелере айдярын: оя болуң!»

Исаның өлүми якынлашяр

14 Песаха – Петир байрамына ики гүн галыпды.
Баш руханылар, канунчылар Исаны хиле
билен тутуп өлдүрмегиң ёлуны агтарярдылар.
2 Йөне велин бири-бирлерине: «Байрам
гүнлеринде дәл, халк галмагал турзаймасын»
дийишйәрдилер. 3 Иса Бейтанияда хейвере
кеселли Симуның өйүнде сачак башында отырка,

бир аял ичи гымматбаха сап-арасса нард яглы ак
мермер гап билен гелип, габы дөвди-де, ягы Онуң
депесинден гуйды. 4 Кәбирлери гахарланып, бири-
бирлерине: «Нәме үчин бу яг бейле исрип эдилди?
5 Бу ягы үч йүз динардан ёкара сатып, гарыплара-
да пайлап боларды» дийшип, аяла игендилер.
6 Эмма Иса шейле дийди: «Оңа дегмәң, нәме үчин
оны ынҗыдярсыңыз? Ол Маңа ягшылык этди.
7 Чүнки гарыплар хемише сизиң яныңызда, олара
халан махалыңыз ягшылык эдип билйәрсиңиз,
йөне Мен хемише яныңызда болмарын. 8 Ол элде
барыны этди, җайланмагыма тайярлык хөкмүнде
беденими өңүнден яглады. 9 Сизе догрусыны
айдярын, Хош Хабар бүтин дүнйәниң ниресинде
вагыз эдилсе, бу аялың эдени-де оны ятламак үчин
айдылар». 10 Онсоң Онкилериң бири болан Иуда
Искариот Иса дөнүклик этмек үчин, баш
руханыларың янына барды. 11 Олар хем муны
эшидип бегенишдилер, оңа пул бермәге сөз
бердилер. Ол-да Исаны олара табшырмак үчин
аматлы пурсат пейләп гезди.

Песах нахары

12 Песах гурбанының кесилйән вагты болан Петир
байрамының илкинҗи гүни шәгиртлери Иса:
«Песах гурбанлыгыны иймегиң үчин, нирә барып
тайярлык гөрмегимизи ислейәрсиң?» дийдилер.
13 Иса шәгиртлериниң икисини ёллап, олара шейле
дийди: «Шәхере барың, күйзе билен сув алып
барян бир адама саташарсыңыз, шонуң ызына
дүшүп гидиң. 14 Ол барып нирә гирсе, шол өйүң
эесине: „Мугаллым: 'Шәгиртлерим билен Песах
байрамыны гечирер ялы, Мениң мыхман отагым
нириде?' дийип сораяр" дийиң. 15 Ол хем ёкаркы
мертебеде дүшек дүшелги, тайяр гиң бир отагы
гөркезер, шол ерде бизе тайярлык гөрүң».
16 Шәгиртлер ёла дүшүп, шәхере гелдилер, әхли
зады Исаның өзлерине айдышы ялы, тапып,
Песахы тайярладылар.
17 Агшам дүшенде, Иса Онкилер билен билеликде
гелди. 18 Сачак башында нахар ийип отыркалар,
Иса: «Сизе догрусыны айдярын: сизиң бириңиз –
Мениң билен нахар ийип отуран бири Маңа
хайынлык эдер» дийди. 19 Олар хем тукатланып,
ызлы-ызына Оңа: «Менми?» диймәге башладылар.
20 Иса олара шейле дийди: «Онкилерден бири –
Мениң билен табага чөрек батырып отураның
бири. 21 Чүнки Ынсан Оглы Өзи хакда язылышы
ялы баряр, йөне Ынсан Оглуна хайынлык эдениң
гүнүне вай! Ол адам энеден догулмадык болса,
онуң үчин хас оңат боларды».
22 Нахар ийип отыркалар, Иса чөрек алып, шүкүр
этди-де, оны дөвүп шәгиртлере берди ве: «Алың, бу
Мениң беденимдир» дийди. 23 Онсоң бир кәсе
алып, шүкүр эденинден соң, олара берди, хеммеси
ондан ичдилер. 24 Соңра Иса олара шейле дийди:
«Бу Мениң ганым, Тәзе әхтиң көп адамлар үчин
дөкүлен ганыдыр. 25 Сизе догрусыны айдярын,
Худайың Патышалыгында тәзесини ичҗек гүнүме
деңеч, үзүм ширесини гайтадан ичмерин». 26 Олар
бир өвгүли айдым айдып боланларындан соң,
Зейтун дагына чыкдылар.

Петрусың Исаны инкәр этҗекдиги өңүнден айдыляр

27 Иса олара шейле дийди: «Сизиң хеммәңиз
Менден йүз дөндерерсиңиз, чүнки: „Чопаны
урарын, гоюнлар дагар" дийип язылгыдыр. 28 Эмма
Мен өлүмден диреленимден соң, сизден өң
Җелилә барарын». 29 Петрус Оңа: «Хеммелер
Сенден йүз дөндерсе-де, мен дөндермерин» дийди.
30 Иса-да оңа: «Саңа догрусыны айдярын: шу гүн,
шу гиҗе хораз ики гезек гыгырмазындан өң, сен
Мени үч гезек инкәр эдерсиң» дийди. 31 Эмма
Петрус җаныгып: «Мен Сениң билен өлмели
болсам-да, Сени асла инкәр этмерин» дийди.
Хеммеси-де шейле дийдилер.

Иса Гетсеманиде дога эдйәр

32 Олар Гетсемани диен бир ере гелдилер. Иса
шәгиртлерине: «Мен дога эдип болянчам, сиз шу
ерде отурың» дийди. 33 Петрусы, Якубы ве Яхяны
Өзи билен әкитди, улы галагоплуга дүшүп,
гайгыланмага башлады. 34 Олара: «Мениң җаным
өлер ялы тукат, сиз шу ерде галың-да, оя болуң»
дийди. 35 Иса бираз өңе гидип, ере йыкылып:
«Мүмкин болса, шу сагат Менден гечсин» дийип
дога этди. 36 Ол: «Абба, Ата, Сениң үчин хемме зат
мүмкин. Бу кәсәни Менден гечир, йөне Мениң
ислегим дәл, Сениң ислегиң болсун» дийди.
37 Гайдып гелсе, шәгиртлери уклап ятан экен.
Петруса шейле дийди: «Уклап ятырсыңмы? Бир
сагат-да оя болуп билмедиңми? 38 Сынага дүшмез
ялы, оя болуң, дога эдиң. Рух ислегли, йөне беден
эҗиздир». 39 Иса ене гидип, шол өңки сөзлери
айдып дога этди. 40 Ене геленде, шәгиртлери уклап
ятан экен, чүнки оларың гөзлери гаты юмлуп
гелйәрди. Оңа нәме дийҗеклерини билмедилер.
41 Үчүнҗи гезек гелип, олара шейле дийди: «Сиз
энтек-де уклап ятырсыңызмы? Дынҗыңызы
алярсыңызмы? Бу етерлик, сагат гелди, Ынсан Оглы
гүнәкәрлериң элине берилйәр. 42 Туруң, гиделиң,
ине, Маңа хайынлык эден голайлады».

Иса тутуляр

43 Эдил шол пурсатда, Иса энтек гепләп дурка,
Онкилериң бири болан Иуда ве онуң билен
билеликде баш руханылардан, канунчылар ве
яшулулар тарапындан гылычлы, таяклы бир
мәреке гелди. 44 Оңа хайынлык эден Иуда олара:
«Мен кими өпсем, Шолдур. Оны тутуң-да, сересап
алып гидиң» дийип геплешипди. 45 Ол гелип,
деррев Исаның янына барды-да: «Мугаллым»
дийип, Оны өпди. 46 Олар хем эл уруп, Оны
тутдулар. 47 Янында дуранларың бири гылыҗыны
сырды, баш руханының хызматкәрини уруп, онуң
гулагыны кесди. 48 Иса олара шейле дийди: «Бир
талаңчының гаршысына чыкян ялы, Мени тутмак
үчин гылыч хем таяк билен гелдиңизми? 49 Хер гүн
ыбадатханада, сиз билен биле болуп сапак
беренимде, Мени тутмандыңыз. Йөне, гой,
Мукаддес Язгылар берҗай болсун».
50 Шәгиртлериниң бары Оны ташлап, гачып
гитдилер. 51 Ялаңач беденини диңе бир кендир
мата билен бүрән бир яш йигит Онуң ызына
дүшди, оны хем тутдулар. 52 Эмма ол кендир
матаны ташлап, ялаңач халда олардан гачып
гитди.

Иса меҗлисиң өңүнде

53 Исаны баш руханының янына гетирдилер.
Хемме баш руханылар, яшулулар ве канунчылар
йыгнаныпдылар. 54 Петрус баш руханының
ховлусына ченли гара гөрнүмден Исаның ызына
дүшүп гитди, барып хем хызматкәрлер билен биле
ода чоюнып отурды. 55 Баш руханылар ве бүтин
меҗлис Иса өлүм җезасыны бермек үчин, Оңа
гаршы гүвәлер агтардылар, йөне тапып
билмедилер.
56 Көплер Оңа гаршы ялан гүвәлик берселер-де,
оларың гүвәликлери бир чыкмады. 57 Кәбирлери
туруп, Оңа гаршы ялан гүвәлик берип, шейле
дийдилер: 58 «Биз Онуң: „Мен эл билен салнан шу
ыбадатхананы йыкып, үч гүнүң ичинде, эл билен
салынмадык башга бир ыбадатхана саларын"
диенини эшитдик». 59 Барыбир, оларың
гүвәликлери бир чыкмады. 60 Баш руханы
меҗлисиң ортасында ёкарык галып, Иса сораг
берип, шейле дийди: «Сен асла җогап берҗек
дәлми? Бу адамларың Саңа гаршы берйән гүвәлиги
нәме?» 61 Ол дымды, хич бир җогап бермеди. Баш
руханы ене Ондан: «Мүбәрек Худайың Оглы Месих
Сенми?» дийип сорады. 62 Иса: «Мендирин, сиз
Ынсан Оглуның гудратлы Худайың сагында
отураныны, Гөгүң булутлары билен гелйәнини
гөрерсиңиз!» дийди. 63 Баш руханы шонда өз эгин-
эшигини йыртып: «Бизе башга гүвә нәмә герек?
64 Онуң Худая дил етиренини өзүңиз эшитдиңиз.
Нәме диййәрсиңиз?» дийди. Оларың хеммеси
хөкүм эдип, Оны өлүме лайык билдилер.
65 Кәбирлери хем Онуң үстүне түйкүрип
башладылар, йүзүни өртүп, Оны юмруклап:
«Велилик эт!» дийишйәрдилер. Хызматкәрлер-де
Оңа шапбат урярдылар.

Петрус Исаны инкәр эдйәр

66 Петрус ховлуда ашакда дурка, баш руханының
кенизлеринден бири гелди. 67 Чоюнып отуран
Петрусы гөренде, оңа середип: «Сен-де шо-о-л
Насырадан дөрән Иса билен билединң» дийди.
68 Эмма ол муны инкәр эдип: «Мен сениң нәме
диййәниңи не билйәрин, не-де оңа дүшүнйәрин»
дийип, дашарык, ховлының өң тарапына гитди.
Шол вагт хем хораз гыгырды. 69 Оны гөрен кениз ол
ерде дуранлара ене-де: «Бу шолардан» дийип
башлады. 70 Эмма ол муны ене-де инкәр этди. Аз
салымдан соң, ол ерде дуранлар Петруса ене-де:
«Догрудан-да, сен хем шолардан, чүнки сен
җелилели, геплейшиңден билдирип дур»
дийдилер. 71 Эмма ол: «Мен сизиң айдян бу
Адамыңызы танамаярын» дийип, ант ичип, авы
яламага дурды. 72 Эдил шол вагт хораз икинҗи
гезек гыгырды. Петрус Исаның өзүне: «Хораз ики
гезек гыгырмазындан өң, сен Мени үч гезек инкәр
эдерсиң» диен сөзүни ятлады-да, мөңңүрип аглады.

Иса Пилатусың өңүнде

15 Эртир ирден баш руханылар, яшулулар,
канунчылар ве бүтин меҗлис маслахат
гечирип, Исаны даңып, Пилатуса элтип
табшырдылар. 2 Пилатус Ондан: «Сен ехудыларың
патышасымы?» дийип сорады. Ол җогап берди:
«Сениң айдышың ялыдыр» дийип җогап берди.
3 Баш руханылар Оны көп затларда айыпладылар.
4 Пилатус ене-де Оңа: «Сен хич хили җогап берҗек
дәлми? Гөр, нәче затларда Сени айыплаярлар»
дийди. 5 Эмма Иса башга хич хили җогап бермеди.
Пилатус гең галды.

Иса өлүме хөкүм эдилйәр

6 Пилатус хер Песах байрамында халкың дилән
туссагыны бошадарды. 7 Питнеде адам өлдүрен
гозгалаңчылар билен биле туссага салнан
Бараббас атлы бири барды. 8 Халк Пилатусдан
хемишеки эдйән задыны өзлери үчин ерине
етирмегини гыгырышып † хайыш этди. 9 Пилатус
болса олара: «Ехудыларың патышасыны
бошатмагымы ислейәрсиңизми?» дийди. 10 Чүнки

† *Гыгырмак – иң гадымы голязмаларда: «чыкмак».*

ол баш руханыларың Оны гөрипликден
табшырандыкларыны билйәрди. 11 Эмма Мунуң
ерине Бараббасы бошатмагыны талап эдиң дийип,
баш руханылар халкы дүртгүледилер. 12 Пилатус
ене олара: «Онда, мен сизиң ехудыларың
патышасы диййән Адамыңызы нәме эдейин?»
дийди. 13 Олар болса: «Оны хача чүйле!» дийип, ене
гыгырышдылар. 14 Пилатус олара: «Ол нәме яман
иш этди?» дийди. Эмма Олар: «Оны хача чүйле!»
дийип, хас бетер гыгырышдылар. 15 Шонда Пилатус
халкы канагатландырма карарына гелип,
Бараббасы бошатды, Исаны болса гамчыладып,
хача чүйлемәге берди.

Эсгерлериң Исаны масгаралайшы

16 Эсгерлер Оны Преториум диен хөкүмет
көшгүне элтип, бүтин гошун бөлүмлерини
чагырдылар. 17 Онуң эгнине гырмызы дон, башына
хем тикенден тәч гейдирдилер. 18 «Салам, эй,
ехудыларың патышасы» дийип, Оңа салам берен
болдулар. 19 Башына таяк билен урдулар, үстүне
түйкүрдилер, өңүнде дыза чөкүп, Оңа сежде эден
болдулар. 20 Оны масгараланларындан соң,
гырмызы доны эгнинден чыкардылар-да, Өз эгин-
эшигини гейдирип, хача чүйлемәге әкитдилер.

Иса хача чүйленйәр

21 Исгендер билен Руфусың какасы киренели
Симун мейдандан гелшине, шол ерден гечип
барярды. Оны Исаның хачыны гөтермәге меҗбур
этдилер. 22 Исаны Голгата, ягны «Келлечанак» диен
ере элтдилер. 23 Оңа мүр гатылан шерап бердилер,
йөне Ол алмады. 24 Оны хача чүйледилер, ким нәме
аларка дийип биҗе атышып, Онуң эгин-эшигини
өзара пайлашдылар. 25 Оны хача чүйләнлеринде
гүнортан болмага үч сагат вагт галыпды.
26 Депесиндәки этмиш язгысында болса:
«ЕХУДЫЛАРЫҢ ПАТЫШАСЫ» дийип язылгыды.
27 Иса билен биле ики гаракчыны хача чүйледилер,
оларың бири Онуң саг тарапында, бири-де чеп
тарапындады. 28 Шейлелик билен, «ол шер иш
эдйәнлерден сайылды» диен Язгы берҗай болды.
29 Гечип барянлар башларыны яйкап, Оңа сөгүп:
«Пәхей-де велин, ыбадатхананы йыкып-да, үч
гүнде салҗак Сен, 30 хачдан ашак ин-де, Өзүңи
халас эт!» дийишйәрдилер. 31 Шонуң ялы, баш
руханылар билен канунчылар-да Исаны
масгаралап, бири-бирлерине: «Өзгелери халас
этди, йөне Өзүни халас эдип билмейәр. 32 Биз гөрүп
иман эдер ялы, Ысрайылың Патышасы Месих
хәзир хачдан ашак инсин» дийишйәрдилер. Онуң
билен биле хача чүйлененлер-де Оңа сөгйәрдилер.

Исаның өлүми

33 Гүнортан бүтин юрда гараңкы дүшүп, үч
сагатлап довам этди. 34 Өйлән сагат үчде Иса гаты
сес билен гыгырып: «Элохи, Элохи! Лама
сабактани?» ягны: «Худайым, Худайым! Нәме үчин
Мени терк этдиң?» дийди. 35 Ол ерде дуранларың
кәбири муны эшиденлеринде: «Ине, Ылясы
чагыряр» дийишдилер. 36 Бири ылгап, бир губканы
сиркеден долдурып, гамшың башына дакды-да,
ичирҗек болуп, Иса узадып: «Дуруң гөрелиң, Ыляс
Оны ашак индермәге гелермикә?» дийди. 37 Эмма
Иса гаты гыгырып җан берди. 38 Ыбадатхананың
тутусы ёкардан ашаклыгына йыртылып, икә
бөлүнди. 39 Исаның гаршысында дуран йүзбашы
Онуң шейле гыгырып җан беренини гөренде: «Бу
Адам, догрудан хем, Худайың Оглы экен» дийди.
40 Ол ерде узакдан середишип дуран аяллар хем
барды. Хем магдалалы Меръем хем-де кичи
Якупдыр Иосесиң эҗеси Меръем ве Саломе оларың
арасындады. 41 Булар Иса Җелиледекә ызына
дүшүп, Оңа хызмат эдйәрдилер. Ол ерде Онуң
билен биле Иерусалиме гелен башга көп аяллар
хем барды.

Исаның җайланышы

42 Агшам дүшенде, Тайярлык гүни, ягны Сабатдан
бир гүн өң боланы үчин, 43 Меҗлисиң сыланян
агзасы, Худайың Патышалыгына гарашып йөрен
ариматиялы Юсуп Пилатусың янына бармага
батырлык эдип, ондан Исаның җеседини диледи.
44 Пилатус Онуң эййәм өленине гең галды,
йүзбашыны чагырып: «Өленине көп вагт
болдумы?» дийип сорады. 45 Муны йүзбашыдан
биленсоң, җеседи Юсуба берди. 46 Ол хем кепен
мата сатын алды, җеседи ашак индерип, кепене
долады-да, гаяда оюлан бир мазарда җайлап,
мазарың агзына хем бир даш тогалады.
47 Магдалалы Меръем билен Иосесиң эҗеси
Меръем Онуң ниреде җайлананыны гөрдүлер.

Исаның дирелиши

16 Сабат гүни геченден соң, магдалалы
Меръем, Якубың эҗеси Меръем ве Саломе
дагылар гидип, Исаның мейидини ягламак үчин,
якымлы ыслы яглар сатын алдылар. 2 Хепдәниң
илкинҗи гүни даң билен, Гүн доганда, мазарың
башына гелдилер. 3 Олар бири-бирлерине: «Дашы
мазарың агзындан бизе ким айрып берерка?»
дийишйәрдилер. 4 Габакларыны галдыранларында,
дашың бир чете тогаланандыгыны гөрдүлер. Даш
гаты улуды. 5 Мазара гиренлеринде болса, саг
тарапда ак дон гейнип отуран бир яш йигиди гөрүп

геңиргенишдилер. 6 Ол олара шейле дийди:
«Геңиргенишмәң! Сиз хача чүйленен насыралы
Исаны гөзлейәрсиңиз. Ол дирелди. Ол бу ерде дәл.
Ине, Онуң җайланан ери. 7 Йөне барың-да, Онуң
шәгиртлерине, Петруса: „Ол сизден өң Җелилә
баряр, Өзүниң сизе айдышы ялы, Оны шол ерде
гөрерсиңиз" дийиң».
8 Олар мазардан чыкып гачдылар. Олара
сандырама хем алҗыраңңылык аралашыпды, хич
киме-де хич зат айтмадылар, чүнки горкярдылар.

Иса шәгиртлерине гөрүнйәр

9 Иса хепдәниң илкинҗи гүни ир билен дирелип,
илки магдалалы Меръеме гөрүнди. Иса онуң
ичинден еди җыны ковуп чыкарыпды. 10 Ол хем
муны Иса билен биле боланлара хабар берди. Олар
яс тутуп, аглашып отырдылар. 11 Исаның
диридигини, Меръеме гөрнендигини
эшиденлеринде, Олар ынанмадылар. 12 Шондан
соң Иса оларың икиси оба баряркa, башга кешпде
гөрүнди. 13 Олар-да ызларына өврүлип,
бейлекилере хабар бердилер, йөне булара-да
ынанмадылар. 14 Соңра Иса сачак башында отуран
Онбирлериң өзлерине гөрнүп, имансыздыклары,
йүреклериниң гатыдыгы үчин олары язгарды.
Чүнки олар Онуң дирелендигини гөренлере
ынанмандылар.

Иса шәгиртлерини бүтин дүнйә иберйәр

15 Олара шейле дийди: «Бүтин дүнйә айланың-да,
Хош Хабары хемме адамлара вагыз эдиң. 16 Ким
иман эдип чокундырылса, халас болар, йөне иман
этмедиге хөкүм эдилер. 17 Шу аламатлар иман
эдйәнлериң хемрасы болар: Мениң адым билен
җынлары ковуп чыкарарлар, тәзе диллерде
гепләрлер. 18 Йыланлары тутарлар, өлдүрйән зәхер
ичселер-де, олара зыян етмез. Сыркавларың үстүне
эллерини гоярлар, олар хем сагалар». 19 Реб олара
гүррүң беренинден соң, Гөге алынды ве Худайың
сагында отурды. 20 Олар-да чыкып, хемме ерде
вагыз эдйәрдилер, Реб хем олар билен ишләп,
олара хемралык эдйән аламатлар аркалы Өз
сөзүни тассыклаярды. Омын.

Лука

1 Гадырлы Теофилус, арамызда йүзе чыкан
вакаларың тарыхыны көп адамлар башдан өз
гөзлери билен гөренлериң ве Сөзүң хызматчысы
боланларың бизе айдышы ялы эдип язмага
гиришдилер. 2 Муңа гөрә мен-де тә башындан
хеммесини үнс билен барлашдырып, 3 сениң өзүңе
өвредиленлериң догрудыгыны билмегиң үчин,
4 әхлисини болшы ялы, бирин-бирин саңа
язмаклыгы маслахат билдим.

Яхяның догулҗагы өңүнден айдыляр

5 Яхуда патышасы Хиродесиң заманында Абия
бөлүминден Зекеря атлы бир руханы барды. Онуң
аялы хем Харуның неслинден болуп, ады
Элизабетди. 6 Буларың икиси-де Худайың өңүнде
догры болуп, Реббиң бүтин буйрук хем
табшырыкларыны кемсиз берҗай эдердилер.
7 Оларың перзенди ёкды, чүнки Элизабет
өнелгесизди. Оларың икиси-де эййәм гаррылык
яшына етипдилер. 8 Бир гүн Зекеря өз бөлүминиң
нобатында Худайың хузурында руханылык
хызматыны берҗай эдип йөркә, 9 руханылык адаты
боюнча, бухур якмак үчин Реббиң ыбадатханасына
гирмек онуң биҗесине дүшди. 10 Әхли җемагат
бухур якылян сагатда дашарда дога эдип дурды.
11 Реббиң бухурданың сагында дуран бир
перишдеси Зекеря гөрүнди. 12 Зекеря оны гөренде,
горкуп алҗырады. 13 Эмма перишде оңа шейле
дийди: «Эй Зекеря, горкма, чүнки догаң кабул
болды. Аялың Элизабет саңа бир огул доград, онуң
адына Яхя дакарсың. 14 Сен шатланарсың,
бегенерсиң, онуң догулмагына көп адамлар
шатланар. 15 Чүнки ол Реббиң назарында улы
болар, шерап, ичги ичмез. Ол хениз энесиниң
гөвресиндекә, Мукаддес Рух билен долар.
16 Ысрайыл огулларының көпүсини өз Худайлары
Реббе тарап өврер. 17 Ол аталарың йүреклерини
огуллара, гүнәлилери догрулара тарап өвүрмек ве
Реббе тайяр халк тайынламак үчин, Реббиң
хузурында Ылясың рухы ве гудраты билен гезер».
18 Зекеря перишдә: «Мен муны нәхили билейин?
Чүнки мен бир гарры адам, аялым-да гаррылык
яшына етен» дийди. 19 Перишде оңа шейле җогап
берди: «Мен Худайың хузурында дурян Җебрайыл.
Мен сениң билен геплешмек, саңа бу хош хабары
говшурмак үчин иберилдим. 20 Ине, дилиң тутулып,
бу затлар болянча, гепләп билмерсиң. Чүнки сен
мениң белленен вагтда ерине етҗек сөзлериме
ынанмадың». 21 Шол вагт халк Зекеря гарашярды,
онуң ыбадатханада эглененине геңиргенйәрдилер.
22 Зекеря дашары чыканда, олар билен геплешип
билмеди. Халк онуң ыбадатханада гөрнүш
гөренини билди. Чүнки Зекеря олара үм билен
ышарат эдип, лал галды. 23 Ол хызмат гүнлери
доланда, өйүне гайтды. 24 Шу гүнлерден соң, онуң
аялы Элизабет гөврели болды. Ол бәш айлап
гөзден-илден чекилип: «Адамлар арасындакы
утанҗымы айырҗак болуп, Реб шу гүнлер маңа
назарыны салды, мени шейле этди» дийййәрди.

Исаның догулҗагы өңүнден айдыляр

26 Элизабетиң гөврелилигиниң алтынҗы айында
Җебрайыл перишде Худай тарапындан Җелиләниң
Насыра атлы шәхерине, 27 Давудың неслинден
Юсуп атлы адамың адаглысы болан бир чыкмадык
гызың янына иберилди. Бу гызың ады Меръемди.
28 Перишде онуң янына гелип: «Салам, эй,
мерхемете сезевар болан! Реб сениң билендир, сен
аяллар арасында мүбәрексиң!» дийди. 29 Меръем бу
сөзлере гаты алҗырап, «Бу нәхили салам?» дийип
ичини геплетди. 30 Перишде оңа шейле дийди:
«Горкма, Меръем, сен Худайдан мерхемет тапдың.
31 Ине, сен гөврели болуп, бир огул доградсың.
Онуң адына Иса дакарсың. 32 Ол улы болар, Оңа
хеммелерден бейик Худайың Оглы дийлер. Реб
Худай Оңа атасы Давудың тагтыны берер. 33 Ол
Якубың өйүне эбеди патышалык эдер,
патышалыгының соңы болмаз». 34 Меръем
перишдә: «Бу нәхили болар? Мен хениз дурмуша
чыкамок» дийди. 35 Перишде оңа шейле җогап
берди: «Мукаддес Рух сениң үстүңе инер,
хеммелерден Бейигиң гудраты сениң үстүңе көлеге
салар. Шонуң үчин хем догулҗага Мукаддесе
Худайың Оглы дийлер. 36 Ине, сениң гарындашың
Элизабетиң хем гаррылыгында гөвресинде огланы
бар. Өнелгесиз дийилйәниң эййәм алтынҗы айы.
37 Чүнки Худайың янында болмаҗак зат ёкдур».
38 Меръем: «Ине, мен Реббиң гырнагы. Маңа сениң
айдышың ялы болсун» дийди. Перишде онуң
янындан гитди.

Меръем Элизабетиң янына гидйәр

39 Меръем шол гүнлерде туруп, гыссанмач
даглыга, Яхуда үлкесиниң бир шәхерине гитди.
40 Ол Зекеряның өйүне барып, Элизабете салам
берди. 41 Элизабет Меръемиң саламыны эшиденде,
гөвресиндәки чага гымылдап, Элизабет Мукаддес
Рух билен долды. 42 Ол батлы гыгырып, шейле
дийди: «Сен аяллар ичинде багтлысың, сениң
гөврәңиң мивеси-де багтлыдыр! 43 Бу нәхили
болды-да, Реббимиң энеси мениң яныма гелди.
44 Ине, саламың гулагыма гелип етен бадына,
гөврәмдәки чага бегенчден гымылдады. 45 Иман
гетирен аял багтлыдыр! Чүнки Реб тарапындан оңа
айдыланлар ерине етер». 46 Меръем шейле дийди:
«Җаным Ребби өвги билен бейгелдйәр,
47 Халасгәрим Худая рухум шатланяр. 48 Чүнки Ол Өз
гырнагының әҗизлигини гөрди. Мундан бейләк
бүтин несиллер маңа багтлы диер. 49 Чүнки
Гудратыгүйчли маңа улы ишлер этди. Онуң ады
мукаддесдир. 50 Онуң рехими несилден-несле
Өзүнден горкянларың үстүндедир. 51 Ол голы билен
гүйчли ишлер этди, өз йүрек пикирлери билен
магтанянлары даргатды. 52 Гүйчлүлери
тагтларындан дүшүрип, әҗизлери галдырды.
53 Ачлары ныгматлар билен дойруп, байлары бош
гайтарды. 54 Аталарымыза берен сөзи боюнча,
Ыбрайым билен онуң неслине мыдамалык рехим
этмеги унутман, гулы Ысрайыла ярдам этди».
56 Меръем Элизабетиң өйүнде үч ая голай болуп,
соң өйүне гайтды.

Яхя пыгамбериң доглушы

57 Элизабетиң гүни-сагады долуп, бир огул
догурды. 58 Гоңшулары хем-де доган-
гарындашлары Реббиң оңа улы рехимдарлык
эденини эшидип, онуң билен биле шатландылар.
59 Секизинҗи гүни огланы сүннетлемәге
геленлеринде, онуң адына какасының ады ялы
Зекеря дакҗак болдулар. 60 Йөне эҗеси гаршы
болуп: «Ёк, онуң ады Яхя болмалыдыр» дийди.
61 Оңа: «Сениң гарындашларыңың арасында Яхя
атлы адам ёк» дийдилер. 62 Олар огланың какасына
үм билен дүшүндирип, онуң нәме ат
дакмакчыдыгыны сорадылар. 63 Ол хем бир
кичирәк тагта исләп, «Ады Яхядыр» дийип язды.
Хеммелер хайран галдылар. 64 Шол бада Зекеряның
дили ачылып, Худая өвги айдып, геплемәге
башлады. 65 Бүтин гоңшулар горкдулар. Яхуда
даглыгының әхли еринде бүтин бу вакаларың
гүррүңи эдилди. 66 Муны эшиденлериң бары бу
затлары йүреклеринде саклап: «Бу чага нәме
боларка?» дийишйәрдилер. Чүнки Реббиң эли онуң
биленди.

Зекеряның велилиги

67 Огланың какасы Зекеря Мукаддес Рух билен
долуп, велилик эдип дийди: 68 Ысрайылың Худайы
Реб мүбәрек болсун! Ол Өз халкыны идемәге гелди,
оңа гутулыш газандырды. 69 Ол гадымдан Өз
мукаддес пыгамберлериниң агзы билен айдышы
ялы, бизе бендеси Давудың неслинден бир гүйчли
Халасгәр † чыкарып, душманларымыздан, бизи
йигренйәнлериң әхлисиниң элинден гутулар ялы
этди. 72 Ол муны аталарымыза рехим этҗек, Өз
мукаддес әхтини, 73 бизиң атамыз Ыбрайыма эден
касамыны ятлаҗак болуп этди. 74 Ол бизи
душманларымызың элинден халас эдип,
75 таквалык хем догрулык билен, өңүнде өмүрбойы
Өзүне ыбадат этмәге бизе мүмкинчилик
берҗекдигини айдыпды.
76 Эй чага, сен хем хеммелерден бейик Худайың
пыгамбери диен ады аларсың! 77 Чүнки сен Онуң
ёлларыны тайярламак, Онуң халкына гүнәлериниң
өтүлмеги билен гутулҗакдыкларыны билдирмек
үчин, Реббиң өңүнден йөрәрсиң. 78 Себәби
Худайымыз йүрегиниң рехимлилигине гөрә,
гараңкыда, өлүм көлегесинде отуранлара ышык
бермек үчин, 79 аякларымызы парахатлык ёлуна
гөнүкдирмек үчин, доган Гүн †† кимин ёкарлардан
бизи идемәге гелер». 80 Оглан болса улалып, рухы
гүйчленйәрди. Ол Ысрайыла гөрүнмели гүнлерине
ченли чөллерде болды.

Исаның доглушы

2 Шол гүнлерде кайсар Август бүтин дүнйәде
илат язувыны гечирмели диен буйругы
чыкарды. 2 Бу Кириниусың Сирия хәкимлик эдйән
вагтында гечирилен илкинҗи язувды. 3 Хеммелер
язылмак үчин өз шәхерлерине гитдилер. 4 Юсуп-да
Давудың өйүнден ве неслинден болансоң, ол ерде
адыны яздырмак үчин, Җелиледәки Насыра
шәхеринден ёла дүшүп, Давудың Яхудадакы
Бейтуллахам диен шәхерине гитди. 5 Гөврели
адаглысы Меръем хем янындады. 6 Олар
Бейтуллахамдакалар, Меръемиң догурмалы гүни-
сагады гелди. 7 Ол илкинҗи оглуны догруп, гундага
доладыда, Оны бир ахырда ятырды. Чүнки олара
мыхманханада ер ёкды.

Чопанлар ве перишде

8 Шол төвереклерде чопанлар барды. Олар
гиҗелерине дүзде галып, сүрүлерини бакардылар.

† *Бир гүйчли Халасгәр – грекчеде: «бир гутулыш шахы».*
†† *Доган Гүн – бу ерде Месих гөз өңүнде тутуляр.*

9 Ине, Реббиң перишдеси олара гөрүнди, Реббиң
ялкымы даш-төвереги ягтылтды. Чопанлар гаты
горкдулар. 10 Перишде олара шейле дийди:
«Горкмаң, ине, мен сизе бүтин халкы бегендирҗек
шатлыгы бушлаярын: 11 Шу гүн Давудың
шәхеринде сизе Халасгәр догулды. Ол Реб
Месихдир. 12 Сизе аламат шейле: сиз ахырда ятан,
гундага долангы бир чаганы тапарсыңыз».
13 Бирденкә перишде билен бирликде Гөкдәки
гошундан бир улы мәхелле гөрүнди. Олар Худайы
өвүп дийййәрдилер: 14 «Иң ёкарларда Худая шөхрат,
ер йүзүнде парахатлык, ынсанлар арасында
хошниетлилик болсун!» †15 Перишделер
чопанларың янындан айрылып, Гөге
чыканларында, чопанлар бири-бирлерине:
«Бейтуллахама гидип, бу болан ваканы, Реббиң
бизе билдирен задыны гөрелиң» дийишдилер.
16 Шейлеликде, ылгап барып, Мерьеми, Юсубы ве
ахырда ятан чаганы тапдылар. 17 Муны
гөренлеринде, бу чага хакда өзлерине айдылан
сөзи олара гүррүң бердилер. 18 Муны эшиденлериң
бары чопанларың айданларына хайран галдылар.
19 Мерьем болса бу затлар хакда ягшы ойланып,
буларың барыны йүрегинде саклаярды.
20 Чопанлар хемме гөрүп-эшиденлериниң өзлерине
айдылышы ялы боланлыгы үчин, Худайы
шөхратландырып, өвүп, ызларына өврүлдилер.

Иса ыбадатханада Худая хөдүрленйәр

21 Секизинҗи гүн долуп, чаганы сүннетлеме вагты
етенде, энесиниң гөвресине дүшмезден өң,
перишдәниң айдышы ялы, Онуң адына Иса
дакдылар. 22 Мусаның канунында беян эдилен чиле
дөври тамам боланда, Реббе багышламак үчин,
Исаны Иерусалиме гетирдилер. Чүнки Реббиң
канунында: «Илкинҗи доглан хер бир эркек чага
Реббе багышланмалыдыр» дийип язылыпдыр.
23 Ене Реббиң канунында айдылышына гөрә, олар
24 бир җүбүт гумры я-да ики кепдери чагасыны
гурбан этмек үчин гитдилер. 25 Иерусалимде Симун
атлы бир адам барды. Ол догры хем диндар болуп,
Ысрайылың теселли тапҗак вагтына гарашярды ве
Мукаддес Рух онуң үстүндеди. 26 Оңа Реббиң
Месихини гөрмезден өң өлүм гарасыны
гөрмеҗекдиги Мукаддес Рух тарапындан
айдылыпды. 27 Ол Рухуң ёл гөркезмеси билен
ыбадатхана гелди. Исаның эне-атасы канунда
язылан адаты берҗай этмек үчин, чаганы ичерик
гетиренлеринде, 28 Симун Оны гуҗагына алып,
Худая алкыш окап, шейле дийди: 29 Я Реб, берен
сөзүңе гөрә, инди хызматкәриңи саг-аман гойбер.
30 Чүнки Сениң бүтин халкларың гөзүниң алнында
тайярлап гоян, 31 миллетлери ягтылтҗак ышыгыңы,
32 халкың Ысрайылың шөхраты болан гутарышыңы
гөзүм гөрди». 33 Юсуп билен чаганың энеси †† Ол
хакда айдылян сөзлере хайран галдылар. 34 Симун
олара ак пата берип, эҗеси Мерьеме шейле дийди:
«Ине, бу чага Ысрайылда көплериң йыкылмагы ве
галмагы үчин, чекишмелер турузҗак аламат
болмак үчин белленендир. 35 Энчеме йүреклериң
пикирлери әшгәр болар ялы, сениң хем җаныңа
бир гылыч сокулар».
36 Ашер тайпасындан болан Фануилиң велилик
эдйән гызы Анна-да шол ердеди. Онуң яшы
гаррылыга етипди. Гызлыгындан соңра әри билен
еди йыл яшап, 37 инди болса яшы сегсен дөрде етен
бу дул хатын ыбадатханадан чыкман, гиҗе-гүндиз
ораза тутуп, дога эдип, ыбадат билен мешгулды.
38 Ол хем эдил шол вагт гелип, Реббе өвги айдып,
Иерусалимиң гутулмагына гарашянларың барына
бу чага хакда гүррүң берди. 39 Юсуп билен Мерьем
Реббиң кануны боюнча әхли зады берҗай
эденлеринден соң, Җелиледәки шәхерлери Насыра
доландылар. 40 Чага улалярды, гүйчленип
акылдарлыкда өсйәрди. Худайың мерхемети Онуң
үстүндеди.

Иса ыбадатханада

41 Исаның эне-атасы хер йыл Песах байрамында
Иерусалиме гидердилер. 42 Ол он ики яшындака,
байрам адаты боюнча Иерусалиме гитдилер.
43 Олар байрам гүнлерини өтүрип, ызларына
долананларында, етгинҗек Иса Иерусалимде
галды. Юсуп билен чаганың эҗеси муны
билмейәрдилер. 44 Олар Оны ёлагчыларың
арасындадыр өйдүп, бир гүнлүк ёлы йөредилер.
Онсоң, Оны доган-гарындашларың, дост-ярларың
арасындан гөзләп башладылар. 45 Тапмансоңлар,
Оны гөзләп, ызларына Иерусалиме доландылар.
46 Үч гүнден соң, Оны ыбадатханадан тапдылар. Ол
мугаллымларың арасында отурып, олара гулак
асып, сораглар берйәрди. 47 Исаны диңлейәнлериң
бары Онуң пайхасына, берйән җогапларына
хайран галярдылар. 48 Эне-атасы Оны
гөренлеринде гең галдылар, эҗеси Оңа: «Оглум!
Нәме бейтдиң? Ине, какаң икимиз Сени гаты гайгы
эдип гөзледик» дийди. 49 Иса олара: «Мени нәмә
гөзледиңиз? Сиз Мениң Атамың өйүнде
болмалыдыгымы билмейәрмидиңиз?» дийди.
50 Эмма олар Онуң айдан бу сөзүне дүшүнмедилер.
51 Онсоң Иса эне-атасы билен биле Насыра гайтды,
оларың табынлыгында галды. Онуң эҗеси бүтин бу

† *Ер йүзүнде... болсун – иң гадымы голязмаларда: «Ер йүзүнде Оны разы эден ынсанлара парахатлык болсун».*

†† *Юсуп билен чаганың энеси – иң гадымы голязмаларда: «Чаганың эне-атасы».*

затлары йүрегинде саклаярды. 52 Иса
акылдарлыкда, бойда өсүп, Худайың хем
адамларың мәхрини газанярды.

Яхяның вагзы

3 Кайсар Тибериусың хәкимлигиниң он
бәшинҗи йылында, Понтиус Пилатус
Яхуданың хәкимикә, Хиродес Җелиле тетрархы,
онуң доганы Филипус Итуреа ве Трахонитис
велаятының тетрархы, Лисанияс Абилиниң
тетрархыды. 2 Ханна билен Каяфа хем баш
руханыды. Шонда чөлде Зекеряның оглы Яхя
Худайың сөзи гелди. 3 Ол Иорданың төверегиндәки
бүтин юртлара айланып, гүнәлериң өтүлмеги үчин
тоба эдип чокундырылмагы вагыз эдйәрди.
4 Шонуң ялы-да, Ишая пыгамбериң китабында
язылгыдыр: «Чөлде гыгыряның сеси: Реббиң ёлуны
тайярлаң, Онуң ёдаларыны догрулаң. 5 Хер дере
долдурылар, хер даг, депе песелдилер, эгри ёллар
догралдылар, чаркандаклы ёллар текизленер.
6 Бүтин адамзат Худайың гутарышыны гөрер». 7 Яхя
чокундырылҗак болуп янына гелйән халайыга
шейле дийййәрди: «Эй, алахөвренлер несли! Гелҗек
газапдан гачмагы сизе ким салгы берди? 8 Инди,
тоба мынасып мивелер өндүриң. Ичиңизден:
„Бизиң атамыз Ыбрайымдыр" дийип башламаң.
Чүнки мен сизе айдярын: Худай Ыбрайыма шу
дашлардан-да перзент яратмагы башаряндыр.
9 Палта эййәм агачларың дүйбүнде ятыр: оңат миве
бермейән агач кесилип, ода ташланар». 10 Халайык
ондан: «Онда, биз нәме этмели?» дийип сорады.
11 Ол: «Ики көйнекли бирини көйнексизе берсин.
Азыклы хем шонуң ялы этсин» дийди.
12 Салгытчылар-да чокундырылмак үчин онуң
янына гелип: «Мугаллым, биз нәме этмели!»
дийдилер. 13 Яхя олара: «Өзүңизе беллененден
артык алмаң» дийди. 14 Эсгерлер-де: «Онда, биз
нәме этмели?» дийип, ондан сорадылар. Олара:
«Хич кими таламаң, хич киме төхмет атмаң, өз
хакыңыза кайыл болуң» дийди. 15 Халк гарашып
дурка, хеммеси Яхя хакда өз ичлеринден: «Бу
Месихмикә?» дийип ойланярдылар. 16 Яхя
хеммесине шейле дийди: «Мен сизи сув билен
чокундырярын, йөне менден гүйчли Бири гелер.
Мен Онуң чарыгының багыны чөзмәге-де
мынасып дәлдирин. Ол сизи Мукаддес Рух хем от
билен чокундырар. 17 Онуң күреги элиндедир. Ол
харман ерини сүпүрип, бугдайы аммарына
үйшүрип, саманы сөнмез отда якар». 18 Ол башга-да
көп өвүт-үндев эдип, халка Хош Хабары вагыз
эдйәрди. 19 Эмма Хиродес тетрарх доганының аялы
Хиродия үчин ве өз эден әхли эрбет ишлери үчин,
Яхяның кәйинҗине сезевар боланы зерарлы, 20 бу
әхли эрбетликлериң үстүне Яхяны зындана
салмаклыгы хем гошды.

Иса чокундырыляр

21 Бүтин халк чокундырылып йөркә, Иса-да
чокундырылды. Ол дога эдип отырка, Гөк ачылып,
22 Мукаддес Рух җан-тен болуп, кепдери кимин
Онуң үстүне инди. Гөкден: «Сен Мениң сөйгүли
Оглумсың. Мен сенден көп разыдырын» диен оваз
гелди.

Исаның несил шеҗереси

23 Иса Өз хызматына башлан вагты отуз
яшларындады, чак эдилишине гөрә, Юсуп оглы,
Эли оглы, 24 Маттат оглы, Леви оглы, Мелки оглы,
Яннай оглы, Юсуп оглы, 25 Маттатя оглы, Амос оглы,
Нахум оглы, Эсли оглы, Наггай оглы, 26 Маат оглы,
Маттатя оглы, Семейн оглы, Ёсех оглы, Ёда оглы,
27 Ёанан оглы, Риса оглы, Зерубабел оглы,
Шеалтиел оглы, Нери оглы, 28 Мелки оглы, Адди
оглы, Косам оглы, Элмадам оглы, Эр оглы, 29 Ешу
оглы, Элизер оглы, Ёрим оглы, Маттат оглы, Леви
оглы, 30 Симун оглы, Иуда оглы, Юсуп оглы, Ёнам
оглы, Эляким оглы, 31 Мелеа оглы, Менна оглы,
Маттата оглы, Натан оглы, Давут оглы, 32 Ессе оглы,
Обед оглы, Боаз оглы, Салмон оглы, Нахшон оглы,
33 Аминадап оглы, Рам оглы, Хесрон оглы, Перес
оглы, Иуда оглы, 34 Якуп оглы, Ысхак оглы,
Ыбрайым оглы, Тераз оглы, Нахор оглы, 35 Серух
оглы, Реу оглы, Пелег оглы, Эбер оглы, Шела оглы,
36 Каинан оглы, Арфакшад оглы, Сам оглы, Нух
оглы, Ламек оглы, 37 Метушелах оглы, Ханок оглы,
Яред оглы, Махалалеел оглы, Каинан оглы, 38 Энош
оглы, Шит оглы, Адам оглы, Худай оглуды.

Иса чөлде сыналяр

4 Иса Мукаддес Рух билен долуп, Иордандан
ызына өврүлди. Рух оны чөле әкитди. 2 Иблис
Исаны кырк гүнләп сынады. Ол бу гүнлериң
довамында хич бир зат иймән, олар өтенде болса
аҗыкды. 3 Иблис Оңа: «Сен Худайың Оглы болсаң,
шу даша чөрек бол дийип буюр» дийди. 4 Иса оңа
шейле җогап берди: «„Адам диңе чөрек билен дәл,
эйсем, Худайың хер сөзи билен хем яшаяндыр †"
дийип язылгыдыр» дийди. 5 Иблис Оны бир белент
ере чыкарып, бир салымың ичинде дүнйәниң
бүтин патышалыкларыны гөркезип, 6 шейле дийди:
«Мен Саңа шуларың хеммесиниң ыгтыярыны хем
шөхратыны берейин, чүнки булар маңа
табшырылды. Мен олары исләниме берип
билйәрин. 7 Сен маңа сежде этсең, буларың бары

† *Чөрек билен... яшаяндыр – иң гадымы голязмаларда: «чөрек билен яшаян дәлдир».*

Сениңки болар». 8 Иса оңа шейле җогап берди:
«Мениң янымдан гүм бол, шейтан! Өз Худайың
Реббе сежде эт, диңе Оңа гуллук эт дийип
язылгыдыр». 9 Иблис Оны Иерусалиме элтди,
ыбадатхананың күңресинде отурдып, Оңа шейле
дийди: «Сен Худайың Оглы болсаң, Өзүңи шу ерден
ашак зың. 10 Себәби: „Ол Сен хакда Өз
перишделерине Сени горасынлар дийип буйрук
берер". 11 „Олар аягың даша дегәймесин дийип,
Сени эллеринде гөтерерлер" дийип язылгыдыр».
12 Иса оңа: «„Өз Худайың Ребби сынама"
дийлендир» дийди. 13 Иблис бүтин сынаглары
гутарандан соң, бирнәче вагтлап Онуң янындан
айрылып гитди.

Иса Җелиледе

14 Иса Рухуң гүйҗи билен Җелилә өврүлди. Ол
хакдакы гүррүңлер бүтин шол төвереклере яйрады.
15 Ол хеммелер тарапындан хорматланып, оларың
синагогаларында сапак берйәрди. 16 Иса Өз өнүп-
өсен ери болан Насыра гелди. Эндиги боюнча
Сабат гүни синагога барды ве Мукаддес
Язгылардан окамак үчин, ёкары турды. 17 Оңа Ишая
пыгамбериң китабы берилди. Ол хем китабы ачып,
шу сөзлериң язылан ерини тапды: 18 «Реббиң Рухы
үстүмдедир. Чүнки гарыплара Хош Хабары
билдирмегим үчин Мени месх этди; Мени
туссаглара азатлыгы, көрлере гөзлериниң
ачылмагыны ыглан этмәге, зулум астындакылары
азатлыга чыкармага, 19 Реббиң мерхемет йылыны
ыглан этмәге иберди». 20 Онсоң китабы япып,
ызына – хызматкәре берди-де отурды.
Синагогадакыларың хеммесиниң гөзи Оңа
дикилди. 21 Ол болса олара гүррүң бермәге дурды:
«Сизиң эшиден бу язгыңыз шу гүн берҗай болды».
22 Хеммелер Оны тарыплап, Онуң агзындан чыкян
мәхирли сөзлере тәсин галып: «Бу Юсубың Оглы
дәлми?» дийишйәрдилер. 23 Иса олара шейле
дийди: «Сиз, хөкман, Маңа „Тебип, өзүңе эм эт!"
диен накылы айдарсыңыз, „Капернаумда
боланыны эшиден затларымызы шу ерде, Өз
юрдуңда-да эт" диерсиңиз». 24 Ол ене шейле дийди:
«Сизе догрусыны айдярын: хич бир пыгамбер өз
юрдунда кабул эдилйән дәлдир. 25 Сизе догрусыны
айдярын: Ылясың заманында Ысрайылда биртопар
дул хатын барды. Гөк үч йыл алты айлап багланып,
бүтин юрда ачлык дүшенде, 26 Ыляс оларың хич
бириниң янына иберилмән, диңе Сайдадакы
Сарепта шәхеринде болан бир дул хатының янына
иберилди. 27 Элиша пыгамбериң заманында-да
Ысрайылда биртопар хейвере кеселли адам барды.
Йөне сириялы Наамандан башга оларың хич бири
тәмиз болмады». 28 Бу сөзлери эшиденлеринде,
синагогадакыларың хеммеси гахар-газаба
мүндүлер. 29 Туруп, Оны шәхерден ковдулар,
шәхерлериниң ерлешен дагының башына элтип,
шол ерден ашак зыңҗак болдулар. 30 Эмма Иса
оларың арасындан гечип, ёла рована болды.

Иса арвах-җыны ковяр

31 Иса Җелиләниң бир шәхери болан Капернаума
гелди. Сабат гүнлеринде халка сапак берерди.
32 Халк Онуң таглыматына хайран галды. Чүнки
Онуң сөзи эрк-ыгтыярлыды. 33 Синагогада арвах-
җынлы бир адам барды. Ол батлы сес билен
гыгырып, шейле дийди: 34 «Гой, бизиң билен нәме
ишиң бар, эй, Насыралы Иса? Бизи хеләк этмәге
гелдиңми? Мен Сениң кимдигиңи билйәрин, Сен
Худайың Мукаддесисиң». 35 Иса оңа кәйәп: «Сесиңи
чыкарма-да, чык!» дийди. Җын хем ол адамы
синагоганың ортасында ере йыкды-да, хич бир
зыян етирмән, ондан чыкды. 36 Хеммелер хайран
галышып, бири-бирлерине: «Бу нәхили сөз? Ол
ыгтыяр хем гудрат билен ал-арвахлара буйрук
берйәр. Олар хем чыкярлар» дийишдилер. 37 Ол
хакдакы гүррүң шол төвереклериң хемме ерине
яйрады.

Иса көп сыркавлары сагалдяр

38 Иса синагогадан чыкып, Симуның өйүне барды.
Симуның гайыненесини агыр гыззырма тутуп
ятырды. Ол хакда Иса хайыш этдилер. 39 Иса онуң
башуҗунда дуруп, гыззырма кәеди. Гыззырма
ондан айрылып, ол деррев өр турды-да, олара
хызмат этмәге дурды. 40 Гүн яшанда, дүрли
сыркавчылыклары бар адамлары Онуң янына
гетирдилер. Иса хем эллерини хер бириниң үстүне
гоюп, олары сагалтды. 41 Көпүсинден җынлар: «Сен
Худайың Оглы Месихсиң!» дийип, гыгырышып
чыкярды. Иса хем кәйәп, олары геплетмейәрди.
Чүнки Онуң Месихдигини билйәрдилер. 42 Даң
атанда, Иса чыкып бир ере гитди. Йөне халайык
Оны гөзләп, янына гелди, ол ерден гитмез ялы,
олар Исаны алып галҗак болдулар. 43 Иса олара
шейле дийди: «Худайың Патышалыгының Хош
Хабарыны Мен бейлеки шәхерлере-де
билдирмели. Чүнки Мен мунуң үчин вагыз этдим».
44 Шейдип, Ол Җелиләниң † синагогаларында вагыз
эдйәрди.

Исаның илкинҗи шәгиртлери

5 Бир гүн халайык Худайың Сөзүни диңлеҗек
болуп, Исаның дашыны алып дурка, Ол
Җенесарет көлүниң кенарында дурды. 2 Шонда
Исаның гөзи көлүң якасында дуран ики гайыга

† *Җелиле – иң гадымы голязмаларда: «Яхуда».*

дүшди. Балыкчылар гайыклардан дүшүп,
торларыны ювуп дурдулар. [3] Иса гайыкларың
бирине мүнүп, гайыгың эеси Симундан кенардан
бираз узаклашмагы хайыш этди. Онсоң гайыкда
отуран еринден халка сапак бермәге дурды.
[4] Сөзүни гутаранда Симуна: «Чуң ере гидиң-де, ав
үчин торларыңызы сува зыңың» дийди. [5] Симун
Оңа шейле дийди: «Уссат! Бүтин гиҗе зәхмет
чекип, хич бир зат тутуп билмедик, йөне Сениң
сөзүң хатырасына торлары зыңайын». [6] Муны
эденлеринде, шейле көп балык тутдулар велин,
торлары йыртылып уграды. [7] Бейлеки гайыкдакы
ёлдашларына гелип көмеклешмеклери үчин
эллерини булап ышарат этдилер. Олар хем гелип,
ики гайыгы-да балыкдан долдурдылар. Гайыклар
тас сува батыпды. [8] Симун Петрус муны гөренде: «Я
Реб, мениң янымдан айрыл, чүнки мен бир гүнәкәр
адам!» дийип, Исаның дызына йыкылды. [9] Себәби
тутан балыкларының көпдүгине ол ве
янындакыларың хеммеси – [10] Симуның ёлдашлары
болан Зебедейиң огуллары, Якуп билен Яхя хем
хайран галдылар. Иса Симуна: «Горкма, сен мундан
бейләк ынсанлары тутарсың» дийди.
[11] Шейлеликде, олар гайыкларыны кенара
чыкарып, бар зады ташлап, Онуң ызына дүшдүлер.

Иса хейвере кеселлини сагалдяр

[12] Иса шәхерлериң бириндекә, тутуш эндамы
хейвере кеселли бир адам гелди. Ол Исаны
гөренде, йүзүни ере берип, Оңа: «Я Реб, ислесең,
мени тәмиз эдип билерсиң» дийип ялбарды. [13] Иса
хем элини узадып: «Ислейәрин, тәмиз бол!» дийди-
де, оңа элини дегирди. Хейвере кесели деррев ол
адамдан айрылды. [14] Иса оңа: «Муны хич киме
айтма» дийип табшырды-да: «Йөне бар-да, өзүңи
рухана гөркез, хеммелере гүвәлик болар ялы,
тәмизлигиң үчин Мусаның табшырыгы боюнча
гурбан багыш эт» дийди. [15] Иса хакдакы гүррүңлер
барха яйраярды. Исаны диңлеҗек,
сыркавлыкларындан ачылҗак болуп, Онуң янына
улы мәрекелер йыгнанярды. [16] Эмма Ол чөллере
чыкып дога эдйәрди.

Бир ысмазың сагалдылышы

[17] Бир гүн Иса сапак берип отырды. Җелилләниң
әхли обаларындан, Яхудадыр Иерусалимден гелен
фарисейлер билен канунчылар-да шол ерде
отырдылар. Реббиң гудраты Онуң сыркавлара
шыпа бершинде өзүни гөркезйәрди. [18] Шол вагт
бирнәче адам бир ысмазы дүшеги билен гөтерип
гетирдилер. Оны ичерик салып, Исаның өңүнде
ятырҗак болдулар. [19] Эмма мәреке зерарлы ичерик
салмак үчин ёл тапман, өйүң үстүне чыкып, үчегиң
арасындан оны дүшеги билен орта – Исаның өңүне
дүшүрдилер. [20] Ол хем оларың иманыны гөрүп: «Эй
адам, сениң гүнәлериң өтүлди» дийди.
[21] Канунчылар билен фарисейлер: «Худая дил
етирйән бу адам ким? Гүнәлери Худайдан башга
ким өтүп билҗек?» дийип, ичлерини геплетмәге
башладылар. [22] Эмма Иса оларың нәмә
ойланяныны билип, олара шейле дийди: «Нәме
ичиңизи гепледйәрсиңиз? [23] Хайсы аңсат,
„Гүнәлериң өтүлди" диймекми я-да „Тур, йөре"
диймек? [24] Эмма сиз Ынсан Оглуның ер йүзүнде
гүнәлери өтмәге ыгтыярының бардыгыны билер
ялы...» дийди-де, ысмаз болан адама: «Саңа
диййәрин, тур, дүшегиңи ал-да, өйүңе гит» дийди.
[25] Ол хем деррев оларың гөзлериниң алнында өр
туруп, дүшегини алды-да, Худайы
шөхратландырып, өйүне гитди. [26] Хеммелер хайран
галышып, Худайы шөхратландырдылар, горкы
билен долуп: «Бу гүн гең затлар гөрдүк»
дийишдилер.

Левиниң шәгиртлере гошулышы

[27] Иса дашарык чыканда, гүмрүкханада отуран
Леви атлы салгытчыны гөрди. Ол оңа: «Мениң
ызыма дүш!» дийди. [28] Ол хем бар зады ташлап,
турды-да, Онуң ызына дүшди. [29] Леви өз өйүнде Иса
үчин бир улы зыяпат берди. Сачагың башында
олар билен отуран биртопар салгытчы ве башга
көп адам барды. [30] Фарисейлер билен оларың
канунчылары Онуң шәгиртлерине: «Нәме үчин
салгытчылардыр гүнәкәрлер билен биле ийип-
ичйәрсиңиз?» дийип хүңүрдешдилер. [31] Иса олара:
«Тебип саглара дәл-де, сыркавлара герекдир. [32] Мен
догры адамлары дәл-де, гүнәкәрлери тоба
чагырмага гелдим» дийип җогап берди.

Ораза барада сораг

[33] Олар хем Оңа шейле дийдилер: «Нәме үчин
Яхяның шәгиртлери йыгы-йыгыдан ораза тутуп,
дога эдйәрлер, фарисейлериңки хем шейле, йөне
Сениң шәгиртлериң ийип-ичип йөрлер?» [34] Иса
шейле җогап берди: «Гиев янларындака, сиз
тойдакылара ораза тутдурып билерсиңизми?
[35] Эмма гиевиң оларың янындан алынҗак гүнлери
гелер, олар шонда, шол гүнлерде ораза тутарлар».
[36] Иса олара бир тымсал айтды: «Хич ким тәзе
эшикден бир бөлек йыртып алып, көне эшиге
ямалык этмез. Ёгса, ол тәзәни йыртар хем-де
тәзеден алнан ямалык көне эшиге гелишмез. [37] Хич
ким-де тәзе шерабы көне мешиклере гуймаз. Ёгса,
тәзе шерап мешиклери ярып, дашары дөкүлер,
мешиклер заяланар. [38] Тәзе шерап тәзе мешиклере
гуюлмалыдыр. Шейлеликде, икиси-де аман галар.

39 Хич ким-де көне шерабы иченсоң тәзәни
күйсемез, чүнки „Көнеси оңат" диер».

Сабат гүни барада сораг

6 Песахың икинҗи гүнүнден соңкы илкинҗи
сабат гүни Иса бугдайлыгың арасындан гечип
барярка, шәгиртлери бугдай башларыны ёлуп,
аяларында овуп иййәрдилер. 2 Фарисейлериң
кәбирлери олара: «Нәме үчин Сабат гүни этмесиз
зады эдйәрсиңиз?» дийдилер. 3 Иса олара шейле
дийди: «Сиз өзи ве янындакылар ач галанларында,
Давудың нәме эденини окамадыңызмы? 4 Ол
Худайың өйүне барды-да, Худая хөдүрленен,
руханылардан башга хич кимиң иймели дәл
чөреклерини алып ийди ве янындакылара хем
берди». 5 Олара: «Ынсан Оглы сабат гүнүниң хем
Реббидир» дийди. 6 Ене бир сабат гүни Иса
синагога барып, сапак бермәге дурды. Ол ерде саг
эли гурап, инчелен бир адам барды. 7 Канунчылар
билен фарисейлер Оны айыплаҗак болуп, «Сабат
гүни шыпа эдермикә?» дийип, Оны аңтадылар.
8 Иса оларың пикирлерини билип, эли гурап,
инчелен адама: «Ёкары гал-да, ортада дур» дийди.
Ол хем ёкары галып дурды. 9 Онсоң Иса олара
шейле дийди: «Сизден сораярын: Сабат гүни нәме
этмек догры, ягшылык этмекми я яманлык этмек?
Җан халас этмекми я өлдүрмек?» 10 Онсоң
төверегиндәкилериң хеммесине серетди-де, яңкы
адама: «Элиңи узат!» дийди. Ол хем шейле этди ве
эли бейлекиси ялы сагалды. 11 Олар болса гахар-
газаба мүнүп, Иса нәме этмелидиги барада өз
араларында гүррүңе башладылар.

Иса он ики ресулыны сайлаяр

12 Шол гүнлериң биринде Иса дога этмәге дага
чыкып, узын гиҗәни Худая дога этмек билен
гечирди. 13 Гүндиз боланда шәгиртлерини янына
чагырды. Олардан он икисини сайлап, ресуллар
адыны дакды. Сайланлары шулардыр: 14 Петрус
адыны берени Симун ве онуң доганы Андреас,
Якуп ве Яхя, Филипус ве Бартоломеус, 15 Матта ве
Томас, Алфеусың оглы Якуп ве Ватанчы дийилйән
Симун. 16 Якубың оглы Иуда ве соңра Оңа
хайынлык эден Иуда Искариот. 17 Иса олар билен
ашак инип, бир текиз ерде дурды. Ол ерде
шәгиртлеринден ыбарат бир улы мәреке ве бүтин
Яхудадан, Иерусалимден, Сайданың ве Суруң кенар
якаларындан Оны диңлемәге, сыркавлыгындан
ачылмага гелен улы халк көпчүлиги барды. 18 Ал-
арвахлардан ыза чекйәнлер-де шыпа тапярдылар.
19 Бүтин мәреке Оңа эл дегирҗек болуп
дырҗашярды. Чүнки Ондан гүйч чыкып,
хеммесине шыпа берйәрди.

Багтлылар ве багтсызлар

20 Иса шәгиртлерине гарап, шейле дийди: «Эй
гарыплар, сиз багтлысыңыз, чүнки Худайың
Патышалыгы сизиңкидир. 21 Хәзирки ачлар, сиз
багтлысыңыз, чүнки доярсыңыз. Хәзирки
аглаянлар, сиз багтлысыңыз, чүнки гүлерсиңиз.
22 Ынсан Оглы себәпли адамлар сизи йигренип,
араларындан кован вагтлары, сизе сөгүп, адыңызы
ямана чыкаран вагтлары сиз багтлысыңыз! 23 Шол
гүн шатланың, бегенчден бөкүң, чүнки Гөкде алҗак
сылагыңыз улудыр. Оларың аталары-да
пыгамберлере шейле эдендирлер. 24 Эмма вай
сизе, эй байлар! Чүнки сиз өз теселлиңизи
алансыңыз. 25 Вай сизе, эй, хәзирки доклар! Чүнки
сиз ач галарсыңыз. Вай сизе, эй, хәзирки
гүлйәнлер! Чүнки сиз яс тутуп агларсыңыз. 26 Әхли
адамлар сизи тарыплан махалы вай халыңыза!
Чүнки оларың аталары ялан пыгамберлере-де
шейле эдендирлер».

Душманларыңызы сөйүң

27 Эмма, эй, Мени диңлейәнлер, сизе диййәрин,
душманларыңызы сөйүң, өзүңизи йигренйәнлере
ягшылык эдиң. 28 Өзүңизе гаргаянлар барада ягшы
дилегде болуң, өзүңизи ынҗыдянлара дога эдиң.
29 Бир яңагыңа урана ол яңагыңы-да тут. Донуңы
аландан көйнегиңи хем гайгырма. 30 Саңа дилег
салана бер, өзүңден бир зат аландан ызына
дилеме. 31 Адамларың өзүңизе нәме этмегини
ислейән болсаңыз, сиз-де олара шейле эдиң. 32 Сиз
өзүңизи сөййәнлери сөййән болсаңыз, мунуң
билен нәме абрай газанярсыңыз? Чүнки
гүнәкәрләр-де өзлерини сөййәнлери сөййәрлер.
33 Сиз өзүңизе ягшылык эдйәнлере ягшылык эдйән
болсаңыз, мунуң билен нәме абрай газанярсыңыз?
Чүнки гүнәкәрлер-де муны эдйәрлер. 34 Ызына
алмак тамасы билен карз берйән болсаңыз, мунуң
билен нәме абрай газанярсыңыз? Чүнки
гүнәкәрлер-де долы ызына алмак ниети билен
гүнәкәрлере карз берйәрлер. 35 Душманларыңызы
сөйүң, ягшылык эдиң, ызына алмагы умыт этмән
карз бериң. Шейлеликде, байрагыңыз улы болуп,
Хеммелерден Бейик Боланың огуллары
боларсыңыз. Чүнки Ол гадыр билмезлере-де,
яманлара-да мәхрибандыр. 36 Атаңызың рехимдар
болшы ялы, сиз-де рехимдар болуң».

Башгаларың үстүнден хөкүм чыкармаң

37 Башгаларың үстүнден хөкүм чыкармаң, сизиң-
де үстүңизден хөкүм чыкарылмаз. Иш кесмәң, сизе-
де иш кесилмез. Багышлаң, сиз-де
багышланарсыңыз. 38 Бериң, сизе-де берлер.

Гуҗагыңыза басылып силкеленип, пүрепүр, оңат
өлчег билен берлер. Чүнки хайсы өлчег билен
өлчесеңиз, сизе-де шол өлчег билен өлчелер».
39 Иса олара бир тымсал хем айтды: «Көр көри идип
билерми? Икиси хем гуя гачаймазмы. 40 Шәгирт өз
мугаллымындан ёкары дәлдир, йөне
кәмиллешенсоң, хер кес өз мугаллымы ялы болар.
41 Нәме үчин сен доганыңың гөзүндәки чөпи
гөрйәрсиң-де, өз гөзүңдәки агаҗы сайгармаярсың?
42 Я-да өз гөзүңдәки агаҗы гөрмән, доганыңа
нәдип: „Доган! Гел, сениң гөзүңдәки чөпи
чыкарайын" дийҗек? Эй икийүзли! Илки өз
гөзүңден агаҗы чыкар. Шонда доганыңың
гөзүндәки чөпи чыкармак үчин оңат сайгарарсың».

Агач ве онуң мивеси

43 Оңат агаҗың эрбет миве бермейши ялы, эрбет
агач-да оңат миве бермез. 44 Агач өз мивесинден
таналяндыр. Себәби не тикенден инҗир
алыняндыр, не-де чалыдан үзүм йыгыляндыр.
45 Оңат адам йүрегиниң оңат хазынасындан оңат
зат чыкаряндыр. Эрбет адам-да йүрегиниң эрбет
хазынасындан эрбет зат чыкаряндыр. Чүнки онуң
агзы йүрегинден җошаныны сөзлейәндир. 46 Нәме
үчин Маңа „Я Реб! Я Реб!" дийип-де, айданларымы
этмейәрсиңиз? 47 Мениң яныма гелйән, Мениң
сөзлерими эшидип, олары берҗай эдйән адамың
ким ялыдыгыны Мен сизе айдайын. 48 Ол бир өй
салан адам ялыдыр. Бу адам ери чуң газып, бинаны
бир гаяның үстүнде тутды. Сил геленде болса деря
ол өе уруп, оны гымылдадып билмеди. Чүнки онуң
бинасы гаяның үстүнде тутулыпды †. 49 Йөне Мениң
сөзлерими эшидип-де, берҗай этмедик топрагың
үстүнде бинятсыз өй салан адам ялыдыр. Деря ол
өе уран бадына, өй йыкылып, онуң даргайшы
горкунч болды».

Йүзбашының иманы

7 Иса бу сөзлери халка эшитдирип боландан
соң, Капернаума барды. 2 Бир йүзбашының
эзиз гөрйән хызматкәри сыркавлап, өлүм
яссыгында ятырды. 3 Йүзбашы Иса барадакы
гүррүңлери эшиденде, барып, хызматкәрини
сагалтмагы Ондан хайыш этсинлер дийип,
ехудыларың бирнәче яшулусыны Онуң янына
иберди. 4 Олар хем Исаның янына геленлеринде,
Оңа чыны билен ялбарып, шейле дийдилер: «Ол
муны этмегиңе мынасыпдыр. 5 Чүнки ол бизиң
миллетимизи сөййәр, синагоганы-да бизе шол
салып берди». 6 Иса олар билен биле гитди. Ол
онуң өйүне голайланда, йүзбашы достларыны
иберип, Оңа шейле дийди: «Я Реб, зәхмет чекме.
Сениң өйүме гелмегиңе мен мынасып дәл. 7 Шонуң
үчин хем мен өзүми Сениң яныңа гелмәге
мынасып гөрмедим, йөне бир сөз айт, мениң
хызматкәрим сагалар. 8 Чүнки мен бир гол
астындакы адам, мениң гол астымда хем эсгерлер
бар, бирине: „Гит" диййәрин, гидйәр, ене бирине:
„Гел" диййәрин, гелйәр, хызматкәриме: „Шуны эт"
диййәрин, эдйәр». 9 Иса муны эшиденде, оңа
хайран галды, ызына дүшүп гелйән халайыга
йүзленип, шейле дийди: «Сизе диййәрин: Мен
хатда Ысрайылда-да бейле иманы гөремок».
10 Ибериленлер өе гайдып геленлеринде, сыркав
хызматкәр сагалан экен.

Иса бир дул хатының оглуны дирелдйәр

11 Эртеси Иса Наин диен шәхере гитди.
Шәгиртлериниң көпүси ве улы мәреке хем Онуң
билен биле гитди. 12 Иса шәхериң дервезесине
голайланда, ине, бир өлини୍ уградып барярдылар.
Ол дул галан эҗесиниң ялңыз оглуды. Шәхер
халкының биртопары хем аялың янындадылар.
13 Реб энәни гөренде, оңа хайпы гелип: «Аглама!»
дийди. 14 Барып табыда элини дегирди, гөлегчилер
хем дурдулар. Ол дийди: «Эй, яш йигит! Саңа
диййәрин, тур!» 15 Өли еринден галып отурды-да,
геплемәге башлады. Иса оны энесине говшурды.
16 Хеммелере горкы аралашды. Олар: «Арамызда
бир улы пыгамбер пейда болупдыр, Худай Өз
халкыны идемәге гелипдир» дийип, Худайы
шөхратландырдылар. 17 Иса хакдакы бу гүррүң
бүтин Яхуда, думлы-душа яйрады.

Иса ве Чокундырыҗы Яхя

18 Яхяның шәгиртлери буларың әхлисини оңа
хабар бердилер. 19 Яхя-да өз шәгиртлеринден
икисини янына чагырып, Ребден: «Сен шол гелҗек
Месихми я биз башга бирине гарашмалымы!»
дийип сорамага Онуң янына иберди. 20 Олар Онуң
янына гелип, шейле дийдилер: «Чокундырыҗы Яхя
бизи Сениң яныңа: „Сен шол гелҗек Месихми я биз
башга бирине гарашмалымы?" дийип сорамага
иберди». 21 Эдил шол вагт Иса биртопар адамлары
сыркавлыклардан, дертлерден ве эрбет рухлардан
сагалтды. Көп көрлериң гөзүни ачды.
22 Шейлеликде, Ол олара шейле дийди: «Гидиң-де,
гөрүп-эшиденлериңизи Яхя хабар бериң: көрлер
гөрйәр, агсаклар йөрейәр, хейвере кеселлилер
тәмизленйәр, керлер эшидйәр, өлүлер дирелйәр,
гарыплара Хош Хабар вагыз эдилйәр. 23 Мен
себәпли бүдремедик багтлыдыр!» 24 Яхяның иберен
адамлары гиденден соң, Иса халайыга Яхя хакда
гүррүң бермәге дурды: «Чөле нәме гөрмәге

† *Чүнки... тутулыпды – иң гадымы голязмаларда: «Чүнки өй гайым салныпды».*

гитдиңиз? Елиң ыраян гамшынымы? 25 Эйсем, нәме
гөрмәге гитдиңиз? Непис эшиклер гейнен бир
адамымы? Непис эшиклер гейнип, зовкы-сапада
яшаянлар патышаларың көшклериндедир.
26 Эйсем, нәме гөрмәге гитдиңиз? Бир
пыгамберими? Хава, сизе айдярын: ол
пыгамберден хем артыкдыр. 27 „Ине, Мен Өз
хабарчымы Сениң өңүңден иберйәрин. Ол өңден
гидип, Сениң ёлуңы тайярлар" дийип язылан
шудур. 28 Сизе дийййәрин: аялдан догланларың
арасында Чокундырыҗы Яхядан улы пыгамбер ёк,
йөне Худайың Патышалыгында иң кичи хем ондан
улудыр». 29 Оны диңлән бүтин халайык хем
салгытчылар Худайың ёлуны оңладылар. Себәби
Яхя тарапындан чокундырылдылар. 30 Йөне
фарисейлер билен канунчылар онуң тарапындан
чокундырылман, Худайың өзлери хакдакы
ниетинден боюн гачырдылар. 31 Шонда Иса олара
шейле дийди: «Бу неслиң адамларыны Мен киме
меңзедейин? Олар киме меңзейәр! 32 Олар базар
еринде отурып, өз ёлдашларына: „Сизе түйдүк
чалдык, танс этмедиңиз, агы этдик, агламадыңыз"
дийип гыгырян чагалара меңзейәрлер. 33 Чүнки
Чокундырыҗы Яхя гелди, ол не чөрек иййәр, не-де
шерап ичйәр, сиз болса оңа „җынлы" дийййәрсиңиз.
34 Ынсан Оглы гелди, иййәр хем ичйәр, сиз: „Ине,
хоран, аракхор, салгытчы, гүнәкәрлериң досты"
дийййәрсиңиз. 35 Йөне акылдарлык өзүниң әхли
чагалары тарапындан тассыкланды».

Иса ве гүнәкәр аял

36 Фарисейлерден бири Исадан өзи билен биле
нахар иймегини хайыш этди. Ол хем яңкы
фарисейиң өйүне барып, сачак башында отурды.
37 Ол шәхерде бир гүнәкәр аял барды. Ол Исаның
фарисейиң өйүнде сачак башында отурандыгыны
эшиденде, бир ак мермер гапда атыр ыслы яг
гетирди. 38 Ол аял ызда, Исаның аягына якын
дуруп, аглап, гөзяшлары билен Онуң аягыны
ювмага дурды. Онсоң өз сачы билен сүпүрип,
аякларындан өпүп, ыслы яг билен яглады. 39 Исаны
өйүне чагыран фарисей муны гөренде: «Бу Адам
пыгамбер болса, онда Өзүне элини дегирйән
аялың кимдигини, нәхилидигини билерди. Бу аял
бир гүнәкәр ахырын» дийип, ичини геплетди. 40 Иса
оңа: «Симун! Саңа бир айтҗак задым бар» дийди.
Ол хем: «Айдыбер, Мугаллым» дийди. 41 Иса шейле
дийди: «Ики адам бир карз бериҗә бергилиди.
Бириниң бәш йүз динар, бириниң хем элли динар
бергиси барды. 42 Оларың бермәге затлары
болмансоң, карз бериҗи икисиниң хем бергисини
гечди. Инди Маңа айт, оларың хайсысы оны көп
сөер?» 43 Симун: «Мениң пикиримче, көпрәк карзы
гечилен болса герек» дийди. Иса: «Догры пикир
этдиң» дийди. 44 Онсоң аяла тарап өврүлип, Симуна
шейле дийди: «Бу аялы гөрйәңми? Мен сениң
өйүңе гелдим, сен Маңа аягым үчин сув-да
бермедиң. Эмма ол Мениң аягымы гөзяшлары
билен ювуп, сачы билен сүпүрди. 45 Сен мени
өпмедиң, эмма бу аял гелелим бәри, ызыны үзмән
аякларымдан өпүп отыр. 46 Сен Мениң башымы
зейтун ягы билен-де ягламадың, эмма бу аял
аякларымы ыслы яг билен яглады. 47 Шонуң үчин
саңа айдярын: онуң көп болан гүнәлери гечилди.
Онуң көп сөййәндигиниң себәби, ине, шунда. Эмма
кимиң аз гүнәси гечилсе, ол аз сөер». 48 Аяла болса:
«Сениң гүнәлериң гечилди» дийди. 49 Онуң билен
биле сачак башында отуранлар: «Гүнәлери-де
гечйән бу кимкә?» дийшип, ичлерини геплетмәге
башладылар. 50 Иса болса аяла: «Иманың сени
халас этди. Саг-аман гит» дийди.

Исаның ызына эерен аяллар

8 Шундан соң, Иса шәхерме-шәхер, обама-оба
айланып, вагыз эдип, Худайың
Патышалыгының хош хабарыны билдирйәрди.
2 Он ики шәгирт ве эрбет рухлардан хем
сыркавлыклардан гутулан кәбир аяллар, ичинден
еди җын чыкан Магдалалы дийилйән Меръем,
3 Хиродесиң өйүни доландырян Хузаның аялы
Юханна, Сузанна ве башга-да биртопар аяллар
Онуң янындады. Олар өз эмләклери билен Оңа †
гуллук эдйәрдилер.

Экин тымсалы

4 Көп халайык үйшүп, хер шәхерден Исаның
янына йыгнананларында, Ол тымсал билен гүррүң
берди: 5 Бир дайхан экин экмәге гидйәр. Экип
йөркә, тохумларың бирнәчеси ёлуң якасына
дүшйәр, олар депеленйәр ве гушлар гелип, олары
чокалаярлар. 6 Бирнәчеси хем дашлыга дүшүп,
гөгерен бадына гураяр, чүнки ызгар ёк экен.
7 Бирнәчеси тикенлериң арасына дүшйәр,
тикенлер олар билен өсүп, олары басяр.
8 Бирнәчеси-де говы ере дүшенсоң, гөгерип, йүз
эссе хасыл берйәр». Булары айдансоң: «Гулагы
барлар эшитсин!» дийип гыгырды. 9 Шәгиртлери
Ондан: «Бу тымсалың манысы нәме?» дийип
сорадылар. 10 Ол шейле дийди: «Худайың
Патышалыгының сырларына дүшүнмек укыбы сизе
берилди, йөне башгаларына гөзләп гөрмесинлер,
эшидип дүшүнмесинлер дийип, тымсаллар билен
айдыляр. 11 Тымсалың манысы шейле: Тохум
Худайың сөзүдир. 12 Ёлуң якасына дүшен дәнелер
сөзи эшидйән адамлары аңладяр. Йөне соң

† *Оңа |N– иң гадымы голязмаларда: «олар».*

гутулмазлыклары үчин шейтан оларың калбындан
сөзи согруп алар. 13 Дашлык ере дүшенлер болса
сөзи эшиденлеринде шатлык билен кабул эдйән
адамлары аңладяр. Йөне олар көклериниң ёклугы
үчин, аз вагтлайын иман эдип, сынаг вагты
имандан дәнйәрлер. 14 Тикенлер арасына
дүшенлер болса сөзи эшидйәнлери аңладяр, йөне
бу яшайшың гайгылары, байлыклары, кейпи-
сапасы олары барха богяр, олар хасыл
бермейәрлер. 15 Говы топрага дүшенлер болса,
Сөзи эшидип, оны ягшы хем ак йүрекде саклап,
сабыр билен миве берйәнлери аңладяр.

Әхли зат ягтылыга чыкар

16 Хич ким чыраны якып, онуң үстүни бир гап
билен өртйән дәлдир я-да оны чарпаяның
ашагында гойян дәлдир. Гайтам, ичерик гиренлер
ышыгы гөрер ялы, оны чыраданың үстүнде
гойяндыр. 17 Чүнки белли болмаҗак гизлин зат
ёкдур, билнип үсти ачылмаҗак яшырын зат ёкдур.
18 Шонуң үчин, эшидишиңизе үнс бериң, чүнки
кимде бар болса, оңа берлер, йөне кимде ёк болса,
өзүнде бардыр дийип гүман эдйәни хем ондан
алнар».

Исаның эҗеси ве доганлары

19 Исаның эҗеси билен доганлары Оны гөрмәге
гелди, йөне мәреке зерарлы, олар Онуң янына
барып билмедилер. 20 Оңа: «Эҗең билен
доганларың дашарда дурлар, Сени гөрмек
ислейәрлер» дийип хабар берилди. 21 Эмма Иса:
«Мениң эҗем, доганларым – Худайың Сөзүни
диңләп, оны берҗай эдйәнлердир» дийди.

Иса тупаны ятыряр

22 Бир гүн Иса шәгиртлери билен бир гайыга
мүнүп, олара: «Көлүң аңырсына гечелиң» дийди.
Шейлеликде, уградылар. 23 Баряркалар, Ол ука
гитди. Көлде бирден гүйчли ел туруп, гайыга сув
долуп башлады, олар ховплы ягдая дүшдүлер.
24 Шәгиртлер барып, Оны оярып: «Уссат, Уссат,
хеләкленип барярыс!» дийдилер. Иса туруп, еле
хем чайканян сува кәеди, олар-да ятды, шейле
ими-салалык болды. 25 Ол шәгиртлерине: «Сизиң
иманыңыз ханы?» дийди. Олар болса
геңиргенишип, горкушып, бири-бирлерине: «Бу
ким? Бу еле хем сува буйрук берйәр, олар-да гулак
асяр» дийишдилер.

Җынлы адамың сагалдылышы

26 Олар Җелиләниң гаршысында ерлешен
гадаралыларың юрдуна гелдилер. 27 Иса кенарда
гайыкдан дүшенде, Оңа шол шәхерден болан ве
кән вагт бәри җыны бар бир адам габат гелди. Бу
эгинбаш геймән, өйде яшаман, мазарларың
ичинде яшарды. 28 Ол Исаны гөренде гыгырып,
Онуң өңүнде ере йүзин йыкылып, батлы сес билен
шейле дийди: «Эй Иса! хеммелерден бейик
Худайың Оглы, мениң билен нәме ишиң бар? Саңа
ялбарярын, мени гынама». 29 Чүнки Иса арваха ол
адамдан чыкмагы буйрупды, себәби арвах оны
йыгы-йыгыдан тутярды. Мунуң үчин ол адамы
зынҗырлап, күнделәп саклардылар. Эмма ол
баглары гырарды, җын оны чөллере чекерди.
30 Иса ондан: «Адың нәме?» дийип сорады. Ол хем:
«Легион» дийип җогап берди. Чүнки оңа көп җын
гирипди. 31 Җынлар өзлерине довзах чукурына
гитмеги буюрмасын дийип, Иса ялбардылар. 32 Шол
ерде дагың үстүнде бир улы доңуз сүрүси отлап
йөрди. Җынлар доңузларың ичине гирмәге ругсат
бермеги үчин, Оңа ялбардылар. Ол хем ругсат
берди. 33 Олар яңкы адамдан чыкып, доңузлара
гирдилер. Сүри болса учутдан көлүң ичине
пайырдашып гарк болды. 34 Чопанлар болан зады
гөренлеринде гачып, шәхердир обалара муны
хабар бердилер. 35 Халайык-да болан зады гөрмек
үчин чыкып, Исаның янына гелди. Олар ичинден
җынларың чыкан адамының гейнип, Исаның
аякларының дүйбүнде отураныны, акылының хем
ериндедигини гөрүп горкдулар. 36 Бу ваканы
гөренлер болса җын уран адамың нәхили
сагаланыны олара гүррүң бердилер. 37 Онсоң
гадаралылар юрдуның бүтин илаты Исадан
янларындан гитмегини хайыш этдилер, себәби
олара улы горкы аралашыпды. Иса-да гайыга
мүнүп, ызына гайтды. 38 Эмма ичинден җынлар
чыкан адам Онуң янында болмак үчин, Иса
ялбарды. 39 Иса-да: «Бар, өйүңе гайт, Худайың саңа
эденлерини гүррүң бер» дийип, оны угратды. Ол
хем гидип, Исаның өзүне эденлерини бүтин
шәхере җар этди.

Дирелен гыз, сагалан аял

40 Иса ызына өврүлип геленде, халк Оны
гаршылады, чүнки хеммелер Оңа гарашярды.
41 Ине, синагоганың башлыгы болан Яйрус атлы
бир адам гелип, Исаның аягына йыкылып, Ондан
өйүне бармагы хайыш этди. 42 Чүнки онуң он ики
яшларындакы екеҗе гызы өлүм яссыгында ятырды.
Иса ол ере барярка, халайык хер яндан Оны
гысярды. 43 Ол ерде он ики йылдан бәри ган
акмасы тутуп, бар-ёгуны тебиплере харч этсе-де,
хич бирисинден шыпа тапмадык бир аял барды.
44 Ол Исаның еңсесинден барып, Онуң гейиминиң
сыйына элини дегирди велин, шол бада онуң ган
акмасы кесилди. 45 Иса: «Маңа ким эл дегирди!»

дийди. Хеммелер инкәр эденде, Петрус билен
янындакылар: «Уссат! Халк дашыңы алып, Сени
гысып-говруп баряр, Сен болсаң: „Маңа ким эл
дегирди?" диййәрсиң» дийдилер. 46 Эмма Иса:
«Маңа бири элини дегирди, чүнки Мен Өзүмден
бир гүйҗүң чыканыны аңдым» дийди. 47 Аял гизлин
галып билмәнини гөрүп, титрәп, Онуң өңүнде ере
йыкылды. Бүтин халкың өңүнде нәме үчин Оңа
элини дегренини, шол бада хем шыпа тапаныны
айтды. 48 Иса оңа: «Гызым! Иманың саңа шыпа
берди. Саг-аман гит» дийди. 49 Иса бу сөзлери
айдып дурка, синагога башлыгының өйүнден бири
гелип: «Гызың айрылды, Мугаллымы азара гойма»
дийди. 50 Эмма Иса муны эшиденде, оңа: «Горкма,
диңе иман эт, ол гутулар» дийди. 51 Өе гелип
етенлеринде болса, Петрус, Яхя, Якуп ве гызың эне-
атасындан башга хич киме Өзи билен ичерик
гирмәге ругсат этмеди. 52 Хеммелер аглашып, яс
тутуп отырдылар. Иса: «Агламаң, ол өленок, ол
уклап ятыр» дийди. 53 Гызың өлүдигини
билйәндиклери үчин, Оңа гүлүшдилер. 54 Эмма Иса
хеммелери дашарык ковуп, гызың элинден тутды-
да, гыгырып: «Гызым, гал!» дийди. 55 Онуң рухы
ызына гелип, гыз шолбада ёкары галды. Иса оңа
нахар берилмегини буюрды. 56 Гызың эне-атасы гең
галды. Иса болса нәме боланыны хич киме
айтмазлыгы табшырды.

Иса он ики ресулыны ил арасына иберйәр

9 Иса он ики шәгирдини бир ере чагырып,
олара бүтин җынлары ковмага,
сыркавлыклара эм этмәге, гүйч хем ыгтыяр берип,
2 олары Худайың Патышалыгыны вагыз этмәге,
сыркавлара шыпа бермәге ёллады. 3 Олара шейле
дийди: «Ёл үчин хич зат алмаң: не таяк, не торба,
не чөрек, не пул, не-де ики көйнек. 4 Хайсы өе
барсаңыз, шол ерде галып, шол ерден хем ёла
чыкың. 5 Сизи ниреде кабул этмеселер, шол
шәхерден чыкып баряркаңыз, олара гүвәлик болар
ялы, аягыңызың тозуны какың». 6 Олар-да ёла
дүшүп, обама-оба айландылар, Хош Хабары ыглан
эдип, хемме ерде шыпа бердилер. 7 Тетрарх
Хиродес болан вакаларың барыны эшидип, гаты
алҗырады. Чүнки кәбирлери: «Яхя өлүмден
дирелипдир», 8 кәбирлери: «Ыляс пейда
болупдыр», башгалары хем: «Гадым
пыгамберлериң бири дирелипдир»
дийишйәрдилер. 9 Хиродес болса: «Мен Яхяның
башыны кесдим, йөне бу хабарларыны эшидйән
Адамым кимкә?» дийип, Оны гөрҗек болярды.

Иса бәш мүң адамы доюряр

10 Ресуллар ызларына өврүлип геленлеринде, өз
эден ишлерини Иса хабар бердилер. Ол хем олары
янына алып, Бетсайда диен шәхериң голайында
бир чола ере чекилди. 11 Халайык муны билип,
Онуң ызындан барды. Ол хем олары оңат
гаршылап, Худайың Патышалыгы хакда гүррүң
берип, шыпа мәтәчлери сагалтды. 12 Гүн яшып
барярка, Онкилер Исаның янына гелип, шейле
дийдилер: «Халкы гойбер, төверекдәки обалара,
мейданлара гидип, ятара ер ве азык тапсынлар.
Чүнки биз бир чола ерде». 13 Эмма Ол: «Олара сиз
иере зат бериң» дийди. Олар хем: «Гидип, бүтин бу
халайыга иймит сатын алмасак, бизиң бәш чөрек
билен ики балыкдан башга задымыз ёк» дийдилер.
14 Себәби олар бәш мүңе голай адамды. Эмма Иса
шәгиртлерине: «Олары элли-эллиден топар-топар
бөлүң-де отурдың» дийип табшырды. 15 Олар хем
шейле эдип, хеммелери отуртдылар. 16 Иса болса
бәш чөрек билен ики балыгы алып, Гөге бакып,
олар үчин шүкүр этди-де, халка пайлар ялы,
бөлүшдирип, шәгиртлерине берди. 17 Хеммелер
ийип дойды, артып галан чөрегиң дөвүмлерини
болса йыгнап, он ики себеди долдурдылар.

Петрусың Месихи танамагы

18 Бир гүн Иса екеликде дога эдйәрди, шәгиртлери
хем Онуң янындады. Иса олардан: «Халк Маңа ким
диййәр?» дийип сорады. 19 Олар шейле җогап
бердилер: «Чокундырыҗы Яхя диййәрлер.
Кәбирлери-де Ыляс, кәбирлери хем гадым
пыгамберлериң бири дирелипдир диййәр».
20 Олара: «Сиз Маңа ким диййәрсиңиз?» дийди.
Петрус: «Сен Худайың Месихисиң» дийди. 21 Иса
болса муны хич киме айтмаң дийип, олара берк
табшырды. 22 Ол ене шейле дийди: «Ынсан Оглы
көп гөрги гөрмели, яшулулар, баш руханылар ве
канунчылар тарапындан рет эдилмели,
өлдүрилмели ве өленден үч гүнден соң
дирелмелидир». 23 Хеммелере шейле дийди: «Ким
Мениң ызыма эермек ислейән болса, өзүни инкәр
этсин-де, хер гүн хачыны алып, ызыма дүшсүн.
24 Чүнки ким җаныны халас этмек ислесе, оны
йитирер, йөне ким җаныны Мениң угрумда
йитирсе, оны халас эдер. 25 Себәби бир адам бүтин
дүнйәни газанып-да, өзүни ёгалтса я өзүне зыян
етирсе, оңа нәме пейдасы бар? 26 Ким Менден ве
Мениң сөзлеримден утанса, Ынсан Оглы-да
Өзүниң, Атасының ве мукаддес перишделериң
шөхраты билен гелен махалы ондан утанар.
27 Эмма сизе догрусыны айдярын: бу ерде
дуранларың арасында Худайың Патышалыгыны

гөрмезден өң өлүми датмаҗак кәбир адамлар бар».

Исаның гөрнүши үйтгейәр

28 Бу сөзлери айданындан секиз гүне голай вагт
гечєнсоң, Иса Петрусы, Яхяны ве Якубы янына
алып, дога этмәге дага чыкды. 29 Дога эдип отырка,
Онуң йүз кешби үйтгәп, эгинбашы ялдырап агарды.
30 Ине, ики адам Онуң билен гүррүң эдип дурдулар.
Бу Муса билен Ылясды. 31 Олар шөхрат билен пейда
болуп, Онуң Иерусалимде амала ашҗак айрылышы
хакда гүррүң эдйәрдилер. 32 Петрус билен онуң
янындакылары укы басмарлаярды, йөне укудан
ачыланларында, Исаның шөхратыны хем Онуң
янында дуран ики адамы гөрдүлер. 33 Муса билен
Ыляс Исаның янындан айрылып баряркалар,
Петрус нәме диййәнини билмән Оңа: «Уссат, Бизе
бу ерде болмак говы, үч чадыр гуралы: бири –
Саңа, бири – Муса, бири – Ыляса» дийди. 34 Петрус
булары айдып дурка, бир булут гелип, олара көлеге
салды. Олар булуда гиренлеринде горкдулар.
35 Булутдан: «Мениң сөйгүли † Оглум Бу! Оны
диңләң» диен оваз гелди. 36 Бу оваз гелен вагты,
Иса еке галды. Шәгиртлер болса дымып, гөрен
затлары барада шол гүнлерде хич киме гүррүң
бермедилер.

Арвах ёлуган огланың сагалдылышы

37 Шол гүнүң эртеси дагдан иненлеринде, бир улы
мәреке Исаны гаршылады. 38 Мәрекәниң ичинден
бир адам гыгырып, шейле дийди: «Мугаллым! Саңа
ялбарярын, мениң оглума бир серет, чүнки ол
мениң ялңыз чагам. 39 Ине, оны бир рух тутяр-да,
чага бирден чыгыряр. Рух силтерләп, онуң
агзындан ак көпүк гетирип, пагыш-пара эденден
соң, ондан зордан айрыляр. 40 Оны чыкармаклары
үчин, Сениң шәгиртлериңе ялбардым, йөне олар
башармадылар». 41 Иса оңа: «Эй, ёлдан чыкан
имансыз несил! Мен хачана ченли сиз билен биле
болуп, сизе чыдайын? Оглуңы бәрик гетир» дийди.
42 Чага Исаның янына гелйәркә, җын оны ере уруп,
көп силтерледи. Эмма Иса арваха кәйәп, чаганы
сагалдып, атасына говшурды. 43 Хеммелер Худайың
бейикдигине гең галдылар. Хеммелер Исаның
бүтин ишлерине гең галышып дуркалар, Ол Өз
шәгиртлерине: 44 «Бу сөзлер гулагыңызда галсын:
Ынсан Оглы ынсан элине берлер» дийди. 45 Эмма
олар бу сөзе дүшүнмедилер. Сөз олар акыл
етирмез ялы яшырынды, олар хем бу барада
Исадан сорамага чекиндилер.

Иң улы ким?

46 Шәгиртлериң арасында оларың хайсының
улудыгы барада җедел йүзе чыкды. 47 Иса оларың
йүрегиндәки пикири аңып, бир чаганы алды-да,
янында дурузды. 48 Онсоң олара шейле дийди:
«Ким бу чаганы Мениң адымдан кабул этсе, Мени
кабул этдигидир. Ким-де Мени кабул этсе, Мени
Ёллманы кабул этдигидир. Сизиң араңызда ким
хеммеден кичи болса, ол улы болар». 49 Яхя шейле
дийди: «Мугаллым! Биз Сениң адың билен
җынлары чыкарян бир адамы гөрүп, оны бөкдедик,
чүнки ол бизиң билен бирликде Сениң ызыңа
эеренок». 50 Иса оңа: «Оны бөкдемәң! Чүнки ким
сизе гаршы болмаса, сизиң тарапдарыңыздыр»
дийди.

Самариялылар Исаны ислемейәр

51 Гөге алынмалы махалы голайланда, Иса
Иерусалиме тарап айгытлы ёла дүшди. 52 Ол
Өзүнден өң бирнәче чапары ёллады. Олар хем Оңа
тайярлык гөрмек үчин барып, самариялыларың
бир обасына гирдилер. 53 Эмма Оны ол ерде кабул
этмедилер, чүнки угры Иерусалиме тарапды.
54 Шәгиртлери Якуп билен Яхя муны гөрүп: «Я Реб!
Олары хеләк этсин дийип, Ылясың эдиши ялы,
Гөкден от ягдырмагымызы ислейәрсиңми?»
дийдилер. 55 Иса өврүлип, олара кәеди: «Сиз хайсы
рухдандыгыңызы билмейәрсиңиз. 56 Ынсан оглы
адамлары хеләк этмәге дәл-де, халас этмәге гелди».
Онсоң башга оба гитдилер.

Исаның ызына эермек

57 Ёл билен баряркалар, бир адам Оңа: «Я Реб! Сен
нирә гитсең, мен-де ызыңа дүшерин» дийди. 58 Иса
оңа: «Тилкилериң сүрени, гушларың хөвүртгеси
бардыр, йөне Ынсан Оглуның башыны гояра-да
ери ёкдур» дийди. 59 Башга бирине: «Мениң ызыма
дүш» дийди. Эмма ол: «Я Реб! Ругсат эт, өңүрти
гидип, какамы җайлайын» дийди. 60 Эмма Иса оңа:
«Гой, өлүлер өз өлүлерини җайласынлар, йөне сен
гит-де, Худайың Патышалыгыны вагыз эт» дийди.
61 Ене бириси: «Я Реб! Сениң ызыңа дүшейин, йөне
ругсат бер, өңүрти өз машгалам билен
хошлашайын» дийди. 62 Иса оңа: «Элине азалы
алансоң, ызына середйән адам Худайың
Патышалыгына ярашмаз» дийди.

Етмишлер ил арасына иберилйәр

10 Шундан соң Реб башга етмиш адамы белләп,
олары Өз гитҗек болуп йөрен әхли
шәхерлерине, ерлерине ики-икиден өңүнден
ёллады. 2 Олара шейле дийди: «Хасыл бол, йөне

---

† *Сөйгүли – иң гадымы голязмаларда: «сайланан».*

ишгәр аз. Хасылыны йыгмага ишгәр иберер ялы,
хасыл эеси Реббе ялбарың. 3 Гидиң! Ине, Мен сизи
мөҗеклер арасына гузулар ялы ёллаярын.
4 Яныңыза не халта, не торба, не-де чарык алың.
Ёлда хич киме салам бермәң. 5 Хайсы өе барсаңыз,
өңүрти: „Бу өе парахатлык!" дийиң. 6 Ол өйде
парахатлыгы сөййән адам бар болса, саламыңыз
онуң үстүне гонар, ёк-да болса, ене өзүңизе
өврүлер. 7 Ол өйде галып, оларың беренлерини
ийип-ичиң, чүнки ишгәр өз муздуна мынасыпдыр.
Өйден-өе гитмәң. 8 Бир шәхере барып, кабул
эдилениңизде, өңүңизде нәме гоюлса, шоны ийиң.
9 Ол ердәки сыркавлара шыпа бериң-де: „Худайың
Патышалыгы сизе голайлады" дийиң. 10 Эмма бир
шәхере барып, кабул эдилмәниңизде, онуң
көчелерине чыкың-да, шейле дийиң:
11 „Шәхериңизде аягымыза япышан тозаны-да сизе
гаршы какярыс. Йөне Худайың Патышалыгының
өзүңизе голайлашаныны билиң". 12 Мен сизе шол
гүнде Содомың ягдайының ол шәхериң
ягдайындан хас еңил болҗагыны айдярын. 13 Вай
саңа, эй Хоразин! Вай саңа, эй Бетсайда! Сизде йүзе
чыкан мугҗызалар Сурда ве Сайдада йүзе чыкан
болсады, онда олар эййәм җул хем күлүң ичинде
отурып тоба эдердилер. 14 Эмма магшар гүни Суруң
ве Сайданың ягдайы сизиң ягдайыңыздан хас еңил
болар. 15 Сен, эй Капернаум, арша
гөтерилерсиңми? Ёк, довзаха ченли ашак
ташланарсың. 16 Сизи диңлән Мени диңләр, сизи
рет эден Мени рет эдер. Мени рет эден болса,
Мени Ёллаными рет эдер». 17 Ол етмиш шәгирт
шатлык билен өврүлип: «Я Реб! Сениң адыңы
агзанымызда, җынлар хем бизе боюн болярлар»
дийдилер. 18 Иса олара шейле дийди: «Мен
шейтаның Гөкден йылдырым ялы болуп ашак
иненини гөрдүм. 19 Ине, сизе йыланлары,
ичянлары ве душманың бүтин гүйҗүни депелемәге
ыгтыяр бердим, хич зат сизе зыян етирмез. 20 Йөне
рухларың сизе боюн болмагына дәл-де,
атларыңызың Гөкде язылмагына бегениң». 21 Шол
сагатда Иса Мукаддес Рух аркалы шатланып, шейле
дийди: «Эй, Ериң-гөгүң Ребби Атам, Сениң бу
затлары акылдарлардан, дүшүнҗелилерден
яшырып, кичиҗик чагалара аян эдениңе шүкүр
эдйәрин! Хава, Ата! Чүнки Сениң халайшың
шейледи». 22 Онсоң шәгиртлерине шейле
йүзленди: «Хемме зады Маңа Атам табшырды,
Оглуң кимдигини Атадан башга хич ким билмез.
Атаның хем кимдигини Огулдан ве Оглуң әшгәр
этмек ислейән адамларындан башга хич ким
билмез». 23 Йөрите шәгиртлере йүзленип, шейле
дийди: «Сизиң гөрйән затларыңызы гөрйән гөзлер
не багтлы! 24 Сизе айдярын: көп пыгамберлер,
патышалар сизиң гөрйәнлериңизи гөрмек
иследилер, йөне гөрмедилер, сизиң
эшидйәнлериңизи эшитмек иследилер, йөне
эшитмедилер».

Оңат самарияллы

25 Ине, бир канунчы туруп, Исаны сынамак үчин:
«Мугаллым! Эбеди яшайшы мирас алмак үчин,
мениң нәме этмегим герек?» дийип. Ондан сорады.
26 Иса оңа сораг билен йүзленди: «Канунда нәме
язылыпдыр? Сен нәхили окаярсың?» 27 Ол:
«Худайың Ребби бүтин калбың, бүтин җаның, бүтин
гүйҗүң ве бүтин дүшүнҗәң билен сөй, гоңшыңы
өзүң ялы сөй» дийди. 28 Иса оңа: «Догры җогап
бердиң, шуны эт, яшарсың» дийди. 29 Эмма ол
өзүни аклаҗак болуп: «Мениң гоңшым ким?»
дийип, Исадан сорады. 30 Иса оңа шейле җогап
берди: «Бир адам Иерусалимден Эриха барярка,
гаракчыларың элине дүшйәр. Олар онуң
эшиклерини эгнинден сыпырып алярлар-да, оны
енҗип, чалаҗан ташлап гидйәрлер. 31 Төтәнликде
бир руханы шол ёлдан барярка, ол адамы гөренде,
ёлуң ол тарапы билен гечип гидйәр. 32 Онсоң бир
левили-де шол ере гелип, оны гөренде, ёлуң ол
тарапы билен гечип гидйәр. 33 Йөне шол ёлдан
гечип барян бир самарияллы онуң үстүнден гелйәр,
оны гөрүп йүреги аваяр. 34 Онуң янына барып,
зейтун ягы билен шерап гуюп, яраларыны сараяр.
Онсоң ол адамы өз эшегине мүндүрип, бир
мыхманхана гетирип, оңа гарашык эдйәр. 35 Шол
гүнүң эртеси чыкарып мыхманханача ики динар
берип: „Муңа гарашык эт, артыкмач хараҗадыңы
өврүлип гелйәркәм берерин" дийййәр. 36 Сениң
пикириңче, бу үч адамың хайсысы гаракчыларың
элине дүшен адамың гоңшусы боляр?» 37 Канунчы:
«Оңа рехим эден адам» дийип җогап берди. Иса
хем оңа: «Бар, сен-де шонуң ялы эт» дийди.

Иса Марта билен Меръемиң өйүнде

38 Иса билен шәгиртлери ёлларына довам эдип
баряркалар, Ол бир оба гирди. Ол обада Марта
атлы бир аял Оны өйүне мыхман алды. 39 Бу аялың
Меръем атлы бир гыз доганы барды. Ол Исаның
аягына якын отурып, Онуң сөзлерине гулак асярды.
40 Марта хызмат билен башагай болуп йөршүне,
Исаның янына гелип, шейле дийди: «Я Реб! Гыз
доганымың мениң еке өзүме хызмат этдирип
йөрмеги сениң первайыңа дәлми? Оңа айт, маңа
көмеклешсин». 41 Иса оңа шейле дийди: «Марта,
Марта! Сен көп затлара аладаланып, биынҗалык
болярсың. 42 Йөне диңе бир зат герек. Меръем
өзүнден алынмаҗак оңат пайы сайлады».

Нәхили дога этмели

11 Гүнлериң биринде Иса бир ерде дога эдйәрди. Догасыны гутаранда, шәгиртлериниң бири Оңа: «Я Реб! Яхяның өз шәгиртлерине өвредиши ялы, Сен хем бизе дога этмеги өврет» дийди. 2 Олара шейле дийди: «Дога эдениңизде шейле дийиң: Эй, Гөкдәки Атамыз†! Адың мукаддес болсун. Патышалыгың гелсин, Гөкде болшы ялы, Ерде-де Сениң ислегиң амала ашсын. 3 Гүнделик чөрегимизи бизе гүнде бер. 4 Гүнәлеримизи геч. Чүнки биз хем өзүмизе гаршы гүнә эденлериң барының гүнәсини гечйәрис. Бизи сынага салма, бизи иблисден халас эт». 5 Онсоң Иса олара шейле дийди: «Айдалы, сизиң бириңизиң бир достуңыз бар. Ол ярыгиҗе оңа барып, шейле диййәр: „Дост! Маңа үч чөрек карз бер. 6 Чүнки бир достум ёлдан мениңкә гелди. Онуң өңүнде гояра задым ёк". 7 Ол хем ичерден шейле диййәр: „Маңа зәхмет берме, гапы эййәм япылды, чагаларым мениң билен биле дүшекде ятыр, мен туруп, саңа зат берип билҗек дәл". 8 Сизе диййәрин, яңкы достлук хатырасына туруп, оңа чөрек бермесе-де, онуң хөчҗетлиги үчин нәче ислесе берер. 9 Сизе диййәрин, диләң, сизе берлер. Агтарың, тапарсыңыз. Гапыны какың, сизе ачылар. 10 Чүнки хер дилән алар, агтаран тапар, гапы какана гапы ачылар. 11 Сизден хайсы ата оглы чөрек диләнде, оңа даш берер? Я-да балык диләнде, балык ерине оңа йылан берер? 12 Я-да юмуртга диләнде, оңа ичян берер? 13 Шейлеликде, эрбет болан сиз өз огланларыңыза оңат сылаглар бермеги билйән болсаңыз, Гөкдәки Атаңыз Өзүнден диләнлере хас-да көп Мукаддес Рухы берер!»

Иса ве Беелзебул

14 Бир гезек Иса бир лал җыны коврярды. Җын чыкан бадына, лал адам геплемәге башлады, халайык муңа геңиргенди. 15 Йөне оларың кәбири: «Ол җынларың ханы Беелзебул аркалы җынлары ковяр» дийдилер. 16 Бейлекилер хем Гөкден бир аламат гөркезмегини талап эдип, Оны сынамакчы болдулар. 17 Эмма Иса оларың пикирлерини билип, шейле дийди: «Ичинде бөлүнишик болан патышалык даргар, өз ичинден бөлнен өй йыкылар. 18 Шейтан өз ичинден бөлүнсе, онуң патышалыгы нәхили дурар? Муны сизиң „Җынлары Беелзебул аркалы ковяр" диййәниңиз үчин айдярын. 19 Мен җынлары Беелзебул аркалы ковян болсам, онда сизиң адамларыңыз олары ким аркалы ковяр? Мунуң үчин, олар сизе казылык эдерлер. 20 Мен җынлары Худайың бармагы аркалы ковян болсам, онда Худайың Патышалыгы сизе гелендир. 21 Долы ярагланан бир гүйчли адам өз өйүни гораян болса, онуң мал-мүлки ховпсузлыкдадыр. 22 Эмма өзүнден гүйчли адам хүҗүм эдип, оны еңсе, онда онуң буйсанян хемме ярагларыны алып, олҗасыны пайлар. 23 Мениң билен биле болмадык Маңа гаршыдыр, Мениң билен биле йыгмадык дагадар. 24 Ал-арвах адамдан чыканда, гурак ерлере айланып, дынчлык гөзлейәр, йөне оны тапманда: „Чыкан өйүме өврүлейин" диййәр. 25 Доланып геленде, өйүң сүпүрилги, ербе-ердигини гөрйәр. 26 Онсоң гидип, өзүнден хем эрбет еди рухы янына аляр-да, шол ере барып, месген тутяр. Шейлеликде, ол адамың соңкы ягдайы озалкысындан хем эрбет боляр». 27 Иса бу затлары айдып дурка, халайыгың арасындан бир аял сесини гаталдып: «Сени догран, Сени эмдирен эне не багтлы!» дийди. 28 Ол болса шейле җогап берди: «Хава, Худайың сөзүни эшидип, оны ерине етирйәнлер хас хем багтлыдыр!»

Юнусың аламаты

29 Халайык йыгнаныберенде, Иса шейле дийди: «Бу несил эрбет несил, ол аламат талап эдйәр, йөне оңа Юнус пыгамбериңкиден башга аламат берилмез. 30 Юнус Ниневия халкына нәхили аламат болан болса, шонуң ялы-да, Ынсан Оглы бу несле аламат болар. 31 Гүнортаның аял патышасы хөкүм гүнүнде бу неслиң адамлары билен билеликде галып, олары хөкүм эдер. Чүнки ол Сүлейманың пәхимини диңлемек үчин, Ериң ол уҗундан гелди, ине, бу ерде Сүлеймандан-да улы Бири бар. 32 Ниневия халкы хөкүм гүнүнде бу несил билен билеликде галып, оны хөкүм эдер, чүнки олар Юнусың вагзы билен тоба этдилер, ине, бу ерде Юнусдан-да улы Бири бар».

Бедениң ышыгы

33 Хич ким чыраны якып, гизлин ерде я-да галла өлчегиниң ашагында гойян дәлдир, терсине, ичери гиренлер ышыгы гөрер ялы, оны чыраданың үстүнде гойяндыр. 34 Сениң бедениң чырасы гөзүңдир. Гөзүң саг болса, бүтин бедениң хем ягты болар, гөзүң шикесли болса, бүтин бедениң хем гараңкы болар. 35 Шейлеликде, әгә бол, сендәки ышык гараңкы болаймасын. 36 Сениң бүтин бедениң ягты болуп, хич бир гараңкы ери ёк болса, чыра сени өз шөхлеси билен ягтылдян ялы, бедениң бүтинлей ягты болар».

† *Гөкдәки Атамыз – иң гадымы голязмаларда: «Ата».*

Вай гүнүңизе, фарисейлер!

37 Иса бу затлары айдып дурка, бир фарисей Оны өйүне нахара чагырды. Ол барып, сачак башында отурды. 38 Фарисей Онуң нахардан өң ювунманлыгыны гөренде геңиргенди. 39 Эмма Реб оңа шейле дийди: «Ине, сиз фарисейлер кәседир гап-чанагың дашыны арассалаярсыңыз, йөне ичиңиз огрулык хем яманлыкдан долы. 40 Акмаклар! Дашарыны ярадан ичерини-де яратмадымы? 41 Бар задыңыздан садака бериң, ине, хеммеси сизиң үчин арасса болар. 42 Вай гүнүңизе, эй фарисейлер! Чүнки сиз нарпыздан, садап отундан, хер хили гөк өнүмден зекат берйәрсиңиз, йөне адыллык ве Худайың сөйгүсини әсгермезлик эдйәрсиңиз. Сиз булары этмели, бейлекилери-де әсгермезлик этмели дәлдиңиз. 43 Вай гүнүңизе, эй фарисейлер! Чүнки сиз синагогаларда баш күрсүлери, базар ерлеринде салам алмагы сөййәрсиңиз. 44 Вай гүнүңизе! Чүнки сиз белгисиз габырлар ялысыңыз. Бу габырларың үстүнде гезйән адамлар оларың барлыгыны билйән дәлдир». 45 Канунчыларың бири Оңа: «Эй Мугаллым! Сен бу затлары айтмак билен, бизиң хем гөвнүмизе дегйәрсиң» дийди. 46 Иса хем шейле дийди: «Вай сизиң хем гүнүңизе, эй канунчылар! Чүнки сиз гөтермеги кын йүклери адамлара йүклейәрсиңиз, өзүңиз болса ол йүклере бир бармагыңызы хем дегирмейәрсиңиз. 47 Вай гүнүңизе! Чүнки сиз пыгамберлериң губурларыны салярсыңыз, олары өлдүренлер болса сизиң аталарыңыз. 48 Шейдип хем, аталарыңызың эден ишлерине гүвәлик берип, олар билен ылалашярсыңыз. Олар пыгамберлери өлдүрдилер, сиз хем оларың губурларыны салярсыңыз. 49 Шу себәпден хем Худайың хикмети айдыпдыр: „Мен олара пыгамберлер, ресуллар иберерин, оларың кәбирини өлдүрерлер, кәбирини хем ызарларлар". 50 Шонуң үчин, дүнйә гурлалы дөкүлен бүтин пыгамберлериң ганы шу несилден соралар. 51 Хава, Мен сизе айдярын: Хабылың ганындан башлап, тә гурбанлык эдилйән ер билен ыбадатхана арасында өлдүрилен Зекеряның ганына ченли дөкүлен ганлар шу несилден соралар. 52 Вай гүнүңизе, эй канунчылар! Чүнки сиз билимиң ачарыны алып гитдиңиз, не өзүңиз гирдиңиз, не-де гирҗеклере ёл бердиңиз». 53 Иса ол ерден гиденсоң, канунчылар билен фарисейлер Оны гаты гыссап, бирентек затлара җогап бермегини иследилер. 54 Шейлеликде, Онуң агзындан бир зат гапҗак болуп, дузак гурдулар.

Дуйдурыш ве хыҗувландырыш

12 Бу аралыкда халкдан мүңлерче адам үйшүшип, бири-бирлерине гысылышып дуркалар, Иса өңүрти Өз шәгиртлерине гүррүң бермәге башлады: «Өзүңизи фарисейлериң хамырмаясындан, ягны икийүзлүликден гораң. 2 Үсти ачылмаҗак япык зат, билинмеҗек гизлин зат ёкдур. 3 Гараңкылыкда нәме айтсаңыз, ягтылыкда эшидилер, ички отагларда чакан чавушыңыз тамларың үстүнден ыглан эдилер. 4 Эмма Мен, эй достларым, сизе айдярын, тени өлдүрип-де, башга зат этмеги башармаянлардан горкмаң. 5 Кимден горкмалыдыгыңызы Мен сизе айдайын: өлдүренден соң довзаха зыңмага гудраты гүйчли Худайдан горкуң. Хава, сизе айдярын, Ондан горкуң. 6 Бәш серче ики көпүге сатылмаярмы? Муңа гарамаздан, Худай оларың хич бирини унутмаяр. 7 Сизиң башыңызың сачлары хем бүтинлей саналгыдыр. Горкмаң, сиз көп серчелерден гымматлысыңыз. 8 Сизе диййәрин, ким Мени адамларың өңүнде ыкрар этсе, Ынсан Оглы хем оны Худайың перишделериниң өңүнде ыкрар эдер. 9 Ким Мени адамларың өңүнде инкәр этсе, ол Худайың перишделериниң өңүнде инкәр эдилер. 10 Ким Ынсан Оглуна гаршы бир сөз айтса, багышланар, йөне ким Мукаддес Руха дил етирсе, багышланмаз. 11 Сизи синагогалара, башлыкларың, хөкүмдарларың өңүне гетиренлеринде, нәхили, нәме җогап берҗегиңизи, нәме дийҗегиңизи гайгы этмәң. 12 Чүнки Мукаддес Рух нәме диймелидигиңизи шол сагадың өзүнде сизе өвредер».

Бай акмак

13 Халайыгың арасындан бири Оңа: «Мугаллым! Доганыма айт, гой, ол мирасы мениң билен бөлүшсин» дийди. 14 Иса оңа: «Эй адам, ким Мени сизиң казыңыз я мирас бөлүҗиңиз эдип белледи?» дийди. 15 Онсоң олара: «Хабардар болуң! Өзүңизи хер хили бетнебисликден гораң, чүнки бириниң яшайшы онуң мал-мүлкүниң боллугына баглы дәлдир» дийди. 16 Олара бир тымсал айтды: «Бир бай адамың ери бол хасыл берйәр. 17 Ол адам: „Нәме этсемкәм? Хасылымы гоймага җайым ёк" дийип ичини гепледйәр. 18 Онсоң шейле диййәр: „Шейле эдерин: аммарларымы сөкүп, улурак аммарлар саларын-да, бүтин галламы, бар задымы шол ере йыгнап, 19 өзүме: Эй җаным, көп йыл үчин йыгналан биртопар задым бар, дынҗыңы ал, ий, ич, кейп чек" диерин. 20 Эмма Худай оңа: „Эй акмак! Эдил шу гиҗәниң өзүнде җаның сенден алнар. Онсоң тайярлан затларың киме галар?" диййәр.

21 Худайың назарында бай болман, өзи үчин дөвлет
йыгнаян адамың ягдайы шейледир».

Гайгы этмәң

22 Онсоң Иса шәгиртлерине шейле несихат берди:
«Шонуң үчин сизе дийййәрин: нәме иеркәм дийип
җаныңызы, нәме гееркәм дийип тениңизи гайгы
этмәң. 23 Җан – иймитден, тен эгин-эшикден
ёкарыдыр. 24 Гаргалара середиң, олар не экйәр, не-
де оряр. Оларың не аммарлары, не-де азык
сакланян җайлары бар. Муңа гарамаздан, Худай
олары иймитлендирйәр. Сиз гушлардан нәче
гымматлысыңыз! 25 Сизиң хайсы бириңиз алада
эдип, өз боюңызы тирсек бойы артдырып
билйәрсиңиз? 26 Бу кичиҗик зады эдип билмейән
болсаңыз, онда нәмә галан затларың гайгысыны
эдйәрсиңиз? 27 Лилияларың өсүшине середиң, олар
не зәхмет чекйәр, не-де йүп эгирйәр. Эмма сизе
дийййәрин: Сүлейман өзүниң бүтин шан-
шөхратында хем буларың бири ялы-да
гейинмәнди. 28 Бу гүн мейданда болуп, эртир оҗага
ташланян оты Худай шейле гейиндирйән болса,
сизи нәхили артык гейиндирер, эй, иманы азлар!
29 Сиз-де нәме ийҗегиңизи, нәме ичҗегиңизи
агтармаң, гайгы этмәң. 30 Чүнки дүнйәниң
миллетлери буларың хеммесини агтарярлар,
Атаңыз хем буларың сизе герекдигини билйәр.
31 Худайың патышалыгыны агтарың, бу затларың
хем бары сизе онуң үстүне гошулып берлер.
32 Горкма, эй кичиҗик сүри! Чүнки Атаңыз
Патышалыгы сизе бермәге разы болды. 33 Нәмәңиз
бар болса сатың, садака бериң. Өзүңизе Гөкде
көнелмейән киселер, түкенмейән хазына тайярлаң.
Ол ере огры голайлашян дәлдир, гүе дегйән
дәлдир. 34 Хазынаңыз ниреде болса, йүрегиңиз хем
шол ерде болар».

Оя хем тайярлыклы болуң

35 Биллериңиз гушалгы, чыраларыңыз якылгы
болсун. 36 Агалары тойдан гелип, гапыны каканда,
тиз оңа ачмак үчин гарашян адамлар ялы болуң.
37 Агасы геленде, оядыгыны гөрҗек хызматкәрлери
нәхили багтлы! Сизе догрусыны айдярын, ол
билини гушап, олары сачак башында отурдып,
гелер-де, олара хызмат эдер. 38 Икинҗи нобатда я-
да үчүнҗи нобатда гелип-де, оларың оядыгыны
гөрсе, ол хызматкәрлер багтлыдыр. 39 Эмма муны
билиң: өй эеси огрының хайсы сагатда гелҗегини
билседи, оя галарды ве өйүни ярдырмазды. 40 Сиз
хем тайяр болуң. Чүнки Ынсан Оглы осламаян
сагадыңызда гелер». 41 Шонда Петрус: «Я Реб! Бу
тымсалы диңе бизе айдярсыңмы я-да хеммелере?»
дийди. 42 Реб шейле дийди: «Онда, вагтлы-вагтында
хызматкәрлере нахар пайларыны бермек үчин,
агасының оларың үстүнден гоян садык хем акыллы
иш доландырыҗысы ким? 43 Агасы геленде, онуң
шейле эдип йөренини гөрҗек хызматкәри не
багтлы! 44 Сизе догрусыны айдярын: агасы бүтин
мал-мүлкүни шоңа ынанар. 45 Бу хызматкәр өз
ичинден: „Агам гич гелер" дийип, хызматкәрлери,
кенизлери урмага, ийип-ичип серхош болмага
башласа, 46 Ол хызматкәриң агасы онуң осламаян
гүнүнде, билмейән сагадында гелип, оны ики
бөлер-де, пайыны имансызларыңкы билен деӊ
эдер. 47 Агасының ислегини билип,
тайынланмадык, онуң ислегини ерине етирмедик
хызматкәр көп енҗилер. 48 Йөне билмән, таяга
мынасып иш эден аз енҗилер. Киме көп берлен
болса, ондан хас көп талап эдилер, киме көп зат
ынанылан болса, ондан көп хем исленер. 49 Мен
дүнйә от ягдырмага гелдим, артыкмач туташып
янмагыны нәхили арзув эдйәрин! 50 Мениң ерине
етирмели бир чокунмам бар, бу болянча нәхили
дарыгярын! 51 Мен ер йүзүне парахатлык гетирмәге
гелендир өйдйәрсиңизми? Ёк, сизе айдярын:
терсине, бөлүнишик гетирмәге гелдим. 52 Мундан
бейләк бир өйде яшаян бәш адам бөлүнишип,
үчүси икисине гаршы, икиси хем үчүсине гаршы
болар. 53 Ата огла гаршы, огул ата гаршы, эне гыза
гаршы, гыз хем энә гаршы, гайынене гелне гаршы,
гелин хем гайыненә гаршы болар».

Аламатлара дүшүнмек

54 Иса халайыга хем шейле дийди: «Сиз бир
булудың гүнбатардан галаныны гөрен бадыңыза:
„Ягыш гелйәр" дийййәрсиңиз, шейле хем боляр.
55 Ел илерден өвсенде: „Ыссы болҗак"
дийййәрсиңиз, шейле хем боляр. 56 Эй икийүзлүлер!
Ериң, Гөгүң йүзүни танап билйән сиз, нәхили
боляр-да, хәзирки вагты танап билмейәрсиңиз?
57 Нәме үчин өз яныңыздан догрыны сайгарып
билмейәрсиңиз? 58 Давагәриң билен хәкиме
бaряркаң, ёлда онуң билен ярашҗак бол, ол сени
казының өңүне сүрмесин, казы хем сени
нобатчының элине бермесин, нобатчы хем сени
зындана салмасын. 59 Саңа айдярын, соңкуҗа
көпүгиңи берйәнчәң, ол ерден чыкмарсың».

Тоба эдиң

13 Шол вагт бирнәче адам гелип, Пилатусың
гурбанларыны өз ганларына гаран
җелилелилери хакда Оңа гүррүң бердилер. 2 Иса
шейле җогап берди: «Бу гөргүлери гөрендиклери
үчин, сиз ол җелилелилери бейлеки бүтин
җелилелилерден гүнәкәрдир өйдйәрсиңизми?
3 Мен сизе дийййәрин: ёк! Йөне тоба этмесеңиз,

сизиң хеммәңиз шейле хеләк боларсыңыз. 4 Я-да
үстлерине Силоам минарасы йыкылып өлен ол он
секиз адамы Иерусалимде яшаян әхли адамлардан
языклыдыр өйдйәрсиңизми? 5 Мен сизе диййәрин:
ёк! Йөне тоба этмесеңиз, сизиң хеммәңиз шолар
ялы хеләк боларсыңыз».

Миве бермейән агач

6 Онсоң Иса олара шу тымсалы айтды: «Бир
адамың багында битип отуран бир инҗир агаҗы
бар экен. Ол гелип, ондан миве агтаряр, йөне
тапмаяр. 7 Багбана: „Ине, үч йылдыр, мен гелип, бу
агачдан миве агтарярын, эмма тапмаярын. Оны
кес, нәмә ери бидерек тутуп отыр?" диййәр. 8 Эмма
багбан оңа шейле диййәр: „Ага, оңа бу йыл хем
дегме, мен онуң төверегини газып, дөкүнләйин.
9 Миве берсә оңат, бермесе-де, гелҗек йыл
кесәерсиң"».

Бир аялың сагалдылышы

10 Иса Сабат гүни синагогаларың биринде сапак
берип отырды. 11 Ол ерде он секиз йыл бәри
ичинде эҗизлик рухы болан бир аял барды. Ол ики
эпленип, асла гөнелип билмейәрди. 12 Иса оны
гөренде, янына чагырып, оңа: «Начар! Сен өз
эҗизлигиңден халас эдилдиң» дийди. 13 Онсоң
элини онуң үстүнде гойды велин, аял деррев
гөнелди-де, Худайы шөхратландырмага башлады.
14 Синагоганың башлыгы Исаның Сабат гүни шыпа
беренине гахары гелди, халайыга йүзленип: «Иш
этмек үчин алты гүн бардыр, шыпа тапмага Сабат
гүни дәл-де, шол гүнлерде гелиң» дийди. 15 Реб хем
оңа шейле дийди: «Икийүзлүлер! Сизиң хайсы
бириңиз Сабат гүни өкүз я эшегини ахырың
башындан чөзүп, сува якмага әкитмейәр? 16 Бу
болса Ыбрайымың он секиз йыллап шейтан
тарапындан багланан гызы. Ол Сабат гүни бу
даңыдан халас эдилмели дәлми?» 17 Иса бу сөзлери
айданда, Оңа гаршы чыкянларың хеммеси
утандылар, Онуң эдйән дабаралы ишлерине бүтин
халайык бегенди.

Горчица тохумы ве хамырмая

18 Онсоң Иса шейле дийди: «Худайың
Патышалыгы нәмә меңзейәр? Мен оны нәмә
меңзедейин? 19 Ол бир адамың алып, өз багында
экен горчица тохумы ялыдыр. Ол өсүп, бир улы
агач болды, гөгүң гушлары шахаларында
хөвүртгеледилер». 20 Ене-де шейле дийди:
«Худайың Патышалыгыны нәмә меңзедейин? 21 Ол
бир аялың алып, бүтин хамыр туршаянча үч чанак
уна гошан хамырмаясы ялыдыр».

Дар гапы

22 Иса Иерусалиме тарап баршына, шәхерлериң,
обаларың ичинден гечип, сапак берйәрди. 23 Бир
адам Оңа: «Я Реб! Халас болҗаклар азмы?» дийди.
Иса олара шейле дийди: 24 Дар гапыдан гирмәге
чалшың, чүнки сизе диййәрин: бирентеклер
гирҗек болар, йөне башармаз. 25 Өй эеси туруп,
гапыны япанда, сиз дашарда галып: „Я Реб, гапыны
бизе ач" дийип, гапыны какмага дурарсыңыз. Эмма
Ол сизе: „Мен сизи танамаярын, нireден
гелендигиңизи билмейәрин" дийип җогап берер.
26 Шонда сиз шейле диерсиңиз: „Биз Сениң өңүңде
ийип-ичдик, Сен бизиң көчелеримизде сапак
бердиң". 27 Эмма Ол: „Мен сизи танамаярын,
ниредендигиңизи билмейәрин дийип айдярын
ахырын. Барыңыз янымдан айрылың, эй, нәхак иш
эденлер" диер. 28 Ыбрайымы, Ысхагы, Якубы ве
әхли пыгамберлери Худайың Патышалыгында,
өзүңизиң болса дашарык ковуланыңызы
гөрениңизде, ол ерде аглама ве диш гыҗама
болар. 29 Гүндогардан, гүнбатардан,
демиргазыкдан, гүнортадан адамлар гелип,
Худайың Патышалыгында сачак башында
отурарлар. 30 Ине, илкинҗилер болҗак ахыркылар
бар ве ахыркылар болҗак илкинҗилер бар».

Эй Иерусалим!

31 Шол вагт кәбир фарисейлер гелип, Оңа: «Бу
ерден айрыл, гит, Хиродес Сени өлдүрмек ислейәр»
дийдилер. 32 Иса олара шейле дийди: «Гидиң-де, ол
тилкә айдың, ине, Мен бу гүн ве эртир җынлары
ковуп, шыпа берерин, үчүнҗи гүни ишими
битирерин. 33 Йөне Мен бу гүн, эртир ве биригүн ёл
йөремели. Чүнки бир пыгамбериң Иерусалимден
дашарда өлмеги болуп билҗек зат дәлдир. 34 Эй
Иерусалим! Пыгамберлери өлдүрйән, өзүне
ибериленлери дашлаян Иерусалим! Бир товугың
җүйҗелерини ганатларының ашагына йыгнайшы
ялы, Мен хем нәче гезек сениң чагаларыңы
үйшүрҗек болдум, эмма сиз ислемедиңиз! 35 Ине,
өйүңиз сизе хараба болуп галяр. Мен сизе
айдярын: сиз: „Реббиң адындан гелен гутлы
болсун" диене деңеч Мени гөрмерсиңиз».

Иса бир фарисейиң өйүнде

14 Бир Сабат гүни Иса фарисейлериң
башлыкларындан бириниң өйүне нахара
гелди. Олар хем Оны гөз астына алярдылар. 2 Ине,
сув йыгнанма кеселли бир адам Онуң гаршысына
гелди. 3 Иса канунчылара, фарисейлере йүзленип:
«Сабат гүни шыпа бермек догрумы я догры
дәлми?» дийди. 4 Олар сеслерини чыкармадылар.

Иса хем яңкы адамы янына чекип, оны сагалдып
гойберди. 5 Онсоң олардан: «Сабат гүни сизден
бириниң эшеги † я-да өкүзи гуя гачса, оны деррев
чыкармазмы?» дийип сорады. 6 Олар бу сораглара
җогап берип билмедилер. 7 Иса чагырыланларың
төри сайлаяндыкларыны гөрүп, олара бир тымсал
айтды: 8 Бири сени тоя чагыранда, барып, төре
гечме, ол сенден хас гадырлы бирини хем чагыран
болаймасын. 9 Сени чагыран гелип, саңа: „Ериңи
муңа бер" дийәймесин. Онсоң сен утанып, иң пес
ерде отурмалы боларсың. 10 Чагырыланыңда, сени
чагыран яныңа гелип: „Эй дост! Төре геч" диер ялы,
барып, иң пес ерде отур. Онсоң сачак башында
өзүң билен отуранларың янында хорматың болар.
11 Чүнки ким өзүни бейгелтсе, песелер, өзүни
песелтсе, бейгелер».

Кимлери нахара чагырмалы

12 Онсоң Иса Өзүни чагырана шейле дийди:
«Өйләнлик я-да агшамлык нахарыны берeңде
достларыңы, доганларыңы я гарындашларыңы, я-
да бай гоңшуларыңы чагырма. Чагырсаң, олар хем
сени чагырып, өвезини долар. 13 Зыяпат береңде
гарыплары, майыплары, агсаклары, көрлери
чагыр. 14 Олар саңа өвезини долуп билмедиклери
үчин, сен багтлы боларсың, чүнки догруларың
дирелен вагты, саңа онуң өвези берлер». 15 Иса
билен биле сачак башында отуранларың бири
муны эшиденде Оңа: «Худайың патышалыгында
чөрек ийҗек не багтлы!» дийди. 16 Ол хем оңа
шейле дийди: «Бир адам улы зыяпат берип,
биртопар адамы чагыряр. 17 Нахар вагты боланда
чагырыланлара: „Гелиң, әхли зат тайяр" дийип,
хызматкәрини иберйәр. 18 Эмма оларың бары,
диллешен ялы, өтүнч сорамага башлаярлар.
Илкинҗиси оңа: „Мен бир бөлек ер сатын алдым,
гидип шоны гөрмели. Хайыш эдйәрин, мени
багышла" дийййәр. 19 Бейлекиси: „Мен бәш җүбүт
өкүз сатын алдым, шолары барламага барярын.
Хайыш эдйәрин, мени багышла" дийййәр. 20 Ене
бири: „Мен яңы өйлендим, шонуң үчин гелип
билмейәрин" дийййәр. 21 Хызматкәр гелип, булары
агасына хабар берйәр. Онсоң өй эеси гахарланып,
хызматкәрине: „Тиз шәхериң көчелерине,
ёлларына гит-де, гарыплары, майыплары, көрлери,
агсаклары, шу ере гетир" дийййәр. 22 Хызматкәр:
„Ага! Сениң айданың ерине етирилди, йөне энтек
хем ер бар" дийййәр. 23 Онсоң ага хызматкәрине:
„Ёллара, хаятлара бар-да, адамлары гүйч билен
гетир, өйүм долсун" дийййәр. 24 Сизе айдярын,
чагырылан адамларың екеҗеси хем Мениң зыяпат
нахарымдан датмаз».

† *Эшеги – иң гадымы голязмаларда: «оглы».*

Исаның шәгиртлери

25 Улы мәреке Иса билен биле барярды. Иса
ызына өврүлип, олара шейле дийди: 26 Ким Мениң
яныма гелип, атасыны, энесини, аялыны, оглан-
ушагыны, доганыны, уясыны хатда өз җаныны хем
йигренмесе, Мениң шәгирдим болуп билмез.
27 Ким өз хачыны гөтерип, Мениң ызыма дүшмесе,
Мениң шәгирдим болуп билмез. 28 Сизден бири
бир минара салҗак боляр диели. Ол: „Муны
тамамламага пулум етермикә?" дийип, илки
отурып, харҗыны хасапламазмы? 29 Чүнки бинаны
тутуп, соң иши тамамлап билмесе, муны
гөренлериң хеммеси оңа гүлүп: 30 „Бу адам салмага
башлады велин, йөне тамамлап билмеди" диер.
31 Я-да бир патыша башга бир патыша билен уруш
этмәге баряр диели. Он мүң эсгер билен үстүме
гелйән йигрими мүңе гаршылык гөркезмеги
башарарынмы дийип, илки отурып
маслахатлашмазмы? 32 Башармаҗак болса, ол
душман энтек узакдака, илчи иберип, ярашык
шертлерини сорар. 33 Шейлеликде, сизиң хер
бириңиз бар задыңыздан эл чекмесеңиз, Мениң
шәгирдим болуп билмерсиңиз. 34 Дуз говы затдыр,
йөне ол өз тагамыны йитирсе, онда оңа нәме
билен тагам берлер? 35 Ол не ере, не-де дөкүне
ярар, оны дашарык зыңарлар. Гулагы барлар
эшитсин!»

Йитен гоюн тымсалы

15 Бүтин салгытчылардыр гүнәкәрлер Исаның
айдянларыны диңлеҗек болуп, Онуң дашына
үйшүшйәрдилер. 2 Фарисейлер билен канунчылар
болса: «Бу адам гүнәкәрлери кабул эдйәр, олар
билен биле нахар иййәр» дийип
хүңүрдешйәрдилер. 3 Онсоң Иса олара шу тымсалы
айтды: 4 Сизден бириниң йүз гойны бар ве оларың
бирини йитирйәр диели. Ол тогсан докузысыны
дүзде гоюп, тапянча, йитениң ызындан гитмезми?
5 Тапанда болса оны бегенч билен гершине алып,
6 өйүне гелер. Онсоң достларыны, гоңшуларыны
чагырып: „Мениң билен биле шатланың. Мен
йитен гойнумы тапдым" диер. 7 Сизе айдярын:
шунуң ялы, тоба эден еке гүнәкәр үчин, Гөкде
болҗак шатлык тоба мәтәч дәл тогсан докуз догры
адам үчин болан шатлыкдан улы болар».

Йитен пул тымсалы

8 Я-да бир аялың он саны күмүш пулы бар ве
оларың бирини йитирйәр диели. Ол чыраны якып,
өйи сүпүрип, тапянча, дыкгат билен оны
гөзлемезми? 9 Тапанда болса өз җoраларыны,
гоңшуларыны чагырып: „Мениң билен биле

шатланың. Мен йитирен пулумы тапдым" диер.
[10] Шонуң ялы, Мен хем сизе айдярын: тоба эден еке
гүнәкәр үчин Худайың перишделериниң арасында
шатлык болар».

Йитен огул тымсалы

[11] Иса ене-де шейле дийди: «Бир адамың ики оглы
бар экен. [12] Кичи оглы какасына: „Кака, мал-
мүлкден маңа етенини бер" диййәр. Какасы хем
байлыгыны огулларының арасында бөлйәр.
[13] Бирнәче гүнден соң кичи оглы бар-ёгуны топлап,
бир даш юрда гидйәр, ол ерде айшы-эшретде
яшап, мал-мүлкүни совуряр. [14] Барыны совандан
соң, яңкы юрда гаты ачлык дүшүп, ол мәтәчлик
чекмәге башлаяр. [15] Шейлеликде, барып, шол
юртлуларың бирине гүнлүкчи боляр. Ол хем оны өз
өрүлерине доңуз бакмага ёллаяр. [16] Огланың
доңузларың ииййән көсүклери билен гарныны
дойрасы гелйәр, йөне оңа хич ким бермейәр. [17] Ол
ахырсоңы айңалып, өз-өзүне шейле диййәр:
„Какамың гүнлүкчилеринден бирентегиниң
артыкмач чөреклери бар, мен болсам бу ерде
ачлыкдан өлҗек болуп йөрүн! [18] Какамың янына
барып оңа: кака, Мен Худая † хем саңа гаршы гүнә
этдим. [19] Мен инди сениң оглуң дийилмәге
мынасып дәл, мени өз гүнлүкчилериңден бири ялы
эт" диейин. [20] Туруп, какасының янына гидйәр.
Энтек дашдака, какасы оны гөрүп, оңа йүреги
аваяр, ылгап барып оглуның бойнундан гуҗаклап,
оны огшаяр. [21] Оглы оңа: „Кака, мен Худая хем саңа
гаршы гүнә этдим. Мен инди сениң оглуң
дийилмәге мынасып дәл" диййәр. [22] Эмма какасы
хызматкәрлерине шейле табшырык берйәр:
„Деррев иң говы доны гетириң-де, оңа гейдириң.
Эллерине йүзүк, аякларына чарык бериң. [23] Бага
бакылан гөләни гетириң-де, дамагыны чалың,
ийип шатланалың! [24] Чүнки мениң бу оглум өлүди,
дирелди, йитипди, тапылды". Шейдип, олар той
этмәге башлаярлар. [25] Онуң улы оглы экин
мейданында экен. Гелип, өе голайланда, айдым-саз
хем танс сеси гулагына илйәр. [26] Хызматкәрлериң
бирини янына чагырып, мунуң нәмедигини
сораяр. [27] Ол хем оңа: „Доганың гелди. Какаң оны
саг-аман ызына аланы үчин, бага бакылан гөләниң
дамагыны чалды" диййәр. [28] Ол гахарланып,
ичерик гирмеҗек боляр. Какасы дашарык чыкып,
оңа ялбаряр. [29] Эмма ол какасына җогап берип
диййәр: „Ине, нәче йылдыр мен саңа хызмат
эдйәрин, сениң буйрукларыңа хич хачан гаршы
чыкамок. Муңа гарамаздан, өз достларым билен
шатлык эдер ялы, сен маңа хич хачан бир чебиш
хем бермедиң. [30] Эмма бүтин байлыгыңы ахлаксыз
аяллара ёклан бу оглуң геленде, сен онуң үчин бага
бакылан гөләниң дамагыны чалярсың". [31] Какасы
оңа: „Оглум, сен хемише мениң янымда, мениң бар
задым сениңки. [32] Йөне шатлык эдип, бегенишмек
герек, чүнки доганың өлүди, дирелди, йитипди,
тапылды"» диййәр.

Хилегәр иш доландырыҗының тымсалы

16 Иса шәгиртлерине йүзленип шейле дийди:
«Бир бай адамың иш доландырыҗысы бар
экен. Оңа: „Иш доландырыҗың сениң мал-мүлкүңи
даргадяр" дийип шикаят эдйәрлер. [2] Бай оны
янына чагырып: „Сен барада мениң бу
эшидйәнлерим нәме! Иш доландырышың бабатда
хасабат бер, чүнки сен инди иш доландырыҗы
болуп билмейәрсиң" диййәр. [3] Иш доландырыҗы
өз-өзүне шейле диййәр: „Нәме эдеркәм? Агам
мениң ишими элимден аляр. Газы газмагы
башармаярын, диленмәге утанярын. [4] Ишими
элден беремде, халк мени өйүне кабул эдер ялы,
нәме этҗегими билйәрин". [5] Шейлеликде, агасына
бергили адамлары екән-екән чагырып,
биринҗисине: „Мениң агама нәче бергиң бар?"
диййәр. [6] Ол: „Йүз чанак зейтун ягы" диййәр. Оңа:
„Борчнамаңы ал, деррев отур-да, шоны элли эдип
яз" диййәр. [7] Онсоң башга бирине: „Сениң нәче
бергиң бар?" диййәр. Ол хем: „Йүз чанак бугдай"
дийип җогап берйәр. Оңа-да: „Борчнамаңы ал-да,
шоны сегсен эдип яз" диййәр. [8] Агасы бу хилегәр
иш доландырыҗыны пайхаслы херекет эдени үчин
өвйәр. Чүнки бу дөврүң огуллары өз неслине
гаршы херекет этмекде нур огулларындан
пайхаслыдыр. [9] Сизе айдярын: мал-мүлкүңиз
түкененде, олар сизи эбеди месгенлере кабул эдер
ялы, дүнйәниң хилели байлыгы билен дост
газаның».

Байлык ве ынамлылык

[10] Аз затда ынамлы болан көп затда хем
ынамлыдыр, аз затда хилегәр болан көп затда хем
хилегәрдир. [11] Шейлеликде, дүнйәниң хилели
байлыгында ынамлы болмадык болсаңыз, чын
байлыгы сизе ким ынанар? [12] Кесекиниң малы
барада ынамлы болмадык болсаңыз,
өзүңизиңкини сизе ким берер? [13] Хич бир
хызматкәр ики хоҗайына хызмат эдип билмез.
Чүнки ол я бирини йигренип, ол бирини сөер, я-да
бирине вепалы болуп, ол бирини әсгермезлик
эдер. Сиз хем Худая, хем маммона †† хызмат эдип
билмерсиңиз». [14] Пулы сөййән фарисейлер бу
сөзлери эшидип, Иса гүлдүлер. [15] Иса олара шейле
дийди: «Сиз өзүңизи адамларың янында

† *Худая – грекчеде: «Гөге».*

†† *Маммон – пул.*

аклаярсыңыз, йөне Худай йүрегиңизи билйәндир.
Адамлар арасында ёкары сайылян зат Худай
янында йигренҗидир. 16 Канун ве Пыгамберлер
язгылары Яхяның заманына ченли билдирилди.
Худайың Патышалыгының хош хабары шондан
бәри вагыз эдилип гелинйәр, хер ким зор билен
оңа гирйәр. 17 Эмма Гөк билен Ериң гечип гитмеги
Мукаддес Канундан екеҗе нокадың гачып
галмагындан аңсатдыр. 18 Аялыны айрып, башга
аяла өйленен хер кес зына эдйәндир, әринден
айрылан аяла өйленен-де зына эдйәндир».

Бай ве гедай

19 Бир бай адам бар экен. Ол гырмызы ве непис
кетениден тикилен эшиклер гейнип, хер гүнүни
той-мейлисде гечирер экен. 20 Онуң гапысының
агзында тутуш беденини баш тутан Лазар атлы бир
гедай ятар экен. 21 Ол байың сачагындан дөкүлен
овунтыклары иймегиң арзувында экен. Итлер хем
гелип, онуң башыны ялар экен. 22 Гедай өленде,
перишделер оны Ыбрайымың гуҗагына
әкидйәрлер. Соң бай хем өлүп, җайланяр. 23 Ол
довзахда гыналып йөркә, габагыны галдырып,
узакдан Ыбрайымы, онуң гуҗагындакы Лазары
гөрйәр. 24 Шонда гыгырып: „Эй, Ыбрайым ата! Маңа
рехим эт, Лазары ибер, бармагының башыны сув
билен өлләп, мениң дилими соватсын. Чүнки бу
ялында азап чекйәрин" диййәр. 25 Эмма Ыбрайым
шейле диййәр: „Эй огул! Сен өз яшайшыңда оңат
затлар аланыңы, Лазарың болса эрбет затлар
аланыны ядыңа сал, инди ол бу ерде рахатлык
гөрйәр, сен азап чекйәрсиң. 26 Мундан башга хем,
бу ерден сиз тарапа гечҗек болянлар, ол ерден хем
биз тарапа гечҗек болянлар гечип билмез ялы, биз
билен сизиң араңызда улы учут гойлупдыр". 27 Ол-
да шейле диййәр: „Эй ата! Хайыш эдйәрин, оны
мениң атамың өйүне ибер. 28 Чүнки мениң бәш
доганым бар. Олар бу гыналян ере гелмез ялы,
Лазар барып хабар этсин". 29 Эмма Ыбрайым:
„Оларда Мусаның, пыгамберлериң язгылары бар,
шолара гулак ассынлар" диййәр. 30 Ол хем: „Ёк, эй
Ыбрайым ата! Олар диңе өлүлерден бири
янларына барса, тоба эдерлер" диййәр. 31 Ыбрайым
оңа шейле диййәр: „Олар Муса хем пыгамберлере
гулак асмаян болсалар, онда өлүлерден бири
дирелсе-де, ынанмазлар"».

Гүнә, иман ве везипе

17 Иса шәгиртлерине шейле дийди:
«Адамларың гүнә этмегине себәп болян
затларың гелмезлиги мүмкин дәл, йөне олары
гетирен адамың гүнүне вай! 2 Бу чагаларың
бириниң гүнә этмегине себәп болмакдан
бойнундан бир дегирмен дашы асылып, деңзе
ташланмак онуң үчин оңат боларды. 3 Хабардар
болуң! Доганың гүнә этсе, оңа кәе, тоба этсе, оны
багышла. 4 Ол саңа гаршы гүнде еди гезек гүнә
этсе, еди гезек-де яныңа гелип: „Тоба эдйәрин!"
дийсе, оны багышла». 5 Ресуллар Реббе: «Бизиң
иманымызы көпелт!» дийдилер. 6 Реб шейле дийди:
«Эгер сизиң бир горчица дәнеси ялы иманыңыз
болуп, шу тут агаҗына: „Шу ерден гопарыл-да,
деңизде гөгер!" дийседиңиз, ол сизе гулак асар.
7 Эмма сизден ким ер сүрйән я-да чопанчылык
эдйән хызматкәри болуп, ол дүзден өе геленде:
„Тиз гел-де, сачак башына геч" диер? 8 Гайтам, оңа:
„Мениң агшамлыгымы тайярла, билиңи гуша-да,
ийип-ичйәнчәм, маңа гуллук эт, сен онсоң ийип-
ичерсиң" диймезми? 9 Буйрукларыны берҗай
эдени үчин, ол хызматкәре миннетдарлык
билдирерми? Гүман этмейәрин. 10 Сиз хем өзүңизе
буйрулан әхли зады берҗай эдениңизден соң: „Биз
дерексиз хызматкәрлердирис, биз диңе өз
везипәмизи берҗай этдик" дийиң».

Он хейвере киселли

11 Иса Иерусалиме тарап барярка, Самария билен
Җелиле арасындакы серхедиң бойы билен гитди.
12 Барып бир оба гиренде, Оңа эндамы пис ачан он
адам саташды. Олар дашда дуруп, 13 гаты сес билен:
«Иса Уссат, бизе рехим эт!» дийдилер. 14 Иса олары
гөрүп: «Барың, руханылара гөрнүң» дийди. Олар
ёлдакалар кеселден гутулдылар. 15 Оларың бири
сагаланыны гөренде, гаты сес билен Худайы
шөхратландырып ызына өврүлди. 16 Ол Исаның
аягына йүзин йыкылып, Оңа миннетдарлык
билдирди. Бу адам самариялыды. 17 Иса шейле
дийди: «Кеселден гутуланлар он дәлмиди? Галан
докузы ханы? 18 Бу ят адамдан башга ызына
өврүлип, Худайы шөхратландыран болмадымы?»
19 Онсоң оңа: «Тур, гит, иманың сени халас этди»
дийди.

Худайың Патышалыгы хачан гелер?

20 Фарисейлер Худайың Патышалыгының хачан
гелҗегини ондан соранларында, Иса олара шейле
җогап берди: «Худайың Патышалыгы не гөзе
гөрнүп гелер, 21 не-де „Ине, бу ерде!" я-да „Ине, ол
ерде!" диерлер. Чүнки Худайың Патышалыгы сизиң
ичиңиздедир». 22 Онсоң шәгиртлерине шейле
дийди: «Ынсан Оглуның гүнлеринден бирини
гөрмеги күйсеҗек вагтыңыз гелйәр, йөне оны
гөрмерсиңиз. 23 Сизе: „Ине, шу ерде" я-да „Ине, ол
ерде" диерлер. Гитмәң, оларың ызына дүшмәң!
24 Чүнки йылдырым Гөгүң бир уҗундан чакып, ол
уҗуны-да нәхили ягтылдян болса, Ынсан Оглы хем

Өз гүнүнде шейле болар. 25 Йөне Ол өңүрти көп
гөрги гөрмели, бу несил тарапындан рет
эдилмелидир. 26 Нухуң гүнлеринде нәхили болан
болса, Ынсан Оглуның гүнлеринде-де шейле болар.
27 Адамлар Нухуң гәмә мүнен гүнүне деңеч иййәр,
ичйәр, өйленйәр ве әре чыкярдылар. Соң тупан
туруп, хеммесини даргатды. 28 Лутуң гүнлеринде
хем шонуң ялы болды: адамлар иййәр, ичйәр,
аляр, сатяр, экйәр ве дикйәрдилер. 29 Эмма Лутуң
Содомдан чыкан гүни Гөкден от билен күкүрт ягып,
хеммесини даргатды. 30 Ынсан Оглуның гөрүнҗек
гүнүнде хем шейле болар. 31 Шол гүн өзи өйүң
үчегинде болуп, затлары өйүң ичинде болан адам
олары алҗак болуп, ашак инмесин. Шонуң ялы,
экин мейданындакы хем ызына өврүлмесин.
32 Лутуң аялыны яда салың! 33 Ким җаныны
сакламага чалышса, оны йитирер, ким җаныны
йитирсе, оны дири саклар. 34 Сизе айдярын: ол
гиҗе бир дүшекде ики адам болар, бири алнар,
бири гойлар. 35 Билеликде галла үвейән ики аял
болар, бири алнар, ол бири гойлар. 36 Экин
мейданында ики адам болар, бири алнар, бири
гойлар». 37 Оңа йүзленип: «Я Реб, ниреде?»
диййдилер. Ол хем: «Маслык нireде болса,
гарагушлар хем шол ере үйшүшйәндир» дийип
җогап берди.

Хемише дога

18 Хемише дога эдип, асла рухдан дүшмезлигиң
зерурлыгы хакда хем Иса Өз шәгиртлерине
бир тымсал айтды: 2 Бир шәхерде Худайдан
горкмаян, адамлары әсгермейән бир казы бар
экен. 3 Шол шәхерде бир дул хатын хем бар экен.
Ол гелип: „Давагәримден мениң хакымы алып бер"
диййәр. 4 Казы бирнәче вагтлап этмейәр. Соң болса
өз-өзүне шейле диййәр: „Мен Худайдан горкмасам-
да, адамлары әсгермесем-де, 5 үзнүксиз гелип,
мени бизар этмез ялы, бу дул хатының хакыны
алып берейин. Чүнки маңа көп эзъет берйәр"».
6 Реб шейле дийди: «Адалатсыз казының айдянына
гулак асың. 7 Худай гиҗе-гүндиз Өзүне йүз тутуп,
перят эдйән сайлананларының хакыны алмазмы?
Оларың хакыны алмагы гиҗикдирерми? 8 Сизе
диййәрин: хакларыны тиз алар. Эмма Ынсан Оглы
геленде ериң йүзүнден иман тапармы?»

Фарисей ве салгытчы

9 Өз догрулыгына бил баглап, бейлекилери
кемсидйән кәбир адамлара Иса шу тымсалы айтды:
10 Ики адам дога этҗек болуп, ыбадатхана гидйәр.
Оларың бири фарисей, бири-де салгытчы экен.
11 Фарисей дуруп, өз ичинден шейле дога эдйәр:
„Эй Худай! Мен башга адамлар кимин талаңчы,
эгри, зынагәр ве бу салгытчы ялы-да дәлдигиме
шүкүр эдйәрин. 12 Мен хепдеде ики гезек ораза
тутярын, бүтин гирдеҗимден зекат берйәрин".
13 Салгытчы болса дашда дуряр. Ол габагыны Гөге
галдырмага хем йүрек этмейәр, йөне гурсагына
уруп: „Эй Худай! Мен гүнәкәре рехим эт!" диййәр.
14 Сизе айдярын, фарисей дәл, шу адам акланып,
өйүне гидйәр, чүнки хер ким өзүни бейгелтсе,
песелер, өзүни песелтсе, бейгелер».

Иса чагалара ак пата берйәр

15 Кичиҗик чагалара элини дегирсин дийип,
олары Исаның янына гетирйәрдилер. Шәгиртлери
муны гөренлеринде олара кәедилер. 16 Эмма Иса
олары янына чагырып, шейле дийди: «Дегмәң,
чагалар Мениң яныма гелсин, олары бөкдемәң.
Чүнки Худайың Патышалыгы шулар
ялыларыңкыдыр. 17 Сизе догрусыны айдярын: ким
Худайың Патышалыгыны бир чага ялы кабул
этмесе, ол ере асла гирип билмез».

Байлык хем эбеди яшайыш

18 Бир башлык Ондан: «Ягшы Мугаллым! Мен
эбеди яшайшы мирас алмак үчин нәме этмели?»
дийип сорады. 19 Иса оңа шейле җогап берди:
«Нәме үчин Маңа ягшы диййәрсиң? Бир Худайдан
башга хич ким ягшы дәлдир. 20 Сен табшырыклары
билйәнсиң: зына этме, адам өлдүрме, огрулык
этме, ялан гүвәлик берме, атаңы, энеңи сыла».
21 Ол: «Мен буларың хеммесини яшлыгымдан бәри
берҗай эдип гелйәрин» дийди. 22 Иса муны
эшиденде оңа: «Сениң ене бир задың кем. Нәмәң
бар болса, барыны сат-да, гарыплара пайла, Гөкде
хазынаң болар. Онсоң гел, Мениң ызыма дүш»
дийди. 23 Ол бу сөзлери эшиденде, гаты тукат
болды, чүнки чакданаша байды. 24 Иса онуң
тукатлыгыны гөрүп, шейле дийди: «Барлылара
Худайың Патышалыгына гирмек нәхили четин!
25 Бир дүйәниң иңңәниң гөзүнден гечмеги, барлы
адамың Худайың Патышалыгына гирмегинден
аңсатдыр». 26 Муны эшиденлер: «Онда ким гутулып
билер?» диййдилер. 27 Ол: «Ынсан үчин мүмкин дәл
затлар, Худай үчин мүмкиндир» дийди. 28 Петрус
Оңа: «Ине, биз әхли задымызы ташлап, Сениң
ызыңа дүшдүк» дийди. 29 Иса олара шейле дийди:
«Сизе догрусыны айдярын: Худайың
Патышалыгының хатырасы үчин өйүни, аялыны,
доганларыны, эне-атасыны я-да оглан-ушагыны
ташлап, 30 бу заманда көп эссесини ве гелҗек
дөврүрде эбеди яшайшы алмаҗак ёкдур».

Иса өлүп дирелҗегини ене айдяр

31 Иса он ики шәгирди чете чекип, шейле дийди:
«Ине, биз Иерусалиме барярыс. Ынсан Оглы хакда
пыгамберлер аркалы языланларың хеммеси
берҗай болар! 32 Чүнки Ол миллетлере
табшырылар. Олар Оңа гүлерлер, масгараларлар,
Онуң үстүне түйкүрерлер ве Оны гамчылап
өлдүрерлер. 33 Йөне өленден үч гүнден соң Ол
дирелер». 34 Шәгиртлер бу затларың хич бирине
дүшүнмедилер. Бу сөзлериң манысы олардан
гизленипди. Олар Онуң нәме хакда гүррүң
эдйәнини билмедилер.

Бир көрүң гөзи ачыляр

35 Иса Эриха голайланда, ёлуң кенарында бир көр
адам дилегчилик эдип отырды. 36 Ол халайыгың
гапдалындан гечип барянiны эшидип: «Бу нәме?»
дийип сорады. 37 Оңа: «Насыралы Иса гечип баряр»
дийип хабар бердилер. 38 Ол хем: «Эй, Давут Оглы
Иса! Маңа рехим эт!» дийип гыгырды. 39 Өңден
барянлар сесини чыкармасын дийип, оңа
кәедилер, йөне ол өңкүден хем гаты: «Давут Оглы!
Маңа рехим эт!» дийип гыгырды. 40 Иса дурды-да,
ол адамы гетирсинлер дийип, буйрук берди. Ол
голай геленде, Иса ондан: 41 «Сениң үчин нәме
этмегими ислейәрсиң?» дийип сорады. Ол: «Я Реб!
Гөзүм гөрсүн» дийди. 42 Иса оңа: «Гөзүң гөрсүн!
Иманың саңа шыпа берди» дийди. 43 Онуң гөзлери
деррев гөренсоң, Худайы шөхратландырды-да,
Исаның ызына дүшүп гидиберди. Бүтин халайык
муны гөрүп, Худая алкыш окады.

Иса билен Заккай

19 Иса Эриха гирип, онуң ичинден гечип
барярды. 2 Ине, ол ерде баш салгытчы болан
Заккай атлы бир бай адам барды. 3 Заккай Исаның
кимдигини гөрҗек болды, йөне мәреке зерарлы
гөрүп билмеди, чүнки бойы гысгады.
4 Шейлеликде, Оны гөрмек үчин ылгап, өңе гечди-
де, бир ябаны инҗир агаҗының үстүне чыкды,
чүнки Иса шол ёлдан гелйәрди. 5 Иса ол ере
геленде, ёкары середип, Оңа: «Заккай! Тиз ашак
дүш, чүнки Мен бу гүн сениң өйүңде галмалы»
дийди. 6 Ол хем тиз ашак дүшүп, Оны шатлык
билен кабул этди. 7 Халайык муны гөрүп: «Бир
гүнәкәриң өйүне мыхман болды» дийшип,
хүңүрдемәге башладылар. 8 Заккай болса галып,
Реббе: «Ине, я Реб! Мен байлыгымың ярысыны
гарыплара берйәрин. Кимиң-де задыны алдав
билен алан болсам, дөрт эссе эдип гайтарып
берейин» дийди. 9 Иса оңа шейле дийди: «Бу гүн бу
өе гутулыш гелди, чүнки бу адам хем Ыбрайымың
огулларының бири. 10 Ынсан Оглы йитенлери
агтарып, халас этмәге гелендир».

Садыклык сынагы

11 Бу затлары диңләп дуркалар, Иса бир тымсал
билен сөзүниң үстүни етирди. Чүнки Ол
Иерусалимиң голайындады, халайык хем Худайың
Патышалыгы тиз гөрнер дийип гүман эдйәрди.
12 Иса шонуң үчин шейле дийди: «Бир асылзада
өзүне патышалык алып гелҗек болуп, бир узак
юрда ёла дүшйәр. 13 Ол хызматкәрлеринден
онусыны чагырып, олара: „Мен гелйәнчәм, шу
пулы ишледиң" дийип, он мина пул берйәр. 14 Эмма
илдешлери оны йигренйән экен. Онуң ызындан
илчилер иберип: „Бу адамың бизиң үстүмизден
патышалык этмегини ислемейәрис" диййәрлер.
15 Ол патышалыгы алып, ызына геленде, кимиң
нәме газананыны билҗек болуп, пул берен
хызматкәрлерини янына чагыряр. 16 Биринҗиси
гелип, шейле диййәр: „Ага! Сениң бир минаң ене
он мина газанды". 17 Оңа: „Берекелла, ягшы
хызматкәр! Аз затда садык боланың үчин, он
шәхере хәким бол" диййәр. 18 Икинҗиси гелип:
„Ага! Сениң бир минаң ене бәш мина газанды"
диййәр. 19 Муңа хем: „Сен-де бәш шәхере хәким
бол" диййәр. 20 Онсоң бейлекиси гелип, шейле
диййәр: „Ага! Ине, сениң бир минаң, мен оны
эляглыга дүвүп сакладым. 21 Чүнки хырсыз
адамдыгың үчин сенден горкдум. Сен
гоймадыгыңы алярсың, экмедигиңи орярсың".
22 Агасы оңа шейле диййәр: „Эй, эрбет хызматкәр,
сени өз агзың билен хөкүм эдерин! Сен мениң
хырсыз адамдыгымы, гоймадыгымы алянымы,
экмедигими орянымы билйәрмидиң? 23 Онда
өврүлип геленимде, пейдасы билен алар ялы,
пулуму нәме үчин пул ишледйәнлере бермедиң?"
24 Онсоң ол ерде дуранлара диййәр: „Минаны
ондан алың-да, он минала бериң". 25 Оңа: „Ага,
онуң өзүнде он мина бар!" диййәрлер. 26 Ол җогап
берйәр: „Мен сизе диййәрин, кимде бар болса, оңа
берлер, кимде ёк болса, онуң элиндәки хем алнар.
27 Үстлеринден патышалык этмегими ислемейән
душманларымы болса шу ере гетириң-де, гөзүмиң
алнында өлдүриң"».

Исаның Иерусалиме гириши

28 Иса булары айдып болансоң, өңе дүшүп,
Иерусалиме тарап уграды. 29 Зейтун диен дагың
этегиндәки Бейтфаҗы билен Бейтания голайланда,
шәгиртлеринден икисини ёллап, шейле дийди:
30 Өңүңиздәки оба барың. Оба гирениңизде
даңылгы дуран бир тайхар тапарсыңыз, үстүне шу
вагта ченли хич ким мүнен дәлдир. Шоны чөзүң-

де, алып гелиң. [31] Эгер бири сизден: „Нәме үчин оны чөзйәрсиңиз?" дийип сораса: „Бу тайхар Реббе герек" дийиң». [32] Ёллананлар гидип, барыны Онуң айдышы ялы тапдылар. [33] Тайхары чөзүп дуркалар, онуң эелери: «Тайхары нәме үчин чөзйәрсиңиз?» дийип сорадылар. [34] Олар хем: «Бу тайхар Реббе герек» дийдилер. [35] Тайхары Исаның янына гетирип, өз эгин-эшиклерини онуң үстүне атдылар-да, Исаны оңа мүндүрдилер. [36] Ол гидип барярка, халк өз эгинбашларыны ёла дүшейәрди. [37] Иса Зейтун дагының эңңидине голайланда, шәгиртлериң бары гөрен бүтин мугҗызаларына бегенип, Худайы шөхратландырмага башладылар. [38] Олар: «Реббиң адындан гелйән Патыша гутлы болсун! Гөкде парахатлык, иң ёкарларда шөхрат!» диййәрдилер. [39] Халайыгың арасындан кәбир фарисейлер Иса: «Мугаллым! Шәгиртлериңе кәе!» дийдилер. [40] Эмма Ол: «Сизе айдярын: олар дымса, дашлар гыгырышар» дийди.

Иса Иерусалим үчин аглаяр

[41] Иса Иерусалим шәхерине голайланда, оны гөрүп аглады. [42] Дийди: «Вах, сен, хава, сен нәмәниң өзүңе парахатлык гетирҗегини шу гүнүңде бир билсеңдиң! Йөне ол энтек сениң гөзлериңден гизлин. [43] Сениң башыңа шейле гүнлер гелер: душманларың дашыңа гарымлар газып, сени гуршар, хер яндан гысып-говрар. [44] Сени, ичиңдәки чагалары ере егсан эдер, ичиңде даш үстүнде даш гоймаз, чүнки сен Худайың өзүңе гелен вагтыны билмедиң».

Иса сатыҗылары ыбадатханадан ковяр

[45] Онсоң Иса ыбадатхана гирип, ол ердәки сатыҗылары ковмага башлады. [46] Олара: «„Мениң өйүм дога өйүдир" дийип язылгыдыр, сиз муны гаракчыларың сүренине өврүдиңиз» дийди. [47] Ол хер гүн ыбадатханада сапак берйәрди. Баш руханылар, канунчылар ве халкың баштутанлары болса Оны хеләк этмегиң күйүндедилер. [48] Йөне мунуң ёлуны тапып билмейәрдилер, чүнки бүтин халк Онуң агзына гараярды.

Исаның ыгтыяры

20 Гүнлериң биринде Иса ыбадатханада халка сапак берип, Хош Хабары вагыз эдип отырка, баш руханылар, канунчылар ве яшулулар Онуң үстүне гелип, [2] Оңа: «Бизе айт, гөрели, Сен хайсы ыгтыяр билен бу затлары эдйәрсиң? Бу ыгтыяры Саңа ким берди?» дийдилер. [3] Ол шейле дийди: «Мен-де сизден бир зат сораҗак. Маңа айдың, гөрейин, [4] Яхяның чокундырмасы Гөкденмиди я-да ынсандан?» [5] Олар хем өзара пикир алшып, шейле дийишдилер: «Эгер: „Гөкден" дийсек, Ол бизе: „Онда, нәме үчин оңа иман гетирмедиңиз?" диер. [6] Эгер-де: „Ынсандан" дийсек, бүтин халайык бизи дашлар, чүнки Яхяның пыгамбердигине халкың ынамы бар». [7] Шейлеликде: «Биз онуң ниредендигини билмейәрис» дийип җогап бердилер. [8] Иса хем: «Мен-де сизе бу затлары хайсы ыгтыяр билен эдйәними айтмарын» дийди.

Үзүмлик ве багбанлар тымсалы

[9] Соңра халка шу тымсалы айтмага дурды: «Бир адам үзүмлик гурап, оны багбанлара экерине берип, узак вагтлайын ёла гидйәр. [10] Мөвсүми геленде, үзүмлигиң мивесинден берсинлер дийип, багбанлара бир хызматкәрини иберйәр. Эмма багбанлар оны енҗип, бош ковуп гойберйәрлер. [11] Ол башга бир хызматкәрини иберйәр, багбанлар оны-да енҗип, биабрай эдип, бош ковуп гойберйәрлер. [12] Ол үчүнҗини-де иберйәр. Олар оны хем яралап, дашарык ташлаярлар. [13] Онсоң үзүмлигиң эеси: „Мен нәме этмели? Гел, өз сөйгүли оглумы иберейин, белки, оны сыларлар" диййәр. [14] Багбанлар болса оны гөренлеринден, өзара пикир алшып: „Мирасдар шу, шуны өлдүрелиң, мирас бизе галар" дийишйәрлер. [15] Шейлеликде, оны-да үзүмликден дашарык ташлаярлар ве өлдүрйәрлер. Инди үзүмлигиң эеси булара нәме эдер? [16] Ол гелип бу багбанлары хеләк эдер-де, үзүмлиги башгаларына берер». Халк муны эшидип: «Хернә, бейле болмасын!» дийди. [17] Иса олара бакып, шейле дийди: «Онда, „Уссаларың рет эден дашы, бурчуң башы болды" диен язгының манысы нәме? [18] Ким бу дашың үстүне йыкылса, бөлек-бөлек болар, ол бириниң үстүне гачса, оны мынҗырадар». [19] Канунчылар билен баш руханылар Оны шол сагатда тутмагың ёлуны агтардылар, чүнки бу тымсалы өзлерине какдырып айданыны аңдылар. Йөне халкдан горкярдылар.

Кайсарыңкы кайсара

[20] Оны гөз астына алдылар ве гепде тутуп, хәкимиң хөкүм хем ыгтыярына берсинлер дийип, догрусыраян бирнәче ичалыны Онуң ызына салдылар. [21] Шейлеликде, ичалылар Оңа сораг берип, шейле дийдилер: «Мугаллым! Биз Сениң догры зады айдып өвредйәниңи, адамларың дереҗесине бакман, Худайың ёлуны хакыкат йүзүнден өвредйәниңи билйәрис. [22] Бизиң кайсара салгыт төлемегимиз догрумы я дәлми?» [23] Иса оларың хилесине дүшүнип: [24] «Маңа бир динары гөркезиң. Онуң йүзүндәки сурат билен язгы кимиңки?» дийди. Олар: «Кайсарыңкы» дийип җогап бердилер. [25] Ол: «Онда, кайсарыңкыны

кайсара, Худайыңкыны Худая бериң» дийди.
26 Олар халкың янында Оны сөзүнде тутуп билмән,
берен җогабына геңиргенишип, сеслерини
чыкармадылар.

Дирелиш барада сораг

27 Өлүмден дирелме ёкдур диййән саддукейлериң
кәбири Исаның янына гелип, Оңа шейле сораг
бердилер: 28 Мугаллым! Муса бизе бир адамың
доганы зүрятсыз өлүп, ызында аялы галса, доганы
онуң аялыны алып, доганына несил
етишдирмелидир дийип языпдыр. 29 Еди доган
барды. Биринҗиси бир аял алып, зүрятсыз өлди.
30 Икинҗиси ве үчүнҗиси хем шол аялы алды.
31 Шейдип, едиси хем ызларында зүрят галдырман
өлдүлер. 32 Ахырсоңы аял хем өлди. 33 Инди өлүлер
диреленде, бу аял оларың хайсысының аялы
болар? Чүнки едиси хем оны аял эдинипдилер».
34 Иса олара шейле дийди: «Бу дөврүң адамлары
өйленйәндир, әре чыкяндыр. 35 Йөне ол дөвре,
өлүлерден дирелише етмәге мынасып гөрленлер
не өйленер, не-де әре чыкар. 36 Артыкмач, өлүп хем
билмез, чүнки олар перишделер ялыдыр.
Дирелишиң оглудыклары үчин Худайың
оглудырлар. 37 Муса-да өлүлериң дирелйәндигини
янан чалы барадакы бапда гөркезйәр. Ол шол ерде
Ребби „Ыбрайымың Худайы, Ысхагың Худайы ве
Якубың Худайы" дийип атландыряр. 38 Ол өлүлериң
дәл-де, дирилериң Худайыдыр, чүнки Онуң янында
хеммелер диридир». 39 Канунчыларың кәбирлери:
«Мугаллым, говы айтдың!» дийдилер. 40 Оңа
гайтадан сораг бермәге йүрек этмедилер.

Месих кимиң оглы?

41 Онсоң Иса олара дийди: «Нәмүчин Месих
Давудың Оглудыр диййәрлер? 42 Давудың өзи Зебур
китабында шейле диййәр: „Реб мениң Реббиме
дийди: Душманларыңы аякларыңа басганчак
эдйәнчәм, 43 Мениң сагымда отур". 44 Давут Оңа Реб
диййәр. Ол нәхили онуң оглы боляр?» 45 Бүтин халк
Оңа гулак асып отырка, Иса шәгиртлерине шейле
дийди: 46 Канунчылардан әгә болуң! Олар узын
геймлер гейнип гезмеги халаяндыр, базар еринде
салам алмагы, синагогаларда баш күрсүлери,
зыяпатларда төри халаяндыр. 47 Олар дул
хатынларың өйлерини талап, гөз үчин узын-узын
догалар окан боляндыр. Булар хас агыр җеза
сезевар болар».

Дул хатының чөрек пулы

21 Иса габагыны галдыранда, бай адамларың
өз пешгешлерини ыбадатхананың
хазынасына атып дураныны гөрди. 2 Ол бир гарып
дул хатының хем пул атаныны гөрүп, 3 шейле
дийди: «Сизе догрусыны айдярын, бу гарып дул
хатын хеммеден кән атды. 4 Чүнки оларың хеммеси
Худайың сандыгына өзлеринден артаны атдылар,
бу хатын болса гарыплыгына гарамаздан, бүтин
чөрек пулуны атды».

Ахырзаман аламатлары

5 Шәгиртлериниң кәбири ыбадатхананың
гымматбаха дашлар хем пешгешлер билен
безелгидигини айданларында, Иса: 6 «Шейлеликде,
гүнлер гелер велин, шонда бу ерде гөрйән
затларыңыздан даш үстүнде даш галмаз, хеммеси
даргар» дийди. 7 Ондан: «Мугаллым! Бу затлар
хачан болар? Буларың болҗак махалында нәме
аламат пейда болар?» дийип сорадылар. 8 Ол
шейле җогап берди: «Хабардар болуң, сизи
алдаймасынлар! Чүнки көплер Мениң адым билен
гелип, „Мен – Ол" ве „Вагт голайлады" диерлер.
Оларың ызына дүшмәң. 9 Урушлар хем гозгалаңлар
барада хабар эшидениңизде горкмаң. Бу затлар
өңүрти болмалыдыр, йөне дүнйәниң соңы тиз
гелмез». 10 Онсоң Иса олара шейле дийди: «Миллет-
миллете, патышалык-патышалыга гаршы чыкар.
11 Айры-айры ерлерде гүйчли ер титремелер, ачлык
хем гыргынчылык, горкунч вакалар, Гөкден улы
аламатлар болар. 12 Йөне булардан өң, Мениң
адым үчин сизе эл урарлар, ызарларлар, элтип
синагогалара, зынданлара табшырарлар,
патышаларың, хөкүмдарларың алнына гетирерлер.
13 Бу болса гүвәлик этмек үчин сизе бир пурсат
болар. 14 Мунуң үчин берҗек җогабыңызы өңүнден
гайгы этмезлиги йүрегиңизе дүвүң. 15 Чүнки Мен
сизе дил хем акылдарлык берерин. Сизе гаршы
чыкянларың хич бири муңа не гаршы дуруп билер,
не-де бир зат айдып билер. 16 Сизе эне-атаңыз,
доганларыңыз, гарындашларыңыз, достларыңыз
хем хайынлык эдерлер, кәбириңизи өлдүрерлер.
17 Мениң адым үчин хеммелер сизи йигренер.
18 Йөне келләңизден бир гыл хем кемелмез. 19 Сиз
чыдамак билен, җаныңызы халас эдерсиңиз.
20 Иерусалими гошунларың гуршаныны
гөрениңизде, онуң вейран эдилҗек вагтының
голайдыгыны билиң. 21 Шонда Яхудадакылар
даглара гачсын, шәхериң ичиндәкилер чыксын,
төверегиндәкилер шәхере гирмесин. 22 Чүнки шол
гүнлер әхли языланларың берҗай болмагы үчин
җеза гүнлеридир. 23 Шол гүнлерде гөврели ве чага
эмдирйән аялларың гүнүне вай! Чүнки юртда улы
хорлук болуп, бу халк газаба сезевар болар. 24 Олар
гылычдан гечирилер, есир алнып, бүтин
миллетлериң арасына сүргүн эдилер. Олар
мөвритлери доланянча, Иерусалими басгылар.

25 Гүнде, Айда ве йылдызларда аламатлар болар. Ер
йүзүнде болса деңиз хем толкунларың гүррүлдиси
зерарлы, алҗыраңңы ягдайдакы миллетлер
галагоплуга дүшдүлер. 26 Адамлар горкудан,
дүнйәниң башына гелйән белалара гарашмакдан
яңа хушларыны гачырар, чүнки гөгүң гудратлары
титрәр. 27 Шонда олар Ынсан Оглуның булут
ичинде гудрат хем улы шөхрат билен гелйәнини
гөрерлер. 28 Бу затлар болмага дуранда, ёкарык
галып башыңызы галдырың, чүнки гутулышыңыз
голайлап гелйәндир». 29 Иса олара бир тымсал
айтды: «Инҗире, әхли агачлара середиң. 30 Оларың
япракландыкларыны гөрүп, томсуң голайдыгыны
өз-өзүңизден билйәрсиңиз. 31 Шонуң ялы хем бу
затларың боланыны гөрениңизде, Худайың
Патышалыгының голайдыгыны билиң. 32 Сизе
догрусыны айдярын: бу затлар болянча, бу несил
дүнйәден өтмез. 33 Гөк хем ер өтер, йөне Мениң
сөзлерим асла өтмез. 34 Хабардар болуң! Хоранлык,
серхошлук, яшайшың гайгылары йүрегиңизе йүк
болуп, ол гүн дуйдансызлыкда үстүңизе
абанаймасын. 35 Чүнки ол гүн бүтин ер йүзүнде
яшаянларың әхлисиниң үстүне дузак кимин гелер.
36 Бу болҗак затларың барындан гачып билер ялы,
Ынсан Оглуның хузурында дуруп билер ялы,
хемише оя болуп, дога эдиң». 37 Иса гүндизлери
ыбадатханада сапак берип, гиҗелерини болса
дашарык чыкып, Зейтун дагында гечирерди.
38 Бүтин халк Онуң айдянларыны диңлеҗек болуп,
эртир ир билен ыбадатхана гелердилер.

Иса гаршы дилдүвшүк

22 Песах, ягны Петир байрамы голайлапды.
2 Баш руханылар билен канунчылар Исаны
өлдүрмегиң ёлуны агтарярдылар, йөне халкдан
горкярдылар. 3 Шейтан Онкилериң бири болан
Искариот дийилйән Иуданың йүрегине гирди.
4 Иуда баш руханылар ве серкерделериң янына
барып, Исаны нәхили табшырҗагы барада олар
билен гүррүң этди. 5 Олар хем бегенишип, оңа пул
бермәге разы болдулар. 6 Иуда ылалашды. Халк
ёкка, Исаны олара табшырмак максады билен,
пурсат пейләп гезди.

Песах нахары

7 Песах гурбанының кесилмели гүни болан Петир
гүни гелди. 8 Иса: «Гидиң-де, Песах байрамыны
гечирер ялы, тайярлык гөрүң» дийип, Петрус билен
Яхяны иберди. 9 Олар: «Оны ниреде
тайярламагымызы ислейәрсиң?» дийип сорадылар.
10 Олара шейле дийди: «Ине, шәхере гирениңизде,
күйзе билен сув алып барян бир адама
саташарсыңыз. Гирҗек өйүне барянча онуң ызына
дүшүп гидиң-де, 11 өй эесине барып: „Мугаллым
сенден шәгиртлерим билен Песах нахарыны иер
ялы, мыхман отагы ниреде дийип сораяр" дийиң.
12 Ол хем сизе ёкаркы мертебеде дүшек дүшелги
гиң бир отагы гөркезер. Шол ерде тайярлык
гөрүң». 13 Олар гитдилер, әхли зады Исаның
айдышы ялы тапып, Песах нахарыны
тайярладылар. 14 Сагады геленде, Иса ресуллары
билен бирликде сачак башында отурды. 15 Олара
шейле дийди: «Мен бу Песахы гөрги гөрмезимден
өң, сизиң билен бирликде иймеги гаты арзув
эдипдим. 16 Чүнки сизе диййәрин: Песахың
максады Худайың Патышалыгында амала ашянча,
Мен оны гайдып иймерин». 17 Бир кәсе алып, шүкүр
этди-де, шейле дийди: «Муны алың-да, өзара
пайлашың. 18 Чүнки сизе диййәрин: Худайың
Патышалыгы гелйәнчә, мен гайтадан үзүм
ширесини ичмерин». 19 Онсоң чөреги алды-да,
шүкүр этди, оны дөвүп, шәгиртлере берип: «Бу
Мениң сизиң үчин берлен беденимдир, муны
Мени яда салмак үчин берҗай эдиң» дийди.
20 Шонуң ялы, агшамлык нахарындан соң хем, бир
кәсәни алып, шейле дийди: «Бу кәсе Мениң сизиң
үчин дөкүлен ганым билен беркидилен Тәзе
әхтдир. 21 Йөне, ине, Маңа хайынлык этҗегиң эли
Мениң элим билен бирликде сачак башында дур.
22 Ынсан Оглы өңүнден беллениши ялы гидйәр,
йөне Оңа хайынлык эдениң гүнүне вай!» 23 Олар бу
иши этҗегиң өз араларындан ким болуп
билҗегини бири-бирлеринден сорап башладылар.
24 Шунлук билен, араларында хайсысының улы
сайылмалыдыгы барада җедел турды. 25 Иса олара
шейле дийди: «Миллетлериң патышалары олара
агалык эдйәр, хөкүмдарлары өзлерине хайыр
эдиҗи диййәр. 26 Эмма сиз бейле болмаң.
Араңызда иң улы иң кичи кимин болсун,
ёлбашчылык эдйән хызмат эдйән кимин болсун.
27 Хайсысы хас улы, сачак башында отуранмы я-да
хызмат эдйән? Сачак башында отуран дәлми? Йөне
Мен сизиң араңызда бир хызмат эдйән
киминдирин. 28 Сынагларымда Мениң билен
бирликде дурнуклылык гөркезенлер сизсиңиз.
29 Сиз Мениң Патышалыгымда сачагымың
башында отурып, ийип-ичер ялы, тагтларда
отурып, Ысрайылың он ики тайпасының үстүнден
хөкүм чыкарар ялы, 30 Атамың Маңа беллейши
кимин, Мен-де сизе бир патышалык беллейәрин.
31 Симун, Симун! Бугдай кимин галбир билен
элеҗек болуп, шейтан сизи диледи. 32 Эмма Мен
иманың кемелмесин дийип, сениң үчин дога
этдим. Сен хем бир вагт өврүлип гелеңде,
доганлара голтгы бер». 33 Ол: «Я Реб! Мен Сениң
билен хем зындана дүшмәге, хем-де өлүме гитмәге
тайяр» дийди. 34 Иса: «Петрус, саңа диййәрин, сен

бу гүн хораз гыгырмаздан өң Мени танаянлыгыңы
үч гезек инкәр эдерсиң» дийди. 35 Онсоң Иса
олардан: «Мен сизи халтасыз, торбасыз ве
чарыксыз ёлланымда, кем задыңыз бармыды?»
дийип сорады. Олар: «Ёкды» дийип җогап
бердилер. 36 Олара шейле дийди: «Инди халтаңыз
бар болса, яныңыза алың, бир торба хем алың.
Гылыҗыңыз ёк болса, эгин-эшигиңизи сатың-да,
бир гылыч эдиниң. 37 „Ол шер иш эдйәнлерден
сайылды" дийип язылгыдыр. Мен сизе диййәрин:
бу Мен барада берҗай болмалыдыр. Догрудан-да,
Мен хакда языланлар берҗай болуп баряр».
38 Шәгиртлер: «Я Реб! Ине, бу ерде ики гылыч бар»
дийдилер. Ол хем олара: «Шол етерлик» дийди.

Зейтун дагында окалан дога

39 Иса чыкып, хемишекиси ялы, Зейтун дагына
гитди, шәгиртлери хем Онуң ызына дүшдүлер. 40 Ол
ере баранларында, Иса олара: «Сынага дүшмез
ялы, дога эдиң!» дийди. 41 Өзи болса олардан бир
даш атыма голай аңрык чекилди-де, дыза чөкүп:
42 «Эй Ата! Ислейән болсаң, бу кәсәни Менден
гечир, йөне Мениң ислегим дәл, Сениң ислегиң
болсун» дийип, дога этмәге дурды. 43 Гөкден бир
перишде Иса гөрнүп, Оны гүйчлендирди. 44 Ол
агыр ынҗа дүшүп, гаты ыхлас билен дога этди.
Исаның дери ере даман ган дамҗалары ялыды.
45 Догадан соң туруп, шәгиртлериң янына гелсе,
олар тукатлыкдан яңа уклап ятан экен. 46 Иса олара:
«Нәме үчин уклап ятырсыңыз? Сынага дүшмез ялы,
туруң-да, дога эдиң!» дийди.

Иса тутуляр

47 Ол энтек гепләп дурка, ине, бир мәреке
гөрүнди. Иуда атлы Онкилериң бири мәрекәниң
өңүне дүшүп гелйәрди. Иуда Исаны огшаҗак
болуп, Онуң голайына гелди. 48 Иса оңа: «Иуда! Сен
Ынсан Оглуна огшук билен хайынлык
эдйәрсиңми?» дийди. 49 Онуң янындакылар нәме
болҗагыны гөрүп: «Я Реб! Гылыч билен уралымы?»
дийдилер. 50 Оларың бири баш руханының
хызматкәрини уруп, онуң саг гулагыны кесди.
51 Эмма Иса җогап берип: «Боляр, бес эдиң!» дийди.
Онсоң хызматкәриң гулагына элини дегрип, оны
сагалтды. 52 Онсоң Иса Өзүни эле салмага гелен
баш руханылара, ыбадатхананың серкерделерине,
яшулулара йүзленип, шейле дийди: «Бир
талаңчының гаршысына чыкян ялы, гылыч хем
таяк билен гелдиңизми? 53 Мен хер гүн сизиң билен
бирликде ыбадатханадакам, маңа эл
узатмандыңыз, йөне инди сизиң сагадыңыз,
гараңкылыгың хөкүм сүрйән сагадыдыр». 54 Исаны
тутуп, баш руханының өйүне алып гитдилер.
Петрус хем гара гөрнүмден оларың ызына дүшүп
гитди. 55 Олар ховлының ортасында от якып, биле
отыркалар, Петрус-да оларың арасында отурды.
56 Петрусың одуң ягтысында отураныны гөрүп, бир
кениз оңа сиңе серетди-де: «Бу адам хем Онуң
билен биледи» дийди. 57 Эмма Петрус: «Мен оны
танамаярын, аял» дийип инкәр этди. 58 Аз
салымдан соң башга бири оны гөрүп: «Сен-де
шолардан» дийди. Эмма Петрус: «Олардан дәл, ага»
дийди. 59 Арадан бир сагада голай вагт геченде,
башга бир адам хөтҗетлик билен: «Догрудан-да, бу
адам Онуң билен биле боландыр, чүнки бу
Җелилели» дийди. 60 Эмма Петрус: «Эй ага, мен
сениң нәме айдяныңы билмейәрин» дийди. Эдил
шол вагт – Петрус гепләп дурка, хораз гыгырды.
61 Реб өврүлип, Петруса серетди. Петрус Реббиң:
«Хораз гыгырмаздан өң, сен Мени үч гезек инкәр
эдерсиң» диен сөзүни ятлады. 62 Дашарык чыкып,
мөңңүрип аглады. 63 Исаны саклап дуран адамлар
Оны масгаралап, урмага башладылар. 64 Гөзүни
даңып: «Велилик эт! Сени уран ким?» дийип
сорадылар. 65 Ене-де Оңа энчеме хапа сөзлер
айтдылар.

Иса ехудыларың меҗлисиниң өңүнде

66 Даң атанда, халкың яшулулары, баш руханылар
ве канунчылар йыгнанышып, Оны өз
меҗлислерине гетирдилер. 67 Оңа: «Сен Месих
болсаң, бизе айт» дийдилер. Иса олара шейле
дийди: «Айтсам, ынанмарсыңыз. 68 Сорасам, җогап
бермерсиңиз, Мени гойбермерсиңиз. 69 Эмма
мундан бейләк Ынсан Оглы гудратлы Худайың
сагында отурар». 70 Хеммелер: «Онда, Сен Худайың
Оглумы?» дийдилер. Ол хем олара җогап берди:
«Худайың Оглудыгымы сиз айдып отырсыңыз».
71 Олар болса: «Бизе артыкмач гүвәлик нәмә герек?
Биз муны Онуң Өз агзындан эшитдик» дийдилер.

Иса Пилатусың өңүнде

23 Оларың меҗлисиндәкилериң әхлиси туруп,
Исаны Пилатусың хузурына элтдилер-де:
2 «Биз бу Адамы миллетимизи аздырмакда языклы
тапдык. Ол кайсара салгыт бермәге гаршы чыкып,
Өзүне Месих, ягны бир патыша диййәр» дийип,
Оны айыпламага дурдулар. 3 Пилатус Ондан
сорады: «Сен ехудыларың патышасымы?» Иса
җогап берди: «Сениң айдышың ялыдыр». 4 Онсоң
Пилатус баш руханылар билен халка: «Мен бу
Адамдан хич бир язык тапмадым» дийди. 5 Эмма
олар хөтҗетлик эдип: «Бу Адам Өз таглыматы
билен бүтин Яхудадакы халкы өҗүкдирйәр. Ол
Җелиледен башлап, шу ере ченли гелди»
дийдилер. 6 Пилатус муны эшиденде: «Бу Адам

җелилелими?» дийип сорады. 7 Исаның Хиродесиң
велаятындандыгыны биленде, Оны Хиродесиң
янына иберди, чүнки шол гүнлерде онуң өзи хем
Иерусалимде болярды. 8 Хиродес Исаны гөрүп, гаты
бегенди, чүнки көп вагт бәри Оны гөрмек
ислейәрди. Себәби Ол барада көп затлар
эшидипди, Ондан бир аламат гөрерин диен умыды
барды. 9 Хиродес Ондан көп сораглар этди, эмма
Иса оңа хич бир җогап бермеди. 10 Баш руханылар
билен канунчылар болса ол ерде дуруп, Оны гаты
айыплаярдылар. 11 Онсоң Хиродес эсгерлери билен
бирликде Оны кемсидип, масгаралап, эгнине бир
непис гейим гейдирип, ызына, Пилатусың янына
иберди. 12 Шол гүн Пилатус билен Хиродес дост
болды; озал араларында душманчылык барды.

Иса өлүме хөкүм эдилйәр

13 Пилатус баш руханылары, башлыклары хем
халкы үйшүрип, 14 олара шейле дийди: «Сиз маңа
бу Адамы халкы аздыряр дийип гетирдиңиз. Ине,
мен сизиң гөзүңизиң алнында барлаг гечирип,
Ондан хич бир язык тапмадым. 15 Хиродес хем
тапмандыр, чүнки мен Оны Хиродесиң янына
иберипдим. Сизиң гөршүңиз ялы, Онуң өлүме
лайык эден хич бир зады ёк. 16 Мунуң үчин, мен
Оны җезаландырып бошатҗак». 17 Пилатус байрам
мынасыбетли халка бир адамы бошатмалыды.
18 Эмма бүтин халк: «Бу Адамы ёк эт! Бизе
Бараббасы бошат!» дийип гыгырышдылар.
19 Бараббас шәхерде йүзе чыкан бир гозгалаңа
гатнашаны ве адам өлдүрени үчин зындана
салныпды. 20 Пилатус Исаны бошатмак ниети билен
ене-де халка йүзленди. 21 Эмма олар: «Оны хача
чүйле, хача чүйле!» дийип гыгырышдылар.
22 Пилатус үчүнҗи гезек олара: «Бу Адам нәме яман
иш этди? Мен Ондан өлүме лайык хич бир зат
тапмадым. Мунуң үчин, Оны җезаландырып
бошатҗак» дийди. 23 Эмма олар сеслерини
гаталдып, хөтҗетлик билен Онуң хача
чүйленмегини талап этдилер. Шейлеликде, оларың
ве баш руханыларың сеси үстүн чыкды. 24 Шунлук
билен, Пилатус оларың ислегини ерине етирме
карарына гелди. 25 Оларың ислән адамыны,
гозгалаң турзуп, адам өлдүрени үчин зындана
салнан адамы бошадып, Исаны оларың эркине
берди.

Иса хача чүйленйәр

26 Олар Исаны алып баряркалар, дүзден өврүлип
гелйән киренели Симуны тутуп, Исаның ызындан
гөтерип әкитсин дийип, аркасына хач йүкледилер.
27 Халкдан улы мәреке, Онуң үчин зарынлап аглаян
аяллар хем ызына дүшүп гитдилер. 28 Иса өврүлип,
олара дийди: «Эй Иерусалим гызлары! Мениң үчин
агламаң, өзүңиз, чагаларыңыз үчин аглаң. 29 Чүнки,
ине, „Өнелгесиз аяллар, чага догурмадык гөврелер,
чага эмдирмедик гөвүслер не багтлы!" дийилҗек
гүнлер гелер. 30 Шонда даглара: „Бизиң үстүмизе
йыкылың!" Депелере: „Бизиң үстүмизи өртүң!"
диерлер. 31 Чүнки гөк агаҗа бу затлар эдилсе, онда
гуры агаҗа нәме эдилер?» 32 Ики җенаятчыны хем
дардан асҗак болуп, Иса билен биле алып
барярдылар. 33 Келлечанак диен ере геленлеринде
Исаны яңкы җенаятчылар билен бирликде хача
чүйледилер. Җенаятчыларың бири Онуң саг
тарапында, бири-де чеп тарапындады. 34 Иса: «Ата!
Олары багышла, чүнки нәме эдйәнлерини
билмейәрлер» дийди. Онуң эгин-эшигини болса
биҗе атышып пайлашдылар. 35 Халк Оңа бакышып
дурды. Башлыклар хем гүлүп: «Ол өзгелери халас
этди. Худайың сайлан Месихи болса, Өзүни халас
этсин» дийишйәрдилер. 36 Эсгерлер хем янына
гелип, Оны масгаралаярдылар. Оңа сирке хөдүр
эдип: 37 «Ехудыларың патышасы болсаң, Өзүңи
халас эт» дийишйәрдилер. 38 Онуң депесинде болса
грекче, латынча ве еврейче «БУ АДАМ
ЕХУДЫЛАРЫҢ ПАТЫШАСЫ» диен язгы барды.
39 Асылан җенаятчыларың бири Оңа сөгүп: «Сен
Месих дәлми? Өзүңи хем-де бизи халас эт!» дийди.
40 Бейлекиси болса оңа кәйәп, шейле дийди:
«Онуңкы билен бир хөкүме сезевар боланың үчин
Худайдан горкмаярсыңмы? 41 Биз адалатлылык
билен, өз этмишимизе лайык җеза алдык. Бу
Адамың болса хич бир эден этмиши ёк». 42 Онсоң:
«Иса, Патышалыгыңа барып гиреніңде, мени
ятла!» дийди. 43 Иса хем оңа: «Саңа догрусыны
айдярын, сен шу гүн Мениң билен биле бехиштде
боларсың» дийди.

Исаның өлүми

44 Вагт гүнортана голайды, шондан соң үч
сагатлап юрда гараңкы дүшди. 45 Гүн гаралды,
ыбадатхананың тутусы ортарасындан йыртылып,
икә бөлүнди. 46 Иса гаты сес билен гыгырып: «Эй
Ата! Рухумы Сениң элиңе берйәрин!» дийди, муны
айдандан соң җан берди. 47 Йүзбашы болан ваканы
гөренде, Худайы шөхратландырып: «Бу,
хакыкатдан-да, догры Адам экен!» дийди. 48 Бу
томаша үчин үйшүшен халайыгың бары болан
вакалары гөрүп, гурсакларына ура-ура ызларына
гайтдылар. 49 Исаны танаян адамларың бары,
Җелиледен Онуң ызына дүшүп гелен аяллар
дашракда дуруп, бу вакалара сын этдилер.

Исаның җайланышы

50 Ине, меҗлис агзаларындан Юсуп атлы бири
барды. Ол говы хем догры адамды. 51 Өзи-де
меҗлисиң карарына ве ишине разычылык
берменди. Яхуданың Ариматия шәхеринден болан
бу Юсуп Худайың Патышалыгына гарашярды. 52 Бу
адам Пилатусың янына барып, Исаның җеседини
диледи. 53 Онсоң Оны ашак дүшүрип, кепене долап,
гаяда оюлан ве шол вагта ченли хич кимиң
җайланмадык мазарында җайлады. 54 Ол гүни
тайярлык гүни болуп, сабат гүни башланмага
голайды. 55 Иса билен биле Җелиледен гелен
аяллар хем Юсубың ызына дүшүп, барып, мазары
ве Онуң җесединиң нәхили җайлананыны
гөрдүлер. 56 Онсоң өйлерине гайдып, якымлы ыслы
яг, атырлар тайярлап, сабат гүни Худайың буйругы
боюнча дынч алдылар.

Исаның дирелиши

24 Хепдәниң илкинҗи гүни эртир ир билен
аяллар тайярлан якымлы ыслы ягларыны
алып, мазара бардылар; янларында башга аяллар
хем барды. 2 Ине, мазарың агзындакы даш бир
чете тогаланан экен. 3 Олар ичерик гиренлеринде,
Реб Исаның җеседини тапмадылар. 4 Муңа
геңиргенишип дуркалар, бирденкә, гаршыларында
ялкым салян эшикли ики саны адам пейда болды.
5 Аяллар горкуп, йүзлерини ере эгенлеринде, яңкы
адамлар олара шейле дийдилер: «Сиз нәме үчин
дирини өлүлериң арасындан гөзлейәрсиңиз? 6 Ол
бу ерде дәл, дирелди! Онуң энтек Җелиледекә сизе
айданларыны ятлаң. 7 Ол: „Ынсан Оглы гүнәкәр
адамлара табшырылмалы, хача чүйленмели,
өленден үч гүнден соң дирелмелидир" дийипди».
8 Онсоң Исаның бу сөзлери оларың ятларына
дүшди. 9 Аяллар мазардан өврүлип гелип, буларың
барыны Онбирлере ве бейлекилериң хеммесине
хабар бердилер. 10 Ресуллара бу хабары етиренлер
Магдалалы Меръем, Юханна, Якубың эҗеси
Меръем ве оларың янындакы бейлеки аяллардыр.
11 Бу сөзлер ресулларың гөвнүне манысыз гелди,
олар аялларың гепине ынанмадылар. 12 Онсоң
Петрус туруп, мазара ылгады-да, эгилип, кепен
маталарың бош ятаныны гөренде, болан вака
геңиргенип, ызына гайтды.

Эммаус ёлундакы ики шәгирт

13 Ине, шол гүн оларың икиси Эммаус диен оба
барярды. Бу обаның Иерусалимден он бир
километре голай аралыгы барды. 14 Олар болан бу
вакалар хакда өзара гүрлешйәрдилер.
15 Шейлеликде, гүрлешип, пикир алышып
баряркалар, Исаның Өзи якына гелип, олар билен
биле йөрәберди. 16 Йөне Оны танамаз ялы, оларың
гөзлери багланыпды. 17 Иса олардан сорады: «Бу
баршыңыза нәме хакда гүррүң эдишйәрсиңиз?»
Олар гайгылы ягдайда аяк чекдилер. 18 Оларың
Клеопас атлысы: «Иерусалимде болуп-да, шу
гүнлер ол ерде болан вакалары билмейән кесеки
еке Сенми?» дийди. 19 Иса олардан: «Хайсы
вакалары?» дийип сорады. Олар шейле җогап
бердилер: «Насыралы Иса хакдакы вакалары. Ол
Худайың ве бүтин халкың янында сөзде хем ишде
гүйчли пыгамберди. 20 Баш руханылар билен
башлыкларымыз өлүм җезасы берилсин дийип,
Оны хәкиме табшырдылар, хача чүйледилер. 21 Биз
Ысрайылы халас этҗек Шолдур дийип умыт
эдердик. Мундан башга хем, бу затларың боланына
үч гүн болды. 22 Үстесине-де, аялларымызың
кәбири хем бизи геңиргендирди. Олар шу гүн ир
билен мазара барып, 23 Онуң җеседини
тапмандырлар. Гелип, гөзлерине перишделериң
гөрненини айтдылар. Перишделер Оңа дири
диййәрмиш. 24 Онсоң бизиңкилериң кәбири
мазара барып, ягдайың эдил аялларың айдышы
ялыдыгыны гөрүпдирлер, йөне Исаны
гөрмәндилер». 25 Иса олара шейле дийди: «Эй
акмак адамлар, пыгамберлериң әхли айданларына
гич ынанянлар! 26 Месих бу гөргүлери гөрүп,
шөхратына гирмели дәлмиди?» 27 Онсоң Муса
билен әхли пыгамберлерден башлап, хемме
Мукаддес Язгыларда Өзи хакда айдыланлары
олара дүшүндирди. 28 Олар барян обаларына
голайланларында, Иса узаграк гидерли гөрүнди.
29 Эмма олар Оны саклап: «Бизиң янымызда галай,
чүнки агшам голайлап, Гүн яшып баряр» дийдилер.
Шейлеликде, Иса оларың янында галды. 30 Иса
олар билен сачак башында отырка, чөрек алып,
шүкүр этди-де, бөлүп олара берди. 31 Шонда
оларың гөзлери ачылып, Оны танадылар, эмма Ол
гөзлеринден гайып болды. 32 Олар бири-
бирлерине: «Ёлда бизиң билен геплешип гелйәркә,
бизе Язгылары дүшүндирйәркә, ичимизде
йүрегимиз янмаярмыды?» дийишдилер. 33 Туруп,
шол сагадың өзүнде Иерусалиме өврүлдилер.
Гөрселер, он бир ресул билен оларың
янындакылар үйшүшип отуран экен. 34 Булар: «Чын!
Реб дирелипдир, Симуна гөрнүпдир»
дийишйәрдилер. 35 Онсоң олар-да ёлда болан
вакалары, Иса чөреги бөленде, Оны
танандыкларыны айтдылар.

Иса Онбирлере гөрүнйәр

36 Олар хениз бу барада гүррүң берип дуркалар,
Исаның Өзи орталарында дуруп: «Сизе

парахатлык!» дийди. 37 Олар рух гөрйәндирис
өйдүп, тисгинип горка дүшдүлер. 38 Иса олара
шейле дийди: «Нәме үчин алҗырашярсыңыз? Нәме
себәпден гөвнүңизе бейле пикирлер гелйәр?
39 Мениң эллериме, аякларыма середиң. Бу Мениң
Өзүм! Маңа эллериңизи дегрип гөрүң. Рухуң эт
билен сүңки болмаз, йөне сизиң гөршүңиз ялы,
Мениңки бар». 40 Муны айдып, эллерини,
аякларыны олара гөркезди. 41 Олар шатлыкдан яңа
энтек ынанман, геңиргенишип дуркалар, Иса
олара: «Бу ерде иймәге бир задыңыз бармы?»
дийди. 42 Оңа биширилен балыгың бир бөлеги
билен бираз бал † бердилер. 43 Иса алып, оларың
гөзлериниң алнында оны ийди. 44 Олара шейле
дийди: «Мен хакда Мусаның Канунында,
пыгамберлериң язгыларында, Зебурда
языланларың бары берҗай болмалыдыр дийип,
энтек сизиң яныңыздакам айдан сөзлерим
шулардыр». 45 Онсоң Язгылара дүшүнмеклери
үчин, оларың аңларыны ачды. 46 Иса олара шейле
дийди: «Шейле язылгыдыр: Месих гөрги гөрүп,
өленден үч гүнден соң дирелҗекдир.
47 Иерусалимден башлап, бүтин миллетлер
гүнәлериң гечилмеги үчин, Онуң адындан тоба
чагырылҗакдыр. 48 Сиз бу затлара шаят
боларсыңыз. 49 Ине, Мен Атамың вада эденини
сизе ёлларын. Сиз өзүңизе ёкардан гүйч
гейдирилйәнчә, Иерусалим шәхеринде болуң».
50 Онсоң олары дашарык чыкарып, Бейтанияның
голайына гетирди, эллерини галдырып, олара ак
пата берди. 51 Ак пата берип дуршуна олардан
айрылып, Гөге гөтерилди. 52 Олар хем Оңа сежде
эдип, улы шатлык билен Иерусалиме тарап
өврүлдилер. 53 Элмыдама ыбадатханада болуп,
Худая өвги айдып, алкыш окаярдылар. Омын.

† *...бөлеги билен бираз бал – иң гадымы голязмаларда: «бөлек».*

Яхя

Эбеди сөз җан-тен боляр

1 Озал-башда Сөз барды, Сөз Худайдады, Сөз
Худайың Өзүди. 2 Ол озал-башда Худайдады.
3 Хемме зады Ол яратды, ярадылан затларың хич
бири Онсуз ярадылмады. 4 Онда яшайыш барды,
яшайыш болса ынсанларың нуруды. 5 Бу нур
гараңкылыкда парлаяндыр, гараңкылык оны
өчүрип билен дәлдир [†].
6 Худай тарапындан иберилен бир адам барды,
онуң ады Яхяды. 7 Ол гүвәлик этмәге, хеммелериң
өзи аркалы иман этмеги үчин Нур хакда гүвәлик
этмәге гелипди. 8 Онуң өзи нур дәлди, ол диңе нур
хакда гүвәлик этмелиди. 9 Әхли ынсанлары
ягтыландырян хакыкы нур дүнйә гелди.
10 Ол дүнйәдеди, дүнйә Ол аркалы ярадылыпды,
эмма дүнйә Оны танамады. 11 Ол өзүниңкилере
гелди, өзүниңкилер Оны кабул этмедилер. 12 Эмма
Ол Өзүни кабул эденлере, адына иман эденлере
Худайың огланлары болма хукугыны берди. 13 Олар
гандан, бedeниң ислеги билен я-да адамың ислеги
билен догулман, эйсем, Худайдан догулдылар.
14 Сөз җан-тен болуп арамызда яшады; биз Онуң
шөхратыны, Атасының ялңыз Оглуның
мерхеметден, хакыкатдан долы шөхратыны гөрдүк.
15 Яхя Ол хакда гүвә гечип гыгырды: «Мениң
ызымдан бир адам гелер, Ол менден үстүндир,
чүнки Ол менден овал барды диеним, ине, Шудур».
16 Онуң долулыгындан бизиң хеммәмиз мерхемет
үстүне мерхемет алдык. 17 Чүнки Муса аркалы
Мукаддес Канун берилди, Иса Месих аркалы болса
мерхемет ве хакыкат пейда болды. 18 Худайы хич
ким хич хачан гөрен дәлдир. Оны бизе Атасының
гуҗагында болан ялңыз Оглы танатды.

Чокундырыҗы Яхя

19 Ехудылар Иерусалимден руханылары, левилери
иберип, Яхядан: «Сен ким?» дийип соранларында,
онуң гүвәлиги шейле болды. 20 Ол ыкрар этди,
инкәр этмеди. «Мен Месих дәл» дийип ыкрар этди.
21 Онсоң олар: «Онда, сен Ылясмы?» дийип
сорадылар. Ол: «Ёк» дийди. «Шол гелҗек
пыгамберми?» дийдилер. Ол: «Ёк» дийип җогап
берди. 22 «Онда сен ким? Биз өзүмизи бу ере
ёлланлара нәме җогап берели, сен өзүң хакда нәме
диййәрсиң?» дийип сорадылар. 23 Яхя: «Мен, Ишая
пыгамбериң айдышы ялы, Реббиң ёлуны догрулаң
дийип, чөлде гыгыряның сеси» дийди. 24 Иберилен
адамлар фарисейлердендилер. 25 Олар ондан:
«Эгер сен Месих, Ыляс я-да шол пыгамбер дәл
болсаң, онда нәме үчин чокундырярсың?» дийип
сорадылар. 26 Яхя олара шейле җогап берди: «Мен
сув билен чокундырярын, йөне сизиң араңызда
бири бар, сиз Оны танамаярсыңыз. 27 Менден
соңра гелҗек Шолдур. Мен Онуң чарыгының
багыны чөзмәге-де мынасып дәлдирин».
28 Бу Иордан дерясының аңырсында, Бейтанияда,
Яхяның чокундырян еринде болды.

Худайың гузусы

29 Эртеси гүн Яхя өзүне тарап гелйән Исаны гөрүп:
«Ине, Шу дүнйәниң гүнәсини Өз үстүне алан
Худайың Гузусыдыр» дийди. 30 Мениң ызымдан бир
адам гелер, Ол менден үстүндир, чүнки Ол менден
овал барды дийип айданым, ине, Шудур. 31 Мен
Оны танамаярдым, йөне Ол Ысрайылда аян болсун
дийип, сув билен чокундырмага гелдим». 32 Яхя
гүвә гечип, шейле дийди: «Мен Рухуң Гөкден
кепдери ялы инип, Онуң үстүнде дураныны гөрдүм.
33 Мен Оны танамаярдым, йөне мени сув билен
чокундырмага ёллан Худай маңа Рухуң инип,
кимиң үстүнде дураныны гөрсең, Мукаддес Рух
билен чокундырҗак Шолдур дийди. 34 Мен гөрүп,
Онуң Худайың Оглудыгына шаят болдум».

Исаның илкинҗи шәгиртлери

35 Эртеси гүн Яхя ене өз шәгиртлериниң икиси
билен дурды. 36 Ол гезип йөрен Исаны гөрүп: «Ине,
Худайың Гузусы!» дийди. 37 Онуң айданларыны
эшиден ики шәгирт Исаның ызына эерди. 38 Иса
ызына гарап, аркасындан гелйәнлери гөрди ве
олара: «Нәме гөзлейәрсиңиз?» дийди. Олар Ондан:
«Мугаллым, Сен ниреде яшаярсың?» дийип
сорадылар. 39 Иса олара: «Гелиң, гөрүң» дийди.
Олар барып, Исаның ниреде яшаяныны гөрдүлер
ве шол гүн Онуң янында галдылар. Гүндиз сагат
дөрдүң төверегиди. 40 Яхяның айданларыны
эшидип, Исаның ызындан гиден ики адамың бири

---

† *Оны өчүрип билен дәлдир – я-да «оңа дүшүнип билен дәлдир».*

Симун Петрусың доганы Андреасды. 41 Ол илки өз
доганы Симуны тапып, оңа: «Биз Месихи (ягны
Христосы) тапдык» дийди. 42 Оны Исаның янына
алып барды. Иса оңа гарап: «Сен – Ионаның оглы
Симун. Сениң адың Кефас (терҗиме эдиленде
Петрус, ягны Гая диймекдир) болар» дийди.
43 Эртеси гүн Иса Җелилә гитҗек болуп, Филипусы
тапды, оңа: «Мениң ызыма дүш!» дийди. 44 Филипус
хем Андреас ве Петрус ялы Бетсайда
шәхеринденди. 45 Филипус Натанаели тапып, оңа:
«Биз Мусаның канунында, пыгамберлериң
язгысында язылан Юсубың оглы насыралы Исаны
тапдык» дийди. 46 Натанаел оңа: «Насырадан оңлы
зат чыкармыка?» дийди. Филипус хем оңа: «Гел-де,
гөр» дийди. 47 Иса Натанаелиң Өзүне тарап
гелйәнини гөрүп, ол хакда: «Ине, хилесиз, хакыкы
ысрайыллы» дийди. 48 Натанаел Оңа: «Сен мени
ниреден танаярсың?» дийди. Иса оңа: «Филипус
сени чагырмазындан өң, мен сени инҗир
агаҗының ашагындакаң гөрдүм» дийип җогап
берди. 49 Натанаел Оңа: «Мугаллым, Сен Худайың
Оглусың, Сен Ысрайылың Патышасысың» дийди.
50 Иса оңа: «Сени инҗир агаҗының ашагындакаң
гөрдүм дийип айданым үчин Маңа иман
эдйәрсиңми? Сен мундан улы затлары гөрерсиң»
дийди. 51 Онсоң оңа шейле дийди: «Мен сизе,
хакыкатдан-да, догрусыны айдярын, мундан бейләк
сиз Гөгүң ачылып, Худайың перишделериниң
Ынсан Оглуның үстүне инип-чыкышыны
гөрерсиңиз».

Исаның илкинҗи мугҗызасы

2 Шондан ики гүн соң, Җелиләниң Кана
шәхеринде ника тойы болды. Исаның эҗеси-де
шол ердеди. 2 Иса ве Онуң шәгиртлери-де тоя
чагырылыпдылар. 3 Шерап етмезлик эденде,
Исаның эҗеси Оңа: «Шераплары ёк» дийди. 4 Иса
оңа: «Эй хатын, Мениң ишимиң саңа нәме дахылы
бар? Мениң вагтым энтек гелип етенок» дийди.
5 Эҗеси хызматкәрлере: «Сизе нәме дийсе, шоны
эдиң» дийди. 6 Шол ерде ехудыларың тәрет кылмак
үчин уланылян, хер бири ики я үч өлчег тутян алты
саны дашдан ясалан сув күйзеси барды. 7 Иса
хызматкәрлере: «Күйзелери сув билен долдурың»
дийди. Олары агызларына ченли долдурдылар.
8 Онсоң хызматкәрлере: «Инди шулардан гуюп,
тоюң гурамачысына әкидиң» дийди. Олар хем
әкитдилер. 9 Тоюң гурамачысы шераба өврүлен
сувы дадып гөренде, онуң нireден геленини
билмән, (муны диңе сув гуян хызматкәрлер
билйәрди) өйленйән йигиди чагырып, оңа шейле
дийди: 10 «Хер кес өңи билен говы шерабы, көп
иченлеринден соң болса эрбедини берйәндир,
эмма сен говы шерабы хенизе ченли саклап
гоюпсың». 11 Шейлеликде, Иса илкинҗи аламатыны
Җелиләниң Кана шәхеринде йүзе чыкарып, Өз
шөхратыны гөркезди. Шәгиртлери Оңа иман
этдилер.

Иса сөвдегәрлери ыбадатханадан ковяр

12 Шондан соң Иса эҗеси, доганлары ве
шәгиртлери билен Капернаума гитди. Ол ерде
бирки гүн галдылар. 13 Ехудыларың Песахы
якынлашанда, Иса Иерусалиме гитди. 14 Ол
ыбадатханада сыгыр, гоюн, кепдери сатянлары,
пул чалшып отуранлары гөрди. 15 Йүпден бир
дүрре өрүп, гоюнлардыр сыгырлары билен
бирликде барыны ыбадатханадан ковды, пул
чалышянларың пулларыны дөкди, өңлериндәки
текҗелерини йыкды. 16 Кепдери сатянлара:
«Булары бу ерден әкидиң, Атамың өйүни дүкана
өврүмәң» дийди. 17 Шонда шәгиртлериң ядына
Мукаддес Язгыдакы «Сениң өйүңе болан ыхласым
Мени иер» дийлен сөзлер дүшди.
18 Ехудылар гаршы чыкып, Ондан: «Сен шейле
этмәге ыгтыярың барлыгына бизе нәме аламат
гөркезерсиң» дийип сорадылар. 19 Иса олара: «Сиз
шу ыбадатхананы йыкың, Мен оны үч гүнүң
ичинде дикелдерин» дийип җогап берди.
20 Ехудылар Оңа: «Бу ыбадатхана кырк алты йылда
салынды, Сен оны үч гүнде дикелдерсиңми?»
дийдилер. 21 Йөне Иса ыбадатхана дийип, Өз
беденине айдярды.
22 Иса диреленден соң, шәгиртлери Онуң
айданыны ятлап, Язга, Исаның сөзлерине иман
этдилер. 23 Песах байрамында Иерусалимдекә
Исаның гөркезен аламатларыны гөренлериң
көпүси Онуң адына иман этдилер. 24 Эмма Иса әхли
адамлары танаянлыгы үчин, олара Өзүни
ынанмаярды. 25 Ол адам бабатда хич кимиң
гүвәлигине мәтәч дәлди, чүнки ынсанда нәме
бардыгыны Өзи билйәрди.

Иса билен Никодимос

3 Фарисейлериң арасында Никодимос атлы бир
адам барды, ол ехудыларың
башлыкларынданды. 2 Бу адам гиҗәниң ичинде
Исаның янына гелип, шейле дийди: «Мугаллым,
биз Сениң Худайдан гелен бир мугаллымдыгыңы
билйәрис, чүнки Худай Өзи билен болмаса, хич ким
Сениң гөркезен аламатларыңы гөркезип билмез».
3 Иса оңа: «Хакыкатдан-да, саңа догрусыны
айдярын, гайтадан догулмадык адам Худайың
Патышалыгыны гөрүп билмез» дийип җогап берди.
4 Никодимос Оңа: «Гарран адам гайтадан нәхили
доглуп билер? Ол ене-де энесиниң гөвресине

гирип доглуп билерми?» дийди. 5 Иса шейле җогап берди: «Хакыкатдан-да, Мен саңа догрусыны айдярын, сувдан ве рухдан догулмадык адам Худайың Патышалыгына гирип билмез. 6 Беденден доглан бедендир, рухдан доглан рухдур. 7 Саңа гайтадан догулмалысыңыз диййәниме гең галма. 8 Ел ислән еринде өвүсйәр, сен онуң шуввулдысыны эшидйәрсиң-де, ниреден гелип, нирә баряныны билмейәрсиң. Рухдан догланларың әхлиси хем шейледир». 9 Никодимос Ондан: «Бу нәхили болуп билер?» дийип сорады. 10 Иса оңа шейле җогап берди: «Сен Ысрайылың мугаллымы болуп-да, булары билмейәрсиңми? 11 Хакыкатдан-да, Мен саңа догрусыны диййәрин, биз биленимизи айдярыс, гөренимизе гүвә гечйәрис, йөне сиз бизиң гүвәлигимизи кабул этмейәрсиңиз. 12 Мениң ердәки затлар барада айдянларыма ынанмасаңыз, онда Гөкдәки затлар барада айтсам, нәхили ынанарсыңыз? 13 Хич ким Гөге чыкан дәлдир; оңа диңе Гөкден инен ве Гөкде болан Ынсан Оглы чыкандыр. 14 Мусаның чөлде йыланы ёкарык галдырышы ялы, Ынсан Оглы-да ёкарык галдырылмалыдыр. 15 Шейлеликде, Оңа ынанянларың хич бири хеләк болман †, эбеди яшайша говшар. 16 Чүнки Худай дүнйәни көп сөййәнлиги үчин, Оглуна иман эденлериң хич бири хеләк болман, эбеди яшайша говушсын дийип, Өзүниң екеҗе Оглуны берди. 17 Худай Оглуны дүнйәни хөкүм этсин дийип дәл-де, эйсем, дүнйә Ол аркалы халас болсун дийип иберди. 18 Оңа ынанян хөкүм эдилмез, ынанмаян болса, Худайың екеҗе Оглуның адына иман этмейәнлиги үчин эййәм хөкүм эдилендир. 19 Хөкүм шундан ыбарат: дүнйә нур инди, йөне адамлар гараңкылыгы нурдан говы гөрдүлер, чүнки оларың ишлери яманлыкды. 20 Шер иш эдйән нуры йигренйәндир, ол ишлериниң әшгәр болмазлыгы үчин нура гелйән дәлдир. 21 Эмма хак иш эдйән ишлериниң Худай аркалы эдилйәндиги әшгәр болсун дийип нура гелйәндир».

Иса билен Чокундырыҗы Яхя

22 Шундан соң Иса шәгиртлери билен Яхуда үлкесине гидип, бирнәче вагтлап олар билен шол ерде галып чокундырды. 23 Яхя хем Салымың голайындакы Энонда чокундырярды, чүнки ол ерде сув болды, адамлар хем барып чокундырылярдылар. 24 Чүнки Яхя энтек зындана атылманды.

25 Яхяның шәгиртлери билен кәбир ехудылар арасында тәрет меселесинде җедел чыкды. 26 Олар Яхяның янына гелип: «Мугаллым, Иорданың аңырсында сениң яныңда болан, сениң гүвәлик эден адамың, ине, чокундыряр, хеммелер Оңа барярлар» дийдилер. 27 Яхя олара җогап берип, шейле дийди: «Адам Гөкден берилмедик хич бир зады алып билмез. 28 „Мен Месих дәл, йөне Ондан өң иберилдим" диениме сизиң өзүңиз шаятсыңыз. 29 Кимиң гелинлиги бар болса, ол гиевдир. Эмма гиевиң досты онуң янында дуруп, сесини эшидип, онуң овазына гаты шатланяндыр. Мениң бу шатлыгым-да хәзир ерине етди. 30 Ол бейгелмелидир, мен песелмелидирин. 31 Ёкардан гелен хеммеден ёкарыдыр. Ерден болан ериңкидир, ердәкилер ялы геплейәндир. Гөкден гелен хеммеден ёкарыдыр. 32 Ол гөренине, эшиденине гүвәлик эдйәр, йөне Онуң гүвәлигини хич ким кабул этмейәр. 33 Эмма Онуң гүвәлигини кабул эден Худайың хакыкатдыгыны тассыклаяндыр. 34 Чүнки Худай тарапын Ёлланан Худайың сөзлерини сөзлейәндир, себәби Худай Рухы өлчег билен бермейәр. 35 Ата Оглы сөййәр ве Ол әхли зады Онуң элине берендир. 36 Огла иман эден эбеди яшар. Огла иман этмедик яшайыш гөрмез, Ол Худайың газабына сезевар болар».

Иса билен самариялы аял

4 Яхя гаранда, Өзүниң көп шәгирт эдиненлиги ве чокундыряънлыгы барада фарисейлере хабар етендигини Иса билди. 2 (Хакыкатда, Онуң Өзи дәл-де, шәгиртлери чокундырярды.) 3 Яхуданы терк эдип, Ол ене Җелилә гитди. 4 Онуң Самариядан гечмеги герекди. 5 Шейлеликде, Ол Якубың өз оглы Юсуба берен ериниң голайындакы Самарияның Сихар диен шәхерине гелди. 6 Бу ерде Якубың гуюсы барды. Ёл йөрәп ядан Иса гуйының башында отурды; гүнортана голайды. 7 Самариялы бир аял сув чекмәге гелди. Иса оңа: «Маңа ичмәге сув берсене» дийди. 8 Исаның шәгиртлери иймит сатын алмак үчин шәхере гидипдилер.
9 Самариялы аял Оңа: «Сен ехуды болуп, мен самариялы аялдан ичмәге сувы нәхили дилейәрсиң?» дийди. Чүнки ехудылар самариялылар билен гатнашык этмейәрдилер.
10 Иса оңа шейле җогап берди: «Сен Худайың пешгешиниң нәмедигини, өзүңе „Маңа ичмәге сув бер" диййәниң кимдигини билседиң, онда сувы сениң өзүң Ондан диләрдиң, Ол-да саңа дирилик сувуны берерди». 11 Аял Оңа шейле дийди: «Эй Ага, Сениң сув чекер ялы говаң ёк, гуйы-да чуң, дирилик сувуны нириден алҗак? 12 Бу гуйыны бизе берен, мундан өзи-де, чагалары ве доварлары-да сув ичен атамыз Якупдан Сен улумы?» 13 Иса оңа шейле җогап берди: «Бу сувдан ичен ене-де сувсар.

† *Хич бири хеләк болман – иң гадымы голязмаларда: «хеммеси».*

14 Йөне Мениң берҗек сувумдан ичен асла
сувсамаз, терсине, Мениң оңа берҗек сувумың
ичинде эбедилик яшайыш чешмеси болар». 15 Аял
Оңа: «Эй Ага, маңа шол сувдан берсене,
сувсамайын, сув чекмәге бу ере гелмәйин» дийди.
16 Иса оңа: «Онда, гит-де, әриңи чагырып гел»
дийди. 17 Аял Оңа: «Мениң әрим ёк» дийди. Иса-да
оңа: «Әрим ёк дийип, догры айтдың. 18 Сениң бәш
әриң барды, йөне хәзиркиң өз әриң дәл, муны
догры айтдың» дийди. 19 Аял Оңа шейле дийди: «Эй
Ага, гөрйәрин велин, Сен пыгамбер өйдйән.
20 Бизиң аталарымыз шу дагда сежде этдилер, йөне
сиз ехудылар, сежде эдилмели ер Иерусалимдедир
диййәрсиңиз». 21 Иса оңа шейле дийди: «Начар,
Маңа ынан, вагт гелер, Ата не шу дагда, не-де
Иерусалимде сежде эдерсиңиз. 22 Сиз
танамаяныңыза сежде эдйәрсиңиз, биз
танаянымыза сежде эдйәрис, чүнки гутулыш
ехудылардан гелйәр. 23 Эмма хакыкы сежде
эдиҗилериң Ата рухда, хакыкатда сежде этҗек
вагтлары гелер, эййәм гелди хем, чүнки Ата Өзүне
шейле сежде эдйәнлери агтаряр. 24 Худай Рухдур,
Оңа сежде эдйәнлер рухда, хакыкатда сежде
этмелидир». 25 Аял Оңа: «Христос дийилйән
Месихиң гелҗегини билйәрин, Ол геленде бизе
әхли зады билдирер» дийди. 26 Иса оңа: «Сениң
билен геплешип дуран Шол» дийди. 27 Шу пурсатда
Исаның шәгиртлери гелдилер, Онуң бир аял билен
геплешип дуранына олар хайран галдылар. Йөне
оларың хич бири «Нәме ислейәрсиң?» я-да «Бу аял
билен нәме үчин геплешйәрсиң?» диймеди.
28 Онсоң яңкы аял күйзесини гойды-да, шәхере
барып, халка: 29 «Йөрүң, мениң әхли эден
ишлерими айдып берен Адамы гөрүң. Ол Месих
болаймасын» дийди. 30 Олар шәхерден чыкып,
Исаның янына бардылар. 31 Шу аралыкда
шәгиртлери Ондан: «Мугаллым, ий!» дийип хайыш
этдилер. 32 Йөне Иса олара: «Менде иере зат бар,
йөне сиз оны билмейәрсиңиз» дийди. 33 Онсоң
шәгиртлери: «Оңа бири иере зат гетирен дәлдир-
ә?» дийишдилер. 34 Иса олара: «Иймитим – Мени
Ёлланың ислегини берҗай этмек, Онуң ишини
ерине етирмекдир дийди. 35 Сиз орага ене дөрт ай
бар диймейәрсиңизми? Эмма Мен сизе гөзүңизи
галдырың-да, экин мейданларына середиң, олар
эййәм орага тайяр диййәрин. 36 Экен-де, оран-да
билеликде шатланар ялы, оран хакыны аляр, эбеди
яшайыш үчин хасыл топлаяр. 37 Чүнки бу ерде
„Бири экер, бири орар" дийилйән сөз догрудыр.
38 Мен сизи зәхмет чекмедик хасылыңызы ормага
ибердим; башгалар зәхмет чекдилер, сиз болса
оларың зәхметиниң хасылына гирдиңиз».
39 «Мениң әхли эден ишлерими айдып берди»
дийип, гүвәлик эден аялың сөзи себәпли, ол
шәхердәки самариялыларың көпүси Иса иман
этдилер. 40 Шонуң үчин-де самариялылар Исаның
янына геленлеринде, Ондан өз янларында
галмагыны хайыш этдилер. Ол шол ерде ики гүн
галды. 41 Онуң сөзүни диңлән ене-де көп адамлар
Оңа иман этди. 42 Ол аяла болса олар: «Биз инди
сениң айданларың себәпли иман этмейәрис;
өзүмиз эшитдик, Онуң дүнйәниң чын Халасгәри,
Месихдигини билйәрис» дийдилер.

Бир гуллукчының оглы сагалдыляр

43 Ики гүнден соң Иса ол ерден Җелилә гитди.
44 Чүнки Ол пыгамбериң өз юрдунда гадырының
ёклугына гүвәлик эдипди.
45 Җелилә баранда, Исаның Иерусалимдәки
байрамда эден әхли ишлерини гөрен җелилелилер
Оны кабул этдилер, чүнки оларың өзлери-де шол
байрама гидипдилер. 46 Шейлеликде, Иса ене-де
Өзүниң сувдан шерап ясан ери болан Җелиләниң
Кана шәхерине гайдып гелди. Капернаумда
патышаның бир гуллукчысының оглы сыркав
ятырды. 47 Бу адам Исаның Яхудадан Җелилә
геленини эшиденде, Онуң янына барып, өлүм
яссыгында ятан оглуны сагалтмагы Ондан хайыш
этди. 48 Иса оңа: «Сиз аламатлар, мугҗызалар
гөрмесеңиз, асла ынанмарсыңыз» дийди.
49 Патышаның гуллукчысы Оңа: «Эй Ага, оглум
өлмәнкә барсана!» дийди. 50 Иса оңа: «Гидибер,
оглуң сагалды» дийди. Ол хем Исаның сөзүне
ынанып гитди. 51 Ол энтек ёлдака, хызматкәрлери
өңүнден чыкып: «Оглуң сагалды» дийдилер. 52 Ол
хызматкәрлеринден оглуның говуланып башлан
сагадыны аныкламак исле-ди. Олар оңа: «Дүйн
гүндиз сагат бирде гызгыны гайтды» дийдилер.
53 Шейлеликде, мунуң Исаның «Оглуң сагалды»
диен сагадында боландыгыны билип, ол бүтин
ичерси билен бирликде Оңа иман этди. 54 Бу
Исаның Яхудадан Җелилә геленден соң гөркезен
икинҗи аламатыды.

Ховуз башындакы бир отураның сагалдылмагы

5 Шундан соң ехудыларың бир байрамы барды.
Иса хем Иерусалиме гитди. 2 Иерусалимде
Гоюн дервезесиниң янында ивритче Бейтеста
дийилйән бәш эйванлы бир ховуз барды. 3 Шол
ерде гаты көп сыркавлар, көрлер, агсаклар,
отуралар сувуң чайканмагына гарашып
ятырдылар. 4 Чүнки вагтал-вагтал Реббиң бир
перишдеси шол ховза гирип, сувы чайкаярды,
сувуң чайканмагының ызысүре илкинҗи болуп
сува гирен өз кеселинден сапланярды. 5 Шол ерде
отуз секиз йыл бәри дерт чекип ятан бир адам
барды. 6 Иса онуң ятаныны гөренде, узак вагтдан

бәри кеселдигини билип оңа: «Сагалмак
ислейәрсиңми?» дийди. 7 Сыркав Оңа шейле җогап
берди: «Эй Ага, сув чайканан вагты мени ховза
салҗак адам ёк, мен барянчам, башга бири менден
өң ховза гирәййәр». 8 Иса оңа: «Тур, дүшегиңи ал-
да, йөре!» дийди. 9 Яңкы адам деррев сагалып,
дүшегини алды-да, йөрәп башлады. Бу вака
ехудыларың ыбадат эдйән гүни – Сабат гүни болды.
10 Мунуң үчин ехудылар сагалан адама: «Бу гүн
Сабат гүни, саңа дүшегиңи гөтермек болмаз»
дийдилер. 11 Сагалан: «Мени сагалдан Адам маңа
„Дүшегиңи ал-да, гит" дийди» дийип, олара җогап
берди. 12 «Саңа „Дүшегиңи ал-да, гит" диен Адам
ким?» дийип, ондан сорадылар. 13 Йөне сагалан
адам Онуң кимдигини билмейәрди, чүнки Иса шол
ердәки мәрекәниң арасына гирип гидипди.
14 Соңра Иса ыбадатханада оңа габат гелип: «Ине,
сагалдың, мундан бейләк гүнә этме, саңа хас яман
зат болаймасын» дийди.

15 Шейлеликде, яңкы адам барып, өзүни
сагалданың Исадыгыны ехудылара айтды. 16 Бу
иши Сабат гүни эденлиги үчин ехудылар Исаны
ызарладылар, Оны өлдүрҗек болдулар. 17 Эмма Иса
олара: «Мениң Атам хенизе ченли ишләп йөр, Мен
хем ишлейәрин» дийип җогап берди. 18 Шу
себәпден ехудылар өңкүден-де бетер Оны
өлдүрмегиң күйүне дүшдүлер, чүнки Ол диңе Сабат
гүнүни бозмак билен чәкленмән, эйсем, Худая Атам
дийип, Өзүни Худая деңейәрди.

Яшайыш берйән Иса

19 Иса олара шейле җогап берди: «Хакыкатдан-да,
Мен сизе догрусыны айдярын, Атасының эден
затларыны гөрмесе, Огул Өзүнден хич зат эдип
билмез, чүнки Ата нәме этсе, Огул-да шоны
эдйәндир. 20 Чүнки Ата Оглы сөййәр, әхли эдйән
затларыны Оңа гөркезйәр. Сизи хайран галдырҗак
хас бейик затлары-да Ол Оңа гөркезер. 21 Атаның
өлүлери дирелдиши ялы, Огул-да ислән
адамларыны дирелдер. 22 Ата хич кимиң үстүнден
хөкүм чыкарян дәлдир, Ол әхли хөкүми Огла
табшырандыр. 23 Ата хормат гойянлар Огла-да
хормат гоймалыдырлар. Огла хормат гоймаян адам
Оны ёллан Ата-да хормат гойян дәлдир. 24 Мен сизе
хакыкатыны айдярын, Мениң сөзүми диңләп, Мени
Ёллана иман эдене эбеди яшайыш бардыр, онуң
үстүнден хөкүм чыкарылмаз. Ол өлүмден яшайша
гөчендир. 25 Мен сизе хакыкатыны айдярын,
Худайың Оглунының сесини өлүлериң эшитҗек вагты
гелер, бу вагт эййәм гелди. Онуң сесини
эшиденлер яшар. 26 Чүнки Ата Өзүнде яшайыш
болшы ялы, Огла-да яшайыш оҗагы болмаклыгы
берендир. 27 Ол хөкүм чыкармак ыгтыярыны-да
Оңа берди, чүнки Ол Ынсан Оглудыр. 28 Муңа гең
галмаң, чүнки габырдакыларың хеммесиниң Онуң
сесини эшитҗек вагтлары гелер. 29 Хайыр иш
эденлер яшамак үчин, шер иш эденлер болса
хөкүм үчин дирелер.

Иса барада гүвәлик

30 Мен Өз-Өзүмден хич бир зат эдип билмейәрин;
эшидишиме гөрә хөкүм чыкарярын. Мениң
хөкүмим хакдыр, чүнки Мен Өз ислегими дәл-де,
Мени ёллан Атаның ислегини амала ашырмага
дырҗашярын. 31 Эгер Мен Өзүм хакда гүвәлик
берсем, онда бу гүвәлигим хак дәлдир. 32 Мен хакда
гүвәлик берйән башга бири бар, онуң Өзүм
хакдакы гүвәлигиниң догрудыгыны Мен билйәрин.
33 Сиз Яхяның янына адамлар ёлладыңыз, ол-да
хакыката гүвәлик этди. 34 Эмма Мен ынсан
гүвәлигини кабул этмейәрин, Мен диңе сизиң
халас болмагыңыз үчин булары айдярын. 35 Ол
янып дуран, нур сачян чырадыр. Сиз аз салым онуң
ышыгына гуванмак иследиңиз. 36 Эмма Мендәки
гүвәлик Яхядакыдан хас улудыр, чүнки ерине
етирмегим үчин Атаның Өзүме табшыран ишлери,
ягны Мениң эдйән ишлерим Мени Атаның
иберенлигине гүвә гечйәр. 37 Мен хакда Мени
иберен Атаның Өзи гүвәлик этди. Йөне сиз Онуң не
сесини эшитдиңиз, не-де йүзүни гөрдүңиз. 38 Онуң
сөзи сизде галмаяр, чүнки сиз Онуң Иберенине
иман этмейәрсиңиз. 39 Сиз Мукаддес Язгылары
агтарышдырярсыңыз, чүнки эбеди яшайыш
шолардадыр өйдйәрсиңиз. Олар болса Мен хакда
гүвәлик эдйәрлер. 40 Йөне сиз өмрүңиз болар ялы,
Маңа гелмек ислемейәрсиңиз. 41 Мен ынсанлардан
өвги кабул этмейәрин. 42 Сизи-де танаярын. Сизде
Худайың сөйгүси ёк. 43 Мен Атамың адындан
гелдим, сиз болса Мени кабул этмейәрсиңиз. Йөне
башга бири өз адындан геләйсе, сиз оны кабул
эдерсиңиз. 44 Еке-тәк Худайдан өвги гөзлемән,
бири-бириңизден өвги кабул эдйәркәңиз, сиз
нәхили иман эдип билерсиңиз? 45 Атаның өңүнде
Мен сизи айыплар өйтмәң. Сизи айыплаҗак өз
умыт баглаяныңыз Мусадыр. 46 Сиз Муса иман эден
болсадыңыз, онда Маңа-да иман эдердиңиз, чүнки
ол Мен хакда язды. 47 Онуң язанларына ынанмаян
болсаңыз, онда Мениң айдянларыма нәхили иман
эдерсиңиз?»

Иса бәш мүң адамы доюряр

6 Шундан соң Иса Җелилә, ягны Тиберия
көлүниң аңырсына гитди. 2 Онуң сыркавлар
барада эден аламатларыны гөрен халайык Онуң
ызына дүшди. 3 Иса дага чыкып, шәгиртлери билен
отурды. 4 Ехудыларың Песах байрамы якынды.

5 Иса төверегине гөзүни айлады ве Өз янына көп
халайыгың гелйәнини гөрүп, Филипуса: «Булар иер
ялы чөреги ниреден сатын аларыс?» дийди. 6 Ол
муны Филипусы сынамак үчин сорапды, чүнки
нәме этҗегини Өзи билйәрди. 7 Филипус Оңа: «Ики
йүз динарлык чөрек оларың хер бириниң бир
дөвүм алмагына-да етмез» дийди. 8 Шәгиртлериң
бири, Симун Петрусың доганы Андреас Оңа шейле
дийди: 9 «Бу ерде бир огланда бәш арпа чөреги
билен ики балык бар, йөне шейле көп мәрекә бу
нәме болар?» 10 Иса: «Халайыгы отурдың» дийди.
Ол ерде от көпди, бәш мүңе голай адам отурды.
11 Иса чөреклери алып, шүкүр эденинден соң,
олары отуранлара пайлады. Балыклардан-да нәче
ислеселер, олара берди. 12 Олар доянларындан соң,
Иса шәгиртлерине: «Артан дөвүмлери
йыгнашдырың, хич зат заяланмасын» дийди.
13 Шейлеликде, бәш саны арпа чөрегинден иен
адамлардан артып галан дөвүмлери йыгнап, он
ики себеди долдурдылар. 14 Исаның бу аламатыны
гөрен халайык: «Хакыкатдан-да, дүнйә гелҗек
пыгамбер Шудур» дийишдилер.
15 Иса оларың гелип, патыша этмек үчин Өзүни
зор билен тутҗак боляндыкларыны аңансоң, ене-
де еке Өзи дага чыкып гитди.

Иса сувуң йүзүнден йөрейәр

16 Агшамара Онуң шәгиртлери көле гелдилер.
17 Бир гайыга мүнүп, көлүң аңырсындакы
Капернаума уградылар. Гараңкы дүшсе-де, Иса
энтек оларың янына гелмәнди. 18 Гүйчли ел туруп,
көл толкун атып башлады. 19 Гайык билен,
такмынан, бәш-алты километр йүзенлеринден соң,
Исаның сувуң йүзүнден йөрәп, гайыга якынлашып
гелйәнини гөрүп, олар горкдулар. 20 Эмма Иса
олара: «Бу – Мен, горкмаң» дийди. 21 Олар Оны
гайыга мүндүрҗек болдулар, йөне гайык шол
пурсатда кенара гелип етди.
22 Эртеси гүн көлүң бейлеки кенарында галан
халайык Исаның шәгиртлериниң мүнен
гайыгындан † башга хич бир гайыгың ёкдугына ве
Исаның Өз шәгиртлери билен шол гайыга
мүнмәндигине, шәгиртлериң еке гидендиклерине
гөз етирдилер. 23 Шу аралыкда, Реббиң шүкүринден
соң чөрек иен ерлериниң голайына Тибериядан
гайыклар гелди. 24 Исаның-да, шәгиртлериң-де ол
ерде ёкдугыны гөрен халайык гайыклара мүнүп,
Исаны гөзлемәге Капернаума барды. 25 Оны көлүң
аңырсындан тапып: «Мугаллым, бу ере хачан
гелдиң?» дийип сорадылар.

Яшайыш чөреги

26 Иса олара шейле җогап берди: «Мен сизе
хакыкатыны айдярын, сиз Мени аламат гөрениңиз
үчин дәл, чөрек ийип дояныңыз үчин
агтарярсыңыз. 27 Заяланян иймит үчин дәл-де,
эбеди яшайша ченли галян иймит үчин чалшың.
Оны сизе Ынсан Оглы берер, чүнки Оңа Ата Худай
Өз мөхүрини басандыр». 28 «Биз Худайың
ишлерини берҗай этмек үчин нәме этмели?»
дийип, Ондан сорадылар. 29 Иса олара: «Худайың
иши шу: Онуң Иберенине иман эдиң» дийип җогап
берди. 30 Олар шейле дийдилер: «Биз гөрүп, Саңа
иман эдер ялы, Сен нәхили аламат гөркезерсиң?
Сен нәме эдерсиң? 31 „Ол Гөкден иер ялы чөрек
берди" дийип, Язгыда язылышы ялы, бизиң
аталарымыз манна ийдилер». 32 Иса олара шейле
дийди: «Мен сизе хакыкатыны айдярын, сизе
Гөкден чөрек берен Муса дәл, хакыкы чөреги
Гөкден сизе Атам берйәр. 33 Чүнки Гөкден инип,
дүнйә яшайыш берйән Худайың чөрегидир».
34 Олар Оңа: «Я Реб, шол чөреги бизе хемише бер»
дийдилер. 35 Иса олара шейле дийди: «Яшайыш
чөреги Мендирин, Маңа гелен асла ач болмаз,
Маңа иман эден асла сувсамаз. 36 Айдышым ялы,
сиз Мени гөрдүңиз, йөне Маңа иман
этмейәрсиңиз. 37 Атамың Маңа беренлериниң бары
Маңа гелер, Мен Өзүме геленлери асла ковмарын.
38 Чүнки Мен Өз ислегими дәл-де, Мени Ибериниң
ислегини берҗай этмек үчин Гөкден индим.
39 Мени Ибериниң ислеги болса Маңа
табшыранларының хич бирини йитирмән, олары
ахыретде гайтадан дирелтмегимдир. 40 Атаның
ислеги Оглы гөрүп, Оңа иман эден хер кесиң эбеди
яшайшының болмагыдыр. Мен ахырет гүни оны
гайтадан дирелдерин».
41 Онуң «Гөкден инен чөрек – Мен» диени үчин,
ехудылар гаршы чыкып, хүңүрдешдилер. 42 «Бу
Юсубың оглы Иса дәлми? Биз Онуң какасыны-да,
эҗесини-де танаярыс. Ол нәхили „Мен Гөкден
индим" диййәр?» дийишдилер. 43 Иса олара шейле
дийди: «Өзара хүңүрдешмәң. 44 Мени иберен Атам
Маңа тарап чекмесе, хич ким Мениң яныма гелип
билмез. Мен оны ахырет гүни дирелдерин.
45 Пыгамберлериң язгыларында: „Оларың
хеммесине Худай тарапындан тәлим берлер"
дийилйәндир. Атамдан эшидип, Ондан тәлим алан
хер кес Маңа гелер. 46 Бу – бири Атаны гөрендир
дийилдиги дәлдир. Атаны диңе Худайдан Гелен
гөрендир. 47 Хакыкатдан-да, Мен сизе догрусыны
айдярын, Маңа иман эдениң эбеди яшайшы
бардыр. 48 Яшайыш чөреги Мендирин. 49 Сизиң
аталарыңыз чөлде манна ийип өлдүлер. 50 Бу чөрек

† *Исаның шәгиртлериниң мүнен гайыгындан – иң гадымы голязмаларда: «диңе бир гайыкдан».*

болса ондан иен өлмез ялы, Гөкден инендир.
51 Гөкден инен дири чөрек Мендирин. Бу чөрекден
иен адам эбеди яшар. Дүнйәниң яшайшы үчин
Мениң берҗек чөрегим Өз тенимдир». 52 Онсоң
ехудылар: «Бу Адам Өз тенини бизе иймәге нәхили
берип билер?» дийшип, өзара җеделлешдилер.
53 Иса олара шейле дийди: «Хакыкатдан-да, Мен
сизе догрусыны айдярын, Ынсан Оглуның тенини
ийип, ганыны ичмесеңиз, сизде яшайыш болмаз.
54 Мениң тенимини ийип, ганымы ичениң эбеди өмри
болар. Ахырет гүни Мен оны дирелдерин. 55 Чүнки
Мениң теним хакыкы иймит, ганым хакыкы
ичгидир. 56 Мениң тенимини ийип, ганымы ичен
Менде галар, Мен хем онда. 57 Дири Атаның Мени
ибериши, Мениң хем Ата аркалы яшайшым ялы,
Мени иен-де Мен аркалы яшар. 58 Гөкден инен
чөрек будур. Ол аталарыңызың иен манналары
ялы дәлдир, олар өлдүлер, бу чөреги иен болса
эбеди яшар».
59 Ол бу сөзлери Капернаумда синагогада сапак
берйәркә айтды.

Көп адамлар Исаны терк эдйәр

60 Шәгиртлериң көпүси муны эшидип: «Бу сөзлер
агыр. Муны ким диңләп билер?» дийишдилер.
61 Иса шәгиртлериң муңа хүңүрдешйәнини Өз
ичинден билип, олара шейле дийди: «Бу сизи
алҗырадярмы? 62 Онда сиз Ынсан Оглуның овал
болан ерине гайтадан чыканыны гөрәйсеңиз нәме
диеркәңиз? 63 Яшайыш берйән рухдур, бедениң
пейдасы ёкдур. Мениң сизе айдян сөзлерим рух
хем яшайышдыр. 64 Йөне сизиң араңызда кәбир
иман этмейәнлер бар». Чүнки Иса иман
этмейәнлериң кимдигини, Өзүни кимиң тутуп
берҗекдигини өңүнден билйәрди. 65 Ол: «Атаның
гөнүкдирмедик адамы Маңа гелип билмез дийип,
Мен сизе шонуң үчин айдыпдым» дийди. 66 Шол
вагтдан башлап, шәгиртлериниң көпүси Ондан йүз
өвүрдилер, Онуң билен тиркешмеги гойдулар.
67 Шондан соң Иса Онкилерден: «Сиз хем Мени
терк эдерсиңизми?» дийип сорады. 68 Симун Петрус
Оңа шейле җогап берди: «Я Реб, биз Сени терк
эдип, киме баралы? Эбеди яшайыш сөзлери Сенде
ахырын. 69 Биз Сениң Месихдигиңе, дири Худайың
Оглудыгыңа † иман этдик, муны ачык билйәрис».
70 Иса олара: «Сиз Онкилери Өзүм сайлап
алмадыммы? Муңа гарамаздан, сизиң бириңиз
шейтан» дийип җогап берди. 71 Ол муны Симуның
оглы Иуда Искариота какдырып айдярды, чүнки Ол
Онкилериң бириди. Соңра ол Иса хайынлык этди.

† *Месихдигиңе, дири Худайың Оглудыгыңа – иң гадымы голязмаларда: «Худайың Мукаддесидигиңе».*

Иса Иерусалиме гидйәр

7 Шондан соң Иса ондан-оңа гатнап, Җелиледе
гезди. Ехудылар Оны өлдүрмегиң кастында
болансоңлар, Ол Яхудада гезмек ислемейәрди.
2 Ехудыларың Чатма байрамы якынлапды.
3 Доганлары Оңа шейле дийдилер: «Бу ерден
айрылып, Яхуда гит, эдйән ишлериңи шәгиртлериң
гөрсүн. 4 Өзүни ачык танатмак ислейән адам
гизлин иш эдйән дәлдир. Сен бу затлары эдйән
болсаң, Өзүңи дүнйә гөркез». 5 Чүнки доганлары-да
Оңа иман этмейәрдилер. 6 Иса олара җогап берди:
«Мениң вагтым энтек геленок, йөне сизиң үчин
элмыдама вагтдыр. 7 Сизи дүнйә йигренип билмез,
эмма Мени йигренйәр, чүнки Мен онуң
ишлериниң эрбетдигине гүвә гечйәрин. 8 Сиз
байрама гидиң, Мен бу байрама гитҗек дәл, чүнки
Мениң вагтым энтек доланок». 9 Ол бу затлары
олара айдып, Җелиледе галды. 10 Эмма доганлары
байрама гиденлеринден соң, Ол-да гитди, йөне ач-
ачан дәл-де, гизлин гитди. 11 Ехудылар байрамда
Оны агтарып: «Ол ниреде?» дийишйәрдилер.
12 Халайыгың арасында Ол хакда көп гүррүң болды.
Кәбирлери «Ол говы адамдыр» дийсе, башгалары
«Ол халкы аздыряр» диййәрди. 13 Йөне
ехудылардан горкуп, хич ким Ол хакда ачык гүррүң
эдип билмейәрди. 14 Байрамың ярысы геченде, Иса
ыбадатхана барып, сапак бермәге дурды.
15 Ехудылар хайран галып: «Бу адам хич ерде
окамаздан, Мукаддес Язгылары ниреден
билйәркә?» дийишйәрдилер. 16 Иса олара шейле
җогап берди: «Мениң өвредйәнлерим Өзүмиңки
дәл, Мени Иберениңки. 17 Бири Худайың ислегини
берҗай этмек ислейән болса, онда Мениң
өвредйәнлеримиң Худайдандыгыны я-да Өзүмден
сөзлейәндигими ол билер. 18 Өзүнден сөзлейән өзи
үчин шөхрат агтаряндыр. Өзүни Иберен үчин
шөхрат агтарян болса догручылдыр, онда
нәдогрулык ёкдур. 19 Мукаддес Кануны сизе Муса
бермедими? Муңа гарамаздан, сизиң хич бириңиз
кануны берҗай этмейәрсиңиз. Нәме үчин Мени
өлдүрҗек болярсыңыз?» 20 Халайык Оңа: «Сен
җынлы, ким Сени өлдүрҗек боляр?» дийди. 21 Иса
олара шейле җогап берди: «Мен бир иш этдим, оңа
хеммәңиз хайран галдыңыз. 22 Муса сизе сүннети
берди, йөне бу Мусадан дәл-де, ата-бабалардандыр
– сиз Сабат гүни адам сүннетлейәрсиңиз.
23 Мусаның кануны бозулмасын дийип, Сабат гүни
сүннет эдилйән болса, онда Сабат гүни бир адамы
бүс-бүтин сагалдандыгым үчин Мени язгармаңыз
нәме? 24 Даш гөрнүше гөрә хөкүм чыкарман,
адыллык билен хөкүм чыкарың».

Иса Месихмидир?

25 Бу ерде иерусалимлилериң кәбири: «Өлдүрҗек
болянлары бу Адам дәлми? 26 Бу, ине, ачык гүррүң
берип дур, Оңа хич зат диймейәрлер, бизиң
башлыкларымыз Мунуң Месихдигини, хакыкатдан
хем билйән болаймасынлар?! 27 Йөне биз бу
Адамың нирелидигини билйәрис. Месих геленде
болса Онуң нирелидигини хич ким билмез»
дийишдилер. 28 Онсоң Иса ыбадатханада сапак
берип дурка, шейле дийип гыгырды: «Сиз Мени
хем танаярсыңыз, хем нирелидигими
билйәрсиңиз. Йөне Мен Өз-Өзүмден гелемок,
Мени Иберен хакдыр, сиз Оны танамаярсыңыз.
29 Мен Оны танаярын, чүнки Мен Ондандырын.
Мени иберен Олдур».
30 Шондан соң Оны тутҗак болдулар, йөне хич
ким Оңа эл узатмады, чүнки Онуң вагты энтек
гелмәнди. 31 Халайыгың көпүси Оңа иман эдип,
шейле дийди: «Месих геленде, Шунуңкыдан көп
аламат гөркезерми?» 32 Фарисейлер Иса хакда халк
арасындакы бу пышырдылары эшитдилер. Онсоң
баш руханылар, фарисейлер Оны тутмак үчин
серкерделери ёлладылар. 33 Иса шейле дийди:
«Мен ене аз салым сизиң яныңызда галып, соңра
Өзүми Иберене гидерин. 34 Сиз Мени гөзләрсиңиз,
йөне тапмарсыңыз. Мениң барҗак ериме сиз
барып билмерсиңиз». 35 Онсоң ехудылар бири-
бирине: «Бу Адам, биз тапып билмез ялы, нирә
гитҗеккә? Греклериң арасына дагап гиденлериң
янына барып, греклере сапак берҗекмикә?
36 Мунуң „Мени гөзләрсиңиз, йөне тапмарсыңыз,
Мениң барҗак ериме барып билмерсиңиз"
диййәни нәмекә?» дийишдилер.
37 Байрамың соңкы улы гүнүнде Иса өр туруп
гыгырды: «Сувсаянлар Мениң яныма гелсин, ичип
гансын. 38 Ким Маңа иман этсе, Язгыда айдылышы
ялы, онуң ичинден дирилик сувуның булаклары
акар». 39 Ол муны Өзүне иман эденлериң соңра
алҗак Рухы барада айдярды. Олара энтек Мукаддес
Рух инмәнди, чүнки Иса энтек
шөхратландырылманды. 40 Халайыкдан кәбирлери
бу сөзи эшидип: «Бу, хакыкатдан хем, шол гелҗек
пыгамбердир» дийдилер. 41 Башгалары: «Бу
Месихдир» дийдилер, эмма кәбирлери: «Месих
Җелиледен гелмелимиди? 42 Язгыда „Месих
Давудың неслинден, Давудың обасы
Бейтуллахамдан гелер" дийип язылманмы нәме?»
дийдилер. 43 Шейлеликде, халайыгың арасында
Иса барада агзалалык дөреди. 44 Олардан
кәбирлери Оны тутмак иследилер, йөне хич ким
Оңа эл дегирмеди.

Ехуды ёлбашчыларының имансызлыгы

45 Серкерделер гайдып геленлеринде, баш
руханылар, фарисейлер олардан: «Нәме үчин Оны
гетирмедиңиз?» дийип сорадылар. 46 Серкерделер:
«Хич ким хич хачан бу Адамыңкы ялы †
геплемәнди» дийип җогап бердилер. 47 Фарисейлер
олара шейле дийдилер: «Сиз-де алдандыңызмы?
48 Башлыклардан я фарисейлерден Оңа иман эден
бармы? 49 Мукаддес Кануны билмейән бу халка
нәлет!» 50 Ичлеринден бири, озал Исаның янына
баран Никодимос олара: 51 «Кануныма́ыз бир адамы
өңүрти диңлемән, онуң нәме эденини билмән,
хөкүм эдйәрми?» дийди. 52 Оңа: «Сен-де
җелилелими? Мукаддес Китаба серет: Җелиледен
хич вагт пыгамбер чыкмаз» дийдилер. 53 Соңра
хеммеси өйли-өйүне гитди.

Зынада тутулан аял

8 Иса Зейтун дагына гитди. 2 Даңдан ене
ыбадатхана барды. Әхли халк Онуң янына
гелди; Иса олара сапак бермәге башлады.
3 Канунчылар билен фарисейлер зына үстүнде
тутулан бир аялы алып гелдилер. Олар оны ортада
дуруздылар ве Иса йүзленип, шейле дийдилер:
«Мугаллым, бу аял зына үстүнде тутулды. 5 Муса
канунда булар ялылары дашлап өлдүрмеги
буйрупдыр. Сен нәме диййәрсиң?» 6 Олар муны
Исаны сынап, айыпламак үчин бир тутарык тапҗак
болуп айтдылар. Эмма Ол эглип, бармагы билен
ере бир затлар язярды. 7 Ондан сорамагы довам
этдиренлеринде, Иса дикелип: «Сизиң араңызда
кимиң гүнәси ёк болса, бу аяла дашы илки шол
атсын» дийди. 8 Ол ене-де эглип ере язмага дурды.
9 Муны эшиденлеринде, выжданлары
ынҗалыксызланды, яшулусындан башлап
соңкусына ченли еке-екеден гитдилер. Иса еке
галды, аял хем шол ердеди. 10 Иса дикеленде,
аялдан башга хич кими гөрмәнсоң оңа: «Начар,
яңкылар ханы? Саңа хич ким җеза бермедими?»
дийди. 11 Аял: «Эй Ага, хич ким» дийди. Иса: «Онда,
саңа Мен хем җеза бермейәрин, гидибер, йөне
инди гүнә иш этме» дийди.

Хак гүвәлик

12 Иса ене-де халка йүзленип шейле дийди: «Мен
дүнйәниң нурудырын. Мениң ызыма эерен
гараңкылыкда гезмез, онда яшайыш нуры болар».
13 Фарисейлер Оңа: «Сен Өзүң хакда гүвәлик
эдйәрсиң, Сениң гүвәлигиң хак дәл» дийдилер.
14 Иса олара шейле җогап берди: «Өзүм хакда
гүвәлик эдйән хем болсам, Мениң гүвәлигим

† *Бу Адамыңкы ялы – иң гадымы голязмаларда: «бейле».*

хакдыр, чүнки Мен ниреден гелип, нирә барянымы
билйәрин, йөне Мениң нириден гелениміи я нирә
барянымы сиз билмейәрсиңиз. 15 Сиз тене – бедене
гарап хөкүм чыкарярсыңыз, Мен хич кимиң
үстүнден хөкүм чыкармаярын. 16 Мен хөкүм
чыкарайсам-да, хөкүмим хакдыр, чүнки Мен еке
дәл-де, Өзүми иберен Ата билендирин. 17 Ики
адамың гүвәлигиниң хакдыгы болса сизиң
кануныңызда язылгыдыр. 18 Мен Өзүм хакда
гүвәлик эдйәрин, Мени иберен Ата-да Мен хакда
гүвәлик эдйәр». 19 Онсоң Оңа: «Сениң Атаң
нириде?» дийдилер. Иса олара җогап берип: «Сиз
не Мени, не-де Мениң Атамы танаярсыңыз. Мени
танаян болсаңыз, Мениң Атамы-да танардыңыз»
дийди. 20 Ол бу сөзлери ыбадатханада сапак берип
дурка, садака сандыгының янында айтды, йөне хич
ким Оңа япышмады, чүнки Онуң вагты энтек
гелмәнди. 21 Иса олара ене: «Мен барярын, сиз
Мени агтарарсыңыз, гүнәңизиң ичинде өлерсиңиз,
йөне Мениң барян ериме барып билмерсиңиз»
дийди. 22 Ехудылар: «Ол Өзүни өлдүрҗекмикә?
Чүнки Мениң барян ериме барып билмерсиңиз
дийййәр» дийишдилер. 23 Иса олара шейле дийди:
«Сиз ашакдансыңыз, Мен ёкардандырын; сиз бу
дүнйәденсиңиз, Мен бу дүнйәден дәлдирин.
24 Мунуң үчин Мен сизе „гүнәли өлерсиңиз"
дийдим, чүнки Мениң Бирибардыгыма иман
этмесеңиз, гүнәли өлерсиңиз». 25 «Сен кимсиң?»
дийип, Ондан сорадылар. Иса олара шейле җогап
берди: «Озал-башдан сизе нәме айдан болсам,
Шолдурын. 26 Сиз хакда айтҗак, хөкүм этҗек
затларым көп. Мени Иберен хакдыр, Мен Ондан
эшиденлерими дүнйә айдярын». 27 Олар Онуң Ата
барада айдяндыгына дүшүнмедилер. 28 Соңра Иса
олара шейле дийди: «Ынсан Оглуны ёкарык
галдыран махалыңыз, шонда Онуң Мендигими ве
Мениң Өз-Өзүмден хич зат этмән, диңе Атаның
Маңа өвреденлерини айдандыгымы билерсиңиз.
29 Мени Иберен Мениң билендир; Ол Мени ялңыз
гоймады, чүнки Мен хемише Оңа яраян затлары
эдйәрин». 30 Булары айданда көп адамлар Оңа
иман этдилер.

Ыбрайымың перзентлери – иблисиң перзентлери

31 Онсоң, Иса Өзүне иман эден ехудылара шейле
дийди: «Мениң сөзүми тутсаңыз, хакыкатдан хем
Мениң шәгиртлерим боларсыңыз; 32 Сиз хакыкаты
билерсиңиз, хакыкат-да сизи азат эдер». 33 «Биз
Ыбрайымың перзентлеридирис, хич хачан хич
киме гул болан дәлдирис. Сениң „Азат
боларсыңыз" дийййәниң нәме?» дийип, олар Онуң
Өзүнден сорадылар. 34 Иса олара шейле җогап
берди: «Мен сизе хакыкатыны айдярын, гүнә эдйән
киши гүнәниң гулудыр. 35 Гул өйде хемишелик
галмаз, йөне Огул хемишелик галар. 36 Шонуң үчин
хем Огул сизи азат этсе, сиз, хакыкатдан хем азат
боларсыңыз. 37 Сизиң Ыбрайымың
перзентлеридигиңизи билйәрин, йөне сиз Мени
өлдүрмегиң кастында, чүнки Мениң сөзүм сизиң
ичиңизде ер тутмаяр. 38 Мен Атамың янында
гөренлерими айдярын, сиз хем өз атаңыздан
гөренлериңизи эдйәрсиңиз». 39 Олар Оңа: «Бизиң
атамыз Ыбрайымдыр» дийдилер. Иса олара шейле
дийди: «Сиз Ыбрайымың перзентлери болян
болсаңыз, Ыбрайымың ишлерини эдердиңиз.
40 Эмма сиз Мени, Худайдан эшиден хакыкатыны
айдян Адамы өлдүрмәге сынанышярсыңыз.
Ыбрайым бейле зады этмәнди. 41 Сиз өз атаңызың
ишлерини эдйәрсиңиз». Олар Оңа: «Биз зынадан
доглан дәл, бизиң диңе бир Атамыз бар, Ол хем
Худай» дийдилер. 42 Иса олара шейле дийди: «Худай
сизиң атаңыз болсады, онда, сиз Мени сөердиңиз,
чүнки Мен Худайдан чыкып гелдим, Өз-Өзүмден
гелемок, Мени Ол иберди. 43 Нәме үчин Мениң
айдянларыма дүшүнмейәрсиңиз? Чүнки сиз Мениң
сөзүми диңләп билмейәрсиңиз. 44 Сизиң атаңыз
иблис, сиз атаңызың дилегини берҗай этмек
ислейәрсиңиз. Ол овалдан ганхорды, хич вагт
хакыкатың тарапдары болмады, чүнки онда
хакыкат ёк. Ол ялан сөзлән махалы өз-өзүнден
сөзлейәр, чүнки ол яланчы, яланың атасы. 45 Маңа
болса хакыкаты айдянлыгым үчин иман
этмейәрсиңиз. 46 Сизиң хайсыңыз маңа гүнә
йөңкәп билерсиңиз? Эгер Мен хакыкаты айдян
болсам, онда нәме үчин сиз Маңа иман
этмейәрсиңиз? 47 Худайдан гелен Худайың
сөзлерини диңлейәндир. Сиз диңлемейәрсиңиз,
чүнки сиз Худайдан дәл».

Исаның шөхраты

48 Ехудылар Оңа: «Сен самариялысың, Сен җынлы
дийййәнимиз догры дәлми?» дийдилер. 49 Иса олара
шейле җогап берди: «Мен җынлы дәл, Мен диңе
Атамы хорматлаярын, эмма сиз Мени
хорматламаярсыңыз. 50 Мен Өзүме шөхрат
агтармаярын, муны агтарян ве хөкүм чыкарян
Бири бар. 51 Мен сизе хакыкатыны айдярын, Мениң
сөзүми тутан адам асла өлүм гөрмез». 52 Ехудылар
Оңа шейле дийдилер: «Сениң җынлыдыгыңы инди
билдик. Ыбрайым-да өлди, пыгамберлер-де; йөне
Сен: „Мениң сөзүми тутан адам асла өлүмден
датмаз" дийййәрсиң. 53 Сен атамыз Ыбрайымдан
улумы? Ол өлди, пыгамберлер-де өлди. Сен Өзүңи
кимдирин өйдйәрсиң?» 54 Иса олара шейле җогап
берди: «Мен Өзүми шөхратландырсам, онда бу
шөхрат пуч болар. Мени шөхратландырян Мениң

Атамдыр; сиз Оңа Худайымыз диййәрсиңиз. 55 Йөне
Оны танамаярсыңыз, Мен Оны танаярын. Эгер
Оны танамаярын дийсем, онда Мен хем сизиң ялы
яланчы боларын. Мен Оны танаярын, Онуң сөзүни
тутярын. 56 Сизиң атаңыз Ыбрайым Мениң
гүнлерими гөрҗекдигине шатланярды; ол гөрди ве
шатланды». 57 «Хениз элли яша-да бармадык
халыңа Сен Ыбрайымы гөрдүңми?» дийип,
ехудылар Ондан сорадылар. 58 Иса олара: «Мен
сизе хакыкатыны айдярын, Ыбрайым
догулмазындан өң хем Мен бардырын» дийди.
59 Шонда Оңа зыңмак үчин даш алдылар, эмма Иса
гизленди ве ыбадатханадан чыкып гитди.

Көр сагалдыляр

9 Гечип барярка, Иса бир дога көр адамы гөрди.
2 Шәгиртлери Ондан: «Мугаллым, бу адамың
көр болуп догулмагына ким гүнәкәр, мунуң өзүми я
эне-атасы?» дийип сорадылар. 3 Иса олара шейле
җогап берди: «Не мунуң өзи гүнә этди, не-де эне-
атасы; бу онда Худайың ишлериниң гөркезилмеги
үчин болды. 4 Өзүми Иберениң ишлерини Мен
гүндиз этмели. Гиҗе етип гелйәр, шонда хич ким
ишләп билмез. 5 Мен дүнйәдекәм, дүнйәниң
нурудырын». 6 Ол шейле дийип, ере түйкүрди-де,
түйкүлигинден палчык ясады, палчыгы болса көрүң
гөзүне сүртди. 7 Онсоң оңа: «Гит-де, Силоам †
ховзунда ювун» дийди. Ол гидип ювунды, ызына
гайдып геленде, онуң гөзи ачыкды. 8 Гоңшулары ве
онуң дилегчилик эдип йөренини озал гөренлер:
«Шу ерде отурып, дилегчилик эдйән шу дәлмиди?»
дийдилер. 9 Кәбирлери: «Шол» дийдилер;
кәбирлери: «Ёк, бу диңе шоңа меңзеш» дийдилер.
Йөне онуң өзи: «Мен» дийди. 10 Оңа: «Онда
гөзлериң нәхили ачылды?» дийдилер. 11 Ол: «Иса
дийилйән адам палчык ясап, гөзүме сүртди-де:
„Силоама гит-де, ювун" дийди. Мен хем гидип
ювундым, гөзлерим ачылды» дийип җогап берди.
12 Оңа: «Ол ниреде?» дийдилер. Ол: «Билмейәрин»
дийди.

Фарисейлериң сораглары

13 Озал көр болан бу адамы фарисейлериң янына
гетирдилер. 14 Исаның палчык ясап, онуң гөзүни
ачан гүни Сабатды. 15 Фарисейлер-де онуң гөзүниң
нәхили ачыланыны сорадылар. Ол олара: «Ол
мениң гөзүме палчык сүртди, онсоң ювундым.
Инди мен гөрйәрин» дийип җогап берди.
16 Фарисейлериң кәбирлери: «Ол адам Худайдан
дәл, чүнки Сабат гүнүни тутмаяр» дийдилер.
Башгалары болса: «Бир гүнәкәр адам бейле
аламатлары нәхили гөркезип билер?» дийдилер.
Оларың арасына агзалачылык дүшди. 17 Олар ене-
де көрден: «Гөзүңи ачан шол Адам барада нәме
диййәрсиң?» дийип сорадылар. Ол хем: «Ол бир
пыгамбер» дийди. 18 Ехудылар гөзлери ачылан
адамың эҗеси билен какасыны чагырып
сораянчалар, онуң озал көр болуп, инди
гөзлериниң ачыландыгына ынанмадылар.
19 Олардан: «Көр догулды диййән оглуңыз шумы?
Инди бу нәдип гөрйәр?» дийип сорадылар. 20 Онуң
эҗеси билен какасы олара шейле җогап берди:
«Мунуң өз оглумыздыгыны, көр догландыгыны
билйәрис. 21 Йөне онуң инди нәдип гөрйәндигини
я-да онуң гөзүни кимиң ачандыгыны биз
билмейәрис. Ол инди бир етишен йигит, өзүнден
сораң, өзи айдып берсин». 22 Онуң эҗеси билен
какасы ехудылардан горкуларына шейле
дийдилер, чүнки ехудылар Онуң Месихдигини
ыкрар эден адамы синагогадан ковмак барада дил
бирикдирипдилер. 23 Шонуң үчин онуң эҗеси
билен какасы: «Ол бир етишен йигит, өзүнден
сораң» дийдилер. 24 Шейлелик билен, фарисейлер
озалкы көри икинҗи гезек чагырып, оңа: «Худайы
шөхратландыр, биз ол адамың гүнәкәрдигини
билйәрис» дийдилер. 25 Ол: «Онуң гүнәкәрдигини я
дәлдигини билмейәрин. Мен бир зады билйәрин:
озал көрдүм, инди гөрйәрин» дийип җогап берди.
26 «Ол саңа нәме этди? Гөзүңи нәдип ачды?» дийип,
ондан ене сорадылар. 27 Ол булара шейле җогап
берди: «Мен яңы айтдым, диңлемедиңиз; нәме
үчин ене эшитмек ислейәрсиңиз? Я сиз-де Онуң
шәгиртлери болмакчымы?» 28 Оңа сөгүп, шейле
дийдилер: «Онуң шәгирди – сен, биз Мусаның
шәгиртлеридирис. 29 Биз Худайың Муса билен
геплешендигини билйәрис; бу Адамың болса
нирелидигини-де билмейәрис». 30 Яңкы адам олара
шейле җогап берди: «Хайран галаймалы! Сиз Онуң
нирелидигини-де билмейәрсиңиз, Ол болса мениң
гөзүми ачды. 31 Худайың гүнәкәрлери
диңлемейәндигини билйәрис, йөне бири худайхон
болса, Онуң ислегини берҗай этсе, Худай оны
диңлейәр. 32 Дога көрүң гөзүниң ачылмагы хенизе
ченли эшидилен зат дәл. 33 Бу Адам Худайдан
болмадык болса, онда хич бир зат эдип билмезди».
34 Оңа: «Сен бүтинлей гүнә ичинде доглуп, инди
бизе сапак берҗек болярсыңмы?» дийдилер.
Шейлеликде, оны ковуп гойбердилер.

Рухы көрлүк

35 Оны ковуп гойберенлерини эшиден Иса яңкы
адамы тапып: «Сен Худайың Оглуна †† иман
эдйәрмисиң?» дийди. 36 Ол хем Оңа җогап берип:

† *Силоам – «иберилен».*

†† *Худайың Оглуна – иң гадымы голязмаларда: «Ынсан Оглуна».*

«Эй ага, Оңа иман эдер ялы, Ол ким?» дийди. 37 Иса
оңа: «Сен Оны гөрдүң, Ол сениң билен геплешип
дур» дийди. 38 Ол хем: «Я Реб, иман эдйәрин»
дийип, Оңа сежде этди. 39 Иса оңа: «Мен бу дүнйә
гөрмейәнлер гөрсүн, гөрйәнлер көр болсун дийип,
хөкүм этмәге гелдим» дийди. 40 Муны диңләп дуран
фарисейлериң кәбири Оңа: «Онда биз-де көрми?»
дийдилер. 41 Иса олара: «Көр болан болсаңыз,
гүнәңиз болмазды, йөне гөрйәрис диййәниңиз
үчин гүнәңиз айрылмаяр» дийди.

Оңат чопан

10 «Хакыкатдан-да, Мен сизе догрусыны
айдярын, гоюн агылына гапысындан гирмән,
башга еринден ашып гирйән огрудыр, гаракчыдыр.
2 Гапыдан гирйән гоюнларың чопаныдыр. 3 Сакчы
оңа гапыны ачып берйәндир. Гоюнлар чопаның
сесини эшидйәндир. Чопан хем гоюнларыны атма-
ат чагырып, олары дашарык чыкаряндыр.
4 Гоюнларыны дашарык чыкарандан соң, оларың
өңүнден йөрейәндир, онуң сесини танаян гоюнлар
болса онуң ызына дүшйәндир. 5 Олар кесекиниң
ызына дүшйән дәлдир, ондан гачяндыр, себәби
кесекиниң сесини танаян дәлдирлер». 6 Иса олара
тымсал айтды, йөне олар онуң манысына
дүшүнмедилер. 7 Иса ене-де олара шейле дийди:
«Мен сизе хакыкатыны айдярын, Мен гоюнларың
агылына гапыдырын. 8 Менден өң геленлериң
әхлиси огрудыр, гаракчыдыр; йөне гоюнлар олары
диңлемедилер. 9 Мен гапыдырын. Менден гирен
халас болар. Ол гирер, чыкар, өри тапар. 10 Огры
диңе огурлап өлдүрмек, хеләк этмек үчин
гелйәндир. Эмма Мен оларда яшайыш болсун,
гурплы яшайыш болсун дийип гелдим. 11 Мен говы
чопандырын. Говы чопан гоюнлары үчин җаныны
пида эдйәндир. 12 Чопан дәл-де, диңе хакына
тутулан адам болса мөҗегиң гелйәнини гөрүп,
гоюнлар өзүниңки болмансоң, олары ташлап
гачяндыр. Мөҗек-де олары гапып даргадяндыр.
13 Чүнки ол хакына тутуландыр. Ол гоюнларың
гамыны иймез. 14 Мен говы чопандырын;
Өзүмиңкилери танаяндырын, олар-да Мени
танаяндыр. 15 Атамың Мени, Мениң-де Атаны
танайшым ялы танаяндырлар. Мен гоюнлар үчин
җанымы пида эдйәрин. 16 Мениң бу
агылдакылардан башга-да гоюнларым бар. Мен
олары хем йыгнамалыдырын. Олар хем Мениң
сесими эшидер. Онсоң бир сүри, бир чопан болар.
17 Җанымы гайтадан алмак үчин пида эдйәнлигим
себәпли Ата Мени сөййәр. 18 Җанымы Менден хич
ким алмаяр, Өзүм пида эдйәрин. Мениң оны пида
этмәге-де, оны гайтадан алмага-да ыгтыярым бар.
Мен бу буйругы Атамдан алдым». 19 Бу сөзлер
себәпли, еходыларың арасына ене-де агзалалык
аралашды. 20 Оларың көпүси: «Ол җынлы, Ол
дәлирәпдир. Нәме үчин сиз Оны диңлейәрсиңиз?»
дийдилер. 21 Башгалары болса: «Булар җынлы
адамың айтҗак сөзлери дәл. Җын көрлериң гөзүни
ачып билерми?» дийдилер.

Еходыларың имансызлыгы

22 Иерусалимде ыбадатхананың ачылышының
йыллык байрамы болды. Гышды. 23 Иса
ыбадатханада Сүлейманың эйванында гезмеләп
йөрди. 24 Еходылар Онуң дашына үйшүп: «Сен
хачана ченли бизи аласармык эдип йөрҗек? Месих
болсаң, ачыгыны айт» дийдилер. 25 Иса олара
шейле җогап берди: «Мен сизе айтдым, йөне сиз
иман этмейәрсиңиз. Атамың ады билен эден
ишлерим Маңа гүвәлик эдйәр. 26 Йөне сиз иман
этмейәрсиңиз, чүнки сизе айдышым ялы, сиз
Мениң гоюнларымдан дәл. 27 Мениң гоюнларым
сесиме гулак асяр, Мен хем олары танаярын, олар
Мениң ызыма дүшйәрлер. 28 Мен олара эбеди
яшайыш берерин. Олар асла хеләк болмаз, хич ким
олары Мениң элимден какып алмаз. 29 Олары Маңа
берен Атам хеммеден улудыр. Атамың элинден
олары хич ким алып билмез. 30 Атам Икимиз
бирдирис». 31 Еходылар Оны дашлаҗак болуп, ене
ерден даш алдылар. 32 Иса олара: «Мен Атам
тарапындан сизе көп ягшылыклар этдим. Булар
хайсысы үчин сиз Мени дашлаҗак болярсыңыз?»
дийди. 33 Еходылар Оңа: «Биз Сени ягшы иш
эдйәнлигиң үчин дәл, Худая дил етирйәнлигиң
үчин, ягны ынсан халыңа Өзүңи Худай сайянлыгың
үчин дашлаҗак боляр ыс» дийдилер. 34 Иса олара
шейле дийди: «„Мен айтдым, сиз таңрыларсыңыз"
дийип, сизиң кануныңызда язылгы дәлми нәме?
35 Мукаддес канун өзлерине Худайың сөзлери
геленлери таңрылар дийип атландыран болса,
шонуң билен Язгы бозулмаяр ахырын. 36 Шейле
болса, Мен Худайың Оглы диййәним үчин сиз
Атаның сайлап, дүнйә иберен Адамына нәме үчин
Худая дил етирйәр диййәрсиңиз? 37 Мен Атамың
ишлерини этмейән болсам, онда Маңа иман этмәң.
38 Эгер-де ол ишлери эдйән болсам, онда Маңа
ынанмасаңыз-да, Атамың Мендедигини ве Мениң
Атададыгымы билип, оңа гөз етирер ялы, эдйән
ишлериме ынаның». 39 Шонда Оны ене тутмага
сынанышдылар, йөне Иса оларың эллеринден
сыпып гитди. 40 Иса ене-де Иорданың аңырсына,
Яхяның озаллар чокундырян ерине барып, шол
ерде галды. 41 Көп адамлар Онуң янына гелип: «Яхя
хич хили аламат гөркезмеди, йөне онуң бу Адам
хакда айданларының бары чын экен» дийишдилер.

42 Шейлеликде, көп адамлар ол ерде Оңа иман
этди.

Лазарың өлүми

11 Меръем билен онуң уясы Мартаның обасы
болан Бейтаниядан Лазар атлы бир адам
сыркавды. 2 Меръем Реббиң үстүне атыр ыслы яг
чалып, Онуң аягыны өз сачы билен сүпүрип
гурадан аялды. Онуң доганы Лазар сыркавды.
3 Шейлеликде, уялар: «Я Реб, Сениң сөййән адамың
сыркав ятыр» дийип, Иса хабар ёлладылар. 4 Иса
муны эшиденде: «Бу сыркавлык өлүм үчин дәл-де,
Худайың Оглы ол аркалы шөхратланар ялы,
Худайың шөхраты үчиндир» дийди. 5 Иса Мартаны,
онуң уясыны ве Лазары говы гөрйәрди. 6 Онуң
сыркавдыгыны эшиденде, Иса шол болян еринде
ики гүн галды. 7 Онсоң шәгиртлерине: «Ене Яхуда
гиделиң» дийди. 8 Шәгиртлери Оңа: «Мугаллым,
ехудылар Сени яңы дашламага сынанышдылар,
Сен ене-де шол ере гитҗек болярсыңмы?»
дийдилер. 9 Иса олара шейле җогап берди:
«Гүндизде он ики сагат бар дәлми? Гүндиз гезйән
адам бүдремез, чүнки ол бу дүнйәниң нуруны
гөрйәндир. 10 Йөне адам гиҗе гезсе, бүдрәр, чүнки
онда нур ёкдур». 11 Соңра Иса олара: «Достумыз
Лазар уклап ятыр, диңе шоны оярмак үчин
барярын» дийди. 12 Шәгиртлери Оңа: «Я Реб, уклан
болса сагалар» дийдилер. 13 Иса онуң өлендиги
хакда гүррүң эдйәрди, йөне олар адаты укудыр
өйдйәрдилер. 14 Шейлеликде, Иса олара ачыгыны
айтды: «Лазар өлүпдир. 15 Мен сиз иман эдерсиңиз
дийип, шол ерде болманлыгыма сизиң үчин шат,
йөне инди онуң янына гиделиң». 16 Дидимос (Экиз)
дийилйән шәгирт Томас ёлдашларына: «Онуң
билен өлер ялы, биз-де гиделиң» дийди.

Марта билен Меръем яс тутяр

17 Иса геленде, Лазарың габырда ятанына дөрт
гүн болан экен. 18 Бейтания Иерусалимден үч
километре голай узакдады. 19 Доганларының өлүми
зерарлы, Марта билен Меръеме гөвүнлик берҗек
болуп, бу ере көп ехуды гелипди. 20 Марта Исаның
гелйәнини эшидип, Оны гаршыламага гитди,
Меръем болса өйде галды. 21 Марта Иса: «Я Реб,
Сен шу ерде болан болсаң, доганым өлмезди.
22 Хәзир хем Худайдан нәме дилесең, Онуң
дилегиңи битирҗегини билйәрин» дийди. 23 Иса
оңа: «Доганың дирелер» дийди. 24 Марта болса:
«Мен ахырет гүни болҗак кыяматда онуң
дирелҗегини билйәрин» дийди. 25 Иса оңа шейле
дийди: «Дирелиш-де, яшайыш-да Мендирин, Маңа
иман эден өлсе-де, яшар. 26 Хер бир яшаян ве Маңа
иман эдйән асла өлмез. Сен муңа ынанярсыңмы?»
27 Ол Оңа: «Хава, я Реб, мен Сениң Худайың дүнйә
инен Оглы Месихдигиңе иман этдим» дийди. 28 Ол
муны айдып, гитди-де, уясы Меръеми яшырынлык
билен чагырып: «Мугаллым шу ерде, сени
чагыряр» дийди. 29 Меръем муны эшиден бадына
тиз еринден туруп, Исаның янына гитди. 30 Иса
энтек оба барманды, Ол хениз хем Мартаның
гаршылан ериндеди. 31 Өйде Меръемиң янында
болуп, оңа гөвүнлик берйән ехудылар онуң ховул-
халат еринден туруп, чыкып гиденини
гөренлеринде, агламак үчин габра тарап баряндыр
өйдүп, онуң ызындан гитдилер. 32 Меръем Исаның
дуран ерине геленде, Оны гөрди, Онуң аягына
йыкылып: «Я Реб, Сен шу ерде болан болсаң,
доганым өлмезди» дийди. 33 Иса онуң ве онуң
билен биле гелен ехудыларың аглаяныны гөренде,
чуңңур гынанып, йүреги гыйылды. 34 Ол: «Оны
ниреде җайладыңыз?» дийип сорады. Оңа: «Я Реб,
бар-да, Өзүң гөрәй» дийдилер. 35 Иса аглады.
36 Ехудылар: «Ол оны, гөр, нәхили сөййән экен!»
дийишдилер. 37 Кәбирлери болса: «Көрүң гөзүни
ачан бу Адам мунуң-да өлмезлиги үчин бир зат
эдип билмезмиди?» дийишдилер.

Иса Лазары дирелдйәр

38 Шол вагт Иса ене-де гынанып, габрың янына
барды. Габыр бир говакды, онуң агзына болса даш
гоюпдылар. 39 Иса: «Дашы айрың» дийди.
Мерхумың уясы Марта Оңа: «Я Реб, ол инди
порсандыр, онуң габырда ятанына дөрт гүн болды»
дийди. 40 Иса оңа: «Мен саңа „Иман этсең, Худайың
шөхратыны гөрерсиң" диймедимми?» дийди.
41 Шейлеликде, дашы айырдылар. Иса гөзүни Гөге
дикип, шейле дийди: «Эй Ата, дилегими эшидениң
үчин Саңа шүкүр эдйәрин. 42 Мени хемише
эшидйәндигиңи билйәрин, йөне Мен муны
төверекдәки халайык себәпли, Мени Сениң
иберендигиңе ынансынлар дийип айтдым». 43 Шу
сөзлерден соң Ол гаты сес билен: «Лазар, дашарык
чык!» дийип гыгырды. 44 Эллери, аяклары кепене
доланан, йүзи яглык билен саралан өли габырдан
чыкды. Иса олара: «Онуң даңыларыны чөзүң-де,
гойбериң, гитсин» дийди.

Исаны өлдүрмек барада дилдүвшүк

45 Шейлеликде, Меръемиң янына гелен, Исаның
эден ишини гөрен ехудыларың көпүси Оңа иман
этдилер. 46 Бирнәчеси болса барып, Исаның
эденлерини фарисейлере айтдылар. 47 Онсоң баш
руханылардыр фарисейлер меҗлис чагырып,
шейле дийдилер: «Нәме этмели? Бу Адам көп
аламат гөркезйәр. 48 Оңа ёл берсек, онда хеммелер
Оңа иман эдер, римлилер хем гелип, юрдумызы-да,

халкымызы-да эеләр». 49 Оларың бири, шол йыл
баш руханы болан Каяфа олара: «Сиз хич зады
билмейәрсиңиз. 50 Әхли халкың хеләк болмагының
дерегине бир адамың халк үчин өлмегиниң бизе †
пейдалыдыгына дүшүнмейәрсиңиз» дийди. 51 Ол
муны өз-өзүнден айтман, эйсем, шол йыл баш
руханы боланлыгындан, Исаның халк үчин
өлҗегини пыгамберлик эдип айтды. 52 Ол диңе халк
үчин хем дәл-де, Худайың дагынык перзентлерини
бирлешдирмек үчин хем өлмелиди. 53 Шейлеликде,
шол гүнден башлап, Оны өлдүрмеги йүреклерине
дүвдүлер. 54 Шондан соң Иса еходыларың арасында
ач-ачан гезмән, ол ерден чөллүгиң гырасындакы
Эфраим диен шәхере гидип, шәгиртлери билен
биле шол ерде галды. 55 Еходыларың Песах
байрамы якынлапды. Юрдуң әхли күнҗеклеринден
гелен көп адамлар Песахдан өң өзлерини
тәмизлемек үчин Иерусалиме гелипдилер. 56 Олар
Исаны агтарярдылар, ыбадатханада дуркалар
бири-бирлерине: «Нәме диййәрсиңиз, Ол байрама
гелмезмикә?» дийишйәрдилер. 57 Баш руханылар
билен фарисейлер Оны тутмак үчин Онуң
ниредедигини ким билйән болса, гөркезсин дийип
буйрук берипдилер.

Иса Бейтанияда

12 Иса Песахдан алты гүн өң Бейтания барды.
Өлен ве Иса тарапындан дирелдилен Лазар
шол ерде яшаярды. 2 Ол ерде Исаның хатырасына
нахар берилди. Марта хызмат эдйәрди, Лазар
болса Иса билен сачак башында отуранларың
бириди. 3 Онсоң Меръем бир гадак гыммат бахалы
нардың сап-арасса ягыны алып, Исаның аягына
чалды, сачы билен сүпүрип гуратды. Өйүң ичи
ягың якымлы ысындан долды. 4 Шол вагт Онуң
шәгиртлериниң бири, Оңа хайынлык этмеги
йүрегине дүвен Симуның оглы Иуда Искариот:
5 «Нәме үчин бу яг үч йүз динара сатылып,
гарыплара берилмеди?» дийди. 6 Ол муны
гарыпларың гамыны иййәнлиги үчин дәл-де, өз
огрулыгы үчин айдярды. Чүнки оларың пул
торбасыны гөтерен болуп, нәме берилсе, өзи алып
йөрди. 7 Эмма Иса шейле дийди: «Начара дегмәң,
ол муны Мениң җайланҗак гүнүм үчин саклады.
8 Чүнки гарыплар хемише сизиң яныңызда болар,
йөне Мен хемише сизиң яныңызда болмарын».
9 Еходылардан бир улы мәреке Исаның ол
ердедигини эшидип, диңе бир Исаны дәл, эйсем,
Онуң өлүмден дирелден Лазарыны-да гөрмәге
гелдилер. 10 Баш руханылар Лазары-да өлдүрмеги
маслахатлашыпдылар. 11 Чүнки ол себәпли көп
еходылар Иса иман эдйәрдилер.

Исаның Иерусалиме гириши

12 Эртеси гүн байрама гелен көп халайык Исаның
Иерусалиме гелйәнини эшиденде, 13 хурма
шахаларыны алып, Оны гаршыламага чыкды.
Адамлар: «Хосанна! Реббиң адындан гелйән
Ысрайыл патышасы гутлы болсун!» дийип
гыгырышдылар. 14 «Горкма, эй Сион гызы! Ине,
сениң патышаң тайхара мүнүп гелйәр» дийип,
Язгыда язылышы ялы, Иса бир тайхар тапып, оңа
мүнди. 16 Шәгиртлери илки бу затлара
дүшүнмедилер, йөне буларың Ол хакда
язылландыгы ве бу затлары Оңа өзлериниң
эдендиги Иса шөхратландырыландан соң ятларына
дүшди. 17 Инди Исаның Лазары габырдан чагырып,
оны өлүмден дирелден махалы янында болан
халайык гүвә гечйәрди. 18 Онуң бу аламаты
гөркезенини эшиден халайык-да, бу себәпден Оны
гаршыламага чыкды. 19 Шейлеликде, фарисейлер:
«Гөрүң, хич зада пейдаңыз дегмейәр, ине, әхли
дүнйә Онуң ызына эерди!» дийишйәрдилер.

Иса өлҗегини өңүнден айдяр

20 Байрамда ыбадат этмәге Иерусалиме
геленлериң арасында бирнәче грек-де барды.
21 Олар Җелиләниң Бетсайда шәхеринден болан
Филипусың янына гелип: «Эй ага, биз Исаны
гөрмек ислейәрис» дийип, ондан хайыш этдилер.
22 Филипус хем муны Андреаса айтды. Онсоң
Андреас билен Филипус икиси барып, Иса
айтдылар. 23 Иса олара шейле җогап берди: «Ынсан
Оглуның шөхратланмалы вагты гелди. 24 Мен сизе
хакыкатыны айдярын, бугдай дәнеси ере гачып
өлмесе, ялңыз галар, йөне өләйсе, көп хасыл
берер. 25 Җаныны сөййән оны йитирйәндир, бу
дүнйәде җаныны йигренйән болса оны эбеди
яшайыш үчин саклаяндыр. 26 Маңа хызмат этҗек
адам ызыма эерсин. Мен нириде болсам, Мениң
хызматкәрим-де шол ерде болар. Маңа хызмат
эдени Атам хорматлар. 27 Хәзир Мениң йүрегим
гысяр. Мен нәме диейин? „Эй Ата, Мени шу
пурсатдан халас эт" диейинми? Мен бу пурсата
шонуң үчин гелдим ахырын. 28 Эй Ата, адыңы
шөхратландыр». Шонда Гөкден: «Мен адымы
шөхратландырдым ве ене-де шөхратландырарын»
диен сес гелди. 29 Муны эшиден ол ердәки халайык:
«Гөк гүрледи» дийди; башгалары болса: «Онуң
билен бир перишде геплешди» дийдилер. 30 Иса
олара шейле җогап берди: «Бу сес Мениң үчин дәл-
де, сизиң үчин гелди. 31 Инди бу дүнйәниң хөкүм
вагты болды. Бу дүнйәниң Хөкүмдары инди ковлуп
чыкарылар. 32 Ерден ёкары гөтериленимде, Мен
әхли ынсанлары Өзүме чекерин». 33 Иса муны

† *Бизе – иң гадымы голязмаларда: «сизе».*

нәхили өлүм билен өлҗегине ышарат эдип айтды.
[34] Инди: «Биз Месихиң эбеди галҗагыны Мукаддес
Канундан эшитдик, Сен нәхили „Ынсан Оглы ёкары
гөтерилмелидир" дийййәрсиң? Бу Ынсан Оглы
дийййәниң ким?» дийип, халайык Ондан сорады.
[35] Иса олара шейле җогап берди: «Ене бир аз
вагтлап нур сизиң араңызда болар. Нур барка,
гезиң, үстүңизи түмлүк басаймасын, чүнки
түмлүкде гезйән өзүниң нирә баряныны билйән
дәлдир. [36] Нуруң огуллары болмак үчин нуруңыз
барка нура иман эдиң». Иса булары айдансоң,
оларың янындан гидип гизленди.

Ехудыларың кесирлиги

[37] Йөне Иса оларың гөзлериниң алнында шунча
аламат гөркезен хем болса, олар Оңа иман
этмедилер. [38] Чүнки Ишая пыгамбериң: «Я Реб,
бизиң берен хабарымыза ким ынанды? Реббиң
гудратлы голы киме гөрүнди?» диен сөзлери
берҗай болмалыды. [39] Олар шу себәпден иман
эдип билмейәрдилер, чүнки Ишая ене-де шейле
дийипди: [40] «Худай оларың гөзлерини көр этди,
йүреклерини гататды. Бейле болмадык болса, олар
гөрердилер, йүреклери билен сызардылар ве Маңа
тарап өврүлердилер. Мен болса олара шыпа
берердим». [41] Ишая Исаның шөхратыны гөрүп,
булары Ол хакда айдыпдыр. [42] Муңа гарамаздан,
башлыкларың көпүси Оңа иман этдилер, йөне
велин синагогадан ковулмазлык үчин, фарисейлер
зерарлы, Оны ыкрар этмедилер. [43] Чүнки олар
ынсанларың өвгүсини Худайың өвгүсинден говы
гөрдүлер. [44] Иса болса гыгырып шейле дийди:
«Маңа иман эдйән Маңа дәл-де, Мени Иберене
иман эдйәндир. [45] Мени гөрйән, Мени Иберени-де
гөрйәндир. [46] Маңа иман эдйәнлериң
гараңкылыкда галмазлары ялы, Мен дүнйә нур
болуп гелдим. [47] Сөзлерими эшидип, олары
тутмадык адамың үстүнден хем Мен хөкүм
чыкармарын. Чүнки Мен дүнйәниң үстүнден хөкүм
чыкармага дәл-де, оны халас этмәге гелдим.
[48] Мени рет эдип, сөзлерими кабул этмейәниң
үстүнден хөкүм чыкарҗак бардыр; Мениң айдан
сөзүм ахырет гүни оны хөкүм эдер. [49] Чүнки Мен
Өз-Өзүмден геплемедим. Нәме айтмалыдыгымы,
нәме сөзлемелидигими Өзүми иберен Ата Маңа
буюрды. [50] Онуң буйругының эбеди
яшайышдыгыны Мен билйәрин. Шоңа гөрә, Ата
Маңа нәме буюран болса, Мен диңе шоны
айдярын».

Иса шәгиртлериниң аягыны ювяр

13 Песах байрамының өң янындакы гүнди.
Өзүниң бу дүнъе билен хошлашмалы ве
Атаның янына гитмели сагадының гелендигини
Иса билйәрди. Өзүниңкилери бу дүнъеде нәхили
сөен болса, Ол олары иң соңкы деме ченли хем хут
шонуң ялы сөйди.
[2] Агшам нахары чагыды. Иса хайынлык этмеги
Симунының оглы Иуда Искариотың йүрегине иблис
эййәм гуюпды. [3] Атаның әхли зады Өз элине
берендигини, Өзүниң Худайдан гелип, Худая
гайтҗакдыгыны Иса билди. [4] Нахар башындан
туруп, донуны чыкарды-да, бир яглык билен Ол
билини гушады. [5] Онсоң бир легене сув гуйды-да,
шәгиртлериң аякларыны ювуп, гушанан яглыгы
билен олары сүпүрмәге дурды. [6] Ол Симун
Петрусың янына геленде, Петрус Иса гарап: «Я Реб,
мениң аягымы Сен ювмалы болдуңмы?» дийди.
[7] Иса оңа: «Мениң эдйән ишими сен энтек
билмерсиң, оңа сен соң дүшүнерсиң» дийди.
[8] Петрус Оңа: «Мен аягымы Саңа асла
ювдурмарын» дийди. Эмма Иса оңа: «Мен сени
ювмасам, онда Мениң билен үлешигиң болмаз»
дийип җогап берди. [9] Симун Петрус Оңа: «Я Реб,
онда диңе аягымы дәл, элими-де, башымы-да юв»
дийди. [10] Иса оңа: «Ювнан адамың диңе аягыны
ювмакдан башга хаҗаты ёкдур, ол бүтинлей
тәмиздир. Сиз хем тәмизсиңиз, йөне хеммәңиз
дәл» дийди. [11] Чүнки Ол Өзүне хайынлык этҗегиң
кимдигини билйәрди. Шонуң үчин-де «Хеммәңиз
тәмиз дәл» дийипди.
[12] Оларың аякларыны ювуп боланындан соң,
донуны гейди-де, Ол ене сачак башында отурды ве
олара шейле дийди: «Сизе нәме эдениме
дүшүнйәрсиңизми? [13] Сиз Маңа „Мугаллым" ве
„Реб" дийип, догры эдйәрсиңиз, себәби Мен
шолдурын. [14] Мен Реб ве Мугаллым болуп, сизиң
аягыңызы юван болсам, онда сиз-де бири-
бириңизиң аягыны ювмалысыңыз. [15] Чүнки сиз-де
Мениң сизе эдишим ялы эдерсиңиз дийип, Мен
сизе гөрелде гөркездим. [16] Хакыкатдан-да, Мен сизе
догрусыны айдярын, гул агасындан улы дәлдир,
иберилен-де оны иберенден улы дәлдир. [17] Бу
затлары билйәндигиңизе гөрә, олары берҗай
этсеңиз, багтлы боларсыңыз.

Иса хыянат эдилмеги

[18] Сизиң хеммәңиз хакда айтмаярын, Мен Өз
сайлап-сеченлерими билйәрин, йөне „Мениң
билен чөрек иен маңа эл галдырды †" диен Язгы
берҗай болмалыдыр. [19] Мен муны сизе болҗак
вакадан өңинчә, шол вака йүзе чыкан вагтында
Мениң шол айдянымдыгыма иман этмегиңиз үчин
айдярын. [20] Хакыкатдан-да, Мен сизе догрусыны
айдярын. Мениң иберен адамымы кабул эден

† *Эл галдырды – грекчеде: «өкҗе галдырды».*

Мени кабул эдйәндир, Мени кабул эден болса,
Мени Иберени кабул эдйәндир». [21] Иса бу затлары
айдандан соң, йүреги гыйлып, гүвәлик эдип:
«Хакыкатдан-да, Мен сизе догрусыны айдярын,
сизиң ичиңизден бири Маңа хайынлык эдер»
дийди. [22] Шәгиртлери Онуң муны киме какдырып
айдяныны билмән, алҗыраңңылык билен бири-
бирлерине середишдилер. [23] Шәгиртлерден бири
сачак башында Исаның дөшүне япланып ятырды.
Иса оны говы гөрйәрди. [24] Симун Петрус Онуң киме
какдырып айдяныны сорамагы яңкы шәгирде
үмледи. [25] Исаның дөшүне япланып ятан Оңа: «Я
Реб, ол ким?» дийди. [26] «Шу чөреги табага батырып
киме берсем, шолдур» дийип, Иса җогап берди.
Онсоң Ол чөреги табага батырды-да, оны Симуның
оглы Иуда Искариота берди. [27] Чөреги алан бадына,
Иуданың ичине иблис гирди. Иса оңа: «Нәме этҗек
болсаң, тиз эт» дийди. [28] Муны Исаның оңа нәме
үчин айданына отуранларың хич бири дүшүнмеди.
[29] Пул торба Иудада болансоң кәбирлери Иса оңа
«Байрам үчин бизе герек затлары сатын ал» я
«Гарыплара бираз пайла» дийййәндир өйтдүлер.
[30] Иуда чөреги алды-да, деррев дашарык чыкды.
Гиҗеликди.

Тәзе табшырык

[31] Ол чыканда, Иса шейле дийди: «Ине, инди
Ынсан Оглы шөхратландырылды, Ол аркалы Худай-
да шөхратландырылды. [32] Худай Онда шөхратланса,
Худай-да Оны Өзүнде шөхратландырар, хава, Оны
деррев шөхратландырар. [33] Чагалар, Мен инди
сизиң билен узак вагт болмарын. Сиз Мени
агтарарсыңыз, йөне ехудылара: „Мениң гитҗек
ериме сиз барып билмерсиңиз" диеними инди
сизе-де айдярын. [34] Сизе бир тәзе табшырык
берйәрин: бири-бириңизи сөйүң, Мениң сизи
сөйшүм ялы, сиз-де бири-бириңизи сөйүң. [35] Бири-
бириңизе сөйгиңиз болса, сизиң Мениң
шәгирдимдигиңизи хеммелер билер».

Петрусың Исаны инкәр этҗекдиги өңүнден айдыляр

[36] Симун Петрус Оңа: «Я Реб, Сен нирә барярсың?»
дийди. Иса оңа: «Сен Мениң билен хәзир гидип
билмерсиң, йөне соң барып билерсиң» дийип
җогап берди. [37] Петрус Оңа: «Я Реб, нәме үчин мен
Сениң билен хәзир гидип билмерин? Мен Сениң
үчин җанымы-да пида эдерин» дийди. [38] Иса оңа
шейле җогап берди: «Мениң үчин җаныңы пида
эдерсиңми? Хакыкатдан-да, Мен саңа догрусыны
айдярын, хораз гыгырмаздан өң, сен Мени үч гезек
инкәр эдерсиң.

Иса – Худая гидйән ёл

14 Йүрегиңиз гысмасын. Худая иман эдиң, Маңа
иман эдиң. [2] Атамың өйүнде месгенлер
көпдүр; шейле болмаса, Мен сизе „Ер тайярламага
барярын" диермидим? [3] Гидип ер тайярланымдан
соң, сизиң хем Өз янымда болмагыңыз үчин ене
гелип, сизи Өзүм билен алып гидерин. [4] Сиз Мениң
нирә баряныමы, ёлы билйәнсиңиз». [5] Томас Оңа:
«Я Реб, биз Сениң нирә баряныңы билмейәрис,
ёлы нәдип билели?» дийди. [6] Иса оңа шейле дийди:
«Мен – ёл, хакыкат ве яшайышдырын, Менсиз хич
ким Ата барып билмез. [7] Мени танасаңыз, Атамы-да
танарсыңыз. Сиз мундан бейләк Оны танаярсыңыз,
Оны гөрдүңиз». [8] Филипус Оңа: «Я Реб, Атаны бизе
гөркез, бизе шол боляр» дийди. [9] Иса оңа шейле
дийди: «Эй Филипус, Мен сизиң билен шейле көп
вагт болсам-да, Мени танамадыңмы? Мени гөрен
Атаны-да гөрендир. Сениң „Атаны бизе гөркез"
диймәң нәме? [10] Мениң Атададыгыма, Атаның хем
Мендедигине сен иман этмейәрсиңми? Мен сизе
айдян сөзлерими Өз-Өзүмден айтмаярын, Менде
яшаян Ата Өз ишлерини эдйәр. [11] Мениң
Атададыгыма, Атаның-да Мендедигине иман эдиң;
хич болманда, эден ишлерим үчин Маңа иман
эдиң. [12] Мен сизе хакыкатыны айдярын, Маңа иман
эден Мениң битирен ишлерими-де битирер,
булардан хас улуларыны-да эдер, чүнки Мен Атама
барярын. [13] Атам Огулда шөхратланар ялы, Мениң
адым билен нәме дилесеңиз, дилегиңизи
битирерин. [14] Мениң адым билен бир зат
дилесеңиз, берҗай эдерин.

Мукаддес Рух вадасы

[15] Мени сөййән болсаңыз, буйрукларымы берҗай
эдиң. [16] Мен-де Атама ялбарарын, Ол сизе, хемише
сизиң билен болар ялы, башга бир Гөвүнлик
Бериҗи, ягны Хакыкат Рухуны берер. [17] Хакыкат
Рухуны дүнйә кабул эдип билмез, чүнки дүнйә Оны
не гөрйәр, не-де танаяр. Йөне сиз Оны
танаярсыңыз, чүнки Ол сизиң араңызда яшаяр ве
сизиң ичиңизде болар. [18] Мен сизи етим гоймарын,
яныңыза гайдып гелерин. [19] Аз салымдан соң дүнйә
Мени гөрмез, йөне сиз гөрерсиңиз, чүнки Мен
яшаярын, сиз-де яшарсыңыз. [20] Шол гүн Мениң
Атамдадыгымы, сизиң хем Мендедигиңизи, Мениң-
де сиздедигими билерсиңиз. [21] Мениң
буйрукларымы тутуп, олары берҗай эдйән Мени
сөййәндир. Мени сөййәни Атам-да сөер. Мен-де
оны сөерин ве оңа гөрнерин». [22] «Я Реб, Сен Өзүңи
дүнйә дәл-де, бизе гөркезмек ислейәрсиң велин, бу
нәхили боляр?» дийип, Иуда (Искариот дәл) Ондан
сорады. [23] Иса оңа шейле җогап берди: «Ким Мени

сөййән болса, сөзүми тутар. Атам-да оны сөер, биз
оңа барып, янында месген тутарыс. 24 Мени
сөймейән Мениң сөзүми тутмаз. Сизиң бу эшидйән
сөзлериңиз Мениңки дәл-де, Мени иберен
Атаныңкыдыр. 25 Мен бу затлары сизе Өзүм
яныңыздакам айдярын. 26 Мениң адымдан Атаның
ибержек Гөвүнлик Берижиси – Мукаддес Рух сизе
әхли заты өвредер, Мениң айдан әхли затларымы
ядыңыза салар. 27 Мен сизе парахатлык гоюп
барярын, Өз парахатлыгымы сизе берйәрин. Мен
муны, дүнйәниң берши ялы бермейәрин.
Йүрегиңиз гысмасын, горкмаң. 28 „Мен барярын,
йөне яныңыза өврүлип гелерин" диенуми
эшитдиңиз. Мени сөййән болсаңыз, Мениң Атаның
янына гидйәнлигиме шатланардыңыз, чүнки Ата
Менден бейикдир. 29 Мен муны сизе болан вагты
иман эдерсиңиз дийип, болмазындан өң айтдым.
30 Маңа инди сизиң билен геплешере көп вагт
галмады, чүнки бу дүнйәниң хөкүмдары гелйәр.
Онуң Мен барада эрк-ыгтыяры ёкдур. 31 Йөне
Мениң Атаны сөййәнлигими, Ата Маңа нәхили
табшырык берен болса, шоны берҗай
эдйәнлигими дүнйә билмелидир. Туруң, бу ерден
гиделиң.

Үзүм агаҗы ве шахалар

15 Мен хакыкы үзүм агаҗыдырын, Атам
багбандыр. 2 Мендәки миве бермейән хер
бир шаханы Ол кесер, миве берйәнини болса хас-
да көп миве берсин дийип тимарлар, тәмизләр.
3 Мениң сизе айдан сөзүм аркалы сиз инди
тәмизсиңиз. 4 Сиз Менде галың, Мен хем сизде
галайын. Үзүм агаҗындан айрылан шаханың өз-
өзүнден миве берип билмейши ялы, Менден
айрылсаңыз, сиз хем миве берип билмерсиңиз.
5 Мен үзүм агаҗыдырын, сиз шахаларсыңыз. Ким
Менде галян болса ве Мен кимде галян болсам, ол
бол миве берер. Сиз Менден үзңе хич зат эдип
билмерсиңиз. 6 Ким Менде галмаса, шаха кимин
кесилип ташланар, гурар. Олары йыгнашдырып,
ода атарлар, олар хем янар. 7 Сиз Менде галсаңыз,
Мениң сөзлерим сизде галса, ислән дилегиңиз
битер. 8 Сизиң көп миве бермегиңиз билен Атам
шөхратланар. Шейлеликде, сиз Мениң
шәгиртлерим боларсыңыз. 9 Атамың Өзүми сөйши
ялы, Мен-де сизи сөйдүм. Мениң сөйгимде галың.
10 Мениң Атамың буйрукларыны берҗай эдип,
Онуң сөйгүсинде галышым ялы, сиз хем
буйрукларымы берҗай этсеңиз, Мениң сөйгимде
галарсыңыз. 11 Сизе бу затлары Мениң шатлыгым
сизде болсун ве шатлыгыңыз долы болсун дийип
айтдым. 12 Мениң буйругым шу: бири-бириңизи
Мениң сизи сөйшүм ялы сөйүң. 13 Бир адамың өз
достлары үчин җаныны пида этмегинден улы сөйги
хич кимде ёкдур. 14 Мениң өзүңизе буйранымы
берҗай этсеңиз, Маңа достсуңыз. 15 Мундан бейләк
Мен сизе гул диймерин, чүнки гул агасының нәме
эдйәнини билйән дәлдир. Мен сизе дост дийдим,
чүнки Атамдан эшиден әхли затларымы сизе
айтдым. 16 Сиз Мени сайламадыңыз, Мен сизи
сайладым, гидип, миве өндүриң ве миваңиз узак
галсын дийип, сизи везипә белледим. Шейлеликде,
Мениң адым билен Атадан нәме дилесеңиз, Ол
сизе берер. 17 Мениң сизе буйругым шу: бири-
бириңизи сөйүң.

Дүнйәниң йигрентгиси

18 Дүнйә сизи йигренсе, онуң сизден өң Мени
йигренендигини билиң. 19 Дүнйәден болан
болсаңыз, дүнйә сизи өзүниңкилер кимин сөерди.
Йөне дүнйәден дәлдигиңиз үчин, Мениң сизи
дүнйәден сайлап аланлыгым үчин, ине, шунуң
үчин дүнйә сизи йигренйәр. 20 Мениң сизе „Гул өз
агасындан улы дәлдир" диен сөзүми яда салың.
Олар Мени ызарлан болсалар, онда сизи-де
ызарларлар. Мениң сөзүми тутан болсалар,
сизиңкини-де тутарлар. 21 Олар сизе бу затларың
әхлисини Мениң адым себәпли эдерлер, чүнки
олар Мени Иберени танамаярлар. 22 Мен гелип,
олара айтмадык болсадым, онда гүнәлери
болмазды, йөне инди гүнәлери үчин өтүнчлери
ёкдур. 23 Мени йигренйән Мениң Атамы-да
йигренйәндир. 24 Мен башгасының этмедик
ишлерини оларың арасында этмедик болсам, онда
гүнәлери болмазды, йөне инди гөрүп, хем Мени,
хем-де Атамы йигрендилер. 25 Канунларында:
„Мени нәхак йигрендилер" дийип язылан сөз
берҗай болмалыдыр. 26 Атадан сизе иберилҗек
Гөвүнлик Берижим, ягны Атадан чыкан Хакыкат
Рухы геленде, Мен хакда гүвәлик эдер. 27 Сиз-де
гүвәлик эдерсиңиз, чүнки башдан Мениң билен
билдиңиз.
16 Бу затлары сизе алданып, ёлдан
чыкмазлыгыңыз үчин айтдым. 2 Сизи
синагогалардан коварлар. Хава, сизи өлдүрен хер
кесиң шейтмек билен Худая хызмат эдйәндирин
өйтҗек вагты гелер. 3 Бу ишлери эдерлер, себәби
олар не Атаны, не-де Мени танаярлар. 4 Йөне Мен
булары өзүңизе айдандыгымы вагты геленде
ятларсыңыз дийип айтдым. Өзүм яныңызда
боланым үчин сизе бу затлары башда айтмандым.

Мукаддес Рухуң ишлейши

5 Инди болса Мен Өзүми Иберене барярын.
Сизден хич ким „Нирә барярсың?" дийип сорамаяр.
6 Йөне бу затлары айданым үчин сизиң йүрегиңиз

гайгыдан доландыр. 7 Муңа гарамаздан, Мен сизе
хакыкаты сөзлейәрин: Мениң гитмегим сизе
пейдадыр, Мен гитмесем, Гөвүнлик Берижи сизе
гелмез, гитсем велин, Оны сизе иберерин. 8 Ол
геленде, гүнә, догрулык ве хөкүм бабатда дүнйәниң
ялңышандыгыны аян эдер. 9 Гүнә бабатда
оларыңкы нәдогры, чүнки Маңа иман этмейәрлер.
10 Догрулык бабатда-да оларыңкы нәдогры, чүнки
Мен Атама барярын, мундан бейләк Мени
гөрмерсиңиз. 11 Хөкүм бабатда-да оларыңкы
нәдогры, чүнки бу дүнйәниң хөкүмдары хөкүм
эдилендир. 12 Сизе айтҗак ене көп затларым бар,
йөне хәзир сиз олары гөтерип билмерсиңиз.
13 Эмма Хакыкат Рухы геленде, Ол сизе бүтин
хакыката тарап ёл гөркезер, чүнки Ол Өз-Өзүнден
айтмаз, нәме эшитсе, шоны аян эдер, гелҗек
затлары сизе билдирер. 14 Мени шөхратландырар,
чүнки Ол Мениңкиден алып, сизе билдирер.
15 Атамың нәмеси бар болса Мениңкидир. Шуңа
гөрә-де, Мениңкиден алып, сизе билдирер
дийййәрин. 16 Аз вагтдан соң Мени гөрмерсиңиз, ене
аз вагтдан соң Мени гөрерсиңиз, чүнки Мен Атама
барярын».

Гайгыңыз шатлыга өврүлер

17 Шонда Исаның шәгиртлериниң кәбирлери
бири-бирине шейле дийдилер: «Онуң „Аз вагтдан
соң Мени гөрмерсиңиз, ене аз вагтдан соң Мени
гөрерсиңиз", „Атама барярын" диенине нәхили
дүшүнмеликә? 18 Аз вагтдан соң дийдиги нәмекә?
Онуң айдянына биз дүшүнмейәрис». 19 Иса Өзүне
сораг бермек ислейәндиклерини билип шейле
дийди: «Аз вагтдан соң Мени гөрмерсиңиз, ене аз
вагтдан соң Мени гөрерсиңиз дийййәним үчин
бири-бириңизе сораг берйәрсиңизми?
20 Хакыкатдан-да, Мен сизе догрусыны айдярын, сиз
мөңңүрип агларсыңыз, дүнйә болса шатланар. Сиз
гайгыланарсыңыз, йөне гайгыңыз шатлыга
өврүлер. 21 Аял догурҗак вагты гам-гусса
чекйәндир, чүнки сагады гелендир, йөне
доградындан соң, ол бир адамың дүнйә
инендигиниң шатлыгы билен гайгы-гуссаны
унудар. 22 Сиз барада хем шейле, сизиң-де хәзир
гайгыңыз бар, эмма Мен сизи ене гөрерин,
гөвнүңиз галкынар, хич ким шатлыгыңызы сизден
алмаз. 23 Шол гүн Менден хич зат сорамарсыңыз.
Хакыкатдан-да, Мен сизе догрусыны айдярын,
Атадан нәме дилесеңиз, Мениң адымың
хатырасына Ол оны сизе берер. 24 Шу вагта ченли
сиз Мениң адымдан хич зат дилемедиңиз. Диләң,
аларсыңыз, шатлыгыңыз долуп-дашар. 25 Мен бу
затлары сизе тымсаллар билен айтдым, йөне вагт
гелер, Мен тымсаллар билен геплемән, Ата барада
ач-ачан гүррүң берерин. 26 Шол гүн Мениң адым
билен диләрсиңиз. Мен сизиң үчин Атадан
диләрин диймейәрин. 27 Чүнки Атаның Өзи сизи
сөййәр, себәби, сиз Мени сөййәрсиңиз, Мениң
Атадан гелендигиме иман эдйәрсиңиз. 28 Мен
Атадан чыкып, дүнйә гелдим. Инди болса дүнйәни
терк эдип, Ата барярын». 29 Онуң шәгиртлери
шейле дийдилер: «Ине, инди Сен хич бир
тымсалсыз, ачык сөзлейәрсиң. 30 Биз Сениң әхли
затлары билйәндигиңи инди билйәрис, хич кимиң
Сенден сорамагына зерурлык ёк. Шоңа гөрә-де,
Сениң Худайдан гелендигиңе иман эдйәрис». 31 Иса
олара шейле дийди: «Инди иман эдйәрсиңизми?
32 Ине, вагт гелер, хава, гелди хем, әхлиңиз
өйүңизе-илиңизе дагап гидерсиңиз, Мени еке
галдырарсыңыз. Йөне Мен еке дәлдирин, чүнки
Ата Мениң билендир. 33 Бу затлары Менде
парахатлыгыңыз болсун дийип айтдым. Дүнйәде
гайгы-гуссаңыз болар, эмма мерт болуң. Мен
дүнйәни еңендирин».

Иса дога эдйәр

17 Бу затлары айдансоң, Иса гөзлерини Гөге
дикип, шейле дийди: «Эй Ата, пурсат гелди,
Оглуң-да Сени шөхратландырар ялы, Оны
шөхратландыр. 2 Чүнки Сениң Оңа беренлериңиң
әхлисине эбеди яшайыш берсин дийип, Сен Огла
бүтин адамзат үстүнден хәкимиет бердиң. 3 Эбеди
яшайыш Сени, ялңыз хак Худайы ве Сениң
иберениң Иса Месихи танамакдыр. 4 Маңа
табшыран ишиңи берҗай этмек билен, Сени Ер
йүзүнде шөхратландырдым. 5 Эй Ата, дүнйә
дөремезден өң хузурыңда Маңа болан шөхрат
билен инди Мени хузурыңда шөхратландыр. 6 Мен
дүнйәден Маңа берен Өз адамларыңа Сениң
адыңы танатдым. Олар Сениңкидир, олары Маңа
Сен бердиң, олар Сениң сөзүңи тутдулар. 7 Инди
олар Маңа берен әхли затларыңың Сендендигини
билйәрлер. 8 Чүнки Маңа табшыран сөзлериңи
олара етирдим. Олар кабул этдилер, Мениң,
хакыкатдан-да, Сенден гелендигими билдилер.
Мени Сениң иберендигиңе иман этдилер. 9 Олар
үчин ялбарярын. Дүнйә үчин дәл-де, Маңа берен
адамларың үчин ялбарярын, чүнки олар
Сениңкидир. 10 Мениң әхли задым Сениңкидир,
Сениңки-де Мениңкидир, Мен олар аркалы
шөхратландым. 11 Инди Мен бу дүнйәде дәл, йөне
олар энтек дүнйәде. Мен Саңа гайдып барярын. Эй
Мукаддес Ата, Маңа беренлериңи Өз адың билен
гора, олар-да бизиң ялы болсунлар. 12 Мен олар
билен биле болан вагтым Маңа беренлериңи
Сениң адың билен горап сакладым. Язгы берҗай
болар ялы, хеләкчилик оглундан башга оларың хич

бири хеләк болмады. 13 Мен инди Саңа барярын.
Мен бу затлары дүнйәдекәм шатлыгым оларда
долы болсун диййип айдярын. 14 Мен олара Сениң
сөзүңи бердим, дүнйә олары йигренди, чүнки
Мениң дүнйәден болмайшым ялы, олар-да
дүнйәден дәлдирлер. 15 Олары дүнйәден алмагыңы
дәл-де, яманлыкдан горамагыңы дилейәрин.
16 Мениң дүнйәден болмайшым ялы, олар-да
дүнйәден дәлдирлер. 17 Олары хакыкатың билен
мукаддес эт. Сениң сөзүң хакыкатдыр. 18 Сениң
Мени дүнйә иберишиң ялы, Мен-де олары дүнйә
ибердим. 19 Мен Өзүми олар үчин ниетлейәрин †,
олар-да хакыкат билен мукаддес болсун. 20 Мен
диңе олар үчин дәл, эйсем, оларың сөзи билен
Маңа иман этҗеклер үчин-де дилег эдйәрин.
21 Оларың хеммеси бир болсун. Ата, Сениң Менде,
Мениң-де Сенде болшум ялы, олар-да бизде
болсун, шейлеликде, Мени Сениң иберендигиңе
дүнйә иман эдер. 22 Маңа берен шөхратыңы Мен-де
олара бердим, бизиң бир болшумыз ялы, олар-да
бир болсун. 23 Мен оларда ве Сен Мендесиң. Мени
Сениң иберендигиңи, Мени сөйшүң кимин олары-
да сөййәндигиңи дүнйә билер ялы, олар бүтинлей
бирликде болсун. 24 Эй адыл Ата, Сениң Маңа
беренлериң-де, болан еримде Мениң билен биле
болуп, Маңа берен шөхратыңы гөрмеклерини
ислейәрин, чүнки Сен Мени дүнйә дөремезден өң
сөйүпдиң. 25 Эй догры Ата, дүнйә Сени танамады,
эмма Мен Сени танадым, булар хем Мени Сениң
иберендигиңи билдилер. 26 Сениң Маңа болан
сөйгиң оларда болсун, Мен-де оларда болайын
диййип, адыңы олара билдирдим ве билдирерин».

Иса тутуляр

18 Бу затлары айдансоң, Иса шәгиртлери билен
биле Кидрон чайының аңырсына гитди. Ол
ерде бир баг барды. Иса шәгиртлери билен биле
шол бага гирди. 2 Оңа хайынлык эден Иуда-да ол
ери билйәрди, чүнки Иса шәгиртлери билен,
көпленч, шол ерде душушарды. 3 Шонуң үчин-де
Иуда бир топар эсгер билен бирликде, баш
руханылардан ве фарисейлерден серкерделер
алып, панусլы, чыралы ве яраглы шол ере барды.
4 Иса Өз башына дүшҗек әхли зады биленсоң, өңе
чыкып, олара: «Кими гөзлейәрсиңиз?» дийди.
5 Олар Оңа: «Насыралы Исаны» диййип җогап
бердилер. Иса олара: «Ол – Мен» дийди. Оңа
хайынлык эден Иуда-да олар билен биле дурды.
6 Иса олара «Ол – Мен» диенде, олар ыза чекилип,
ере йыкылдылар. 7 Иса олардан ене: «Кими
гөзлейәрсиңиз?» диййип сорады. Олар-да:
«Насыралы Исаны» дийдилер. 8 Иса олара: «Мен
сизе „Ол – Мен" дийдим ахырын, Мени гөзлейән
болсаңыз, булары гойбериң, гитсинлер» дийди.
9 Иса муны «Маңа беренлериңиң хич бирини
йитирмедим» диен сөзи берҗай болсун диййип
айтды. 10 Шол вагт Симун Петрус янындакы
гылыҗы сырды-да, баш руханының хызматкәрини
уруп, онуң саг гулагыны кесди. Ол хызматкәриң
ады Малхусды. 11 Иса Петруса: «Гылыҗыңы гынына
сал. Атамың Маңа берен кәсесини ичмәйинми?»
дийди. 12 Онсоң эсгерлер, оларың баштутаны ве
еходыларың нөкерлери Исаны тутдулар ве
даңдылар. 13 Оны илки Ханнаның янына алып
бардылар. Ханна шол йылкы баш руханы
Каяфаның гайынатасыды. 14 Халк үчин бир адамың
өлмеги ягшыдыр диййип, еходылара маслахат берен
хем Каяфады.

Петрус Исаны инкәр эдйәр

15 Симун Петрус билен ене бир шәгирт Исаның
ызына дүшүп гитдилер. Яңкы шәгирт баш руханы
билен өңден таныш болансоң, ол Иса билен биле
баш руханының ховлусына гирди. 16 Йөне Петрус
дашарда гапының агзында дурды. Онсоң баш
руханы билен таныш шәгирт дашарык чыкды-да,
гапыны саклаян аяла бир затлар айдып, Петрусы
ичерик салды. 17 Гапыны саклаян аял Петруса: «Сен-
де бу Адамың шәгиртлеринден-ә дәлсиң?» дийди.
Ол: «Ёк» диййип җогап берди. 18 Хованың совуклыгы
үчин хызматкәрлер ве нөкерлер от якып, чоюнып
дурдулар. Петрус хем оларың янында йылнып
дурды.

Баш руханы Исаны сорага чекйәр

19 Баш руханы Исадан Онуң шәгиртлери,
таглыматы хакда сораг эдйәрди. 20 Иса оңа шейле
җогап берди: «Мен дүнйә ач-ачан айтдым. Хемише
еходыларың йыгнанян синагогаларында,
ыбадатханада сапак бердим, гизлин зат айтмадым.
21 Нәме үчин Менден сораярсың? Нәме айданымы
эшиденлерден сора, ине, олар Мениң нәме
айданымы билйәндир». 22 Бу затлары айданда, шол
ерде дуран нөкерлериң бири: «Баш рухана шейле
җогап берйәрсиңми?» диййип, Исаның дулугына
урды. 23 Иса оңа: «Мен нәдогры айдан болсам,
нәдогрыдыгыны субут эт, эгер-де догры айдан
болсам, онда, нәме үчин Мени урярсың?» дийди.
24 Онсоң Ханна Исаның элини даңдырып, Оны баш
руханы Каяфаның янына иберди.

Петрус Исаны ене инкәр эдйәр

25 Симун Петрус ол ерде йылынып дурды. Оңа:
«Сен хем Онуң шәгиртлеринден-ә дәлсиң?»
дийдилер. Эмма ол: «Ёк» диййип инкәр этди.

† *Ниетлемек – я-да «мукаддес этмек».*

26 Петрусың гулагыны кесен адамының гарындашы,
баш руханының хызматкәрлеринден бири: «Мен
сени багда Онуң билен гөрмедимми?» дийди.
27 Петрус ене инкәр этди, эдил шол вагт хораз
гыгырды.

Иса Пилатусың өңүнде

28 Онсоң Исаны Каяфаның яныңдан хөкүмет
көшгүне алып бардылар. Даңданды. Арассачылык
дүзгүнини берҗай этмек хем-де Песах нахарыны
дүзгүн боюнча иймек үчин, ехудылар хөкүмет
көшгүне гирмедилер. 29 Шейлеликде, Пилатус
оларың янына гелип: «Бу Адамы нәмеде
айыплаярсыңыз?» дийип сорады. 30 Олар: «Бу Адам
җенаятчы болмадык болса, Оны тутуп, сениң
яныңа гетирмездик» дийип җогап бердилер.
31 Пилатус олара: «Бейле болса, Оны алың-да, өз
кануныңыз боюнча хөкүм чыкарың» дийди.
Ехудылар Пилатуса: «Бизиң кимдир бирини өлүме
хөкүм этмәге хакымыз ёк» дийдилер. 32 Шейлелик
билен, Өзүниң нәхили өлүм билен өлҗеги барада
Исаның ышарат эдип айдан сөзлери берҗай
болмалыды. 33 Пилатус ене хөкүмет көшгүне гирди-
де, Исаны чагырып Оңа: «Сен ехудыларың
патышасымы?» дийди. 34 Иса оңа: «Муны өзүңден
айдярсыңмы я Мен хакда башгалар саңа
айтдымы?» дийди. 35 Пилатус Иса шейле дийди:
«Эйсем мен ехудымы? Сени Өз халкың билен баш
руханылар тутуп гетирдилер. Сен нәме этдиң?»
36 Иса шейле җогап берди: «Мениң патышалыгым
бу дүнйәден дәл. Эгер-де Мениң патышалыгым бу
дүнйәден болан болса, онда хызматкәрлерим Мени
ехудыларың элине бердирмеҗек болуп
гөрешердилер, йөне Мениң патышалыгым бу
ерден дәл». 37 Пилатус Оңа: «Онда, Сен
патышамы?» дийди. Иса шейле җогап берди:
«Мениң патышадыгымы өзүң айдярсың. Мен
хакыката гүвәлик этмек үчин догулдым, шонуң
үчин хем дүнйә гелдим. Хакыкатың тарапдары
болан хер бир киши Мениң сесими эшидер».
38 Пилатус Оңа: «Хакыкат нәме?» диенинден соң,
ене ехудыларың янына барып, олара: «Мен Ондан
хич бир язык тапмадым. 39 Йөне адатыңыз боюнча,
Песахда мен бир туссагы бошатмалыдырын. Сиз
ехудыларың патышасыны бошатмагымы
ислейәрсиңизми?» дийди. 40 Олар ене гыгырышып:
«Оны дәл, Бараббасы!» дийишдилер. Бараббас
болса бир гаракчыды.

Иса өлүме хөкүм эдилйәр

19 Соңра Пилатус Исаны енчмеклиги буюрды.
2 Эсгерлер тикенден тәч өрүп, Онуң башына
гейдирдилер, эгнине гырмызы дон гейдирдилер.
3 Янына барып: «Салам, эй, ехудыларың
патышасы!» дийшип, Онуң дулугына шарпык
чалдылар. 4 Пилатус ене дашарык чыкып, олара:
«Онда хич бир язык тапманлыгымы билмегиңиз
үчин, ине, Оны сизиң яныңыза гетирйәрин» дийди.
5 Иса башы тикенден тәчли, гырмызы донлы
дашарык чыкды. Пилатус олара: «Ине, ол Адам!»
дийди. 6 Баш руханылар ве нөкерлер Исаны гөрүп:
«Хача чүйләң, хача чүйләң!» дийип
гыгырышдылар. Пилатус олара: «Оны әкидип,
өзүңиз хача чүйләң, чүнки мен Онда хич бир язык
тапмадым» дийди. 7 Ехудылар оңа шейле җогап
бердилер: «Бизиң бир канунымыз бар, шол канун
боюнча Ол өлмели, чүнки Ол Өзүне Худайың Оглы
диййәр». 8 Бу сөзлери эшиден Пилатус хас-да
горкды. 9 Ол ене хөкүмет көшгүне гирип, Исадан:
«Сен нирели?» дийип сорады. Эмма Иса оңа җогап
бермеди. 10 Пилатус Оңа: «Сен мениң билен
геплешмейәрсиңми? Сени бошатмага-да, хача
чүйлемәге-де мениң ыгтыярымың бардыгыны
билйәрсиңми?» дийди. 11 Иса оңа шейле җогап
берди: «Саңа ёкардан берилмедик болса, Маңа хич
хили ыгтыярың болмазды. Шонуң үчин-де, Мени
сениң элиңе берениң гүнәси хас-да улудыр».
12 Шондан бейләк Пилатус Исаны бошатмага
сынанышды, йөне ехудылар гыгырышып: «Оны
бошатсаң, сен кайсарың досты дәлсиң, ким-де ким
өзүни патыша этсе, ол кайсара гаршыдыр»
дийдилер. 13 Пилатус бу сөзлери эшиденде, Исаны
дашарык чыкарып, Дашлы Мейданчада, ивритче
Габбата дийилйән ерде хөкүм күрсүсинде отурды.
14 Песах байрамына тайярлык гүни гүнортана голай
Пилатус ехудылара: «Ине, патышаңыз!» дийди.
15 Олар: «Ёк эт, ёк эт, Оны хача чүйле!» дийип
гыгырышдылар. Пилатус олара: «Патышаңызы
хача чүйләйинми?» дийди. Баш руханылар: «Бизиң
кайсардан башга патышамыз ёкдур» дийип җогап
бердилер. 16 Онсоң Пилатус хача чүйлемек үчин
Исаны оларың ыгтыярына берди. Олар Исаны
алып гитдилер.

Иса хача чүйленйәр

17 Иса Өз хачыны гөтерип, Келлечанак – ивритче
Голгота дийилйән ере чыкды. 18 Ол ерде Оны ве
Онуң янында ене ики адамы хача чүйледилер:
оларың бири Онуң бу тарапында, бейлекиси ол
тарапындады, Иса болса ортадады. 19 Пилатус бир
тагтаның йүзүне: «НАСЫРАЛЫ ИСА, ЕХУДЫЛАРЫҢ
ПАТЫШАСЫ» дийип язды-да, хачдан асды.
20 Ехудыларың көпүси бу язгыны окадылар, чүнки
Исаның хача чүйленен ери шәхере якынды. Бу
язгы ивритче, грекче ве латынча язылыпды.
21 Ехудыларың баш руханылары Пилатуса:

«„Ехудыларың патышасы" дийип язма-да, „Бу Адам:
Мен ехудыларың патышасыдырын дийди" дийип
яз» дийдилер. [22] Пилатус олара: «Язҗагымы эййәм
яздым» дийип җогап берди. [23] Исаны хача чүйлән
эсгерлер Онуң эгин-эшигини алып, хер эсгер үчин
бир пай эдип дөрт бөлдүлер. Ене бир көйнек
барды. Бу көйнек тикилги дәл-де, тутушлыгына
докалгыды. [24] «Эгин-эшигими өзара пайлашдылар,
эшигим үчин биҗе атдылар» диен Язгы берҗай
болар ялы, эсгерлер: «Муны йыртман, биҗе
атышалың, киме дүшсе, шонуңкы» дийишдилер.
Шейле хем этдилер. [25] Исаның хачының янында
Онуң эҗеси ве эҗесиниң аял доганы, Клеопасың
аялы Меръем ве магдалалы Меръем дурды. [26] Иса
эҗесини, онуң янында Өзүниң говы гөрйән
шәгирдиниң дураныны гөрүп, эҗесине: «Эй хатын,
ине, сениң оглуң» дийди. [27] Онсоң шәгирде: «Ине,
сениң эҗең» дийди. Шондан соң яңкы шәгирт оны
өз өйүне алды.

Исаның өлүми

[28] Онсоң Иса әхли задың тамам болуп баряныны
билип, Мукаддес Язгының берҗай болмагы үчин,
«Сувсадым» дийди. [29] Шол ерде сиркеден долы бир
гап дурды. Эсгерлер бир губканы сиркә
батырдылар-да, найза дакып, Онуң агзына
тутдулар. [30] Иса сиркәни дадып: «Хеммеси берҗай
болды!» дийди-де, башыны эгип җан берди.
[31] Сабадың өң янындакы тайярлык гүни болансоң,
җесетлер Сабат гүни хачда галмасын дийип, (чүнки
Сабат гүни мөхүм гүнди) ехудылар Пилатусдан хача
чүйлененлериң инҗиклерини дөвүп, җесетлери
ашак дүшүртмеги хайыш этдилер. [32] Шейлелик
билен, эсгерлер барып, биринҗиниң ве онуң
билен биле хача чүйленен бейлекиниң
инҗиклерини дөвдүлер. [33] Йөне Исаның янына
гелип, эййәм өлендигини гөренлеринде, олар
Онуң инҗиклерини дөвмедилер. [34] Муңа
гарамаздан, эсгерлериң бири найза билен Онуң
бөврүни дилди, шол бада-да ган ве сув
чогдурылды. [35] Гөрен шаят болды, онуң шаятлыгы
хакдыр. Ол сиз иман эдер ялы, өзүниң догры
айдяныны билйәндир. [36] Чүнки бу иш «Онуң хич
бир сүңки дөвүлмез» диен Язгының берҗай
болмагы үчин болды. [37] Башга бир Язгыда болса
«Беденини дилен Адамларына середерлер»
дийилйәр.

Исаның җайланышы

[38] Онсоң Исаның шәгирди болан, йөне
ехудылардан горкуп, муны яшырян ариматиялы
Юсуп Онуң җеседини хачдан айырмага Пилатусдан
ругсат сорады. Пилатус муңа ругсат берди. Ол
барып, Исаның җеседини хачдан айырды. [39] Озал
гиҗәниң ичинде Исаның янына баран Никодимос-
да йүз гадага голай гарышык мүр ве сарысабыр
ягыны алып гелди. [40] Олар Исаның җеседини алып,
ехудыларың җайлама адаты боюнча, Оны якымлы
ыслы яг сепилен кепене доладылар.
[41] Исаның хача чүйленен еринде бир баг ве багда
хениз хич ким җайланмадык бир тәзе мазар барды.
[42] Ехудыларың Сабада тайярлык гүни боланы үчин
Исаны шол ерде гойдулар, чүнки мазар якынды.

Исаның дирелиши

20 Хепдәниң илкинҗи гүни, энтек гараңкыка,
Магдалалы Меръем ирден мазара баранда,
дашың мазардан айрыландыгыны гөрди. [2] Ол
деррев ылгап, Симун Петруса ве Исаның говы
гөрйән бейлеки шәгирдиниң янына барды-да,
олара: «Ребби мазардан чыкарып әкидипдирлер,
Оны ниреде гояндыкларыны билмейәрис» дийди.
[3] Петрус билен бейлеки шәгирт деррев чыкып,
мазара тарап гитдилер. [4] Оларың икиси-де
ылгаярды, йөне бейлеки шәгирт Петрусдан чалт
ылгап, мазара ондан өң барды. [5] Ол эглип
середенде, мазарың ичинде кепен маталарың
ятандыгыны гөрди, йөне ичерик гирмеди. [6] Шол
вагт онуң ызындан Симун Петрус хем гелди. Ол
мазара гирип, кепениң ерде ятаныны, йөне
Исаның башына оралан яглыгың кепен билен бир
ерде болман, айры бир ерде саралгы ятаныны
гөрди. [8] Соңра мазара ондан өң баран шәгирт хем
мазарың ичине гирди-де, оны гөрүп иман этди.
[9] Чүнки олар Исаның дирелҗекдиги хакдакы
Мукаддес Язга хенизе ченли дүшүнмәндилер.

Иса магдалалы Меръеме гөрүнйәр

[10] Соңра шәгиртлер өйлерине гайтдылар.
[11] Меръем болса мазарың янында агламага дурды.
Ол аглап дурка, эглип мазарың ичине середенде,
ики саны ак эшикли перишдә онуң гөзи дүшди.
Оларың бири Исаның җесединиң ятан ериниң
башуҗунда, бейлекиси-де аягуҗунда отырды.
[13] Олар оңа: «Эй начар, сен нәме үчин аглаярсың?»
дийдилер. Ол-да олара: «Реббими мазардан
чыкарып әкидипдирлер, Оны ниреде
гояндыкларыны билмейәрин» дийди. [14] Муны
айдансоң, ызына середенде, ол Исаның
дурандыгыны гөрди, йөне Оны танамады. [15] Иса
оңа: «Эй начар, сен нәме үчин аглаярсың? Кими
гөзлейәрсиң?» дийди. Меръем Оңа багбандыр
өйдүп: «Эй ага, мазардан Оны сен әкиден болсаң,
нереде гояныңы маңа айт, мен Оны алып гидейин»
дийди. [16] Иса оңа: «Меръем!» дийди. Ол хем Оңа
тарап гаңрылып, ивритче: «Реббуни!» дийди. Бу

«Мугаллым» диймекдир. 17 Иса оңа: «Маңа галташма, чүнки Мен энтек Атамың янына чыкамок, йөне доганларымың янына бар-да, олара Мениң Атамың ве сизиң Атаңызың, Мениң Худайымың ве сизиң Худайыңызың янына чыкып барянымы айт» дийди. 18 Магдалалы Меръем барып, Ребби гөрендигини, Реббиң өзүне айданларыны шәгиртлере хабар берди.

Иса шәгиртлерине гөрүнйәр

19 Хепдәниң шол илкинҗи гүни агшамара Исаның шәгиртлери ехудылардан горкуларына гапылары гулплап, бир өйде үйшүшип отыркалар, Иса гелди. Иса оларың орталарында дуруп: «Сизе парахатлык!» дийип, олара йүзленди. 20 Муны айдып, олара Өз эллерини, бөврүни гөркезди. Шәгиртлери Ребби гөрүп шатландылар. 21 Иса олара ене: «Сизе парахатлык! Атамың Мени ибериши ялы, Мен-де сизи иберйәрин» дийди. 22 Соңра болса оларың үстүне үфләп гойберди-де: «Мукаддес Рухы алың. 23 Сиз кимиң гүнәсини багышласаңыз, ол багышланар, кимиң гүнәсини гечмесеңиз, ол гечилмез» дийди.

Иса Томаса гөрүнйәр

24 Онкилериң бири болан Экиз дийилйән Томас Иса гелен махалы оларың янында дәлди. 25 Бейлеки шәгиртлер оңа: «Ребби гөрдүк» дийдилер. Йөне ол: «Мен Онуң эллеринде чүйлериң ызыны гөрүп, шол ызлара бармакларымы дегирмесем, бөврүне элими дегирмесем, асла ынанмарын» дийди. 26 Секиз гүнден соң, шәгиртлер ене өйдекәлер, Томас хем оларың арасындады. Гапылар гулплы болса-да, Иса гелип, оларың ортасында дурды-да: «Сизе парахатлык!» дийди. 27 Онсоң Иса Томасың янына барып, оңа: «Бармагыңы бу ере дегир, эллерими гөр, элиңи узат-да, бөврүме дегир, имансыз болма, иманлы бол» дийди. 28 Томас Оңа: «Реббим, Худайым!» дийди. 29 Иса оңа: «Сен Мени гөрениң үчин иман этдиң. Мени гөрмән иман эденлер нәхили багтлы!» дийди. 30 Иса шәгиртлериниң янында бу китапда язылмадык башга-да көп аламатлар гөркезди. 31 Йөне булар сизиң Исаның Худайың Оглы Месихдигине иман этмегиңиз ве иман эдип, Онуң ады билен яшайша говушмагыңыз үчин язылды.

Иса көлүң кенарында

21 Булардан соң, Иса Тиберия көлүниң кенарында пейда болуп, ене шәгиртлерине гөрүнди. Ол Өзүни шейле гөркезди: 2 Симун Петрус, Экиз дийилйән Томас, Җелиләниң Кана шәхеринден болан Натанаел, Зебедейиң огуллары ве Исаның шәгиртлеринден ене икиси билеликдедилер. 3 Симун Петрус олара: «Мен балык тутмага гидйәрин» дийди. Олар-да оңа: «Биз-де сениң билен гитҗек» дийдилер. Барып, гайыга мүндүлер, йөне ол гиҗе хич зат тутуп билмедилер. 4 Эртир ир билен Иса кенарда дурды, йөне шәгиртлери Онуң Исадыгыны билмедилер. 5 Иса олара: «Эй балалар, иймәге бир задыңыз бармы?» дийди. Олар: «Ёк» дийип җогап бердилер. 6 Иса олара: «Торуңызы гайыгың саг тарапындан саллаң, тутарсыңыз» дийди. Олар торы салладылар, балыгың көплүгинден яңа торы чекип чыкарып билмедилер. 7 Шонда Исаның говы гөрйән шәгирди Петруса: «Бу – Реб!» дийди. Симун Петрус Онуң Ребдигини эшиден бадына гейимини билине орап, (ол ялаңачды) өзүни көле оклады. 8 Бейлеки шәгиртлер болса балык торуны чекип, гайык билен йүзүп гелдилер, олар кенардан узак болман, онуң ики йүз арчын чемеси якынындадылар. 9 Олар гуры ере чыканларында, көмүр одуның янып дурандыгыны гөрдүлер, көзүң үстүнде болса балык билен чөрек барды. 10 Иса олара: «Инди тутан балыкларыңыздан гетириң» дийди. 11 Симун Петрус гайыга мүнүп, йүз элли үч саны уллакан балыкдан долы торы кенара чыкарды. Балык шейле көп болса-да, тор йыртылманды. 12 Иса олара: «Гелиң, нахар эдиниң» дийди, йөне шәгиртлериң хич бири Ондан «Сен ким?» дийип сорамага йүрек эдип билмеди, чүнки Онуң Ребдигини олар билйәрдилер. 13 Иса гелди-де, чөреги алып, олара берди, балыгы-да шейтди. 14 Бу Исаның диреленден соң, шәгиртлерине үчүнҗи гезек гөрнүшиди.

Иса, Петрус ве Яхя

15 Олар нахар эдинип боланларындан соң, Иса Симун Петруса: «Эй, Яхяның оглы Симун, сен Мени булардан артык сөййәрсиңми?» дийди. Симун Оңа: «Хава, я Реб, Сени сөййәнлигими Өзүң билйәнсиң» дийди. Иса-да оңа: «Гузуларымы отлат» дийди. 16 Иса икинҗи гезек ене оңа: «Эй, Яхяның оглы Симун, Мени сөййәрсиңми?» дийди. Ол-да Оңа: «Хава, я Реб, Сени сөййәнлигими Өзүң билйәнсиң» дийди. Иса-да оңа: «Гоюнларымы бак» дийди. 17 Иса оңа үчүнҗи гезек: «Эй, Яхяның оглы Симун, Мени сөййәрсиңми?» дийди. Петрус Онуң үчүнҗи гезек «Мени сөййәрсиңми?» дийип соранына гайгыланды, Оңа: «Я Реб, Сен әхли зады билйәнсиң, Сени сөййәними-де билйәнсиң» дийди. Иса оңа шейле дийди: «Гоюнларымы отлат. 18 Хакыкатдан-да, Мен саңа догрусыны айдярын, яшкаң өзүң билиңи гушап, халан ериңе гидйәрдиң,

эмма гарраныңда эллериңи узадып дурарсың, сени
башга бири гушандырып, халамаян ериңе алып
гидер». [19] Ол муны Петруса онуң нәхили өлүм
билен Худайы хорматлажакдыгына ышарат эдип
айтды. Муны айдандан соң, оңа: «Мениң ызыма
дүш» дийди. [20] Петрус-да өврүлип, Исаның говы
гөрйән шәгирдиниң, ягны агшам нахары вагтында
Исаның дөшүне япланып Оңа: «Я Реб, Саңа
хайынлык этҗек ким?» диениң-де, ызларына дүшүп
гелйәнини гөрди. [21] Петрус оны гөрүп, Иса: «Я Реб,
бу нәме болар?» дийди. [22] Иса оңа: «Мен Өзүм
гелйәнчәм, онуң галмагыны ислейән болсам, саңа
нәме? Сен Мениң ызыма дүш» дийди.

[23] Шейлеликде, доганлар арасында бу шәгирт
өлмез диен гүррүң яйрады. Эмма Иса оңа «Өлмез»
диймән, диңе «Мен Өзүм гелйәнчәм, онуң
галмагыны ислейән болсам, саңа нәме?» дийипди.
[24] Бу затлара шаят болуп, шулары язан шәгирт
шолдур. Биз онуң шаятлыгының хакдыгыны
билйәрис. [25] Исаның башга-да эден ишлери гаты
көпдүр. Олар бирин-бирин язылса, онда язылан
китаплар дүнйә сыгмаз дийип пикир эдйәрин.
Омын!

Ресуллар Ишлери

1 Эй Теофилус! Мен илкинҗи китабымы Исаның
Өз сайлан ресулларына Мукаддес Рух аркалы
буйрук беренинден соң, Онуң тә Гөге алнан гүнүне
ченли этмәге ве өвретмәге башлан әхли затлары
хакда яздым. 3 Ол гөргүсинден соң хем кырк гүнүң
довамында ресуллара гөрүнди, Худайың
Патышалыгы барада гүррүң берип, көп кесгитли
аламатлар билен Өзүниң дирилигини олара
гөркезди. 4 Олар билен биле болан вагты олара
буйрук берди: «Иерусалимден айрылман, Атаның
вадасына гарашың. Сиз ол ваданы менден
эшитдиңиз. 5 Чүнки Яхя сув билен чокундырды,
йөне сиз ене бирнәче гүнден Мукаддес Рух билен
чокундырыларсыңыз».

Иса Гөге алыняр

6 Инди булар өзара йыгнанышанларында Ондан
сорадылар: «Я Реб, Ысрайыл үчин патышалыгы
гайтадан шу вагт беркарар этҗекми?» 7 Иса олара
шейле дийди: «Атаның Өз ыгтыярына табын эден
вагт я мөвсүмлерини билмек сизиң ишиңиз дәл.
8 Йөне Мукаддес Рух үстүңизе иненде, гүйч-кувват
алып, Иерусалимде, бүтин Яхудада, Самарияда,
Ериң тә соңуна ченли Мениң шаятларым
боларсыңыз». 9 Иса булары айдандан соң, оларың
гөзлериниң алнында ёкары галдырылды, бир булут
Оны оларың назарындан гизледи.
10 Ол барярка, олар хем Гөге бакышып дуркалар,
ине, янларында эгни ак эшикли ики адам дуруп,
шейле дийдилер: 11 «Эй, җелилели адамлар! Нәмә
бу ерде Гөге бакышып дурсуңыз? Иса Гөге алынды.
Ол гидиши ялы, гайдып хем гелер».

Иуданың ерине Маттияс сайланяр

12 Ине, шонда олар Зейтун дагы диен дагдан
Иерусалиме өврүлдилер. Бу даг Иерусалиме якын
болуп, бир сабат гүнлүк ёлдур. 13 Шәхере
гиренлеринде Петрус, Яхя, Якуп, Андреас, Филипус,
Томас, Бартоломеус, Матта, Алфеусың оглы Якуп,
Ватанчы Симун ве Якубуң оглы Иуда өз болян
балаханаларына чыкдылар. 14 Буларың бары
аяллар, Исаның эҗеси Меръем ве Онуң доганлары
билен биле бир адам ялы болуп, үзнүксиз дога ве
дилег эдйәрдилер.
15 Шол гүнлерде Петрус саны йүз йигримә голай
болан доганларың ортасында ёкары туруп, шейле
дийди: 16 «Эй доганлар! Исаны тутанлара
ёлбашчылык эден Иуда хакда Мукаддес Рухуң
Давудың агзы билен озалдан билдирен язгысы
берҗай болмалыды. 17 Чүнки ол бизден сайылып,
бу гуллукдан пай алды. 18 Бу адам яманлык музды
билен бир экин мейданыны сатын алды. Соң ере
йүзин йыкылып, ортадан ики ярылды, бүтин
ичегелери дөкүлди. 19 Бу әхли Иерусалим илатына
белли болды; шоңа гөрә-де ол экин мейданына өз
диллеринде „Хакелдама", ягны „Ган мейданы"
дийдилер.) 20 Чүнки Зебур китабында: „Онуң
месгени чоларсын, ичинде яшан болмасын,
везипесини башга бири алсын" дийип язылгыдыр.
21 Мунуң үчин Реб Исаның бизиң арамызда гирип-
чыкан бүтин заманының довамында, 22 Яхяның
чокундырмасындан башлап, тә Онуң бизден ёкары
алнан гүнүне ченли бизе хемра болан адамларың
бири Онуң дирелишине бизиң билен бирликде
гүвә гечсин».
23 Шейлеликде, ики адамы, лакамы Юстус болуп,
Барсаба дийилйән Юсуп билен Маттиясы теклип
этдилер. 24 Онсоң дога эдип дийдилер: «Эй
хеммәниң йүрегини билйән Худай! Бу икисинден
хайсысыны сайлан болсаң, гөркез; 25 ол Иуданың өз
ерине гитмек үчин терк эден бу гуллук ве ресуллык
пайыны † алсын». 26 Олар үчин биҗе атдылар; биҗе
Маттияса дүшүп, ол он бир ресулуң хатарына
гирди.

Мукаддес Рухуң гелмеги

2 Пентикост гүни геленде, оларың бары бир ере
йыгнанышдылар. 2 Бирден асманда гүйчли
елиң сесине чалымдаш сес пейда болуп, ол оларың
отуран өйлерини бүтинлей долдурды. 3 Олара одуң
ялынлары кимин бөлнен диллер аян болуп,
оларың хер бириниң үстүне гонды. 4 Оларың бары
Мукаддес Рухдан долуп, Рухуң гепледишине гөрә,
башга диллерде гепләп башладылар.
5 Иерусалимде ехудылар, Гөк астындакы хер
миллетден болан Худайдан горкян адамлар
галярды. 6 Бу сес геленде, халайык бир ере
йыгнанды. Олар хайран галдылар, чүнки

† *Пайыны – иң гадымы голязмаларда: «орнуны».*

ресулларың айдян сөзлерини оларың херси өз дилинде эшидйәрди. 7 Хеммелер хайран галдылар ве геңиргенишип, бири-бирлерине шейле дийдилер: «Бу геплейәнлериң хеммеси җелилели дәлми нәме? 8 Онда бизиң хер биримиз нәхили өз эне дилимизи эшидйәрис? 9 Биз – парфиялылар, мидиялылар, эйламлылар, Месопотамияда, Яхудада, Каппадокияда, Понтусда ве Азияда, 10 Фирикияда ве Памфилияда яшаянлар, шейле хем Мүсүриң, Либияның ве Киринәниң төверегинде яшаянлар, римли мыхманлар, ехудылар ве ехуды динине геченлер, 11 киритлилер, араплар болуп, оларың өз дилимизде Худайың улы ишлерини гүррүң беришлерини эшидйәрис». 12 Оларың бары хайран галдылар ве алҗырап: «Бу нәме болдугы?» дийишдилер. 13 Кәбирлери болса олары масгаралап: «Олар тәзе шерапдан җулк болупдыр» дийди.

Петрусың сөзи

14 Ине, шонда Петрус Онбирлер билен бирликде ёкары турды-да, сесини гаталдып, олара йүзленди: «Эй яхудалы адамлар ве бүтин Иерусалим илаты! Бу сизе белли болсун, мениң сөзлериме гулак асың. 15 Булар сизиң гүман эдишиңиз ялы, серхош дәл, себәби хениз гүн гушлук хем боланок. 16 Йөне бу Иоэл пыгамбериң айданыдыр: 17 „Худай дийййәр: соңкы гүнлерде шейле болар, Мен Рухумдан бүтин адамзат үстүне дөкерин. Сизиң огулларыңыз, гызларыңыз пыгамберлик эдер, яшларыңыз гөрнүшлер, гаррыларыңыз дүйшлер гөрер. 18 Шол гүнлерде Рухумдан гулларымың, гырнакларымың үстүне дөкерин, олар хем пыгамберлик эдер. 19 Ёкарда – Гөкде гудратлар, ашакда – ер йүзүнде аламатлар, ган, от ве түссе бугуны гөркезерин. 20 Реббиң улы, дабаралы гүни гелмезден озал, Гүн – түмлүге, Ай гана дөнер. 21 Онсоң Ребби чагыран адам гутулар". 22 Эй ысрайыллылар, бу сөзлери диңләң! Насыралы Иса Өзи аркалы Худайың араңызда дөреден гудратлары, мугҗызалары ве аламатлары билен сизе Худай тарапындан тассыкланан бир адамды. Өз билшиңиз ялы, 23 Худайың берк ислеги, өңүнден билмеги билен элиңизе берлен бу адамы сиз канунсызларың эли билен тутдуңыз ве хача чүйләп өлдүрдиңиз. 24 Эмма Худай өлүм агырыларыны чөзүп, Оны дирелтди, себәби өлүмиң Оны сакламагы мүмкин дәлди. 25 Чүнки Давут Ол барада шейле дийййәр: „Ребби элмыдама гаршымда гөрдүм, чүнки мен эндиремез ялы, Ол сагымдадыр. 26 Шонуң үчин гөвнүм галкынды, дилим шатланды; теним хем умытда яшар. 27 Чүнки Сен җанымы өлүлер диярында гоймарсың, Өз Мукаддесиң чүйремегине разы болмарсың. 28 Сен Маңа яшайыш ёлларыны гөркездиң. Мени Өз хузурыңда шатлыкдан долдурарсың".

29 Доганлар! Мен улы атамыз Давут хакда сизе ачыгыны сөзлесем, ол өлди, җайланды, мазары болса шу гүне ченли арамызда дур. 30 Йөне ол пыгамбер боланлыгы үчин ве Худайың оңа беден боюнча өз зүрядындан болан Месихи чыкарып, тагты үстүнде отуртҗакдыгына † ант ичип, вада эдендигини биленлиги үчин, 31 муны өңден гөрүп, Месихиң дирелиши барада шейле дийди: „Ол не өлүлер диярында гоюлды, не-де тени чүйреди". 32 Исаны Худай дирелтди; муңа бизиң барымыз шаятдырыс. 33 Иса Худайың сагына галдырыландан ве вада эдилен Мукаддес Рухы Атадан аландан соң, сизиң бу гөрйән, эшидйән затларыңызы дөкди. 34 Чүнки Давут Гөге чыканок; онуң өзи шейле дийййәр: „Реб Реббиме дийди: 35 Душманларыңы аякларыңа басганчак эдйәнчәм, Мениң сагымда отур". 36 Шейлелик билен, бүтин Ысрайыл өйи сизиң хача чүйлән бу Исаңызы Худайың хем Реб, хем-де Месих эденини әшгәр билсин». 37 Муны эшиденлеринде, йүреклеринде санҗы дөрәп, Петрус ве бейлеки ресуллара: «Доганлар, биз нәме этмели?» дийдилер. 38 Петрус олара шейле дийди: «Тоба эдиң, гүнәлериңизиң өтүлмеги үчин әхлиңиз Иса Месихиң адына чокундырылың. Ине, шейдип, сиз Мукаддес Рухуң сылагыны аларсыңыз. 39 Чүнки вада сизиң өзүңиз, чагаларыңыз, узакда боланларың әхлиси, шейле хем Худайымыз Реббиң чагырҗакларының хеммеси үчиндир». 40 Ене-де көп сөзлер билен шаятлык этди ве: «Өзүңизи бу азгын несилден халас эдиң!» дийип өвүт берди. 41 Онуң сөзүни бегенч билен унанлар чокундырылып, шол гүнде олара үч мүңе голай адам гошулды. 42 Ресулларың несихатларыны диңлемек, чөрек бөлмек, якын арагатнашыкда болмак ве дога окамак билен олар вагтларыны гечирйәрдилер.

Иманлылар арасындакы агзыбирлик

43 Хеммелериң җанына горкы аралашыпды. Ресуллар аркалы көп гудратлар, аламатлар гөркезилйәрди. 44 Иман эденлериң бары биледилер, оларың әхли затлары ортадады. 45 Олар мал-мүлклерини сатып, хер кимиң мәтәчлигине гөрә, өз араларында бөлүшердилер. 46 Бир адам ялы болуп, хер гүн ыбадатхана йыгнанардылар, өйден-өе чөрек бөлүшип, гуванч, акйүреклилик билен нахар эдинердилер. 47 Худая алкыш окап, бүтин ил янында эзиз гөрлердилер. Худай хем гутуланларың саныны гүнсайын көпелдерди.

† *Худайың… отуртҗакдыгына – иң гадымы голязмаларда: «Худайың оңа тагты үстүнде өз зүрядындан бирини отуртҗакдыгына».*

Отура гедайың сагалдылышы

3 Бир гүн гүнортандан үч сагат соң – дога
вагтында Петрус билен Яхя икиси ыбадатхана
гитди. 2 Догабитди отура бирини хер гүн гөтерип,
ыбадатхананың Овадан диен гапысының агзында
отурдярдылар. Ол ыбадатхана гирйәнлерден
садака дилейәрди. 3 Бу адам Петрус билен Яхяның
ыбадатхана гирип баряныны гөрүп, олардан
садака диледи. 4 Петрус билен Яхяның оңа гөзлери
дүшди. Петрус оңа гарап: «Бизе серет!» дийди.
5 Яңкы адам олардан бир зат хантама болуп, олара
чиңерилип серетди. 6 Петрус оңа шейле дийди:
«Мениң күмшүм, алтыным ёк, йөне өз барымы
саңа берйәрин: Насыралы Иса Месихиң адындан:
Йөре!» 7 Онсоң саг элинден тутуп, ол оны
галдырды. Шобада хем яңкы адамың аякларына,
топукларына ысгын гелди. 8 Ол ёкары товусды-да,
дик дуруп, йөрәп башлады. Гезмеләп, товсуп, Худая
алкыш окап, олар билен бирликде ыбадатхана
гирди. 9 Бүтин халк онуң йөрәп, Худая алкыш окап
йөренини гөрди. 10 Онуң садака дилемек үчин
ыбадатхананың Овадан диен гапысының агзында
отурян адамдыгыны танадылар, онуң башындан
гечен ише хайран галдылар.

Петрусың ыбадатханадакы сөзи

11 Яңкы сагалан отура Петрус билен Яхяны
гойбермән дурка, бүтин халк геңиргенишип, олара
тарап, Сүлейманың Эйваны диен ере ылгашып
гелди. 12 Петрус муны гөренде, халка йүзленип,
шейле дийди: «Эй, Ысрайыл адамлары! Нәме үчин
муңа геңиргенишйәрсиңиз? Биз муны өз гүйҗүмиз
я таквалыгымыз билен йөреден ялы, нәме үчин
бизе бакышып дурсуңыз? 13 Ыбрайымың, Ысхагың,
Якубың Худайы, бизиң аталарымызың Худайы Өз
гулы Исаны шөхратландырды. Оны сиз өлүме
табшырдыңыз, Пилатус Оны бошатмагы йүрегине
дүвенде, онуң өңүнде сиз Оны инкәр этдиңиз.
14 Мукаддес ве догры Адамы инкәр эдип, бир адам
өлдүриҗиниң өзүңизе багышланмагыны талап
этдиңиз. 15 Яшайыш Башлыгыны өлдүрдиңиз; йөне
Худай Оны дирелтди, муңа биз гүвә гечйәрис.
16 Сизиң гөрйән, танаян шу адамыңыз Иса болан өз
ынамы аркалы гөзүңизиң алнында бүтинлей
сагалды. Бу адама кувват берен зат онуң Иса болан
ынамыдыр. 17 Эй доганлар, мен сизиң-де өз
башлыкларыңыз ялы, муны билмезликден
эдендигиңизи билйәрин. 18 Йөне Худай Өз
Месихиниң гөрги гөрҗекдиги барадакы әхли
пыгамберлер аркалы өңүнден айданларыны
шейле ерине етирди. 19 Инди гүнәлериңизиң
гечилмеги үчин тоба эдиң, дөнүң. 20 Шейлеликде,
Реббиң хузурындан тәзеленме пурсатлары гелер,
Ол сизиң үчин белленен Месих Исаны ёллар.
21 Худайың гадымдан мукаддес пыгамберлер
аркалы айданларының барының гайтадан тертип-
дүзгүне салынҗак вагтына ченли Гөк Оны кабул
этмелидир. 22 Чүнки Муса аталарымыза шейле
дийипди: „Реб Худай сизе өз доганларыңызың
арасындан мениң ялы бир пыгамбер дөретҗекдир.
Онуң әхли дийҗеклерине гулак асың. 23 Шол
Пыгамбере гулак асмадык хер җан халк арасындан
ёк эдилер". 24 Самуелден башлап, әхли
пыгамберлер, гепләнлериң бары шу гүнлери хабар
бердилер. 25 Сиз пыгамберлериң огулларысыңыз,
Худайың Ыбрайыма: „Ер йүзүниң әхли уруглары
сениң неслиңден берекет тапар!" дийип, ата-
бабаларыңыз билен баглашан әхтиниң
огулларысыңыз. 26 Худай Өз сайлан гулы Исаны
сизиң хер бириңизи яман пәлиңизден гайтарсын,
сизе берекет берсин дийип дирелтди, Оны илки
билен сизе ёллады».

Петрус билен Яхя ехудыларың меҗлисиниң өңүнде

4 Олар халка гүррүң берип дуркалар,
руханылар, ыбадатхананың серкердеси ве
саддукейлер оларың үстүне дөкүлдилер. 2 Олар
гахарлыдылар, себәби ресуллар халка сапак берип,
Исаның (мысалында) өлүлериң дирелишини ыглан
эдйәрдилер. 3 Олара эл урдулар, эртире ченли
туссага салдылар; чүнки эййәм агшам болупды.
4 Эмма сөзи эшиденлериң көпүси иман этди; иман
эденлериң саны бәш мүңе голайлады. 5 Шол гүнүң
эртеси оларың башлыклары, яшулулары ве
канунчылары Иерусалиме йыгнандылар. 6 Баш
руханы Ханна ве Каяфа, Яхя ве Исгендер хем-де
баш руханының уругындан боланларың бары шол
ердедилер. 7 Олары ортада дурзуп: «Сиз муны
хайсы гүйч, хайсы ат билен этдиңиз?» дийип
сорадылар. 8 Шонда Петрус Мукаддес Рух билен
долуп, олара шейле дийди: «Эй, халкың
башлыклары, Ысрайыл яшулулары! 9 Биз бу гүн бир
майып адама эдилен ягшылык үчин ве онуң шыпа
тапанлыгы үчин сорага чекилйән болсак, 10 онда
сизиң хеммәңиз ве бүтин Ысрайыл халкы билсин:
бу адам сизиң хача чүйләниңиз ве Худайың
дирелдени Насыралы Иса Месихиң ады аркалы саг-
саламат өңүңизде дур. 11 Сиз уссалар тарапындан
әсгерилмедик бу Даш бурчбашы болуп чыкды.
12 Башга хич кимде гутулыш ёкдур. Чүнки бизиң
халас болмагымыз үчин адамзада берлен гайры ат
асманың астында ёкдур».
13 Петрус билен Яхяның гайратыны
гөренлеринде, оларың окувсыз, гарамаяк
адамлардыгыны сайгаранларында, олар

геңиргенишдилер, оларың Иса билен биле
боландыкларына гөз етирдилер. [14] Шыпа тапан
адамың хем олар билен дураныны гөрүп, мунуң
гаршысына хич зат айдып билмедилер.
[15] Шейлеликде, олара меҗлисден дашарык
чыкмагы буюрдылар-да, өзара геңешип, шейле
дийдилер: [16] «Бу адамлара нәме эдели? Чүнки булар
аркалы гөзе илгинч аламатың йүзе чыканыны
бүтин Иерусалим илаты билйәр, биз муны инкәр
эдип билмерис. [17] Йөне мунуң халк арасына мундан
артык яйрамазлыгы үчин, мундан бейләк бу ат
билен хич киме хич зат айтмазлары ялы, олара
хайбат аталың».
[18] Онсоң олары чагырып, Исаның адындан
геплемезлиги ве өвретмезлиги табшырдылар.
[19] Эмма Петрус билен Яхя олара шейле гайтаргы
бердилер: «Сизе Худая гулак асандан хем артык
гулак асмак Худайың янында догрумыдыр? Өзүңиз
ойланып гөрүң! [20] Чүнки гөренимизи,
эшиденимизи сөзлемезлик бизиң үчин мүмкин
дәл». [21] Олар ене-де хайбат атып, йөне халк
зерарлы темми бермегиң чәресини тапман, олары
бошатдылар, чүнки хеммелер болан иш үчин
Худайы шөхратландырярдылар. [22] Себәби бу шыпа
кераматы яшы кыркдан аган бир адамда йүзе
чыкыпды.

Иманлылар батырлык үчин дога эдйәр

[23] Олар бошадыландан соң, өзлериниңкилере
гелип, баш руханыларың, яшулуларың өзлерине
айданларының барыны хабар бердилер. [24] Муны
эшиденлеринде, олар агзыбирлик билен
сеслерини гаталдып, Худая, ине, шейле дийдилер:
«Эй Баяр! Гөги, Ери, деңзи ве онуң ичиндәки әхли
зады ярадан Худай Сенсиң, [25] Сен Өз гулуң Давудың
агзы билен шейле дийдиң: „Нәме себәпден
миллетлер булагайчылык турузды, халклар пуч
затларың күйүне дүшди? [26] Нәме себәпден ер
йүзүниң патышалары аяга галдылар, хөкүмдарлар
Реббе гаршы, Онуң Месихине гаршы
йыгнанышдылар?" [27] Чүнки, хакыкатдан-да, шу
шәхерде Хиродес ве Понтиус Пилатус өзге
миллетлер ве Ысрайыл халкы билен билеликде
Сениң везипә беллән мукаддес Гулуң Иса
гаршыдыр. [28] Олар Сениң элиңиң, ислегиңиң йүзе
чыкмагыны өңүнден белләнлериниң барыны
амала ашырмак үчин йыгнанышдылар. [29] Я Реб,
инди оларың ховп салышларына серет, гулларыңа
батырлык билен Өз сөзүңи сөзлемәге гайрат бер.
[30] Өз мукаддес Гулуң Исаның ады билен
шыпаларың, аламатларың ве гудратларың
дөремеги үчин элиңи узат!» [31] Дога эдип
боланларында, оларың үйшүп дуран ерлери
титреди, хеммелер Мукаддес Рух билен долуп,
батыргайлык билен Худайың сөзүни гайратлы
сөзлемәге башладылар.

Иманлылар әхли затларыны пайлашярлар

[32] Иман эден халайык бир йүрек ве бир җанды,
бири-де өз малындан болан бир зада мениңки
диймейәрди, бар затлары ортакды. [33] Ресуллар улы
гүйч билен, Реб Иса Месихиң дирелишине гүвә
гечйәрдилер. Барының үстүнде улы мерхемет
барды. [34] Араларында мәтәч киши ёкды. Себәби
ерли, өйли боланларың әхлиси олары сатярдылар.
Сатылан затларың бахасыны болса гетирип,
[35] ресулларың өңүнде гойярдылар. Шейлеликде,
хер киме герегиче пайланярды. [36] Ресулларың
Барнабас («Гөвүнлик Оглы») лакамыны берени,
кипрли левили Юсубың хем [37] бир меллеги барды.
Юсуп оны сатды-да, пулуны гетирип, ресулларың
өңүнде гойды.

Хананя билен Сафира

5 Хананя атлы бир адам аялы Сафира билен бир
мүлки сатып, [2] онуң бахасындан бир бөлегини
өзүне алды ве онуң диңе бир бөлегини гетирип,
ресулларың өңүнде гойды. Онуң бу хилесинден
аялының-да хабары барды. [3] Петрус оңа шейле
дийди: «Хананя, шейтаның „Мукаддес Рухы алда-
да, сатылан ериң бахасының бир бөлегини өзүңе
ал" диен пәлине нәме үчин йүрегиңден ер бердиң?
[4] Ол сатылман галанда-да сениңки, сатыландан соң
хем сениң эркиңде дәлмиди? Нәме үчин бу зады
йүрегиңе дүвдүң? Сен ынсанлара дәл-де, Худая
ялан сөзлелиң». [5] Хананя бу сөзлери эшидип,
йыкылды ве җан берди. Муны эшиденлериң
барының үстүне улы горкы абанды. [6] Яшлар туруп,
оны кепене доладылар-да, әкидип җайладылар.
[7] Үч сагат чемеси геченден соң, Хананяның болан
затдан хабарсыз аялы ичерик гирди. [8] Петрус оңа:
«Маңа айт, ери шунча сатдыңызмы?» дийди. Ол
хем: «Хава, шунча» дийди. [9] Петрус оңа шейле
дийди: «Нәме үчин сиз Реббиң Рухуны сынамак
үчин диллешдиңиз? Ине, сениң әриңи җайланлар
гапыда дур, олар сени хем әкидерлер». [10] Эдил шол
пурсат аял Петрусың аягына йыкылып, җан берди.
Яшлар ичери гиренлеринде, онуң өлендигини
гөрүп, әкитдилер-де, әриниң янында җайладылар.
[11] Бүтин йыгнак ве булары эшиденлериң барының
үстүне улы горкы абанды.

Ресуллар көп сыркавлары сагалдярлар

[12] Ресуллар ил ичинде көп аламатлар, гудратлар
гөркезйәрдилер ве хеммелер бир адам ялы болуп,
Сүлейманың Эйванында болардылар.

13 Бейлекилерден хич ким олара бирикмәге йүрек
этмейәрди, йөне халк олары җуда сылаярды. 14 Ене-
де Реббе иман эден көп адамлар, топар-топар
эркекдир аяллар олара гошулярды. 15 Шейлеликде,
Петрус геченде, хич болманында, онуң көлегеси
сыркавларың бириниң үстүне дүшсүн диййип,
олары көчелере чыкарып, дүшек хем чарпая
үстүнде ятырярдылар. 16 Иерусалимиң
төверегиндәки шәхерлерден-де халайык
йыгнанышып, сыркавлары, мурдар рух уранлары
гетирдилер, оларың бары шыпа тапды.

Ресуллара эдилен сүтемлер

17 Шейлеликде, баш руханы ве онуң
янындакыларың әхлиси, ягны саддукейлер мезхеби
гөрипликден яңа аяга галдылар. 18 Олар ресуллара
эл урдулар, олары халк туссагханасына салдылар.
19 Йөне гиҗе Реббиң бир перишдеси зынданың
гапыларыны ачды-да, олары дашары чыкарып:
20 «Барың, ыбадатханада дуруп, халка бу тәзе
яшайшың әхли сөзлерини вагыз эдиң» дийди.
21 Ресуллар муны эшиденлеринде, сәхер билен
ыбадатхана барып, сапак бермәге дурдулар. Бу
аралыкда баш руханы билен онуң янындакылар
гелип, меҗлиси ве Ысрайыл огулларының әхли
яшулуларыны бир ере чагырдылар; онсоң
ресуллары гетирмәге туссагхана адам ёлладылар.
22 Эмма гуллукчылар олары зындандан тапман,
гелип: 23 «Туссагхананың мәкәм япыкдыгыны,
гаравулларың хем гапыларың агзында дураныны
гөрдүк, йөне ачанымызда ичерден хич кими
тапмадык» диййип хабар бердилер.
24 Ыбадатхананың серкердеси, баш руханылар бу
сөзлери эшиденлеринде: «Бу нәме болдугыка?»
дийшип, алҗыраңңы ягдая дүшдүлер. 25 Эмма бири
гелип, олара: «Ине, зындана салан адамларыңыз
ыбадатханада халка сапак берип дур» диййип хабар
берди. 26 Шейлеликде, гуллукчылар билен гидип,
серкерде олары гүйч уланмаздан гетирди, чүнки
олар халкың өзлерини дашламагындан
горкярдылар.
27 Олары гетирип, меҗлисиң өңүнде дуруздылар.
Баш руханы олары сорага чекип: 28 «Шу ат билен
сапак бермәң диййип, биз сизе берк табшырык
бердик, эмма сиз өз таглыматыңыз билен
Иерусалими долдурдыңыз, бу адамың ганыны хем
бизиң үстүмизе йүклеҗек болярсыңыз» дийди.
29 Петрусдыр ресуллар гайтаргы берип, шейле
дийдилер: «Адама гаранда, Худая боюн болмак
артыкмач болмалыдыр. 30 Ата-бабаларымызың
Худайы сизиң агачдан асып өлдүрен Исаңызы
дирелтди. 31 Худай Ысрайыла тоба этдирип,
гүнәлерини багышламак үчин, бу Адамы Башлык
хем Халасгәр эдип, Өз сагына галдырды. 32 Биз бу
бабатда Оңа шаятдырыс; Худайың Өзүне боюн
боланлара берен Мукаддес Рухы хем бу бабатда
Оңа шаятдыр».
33 Муны эшиденлер гахар-газаба мүнүп, олары
өлдүрмегиң күйүне дүшдүлер. 34 Ине, шонда
меҗлисде Мукаддес Канун мугаллымы ве бүтин
халк янында хорматланян Гамалиел атлы бир
фарисей туруп, ресуллары бирсалым дашары
чыкармагы буюрды. 35 Соңра ол шейле дийди: «Эй,
Ысрайыл адамлары! Бу адамлар бабатда этҗек
болян ишиңизде сересап болуң. 36 Себәби бу
гүнлерден озал өзүни улы адам сайян Теудас
чыкды, дөрт йүзе голай адам онуң ызына дүшүпди.
Ол өлдүрилди, ызына эеренлериң хеммеси хем
дагап гитди. 37 Мундан соң илат язувы гүнлеринде
Җелилели Иуда чыкып, көп адамы өз ызына
дүшүрсе-де, хеләк болуп, ызына эеренлериң бары
дагады. 38 Инди, бу адамлардан эл чекиң, олары
гойбериң, себәби бу иш ынсандан болса, онда өз-
өзүнден ёк болуп гидер. 39 Эгер Худайдан болса,
онда сиз бу ишиң † өңүни алып билмерсиңиз,
терсине, Худайың гаршысына сөвешйәнлер болуп
чыкайманң». Ине, шонда олар онуң билен
ылалашдылар. 40 Йөне ресуллары чагырып,
енчдирдилер. Исаның ады билен геплемезлиги
табшырып, олары бошатдылар. 41 Ресуллар
меҗлисиң өңүнден шадыян гитдилер, чүнки Реб
Исаның ады үчин масгарачылык чекмәге мынасып
болупдылар. 42 Олар хер гүн ыбадатханада ве
өйден-өе сапак бермегиң, Иса Месихиң хош
хабарыны вагыз этмегиң ызыны үзмедилер.

Еди ярдамчы

6 Бу шәгиртлериң санының барха артян
гүнлеринде грекче геплешйән ехудылар
тарапындан ерли халка гаршы нәгилелик дөреди,
чүнки гүнделик иймит пайлашыгында оларың дул
хатынлары гөзден салынярды. 2 Шейлеликде, он
ики ресул әхли шәгиртлери янларына чагырып,
олара шейле дийдилер: «Худайың сөзүни ташлап,
сачак башында хызматкәрлик этмек бизе гелшикли
дәл. 3 Эй доганлар, өз араңыздан ягшы атлы,
Мукаддес Рухдан долы ве акыл-пайхаслы еди
адамы сайлаң; бу иши шолара табшыралың. 4 Биз
дога ве сөзүң гуллугына берилҗек». 5 Бу сөз бүтин
җемагата ярады. Олар имандан хем Мукаддес
Рухдан долы адамлар болан Стефанусы, Филипусы,
Прохорусы, Никаноры, Тимоны, Парминасы ве
ехуды динине гечен антакиялы Николаусы
сайладылар-да, булары 6 ресулларың өңүнде
дуруздылар. Ресуллар эллерини оларың депесинде

† *Бу ишиң – иң гадымы голязмаларда: «оларың».*

гоюп, олар үчин дога этдилер. 7 Шейлеликде,
Худайың сөзи яйылып, Иерусалимде шәгиртлериң
саны барха көпелйәрди. Руханыларың улы топары-
да имана уйярдылар.

Стефанус тутуляр

8 Иман † ве гүйч билен долы болан Стефанус халк
арасында улы гудратлар, аламатлар гөркезйәрди.
9 Шол аралыкда либертинлер, кирнелилер,
исгендериялылар дийип атландырылан
синагогадан, шейле хем, Киликиядан ве Азиядан
болан кәбир адамлар гелип, Стефанус билен
җеделлешдилер. 10 Йөне онуң парасатлылыгына ве
Руха гаршылык гөркезмәге оларың гурплары
чатмады. 11 Шейлеликде, бирнәче кишини ырып,
олара: «Онуң Муса ве Худая дил етиренини
эшитдик» дийдирдилер. 12 Халкы, яшулулары ве
канунчылары өҗүкдирдилер. Барып, Стефанусы
тутдулар-да, меҗлисиң өңүне гетирдилер. 13 Ялан
гүвәлер гойдулар, олар-да: «Бу адам хәли-шинди
шу мукаддес мекана, Кануна дил етирип йөр. 14 Биз
онуң: „Насыралы Иса бу меканы бербат эдер,
Мусаның бизе берен адатларыны үйтгедер"
диенини эшитдик» дийдилер. 15 Меҗлисде
отуранларың бары Стефанусың йүзүне
середенлеринде, онуң йүзүниң бир перишдәниң
йүзүне меңзейәнлигини гөрдүлер.

Стефанусың сөзи

7 Баш руханы: «Бу затлар шейлемидир?» дийип
сорады. 2 Стефанус шейле дийди: «Эй
доганлар, аталар! Гулак асың, шөхратлы Худай
бизиң атамыз Ыбрайыма Харанда отурмазындан
өң, Месопотамиядака аян болды. 3 Оңа:
„Юрдуңдан, ковум-гарындашың янындан чык-да,
Мениң саңа гөркезҗек юрдума гит" дийди.
4 Шейлеликде, ол келданылар юрдундан чыкып,
Харанда отурды; атасы өленден соң болса Худай
оны сизиң хәзирки отурян юрдуңыза гөчүрди.
5 Худай бу ерден оңа аяк басарлык-да мирас
бермеди, йөне хениз перзенди ёкка, бу юрды мүлк
хөкмүнде Ыбрайыма, ондан соң хем зүрядына
бермеги вада этди. 6 Худай шейле дийди: „Сениң
зүрядың бир ят юртда дөрт йүз йыллап
мысапырлык чекер, олары гул эдип гысарлар".
7 Худай: „Мен олары гул эден миллети хөкүм
эдерин. Онсоң олар чыкып, шу ерде маңа гуллук
эдерлер" дийди. 8 Худай Ыбрайыма сүннет әхтини
берди. Шейлеликде, ондан Ысхак өненде,
секизинҗи гүни оны сүннетледи. Ысхакдан болса
Якуп, Якупдан-да он ики улы ата өнди. 9 Улы аталар
Юсуба гөрипчилик эдип, оны Мүсүре сатдылар;
йөне Худай онуң биленди. 10 Ол Юсубы әхли
мушакгатларындан халас этди, Фыръовның –
Мүсүр патышасының хузурында оңа мәхир,
акылдарлык берди. Фыръовн оны Мүсүриң ве
тутуш көшгүң хәкими эдип гойды. 11 Ине, бүтин
Мүсүр ве Кенган юрдуна ачлык хем улы мушакгат
инди. Аталарымыз хем иймит тапмадылар. 12 Якуп
Мүсүрде галла барлыгыны эшидип, аталарымызы
илкинҗи гезек ол ере ёллады. 13 Икинҗи гезекде
болса Юсуп доганларына өзүни танатды.
Шейлеликде, Юсубың аслы фыръовна белли
болды. 14 Юсуп адам ёллап, атасы Якубы, етмиш
бәш адамдан ыбарат болан бүтин
гарындашларыны чагырды. 15 Шейлеликде, Якуп
Мүсүре гитди. Якупдыр аталарымыз шол ерде
вепат болдулар. 16 Олары Шекеме әкидип,
Ыбрайымың Шекемде Хамор огулларындан пул
берип сатын алан мазарында җайладылар.
17 Худайың Ыбрайыма берен вадасының вагты
голайладыгыча, халкымызың саны хем Мүсүрде
барха көпелйәрди. 18 Шейлеликде, Юсубы
танамаян башга бир патыша тагта чыкды. 19 Бу
уругымыза хилегәрлик этди, аталарымызы гысып
башлады, чагаларыны дири галмаз ялы, дашары
ташламага меҗбур этди. 20 Шол вагт Муса энеден
догулды. Худай оны эй гөрйәрди. Муса үч ай
атасының өйүнде экленди. 21 Йөне дашары
ташланандан соң, фыръовның гызы оны алып,
өзүне огул эдинди, экледи. 22 Муса мүсүрлилериң
әхли билимлеринден сапак берилди, ол
сөзлеринде, ишлеринде гүйчлүди. 23 Кырк яшына
етенден соң, Муса доганларыны, Ысрайыл
огулларыны сорап-идемеги йүрегине дүвди.
24 Бириниң адалатсызлыга сезевар эдиленини
гөрүп, оңа арка чыкды, яңкы мүсүрлини өлдүрип,
эзилениң арыны алды. 25 Муса Худайың өз эли
билен гутулыш берйәнлигине доганлары дүшүнер
өйдйәрди, йөне олар муңа дүшүнмедилер.
26 Эртеси гүн ики адам давалашып дурка, Муса
янларында пейда болуп, олары ярашдырмага
сынанып: „Эй адамлар, сиз доган ахырын, нәмә
бири-бириңизе адалатсызлык эдйәрсиңиз?" дийди.
27 Өз якынына адалатсызлык эдйән адам оны
итекләп шейле дийди: „Ким сени бизе башлык я
казы эдип гойды? 28 Дүйнки мүсүрлини өлдүришиң
ялы, мени-де өлдүрмекчимисиң?" 29 Муса бу сөзи
эшиденден гачып, Мидиян юрдунда мысапырлык
чекди. Шол ерде ондан ики огул өнди. 30 Кырк йыл
доланда, Сина дагының төверегиндәки чөлде
ловлап дуран бир чалының ялнында оңа Реббиң
бир перишдеси †† гөрүнди. 31 Муса бу гөрнүши
гөренде геңиргенди. Ол сиңе серетҗек болуп,

† *Иман – иң гадымы голязмаларда: «Мерхемет».*

†† *Реббиң бир перишдеси – иң гадымы голязмаларда: «бир перишде».*

якынлашанда, Реббиң сеси эшидилди: 32 „Мен
сениң аталарың Ыбрайымың, Ысхагың ве Якубың
Худайыдырын". Ине, шонда Муса титрәп башлады,
серетмәге йүрек этмеди. 33 Реб оңа шейле дийди:
„Аякларыңдан чарыгы чыкар, чүнки үстүнде дуран
бу ериң мукаддес топракдыр. 34 Мен халкымың
Мүсүрде хорланяныны гөрдүм, оларың наласыны
эшитдим, олары халас этмек үчин ашак индим.
Инди, гел, мен сени Мүсүре иберҗек". 35 Худай
оларың: „Ким сени бизе башлык я казы эдип
гойды?" дийип инкәр эден бу Мусасыны оңа
чалыда гөрнен перишдәниң үсти билен башлык ве
халасгәр эдип ёллады. 36 Муса Мүсүр юрдунда,
Гызыл деңизде ве чөлде кырк йыллап гудратлар
хем аламатлар гөркезип, олары дашары чыкарды.
37 Ысрайыл огулларына: „Реб Худайыңыз
доганларыңызың арасындан мениң ялы бир
пыгамбер чыкарар, оңа гулак асың" диен Мусадыр.
38 Сина дагында өзи билен геплешен перишде ве
аталарымыз билен чөлде топланан йыгнакда
болан, бизе бермек үчин дири сөзлер алан хем
шолдур. 39 Аталарымыз оңа боюн болман, оны рет
эдип, йүреклерини Мүсүре тарап өврүрдилер.
40 Олар Харуна: „Бизе өңүмизден йөрәр ялы
таңрылар ясап бер, чүнки бизи Мүсүр юрдундан
чыкаран Муса нәме боланыны билмейәрис"
дийдилер. 41 Шол гүнлерде бир гөле ясадылар, бу
бута гурбанлык берип, өз эллериниң ишлерине
гувандылар. 42 Шейлеликде, Худай дөнүп, олары Гөк
гошунына гуллук этмәге берди. Ине, пыгамберлер
китабында шейле язылгыдыр: „Эй, Ысрайыл өйи!
Сиз кырк йыллап чөлде маңа гурбанлыклар,
совгатлар бердиңизми? 43 Сиз Молокуң чадырыны,
таңрыңыз Рефаның йылдызыны ве сежде этмек
үчин ясан суратларыңызы гөтердиңиз. Мен сизи
Бабылың аңырсына гөчүрерин". 44 Аталарымызың
чөлде мукаддес чадыры барды. Муса муны өзи
билен Геплешениң буйрушы ялы, гөрен сураты
боюнча ясапды. 45 Муны аталарымыз нобатма-
нобат гөтерип, Ешувың ёлбашчылыгында Худайың
аталарымызың өңүнден ковуп чыкаран башга
миллетлериниң юрдуна гетирдилер; ол Давудың
гүнлерине ченли шол ерде галды. 46 Давут Худайың
мәхрини газанансоң, Якубың Худайына бир месген
салмагаругсат диледи. 47 Муңа гарамаздан, Худая
өй салан Сүлейман болды. 48 Йөне хеммелерден
бейик Болан ынсан эли билен салнан җайларда
яшамаз. Ине, пыгамбер шейле диййәр: 49 „Гөк –
Мениң тагтым, Ер аякларымың басганчагыдыр. Сиз
Маңа нәхили өй салҗак?" Реб шейле диййәр: „Я-да
хайсы ер Мениң дынчлык меканым болар?
50 Буларың барыны Өз элим яратмадымы?" 51 Эй
бойнуёгынлар, йүрек ве гулаклары сүннетсизлер †!
Сиз Мукаддес Руха хемише гаршы чыкярсыңыз.
Аталарыңызың эдиши ялы, сиз-де шейле
эдйәрсиңиз. 52 Пыгамберлериң хайсысына
аталарыңыз азар бермеди? Олар ол Адылың
гелҗегини өңүнден ыглан эденлери өлдүрдилер.
Сиз-де, ине, Оңа хыянат этдиңиз, Оны өлдүрдиңиз,
53 эй, Мукаддес Кануны перишделериң
тертиплешдириши ялы алып-да, оны
тутмадыклар!»

Стефанусы дашлап өлдүрйәрлер

54 Олар муны эшиденлеринде, гахар-газаба
мүнүп, Стефануса дишлерини гыҗадылар.
55 Мукаддес Рух билен долы болан Стефанус Гөге
середип, Худайың шөхратыны, Худайың сагында
дуран Исаны гөрүп: 56 «Мен Гөгүң ачыкдыгыны,
Ынсан Оглуның Худайың сагында дурандыгыны
гөрйәрин» дийди. 57 Шонда олар батлы
гыгырышып, гулакларыны тутушып, хеммеси
бирден Стефанусың үстүне топулдылар. 58 Оны
шәхерден дашары чыкарып дашладылар. Гүвәлер
өз геймлерини Саул атлы бир яш йигидиң өңүнде
гойдулар. 59 Олар Стефанусы дашлап дуркалар, ол
Ребби чагырып: «Я Реб, Иса! Мениң рухумы кабул
эт!» дийди. 60 Онсоң дыза чөкүп, батлы гыгырып: «Я
Реб! Бу гүнәни олара язма!» дийди. Муны айдандан
соң болса ол җан берди.
8 Стефанусың өлдүрилмегини Саул хем унады.
Шол гүн Иерусалимдәки йыгнагы ызгытсыз
ызарламага башладылар. Ресуллардан башга
хеммелер Яхуда, Самария юртларына дагадылар.
2 Эмма Стефанусы Худайдан горкян адамлар
җайлап, оңа улы яс тутдулар. 3 Мунуң терсине, Саул
өйден-өе гирип, йыгнага эзъет берйәрди, эркекдир
аяллары сүйрәп зындана салярды.

Филипус Самарияда

4 Даган иманлылар болса айланып, Худайың
сөзүни ыглан эдйәрдилер. 5 Филипус-да
Самарияның бир шәхерине гелип, олара Месихи
вагыз этди. 6 Халайык Филипуса гулак асды, онуң
эден аламатларыны эшидип, гөрүп, айданларыны
бир адам ялы диңледилер. 7 Чүнки мурдар рухлы
адамларың көпүсинден ол рухлар гаты гыгырышып
чыкярдылар, энчеме ысмаз хем отура шыпа
тапярды. 8 Шейлеликде, шәхерде улы шатлык
дөреди.

Симун җадыгөй

9 Озал бу шәхерде җадыгөйлүк билен
мешгулланып, Самария халкыны хайран галдыран,
өзүни улы адам дийип ыглан эден Симун атлы бир

† *Йүрек ве гулаклары сүннетсизлер – Худая йүрекден баглы болмадыклар, Онуң сөзүни диңлемейәнлер.*

адам барды. 10 Оңа улы-кичи хеммелер үнс берип:
«Худайың улы гудраты †, ине, шудур» диййәрдилер.
11 Оңа үнс бердилер, чүнки ол өз җадыгөйлүги
билен эп-эсли вагт олары хайран галдырыпды.
12 Йөне Худайың Патышалыгы, Иса Месихиң ады
барадакы Хош Хабары вагыз эден Филипуса
ынананларында хем эркеклер, хем аяллар
чокундырылдылар. 13 Симуның өзи-де иман этди,
чокундырыландан соң болса Филипусың янындан
айрылмады. Ол улы аламатларың, гудратларың
йүзе чыкышыны гөрүп хайран галярды. 14 Ресуллар
самариялыларың Худайың сөзүни кабул эденини
Иерусалимде эшидип, Петрус билен Яхяны оларың
янына ёлладылар. 15 Булар хем барып, Мукаддес
Рухы алсынлар дийип, олар үчин дога этдилер.
16 Себәби Рух энтек оларың хич бириниң үстүне
инмәнди, олар диңе Реб Исаның ады билен
чокундырылыпды. 17 Шонда ресуллар эллерини
оларың үстүнде гоянларында, олар хем Мукаддес
Рухы алдылар. 18 Симун ресулларың эллериниң
гоюлмагы билен, Мукаддес Рухуң берленини
гөренде, олара пул гетирип, шейле дийди:
19 «Элими үстүнде гоян адамым Мукаддес Рухы алар
ялы, маңа-да бу ыгтыяры бериң». 20 Йөне Петрус
оңа шейле дийди: «Пулуң өзүң билен биле хеләк
болсун! Чүнки сен Худайың сылагыны пул билен
сатын аларын өйтдүң. 21 Бу ишде сениң не пайың,
не-де хакың бар, себәби сениң йүрегиң Худайың
өңүнде догры дәл. 22 Инди, бу яман пәлиңден гайт-
да, Реббе ялбар, белки, Ол сениң бу пикириңи
багышлар. 23 Мен сениң аҗы өтден долудыгыңы ве
эрбетлик билен баглыдыгыңы гөрйәрин». 24 Симун
оңа: «Мениң үчин Реббе дога эдиң,
айданларыңызың хич бирине дучар болмайын!»
дийди. 25 Олар Реббиң сөзүне гүвә гечип, оны
айданларындан соң, Иерусалиме тарап гайдып,
Самарияның энчеме обасында Хош Хабары вагыз
этдилер.

Филипус ве хебеш

26 Реббиң бир перишдеси Филипуса: «Тур, гүнорта
бакан Иерусалимден Газа гидйән ёла рована бол,
ол чоладыр» дийди. 27 Ол хем туруп, ёла рована
болды. Гидип барярка, Хебешистаның аял
патышасы Кандакының везирлериниң бири, онуң
газначысы болан бир агта душды. Ол Иерусалиме
ыбадат этмәге гелип, 28 инди хем ызына доланып
барярды. Ол өз арабасының үстүнде Ишая
пыгамбериң китабыны окап отырды. 29 Рух
Филипуса: «Бар, арабаның янындан йөре!» дийди.
30 Филипус ылгады-да, онуң Ишая пыгамбериң
китабындан окаян сөзлерини эшидип: «Окаян
затларыңа дүшүнйәрсиңми?» дийди. 31 Ол: «Бири ёл
гөркезмесе, нәхили дүшүнейин?» дийди. Онсоң
араба мүнүп, янында отурмагы Филипусдан хайыш
этди. 32 Онуң Мукаддес Язгылардан окап отуран ери
шуды: «Гоюн кимин өлдүрилмәге әкидилди,
гыркымчысының өңүнде сем болан гузы ялы
агзыны ачмаяр. 33 Онуң кемсидилишинде адалат
инкәр эдилди. Ким Онуң несли хакында гүррүң
эдер? Чүнки Онуң өмүр танапы үзүлендир».
34 Везир Филипуса йүзленип: «Айтсаңызлаң,
пыгамбер муны ким хакда айдяр? Өзи хакдамы я-
да башга бири хакда?» дийди. 35 Филипус шу
язгыдан сөзе башлап, Исаның Хош Хабарыны оңа
вагыз этди. 36 Олар ёлдан баряркалар, бир сува
гелдилер. Везир: «Ынха сув, мениң
чокундырылмагыма нәме пәсгел берйәр?» дийди.
37 Филипус оңа: «Бүтин йүрегиң билен иман эдйән
болсаң, муңа ругсатдыр» дийди. Ол: «Иса Месихиң
Худайың Оглудыгына иман эдйәрин» дийди.
38 Онсоң арабаны саклатды. Филипус билен везир
билеликде сува гирдилер; Филипус оны
чокундырды. 39 Олар сувдан чыканларында,
везириң үстүне Мукаддес Рух инди, Реббиң бир
перишдеси болса Филипусы гөтерип әкитди ††.
Везир оны соң гөрмеди. Ол шатланып, өз ёлуны
довам этдирди. 40 Филипус Азотосда пейда болды.
Ол Кайсария ченли айланып, әхли шәхерлерде Хош
Хабары вагыз этди.

Иса Саула гөрүнйәр

9 Саул Реббиң шәгиртлерине хениз хем өлүм
ховпуны салып, баш руханының янына барды.
2 Бу ёла уянлары тапса, эркек диймән, аял диймән,
тутуп Иерусалиме гетирер ялы, өзүне ондан
Шамдакы синагогалар үчин хатлар диледи. 3 Ол
Шама етип барярка, бирденкә Гөкден бир нур онуң
даш-төверегини ягтылтды. 4 Саул ере йыкылды.
Шонда оңун гулагына: «Саул! Саул! Нәме үчин Маңа
азар берйәрсиң?» диен сес гелди. 5 Ол: «Я Реб, Сен
ким?» дийип сорады. Реб: «Мен сениң азар берйән
Исаң. Чише депмек саңа кындыр» дийди. 6 Саул
титрәп, алҗырап: «Я Реб, мениң нәме этмегими
ислейәрсиң?» дийди. Реб оңа: «Тур-да, шәхере гит,
нәме этмелидигиң саңа айдылар» дийди. 7 Онуң
билен биле барян адамлар ол ерде доңуп
дурдылар, чүнки сеси эшитселер-де, хич кими
гөрмейәрдилер. 8 Саул ерден турды, йөне гөзүни
ачанда хич кими ‡ гөрмеди. Оны элинден тутуп
идип, Шама гетирдилер. 9 Ол үч гүнләп гөрүп
билмеди, иймеди ве ичмеди. 10 Шамда Хананя атлы

† *Худайың улы гудраты – иң гадымы голязмаларда: «улы дийип айдылян Худайың гудраты».*

†† *Реббиң бир перишдеси... әкитди – иң гадымы голязмаларда: «Реббиң Рухы Филипусы гөтерип әкитди».* ‡ *Хич кими – иң гадымы голязмаларда: «хич зады».*

бир шәгирт барды. Реб онуң гөзүне гөрнүп: «Эй
Хананя!» дийди. Ол хем: «Лепбей, Я Реб!» дийип
җогап берди. 11 Реб оңа шейле дийди: «Тур, Догры
диен көчә бар-да, Иуданың өйүнден тарсуслы Саул
атлы адамы сора; ине, ол дога эдйәр. 12 Ол бир
гөрнүшде Хананя атлы бир адамың ичери гирип,
гөзи гайтадан гөрер ялы, элини өз үстүнде
гояныны гөрди». 13 Хананя шейле җогап берди: «Я
Реб! Мен бу адам барада, онуң Иерусалимде Сениң
мукаддеслериңе нәче яманлык эденини көп
кишилерден эшитдим. 14 Сениң адыңы агзанларың
барыны тутуп даңмага онуң бу ерде-де баш
руханылардан ыгтыяры бар». 15 Реб оңа шейле
дийди: «Бар, чүнки бу адам миллетлериң,
патышаларың ве Ысрайыл огулларының өңүнде
Мениң адымы гөтермек үчин сайланан гуралдыр.
16 Чүнки Мениң адым угрунда бу адамың нәче
гөрги гөрмелидигини Мен оңа гөркезмекчи».
17 Шейлеликде, Хананя барып, яңкы өе гирди,
эллерини Саулың үстүнде гоюп, шейле дийди:
«Саул доган! Гелйән ёлуңда саңа гөрнен Реб Иса
сениң гөзүң ачылып, Мукаддес Рухдан долмагың
үчин, мени иберди». 18 Шол бада-да гөзүнден барда
айрылан ялы болуп, Саулуң гөзи ачылды. Ол ёкары
туруп чокундырылды. 19 Нахар ийип, гайтадан
кувваты гелди.

Саул Шамда хем Иерусалимде

Ол бир нәче гүнләп Шамда шәгиртлериң янында
галып, 20 деррев хем Исаның Худайың Оглудыгы
барада синагогаларда вагыз этмәге башлады.
21 Муны эшиденлериң бары геңиргенишип:
«Иерусалимде шу Ады тутанлары ере егсан эден бу
дәлмиди? Ол бу ере олары тутуп, баш руханыларың
янына әкитмәге гелмәнмиди нәме?»
дийишйәрдилер. 22 Саул болса барха гүйчленйәрди.
Ол: «Бу Месихдир» дийип субут этмек билен,
Шамда отуран ехудыларың башыны чашырды.
23 Энчеме гүн геченден соң, ехудылар оны
өлдүрмегиң маслахатыны этдилер. 24 Йөне оларың
дилдүвшүги Саула белли болды. Олар оны
өлдүрмек ниети билен гиҗе-гүндиз дервезелери
хем саклаярдылар. 25 Шәгиртлер болса гиҗәниң
бирвагты оны себедиң ичине салып, шәхериң
диварындан саллап дүшүрдилер. 26 Саул
Иерусалиме гелип, шәгиртлере гошулмага
сынанышды, йөне хеммелер ондан горкярдылар,
чүнки онуң шәгиртдигине ынам этмейәрдилер.
27 Онсоң Барнабас Саулы алып, ресулларың янына
гетирди, олара ёлда онуң нәхилилик билен Ребби
гөрендигини, Реббиң онуң билен геплешендигини
хем-де онуң Шамда Исаның ады билен гайратлы
гепләндигини гүррүң берди.
28 Саул Иерусалимде Реббиң ады билен гайратлы
гепләп, олар билен билеликде гирип-чыкярды.
29 Ол грекче геплешйән ехудылар билен гүрлешип
чекишйәрди; йөне олар Саулы өлдүрмегиң кастына
дүшдүлер. 30 Доганлар мундан хабарлы
боланларында, оны Кайсария гетирип, Тарсуса
тарап ёла салдылар. 31 Шейлеликде, йыгнаклар
бүтин Яхудада, Җелиледе ве Самарияда парахат
яшаярды, абатланып, Реб горкусында гезип,
Мукаддес Рухуң гөвүнлик бермеги билен
көпелйәрди.

Энеас билен Табита

32 Петрус хемме ере айланып йөршүне Лиддада
отуран иманлыларың янына гелди. 33 Петрус ол
ерде секиз йыл бәри дүшекде ысмаз болуп ятан
Энеас атлы бир адамы гөрүп: 34 «Энеас, Иса Месих
саңа шыпа берйәр. Ёкарык тур-да, ёрган-дүшегиңи
дүзет!» дийди. Ол хем шобада ёкары турды.
35 Лидда ве Шаронда отуранларың бары оны гөрүп,
Реббе тарап өврүлдилер. 36 Яфада Табита атлы
(грекче терҗимеси Доркас) бир зенан шәгирт
барды. Мунуң эден ягшы ишлери, берен
садакалары гаты көпди. 37 Шол гүнлерде ол
сыркавлап өлди, оны ювуп, балаханада гойдулар.
38 Лидда Яфа якын болансоң, шәгиртлер Петрусың
шол ердедигини эшиденлеринде, оңа ики адамы
ёллап: «Гиҗикдирмән, бизиң янымыза гел!» дийип
хайыш этдилер. 39 Петрус туруп, олар билен гитди.
Геленде, оны балахана элтдилер. Әхли дул
хатынлар Петрусың янына йыгнандылар ве
аглашып, Доркасың хениз оларың янындака тикен
әхли көйнекдир лыбасларыны оңа гөркездилер.
40 Петрус хеммелери дашары чыкарды-да, дыза
чөкүп дога этди ве җеседе йүзленип шейле дийди:
«Табита, тур!» Аял гөзүни ачып, Петрусы гөренде,
галып отурды. 41 Петрус элини берип, оны турузды.
Онсоң мукаддеслери ве дул хатынлары чагырып,
оны олара дири табшырды. 42 Бу хабар бүтин Яфа
яйрап, көп адамлар Реббе иман этдилер. 43 Петрус
Яфада Симун атлы бир эйлейҗиниңкиде энчеме
гүнләп галды.

Иман эден йүзбашы

10 Кайсарияда италиялы диен гошун
бөлүминиң йүзбашысы болан Корнелиус
атлы бир адам барды. 2 Ол тутуш өй-ичерси билен
бирликде Худайдан горкян, таква адамды, ехуды
халкына көп садакалар берип, Худая мыдама дога
эдерди. 3 Корнелиус өйлән сагат үчлерде Худайың
бир перишдесиниң: «Эй Корнелиус!» дийип, янына
ичерик гиренини бир гөрнүшде айдың гөрди.
4 Корнелиус горкы ичинде оңа гөзлерини дикип: «Я

Реб, нәме?» дийди. Перишде оңа җогап берди:
«Сениң окан догаларыңы, берен садакаларыңы
Худай ятлап кабул этди. 5 Инди Яфа бирнәче адам
ёлла-да, лакамы Петрус болан Симуны гетирт. 6 Бу
адам Симун атлы бир эйлейҗиниңкиде
мыхмандыр, онуң өйи болса деңзиң якасындадыр.
Петрус сени ве ичериңи гутарҗак сөзлер айдар».
7 Өзи билен геплешен перишде гиденден соң,
Корнелиус хызматчыларындан икисини ве хемише
өз төверегинде болянлардан бир таква эсгери
чагырды. 8 Әхли зады айдып, олары Яфа ёллады.

Петруса гөрнен гөрнүш

9 Шол гүнүң эртеси олар ёлдакалар, шәхере
голайланларында, гүнортан якын Петрус дога
этмек үчин үчеге чыкды. 10 Ол аҗыкды ве
нахарланмак иследи. Нахар тайярланып йөркә,
өзүни йитирме ягдайына гелди. 11 Ол Гөгүң
ачылып, дөрт бурчундан багланан сачак ялы бир
улы задың Ере салланып, өз үстүне инип гелйәнини
гөрди †. 12 Онуң ичинде болса Ериң әхли дөрт
аяклыларындан, вагшы хайванларындан,
сүйрениҗилеринден †† хем-де Гөгүң гушларындан
барды. 13 Бир сес оңа гыгырып: «Петрус тур,
дамакларыны чал-да, ий!» дийди. 14 Петрус: «Ёк, я
Реб, мен асла хапа, харам зат иен дәлдирин»
дийди. 15 Сес ене икинҗи гезек оңа: «Худайың
тәмиз эден затларына хапа дийме» дийди. 16 Бу үч
гезек гайталанып, сачак тиз Гөге алынды. 17 Петрус
бу гөрен гөрнүшиниң нәмедиги хакында ойланып
дурка, ине, Корнелиусың ёллан адамлары Симунуң
өйүни сорап, гапа гелип дурдулар. 18 Олар
гыгырып: «Петрус лакамлы Симун шу ере
мыхманмыдыр?» дийип сорадылар. 19 Петрус бу
гөрнүш барада ойланып дурка, Рух оңа шейле
дийди: «Ине, үч адам сени гөзләп йөр. 20 Тур, ашак
дүш, икирҗиңленме-де, олар билен гит, чүнки
олары Мен ёлладым». 21 Адамларың янына гелен
Петрус: «Ине, гөзлейән адамыңыз мен. Нәме үчин
гелдиңиз?» дийди. 22 Олар шейле дийдилер:
«Йүзбашы Корнелиус догры, Худайдан горкян адам,
ехуды халкының янында ат-абрайы бар. Ол бир
мукаддес перишдеден сени өйүне гетирмек хем-де
сениң айтҗак сөзлериңи диңлемек барада буйрук
алыпдыр». 23 Петрус олары ичерик чагырып,
мыхман алды.

Петрус Корнелеусың өйүнде

Шол гүнүң эртеси Петрус туруп, олар билен ёла
дүшди. Яфалы доганларың-да кәбири онуң билен
биле гитди. 24 Эртеси гүн олар Кайсария бардылар.
Корнелиус хем доган-гарындашларыны, якын
достларыны бир ере чагырып, олара гарашып
отырды. 25 Петрус ичерик гиренде, Корнелиус оны
гаршылап, аягына йыкылды, оңа сежде этди.
26 Эмма Петрус оны галдырып: «Тур! Мен хем адам»
дийди. 27 Онсоң онуң билен гүррүңлешип, ичерик
гиренде, көп адамларың йыгнанандыгыны гөрди.
28 Олара шейле дийди: «Бир ехуды үчин башга
миллетден болан бири билен гатнашмагың я онуң
янына гитмегиң нәхили ерликсиздигини өзүңиз
билйәнсиңиз, йөне Худай маңа хич бир адама хапа
я харам диймели дәлдигими гөркезди. 29 Шонуң
үчин хем, чагырыланымда, гүррүңсиз гелдим. Инди
болса сораярын: нәме себәпден мени
чагырдыңыз?» 30 Корнелиус шейле җогап берди:
«Үч гүн мундан озал шу вагтларда агзым оразады.
Өйлән сагат үчлерде өйүмде дога эдип отырдым.
Ине, бир парлак эгин-эшикли адам гаршымда
дуруп, маңа шейле дийди: 31 „Корнелиус, сениң
догаң эшидилди, садакаларыңы Худай ятлады.
32 Яфа адам ёлла-да, Петрус лакамлы Симуны
чагыр. Ол деңиз якасындакы Симун эйлейҗиниң
өйүне мыхмандыр. Ол гелип, саңа бир сөз айдар".
33 Мен деррев саңа адам ёлладым, сен-де гелип
ягшы этдиң. Ине, хеммәмиз Худай тарапындан
саңа табшырылан әхли зады эшитмек үчин, Онуң
хузурында хәзир болуп отырыс». 34 Шонда Петрус
сөзе башлап шейле дийди: «Мен, догрудан-да,
Худайың хич кими ала тутман, 35 эйсем, хер
миллетде ким Ондан горкса, догрулык этсе, шоны
кабул эдйәндигине гөз етирдим. 36 Онуң барчаның
Ребби болан Иса Месих аркалы парахатлык ыглан
эдип, Ысрайыл огулларына ёллан сөзи шудур:
37 Яхяның вагыз эден чокундырмасындан соң,
Җелиледен башлап, бүтин Яхудада йүзе
чыканлары, 38 Худайың Мукаддес Рух ве гудрат
берип, Насыралы Исаны везипә белләнини, Онуң
хем айланып, ягшылык эдип, иблисиң голастында
эзиленлериң барына шыпа беренини сиз
билйәнсиңиз, чүнки Худай Онуң биленди. 39 Биз
Онуң Яхудада, Иерусалимде эденлериниң барына
шаятдырыс. Оны агачдан асып өлдүрдилер.
40 Худай үчүнҗи гүн Исаны дирелдип, 41 бүтин халка
дәл-де, диңе Худайың өңден сайлан шаятларына,
ягны өлүмден дирелениден соң, Онуң билен биле
ийип-иченлер болан бизе ачыкдан-ачык гөркезди.
42 Ол Өзүниң дирилериң хем өлүлериң Худай
тарапындан белленен Казысыдыгыны халка вагыз
эдип, гүвә гечмегимизи бизе табшырды. 43 Иса
иман эден хер кесиң Онуң ады билен гүнәсиниң
өтүлҗегине әхли пыгамберлер гүвә гечйәр».
44 Петрус бу сөзлери айдып дурка, сөзи
эшиденлериң барының үстүне Мукаддес Рух инди.

---

† *дөрт... гөрди – иң гадымы голязмаларда: «...бир улы чаргат ялы задың дөрт бурчундан салланып, ере инип гелйәнини гөрди».* †† *...дөрт... сүйрениҗилеринден – иң гадымы голязмаларда: «дөрт аяклы ве сүйрениҗи хайванларындан».*

45 Петрус билен гелен сүннетли иманлылар
Мукаддес Рух сылагының башга миллетлериң
үстүне-де дөкүленине геңиргендилер, 46 чүнки
оларың башга диллерде гепләп, Худайы өвги билен
бейгелдишини эшитдилер. Шонда Петрус:
47 «Бизиң ялы Мукаддес Рухы алан бу адамларың
сув билен чокундырылмагыны ким гадаган эдип
билер?» дийди. 48 Онсоң Петрус олары Иса Месихиң
ады билен чокундырмагы буюрды. Соңра олар
Петрусдан бирнәче гүнләп галмагы хайыш
этдилер.

Петрусың дүшүндиришлери

11 Яхудада болян ресуллар, доганлар башга
миллетлериң-де Худайың сөзүни кабул
эденини эшитдилер. 2 Петрус Иерусалиме геленде,
сүннетлилер онуң билен давалашып: 3 «Сен
сүннетсиз адамларың янына барыпсың, олар
билен нахар ийипсиң» дийдилер. 4 Петрус хем сөзе
башлап, болан ваканы олара бирин-бирин айдып
берди: 5 «Яфа шәхеринде дога эдип отыркам, өзүми
йитирен ягдайымда бир гөрнүш гөрдүм. Улы сачага
меңзеш бир зат дөрт бурчундан Гөкден Ере
салланып, мениң яныма ченли инип гелди. 6 Онуң
ичине бакып сынланымда, Ериң дөрт аяклы
хайванларыны, ябаны хем сүйрениҗи
хайванларыны, Гөгүң гушларыны гөрдүм. 7 Онсоң
бир сес эшитдим, ол маңа: „Петрус, тур,
дамакларыны чал-да, ий!" дийди. 8 Мен: „Ёк, я Реб!
Хапа, харам зат мениң агзыма асла гирен дәлдир"
дийдим. 9 Эмма сес Гөкден икинҗи гезек маңа:
„Худайың тәмиз эден затларына хапа дийме!"
дийди. 10 Бу үч гезек гайталанып, хеммеси ене
ёкарык Гөге чекилди. 11 Ине, шол пурсатда үч адам
мениң болян өйүмиң өңүне гелип дурдулар. Олар
мениң яныма Кайсариядан ёлланан экен. 12 Онсоң
Рух маңа хич икирҗиңленмән, олар билен биле
рована болмалыдыгымы айтды. Бу алты доган хем
мениң билен биле гитди, биз ол адамың өйүне
бардык. 13 Ол хем бизе перишдәни гөрендигини,
онуң өйүнде дуруп: „Яфа адам ёлла-да, Петрус
лакамлы Симуны гетирт. 14 Ол саңа бирнәче сөз
айдар. Шол сөзлер аркалы сен тутуш ичериң билен
гутуларсың" диенини айтды. 15 Мен сөзе
башланымда, озал бизиң үстүмизе иниши ялы,
оларың үстүне хем Мукаддес Рух инди. 16 Шонда
Реббиң: „Яхя сув билен чокундырыпды, йөне сиз
Мукаддес Рух билен чокундырыларсыңыз" дийип
айдан сөзи ядыма дүшди. 17 Шейлеликде, Реб Иса
Месихе иман эденлеринден соң, Худай бизе берши
ялы, олара-да шол сылагы берен болса, Худая
гаршы дуруп билер ялы, мен ким болупдырын?»
18 Олар муны эшиденлеринде көшешдилер, Худайы
шөхратландырып: «Онда, Худай яшайыш гетирйән
тобаны өзге миллетлере-де берипдир»
дийишдилер.

Антакиядакы иманлылар

19 Стефанус билен багланышыклы болан
ызарламалар нетиҗесинде даргадыланлар
Финикия, Кипр ве Антакия ченли айландылар.
Олар сөзи ехудылардан башга хич киме вагыз
этмейәрдилер. 20 Оларың арасында бирнәче
кипрли ве киренели адамлар барды. Олар Антакия
геленлеринде, Реб Исаның Хош Хабарыны вагыз
эдип, греклере-де айтдылар.
21 Реббиң эли олар биленди. Шейлеликде, көп
адамлар иман гетирип, Реббе тарап өврүлдилер.
22 Бу хакдакы хабарлар Иерусалимдәки
йыгнанышыга гелип етди. Олар Барнабасы
Антакия ёлладылар. 23 Ол геленде, Худайың
мерхеметини гөрүп шат болды, гайдувсыз йүрек
билен Реббе япышар ялы, хеммелере өвүт-несихат
этди. 24 Чүнки ол оңат адамды, Мукаддес Рухдан,
имандан долуды. Шейлеликде, көп адамлар Реббе
гошулдылар. 25 Онсоң Барнабас Саулы идәп,
Тарсуса гитди. 26 Оны тапып, Антакия гетирди. Олар
бүтин бир йыллап йыгнакда топланып, көп
адамлара сапак бердилер. Шәгиртлериң месихи
адыны алмагы илки билен Антакияда йүзе чыкды.
27 Шол гүнлерде Антакия Иерусалимден бирнәче
пыгамбер гелди. 28 Булардан Агабус атлы бири
галып, бүтин дүнйәниң башына улы ачлык
гелмелидигини Рух аркалы хабар берди. (Бу кайсар
Клаудиусың заманында болды.) 29 Шонда Яхудада
яшаян доганлара голдав үчин, шәгиртлериң хер
бири гурбуның чатдыгындан олара пул ёлламагы
карар этдилер. 30 Пулы Барнабас ве Саулуң эли
билен йыгнак ёлбашчыларына ибермек билен, бу
карары ерине етирдилер.

Петрусың зындандан гачышы

12 Шол вагтлар Хиродес патыша йыгнага
дегишли боланларың кәбирини сүтем этмек
максады билен тутды. 2 Яхяның доганы Якубы
гылыч билен өлдүрди. 3 Ол мунуң ехудыларың
гөвнүне яраныны гөрүп, соңра Петрусы-да тутды.
Петир байрамы гүнлериди. 4 Хиродес Петрусы эле
салып, Песахдан соң халк өңүне чыкармак ниети
билен зындана салды-да, хер бири дөрт эсгерден
ыбарат болан дөрт топары оңа гаравул гоймагы
табшырды. 5 Шейлеликде, Петрус зынданда
сакланярды, йөне йыгнак онуң үчин Худая җан
чекип дога эдйәрди. 6 Хиродесиң оны орта
чыкарҗак гүнүниң өң янындакы гиҗе Петрус ики
эсгериң арасында гоша зынҗыр билен баглы

ятырды, гаравуллар-да гапының агзында зындана
гаравулчылык эдйәрдилер. 7 Бирденкә Реббиң бир
перишдеси гөрнүп, түрмеде нур ялпылдады.
Перишде Петрусың бөврүне дүртүп, оны оярды-да:
«Тиз тур!» дийди. Шобада-да Петрусың
зынҗырлары элинден ере гачды. 8 Перишде оңа:
«Гушагыңы гушан-да, чарыкларыңы багла!» дийди.
Ол шейле хем этди. Перишде оңа: «Геймимиңи гей-
де, мениң ызыма дүш!» дийди. 9 Петрус дашары
чыкып, онуң ызына дүшди. Ол перишде аркалы
боланларың чынлыгыны билмән, гөзүне
гөрүнйәндир өйдйәрди. 10 Олар биринҗи, икинҗи
гаравуллардан гечип, шәхере чыкян демир
дервезә гелдилер. Дервезе олара өз-өзүнден
ачылды. Олар дашары чыкып, бир көчәни
илерлигине гечдилер велин, перишде бирденкә
гайып болды. 11 Ине, шонда Петрус айңалып:
«Реббиң перишдесини ёллап, Хиродесиң элинден,
ехуды халкының гарашан әхли затларындан мени
халас эдендигине, хакыкатдан хем, инди гөз
етирйәрин» дийди. 12 Муны аңланындан соң, ол
Маркус лакамлы Яхяның эҗеси Меръемиң өйүне
гитди. Ол ерде көп адам үйшүп, дога эдип отырды.
13 Петрус ховлының гапысыны каканда, гапыны
Рода атлы бир кениз ачмага гелди. 14 Ол Петрусың
сесини сайгаранда, бегенҗинден яңа гапыны
ачман, ичерик ылгап, Петрусың ховлының
гапысында дураныны хабар берди. 15 Өйдәкилер
оңа: «Сен акылыңдан азашыпсың» дийдилер. Йөне
ол өз гепини берк ныгтанында олар: «Ол Онуң
перишдесидир» дийдилер. 16 Эмма Петрус
бирсыхлы гапыны какып дурды. Гапыны
ачанларында, оны гөрүп хайран галдылар.
17 Сеслерини чыкармазлыклары үчин, Петрус олара
эли билен ышарат этди. Онсоң Реббиң өзүни
зындандан чыкараныны олара гүррүң берип:
«Муны Якуба хем доганлара хабар бериң» дийди-
де, башга ере чыкып гитди.
18 Гүн доганда, Петруса нәме болдука дийип,
эсгерлериң арасына улы галмагал дүшди.
19 Хиродес Петрусы агтарды. Ол оны тапмансоң
болса гаравуллары сорага чекип, олары өлдүрмеги
буюрды.

Хиродес патышаның өлүми

Шондан соң Хиродес Яхудадан Кайсария гидип,
шол ерде галды. 20 Хиродес Сире ве сидонлылара
гаршы дишини гыҗаярды. Олар хем бирлешип,
Хиродесиң янына гелдилер-де, патышаның ятак
җайының башлыгы Властосы өз тарапларына
чекип, ярашык диледилер; чүнки оларың юрды
патышаның юрдундан азык алярды. 21 Ине,
белленен гүнде Хиродес патышалык лыбасыны
гейип, күрсүде отурды-да, халка сөз сөзледи. 22 Халк
хем: «Бу бир таңры сеси, ынсан сеси дәл!» дийип
гыгырышярды. 23 Шол бада Реббиң бир перишдеси
Хиродеси урды, чүнки ол Худайы
шөхратландырманды. Шейлеликде, ол эндам-җаны
гуртлап өлди. 24 Худайың сөзи болса паҗарлап
өсйәрди. 25 Барнабас билен Саул хем юмшы
битирип, ызларына гайтдылар. Олар Маркус
лакамлы Яхяны-да янларына алып, Иерусалимден
ызларына өврүлдилер.

Барнабас билен Саул везипә белленйәр

13 Антакиядакы йыгнакда бирнәче пыгамбер
ве мугаллым барды: Барнабас, Нигер диен
Симун, киренели Лукиус, юрдуң дөртден бирине
хөкүм сүрйән билен биле улалан Манеан ве Саул.
2 Булар Реббе ыбадат эдип, ораза тутуп йөркәлер,
Мукаддес Рух: «Мениң чагыран ишим үчин,
Барнабас билен Саулы Маңа айрып гоюң!» дийди.
3 Шонда ораза тутуп, дога этдилер-де, эллерини
оларың үстүне гоюп, Барнабас билен Саулы ёла
салдылар.

Кипрде

4 Шейлеликде, Мукаддес Рух тарапындан ёлланан
Барнабас билен Саул Селукия гелдилер. Ол ерден
хем гәмили Кипре гечдилер. 5 Онсоң Саламисе
гелип, ехудыларың синагогаларында Худайың
сөзүни вагыз этдилер. Яхя хем олара ярдам
эдйәрди. 6 Олар бүтин аданы айланып, Пафоса
гелдилер. Ол ерде Баръешу атлы бир җадыгөй хем
ялан ехуды пыгамбере саташдылар. 7 Баръешу
пайхаслы адам болан хәким Серҗиус Павлусың
янында боларды. Хәким Барнабас билен Саулы
чагырып, олардан Худайың сөзүни эшитмек
иследи. 8 Эмма Элимас җадыгөй (онуң ады шейле
терҗиме эдилйәр) олара гаршы чыкып, хәкими
имандан дәндирҗек болды. 9 Шейлеликде, Саул,
ягны Павлус Мукаддес Рухдан долуп, оңа серетди
ве шейле дийди: 10 «Эй, әхли кеззаплыкдан ве әхли
галплыкдан долы адам, иблис оглы, әхли
догрулыгың душманы! Сен Реббиң догры
ёлларыны эгрелтмеги бес этҗек дәлми? 11 Инди,
ине, Реббиң эли үстүңе гелйәр, сен көр боларсың,
белли бир вагта ченли гүнеши гөрмерсиң».
Шобада-да онуң үстүне түмлүк, гараңкылык инди.
Ол өзүни итдирҗек болуп, төверегини сермеләп,
адам агтарып башлады. 12 Хәким йүзе чыкан
ваканы гөрүп иман этди, чүнки ол Реббиң
таглыматына хайран галыпды.

Писидя Антакиясында

13 Павлус ве онуң ёлдашлары Пафосдан гәмә
мүнүп, Памфилия Пергасына гелдилер. Шол ерде
Яхя олардан айрылып, Иерусалиме гайтды. 14 Олар
болса Пергадан ёлларыны довам этдирип, Писидя
Антакиясына гечдилер. Сабат гүни синагога барып
отурдылар. 15 Мукаддес Канундан ве пыгамберлер
язгысындан окаландан соң, синагога башлыклары
олара адам ёллап: «Доганлар, халка өвүт-үндевли
сөзүңиз бар болса айдың» дийдилер.
16 Шейлеликде, Павлус туруп, эли билен ышарат
эдип, шейле дийди: «Эй, ысрайыллы адамлар,
Худайдан горкянлар, диңләң! 17 Бу Ысрайыл
халкының Худайы бизиң аталарымызы сайлады,
халкы Мүсүр юрдунда отуран махалы бейгелдип,
гүйчли гол билен ол ерден чыкарды. 18 Олары кырк
йыл чемеси чөлде экледи. 19 Кенган юрдунда еди
миллети хеләкләп, юртларыны олара мирас берди.
20 Онсоң олара дөрт йүз элли йыл чемеси – Самуел
пыгамбере ченли казылар берди. 21 Ине, шондан
башлап, олар бир патыша талап этдилер. Худай
олара кырк йыллап бенямын тайпасындан бир
адамы, ягны Кишиң оглы Саулы берди. 22 Оны
тагтдан дүшүренден соң болса, олара Давуды
патыша этди. Ол хакда гүвә хем гечип: „Гөвнүме
җай бир адамы, Ессәниң оглы Давуды тапдым. Ол
Мениң әхли ислегими берҗай эдер" дийди.
23 Шейлеликде, Худай Өз вадасына гөрә, онуң
неслинден Ысрайыл үчин Исаны халасгәр эдип
чыкарды. 24 Ол гелмезден өң болса Яхя бүтин
Ысрайыл халкына тоба этмеги вагыз эдип, олары
чокундырылмага чагырды. 25 Яхя ишини битирмәге
голайлан вагты шейле дийди: „Мени кимдир
өйдйәрсиңиз? Мен – Ол дәл. Ине, мениң ызымдан
Бири гелер, мен Онуң чарыгының багыны чөзмәге-
де мынасып дәлдирин". 26 Доганлар, эй, Ыбрайым
неслиниң огуллары ве араңыздакы Худайдан
горкянлар! Бу гутулыш сөзи сизе † иберилди.
27 Чүнки Иерусалим илаты ве оларың башлыклары
Оны танамадылар. Оны хөкүм этмек билен, хер
сабат гүни окалян пыгамберлер сөзлерини берҗай
этдилер. 28 Өлүм җезасына хич бир себәп
тапмасалар-да, Пилатусдан Онуң өлдүрилмегини
хайыш этдилер. 29 Ол хакда язылланларың барыны
битиренлеринден соң болса Оны агачдан ашак
дүшүрип, бир мазарда гойдулар. 30 Эмма Худай Оны
дирелтди. 31 Ол Өзи билен Җелиледен Иерусалиме
геленлере көп гүнлериң довамында гөрүнди.
Шинди бу адамлар халкың өңүнде Онуң
гүвәлеридир. 32 Биз аталара берлен ваданың хош
хабарыны сизе вагыз эдйәрис. 33 Худай Исаны
дирелтмек билен, оларың огланлары болан бизиң
үчин шол ваданы ерине етирди. Икинҗи мезмурда
хем шейле язылыпдыр: „Сен Мениң Оглумсың, Мен
бу гүн Сени өндүрдим". 34 Асла чүйретмезлик үчин,
Оны өлүмден дирелдиши хакда хем шейле дийди:
„Мен сизе Давуда вада эден мукаддес хем
ыгтыбарлы берекетлерими берерин". 35 Мунуң
үчин башга бир ерде-де: „Сен Өз Мукаддесиңиң
чүйремегине разы болмарсың" дийййәр. 36 Чүнки
Давут Худайың ислеги боюнча өз неслине гуллук
эденден соң өлди. Ол аталарының янында
җайланды; онуң бедени чүйреди. 37 Йөне Худайың
Дирелдени чүйремеди. 38 Билиң, эй доганлар,
гүнәлериң багышланмагы бу Адам аркалы сизе
вагыз эдилйәр. 39 Мусаның канунында акланып
билмедик бүтин затларыңызда иман эден хер кес
бу Адам аркалы акланар. 40 Инди сак болуң,
пыгамберлер китабында айдыланлар башыңыза
геләймесин: 41 „Середиң, эй масгаралайҗылар,
хайран галың, хеләк болуң; чүнки Мен сизиң
гүнлериңизде шейле бир иш эдерин велин, оны
сизе бири беян этсе, асла ынанмарсыңыз"». 42 Олар
ехудыларың синагогасындан чыкып баряркалар,
ехуды дәллер бу сөзлериң гелҗек сабат гүни-де
өзлерине вагыз эдилмегини олардан хайыш
этдилер. 43 Синагогадакы халайык даганында,
ехудыларың ве ехуды динине гечип, Худая ыбадат
эдйәнлериң көпүси Павлус билен Барнабасың
ызына дүшдүлер. Булар хем гүррүң берип, Худайың
мерхеметинде эрҗеллик этмеклери үчин, олара
несихат этдилер. 44 Соңкы сабат гүни болса
Худайың сөзүни диңлемек үчин, бүтин шәхер диен
ялы йыгнанды. 45 Ехудылар халайыгы
гөренлеринде гөрипчиликден долуп, Павлусың
айдан затларына гаршы чыкып, дил етирдилер.
46 Павлус билен Барнабас хем гайратлылык билен
шейле дийдилер: «Худайың сөзи илки сизе вагыз
эдилмелиди. Йөне сиз оны рет этдиңиз, өзүңизи
эбеди яшайша мынасып гөрмедиңиз. Шонуң үчин,
ине, биз өзге миллетлере тарап йүзленйәрис.
47 Чүнки Реб бизе шейле табшырды: „Ериң уҗуна
ченли гутулыш дашамагың үчин, Мен Сени
миллетлере нур этдим"». 48 Миллетлер муны
эшиденлеринде шатланып, Реббиң сөзүни
шөхратландырдылар. Шейлеликде, эбеди яшайыш
үчин беллененлериң бары иман этди.
49 Реббиң сөзи юрдуң хемме ерине яйраярды.
50 Ехудылар диндар, сыланян аяллары ве шәхериң
абрайлы адамларыны өҗүкдирдилер. Шейлеликде,
Павлус билен Барнабасы ковалап, серхетлеринден
чыкардылар. 51 Павлус билен Барнабас
аякларының тозуны олара гаршы какып, Коня
гитдилер. 52 Шәгиртлер болса шатлык ве Мукаддес
Рух билен долудылар.

† *Сизе – иң гадымы голязмаларда: «бизе».*

Коняда

14 Коняда билеликде ехудыларың синагогасына бардылар; оларың гүррүң бериши хем ехудылардан, хем греклерден улы топарың иман гетирмегине себәп болды. 2 Йөне иман этмедик ехудылар өзге миллетлери күшгүрип, оларың аңыны доганлара гаршы гараладылар. 3 Эсли вагт ол ерде болан Павлус билен Барнабас Реб үчин гайратлы вагыз эдйәрдилер. Реб хем оларың эллери билен аламатлар, гудратлар гөркезип, Өз мерхемети барадакы сөз үчин гүвә гечйәрди. 4 Шәхер халкы ики бөлүнип, бир бөлеги ехудыларың, бир бөлеги-де ресулларың тарапына гечди. 5 Йөне миллетлер хем-де ехудылар ве оларың башлыклары тарапындан ресуллары рысва этмек, дашламак үчин бир хүҗүм йүзе чыканда, 6 мундан хабарлы болан ресуллар Ликаонияның шәхерлери болан Листра, Дербә ве шол этраплара гачып барып, 7 ол ерлерде-де Хош Хабары вагыз этдилер.

Листрада хем Дербеде

8 Листрада аяклары ысгынсыз бир адам яшаярды, ол энеден догма отура болуп, хич вагт йөремәнди. 9 Бу адам Павлусың гүррүңини диңледи; Павлус хем оңа гөз дикди, онуң сагалҗагына иманының бардыгыны гөрүп, 10 гаты сес билен: «Аягың үстүнде дик дур!» дийди. Ол хем ёкары товсуп, йөрәп башлады. 11 Халайык Павлусың эден ишини гөренде сеслерини гаталдып, ликаония дилинде: «Таңрылар ынсан кешбине гирип, бизиң янымыза инипдир!» дийишдилер. 12 Барнабаса Зевс, Павлуса-да сөз сөзлейән боланы үчин Хермес дийдилер. 13 Шәхериң дашында ерлешен Зевс ыбадатханасының руханысы дервезелериң агзына өкүзлер, веноклар гетирип, халк билен бирликде гурбанлык берҗек болды. 14 Эмма ресуллар, ягны Барнабас, Павлус муны эшиденлеринде, өз эгин-эшиклерини йыртып, халкың ортасына зыңылдылар, гыгырып, шейле дийдилер: 15 «Адамлар! Нәме үчин бейле эдйәрсиңиз? Биз-де дуйгулары сизе меңзеш ынсанлардырыс ве сизи бу бош затлардан дөнүп, Гөги, Ери, деңзи ве оларың ичиндәки әхли затлары ярадан дири Худая тарап өврүлмәге чагырярыс. 16 Ол гечен несиллерде бүтин миллетлере өз ёллары билен йөремәге ругсат этди. 17 Муңа гарамаздан, ягшылык этмек, сизе Гөкден ягмыр хем хасыллы мөвсүмлер бермек, йүрегиңизи иймит хем шатлыкдан долдурмак билен, Өзүни гүвәсиз гоймады». 18 Бу сөзлер билен халкы өзлерине гурбан кесмекден зордан дәндирдилер. Хеммесини өз өйүне ибердилер.

Олар ол ерде галып, дерс берип йөркәлер, 19 Антакиядан, Конядан ехудылар гелди; олар халкы өҗүкдирип, Павлусы дашладылар, оны өлендир өйдүп, шәхерден дашары сүйредилер. 20 Эмма шәгиртлер дашына үйшенлеринде, Павлус өр туруп, шәхере гайтды. Шол гүнүң эртеси хем Барнабас билен Дербә тарап ёла дүшди. 21 Олар бу шәхере Хош Хабары вагыз эдип, көплери шәгирт эденлеринден соң, Листра, Коня ве Антакия гайдып гелдилер. 22 Шәгиртлериң җанларына кувват берип, олара иманда берк дурмагы үндәп: «Биз Худайың патышалыгына көп мушакгатлар билен гирмелидирис» дийййәрдилер. 23 Павлус билен Барнабас хер йыгнакда олара ёлбашчылар сайлап, оразалы дога эдип, олары иман эден Реблерине табшырдылар. 24 Онсоң Писидияның ичинден гечип, Памфилия гелдилер. 25 Пергада Реббиң сөзүни † вагыз эдип, Атталия индилер. 26 Ол ерден хем өз битирен ишлери үчин Худайың мерхеметине табшырылан ерлери болан Антакия гәмили гайтдылар. 27 Гелип, йыгнагы үйшүрдилер, Худайың өзлери аркалы әхли эденлерини, ехуды дәллере иман гапысыны ачаныны гүррүң бердилер, 28 көп вагтлап шәгиртлериң янында болдулар.

Иерусалимде болан геңеш

15 Яхудадан гелен кәбир адамлар доганлара сапак берип: «Мусаның адаты боюнча сүннетленмесеңиз, гутулып билмерсиңиз» дийййәрдилер. 2 Павлус билен Барнабас бу адамлар билен кән чекишип, җеделлешдилер. Онсоң бу меселәниң чөзгүди үчин, бейлеки доганларың бирнәчеси билен бирликде Павлус билен Барнабас ресулларың, ёлбашчыларың янына, Иерусалиме гитмели диен карара гелинди. 3 Шейлеликде, йыгнак тарапындан ёла салнанлар Финикияның, Самарияның ичинден гечдилер, миллетлериң Реббе тарап өврүлендигини айдып, доганлара улы шатлык бердилер. 4 Иерусалиме геленлеринде болса йыгнак, ресуллар ве ёлбашчылар тарапындан кабул эдилип, Худайың өзлери аркалы эден әхли задыны хабар бердилер. 5 Эмма фарисейлер мезхебинден иман эденлериң кәбири аяга галып: «Бейлеки миллетлерден боланлары сүннетлемели, Мусаның кануныны сакламагы табшырмалы» дийдилер. 6 Онсоң ресуллар, ёлбашчылар бу меселе барада маслахатлашмак үчин йыгнандылар. 7 Гүррүң узага чекенде, Петрус ёкары туруп, олара шейле дийди: «Доганлар! Өз билшиңиз ялы, миллетлериң Хош Хабар сөзүни мениң агзымдан эшидип, иман этмелидиги үчин,

† *Реббиң сөзүни – иң гадымы голязмаларда: «сөзи».*

Худай көп вагт мундан озал арамыздан † мени
сайлады. [8] Йүреклери билйән Худай бизе берши
ялы, өзге миллетлере-де Мудаккес Рухы бермек
билен, олара гүвә гечди. [9] Йүреклерини иман
аркалы тәмизледи, биз билен оларың арасында
хич бир парх гоймады. [10] Инди, нәме үчин
аталарымызың, өзүмизиң дакынып билмедик
боюнтырыгымызы шәгиртлериң бойнуна салҗак
болуп, Худайы сынаярсыңыз? [11] Биз Реб Исаның
мерхемети билен гутуландыгымыза ынанярыс,
олар хем шейле». [12] Онсоң бүтин җемагат дымып,
Худайың өзлери аркалы миллетлер арасында
гөркезен улы аламатларыны, гудратларыны айдып
берен Барнабас билен Павлусы диңледи. [13] Олар
гүррүңлерини гутаранындан соң, Якуп сөзе
башлап, шейле дийди: «Доганлар, маңа гулак асың!
[14] Өзге миллетлерден Өз адына бир халк алмак
үчин Худайың илки билен олара нәхили идег
эденини Симон айдып берди. [15] Пыгамберлериң
сөзлери-де мунуң билен утгашяр; ине, шейле
язылыпдыр: [16] Онсоң ызыма доланып, Давудың
йыкылан чадырыны гайтадан бина эдерин, онуң
харабаларыны гайтадан бина эдерин. [17] Галан
адамлар, Мениң адым дакылан бүтин миллетлер
Ребби агтарар ялы, оны гайтадан дикелдерин.
Буларың барыны эден Реб шейле диййәр". [18] Худай
Өз әхли ишлерини эзелден билйәндир. [19] Мунуң
үчин, мениң пикиримче, өзге миллетлерден Худая
тарап өврүленлере кынчылык дөретмели дәл.
[20] Йөне олара бутларың неҗислигинден, зынадан,
боглан хайванларың этинден ве гандан гача
дурмагы, өзлерине эдилмегини ислемейән
затларыны башгалара этмезлиги язмалы. [21] Чүнки
Мусаның сөзлери хер сабат гүни синагогаларда
окаляр, гадым заманлардан бәри хер шәхерде
вагыз эдилйәр».

Бейлеки миллетлерден болан иманлылара хат

[22] Шейлеликде, ресуллардыр ёлбашчылар бүтин
йыгнак билен бирликде өзлеринден бирнәче
адамы, агны доганларың арасында ёлбашчылык
эдйән Барсаба лакамлы Иуда билен Силасы сайлап,
Павлус ве Барнабас билен бирликде Антакия
ёлламалы диен карара гелдилер. [23] Онсоң шу хаты
язып, олардан ибердилер: «Ресуллар, ёлбашчылар
ве доганлар †† Антакиядакы, Сириядакы,
Киликиядакы миллетлерден болан доганлара
салам айдяр. [24] Бизден болан кәбирлериниң өз
сөзлери билен сизи ынҗыдып, сүннетлениң,
Мукаддес Кануны берҗай эдиң дийип, аңыңызы
булашдыранларыны эшитдик; муны биз олара
табшырмандык. [25] Мунуң үчин хем бирнәче адамы
сайлап, эзиз доганларымыз Барнабас ве Павлус
билен бирликде сизе ёлламагы бир агыздан
макулладык. [26] Булар Реббимиз Иса Месихиң ады
угрунда җанларыны орта гоян адамлардыр. [27] Биз
Иуда билен Силасы ёлладык, оларың өзи хем муны
дилден хабар берерлер. [28] Чүнки Мукаддес Рух ве
биз шу важып затлардан башга хич бир зады сизиң
үстүңизе йүклемезлиги унадык: [29] бутлара гурбан
эдилен иймитлерден, гандан, боглан хайванларың
этинден, зынадан гача дуруң, өзүңизе эдилмегини
ислемейән затларыңызы башгалара этмәң.
Шулардан саклансаңыз, ягшы эдерсиңиз. Саглыкда
болуң!» [30] Шейлеликде, олар ёла дүшдүлер.
Антакия гелип, җемагаты үйшүрдилер-де, хаты
бердилер. [31] Олар муны окап, бу өвүт-несихат хакда
бегенишдилер. [32] Онсоң өзлери хем пыгамбер
болан Иуда билен Силас доганлара көп өвүт-
несихат берип, олары гүйчлендирдилер. [33] Бирнәче
вагт ол ерде галанларындан соң болса, доганлар
олары саг-аман ресуллара уградтдылар. [34] Силас ол
ерде галмагы ягшы гөренсоң, Иерусалиме
Иуданың еке өзи гайтды. [35] Павлус билен Барнабас
хем Антакияда галдылар. Олар башга-да бирентек
адамлар билен сапак берип, Реббиң сөзүниң Хош
Хабарыны ыглан этдилер.

Павлус билен Барнабас

[36] Бирнәче гүнден соң, Павлус Барнабаса: «Инди
ызымыза доланып, Реббиң сөзүни ыглан эден хер
шәхеримизде доганлара гөрме-гөрше барып, хал-
ягдайларыны соралы» дийди. [37] Барнабас Маркус
диен Яхяны-да әкитмегиң пикириндеди. [38] Йөне
Павлус өзлери билен биле ише гитмән, олары
Памфилияда терк эден адамы әкитмеги макул
билмеди. [39] Шейлеликде, араларына агзалалык
дүшүп, олар бири-бирлеринден айрылдылар;
Барнабас Маркусы янына алып, гәми билен Кипре
гитди. [40] Павлус хем Силасы сайлады, доганлар
тарапындан Худайың ‡ мерхеметине табшырылып
ёла дүшди. [41] Ол Сирия, Киликия айланып,
йыгнаклары гүйчлендирди.

Тимотеус Павлус билен Силаса гошуляр

16 Павлус Дербе ве Листра-да гелди; ине, ол
ерде эҗеси иманлы ехуды ве какасы грек
болан Тимотеус атлы бир шәгирт барды. [2] Онуң
Листрадакы ве Конядакы доганларың арасында
ягшы ады барды. [3] Павлус Тимотеусы өзи билен
әкитмек ислейәрди. Шонуң үчин ол этрапдакы
ехудылар себәпли оны алып, сүннетледи, чүнки
хеммелер Тимотеусың какасының грекдигини

† *Арамыздан – иң гадымы голязмаларда: «араңыздан».* †† *Ресуллар... доганлар – иң гадымы голязмаларда: «Доганларыңыз болан ресуллар ве яшулулар».*

‡ *Худайың – иң гадымы голязмаларда: «Реббиң».*

билйәрди. 4 Олар шәхерлериң ичинден гечип,
Иерусалимдәки ресуллар ве ёлбашчылар
тарапындан кабул эдилен карарлара эермеклиги
доганлара табшырярдылар. 5 Шейлеликде,
йыгнакларың иманы беркешйәрди, санлары гүн-
гүнден артярды.

Македония барада Павлуса гөрнен гөрнүш

6 Сөзи Азияда вагыз этмелери Мукаддес Рух
тарапындан бөкделенсоң, Павлус дагы Фрикия ве
Галатя үлкесинден гечдилер. 7 Олар Мисия
серхетлерине гелип, Битиния гитҗек
боланларында, Исаның Рухы муңа ругсат этмеди.
8 Онсоң Мисиядан гечип, Троаса индилер. 9 Шол
гиҗе Павлус гөрнүш гөрди: македониялы бир адам
онуң гаршысында дуруп, ялбарып: «Македония гел,
бизе ярдам эт!» дийди. 10 Павлус бу гөрнүши
гөренден соң, Реб † бизи олара Хош Хабары вагыз
этмәге чагыряр диен нетиҗә гелип, деррев
Македония гитмек билен болдук.

Лидия иман эдйәр

11 Шейлеликде, Троасдан гәми билен гөни
Самотракия, эртеси хем Неаполисе, 12 ол ерден-де
Македония велаятының биринҗи шәхери хем Рим
колониясы болан Филипә гелип етдик. Бу шәхерде
бирнәче гүнләп галдык. 13 Сабат гүни шәхер
дервезесинден дашарык, деря якасына чыкдык. Бу
ерде адат боюнча дога эдилйәрди. Онсоң
йыгнанан аяллара отурып гүррүң бердик.
14 Тиятира шәхеринде гырмызы гейим сөвдагәри
болан, Худая ыбадат эдйән Лидия атлы бир аял
бизи диңледи; Павлусың айдянларына үнс бермеги
Реб онуң йүрегине гуюпды. 15 Ол аял өй-ичерси
билен чокундырыландан соң ялбарып: «Мени
Реббе вепалы сайян болсаңыз, гелиң-де, өйүмде
галың» дийип, бизи ырды.

Павлус билен Силас туссагда

16 Соңра дога окалян ере баряркак, пал атмаклык
билен хоҗайынларына улы газанч гетирйән, палчы
рухлы бир кенизе душ гелдик. 17 Бу гыз Павлус
дагымызың ызымыза дүшүп: «Бу адамлар
хеммелерден бейик Худайың гуллары, олар бизе ††
гутулма ёлуны вагыз эдйәрлер!» дийип гыгырярды.
18 Ол гыгырмасыны энчеме гүнләп довам эденсоң,
Павлус гаты толгунды, ызына өврүлип, руха: «Онуң
ичинден чыкмагы Иса Месихиң адындан саңа
буюрярын!» дийди. Рух шол сагадың өзүнде
дашары чыкды. 19 Онуң хоҗайынлары газанч
умытларының элден гиденини гөрүп, Павлус билен
Силасы тутуп, базара, башлыкларың өңүне
сүйредилер. 20 Олары хәкимлериң янына гетирип,
шейле дийдилер: «Бу адамлар шәхеримизи булам-
буҗар эдйәрлер, өзлерем еходы. 21 Биз римлилере
кабул эдилмеги, берҗай эдилмеги ругсат
эдилмедик адатлары вагыз эдйәрлер!»
22 Халайык хем олара гаршы аяга галды.
Шейлеликде, хәкимлер: «Эгин-эшиклерини
сыпырып, таяк билен урмалы» диен буйругы
бердилер. 23 Көп таякланларындан соң, зындана
салдылар-да, түрмечә олары берк сакламагы
буюрдылар. 24 Ол-да шейле буйрук алансоң, олары
ички туссагхана салып, аякларына күнде баглады.
25 Гиҗе ярыма голайланда, Павлус билен Силас
дога эдип, Худая өвгүли нагмалар айдярдылар,
туссаглар хем олары диңлейәрди. 26 Бирденкә Ер
гүйчли титреди, туссагхананың биналары сарсып,
бирбада әхли гапылар ачылды, хеммәниң
зынҗырлары чөзүлди. 27 Укудан оянан түрмечи
зынданың гапыларының ачыкдыгыны гөрүп,
туссаглар гачандыр өйтди-де, өзүни өлдүрҗек
болуп, гылыҗыны сырды. 28 Эмма Павлус гаты сес
билен: «Өзүңе тыг чекме, бизиң хеммәмиз шу
ерде!» дийип гыгырды. 29 Түрмечи чыра гетирдип,
ичерик күрсәп гирди-де, сандырап, Павлус билен
Силасың өңүнде ере йыкылды. 30 Олары дашары
чыкарып: «Эй агалар! Мен гутулмак үчин нәме
этмели?» дийди. 31 Олар хем: «Реб Иса иман эт, өй-
ичериң билен гутуларсың» дийдилер.
32 Шейлеликде, оңа ве өйүндәкилериң барына
Реббиң сөзүни айтдылар. 33 Түрмечи гиҗәниң шол
сагадында олары алып, яраларыны ювды-да,
деррев өй-ичерси билен чокундырылды. 34 Онсоң
олары өйүне әкидип, өңлерине сачак язды, Худая
иман гетирдик дийип, бүтин өй-ичерси билен
шатланды.
35 Гүн доганда, хәкимлер гаравуллары ёллап:
«Хәлки адамлары бошат» дийдилер. 36 Түрмечи хем
бу сөзлери Павлуса хабар берип: «Хәкимлер сизи
бошатмак үчин адам ёллапдыр; инди чыкың-да,
саг-аман ёла дүшүң» дийди. 37 Эмма Павлус олара
шейле дийди: «Олар Рим гражданлары болан бизи
хөкүмсиз халк өңүнде енчдилер, зындана
ташладылар, инди болса огрынча дашарык
чыкарҗак болярлармы? Бу болмаз! Бизи өзлери
гелип чыкарсынлар».
38 Гаравуллар хем бу сөзлери хәкимлере хабар
бердилер. Хәкимлер оларың римлидиклерини
эшиденлеринде горкдулар. 39 Гелип ялбардылар,
олары дашары чыкарып, шәхерден гитмеклерини
хайыш этдилер. 40 Павлус билен Силас зындандан
чыкып, Лидияның өйүне бардылар, доганлары
гөрүп, олара гөвүнлик беренлеринден соң ёла
дүшдүлер.

† *Реб – иң гадымы голязмаларда: «Худай».* †† *Бизе – иң гадымы голязмаларда: «сизе».*

Селаникде

17 Олар Амфиполисиң ве Аполлонияның
ичинден гечип, Селанике гелдилер. Ол ерде
ехудыларың бир синагогасы барды. 2 Павлус өз
эндигине гөрә, оларың арасына барды. Үч сабат
олара Мукаддес Язгылардан гүррүң берди.
3 Месихиң гөрги гөрүп, өлүмден дирелмегиниң
зерур боландыгыны дүшүндирип гөркезди. «Мениң
сизе вагыз эдйән бу Исам Месихдир» дийди.
4 Онсоң оларың бирнәчеси, диндар греклериң улы
топары ве ат-абрайлы аялларың көпүси ынанып,
Павлус билен Силаса гошулдылар. 5 Йөне иман
этмедик ехудылар гөрипчилик этдилер, базарда
бош айланып йөрен ярамаз адамларың
бирнәчесини янларына алып, үйшмелең гурап,
шәхерде топалаң туруздылар. Ясонуң өйүне хүҗүм
эдип, Павлус билен Силасы халкың өңүне
чыкарҗак болдулар. 6 Йөне олары тапман, Ясон
билен бирнәче доганы шәхер башлыкларының
өңүне сүйрәп: «Бүтин дүнйәде топалаң турзан бу
адамлар бу ере хем гелдилер. 7 Ясон олары өйүне
мыхман алды. Буларың әхлиси башга бири, ягны
Иса патышадыр дийип, кайсарың буйрукларына
терс херекет эдйәрлер» дийип гыгырдылар.
8 Шейдип, олары эшиден халкы, шәхериң
башлыкларыны ховсала салдылар. 9 Йөне Ясон
билен бейлекилери гирев алып бошатдылар.

Верияда

10 Доганлар деррев шол гиҗе Павлус билен
Силасы Верия ибердилер. Павлус билен Силас
Верия гелип, ехудыларың синагогасына бардылар.
11 Бу ердәкилер Салоникдәкилерден хас асыллыды.
«Бу затлар шейлемикә?» дийип, хер гүн Язгылары
гөзлешдирип, сөзи бүтин гөвүнҗеңлик билен кабул
этдилер. 12 Шейлеликде, оларың көпүси, ат-
абрайлы грек аялларының хем-де эркеклериниң
бирентеги иман этди. 13 Йөне Салоникдәки
ехудылар Худайың сөзүниң Павлус тарапындан
Верияда-да вагыз эдиленинден хабарлы
боланларында, бу ере хем гелип, халайыгы ховсала
салып өҗүкдирдилер. 14 Шейлеликде, доганлар
Павлусы деңзе тарап ёла салдылар, йөне Силас
билен Тимотеус ол ерде галды. 15 Павлуса хемралык
эденлер оны Афина элтип, Силас билен Тимотеуса
тиз гелсинлер диен буйругы алып, ызларына
гайтдылар.

Афиныда

16 Павлус Афиныда Силас билен Тимотеуса
гарашып йөркә, шәхериң бутлардан долудыгыны
гөрүп, онуң йүреги авады. 17 Ол синагогада
ехудылар, Худайдан горкян греклер хем-де хер гүн
базарда саташан адамлары билен гүррүң эдерди.
18 Эпикурчы ве стоик философларың кәбирлери-де
оңа гаршы чыкдылар. Кәбири: «Бу яңра нәме
дийҗек боляр?» дийсе, кәбири: «Ол ят таңрыларың
вагызчысына меңзейәр» дийййәрди. Себәби Павлус
Исаның Хош Хабарыны ве дирелиши вагыз
эдйәрди. 19 Шейлеликде, оны тутуп, Арес депеси
меҗлисине гетирдилер-де, шейле дийдилер:
«Сениң гүррүңини эдйән бу тәзе таглыматыңың
нәмедигини билип билерисми? 20 Чүнки сен бизиң
гулагымыза кәбир ят затлары гетирйәрсиң. Биз
инди бу затларың нәмедигини билмек ислейәрис».
21 Әхли афинылылар хем ол ерде яшаян ятлар тәзе
зат сөзлемекден ве диңлемекден башга хич бир
зат билен вагтларыны өтүрмейәрдилер. 22 Павлус
меҗлисиң ортасында дуруп шейле дийди: «Эй
афинылылар! Мен сизи хер бабатда гаты диндар
гөрйәрин. 23 Чүнки айланып, сизиң ыбадат эдйән
затларыңызы гөзден гечирип йөркәм, депесинде
„Нәтаныш Таңра" диен язгылы бир гурбанлык
эдилйән ери хем гөрдүм. Мен, ине, танаман,
ыбадат эдйән бу задыңызы сизе вагыз эдйәрин.
24 Дүнйәни, онуң ичинде болан бүтин затлары
ярадан Худай Ериң-гөгүң Ребби болуп, эл билен
ясалан ыбадатханаларда яшамаз. 25 Шейле хем,
хамала бир зада зар ялы, Оңа адам эли билен
гуллук эдип болмаз, себәби хеммелере дирилик,
дем ве әхли зады Онуң өзи берйәр. 26 Ол
адамларың әхли миллетлерини бир гандан
ярадып, олары бүтин ер йүзүнде яшатды. 27 Худайы
агтарарлар, Оны, белки-де, сермеләп тапарлар
дийип, оларың вагтларыны, месген тутҗак
ерлериниң чәклерини өңүнден белледи. Муңа
гарамаздан, Ол бизиң хич биримизден узакда
дәлдир. 28 Чүнки биз Онда яшаяндырыс, херекет
эдйәндирис ве бардырыс. Сизиң шахырларыңызың
кәбириниң айдышы ялы, „Биз-де Онуң
зүрядыдырыс". 29 Биз инди Худайың
зүрядыдыгымыза гөрә, Худайың тебигаты адам
сунгаты ве хүнәри билен суратландырылан гызыла,
күмше я-да даша меңзешдир өйтмели дәлдирис.
30 Худай наданлык дөврүнден гөз юмуп геченсоң,
инди хемме ерде адамларың әхлисиниң тоба
этмегини буюряр. 31 Чүнки Худай бир гүни белледи.
Ол Өз сайлан Адамы аркалы дүнйәниң үстүнден
шол гүнде адыл хөкүм чыкарар. Худай бу Адамы
өлүмден диреλтмек билен, хеммелере субутнама
берди». 32 Өлүмден дирелмеги эшиденлеринде,
кимси гүлди, кимси хем: «Бу хакда сени ене
диңләрис» дийди. 33 Шейлеликде, Павлус оларың
арасындан чыкып гитди. 34 Йөне кәбир адамлар
оңа гошулып иман этдилер. Оларың арасында

межлис агзасы Дионисиус, Дамарис атлы бир аял
ве башгалар барды.

Коринтосда

18 Мундан соң Павлус Афиныны терк эдип,
Коринтоса гелди. 2 Италиядан яңы гелен,
аслы понтуслы Акила атлы бир еходы билен онуң
аялы Прискилла саташып, шоларың өйүне гитди
(Клаудиус бүтин еходылар Римден чыкмалы диен
буйругы берипди). 3 Кәрлери бир болансоң, Павлус
оларың янында галып ишледи. Оларың кәри
чадыр ясамакды. 4 Павлус хер сабат гүни
синагогада гүррүң берип, еходылары хем греклери
ынандырярды. 5 Силас билен Тимотеус
Македониядан геленлеринде, Павлус рухунда
гысылып †, еходылара Исаның Месихдиги барада
гүвә гечди. 6 Эмма олар Павлуса гаршы чыкып
сөгенлеринде, Павлус эгин-эшигини какышдырып,
олара: «Эден ишиңизиң җезасыны өзүңиз чекиң ††.
Мен тәмиздирин, мундан бейләк өзге миллетлериң
янына гидерин!» 7 Онсоң ол ерден чыкып, Худая
ыбадат эдйән Юстус атлы бир адамың өйүне гелди.
Онуң өйи синагога билен янашыкды. 8 Синагога
башлыгы Криспус бүтин өй-ичерси билен Реббе
иман этди; коринтослыларың көпүси муны эшидип
иман этдилер хем чокундырылдылар. 9 Бир гиҗе
Реб Павлуса бир гөрнүшде дийди: «Горкма, гепле,
дымма! 10 Чүнки Мен сениң билендирин, яманлык
этҗек болуп, хич кес саңа эл узатмаз, себәби бу
шәхерде Мениң халкым көпдүр».
11 Шейлеликде, Павлус бир ярым йыллап оларың
арасында галып, Худайың сөзүни өвретди. 12 Галио
Ахая хәкимлик эдйәркә, еходылар бирлешип,
Павлуса хүҗүм этдилер, оны хөкүм күрсүсиниң
гаршысына элтип: 13 «Бу адам Мукаддес Кануна
гаршы тәрде Худая ыбадат этдирҗек болуп, халкы
ыряр» дийдилер. 14 Йөне Павлус агзыны ачҗак
боланда, Галио еходылара шейле дийди: «Эй
еходылар, эгер бир адалатсызлык я агыр җенаят
болан болса, сизе, элбетде, чыдардым. 15 Йөне
таглыматлары, атлары ве өз кануныңыза дегишли
җеделлери өзүңиз чөзүң, мениң бу затлар хакда
казылык эдесим геленок». 16 Шейлеликде, олары
хөкүм күрсүсинден ковды. 17 Онсоң олар
синагоганың башлыгы Состениси хөкүм
күрсүсиниң өңүнде тутуп енчдилер; буларың хич
бири Галионы екеҗе-де ынҗатмады.

Антакия өврүлиш

18 Павлус ол ерде ене бирнәче гүнләп галды.
Онсоң доганлар билен хошлашып, Прискилла ве
Акила билен бирликде гәмә мүнүп, Сирия гитди.
(Ол Худая незир эдени үчин Кенхреада башыны
сырдырыпды.) 19 Эфесоса гелип етенлеринде,
Павлус Прискилла билен Акиланы шол ерде
галдырып, өзи синагога барды-да, еходылар билен
гүррүң этди. 20 Йөне бу ерде көпрәк галмагыны
ондан хайыш эденлеринде разы болмады. 21 Олар
билен хошлашып: «Етип гелйән байрамы, хер
ничик-де болса Иерусалимде тутмагым герек,
Худай оңласа, ене сизиң яныңыза өврүлерин»
дийди. Шейлеликде, гәми билен Эфесосдан уграды,
йөне Акила билен Прискилла Эфесосда галдылар.
22 Кайсария гелип, йыгнак билен саламлашандан
соң, Антакия гитди. 23 Ол ерде бирнәче вагт
галандан соң, ене ёла дүшди, Галатя ве Фрикия
үлкелерини нобатма-нобат айланып, бүтин
шәгиртлере гүйч-кувват берди.

Апполлос

24 Шол вагт аслы исгендериялы болан Аполлос
атлы бир дилевар, Мукаддес Язгылара өкде еходы
Эфесоса гелди. 25 Реб ёлунда тәлим алан бу адам,
диңе Яхяның чокундырмасыны билмегине
гарамаздан, рухы хыҗувлы болуп, Реб ‡ хакда анык
гүррүңлер билен сапак берерди. 26 Ол синагогада
гайратлылык билен геплемәге башлады. Акила
билен Прискилла муны эшиденлеринде, Аполлосы
өз янларына алып, оңа Худайың ёлуны хас такык
дүшүндирдилер. 27 Аполлос Ахая гитмекчи боланда,
доганлар оңа бу иши үндәп, шәгиртлере оны кабул
этмеги яздылар. Ол гелип етенде, мерхемет аркалы
иман эденлере көп ярдам этди. 28 Чүнки ол Исаның
Месихдигини Язгылар аркалы субут эдип,
еходыларың айданларыны халкың өңүнде хыҗув
билен паш эдйәрди.

Павлус Эфесосда

19 Аполлос Коринтосдака, Павлус үлкәниң ички
себитлерине айланып, Эфесоса гелди. Ол
ерде бирнәче шәгирде саташып, 2 олардан: «Иман
эдеңизде Мукаддес Рухы алдыңызмы?» дийип
сорады. Олар хем оңа: «Биз Мукаддес Рухуң
бардыгыны хем эшидемизок» дийдилер. 3 Ол:
«Онда, нәме чокундырма билен
чокундырылдыңыз?» дийип сорады. Олар: «Яхяның
чокундырмасы билен» дийип җогап бердилер.
4 Павлус: «Яхя халка өзүнден соң Гелҗеге, ягны Иса
иман этмелерини айдып, олара тоба

† *Рухунда гысылып – иң гадымы голязмаларда: «Сөзүң ыгланына бүтинлей берлип».* †† *Эден ишиңизиң җезасыны өзүңиз чекиң – грекчеде: «Ганыңыз өз башыңыза гелсин».*

‡ *Реб – иң гадымы голязмаларда: «Иса».*

чокундырмасы билен чокундырыпды» дийди.
5 Олар муны эшиденлеринде, Реб Исаның ады
билен чокундырылдылар. 6 Павлус үстлерине
эллерини гоян бадына, Мукаддес Рух олара инип,
олар башга диллерде гепләп, велилик этмәге
башладылар.
7 Бу адамларың җеми он икә голайды. 8 Соң
Павлус синагога барды. Үч айлап гүррүң берип,
Худайың Патышалыгына дегишли затлары олара
ынандырып, гайратлы вагыз этди. 9 Йөне
кәбирлери гатап, ынанмазлык этдилер, Месихиң
ёлуны халк өңүнде яманладылар. Шейлеликде,
Павлус олардан чекилди, шәгиртлери әкидип, хер
гүн Тиранносың мекдебинде гүррүң берди. 10 Бу иш
ики йыл довам этди. Шейлеликде, Азияда
яшаянларың бары, ехудылардыр греклер Реббиң
сөзүни эшитдилер.
11 Худай Павлусың эли билен гөрлүп-
эшидилмедик мугҗызалар этди. 12 Шейлеликде,
онуң беденине деген эляглыкдыр гушаклары алып,
сыркавларың үстүне өртенлеринде, оларың
дертлери айрылып, ичлеринден эрбет рухлар
чыкды. 13 Айланып йөрен ехуды догагөйлериң
кәбири хем Реб Исаның адыны тутуп, эрбет
рухлулара шыпа бермәге гиришйәрдилер.
«Павлусың вагыз эдйән Исасының ады билен сизе
буйрук берйәрин!» дийййәрдилер. 14 Муны эдйәнлер
Скева атлы бир ехуды баш руханысының еди
оглуды. 15 Эмма эрбет рух олара гайтаргы берип:
«Исаны танаярын, Павлусы-да билйәрин, йөне сиз
ким?» дийди. 16 Онсоң эрбет рухлы адам оларың
үстүне топулды, әхлисини басды. Олар еңлип,
яланaч хем яралы ол өйден гачып гитдилер. 17 Бу
вака Эфесосда яшаян ехудыларың, греклериң
гулагына етди. Хеммесиниң үстүне горкы инип, Реб
Исаның ады бейгелди. 18 Иман эденлериң көпүси
гелдилер, эден этмишлерини айдып, боюн
алдылар. 19 Җадыгөйлүк билен мешгулланянларың
бир топары китапларыны үйшүрип, хеммәниң
гөзүниң алнында якды. Оларың бахасыны
хасапланларында, элли мүң күмүш пула етди.
20 Шейлеликде, Реббиң сөзи барха яйрап
гүйчленйәрди. 21 Бу вакалардан соң, Павлус
Македония ве Ахаядан гечип, Иерусалиме гитмеги
йүрегине дүвди. Ол: «Ол ерде боланымдан соң,
Рими хем гөрмелидирин» дийййәрди. 22 Павлус
өзүне хызмат эдйәнлерден икисини – Тимотеус ве
Эрастосы Македония ёллап, өзи бирнәче вагтлап
Азияда галды.

Эфесосда болан галмагал

23 Шол вагтлар Месих ёлундан өтри улы галмагал
турды. 24 Димитриус атлы бир зергәр барды. Ол
Артемис ыбадатханасының күмүш нусгаларыны
ясамак билен, хүнәрментлере көп иш гетирерди.
25 Димитриус хүнәрментлер билен шуңа меңзеш
кәрлериң ишчилерини үйшүрип, шейле дийди:
«Адамлар! Бизиң газанҗымызың шу ишдендигини
өзүңиз билйәрсиңиз. 26 Бу Павлусың хем: „Адам эли
билен ясалан зат таңры дәлдир" дийип, диңе
Эфесосда дәл, эйсем, бүтин Азияда диен ялы көп
халкы ынандырып аздырандыгыны-да
гөрйәрсиңиз хем эшидйәрсиңиз. 27 Бизиң үчин
хатарлы болан диңе бу кесбиң гадырдан дүшмеги
дәл, эйсем, бейик зенан таңры Артемисиң
ыбадатханасының-да зада сайылман, бүтин Азия
ве хатда дүнйәниң хормат эдйән таңрысының
шөвкетден дүшмегидир». 28 Олар муны
эшиденлеринде, гахар-газапдан долуп:
«Эфесослыларың Артемиси бейикдир!» дийип
гыгырышдылар.
29 Шейлеликде, бүтин шәхер галагоплуга дүшди.
Олар Павлусың ёлдашлары, македониялы Гаюс
билен Аристархосы тутуп, бары бирликде театра
окдурылдылар. 30 Йөне Павлус халкың арасына
барҗак боланда, шәгиртлер оны гойбермедилер.
31 Онуң достлары болан Азия башлыкларындан
кәбири-де Павлуса хабар ёллап, театра аяк
басмазлыгыны хайыш этдилер. 32 Инди, бири
бейле, бейлекиси эйле дийип гыгырярды, чүнки
мәреке галагоплуга дүшүп, оларың аглабасы нәме
үчин үйшендиклерини хем билмейәрди. 33 Онсоң
ехудыларың өңе итмеги билен, мәрекәниң
ичинден Исгендери чекип чыкардылар †. Исгендер
эли билен ышарат эдип, халкың өңүнде гепләп,
өзүни горажак болды. 34 Йөне онуң ехудыдыгыны
биленлеринде, хеммелериң агзындан бир сөз
чыкды. Олар ики сагатлап: «Эфесослыларың
Артемиси бейикдир!» дийип гыгырышдылар.
35 Шәхер кәтиби халайыгы көшешдирип, шейле
дийди: «Эй эфесослылар! Эфесослылар шәхериниң
бейик Артемис ыбадатханасының ве Гөкден инен
хейкелиң горагчысыдыгыны хайсы киши
билмейәр? 36 Муны инкәр эдип болмаз. Шонуң
үчин хем көшешмелисиңиз, хич зады гыссанмач
этмели дәлсиңиз. 37 Сиз не ыбадатхана огрусы
болан, не-де таңрыңыза †† дил етирен бу адамлары
бу ере гетирдиңиз. 38 Димитриусың я-да онуң
янындакы хүнәрментлериң бирине гаршы
давалары бар болса, диван гапылары ачык,
хәкимлер бар; гой, бири-бириниң үстүнден шикаят
этсинлер. 39 Башга бир зады гөзлейән болсаңыз,
онда ол ресми йыгнакда чөзүлер. 40 Себәби бу

† *Мәрекәниң... чыкардылар – кәбир гадымы голязмаларда: «мәрекәниң ичинден кәбирлери Исгендери җогапкәрдир өйтдүлер».* †† *Таңрыңыза – иң гадымы голязмаларда: «Таңрымыза».*

гүнки вакалар зерарлы, топалаңчылыкда
гүнәкәрленмек ховпы үстүмизе абанып дур, хич
бир себәпсиз эдилен бу үйшмелеңи биз аклап
билмерис». Ол шейле дийип, мәрекәни дагатды.

Павлус Троасда

20 Башагайлык ятышандан соң, Павлус
шәгиртлери янына чагырып, несихат берди,
олар билен хошлашып, Македония гитмек үчин
ёла дүшди. 2 Ол этраплары айланып, иманлылара
көп сөзлер билен несихат эденден соң, Греция
гелди. 3 Ол ерде үч айлап галды. Соң гәмили Сирия
гитҗек болуп йөркә, ехудылар тарапындан өзүне
гаршы дилдүвшүк гуралландыгы зерарлы,
Македонияның үсти билен ызына доланмаклыгы
макул билди. 4 Пирросың оглы вериялы Сопатрос,
салоникли лерден Аристархос, Секундус, дербели
Гаюс Тимотеус ве азиялы Тихикус билен Трофимос
оны Азия уградтдылар. 5 Булар өңден гидип, Троасда
бизе гарашдылар. 6 Биз хем Петир байрамы
гүнлеринден соң, Филипиден гәми билен бәш
гүнде оларың янына – Троаса гелип етдик. Ол ерде
еди гүн болдук. 7 Хепдәниң илкинҗи гүни чөрек
бөлмек үчин йыгнанышдык. Павлус эртеси гүн ёла
дүшмекчи болансоң, олара гүррүң берип, сөзүни
ярыгиҗә чекдирди. 8 Йыгнанышан балаханамызда
көп чыра барды. 9 Павлус ене-де гүррүң берип
дурка, пенҗиреде отуран Эфтихос атлы бир яш
йигиди агыр укы басды. Ол укудака үчүнҗи гатдан
ашак гачып, өли халында галдырылды. 10 Павлус
ашак дүшди, йигидиң үстүне эгилди-де, оны
гуҗаклап: «Галмагал этмәң, ичинде җаны бар»
дийди. 11 Онсоң ёкары чыкды, чөрек бөлүп ийди.
Олар билен даң атянча, көп сөхбет эденинден соң
болса ёла дүшди. 12 Олар яңкы огланы өйлерине
дири гетирип, көп ынҗалык тапдылар. 13 Биз өңден
гәмә мүнүп, Павлусы Асосадан алмак үчин, ол ере
уградык, чүнки ол пыяда гитмек нието билен бизе
шейле табшырыпды. 14 Павлус Асосада бизе
саташды. Оны алып Мидиллә гелдик. 15 Онсоң ол
ерден гәми билен ёла дүшүп, эртеси Хиос
гаршысына етдик. Бир гүн соң болса Самоса гечип,
Трогиллияда галдык, эртеси хем Милитоса гелдик.
16 Павлус Азияда вагты бидерек гечирмезлик үчин,
Эфесосың гапдалындан гечип гитмеги йүрегине
дүвүпди. Ол ховлугярды, себәби башартса, аңруҗы
Пентикост гүни Иерусалимде болмакчыды.

Павлус эфесослы ёлбашчылар билен хошлашяр

17 Павлус Милитосдан Эфесоса адам иберип,
йыгнагың ёлбашчыларыны янына чагырды.
18 Геленлеринде, олара шейле дийди: «Мениң Азия
гелен илкинҗи гүнүмден бәри хемише сизиң
яныңызда боланымы өзүңиз билйәнсиңиз. 19 Мен
бүтин пес гөвүнлиликде, гөзяш ве ехудыларың
дилдүвшүклеринден алан теҗрибелерим билен
Реббе гуллук этдим. 20 Пейдалы болан затларың хич
бирини сизден гайгырман, хеммесини сизе вагыз
этдим. 21 Хем ехудылара, хем греклере Худая тоба
ве Реббимиз Иса Месихе иман этмек үчин гүвә
гечип, ач-ачан хем өйме-өй айланып сизе сапак
бердим. 22 Инди хем, ине, рухумда бент болуп,
Иерусалиме барярын, ол ерде башыма нәме
гелҗегини билемок. 23 Йөне Мукаддес Рух
бентлериң ве мушакгатларың маңа гарашяныны
шәхерме-шәхер гүвә гечип айдяр. 24 Мен булары
хич зат хасап этмейәрин, җаныны өзүм үчин
гыммат билмейәрин; дөврүми, Худайың
мерхеметиниң Хош Хабарына гүвә гечмек үчин,
Реб Исадан алан хызматымы битирсем боляр.
25 Мен араңызда Худайың Патышалыгыны вагыз
эдип гездим, инди болса сизиң хич бириңизиң
йүзүми гайдып гөрмеҗегиңизи билйәрин. 26 Шонуң
үчин бу гүн сизе бүтин адамларың ганындан
тәмиздигиме гүвә гечйәрин. 27 Чүнки мен Худайың
бүтин ислегини вагыз этмеги сизден гайгырмадым.
28 Өзүңизе ве Реб Худайың Өз ганы билен эдинен
йыгнагыны бакмак үчин, Мукаддес Рухуң сизи
ичинде гөзегчи эдип гоян тутуш сүрүсине гөз-гулак
болуң. 29 Мен гиденимден соң, азгын гуртларың
араңыза гирҗегини билйәрин, олар сүрини аямаз.
30 Араңыздан шәгиртлери ызларына эертҗек болуп,
хакыкаты ёйҗак адамлар чыкар. 31 Шонуң үчин оя
болуң, үч йыллап гиҗе-гүндиз гөзяш билен сизиң
хер бириңизе үзнүксиз несихат эденими ятлаң.
32 Инди болса сизи Худая, Онуң мерхеметиниң
сөзүне табшырярын. Ол сизи абатламагы, сизе
әхли мукаддеслериң арасындан мирас бермеги
башаряндыр. 33 Мен хич кимиң күмшүне,
гызылына я эшигине гөз дикен дәлдирин. 34 Сиз
мениң өз зерурлыкларыма ве янымдакылара бу
эллериң хызмат эденини билйәнсиңиз. 35 Мен
шейле ишләп, эҗизлери голдамалыдыгыны, Реб
Исаның хут Өзүниң: „Бермек алмакдан багтлыдыр"
диен сөзүни ятламалыдыгыны әхли затда сизе
гөркездим».
36 Ол муны айдандан соң дыза чөкүп, оларың
бары билен бирликде дога этди. 37 Шонда оларың
хеммеси көп агладылар, Павлусың бойнундан
гуҗаклап, оны огшадылар. 38 «Сиз мениң йүзүми
гайдып гөрмерсиңиз» диен сөзи олары хас
тукатландыран зат болды. Онсоң оны гәмә
барынча ёла салдылар.

Иерусалиме сапар

21 Олардан айрылып, гәми билен гөни Коса,
эртеси гүн Родоса, ол ерден хем Патара
гелдик. 2 Онсоң Финикия барян бир гәми тапып,
шоңа мүндүк ве деңзе чыкдык. 3 Кипр гөрненде,
оны чепимизде галдырдык-да, Сирия тарап йүзүп,
Сура бардык, себәби гәми шол ерде йүкүни
дүшүрмелиди. 4 Сурда шәгиртлери тапып, еди гүн
галдык. Шәгиртлер Рух аркалы Павлуса
Иерусалиме гитмезлиги айтдылар. 5 Биз шол
гүнлери гечирдик-де, чыкып, ене ёла дүшдүк.
Оларың бары аяллар ве оглан-ушаклары билен
шәхериң дашына ченли бизи ёла салдылар. Онсоң
кенарда дыза чөкүп, дога этдик. 6 Бири-биримиз
билен хошлашанымыздан соң, гәмә мүндүк, олар
хем өйлерине гайтдылар. 7 Сурдан ёлумызы довам
этдирип, Птолемаисе етдик, доганлар билен
саламлашып, бир гүн оларың янында галдык.
8 Эртеси гүн биз, ягны Павлус ве янындакылар ёла
дүшүп, Кайсария гелдик. Едилериң бири болан Хош
Хабарчы Филипусың өйүне барып, онуң янында
галдык. 9 Онуң велилик эдйән чыкмадык дөрт гызы
барды. 10 Биз ол ерде энчеме гүн галанымызда,
Яхудадан Агабус атлы пыгамбер гелди. 11 Ол бизиң
янымыза гелип, Павлусың гушагыны алды-да, өз
элини хем аягыны баглап: «Муны Мукаддес Рух
айдяр: Иерусалимдәки ехудылар шу гушагың
эесини шейле баглап, миллетлериң элине
берерлер» дийди. 12 Муны эшиденимизде биз-де,
ол ерде яшаянлар-да Иерусалиме гитмезлиги үчин
Павлуса ялбардык. 13 Павлус шейле җогап берди:
«Нәме үчин аглашып, мениң йүрегими
агырдярсыңыз, бу эдйәниңиз нәме? Мен
Иерусалимде диңе бенди болмага дәл, эйсем, Реб
Исаның ады үчин өлмәге-де тайын». 14 Оны ырып
билмәнимизден соң биз: «Реббиң ислеги болсун!»
дийип дымдык. 15 Шол гүнлерден соң гошумызы
тайярлашдырып, Иерусалиме гитдик. 16 Кайсарияда
болян шәгиртлериң хем бирнәчеси биз билен
гидип, Минасон диен бир кипрли көне шәгирдиң
янына элтдилер, биз оңа мыхман болмалыдык.

Павлус Иерусалимде

17 Иерусалиме геленимизде, доганлар бизи
шатлык билен гаршыладылар. 18 Эртеси Павлус биз
билен бирликде Якубың янына барды, әхли
ёлбашчылар-да гелдилер. 19 Павлус олар билен
саламлашандан соң, Худайың өз хызматы аркалы
миллетлер арасында эденлерини бирин-бирин
айдып берди. 20 Олар муны эшидип, Худайы
шөхратландырдылар. Соң Павлуса шейле
дийдилер: «Эй доган! Өзүң гөрйәрсиң, ехудылар
арасында иман эден нәче мүң адам бар; хеммеси-
де Мукаддес Кануна ыхласлы. 21 Миллетлер
арасындакы хемме ехудылара Мусадан
дөнмеклиги өвредип, огланлары сүннетлемели
дәл, адатлара гөрә йөремели дәл дийййәр дийип,
олара сен хакда хабар берлипдир. 22 Инди нәме
этмели? Элбетде, мәреке йыгнанар, чүнки сениң
гелениңи эшидерлер. 23 Шонуң үчин бизиң шу
айдянымызы эт: бизде Худая касам эден дөрт адам
бар. 24 Бу адамлары яныңа ал-да, олар билен
бирликде тәрет эдип, келлелерини сырдырма
харчларыны бер. Шейлеликде, хеммелер сен хакда
хабар берлен затларың ерликсиздигини, сениң-де
кануны саклап херекет эдйәниңи билер. 25 Иман
эден миллетлер хакда айданымызда болса, биз
бейле затлары асла табшырамызок, диңе бутлара
гурбан эдилен затлардан, гандан, боглан
хайванларың этинден хем-де зынадан гача дурмак
барадакы карарымызы яздык». 26 Эртеси гүн Павлус
яңкы адамлары янына алып, олар билен биле этди.
Онсоң оларың хер бири үчин гурбанлык
берилйәнчә, тәрет гүнлериниң хачан долҗагыны
ыглан эдип, олар билен бирликде ыбадатхана
гирди.

Павлус тутуляр

27 Бу еди гүн долмага голайка, азиялы ехудылар
оны ыбадатханада гөрүп, бүтин халкы
өҗүкдирдилер, оңа эл уруп: 28 «Эй, Ысрайыл
адамлары, көмек эдиң! Шу адам хер ерде, хер кесе
халкымызың, Мукаддес Кануның ве бу ериң
терсине сапак берйәр. Үстесине-де, греклери
ыбадатхана гетирип, бу мукаддес ери хем
харамлады» дийип гыгырышдылар. 29 Чүнки олар
Павлусы мундан өңинчә эфесослы Трофимос билен
билеликде шәхерде гөрендиклери үчин, Павлус
оны-да ыбадатхана гетирендир өйдйәрдилер.
30 Шейлеликде, бүтин шәхер аяга галып, халк хер
тарапдан ылгады. Павлусы тутуп, ыбадатханадан
дашары сүйредилер; шол бада-да ыбадатхананың
гапылары япылды. 31 Павлусы өлдүрҗек болуп
дуркалар, эсгерлериң мүңбашысына бүтин
Иерусалимиң аяга галандыгы барадакы хабар
гелип говушды. 32 Ол хем деррев эсгерлери,
йүзбашылары янына алып, халкың үстүне эңди.
Олар мүңбашы билен эсгерлери гөренлеринде,
Павлусы енчмеги бес этдилер. 33 Шол вагт
мүңбашы голай гелди-де, Павлусы тутуп, гоша
зынҗырлар билен багламагы буюрды. Онсоң онуң
кимдигини, нәме эденини сорады. 34 Йөне
халайыкдан бири бейле, бейлекиси эйле дийип
гыгырансоң, мүңбашы башагайлык зерарлы белли
бир зат билип билмән, Павлусы гала әкитмеги

буюрды. 35 Павлус басганчага геленде, мәрекәниң
дызамагы себәпли, эсгерлер оны гөтерип әкитмели
болдулар. 36 Чүнки халкың бир топары онуң ызына
дүшүп: «Оны ёк эдиң!» дийип гыгырышярдылар.

Павлус өзүни гораяр

37 Павлус яңы галаның ичине гетирилмели
боланда, мүңбаша шейле дийди: «Саңа бир зат
айдып билеринми?» Ол хем: «Сен грекче
билйәрсиңми? 38 Бирнәче вагт мундан өң топалаң
турзуп, питнечилерден дөрт мүң адамы чөле
чыкаран мүсүрли сен дәлми?» дийди. 39 Павлус:
«Мен бир тарсуслы еху́ды, Киликияда шөхраты аз
болмадык бир шәхериң илатындан. Сенден хайыш
эдйәрин, маңа халка сөз сөзлемәге ругсат эт»
дийди. 40 Ол ругсат эденде, Павлус басганчагың
үстүнде дуруп, халка эли билен ышарат этди. Чуң
үмсүмлик аралашансоң, олара еврей дилинде
йүзленип:

22 «Эй доганлар, аталар! Мениң шинди сизе
сөзлеҗек сөзүме гулак асың!» дийди. 2 Олар
онуң өзлерине еврей дилинде йүзлененини
эшиденлеринде, үмсүмлиги хас бетер сакладылар.
Шонда Павлус шейле дийди: 3 Мен Киликияның
Тарсусында доглан бир еху́ды; йөне шу шәхерде
өсдүм, Гамалиелиң тербиеси астында ата-
бабаларымызың канунының берк талап
эдиҗилигине гөрә тәлим алдым. Бу гүн сизиң
барыңызың болшуңыз ялы, мен-де Худая
ыхласлыдым. 4 Мен хем эркеклери, хем-де аяллары
тутуп, зынданлара табшырмак билен, Месих
ёлундакылары өлүме ченли ызарладым. 5 Бу
бабатда баш руханы билен бүтин яшулулар-да гүвә
гечерлер. Мен олардан доганлара хатлар хем алып,
Шамдакылары-да җезаландырмак үчин баглап,
Иерусалиме гетирмек максады билен Шама тарап
ёла дүшдүм. 6 Ёл йөрәп, Шама голайланымда,
гүнортанлар бирденкә даш-төверегимде Гөкден
бир гүйчли нур ялдырады. 7 Мен ере йыкылдым,
онсоң бир сес эшитдим, ол маңа: „Саул, Саул, нәме
үчин Маңа азар берйәрсиң?" дийди. 8 Мен: „Я Реб,
Сен ким?" дийдим. Ол маңа: „Мен сениң азар
берйән Насыралы Исаң" дийип җогап берди.
9 Мениң янымдакылар нуры гөрүп горкдулар, йөне
мениң билен Геплешениң сесини эшитмедилер.
10 Мен: „Я Реб! Мен нәме этмели?" дийдим. Реб хем
маңа: „Тур, Шама гит, этмели затларың бары шол
ерде саңа айдылар" дийди. 11 Яңкы нуруң ялкымы
себәпли гөрмез боланым үчин, янымдакылар
элимден тутуп итдилер; шейлеликде, Шама гелдим.
12 Мукаддес Канун боюнча таква болуп, Шамда
отуран бүтин еху́дылар арасында ягшы ады болан
Ханаᶇя атлы бир адам яныма гелди. 13 Ол дуруп
маңа: „Саул доган! Гөзүң ачылсын" дийди. Мен шол
пурсатда гөзүми ачып, оны гөрдүм. 14 Ханаᶇя ене
шейле дийди: „Ата-бабаларымызың Худайы Өз
ислегини билмегиң, Адылы гөрүп-де, агзындан бир
сес эшитмегиң үчин сени өңүнден белләп гойды.
15 Чүнки сен гөрен, эшиден затларың барада бүтин
адамларың өңүнде Оңа гүвә гечмелисиң. 16 Инди
нәме гиҗикдирйәрсиң? Тур, чокундырыл, Оны
чагыр-да, гүнәлериңден саплан". 17 Мен
Иерусалиме өврүлип гелип, ыбадатханада дога
эдип отыркам, өзүми йитирме ягдайына дүшдүм.
18 Оны гөрдүм, Ол маңа: „Тиз бол-да, чалт
Иерусалимден гит, чүнки олар сениң Мен хакда
гүвәлигиңи кабул этмезлер" дийди. 19 Мен шейле
дийдим: „Я Реб, олар мениң синагогадан-синагога
айланып, Саңа иман эденлери туссага атып,
енҗеними билйәрлер. 20 Сениң шаядың
Стефанусың ганы дөкүленде, мен хем шол ерде
дурдум, бу иши оңладым, оны өлдүренлериң эгин-
эшигини сакладым". 21 Ол маңа: „Бар, Мен сени
узакдакы миллетлере ёллаҗак"» дийди.

Римли Павлус

22 Олар шу сөзе деңеч оны диңледилер, онсоң
сеслерини гаталдып: «Бейле адамы ер йүзүнден ёк
эдиң! Мунуң дири галмагы гелшикли дәл»
дийдилер. 23 Олар шейле гыгырышып, эгин-
эшиклерини зыңып, хова тозан совруп дуркалар,
24 мүңбашы мәрекәниң нәме үчин Павлуса
гыгырышяндыгыны билмек үчин, онуң гала
әкидилип, дүрре билен сорага чекилмегини
буюрды. 25 Оны гайыш чекилер билен
багланларында, Павлус янында дуран йүзбаша:
«Римли хем-де хөкүм эдилмедик бир адамы
дүррелемәге хакыңыз бармы?» дийди. 26 Йүзбашы
муны эшиденде барып, мүңбаша хабар берип: «Бу
этҗек боляның нәме? Бу адам римли» дийди.
27 Шонда мүңбашы Павлусың янына гелип: «Маңа
айт, сен римлими?» дийип, ондан сорады. Ол:
«Хава» дийип җогап берди. 28 Мүңбашы: «Мен бу
хукугы кән пул билен эдиндим» дийди. Павлус:
«Эмма мен римли болуп догулдым» дийди.
29 Шейлеликде, оны сорага чекҗек болуп дуранлар
деррев янындан чекилдилер; мүңбашы хем
Павлусың римлидигини биленде горкды, чүнки
оны баглапды.

Павлус еху́дыларың меҗлисиниң өңүнде

30 Ол эртеси гүн еху́дыларың Павлусы нәмеде
айыплаяндыгыны такык билмек үчин, оны чөзди,
баш руханылар билен бүтин меҗлисе хем
йыгнанмагы буюрды. Онсоң Павлусы гетирип,
оларың гаршысында дурузды.

23 Павлус межлисе назарыны дикип: «Эй
доганлар! Мен Худайың өңүнде шу гүне
ченли сап выждан билен гездим» дийди. 2 Баш
руханы Хананя янында дуранлара онуң агзына
урмагы буюрды. 3 Павлус оңа шейле дийди: «Эй
агардылан дивар! Сени Худай урар! Мениң
үстүмден Мукаддес Канун боюнча хөкүм чыкармак
үчин отырсың, өзүң болсаң канундан чыкып, мени
урмагы буюрярсың». 4 Баш руханының янында
дуранлар: «Нәме үчин Худайың баш руханысына
сөгйәрсиң?» дийип, ондан сорадылар. 5 Павлус:
«Доганлар, онуң баш руханыдыгыны
билмейәрдим; чүнки: „Өз халкың баштутанына
хапа сөз айтма" дийип язылгыдыр» дийди. 6 Павлус
оларың бир бөлегиниң саддукейлерден,
бейлекисиниң хем фарисейлердендигини билип:
«Эй доганлар, мен фарисей оглы фарисейдирин;
мениң үстүмден өлүлериң дирелме умыды үчин
хөкүм чыкарыляр!» дийип, межлисде гыгырды. 7 Ол
муны айданда, фарисейлер билен саддукейлериң
арасына агзалалык дүшүп, җемагат икә бөлүнди.
8 Себәби саддукейлер не дирелме, не перишде, не-
де рух бар диййәрлер, фарисейлер болса
хеммесине ынанярлар. 9 Шейлеликде, улы
галмагал турды, фарисейлер мезхебинден болан
кәбир канунчылар ёкары турдулар-да, давалашып:
«Биз бу адамда хич бир эрбетлик гөрмейәрис. Эгер
бир рух я бир перишде онуң билен геплешен
болса, онда Худая гаршы гөрешмәлиң» дийдилер.
10 Агзалалык ула язанда, оларың Павлусы
парчаламакларындан хедер эден мүңбашы
эсгерлере ашак дүшүп, оны оларың арасындан зор
билен алып, гала әкитмеги буюрды. 11 Шол гиҗе
Реб Павлусың янына гелип, оңа: «Батыр бол! Чүнки
сен Мен барада Иерусалимде нәхили гүвә гечен
болсаң, Римде-де шейле гүвә гечмелисиң» дийди.

Павлусы өлдүрме барада дилдүвшүк

12 Эртеси гүн ехудылар бири-бирлери билен дил
бирикдирип: «Павулсы өлдүрйәнчәк, ийсек, ичсек
бизе лагнат болсун» дийип касам этдилер. 13 Бу
дилдүвшүге гатнашанларың саны кыркдан хем
көпди. 14 Олар баш руханыларың, яшулуларың
янына гелип шейле дийдилер: «Биз Павлусы
өлдүрйәнчәк бир зат датсак, бизе лагнат болсун
дийип касам этдик. 15 Шейлеликде сиз межлис
билен билеликде Павлусың ишине хас такык
гарамак баханасы билен, Павлусы яныңыза
гетирмегини мүңбашыдан хайыш эдиң; биз-де
гелип етмәнкә, оны өлдүрмәге тайын». 16 Эмма
Павлусың егени оларың дилдүвшүк гураныны
эшидип, гала барды-да, муны Павлуса хабар берди.
17 Павлус хем йүзбашыларың бирини янына
чагырып: «Бу йигиди мүңбашының янына элт,
чүнки оңа хабар бермели зады бар» дийди.
18 Шейлеликде, йүзбашы оны алып, мүңбашының
янына гетирди ве: «Туссаг Павлус мени янына
чагырып, шу йигиди саңа гетирмегими хайыш
этди. Онуң саңа айтҗак зады бар экен» дийди.
19 Мүңбашы йигидиң элинден тутуп, бир гыра
чекилди ве ондан: «Маңа хабар бермели задың
нәме?» дийип сорады. 20 Ол шейле җогап берди:
«Ехудылар Павлусың ишини хас такык барламак
баханасы билен, оны эртир межлисе гетирмеги
сенден хайыш этмек үчин диллешдилер. 21 Йөне
сен олара гулак асма, чүнки оларың кыркдан
говрак адамы Павлуса букуда гарашяр, олар
Павлусы өлдүрйәнчәк, ийсек, ичсек бизе лагнат
болсун дийип касам этдилер. Шинди олар тайяр,
сениң разычылыгыңа гарашярлар». 22 Мүңбашы:
«Муны маңа хабар берениңи хич киме айтма»
дийип табшырып, йигиди гуратды.

Павлус Кайсария иберилйәр

23 Онсоң йүзбашыларындан икисини янына
чагырып, шейле табшырык берди: «Гиҗе сагат
үчде Кайсария гитмек үчин ики йүз эсгер, етмиш
атлы, ики йүз найзадар тайынлаң. 24 Павлусы
мүндүрип, саг-аман хәким Феликсе говшурар ялы-
да, улаглар тайярлаң». 25 Онсоң мүңбашы шейле
хат язды: 26 Клавдиус Лисияс хорматлы хәким
Феликсе салам айдяр. 27 Ехудылар бу адамы тутуп,
өлдүрҗек болуп дуркалар, мен онуң римлидигини
билип, эсгерлерим билен етишип, оны оларың
элинден халас этдим. 28 Оны нәмеде
айыплаянларыны билмек исләп, оларың
межлисиниң өңүне чыкардым. 29 Оны өз
канунлары барадакы җеделли пикирлер үчин
айыплаяндыкларыны билдим, йөне ондан өлүме я
туссаглыга мынасып бир язык тапмадым. 30 Бу
адамың җанына ехудыларың каст этҗек
боляндыгы маңа хабар берленде болса, оны
деррев саңа ёллап, шикаятчылара-да
шикаятларыны сениң хузурыңда айтмакларыны
буюрдым. Хош гал». 31 Эсгерлер өзлерине
буйрулышы ялы, Павлусы алып, гиҗе Антипатрисе
гетирдилер. 32 Эртеси гүн хем атлылары онуң билен
еградып, өзлери ызларына гала гайтдылар.
33 Атлылар Кайсария гелип, хаты хәкиме бердилер-
де, Павлусы онуң хузурына чыкардылар. 34 Хәким
хаты окап, Павлусың хайсы велаятдандыгыны
сорады; онуң Киликиядандыгыны биленде болса:
35 «Сени шикаятчыларың геленде диңләрин»
дийди-де, оны Хиродес сарайында сакламагы
буюрды.

Павлус Феликсиң өңүнде айыпланяр

24 Бәш гүнден соң, баш руханы Хананя
яшулулар ве Тертуллус атлы бир гаралавҗы
билен гелди; булар хәкиме Павлус барада шикаят
этдилер. 2 Павлусы чагырдылар. Тертуллус оны
айыпламага башлап дийди: 3 Эй хорматлы Феликс,
сениң саяңда улы парахатлыга говшандыгымызы,
сениң аладаң аркалы бу миллет үчин чәрелериң
гөрлендигини, биз хемише ве хер ерде улы
миннетдарлык билен боюн алярыс. 4 Эмма сени
көп гүймемезлик үчин, өзүңе махсус
мылакатлылыгың билен, бизи сәхелче
диңлемегиңи хайыш эдйәрин. 5 Биз бу адамы
башымыза инен бела хем-де Ер йүзүндәки бүтин
ехудылар арасында топалаңчы ве насыралы
мезхебиниң баштутанларының бири дийип
билйәрис. 6 Ол ыбадатхананы-да харамламага
чалышды. Биз оны тутдук. Өз канунымыз эсасында
онуң үстүнден хөкүм чыкармак иследик. 7 Йөне
мүңбашы Лисияс гелип, улы зорлук билен оны
элимизден алды. 8 Онуң шикаятчыларына сениң
хузурыңа гелмеги буюрды. Сениң өзүң хем оны
сорага чекип, бизиң оны айыплаян затларымызың
барының аныгына етип билерсиң». 9 Ехудылар хем
мунуң шейледигини тассыклап, Павлуса
гөнүкдирлен бу айыпламалара гошулдылар.
10 Хәким гепле дийип, Павлуса үмләнинде, Павлус
шейле җогап берди: «Сениң көп йыллардан бәри
бу миллетиң казысыдыгыңы билйәнлигим үчин,
өзүми бегенч билен гораҗак. 11 Мениң Иерусалиме
ыбадат этмәге гидениме он ики гүнден көп
болмандыгыны өзүң хем аныклап билерсиң.
12 Олар мениң не ыбадатханада, не синагогаларда,
не шәхерде бири билен җеделлешип дуранымы,
не-де халкы аяга галдыранымы гөрдүлер. 13 Булар
маңа йөңкейән айыпларыны саңа субут эдип
билмезлер. 14 Йөне шуны саңа ыкрар эдйәрин: мен
Мукаддес Канун эсасындакы хер бир зада,
пыгамберлер китабында языланларың әхлисине
иман эдип, буларың азгын мезхеп дийййән Ёлы
боюнча ата-бабаларымың Худайына хызмат
эдйәрин. 15 Буларың өзүниң хем кабул эдиши ялы,
хем догруларың, хем эгрилериң өлүмден
дирелмегини Худайдан умыт эдйәрин. 16 Шонуң
үчин хем Худайың, хем-де адамларың өңүнде
элмыдам сап выжданлы болмага чалышярын.
17 Мен көп йылдан соң миллетиме садака,
гурбанлык бермәге гелдим. 18 Бу затлар билен
гүмра болуп йөркәм, мени тәретли ягдайда
ыбадатханада гөрдүлер; не үйшмелең, не-де
башагайлык барды. 19 Йөне ол ерде Азиядан болан
кәбир ехудылар барды. Оларың-да маңа гаршы
бир затлары болан болса, шу ерде сениң
хузурыңда дуруп, мени айыпламаклары герекди.
20 Меҗлисиң өңүнде дуранымда, менден нәме язык
тапан болсалар, гой, буларың өзлери айтсын.
21 Шейле болса, оларың ортасында дуркам: „Бу гүн
өлүлериң дирелмеги хакда сизиң хузурыңызда
мениң үстүмден хөкүм чыкарыляр" дийип айдан
шу екеҗе сөзүм үчиндир». 22 Месих ёлы хакда хас
такык маглуматы болан Феликс иши соңа гоюп:
«Даваңыз хакда мүңбашы Лисияс геленде карар
чыкарарын» дийди. 23 Онсоң йүзбаша Павлусы
саклап, оңа еңиллик бермеги, оңа гарашык
этмеклери үчин, достларының янына гелмегини
бөкдемезлиги буюрды. 24 Бирнәче гүнден соң болса
Феликс өз ехуды аялы Деусилла билен гелди-де,
Павлусы гетирдип, онуң Месихе иман хакда айдян
гүррүңлерини диңледи. 25 Павлус догрулык,
небсиңе буюрма хем гелҗек хөкүм хакда гүррүң
беренде, Феликс горкуп: «Хәзирликче гит, пурсат
тапан махалым сени чагырдарын» дийди. 26 Шол
бир вагтда-да бошадылмагы үчин Павлус өзүне пул
берер дийип умыт эдйәрди. Шонуң үчин хем
Павлусы йыгы-йыгыдан чагырып, онуң билен
сөхбет эдйәрди. 27 Шейлеликде, ики йыл гечип,
Феликсиң ерине Поркиус Фестус гелди. Феликс
ехудыларың гөвнүни авламак үчин, Павлусы
зынданда галдырып гитди.

Павлус Фестусың өңүнде

25 Фестус велаята геленден үч гүн соң,
Кайсарияда Иерусалиме гитди. 2 Баш
руханылар билен ехудыларың улулары оңа
Павлусың үстүнден шикаят этдилер. 3 Ондан харай
исләп, Павлусы Иерусалиме гетиртмеги хайыш
этдилер. Олар букы гурап, Павлусы ёлда
өлдүрмегиң ниетиндедилер. 4 Фестус Павлусың
Кайсарияда зындандадыгыны, өзүниң болса басым
ол ере гитҗекдигини айтды. 5 Онсоң: «Араңыздакы
сөзи өтйән адамлар мениң билен гелип, ол адамың
языклы ери бар болса, оны айыпласынлар» дийди.
6 Ол оларың арасында секиз-он гүнден артык
галман, Кайсария гайтды. Эртеси гүн хөкүм
күрсүсинде отурып, Павлусың гетирилмегини
буюрды. 7 Павлус геленде, Иерусалимден баран
ехудылар онуң дашыны алып, оңа субут эдип
билмедик көп хем агыр айыпларыны йөңкедилер.
8 Павлус өзүни горап: «Мен не ехудыларың
канунына, не ыбадатхана, не-де кайсара гаршы
гүнә этдим» дийди. 9 Фестус ехудыларың гөвнүнден
турмак үчин, Павлуса: «Иерусалиме гидип, шол
ерде бу бабатда үстүңден хөкүм чыкармагымы
ислейәрсиңми?» дийди. 10 Эмма Павлус шейле
дийди: «Мен кайсарың хөкүм күрсүси өңүнде дурун,

мениң үстүмден шу ерде хөкүм чыкарылмалыдыр;
мен ехудылара хич бир яманлык эдемок, муны
сениң өзүң хем оңат билйәнсиң. 11 Мен яманлык
эден болсам я өлүме мынасып этмиш эден болсам,
өлүмден гачмаярын; буларың маңа йөңкейән
айыплары эсассыз болса, онда хич ким мени
буларың элине берип билмез. Мен давамы кайсара
арз эдйәрин». 12 Онсоң Фестус межлис билен
маслахатлашып: «Даваңы кайсара арз этдиң,
кайсара-да гидерсиң» дийди.

Фестус Агриппа патыша геңешйәр

13 Бирнәче гүн геченден соң, Агриппа патыша
билен Бериники Кайсария, Фестуса салама
гелдилер. 14 Олар көп вагт ол ерде галанларындан
соң, Фестус Павлусың ишини патыша гүррүң
берип, шейле дийди: «Феликсиң туссаг эдип гоян
бир адамы бар. 15 Мен Иерусалимдекәм,
ехудыларың баш руханылары, яшулулары оңа
гаршы хөкүм сорап, онуң үстүнден шикаят этдилер.
16 Мен олара: „Айыпланяны шикаятчылары билен
йүзлешдирмән, оңа йөңкелйән айып барада өзүни
горамага пурсат бермән, хөкүм этмек римлилериң
адаты дәлдир" дийип җогап бердим. 17 Олар бу ере
үйшенлеринде болса эглемән, эртеси гүн хөкүм
күрсүсинде отурып, ол адамың гетирилмегини
буюрдым. 18 Йөне шикаятчылар галанларында,
мениң ослан айыпларымың хич бирини
йөңкемедилер. 19 Оларың өз динлери хем-де бир
Иса атлы өлен, йөне Павлусың дири диййән шахсы
хакда кәбир җеделлери бар экен. 20 Мен бу затлар
барадакы җеделден алҗырап, ондан: „Иерусалиме
гидип, ол ерде бу затлар бабатда өзүңе хөкүм
эдилмегини ислейәрсиңми?" дийип сорадым.
21 Йөне Павлус давасыны Августусың хөкүмине
сакламагы хайыш эденсоң, кайсара ёллаянчам,
оны туссаглыкда сакламагы буюрдым». 22 Агриппа
Фестуса: «Мен хем шол адамың гүррүңини
диңлемек ислейәрин» дийди. Ол-да: «Эртир оны
диңләрсиң» дийди.

Павлус Агриппаның өңүнде

23 Эртеси гүн Агриппа, Берники улы дабарада
гелип, мүңбашылар, шәхериң атлы-абрайлы
адамлары билен бирликде зала гиренлеринде,
Фестусың буйругы боюнча Павлусы гетирдилер.
24 Фестус шейле дийди: «Эй, Агриппа патыша ве шу
ердәки әхли адамлар! Сиз бу адамы гөрйәрсиңиз;
хем Иерусалимде, хем-де шу ерде әхли ехуды
җемагаты маңа ондан шикаят эдип: „Ол мундан
артык дири галмалы дәл!" дийип гыгырышдылар.
25 Эмма мен онуң өлүме мынасып иш эденини
тапманым үчин, өзүниң хем давасыны Августуса
арз эдени үчин, оны ёлламагы карар этдим. 26 Ол
хакда тагсыра язар ялы белли бир задым ёк. Шонуң
үчин-де дерңев гечириленден соң, язмага бир
задым болсун дийип, оны сизиң хузурыңыза,
ылайта-да, эй Агриппа патыша, сениң хузурыңа
чыкардым. 27 Себәби, бир туссагы ёллап, оңа
йөңкелйән айыплары билдирмезлик маңа
манысыз гөрүнйәр».

26 Агриппа патыша Павлуса: «Саңа өзүңи горап
геплемәге ругсатдыр» дийди. Ине, шонда
Павлус элини узадып, өзүни горамага дурды: 2 Эй
Агриппа патыша! Ехудыларың мени айыплаян
бүтин затлары бабатда өзүми бу гүн сениң өңүңде
горамалыдыгым үчин мен өзүми багтлы сайярын.
3 Чүнки, ехудыларың әхли адатларындан, җеделли
пикирлеринден сениң хабарың бар. Шонуң үчин
хем мени сабырлылык билен диңлемегиңи хайыш
эдйәрин. 4 Мениң өз миллетимиң арасында,
Иерусалимде гечен дурмушымы башлангычдан,
яшлыгымдан бәри бүтин ехудылар билйәрлер.
5 Гүвә гечмек ислейән болсалар, мени көп вагтдан
бәри танаярлар. Мен динимизиң иң берк мезхеби
боюнча фарисей болуп яшадым. 6 Шинди хем
Худай тарапындан ата-бабаларымыза берлен вада
умыт багланым үчин диван өңүнде дурун.
7 Халкымызың он ики тайпасы гиҗе-гүндиз Худая
ыхласлы гуллук эдип, бу вада етмеги умыт эдйәр.
Эй патыша, мен шу умыт үчин ехудылар
тарапындан айыпланярын. 8 Худайың өлүлери
дирелтмеги нәме үчин сизде болмаҗак зат
сайыляр? 9 Догрусы, Насыралы Исаның адына
гаршы көп затлары этмеги мен өз янымдан важып
билйәрдим. 10 Муны-да Иерусалимде этдим; баш
руханылардан ыгтыяр алып, иманлыларың
көпүсини зынданлара салдым, өлдүрилмели
боланларында сес бердим. 11 Олары бүтин
синагогаларда өвран-өвран җезаландырып, Иса
дил етирмәге мәжбур этдим. Олара гаршы
ченденаша гудузлап, олары хатда ят шәхерлере
ченли ызарладым. 12 Мунуң үчин баш
руханыларың ыгтыяры ве юмшы билен Шама
баряркам, 13 Эй патыша, гүнортанлар ёлда Гөкден
мениң ве мениң билен барянларың даш-
төверегини ягтылдан, Гүнүң шөхлесинден хем
гүйчли бир нур гөрдүм. 14 Барымыз ере
йыкыланымызда, бир сес эшитдим. Ол маңа еврей
дилинде: „Саул, Саул, нәме үчин Маңа азар
берйәрсиң? Чише депмек саңа кындыр" дийди.
15 Мен: „Я Реб, Сен кимсиң?" дийдим. Реб шейле
дийди: „Мен сениң азар берйән Исаң. 16 Ханы,
дикел-де, аяк үстүне гал; чүнки Мен саңа гөрен
затларыңа хем-де ичинде аян болҗак затларыма
хызматкәр хем гүвә эдип беллемек үчин гөрүндим.
17 Мен сени өз халкың ве башга миллетлериң

ичинден чыкарып халас эдерин. 18 Олар түмлүкден
нура, шейтаның гол астындан Худая дөнер ялы,
шейле хем Маңа болан иман билен гүнәлери
багышланып, мукаддеслененлериң арасындан
мирас алар ялы, гөзлерини ачмак үчин, сени олара
ёллаярын". 19 Эй Агриппа патыша, шонуң үчин хем
мен Гөкден гелен гөрнүше гулак асмазлык
этмедим. 20 Илки Шамдакылары, Иерусалимде ве
бүтин Яхуда юрдундакылары хем-де башга
миллетлери тоба эдип, Худая дөнмәге, тоба
мынасып иш битирмәге чагырдым. 21 Шонуң үчин
ехудылар мени ыбадатханада тутуп, өлдүрҗек
болдулар. 22 Инди маңа Худайың хемаяты несип
боланы үчин, мен хем кичә, хем ула шу гүне ченли
гүвә гечип йөрүн. Мен пыгамберлер билен
Мусаның болҗагыны айдан затларындан, 23 ягны
Месихиң гөрги гөрмели боландыгындан, өлүмден
илкинҗи дирелен хөкмүнде хем өз халкымыза хем
өзге миллетлере нуры ыглан этмелидигинден
башга хич зады айдамок». 24 Ол шейдип, өзүни
горап дурка, Фестус гаты сес билен: «Павлус, сен
дәлирәпсиң! Окумышлык сени дәлилиге элтипдир»
дийди. 25 Павлус оңа шейле җогап берди: «Эй,
хорматлы Фестус, мен дәлирәмок, диңе хакыкат ве
сагдын пайхас сөзлерини айдярын. 26 Мениң
хузурында гайратлылык билен гүрлейән патышам
бу затлардан хабарлыдыр. Буларың хич бириниң
ондан яшырын дәлдигине ынанярын, себәби булар
бир күнҗекде йүзе чыкан затлар дәл. 27 Агриппа
патыша! Сен пыгамберлере иман эдйәрсиңми?
Иман эдйәниңи билйәрин». 28 Агриппа Павлуса:
«Мени аз салымың ичинде ырып, месихи этҗек
болярсыңмы?» дийди. 29 Павлус оңа: «Мен, аз
болсун, көп болсун, диңе сен дәл, эйсем, шу гүн
мени диңлейәнлериң бары хем шу зынҗырларсыз
мениң ялы болардылар дийип, Худайдан
дилейәрин» дийди. 30 Патыша, хәким, Берники ве
олар билен отуранлар бу сөзлери эшиденлеринде,
ерлеринден галдылар. 31 Олар дашарык
чыканларында өзара гүрлешип: «Бу адам өлүме я-
да туссаглыга мынасып бир иш этмәндир»
дийишдилер. 32 Агриппа Фестуса: «Ол давасыны
кайсара арз этмедик болсады, оны бошатмак
боларды» дийди.

Павлус гәмили Риме уграяр

27 Гәмә мүнүп, Италия гитмегимиз карар
эдиленде, Павлус билен ене-де бирнәче
туссагы Августус гошунындан болан Юлиус атлы
йүзбаша табшырдылар. 2 Шейлеликде, Азия
велаятының кенарларындакы ерлере барян
Эдремит гәмисине мүнүп ёла дүшдүк. Янымызда
Салоникден болан македониялы Аристархос хем
барды. 3 Эртеси гүн Сайда гелип етдик; Павлуса
ынсанперверлик эден Юлиус оңа өз достлары
гарашык этсин дийип, оларың янына гитмегине
ругсат этди. 4 Ол ерден ёла дүшүп, Киприң ыгындан
гечдик, чүнки ел гаршымызданды. 5 Киликия ве
Памфилияның гаршысындакы деңизден гечип,
Ликияның Мира шәхерине гелдик. 6 Йүзбашы шол
ерде Италия гитҗек болуп дуран бир Исгендерия
гәмисини тапып, бизи оңа мүндүрди. 7 Энчеме
гүнләп асса гидип, зордан Книдосың деңине
баранымызда, ел оңайсыз боланы үчин, Гиридиң
ыгы билен Салмонәниң деңинден гечдик. 8 Кенара
голай йүзүп, Овадан дуралгалар диен ере зордан
гелдик. Онуң голайында Ласеа шәхери барды. 9 Көп
вагт өтүпди. Хатда ораза хем гечип, инди ёла
дүшмек хатарлы боланы үчин, Павлус олара
несихат берип: 10 «Адамлар! Гөрйән велин, ёла
дүшмек диңе йүке, гәмә дәл, эйсем, җанларымыза-
да азаплы, көп зыянлы болҗак» дийди. 11 Эмма
йүзбашы Павлусың айданына гулак асман, гәмичи
билен гәминиң хоҗайынына ынанды. 12 Йөне
дуралга гышламага ярамлы болманы үчин,
адамларың көпүси, башартса, бу ерден гидип,
Гиридиң демиргазык-гүнбатара ве гүнорта-
гүнбатара бакып дуран дуралгасы болан Фениксе
барып гышламагы маслахат билдилер.

Гай

13 Шейлеликде, гүнорта шемалы ювашҗа
өвүсмәге башланда, өз максатларына етендирлер
өйдүп, лабыры чекдилер-де, Гиридиң голайы
билен ёла дүшдүлер. 14 Йөне кән вагт гечмәнкә, ада
тарапдан Эвроклидон дийилйән гүйчли ел турды.
15 Ел гәмә уруп, онуң өңүнде дурмак башартмансоң,
ондан эл үзүп, шол угра ковулдык. 16 Клавда диен
бир кичиҗик аданың ык тарапына етенимизде,
гайыга эрк этмеги зордан башардык. 17 Гайыгы
ёкары чекип, гәмини дашындан танап билен берк
багладылар-да, Сиртиң дашлы сайларына
дүшмекден горкуп, елкени индердилер. Шейдип,
елиң угруна ковулдык. 18 Гайдан яңа агыр хорлук
чекенимиз үчин, эртеси гүн гәмиден йүк зыңмага
башладылар. 19 Үчүнҗи гүн гәминиң шайларыны-да
өз эллери билен зыңдылар. 20 Энчеме гүнләп Гүн,
йылдыз гөрүнмәнсоң, гүйчли тупан совулмансоң,
иң соңунда гутулма умыдымызы бүтинлей
йитирдик. 21 Көп вагтлап нахарсыз галнансоң,
Павлус гәмидәкилериң ортасында дуруп, шейле
дийди: «Эй адамлар! Мениң айданларыма гулак
асып, Гиритден айрылман, бу азапдыр зыяны
чекмели дәлдик. 22 Йөне сизе айдярын, аркайын
болуң, чүнки сизиң араңызда хеләк болҗак адам
ёк, диңе гәми даргаҗак. 23 Себәби Өзүниңки болуп,

Өзүне гуллук эдйән Худайымың бир перишдеси
өтен агшам янымда дуруп: 24 „Горкма, Павлус. Сен
кайсарың өңүнде дурмалысың. Худай сениң билен
барянларың барыны, ине, саңа багышлады" дийди.
25 Шонуң үчин, адамлар, аркайын болуң, өзүме
айдылышы ялы болҗакдыгына мениң Худая
ынамым бар. 26 Йөне биз бир ада дүшмелидирис».

Гәми батяр

27 Он дөрдүнҗи гиҗе геленде, биз Адриатик
деңзинде хер яна ковлуп йөркәк, ярыгиҗе
төверeклери деңизчилер гуры ериң
якынлашяндыгыны чакладылар. 28 Чуңлугы
өлчәнлеринде, йигрими гулач чыкды; бираз
илерләнлеринден соң, ене өлчәнлеринде, он бәш
гулач чыкды. 29 Гаялыга дүшмекден горкуп, арка
тарапдан дөрт лабыр атдылар-да, гүндиз болсун
дийип дога этдилер. 30 Деңизчилер гәмиден гачҗак
болуп, өң тарапдан лабыр атмак баханасы билен,
гайыгы деңзе индеренлеринде, 31 Павлус йүзбашы
билен эсгерлере: «Булар гәмиде галмасалар, сиз
гутулып билмерсиңиз» дийди. 32 Шейлеликде,
эсгерлер гайыгың танапларыны кесип, оны ашак
гачырдылар. 33 Даң саз берип барярка, Павлус
нахарланмаклары үчин, хеммелере ялбарып,
шейле дийди: «Хич зат иймән, гарашып, нахарсыз
галаныңыза шу гүн он дөрт гүн болды. 34 Мунуң
үчин, хайыш эдйәрин, нахарланың. Бу сизиң
гутулмагыңыз үчиндир, чүнки хич бириңизиң
башыңыздан бир түй-де кемелмез». 35 Ол муны
айдып, элине чөрек алды, хеммәниң өңүнде Худая
шүкүр этди-де, бөлүп иймәге башлады.
36 Шейлеликде, хеммелер аркайынлашып,
нахарландылар. 37 Гәмиде бизиң җемимиз ики йүз
етмиш алты адамды. 38 Нахардан доянларындан
соң, бугдайы деңзе дөкүп, гәмини еңлетдилер.
39 Гүн доганда, ол ери танамадылар; онсоң кенары
чәгелик бир айлаг гөрүп, башартса, гәмини шол
ере сүрмели диен карара гелдилер. 40 Лабырлары
кесип, деңзе гойберен батларына, рулуң
танапларыны чөздүлер-де, өңдәки елкени еле
галдырып, гөни кенара уградылар. 41 Онсоң бир
бурна дүшүп, гәмини сая чыкардылар. Гәминиң
башы батып, гымылдысыз галды, арка тарапы
болса гомларың зоруна даргап башлады.
42 Туссагларың хич бири йүзүп гачмаз ялы, эсгерлер
олары өлдүрмегиң ниетиндедилер. 43 Эмма
йүзбашы Павлусы халас этмек исләп, олары
ниетлеринден дәндирди. Онсоң йүзүп билйәнлер
гәмиден өзлерини өңүрти зыңсынлар, 44 галанлары
хем кәси тагталар, кәси-де гәминиң дөвүклери
билен гуры ере чыксынлар дийип буйрук берди.
Шейлеликде, әхлиси гуры ере чыкып гутулдылар.

Малтада

28 Халас боланымыздан соң, аданың адының
Малтадыгыны билдик. 2 Ерли халк бизе
адатдан дашары ынсанперверлик гөркезди; ягыш
ягып, совук болансоң, от якып, хеммәмизи мыхман
алдылар. 3 Павлус бир үйшмек чөплеме чөпләп,
одуң үстүне гоянда, бир зәхерли йылан одуң
ховрундан гачып, онуң элине япышды. 4 Ерли халк
онуң элинден йыланың салланып дуршуны
гөренде: «Хер ничик-де болса, бу адам ганхордыр.
Деңизден гутулан хем болса, Адалат таңрысы оны
яшатмады» дийишдилер. 5 Йөне Павлус элини
силкип, йыланы одуң ичине зыңды, хич бир зыян
хем гөрмеди. 6 Олар онуң чишмегине я-да бирден
өлүп йыкылмагына гарашдылар. Көп гарашып, оңа
зелелли хич задың болманыны гөренлеринде,
пикирлерини үйтгедип: «Ол бир таңры!»
дийишдилер. 7 Ол ериң голайында аданың Публиус
атлы башлыгының эмләги барды. Ол бизи мыхман
алып, үч гүн хеззет-хормат этди. 8 Шол вагт
Публиусың атасыны ысытма, ганлы ичгечме тутуп
ятырды. Павлус онуң янына барып, дога этди-де,
эллерини онуң үстүне гоюп, оны сагалтды. 9 Бу
вакадан соң, ададакы бейлеки сыркавлар-да гелип
шыпа тапдылар. 10 Булар хем бизи көп сылаглар
билен хорматладылар, ёла дүшүп баряркак, герек-
яракларымызы гәмә йүкледилер.

Риме гелиш

11 Биз үч айдан соң, Исгендерияның шол адада
гышлан Экизлер белгили гәмиси билен ёла дүшдүк.
12 Сиракуса барып, үч гүн галдык. 13 Ол ерден
айланып, Региума гелип етдик. Бир гүнден соң,
гүнорта ели тураны үчин, икинҗи гүни Путеола
гелдик. 14 Ол ерде бирнәче доганы тапдык. Олар
бизден еди гүнләп янларында галмагымызы
хайыш этдилер. Шейлелик билен, Риме гелдик.
15 Римдәки доганлар бизден хабарлы
боланларында, ол ерден Аппиус Форумына ве Үч
Мыхманхана ченли бизи гаршыламага гелдилер.
Павлус олары гөренде, Худая шүкүр этди,
гайратланды. 16 Риме баранымызда, йүзбашы
туссаглары серкердә табшырды, Павлуса болса
өзүне гөзегчилик эдйән эсгер билен бирликде,
өзбашдак галмага ругсат этдилер.

Павлус Римде вагыз эдйәр

17 Үч гүнден соң Павлус ехудыларың улуларыны
чагырды. Үйшенлеринде, олара шейле дийди: «Эй
доганлар! Мен халкың гаршысына, ата-баба
адатларының гаршысына хич зат этмесем хем,
туссаг эдилип, Иерусалимден римлилериң элине

берилдим. 18 Олар мени сорага чекенлеринден соң,
бошатҗак болдулар, чүнки мени өлдүрмәге хич
бир эсас ёкды. 19 Эмма ехудылар гаршы
чыканларында, мен кайсара арз этмәге меҗбур
болдум, йөне өз миллетимден нәгилелигим ёк.
20 Мен сизи шу бабатда гөрүшмек, геплешмек үчин
чагырдым, себәби мен Ысрайылың умыды үчин бу
зынҗыр билен баглы». 21 Олар-да оңа дийдилер:
«Бизе сен хакда Яхудадан не хатлар говушды, не-де
доганлардан бири гелип, сен хакда хабар берди я-
да эрбет зат айтды. 22 Йөне сениң нәхили
дүшүнҗелериң бардыгыны өзүңден эшидесимиз
гелйәр, чүнки хер ерде бу мезхебиң
яманланяндыгы бизе мәлим».

23 Шейлеликде, бир гүни белләп, көп адамлар
онуң янына, болян ерине гелдилер. Ол хем
Худайың Патышалыгына гүвә гечмек билен, олара
хакыкаты дүшүндирди. Ир эртирден гич агшама
ченли Мусаның кануны, пыгамберлер язгысына
салгыланып, олары Иса ынандырмага чалышды.
24 Айдылан затлара кәбири ынанды, кәбири
ынанмады. 25 Олар өзара ылалашман, Павлус бу
соңкы сөзи айдандан соң гитдилер: «Мукаддес Рух
Ишая пыгамбер аркалы аталарымыза † гүррүң
берип, говы айдыпдыр: 26 Бар, бу халка айт:
Эшидйән гулаклар билен эшидип, дүшүнмерсиңиз;
Гөрйән гөзлер билен гөрүп, селҗермерсиңиз;
27 Чүнки бу халкың йүреги гатады, гулаклары
агралды, гөзлерини-де юмдулар. Бейле болмаса,
гөзлери билен гөрүп, гулаклары билен эшидип,
йүреклери билен дүшүнип, Маңа тарап
өврүлердилер, Мен-де олара шыпа берердим".
28 Шейлеликде, Худайың бу гутулышының ехуды
дәллере иберилендигини инди билиң, олар
диңләр». 29 Павлус муны айдандан соң, ехудылар өз
араларында көп җеделлешип гитдилер.
30 Шейлеликде, Павлус тутуш ики йыллап өз
кирейине тутан җайында болуп, янына геленлериң
барыны кабул этди. 31 Худайың Патышалыгыны
вагыз эдип, Реб Иса Месихе дегишли затлары
бүтин гайратлылык билен бөкденчсиз өвретди.

† *Аталарымыза – иң гадымы голязмаларда: «аталарыңыза».*

Римлилер

Саламлар

1 Иса Месихиң гулы, ресуллыга чагырылып,
Худайың Хош Хабарына сайланан мен
Павлусдан салам! 2 Худайың пыгамберлери аркалы
Мукаддес Язгыларда өңден вада эден ол Хош
Хабары 3 Тен боюнча Давудың тохумындан болуп,
4 мукаддеслик рухы боюнча өлүмден дирелмеги
аркалы Худайың Оглудыгы гудрат билен субут
болан Өз Оглы, Реббимиз Иса Месих хакдадыр.
5 Биз Онуң адының хатырасына бүтин миллетлерде
имана табынлык оярмак үчин Ол аркалы мерхемет
ве ресуллык алдык. 6 Сиз хем Иса Месих
тарапындан чагырыланлар хөкмүнде шол
миллетлер арасындасыңыз. 7 Худайың Римдәки
әхли эй гөрйәнлери ве мукаддеслиге чагырылан
сизе Атамыз Худай ве Реб Иса Месих мерхемет
этсин, парахатлык берсин.

Павлус Римдәкилери күйсейәр

8 Илки билен, иманыңызың бүтин дүнйәде ыглан
эдилйәнлиги себәпли, барыңыз үчин Иса Месих
аркалы Худайыма шүкүр эдйәрин. 9 Чүнки Худайың
ислеги билен ахырсоңы инди хошбагтлык тапып,
бир тәр билен сизе гелмезмикәм дийип ялбарып,
10 элмыдам догаларымда сизи бирсыхлы
ятлаяныма Оглуның Хош Хабарында рухум билен
гуллугыны эдйән Худайым гүвәмдир. 11 Чүнки мен,
беркитҗек бир рухы сылага етирмек үчин, сизи
гөрмеги гаты күйсейәрин. 12 Ислегим өзүм
араңыздакам сизде ве менде, бири-биримизде
болан иман аркалы билеликде теселли
тапмагымыздыр. 13 Эй доганлар, мен бейлеки
миллетлер арасында болшы ялы, сизиң араңызда-
да хасылым болсун дийип, яныңыза гелмеги телим
гезек йүрегиме дүвенимиң, йөне шу вагта ченли
пәсгелчилиге габат геленимиң сизе нәмәлим болуп
галмагыны ислемейәрин. 14 Мен греклере хем
варварлара, акылдарлара хем наданлара
борчлудырын. 15 Шейлеликде, элимден гелени
аяман, сиз Римдәкилере-де Хош Хабары вагыз
этмәге тайын. 16 Чүнки мен Хош Хабара
утанмаярын, себәби ол хер бир иман эдене, илки
билен ехудылара ве соңра греклере Худайың
гутулма гүйҗүдир. 17 Чүнки: «Догры адам иман
билен яшар» † дийип язылышы ялы, Хош Хабарда
Худайың догрулыгы имандан имана аян боляр.
18 Себәби Худайың хакыкаты нәдогрулыкда саклаян
адамларың бүтин худайсызлык ве нәдогрулыгына
эдйән гахар-газабы Гөкден аян боляндыр.

Худайың гахар-газабы

19 Чүнки Худай хакдакы мәлим затлар олара
беллидир, муны Худай олара белли эдендир.
20 Чүнки олар өтүнчсиз болар ялы, Онуң гөзе
гөрүнмейән затлары, ягны эбеди гудраты,
Худайлыгы дүнйә дөредиленден бәри ярадылан
затлар билен дүшүнилйәр, гөрүлйәр. 21 Йөне олар
Худайы танасалар-да, Оны Худай хөкмүнде
шөхратландырман, Оңа шүкүр этмән, өз
дүшүнҗелеринде батыл болдулар, пәхимсиз
йүреклери гараңкылыкда галды. 22 Өзлерини
акылдар сайып, акмак болдулар. 23 Паны дәл
Худайың шөхратыны паны адамың, гушларың,
дөрт аяклыларың ве сүйрениҗи хайванларың
суратына меңзеш затлара өврүдилер. 24 Шонуң
үчин, тенлери өз араларында бетнам болсун
дийип, Худай олары йүреклериниң харам кейпи
ичинде пислиге табшырды. 25 Олар Худайың
хакыкатыны галплыга чалшып, ярадылана
Ярадандан зыяда хормат хем гуллук этдилер. Ол
болса бакы мүбәрекдир. Омын. 26 Шу себәпден
Худай олары веҗера хыҗувлара табшырды, чүнки
оларың аяллары хем тениң тебигы уланылышыны
тебигы дәл уланыша өврүдилер. 27 Шонуң ялы-да,
эркеклери аялың тебигы уланылышыны терк эдип,
хыҗувларында бири-бирлери билен
гызыкландылар. Эркеклер эркеклер билен
рысвалык эдип, өз азгынчылыкларына лайык
хакларыны хем алдылар. 28 Оларың өз
пайхасларында Худайы танамак ислемейиши ялы,
Худай хем олары ерликсиз ишлери этмеклери үчин
ярамаз пикирде ташлады. 29 Олар бүтин
нәдогрулык, зына, эрбетлик, бетнебислик, яманлык
билен долы болуп, ичигарачылык, адам өлдүрмек,
җедел, мекирлик, бетхәсиетликден долы, 30 гепчи,
төхметчи, Худайы йигренйән, текепбир, өвүнҗең,
эрбет затлары ойлап тапыҗы, ата-энә этагатсыз,

† *Догры адам иман билен яшар – я-да: «Иман билен акланан адам яшар».*

31 пәхимсиз, вепасыз, тебигы сөйгүсиз ве
рехимсиздир. 32 Олар Худайың бейле ишлери
эдйәнлер өлүме мынасыпдыр диен адыл хөкүмини
билселер-де, бу ишлери диңе бир этмек билен
чәкленмән, эйсем, олары эдйәнлери-де халаярлар.

Худайың адыл хөкүми

2 Шонуң үчин, эй, хөкүм эдйән адам, сен
өтүнчсизсиң, чүнки башга бирини хөкүм эдйән
задыңда өзүңе иш кесйәнсиң, чүнки, эй, хөкүм
эдйән, сен шол затларың өзүни эдйәнсиң. 2 Биз
болсак Худайың хөкүминиң бейле затлары
эдйәнлер барада хакыкат эсасындадыгыны
билйәрис. 3 Эй, бейле ишлери эденлери хөкүм
эдип-де, өзи бу ишлери эдйән адам, сен Худайың
хөкүминден гачып сыпарын өйдйәрсиңми? 4 Я-да
Худайың ягшылыгының өзүңи тоба элтйәнини
билмән, Онуң ягшылыгының, сабрының,
чыдамының байлыгыны әсгермезлик эдйәрсиңми?
5 Сен кечҗаллыгыңа, тоба гелмез йүрегиңе гөрә,
газап гүни үчин Худайың адыл хөкүминиң аян
болҗак гүни үчин, өзүңе газап йыгнаярсың. 6 Худай
хер кишә өз эден ишине гөрә хак берер: 7 ягшы
ишде чыдамлылык гөркезип, шөхрат, хормат ве
чүйремезлиги агтарянлара эбеди яшайыш;
8 игенҗең, хакыката боюн болман, нәдогрулыга
боюн боланлара болса газап хем гахар, 9 илки
билен ехудылара, соңра греклере, яманлык эден
хер адама мушакгат ве гайгы; 10 ягшылык эден
адама хем, илки билен ехудылара, соңра греклере
шөхрат, хормат ве парахатлык берер. 11 Себәби
Худайың йүз гөрмеси ёкдур. 12 Мукаддес Кануны
болман гүнә эденлер биканун хем хеләк болар.
Канун астында гүнә эденлер канун боюнча хөкүм
эдилер. 13 Чүнки Худайың хузурында акланҗаклар
кануны диңлейәнлер дәл-де, кануны берҗай
эдйәнлердир. 14 Себәби кануны ёк миллетлер
хәсиетлерине гөрә канунa лайык ишлери берҗай
эдйән болса, онда бу кануны ёкларың өзи бир
канундыр. 15 Ынсаплары олар билен бирликде гүвә
гечмек, пикирлери өз араларында олары кә
айыплап, кә-де ювмарламак билен, канунa лайык
ишлериң оларың йүрегинде язылгыдыгыны
гөркезйәндир. 16 Мениң Хош Хабарыма гөрә,
Худайың Иса Месих аркалы адамларың яшырын
ишлериниң үстүнден хөкүм чыкарҗак гүнүнде шу
затлар болар.

Ехудылар ве Мукаддес Канун

17 Ине, сен ехуды адыны алып-да, канунa гуванян,
Худая буйсанян болсаң, 18 канундан тәлим алмак
билен, Онуң ислегини билип, иң ягшы затлары
сайгарян болсаң, 19 канунда билим ве хакыкатың
эсасына ээ болуп, көрлериң ёл гөркезйәни,
түмлүкдәкилериң ышыгы, 20 наданларың
тербиечиси, яшы етмедиклериң
мугаллымыдыгыңа өз ынамың бар болса, 21 онда
башгасына тәлим берйән сен инди өзүңе тәлим
бермейәрсиңми? Огрулык этмели дәл дийип вагыз
эдйән сен огрулык эдйәрсиңми? 22 Зына этмели дәл
дийййән сен зына эдйәрсиңми? Бутлары йигренҗи
сайян сен ыбадатхананы ярярсыңмы? 23 Канунa
буйсанян сен канунa гаршы чыкмак билен, Худая
хорматсызлык эдйәрсиңми? 24 Чүнки язылышы ялы,
миллетлер арасында Худайың адына сиз зерарлы
дил етирилйәр. 25 Кануны берҗай этсең,
сүннетлилик пейдалыдыр, эгер-де канунa гаршы
чыксаң, онда сүннетлилигиң эййәм сүннетсизлиге
өврүлендир. 26 Шейле хем бир сүннетсиз канунын
адыл хөкүмлерини саклаян болса, онуң
сүннетсизлиги сүннетлилик хасапланмазмы? 27 Тен
боюнча сүннетсиз болса-да, кануны ерине етирйән
адам Язга ве сүннетлилиге ээ болуп, канунa гаршы
чыкян сени хөкүм этмезми? 28 Себәби дашы ехуды
энтек ехуды дәл, дашы, тени сүннетли хем энтек
сүннетли дәлдир, 29 диңе ичи ехуды ехудыдыр,
язгыда дәл-де, йүрегиң рухдакы сүннетлилиги
хакыкы сүннетлиликдир. Мунуң өвгүси адамлардан
дәл-де, Худайдандыр.

Худайың ынамдарлыгы

3 Шейлеликде, ехудының нәме артыкмачлыгы
бар? Сүннетлилигиң пейдасы нәме? 2 Әхли
бабатда көп. Чүнки Худайың сөзлери илки
ехудылара ынанылды. 3 Онда нәме? Кәбирлери
иман этмәнде, оларың имансызлыгы Худайың
ынамдарлыгыны ёк эдерми? 4 Асла этмез! Йөне:
«Сен Өз сөзлериңде догры чыкып, үстүңден хөкүм
чыкарыланда, еңер ялы» дийип язылышы кимин,
бүтин адамлар яланчы болса-да, Худай
догручылдыр. 5 Бизиң нәдогрулыгымыз Худайың
догрулыгыны гөркезйән болса, онда нәме диерис?
Адамларың пикир эдишине гөрә айдярын, газап
эдйән Худай адалатсызмыдыр? 6 Ёк! Бейле болса,
Худай дүнйәниң үстүнден нәхили хөкүм чыкарып
билер? 7 Себәби мениң яланым билен Худайың
хакыкаты Онуң шөхратыны артдырян болса, нәме
үчин ене мен гүнәли хөкмүнде хөкүм эдилйәрин?
8 Кәбирлериниң бизе төхмет атып, шейле
гүрлейшимизи айдышы ялы, нәме үчин: «Ягшылык
гелер ялы, яманлык эделиң» диймәли? Оларың
хөкүми догрудыр.

Догры адам ёк

9 Инди нәме? Бизиң артыкмачлыгымыз бармы?
Асла ёкдур, чүнки биз бары гүнә астындадыр

дийип, өң хем ехудылары, хем-де греклери гүнәкәр
этдик. 10 Хич догры адам ёк, бири-де ёк.
11 Дүшүнйән ёк, Худайы агтарян ёк. 12 Хеммеси
ёлдан чыкды, оларың әхлиси дерексиз болды.
Ягшылык эдйән ёк, бири-де ёк. 13 Оларың богазы
ачык габырдыр. Олар диллери билен алдаярлар,
додакларында гөмүлгениң зәхери бар. 14 Оларың
агзы гаргышдан, аҗылыкдан долудыр. 15 Оларың
аягы ган дөкмәге ёрга. 16 Оларың угран угры
вейранчылык билен зорлукдыр. 17 Олар
парахатлык ёлуны билмедилер, 18 гөзлериниң
өңүнде Худайдан горкма ёк» дийлип язылaндыр.
19 Йөне хер агыз багланып, бүтин дүнйә Худайың
хөкүмине сезевар болар ялы, Мукаддес Кануның
айдянларының барыны канун астындакылара
айдяндыгыны билйәрис. 20 Мунуң үчин, Онуң
хузурында хич ким канун ишлерини этмек билен
акланмаз, чүнки гүнәни билмек канун аркалы
дөрейәндир.

Иман аркалы акланма

21 Канун ве пыгамберлер тарапындан гүвә
гечилен Худайың догрулыгы, 22 ягны Иса Месихе
иман аркалы иман эденлериң әхлисине ве
әхлисиниң үстүнде болан Худайың догрулыгы шу
вагт канунсыз аян болды. 23 Чүнки хич бир парх ёк,
себәби бары гүнә эдип, Худайың шөхратындан
махрум болды. 24 Олар Иса Месихде болан гутулыш
аркалы Онуң мерхемети билен мугт акланар.
25 Худай Месихи ганына иман аркалы мерхемет
күрсүси эдип гойды. Ол муны озал Өз сабры
астында йүзе чыкан гүнәлериң өтүлмегине
дегишли адалатыны гөркезмек үчин, 26 Өзи адыл
болуп, Месихе иман эдени аклар ялы, Өзүниң
хәзирки заман адалатыны гөркезмек үчин этди.
27 Онда өвүнме ниреде? Ол дашарда. Хайсы канун
билен? Ишлериңки биленми? Ёк, иман кануны
билен. 28 Чүнки биз адам канун ишлеринден
үзңеликде, иман аркалы акланар дийип хасап
эдйәрис. 29 Эйсем, Худай диңе ехудыларың
Худайымы? Өзге миллетлериңки хем дәлми? Ол,
элбетде, оларың хем Худайы. 30 Себәби
сүннетлилери-де өз иманлары аркалы,
сүннетсизлери-де өз иманлары аркалы аклаҗак
Худай ялңыз Худайдыр. 31 Онда биз иман аркалы
кануны ятырярысмы? Ёк, оны беркарар эдйәрис.

Ыбрайымың иманы

4 Онда, тен боюнча атамыз болан Ыбрайым
нәме тапды диели? 2 Ыбрайым иш билен
акланан болса, онда онуң өвүнмәге хакы бар, йөне
Худайың өңүнде дәл. 3 Язгы нәме диййәр?
«Ыбрайым Худая иман этди, бу оңа догрулык
сайылды». 4 Буйругы берҗай эдене сылаг
мерхемете гөрә дәл, борҗа гөрә сайыляндыр.
5 Эмма буйругы берҗай этмән, худайсызы аклана
иман эдениң иманы оңа акланма сайыляндыр.
6 Давут хем Худайың ишине гараман аклан
адамының багтыярлыгындан гүррүң беренде
шейле дийййәр: 7 Канунсызлыклары
багышлананлар, гүнәлериниң үсти өртүленлер
нәхили багтлы! 8 Реббиң гүнәли саймаян адамы
нәхили багтлы!» 9 Бу багтлылык диңе сүннетлилере
дегишлими? Я сүннетсизлере-де дегишлими?
Чүнки биз иман Ыбрайыма догрулык сайылды
дийййәрис. 10 Эйле болса, хачан сайылды?
Сүннетлиликдеми я сүннетсизликде?
Сүннетлиликде дәл, ол сүннетсизликде акланды.
11 Ыбрайым сүннетсизликде иман эдйәнлериң
барының атасы болуп, олара догрулык сайылар
ялы, ол сүннетсизликдекә өзүнде болан иман
аркалы газанан догрулыгының мөхри хөкмүнде
сүннетлилик тагмасыны алды. 12 Ол диңе бир
сүннетли боланларың дәл, эйсем,
сүннетсизликдекә атамыз Ыбрайымда болан
иманың ызына эерйәнлериң хем сүннет атасыдыр.
13 Чүнки дүнйә мирасчысы болмак вадасы
Ыбрайыма, онуң неслине канун аркалы дәл, эйсем,
иман билен газанылан догрулык аркалы берилди.
14 Чүнки кануна даянянлар мирасчы болса, онда
иман бошап, вада ятырыляндыр. 15 Себәби канун
гахар гетирйәндир, кануның ёк еринде җенаят хем
ёкдур. 16 Шейлеликде, вада мерхемете гөрә болуп,
бүтин несил барада, диңе кануна даянан дәл,
эйсем, Ыбрайымың иманына эе болан барада-да
йөргүнли болмагы үчин имандандыр. 17 «Сени көп
миллетлериң атасы этдим» дийип язылышы ялы,
Ыбрайым өзүниң иман эден Худайының, өлә җан
берен, ёклары барлыга чагыран Худайының
өңүнде бизиң хеммәмизиң атамыздыр. 18 Ол
«Сениң неслиң шейле болар» дийип айдылышына
гөрә, умытсызлыкда умыт билен иман эдип, көп
миллетлериң атасы болды. 19 Ол иманында
говшаман, тас йүз яшында болса-да, бедени
өлүдир, Сараның ятгысы өлүдир өйтмеди.
20 Худайың вадасына имансызлык билен
шүбхеленмән, гайтам, Худайы шөхратландырып
иманда гүйҗеди. 21 Онуң берен вадасыны ерине
етирмеги башарянлыгына долы ынанды. 22 Шонуң
үчин хем иманы оңа догрулык сайылды.
23 Догрулык сайыландыгы диңе ол бабатда дәл,
24 эйсем Реббимиз Исаны Дирелдене иман эден ве
догры сайылҗаклар болан биз бабатда хем
язылaндыр. 25 Иса бизиң гүнә-тагсырымыз үчин
өлүме берлип, бизиң акланмагымыз үчин хем
дирелдилди.

Худай билен ярашык

5 Шейлеликде, иман билен акланандыгымыз үчин, Реббимиз Иса Месих аркалы Худай билен ярашыгымыз бардыр. 2 Биз ичинде дуран бу мерхеметимизе гирмеги-де Ол аркалы иман билен газандык. Худайың шөхратына шәрик болмак умыды билен магтанярыс. 3 Диңе мунуң билен хем дәл, эйсем, мушакгатлар билен-де магтанярыс, чүнки мушакгатың чыдамы, 4 чыдамың теҗрибәни, теҗрибәниң хем умыды эмеле гетирйәндигини билйәрис. 5 Умыт болса утандырмаз, чүнки Худайың сөйгүси бизе берлен Мукаддес Рух аркалы йүреклеримизе гуйландыр.

6 Хава, биз энтек гүйчсүзкәк, Месих белли вагтда худайсызлар угрунда өлди. 7 Бир догры адам угрунда бириниң өлмеги мүшгүлдир, йөне бир оңат адам угрунда, белки, бири өлмәге йүрек эдер. 8 Худай бизе болан сөйгүсини, биз энтек гүнәкәркәк, Месихиң бизиң угрумызда өлмеги билен гөркезди. 9 Шейле, Онуң ганы билен шу вагт акланышымыз ялы, Ол аркалы газапдан гутулҗагымыз хем хас анықдыр. 10 Себәби душманкак, Оглуның өлүми аркалы Худай билен ярашан болсак, ярашык эденимизден соң, Онуң өмри билен гутулҗагымыз хас анықдыр. 11 Диңе бу хем дәл, Реббимиз Иса Месих аркалы Худай билен-де магтанярыс. Биз ярашыгы Месих аркалы алдык.

Өлүм ве яшайыш

12 Шейлеликде, бир адам аркалы гүнәниң ве гүнә аркалы өлүмиң пейда болшы ялы, өлүм хем әхли адамлара гечди, чүнки оларың хеммеси гүнә этди. 13 Канун берилмезден өң хем дүнйәде гүнә барды, йөне канун болмаса, гүнә хасаба алынмаз. 14 Эмма Адаматадан Муса ченли Гелҗегиң нусгасы Адаматаның җенаятына меңзеш гүнә этмедиклериң хем үстүнден өлүм хөкүм сүрди. 15 Йөне мерхемет сылагы тагсыр ялы дәлдир. Себәби бириниң тагсыры аркалы көп адамлар өлен болса, онда Худайың мерхемети ве бир Адам, ягны Иса Месих аркалы болан мерхеметдәки сылаг көплер үчин хас-да артандыр. 16 Сылаг бир адамың газанан гүнәсиниң нетиҗеси ялы дәлдир. Себәби бир гүнәден болан хөкүм иш кесмек, йөне көп гүнәден болан мерхемет сылагы акланмак үчин берилйәндир. 17 Чүнки бириниң гүнәси билен өлүм бири аркалы хөкүм сүрен болса, онда, мерхемет ве акланма сылагының боллугыны аланлар хем Бири, ягны Иса Месих аркалы яшайышда хас бетер хөкүм сүрер. 18 Бир гүнә аркалы бүтин адамлара иш кесилиши ялы, бир догрулык аркалы-да бүтин ынсанлара яшайыш үчин акланма гелди. 19 Себәби бир адамың боюн болмазлыгы үчин көплериң гүнәкәр орнунда отурдылышы ялы, Бириниң боюн болмагы билен-де көп адамлар догры орнунда отурдылар. 20 Канун гүнәниң көпелмеги үчин ара гирди. 21 Эмма гүнәниң өлүмде хөкүм сүрши ялы, мерхемет хем Реббимиз Иса Месих аркалы эбеди яшайыш үчин догрулык билен хөкүм сүрсүн дийип, гүнәниң көпелен еринде мерхемет хас-да артды.

6 Инди нәме диелиң? Мерхемет көпелсин дийип, гүнәде галалыңмы? 2 Ёк! Гүнә этмеклиге өлен биз инди онда гайтадан нәхили яшарыс? 3 Я-да Месих Иса чокундырыланларымызың барының Онуң өлүмине чокундырыландыгыны билмейәрсиңизми? 4 Атаның шөхраты аркалы Месихиң өлүмден дирелиши кимин, биз хем тәзеленен яшайышда гезер ялы, чокунма аркалы Онуң билен биле өлүме гөмлендирис. 5 Онуң өлүмине меңзешликде Онуң билен бирлешен болсак, дирелмегине меңзешликде-де бирлешерис. 6 Чүнки гүнә җеседи ёгалып, биз мундан бейләк гүнә гуллук этмез ялы, көне адамымызың Онуң билен бирликде хача чүйлененeндигини билйәрис. 7 Чүнки ким өлен болса, ол гүнәден акланандыр. 8 Биз Месих билен өлен болсак, онда Онуң билен яшаҗагымыза хем ынанярыс. 9 Себәби биз Месихиң дирелендигини, инди өлмеҗекдигини, инди өлүмиң Оңа агалык этмеҗекдигини билйәрис. 10 Чүнки Ол өлен өлүмини гүнә үчин бир гезек өлди, йөне яшаян яшайшыны Худай үчин яшаяндыр. 11 Шонуң ялы, сиз-де өзүңизи гүнә этмеклиге өли, йөне Реббимиз Месих Исада Худая дири сайың. 12 Хөвеслерине боюн болмазлыгыңыз үчин, өлүмли тениңизде гүнә хөкүм сүрмесин. 13 Сыналарыңызы нәдогрулык гуралы эдип, гүнә табшырман, эйсем, өлүмден дирелен хөкмүнде өзүңизи Худая табшырың, сыналарыңызы догрулык гуралы эдип, Худая табшырың. 14 Гүнә сизе агалык этмез. Чүнки сиз канун астында дәл, мерхемет астындасыңыз.

Яшайыш гуллары

15 Ене нәме? Канун астында болман, мерхемет астындадыгымыз үчин гүнә эделиңми? Ёк! 16 Боюн болмак үчин өзүңизи гул хөкмүнде киме табшырсаңыз, киме боюн болсаңыз онуң, өлүм үчин гүнәниң я догрулык үчин табынлыгың гулларыдыгыңызы билмейәрсиңизми? 17 Йөне Худая шүкүр, сиз гүнәниң гулларыкаңыз, табшырылан таглыматыңызың мазмунына йүрекден боюн болдуңыз. 18 Шейле, гүнәден азат эдилип, догрулык гуллары болдуңыз.

19 Тениңизиң әҗизлиги үчин, мен адамларың пикир эдишине гөрә геплейәрин. Чүнки

сыналарыңызы хапалыга, канунсызлык үчин
канунсызлыгың гуллугына табшырышыңыз ялы,
инди сыналарыңызы мукаддеслик үчин
догрулыгың гуллугына табшырың. 20 Сиз гүнәниң
гулларыкаңыз догрулыкдан азатдыңыз. 21 Хәзирки
утанян затларыңыздан шол вагт нәме хасылыңыз
барды? Чүнки ол затларың соңы өлүмдир. 22 Йөне
инди гүнәден дынып, Худайың гуллары болдуңыз,
мукаддеслик үчин хасылыңыз бар, мунуң соңы
болса эбеди яшайышдыр. 23 Себәби гүнәниң музды
өлүм, Худайың сылагы болса, Реббимиз Месих
Исада эбеди яшайышдыр.

Канундан азат

7 Эй доганлар, (кануны билйәнлере гүррүң
берйәрин) сиз адам дирикә канунyң оңа
агалык эдйәнини билмейәрсиңизми? 2 Әрли аял
дири әрине канун аркалы баглыдыр, әри өлсе
велин, ника канунындан бошаяр. 3 Шоңа гөрә-де,
аял әри дирикә башга әре барса, оңа зынахор
дийлер, йөне әри өлсе, ол канундан азатдыр, башга
әре барса хем зынахор дәлдир. 4 Эй доганлар, сиз
хем шонуң ялы башга Бириниңки, ягны
Дирелениңки болмак үчин, Худая хасыл гетирер
ялы, Месихиң бедени аркалы кануна өлдүңиз.
5 Себәби биз тениң хөкүми астындакак, канун
аркалы оярылан гүнә хөвеслери өлүм хасылыны
гетирмек үчин, сыналарымызда ишлейәрди.
6 Эмма инди, язгы көнелигинде дәл, рухуң
тәзелигинде гуллук эдер ялы, тутуланымыза
өленимиз үчин, канундан бошадыландырыс.

Гүнә билен сөвеш

7 Инди нәме диелиң? Канун гүнәмидир? Ёк! Йөне
канун ара дүшмедик болса, гүнәни танамаздым,
канун: «Ачгөз болма» диймедик болса, ачгөзлүкден
хем хич зат билмездим. 8 Эмма гүнә бу буйрук
аркалы бахана тапып, ичимде хер хили ачгөзлүги
дөретди, чүнки гүнә канундан үзңеликде өлүдир.
9 Мен бир вагтлар канундан үзңеликде диридим,
йөне буйрук геленде, гүнә җанланды. 10 Мен хем
өлдүм. Шейлеликде, яшайыш үчин берлен
буйругың өзи маңа өлүм үчин болуп чыкды.
11 Себәби гүнә буйрук аркалы бахана тапып, мени
алдава салды, ол аркалы өлдүрди. 12 Шоңа гөрә-де,
канун мукаддес, буйрук хем мукаддес, адалатлы ве
оңатдыр. 13 Шейлеликде, оңат болан зат маңа өлүм
болдумы? Ёк! Йөне гүнә буйрук аркалы ченденаша
гүнәли болар ялы, гүнә – гүнә болуп гөрүнсин
дийип, оңат зат аркалы маңа өлүм хасыл этди.
14 Канунyң рухудыгыны билйәрис, йөне мен тене
дегишли болуп, гүнәниң гулы хөкмүнде
сатыландырын. 15 Себәби мен нәме эдйәними
билмейәрин, ягны ислән задымы этмән, йигренен
задымы эдйәрин. 16 Эгер-де ислемейән задымы
эдйән болсам, онда канунyң оңатдыгыны
тассыклаяндырын. 17 Йөне оны эдйән инди мен
дәл-де, мениң ичимде месген тутан гүнәдир.
18 Чүнки менде, ягны тенимде ягшы задың месген
тутмандыгыны билйәрин, себәби менде говулык
ислеги бар, йөне говы зады этмеги башармаярын.
19 Чүнки ислейән ягшы ишими эдемок-да,
ислемейән эрбет ишими эдйәрин. 20 Мен
ислемейәними эдйән болсам, онда оны эдйән инди
мен дәл-де, мениң ичимде месген тутан гүнәдир.
21 Шейлеликде, мен бу кануны тапярын, ягшылык
этҗек боламда, менде эрбетлик хәзир боляр.
22 Худайың канунындан ички тебигатыма гөрә
леззет тапмаярын. 23 Өз сыналарымда башга бир
кануны гөрйәрин. Ол пикиримиң кабул эден
канунына гаршы сөвешип, мени сыналарымдакы
гүнә канунына есир эдйәр.
24 Не бичәре адам мен! Бу өлүм тенинден мени
ким халас эдер? 25 Реббимиз Иса Месих аркалы
Худая шүкүр эдйәрин. Мен инди пикир билен
Худайың канунына, йөне тен билен гүнә канунына
гуллук эдйәрин.

Яшайыш берйән Рух

8 Шейлелик билен, Месих Исада боланлара, тен
билен дәл-де, Рух билен гезйәнлере хәзир хич
хили иш кесме ёкдур. 2 Чүнки Месих Исадакы
яшайыш Рухуның кануны мени гүнә хем өлүм
канунындан азат эдендир. 3 Чүнки тениң
гүйчсүзлиги зерарлы, кануна мүмкин болмадык
зады Худай этди. 4 Ол канунyң талап эдйән
догрулыгы тене гөрә дәл, Руха гөрә гезйән бизде
ерине етер ялы, Өз Оглуны гүнә тени
меңзешлигинде гүнә үчин ёллап, тенде гүнә иш
кесди. 5 Чүнки тене гөрә боланлар тене дегишли
ишлере, Руха гөрә боланлар хем Руха дегишли
ишлере пикир эдйәндир. 6 Чүнки тене даянян
пикир өлүм, Руха даянян пикир яшайышдыр,
парахатлыкдыр. 7 Себәби тене даянян пикир Худая
душманчылыкдыр, Худайың канунына табын болян
дәлдир, муны башарян хем дәлдир. 8 Шонуң үчин
тениң хөкүми астындакылар Худайың гөвнүнден
турмагы башармаз. 9 Худайың Рухы сизде месген
тутан болса, онда сиз тенде дәл, Рухдасыңыз.
Кимде Месихиң Рухы ёк болса, ол Онуңкы дәлдир.
10 Месих сизде болса, онда тен гүнә үчин өли, рух
хем акланма үчин диридир. 11 Исаны Дирелдениң
Рухы сизде месген тутян болса, онда Месихи
өлүмден Дирелден сизде месген тутан Рухы үчин
өлүмли бедениңизе-де яшайыш берер. 12 Эй
доганлар, биз борчлудырыс, йөне тене гөрә

яшамак үчин тене борчлы дәлдирис. 13 Тене гөрә
яшасаңыз, өлерсиңиз, йөне беден ишлерини Рух
билен өлдүрсеңиз, яшарсыңыз. 14 Чүнки Худайың
Рухы аркалы идекленйәнлериң бары Худайың
оглудыр. 15 Чүнки сиз ене-де горкы үчин гуллук
рухуны дәл-де, огуллык рухуны алансыңыз. Биз
шол рух билен: «Абба, Ата» дийип сесленйәрис.
16 Бизиң Худайың перзендидигимизе шол рухуң өзи
рухумыз билен гүвә гечйәр. 17 Перзент болан
болсак, онда хем мирасчыдырыс – Худайың
мирасчылары, Месихиң хем мирасдашларыдырыс.
Иса билен биле гөрги гөрйән болсак, биле
шөхратланмагымыз үчиндир.

Гелҗекки шөхрат

18 Мениң пикиримче, шу вагткы гөргүлер бизе
аян болҗак гелҗекки шөхрат билен деңешдирер
ялы дәл. 19 Чүнки ярадылыш Худайың огулларының
аян болмагына күйсег билен гарашяр. 20 Себәби
ярадылыш өз ислеги билен дәл-де, оны табын
Этдирениң ислеги билен пучлуга табын болды.
21 Мунда ярадылышың өзи хем чүйреме
гуллугындан азат эдилип, Худайың
перзентлериниң шөхратлы азатлыгына говшар
диен умыт барды. 22 Чүнки биз бүтин ярадылышың
шу вагта ченли бирликде ах чекип, бирликде
бургусының тутуп ятаныны билйәрис. 23 Диңе бир
ярадылыш хем дәл, эйсем, Рухуң илкинҗи
мивесини алан бизиң өзүмиз хем огуллыга
алынмагымыза, ягны тенимизиң халас болмагына
гарашып, ичимизден ах чекйәрис. 24 Чүнки биз бу
умыт билен халас боландырыс. Йөне гөрүнйән
умыт умыт дәлдир, гөрйән задына ким умыт
баглар? 25 Йөне гөрмедик задымыза умыт багласак,
шонда сабырлы гарашарыс. 26 Рух хем
эҗизлигимизде бизе көмек берер, чүнки биз
нәхили дога этмелидигимизи билмейәрис, йөне
Рухуң Өзи айдып болмаз иңңилдилер билен бизиң
үчин төвелла эдер. 27 Эмма йүреклери Дерңейән
Рухуң пикириниң нәмедигини билйәндир, чүнки
Рух мукаддеслер үчин Худайың ислегине гөрә
төвелла эдйәндир.
28 Биз әхли затларың Худайы сөййәнлериң, Онуң
максадына гөрә чагырыланларың бәхбиди үчин
бирликде ишлейәндигини билйәрис. 29 Себәби көп
доганларың арасында Өз Оглуның илкинҗи доглан
болмагы үчин, Худай өңден танаян адамларыны
Оглуның кешбине дөнмек үчин өңден белләп
гойды. 30 Ол өңден белләнлерини-де чагырды,
чагыранларыны-да аклады, акланларыны-да
шөхратландырды.

Еңенлерден үстүн

31 Ери, муңа нәме диерсиң? Худай бизлик болса,
онда ким бизе гаршы? 32 Өз Оглуны гайгырман,
бизиң хеммәмиз үчин өлүме берен Худай Онуң
билен биле бизе бар зады нәхили багышламаз?
33 Худайың сайланларыны ким айыплар? Олары
аклаян Худайдыр. 34 Ким иш кесер? Бизиң үчин
төвелла эдйән өлен, ондан хем бетер дирелип,
Худайың сагында отуран Месих Исадыр. 35 Месихиң
сөйгүсинден бизи ким айрар? Мушакгатмы,
гайгымы, азармы, ачлыкмы, ялаңачлыкмы, ховпмы
я гылычмы? 36 «Сениң угруңда бизи хер гүн
өлдүрйәрлер, бизи гоюн хасаплаярлар» дийип
язылыпдыр. 37 Эмма биз өзүмизи Сөййән аркалы
буларың барыны еңенлерден үстүндирис.
38 Себәби, мен не өлүмиң, не-де яшайшың, не
перишделериң, не хөкүмдарларың, не-де
гудратларың, не шу вагтың, не-де гелҗегиң, 39 не
белентлигиң, не-де чуңлугың не-де башга
махлугың Реббимиз Месих Исада болан Худай
сөйгүсинден бизи айырмагы башармаҗакдыгына
ынанярын.

Худайың сайланлары

9 Мен Месихде хакыкаты айдярын, ялан
сөзләмок. Ынсабым хем айдянларыма
Мукаддес Рухда гүвә гечйәр. 2 Мениң улы гайгым,
йүрегимде дынгысыз агырым бар. 3 Мен
доганларым, тен боюнча гарындашларым болан
ысрайыллылар үчин гаргыша галып, Месихден
айра дүшмәге разы болардым. 4 Огуллык, шөхрат,
әхтлер ве кануның берилмеси, хакыкы ыбадат ве
вадалар оларыңкыдыр. 5 Аталар хем оларыңкы,
Месих хем тен боюнча олардандыр. Ол барчаның
бакы мүбәрек Худайыдыр. Омын. 6 Эмма бу
Худайың сөзи ялана чыкды диймек дәлдир. Себәби
Ысрайылдан боланларың бары ысрайыллы дәлдир.
7 Ыбрайымың неслинден болсалар-да, хеммеси
онуң перзенди дәлдир, йөне: «Сениң неслиң
Ысхакда довам эдер» дийилендир. 8 Ягны тен
боюнча Ыбрайымың перзенди боланлар Худайың
перзенди дәл, эйсем, вада аркалы перзент
боланлар несил дийип хасапланяндыр. 9 Берлен
вада болса: «Белленен вагтда гелерин, Сараның
бир оглы болар» диен сөздүр. 10 Диңе бу хем дәл,
эйсем, Ребека-да бир эркекден, атамыз Ысхакдан
гөврели боланда, 11 хатда огланлар энтек
догулманкалар, ягшылык я яманлык этмәнкәлер,
Худайың максады ишлерден дәл-де, эйсем,
Чагырандан болуп, сайлава гөрә дурар ялы,
12 Ребека: «Улусы кичисине гуллук эдер» дийилди.
13 Шонуң ялы-да: «Якубы сөйдүм, Ысувы

йигрендим» дийип язылгыдыр. 14 Инди нәме
диелиң? Эйсем Худайың янында адалатсызлык
бармы? Ёкдур! 15 Чүнки Ол Муса: «Мерхемет
эдениме мерхемет эдерин, рехим эдениме рехим
эдерин» дийййәр. 16 Шейлелик билен, сайланма
адамың ислегине я тагалласына дәл-де, Худайың
мерхеметине баглыдыр.

17 Худай Мукаддес Язгыда фыръовна шейле
дийййәр: «Мен гудратымы сенде гөркезип, адым
бүтин ер йүзүнде ыглан эдилсин дийип, сени
галдырдым». 18 Шейлеликде, Худай исләнине
мерхемет эдйәндир, исләниниң йүрегини
гаталдяндыр. 19 Сен маңа: «Ене нәме үчин язгаряр?
Ким Онуң ислегине гаршы дуруп билер?» диерсиң.
20 Ери, эй адам, Худая терс җогап гайтарар ялы, сен
ким болупсың? Шекил берлен бир зат шекил
берене: «Мени нәме үчин бейле ясадың» диерми?
21 Я күйзегәриң шол бир үйшмек тоюндан бир габы
хорматлылык ве бейлекисини хорматсызлык үчин
ясамага ыгтыяры ёкмы? 22 Худай газабыны
гөркезмек, Өз гудратыны билдирмек исләп,
heләкчилик үчин тайярланып, газаба сезевар
боланлара улы сабыр-такат билен дөз гелен болса
нәме? 23 Ол муны Өз шөхратының байлыгыны
Өзүниң өңден шөхрат үчин тайярлап, мерхемет
эденлерине билдирҗек болуп эден болса нәме?
24 Худайың диңе еходылардан дәл-де, өзге
миллетлерден хем чагыран бу адамлары биздирис.
25 Хошеаның китабында-да дийййәр: «Мен халкым
дәле халкым, сөйүлмейәне сөйгүли диерин». 26 «Бу
олара: Сиз Мениң халкым дәл дийлен ерде йүзе
чыкар, шол ерде-де олара дири Худайың огуллары
дийлер». 27 Ишая болса Ысрайыл хакда шейле
гыгыряр: «Ысрайыл огулларының саны деңзиң
чәгеси ялы болса-да, диңе галаны гутулар. 28 Реб
ишини битирер, оны тиз ерине етирер, чүнки Ол
ишини ер йүзүнде тиз амала ашырар †».
29 Ишаяның өңүнден айдышы ялы: «Гошунлар
Ребби бизе бир тохум галдырмадык болса, онда
Содом ялы болардык, Гоморра меңзәрдик».

Ысрайылың имансызлыгы

30 Ене нәме диелиң? Догрулыга ковалашмадык
миллетлер догрулыга, имандан гелен догрулыга
етдилер. 31 Йөне Ысрайыл догрулык канунына
ковалашып, бу кануна етмеди. 32 Нәме үчин?
Себәби иман билен дәл-де, Кануның амаллары ††
билен болян ялы эдип ёртды. 33 «Ине, Сионда бир
бүдреме дашыны, бөвет гаясыны гойярын, оңа
иман эден утандырылмаз» дийип язылышы ялы,
бүдреме дашына бүдредилер.

10 Эй доганлар, мениң гөвүн арзувым,
ысрайыллылар хакда Худая ялбармагым
оларың гутулмагы үчиндир. 2 Мен оларың Худая
ыхласларының барлыгына гүвә гечйәрин, йөне бу
аңлы-дүшүнҗели ыхлас дәл. 3 Чүнки олар Худайың
догрулыгыны билмән, өзлериниңкини гурҗак
болуп, Онуң догрулыгына табын болмадылар.
4 Чүнки Месих иман эден хер бир адамың
акланмагы үчин кануның соңудыр.

Хеммелер үчин гутулыш

5 Чүнки Муса канундан болан догрулык хакда
шейле язяр: «Бу затлары берҗай эден адам олар
аркалы яшар». 6 Имандан болан догрулык болса
шейле дийййәр: «Өз ичиңден: Месихи дүшүрмек
үчин Гөге ким чыкар? 7 Я-да: Месихи өлүмден
чыкармак үчин чуңлуга ким инер дийме». 8 Гөр,
нәме дийййәр? «Худайың сөзи саңа якындыр, ол
сениң агзыңда, сениң йүрегиңдедир», ягны вагыз
эдйән иман сөзүмиз. 9 Чүнки сен агзың билен
Исаны Реб хөкмүнде ыкрар этсең, Худайың Оны
өлүмден диреледендигине йүрегиң билен ынансаң
гутуларсың. 10 Акланмак үчин йүрек билен иман
гетирилйәндир, гутулыш үчин агыз билен ыкрар
эдилйәндир. 11 Чүнки Мукаддес Язгы: «Оңа иман
эден киши утандырылмаз» дийййәр. 12 Еходы билен
грегиң арасында тапавут ёкдур, себәби барының
Ребби бирдир, Ол Өзүни чагырянларың барына
сахыдыр. 13 Чүнки: «Ребби чагыран ‡ адам гутулар».
14 Олар өз иман этмедиклерини нәхили
чагырарлар? Эшитмедиклерине нәхили иман
эдерлер? Вагызчысыз нәхили эшидерлер?
15 Иберилмеселер, нәхили вагыз эдерлер? Шейле
хем язылгыдыр: «Парахатлык хош хабарыны, ягшы
затларың хош хабарыны вагыз эдйәнлериң
аяклары не аҗап!» 16 Йөне Хош Хабара хемме киши
гулак асмады. Чүнки Ишая: «Я Реб, ким бизден
эшиден хабарына иман этди?» дийййәр. 17 Шейлелик
билен, иман эшитмек аркалы, эшитмек хем
Худайың ‡‡ сөзи аркалы боляндыр. 18 Йөне мен
дийййәрин: олар эшитмедими? Элбетде, эшитди.
«Оларың сеси бүтин дүнйә, сөзлери Ериң учларына
етди». 19 Эмма мен дийййәрин: Ысрайыл
билмедими? Илки билен Муса дийййәр: «Мен бир
миллет болмадык халк аркалы сизиң
габанҗаңлыгыңызы ояндырарын, бир пәхимсиз
миллет аркалы сизи гахарландырарын». 20 Ишая
батыргайлык билен: «Мен өзүми агтармаянлара
тапдырдым, мени сорамаянлара гөрүндим»
дийййәр. 21 Ысрайыл хакда болса: «Сөзе гулак асмаз
кечҗал халка гүнузын эллерими узатдым» дийййәр.

† *Реб... амала ашырар – иң гадымы голязмаларда: «Реб ишини ер йүзүнде битирер, оны тиз ерине етирер».* †† *Кануның амаллары – иң гадымы голязмаларда: «амаллар».*

‡ *Ребби чагыран – грекчеде: «Реббиң адыны чагыран».* ‡‡ *Худайың – иң гадымы голязмаларда: «Месихиң».*

Сайланан галынды

11 Мен шуны сораярын: Худай өз халкыны рет
этдими? Ёк! Чүнки мен-де Ыбрайымың
неслинден, бенямын тайпасындан болан бир
ысрайыллы. 2 Худай Өзүниң өңден танан халкыны
рет эденок. Мукаддес Язгының Ыляс хакдакы
бөлүмде нәме диййәнини билмейәрсиңизми? Ол
Ысрайыл бабатда Худая шикаят эдип, шейле
диййәр: 3 «Я Реб! Пыгамберлериңи өлдүрдилер,
гурбанлык эдилйән ерлериңи йыкдылар, диңе мен
галдым. Олар мениң хем җанымың кастында».
4 Худайың оңа берен җогабы нәме? «Мен Баал
өңүнде дыз эпмедик еди мүң адамы Өзүме айрып
гойдум». 5 Шонуң ялы хәзирки вагтда хем мерхемет
билен сайланан бир галынды бар. 6 Йөне мерхемет
билен болса, онда ише гөрә дәлдир. Ёгса, мерхемет
мерхемет болмазды. Ише гөрә болса, онда ол
эййәм мерхеметден дәлдир, ёгса, иш эййәм иш
болмазды. 7 Инди нәме? Ысрайыл агтаранына
етмеди, йөне сайлананлар етдилер, бейлекилер
хем, 8 «Худай олара укучыллык рухуны берди, шу
гүн хем гөзлери гөрмейәр, гулаклары эшитмейәр»
дийип язылышы ялы гатадылар. 9 Давут:
«Сачаклары олара кемент, дузак, бөвет ве җеза
болсун! 10 Гөзлери гөрмез ялы, гараңкырасын,
биллери хемише бүкүк болсун!» диййәр.

Сапылан балдаклар

11 Мен диййәрин: олар йыкылмалы болуп
бүдредими? Ёк! Йөне габанҗаңлыгыны ояндырмак
үчин оларың, языклары себәпли өзге миллетлере
гутулыш берилди. 12 Оларың языгы дүнйәниң
байлыгы, оларың зыяны миллетлериң байлыгы
болса, оларың тамамланмагы хас улы байлык
гетирер. 13 Мен сиз ехуды дәллере айдярын. Өзге
миллетлериң ресулыдыгым үчин, өз хызматымы
шөхратландырярын. 14 Белки, шейдип, өз
халкымдан боланларың габанҗаңлыгыны
ояндырып, оларың кәбирлерини халас этмеги
башарарын. 15 Чүнки оларың рет эдилиши
дүнйәниң ярашыгы болса, оларың кабул эдилиши
өлүмден яшайша говушмакдан башга нәме болар?
16 Хамырың илкинҗи бөлеги мукаддес болса, онда
бүтин хамыр хем шейледир, көк мукаддес болса,
балдаклар-да шейледир. 17 Йөне балдакларың
кәбири дөвлен болса, сен ябаны зейтун агаҗыкаң,
олара сапылып, зейтун агаҗының док көкүне,
сувуна шәрик болан болсаң, онда балдакларың
өңүнде магтанма. 18 Магтанян хем болсаң, сен көки
гөтермән, эйсем, көкүң сени гөтерйәндигини билип
гой. 19 Сен: «Балдаклар мениң сапылмагым үчин
дөвүлди» дийҗексиң. 20 Догры, олар
имансыздыклары зерарлы дөвүлди, йөне сен иман
аркалы дурсуң. Текепбирлик этме-де, гайтам, горк.
21 Себәби Худай тебигы балдаклары гайгырмадык
болса, сени-де гайгырмаз. 22 Инди Худайың
ягшылыгыны, гатылыгыны гөр, Ол йыкыланлара
гаты, саңа болса, эгер Худайың ягшылыгында
галсаң, ягшы болар, ёгса, сен хем кесилерсиң.
23 Олар хем имансызлыкда галмасалар, тәзеден
сапыларлар, чүнки Худай олары сапмагы
башаряндыр. 24 Чүнки сен тебигаты боюнча ябаны
зейтун агаҗындан кесилип, тебигатың терсине,
оңат зейтун агаҗына сапылан болсаң, бу тебигы
балдаклар өз зейтун агачларына хас говы сапылар!

Хеммелере мерхемет

25 Чүнки, эй доганлар, өзүңизи дана саймаз ялы,
мен сизиң бу сырдан хабарсыз галмагыңызы
ислемейәрин: миллетлериң саны тамамланянча,
Ысрайыл бөлеклейин гатап галар. 26 Шейле:
«Сиондан Халасгәр гелер, Ол худайсызлыгы
Якупдан совар. 27 Гүнәлерини гечҗек вагтым олар
билен этҗек әхтим шудур» дийип язылышы ялы,
тутуш Ысрайыл гутулар. 28 Хош Хабар бабатда олар
сизиң хатыраңыза Худая душман болдулар, йөне
сайлав бабатда аталарың хатырасына эзиздирлер.
29 Себәби Худайың сылаглары, чакылыгы ызына
алынмаз. 30 Сизиң бир вагтлар Худая боюн болман,
йөне хәзир буларың боюн болмазлыгы аркалы
мерхемет астына гелшиңиз ялы, 31 булар-да сизиң
етен мерхеметиңиз билен мерхемете етҗек болуп,
шинди боюн болмадылар. 32 Чүнки Худай барына
мерхемет этмек үчин, хеммесини боюн
болмазлыкда туссаг этди. 33 Худайың байлыгы,
акылдарлыгы, билими чуңдур! Онуң хөкүмлери
акыла сыгмаз, ёллары билинмездир! 34 Чүнки
Реббиң пикирини ким билди? Ким Оңа геңешдар
болды? 35 Ол бергили болар ялы, ким Оңа өңинчә
бир зат берди? 36 Себәби әхли затлар Ондан, Ол
аркалы ве Онуң үчиндир. Оңа бакы шөхрат болсун!
Омын.

Дири гурбанлар

12 Эй доганлар, өзүңизи дири, мукаддес,
Худайың халаҗак гурбаны хөкмүнде
хөдүрлән дийип, Худайың рехимлери аркалы сизе
ялбарярын, бу сизиң рухы ыбадатыңыздыр. 2 Бу
дүнйә меңзеш болман, Худайың халаян, оңат,
кәмил ислегиниң нәмедигини аңлар ялы,
пикириңизиң тәзеленмеги билен үйтгәң. 3 Мен
өзүме берлен мерхемет аркалы сизиң хеммәңизе
диййәрин: өз бараңызда герегинден артык
ойланман, Худайың хер киме берен иманының
мөчберине гөрә, салыкатлылык билен ойланың.

4 Чүнки бизиң бир тенимиз ве көп агзамыз болуп,
бүтин агзаларың ишиниң болса бир болмайшы
ялы, 5 көп болан биз-де Месихде бир тен ве бири-
биримизиң агзаларыдырыс. 6 Бизиң өзүмизе
берлен мерхемет боюнча, айры-айры
сылагларымыз бардыр. Бу велилик этмек болса,
иман мөчберине гөрә велилик эделиң. 7 Хызмат
болса, хызмат эделиң. Бири өвредиҗи болса
өвретсин. 8 Бири несихатчы болса несихат этсин.
Хайыр-ыхсан эдйән муны сахылык билен этсин,
баштутанлык эдйән гайрат билен, рехимдарлык
эдйән бегенч билен этсин.

Доганлык сөйги

9 Сөйги икийүзли болмасын. Эрбетлиги йигренип,
ягшылыга япышың. 10 Бири-бириңизи доганлык
сөйги билен йүрекден сөйүң, хорматда хер киши
бейлекини өзүнден ёкары сайсын. 11 Гайратыңыз
говшамасын. Рухда хыҗувлы болуң. Реббе хызмат
эдиң. 12 Умытда шатланың. Мушакгатда чыдамлы
болуң. Догада эрҗеллик эдиң. 13 Мәтәчлик чекйән
мукаддеслере ярдам эдиң. Мыхмансөер болмага
дырҗашың. 14 Өзүңизе азар берйәнлере хайыр-
дога эдиң, гаргамаң. 15 Шатланянлар билен
шатланың, аглаянлар билен аглаң. 16 Өзара
пикирдеш болуң. Өзүңизи ёкары тутман, орны
ашаклар билен дост болуң. Акыллысырамаң.
17 Яманлык дерегине хич киме яманлык этмәң.
Әхли адамларың өңүнде оңат ишлере үнс бериң.
18 Оңардыгыңыздан әхли адамлар билен оңшуклы
яшамак барада элиңизден гелени аямаң. 19 Эй,
сөйгүли доганлар, өзүңиз өч алман, Худайың
газабына ёл бериң. Чүнки: «Реб дийййәр: Өч
Мениңкидир, өвезини Мен берерин».
20 «Душманың ач болса, оны нахарла, сусан болса
гандыр, себәби муны этсең, онуң башына көзлер
гуярсың» дийип язылгыдыр. 21 Өзүңи яманлыга
еңдирме-де, яманлыгы ягшылык билен eң.

Хәкимиете табынлык

13 Хер киши ёкары хәкимиетлере табын
болсун, чүнки Худай тарапындан болмадык
хәкимиет ёкдур, бу барлар Худай тарапындан
гурландыр. 2 Мунуң үчин ким хәкимиете гаршы
болян болса, Худайың гураньна гаршы боляндыр,
гаршы болянлар өзлерини хөкүм эдйәндир. 3 Чүнки
башлыклар ягшы иш эдйән үчин дәл-де, яман иш
эдйән үчин горкунчдыр. Хәкимиетден горкмазлык
ислейәрсиңми? Онда ягшы иш эт, ол сени
тарыплар. 4 Себәби башлык сениң ягшылыгың
үчин Худайың хызматкәридир. Яман иш эдйән
болсаң, онда горк, чүнки ол гылыҗы йөне ере
гөтерйән дәлдир. Себәби ол Худайың
хызматкәридир, яманлык эденден җеза берип, өч
аляндыр. 5 Шонуң үчин диңе җеза зерарлы дәл-де,
ынсап себәпли хем хәкимиетлере табын болмак
зерурдыр. 6 Сиз салгытлары хем мунуң үчин
төлейәрсиңиз. Олар мыдама шу иш билен
мешгулдыгы себәпли Худайың хызматкәридир.
7 Хер кишә бермелисини бериң: салгыт болса,
салгыды; гүмрүк болса, гүмрүги; горкы болса,
горкыны; хормат болса, хорматы.

Бири-бириңизи сөйүң

8 Бири-бириңизи сөймекден башга хич киме
бергили болмаң, себәби ким башганы сөййән
болса, кануны берҗай эдйәндир. 9 Чүнки: «Зына
этме, адам өлдүрме, огрулык этме, ялан гүвәлик
берме, ачгөз болма» ве ене-де буйрук бар болса, ол
хем шу сөзде җемленендир: «Гоңшыңы өзүң ялы
сөй». 10 Сөйги гоңша хич хили яманлык этмез.
Сөйги кануның берҗай эдилишидир. 11 Муны
хәзирки замана дүшүнип эдиң. Бизиң укудан
оянмалы сагадымыз эййәм гелди, чүнки шу вагт
гутулышымыз иман эден вагтымыздакыдан
якындыр. 12 Гиҗе гечип, гүндиз голайлады. Инди
гараңкылык ишлерини эгнимизден чыкарып, нур
ярагларыны дакыналың. 13 Айшы-эшрет,
серхошлук, азгынлык, ахлаксызлык, дава,
ичигарачылык билен дәл-де, гүндизки ялы сыпайы
гезелиң. 14 Реб Иса Месихи гейниң, тениң
хөвеслерини канагатландырмак үчин алада этмәң.

Доганыңы язгарма

14 Иманы говшагы кабул эдиң, йөне пикирлери
хакда онуң билен җеделлешмәң. 2 Бир киши
әхли зады ийип билйәнине иманы бардыр, йөне
иманы говшак адам диңе гөк иййәндир. 3 Ким
иййән болса, иймейәни әсгермезлик этмесин. Ким
иймейән болса, иййәни язгармасын, чүнки Худай
оны кабул эдендир. 4 Башга бириниң
хызматкәрини язгарян сен ким? Ол өз
хоҗайыныныӊ өңүнде дурар я йыкылар, йөне
дикелер, чүнки Худай † оны дикелтмеги
башаряндыр.
5 Бири бир гүне бейлекиден парх гойяндыр;
башга бири болса, әхли гүнлери деӊ гөрйәндир.
Йөне хер кесиң өз гарайшына ынамы болсун. 6 Ким
гүни сылаян болса, оны Реб үчин сылаяндыр. Ким
гүни сыламаян болса, оны Реб үчин сылаян дәлдир.
Ким иййән болса, Реб үчин иййәндир, чүнки Худая
шүкүр эдйәндир. Ким иймейән болса, Реб үчин
иймән, Худая шүкүр эдйәндир. 7 Себәби хич
биримиз өзүмиз үчин яшаян дәлдирис, хич ким
хем өзи үчин өлйән дәлдир. 8 Себәби яшаян болсак,

† *Худай – иң гадымы голязмаларда: «Реб».*

Реб үчин яшаяндырыс, өлйән болсак, Реб үчин
өлйәндирис. Шоңа гөрә, яшасак-да, өлсек-де
Реббиңкидирис. 9 Себәби Месих хем өлүлериң, хем
дирилериң Ребби болмак үчин, хем өлди, хем
дирелди, хем-де яшайша говушды. 10 Эмма сен
нәме үчин доганыңы язгарярсың? Я-да сен нәме
үчин доганыңы әсгермезлик эдйәрсиң? Чүнки
бизиң барымыз Месихиң † хөкүм күрсүси өңүнде
дурмалыдырыс. 11 «Реб дийййәр: Өз дирилигимден
касам, хер дыз өңүмде эпилер, хер дил Худайы
ыкрар эдер» дийип язылгыдыр. 12 Шейлеликде, хер
киши өзи үчин Худая җогап берер. 13 Мунуң үчин
бири-биримизи язгарман, говусы, бир доганың
өңүне бүдреме, тайма дашыны гоймазлыгың
пикирини эделиң. 14 Мен хич бир задың өз-өзүнден
мурдар дәлдигини билйәрин, муңа Реб Месихде
ынамым бар. Йөне бири бир зады мурдар сайян
болса, оңа мурдардыр. 15 Чүнки доганың иййән
дамагың үчин гам чекйән болса, онда сен энтек
сөйги ёлундан йөрейән дәлсиң. Дамагың билен
хич кишини хеләк этме, Месих шоларың угрунда
җаныны пида этди. 16 Ягшылыгыңызы яманлатмаң.
17 Чүнки Худайың патышалыгы иймек, ичмек дәл-
де, догрулык, парахатлык ве Мукаддес Рухда
шатлыкдыр. 18 Ким Месихе шейле гуллук эдйән
болса, Худайың писиндиниң отуряны ве
адамларың халаны шолдур. 19 Шейлеликде,
парахатлыга, бири-биримизи дикелтмәге яраян
ишлер угрунда дырҗашалың. 20 Дамак үчин
Худайың ишини бозма. Хемме зат тәмиз, йөне
бириниң бүдремегине себәп болуп иййән адама
эрбетдир. 21 Эт иймезлиге, шерап ичмезлиге хем-де
доганыңың бүдремегине, гүнә итилмегине я
эҗизлемегине себәп болян зады этмезлик
ягшыдыр. 22 Иманың бармы? Оны Худайың
хузурында өзүң үчин сакла. Говы гөрйән задында
өзүни хөкүм этмейән багтлыдыр. 23 Эмма шүбхе
эдйән ийсе, ол хөкүм эдилер, себәби ол муны иман
билен эдйән дәлдир. Имансыз эдилен зат гүнәдир.
24 Мениң вагыз эдйән Хош Хабарыма ве Иса
Месихиң вагзына гөрә, гадым дөврлерден бәри
яшырын галан, 25 йөне инди аян болуп, эбеди
Худайың буйругы билен пыгамберлериң язгылары
аркалы бүтин миллетлере имана боюн болмак
үчин билдирилен сырың аян болмагына гөрә сизи
беркитмеги башарян, 26 ялңыз акылдар Худая Иса
Месих аркалы бакы шөхрат болсун! Омын.

Өзара пикирдешлик

15 Йөне биз гүйчлүлер эҗизлериң
эҗизликлерини гөтермелидирис, өз
гөвнүмизден турмалы дәлдирис. 2 Хер киши
абатлык үчин, ягшылык үчин гоңшусының
гөвнүнден турмалыдыр. 3 Чүнки: «Сени
кемсидйәнлериң кемситмесине мен дучар болдум»
дийип язылышы ялы, Месих хем Өз гөвнүнден
турмады. 4 Чүнки нәме өңден язылан болса, бары
чыдам аркалы, Язгыларың теселлиси аркалы
умытлы болар ялы, бизе тәлим үчин языландыр.
5 Сиз йүрекдеш болуп, Худайы, ягны Реббимиз Иса
Месихиң Атасыны бирагыздан шөхратландырар
ялы, 6 чыдам хем теселли Худайы Иса Месихе гөрә,
сизе өзара пикирдешлик берсин. 7 Бу себәпден,
Худайың шөхраты үчин Месихиң сизи кабул эдиши
ялы, сиз-де бири-бириңизи кабул эдиң. 8 Чүнки мен
айдярын: «Мунуң үчин миллетлер арасында Сени
ыкрар эдип, адыңа нагма айдарын» дийип
язылышы ялы, өзге миллетлер Худайы мерхемети
үчин шөхратландырсын дийип, 9 Месих аталара
берлен ваданы тассыклаҗак болуп, Худайың
хакыкаты үчин сүннетлилериң хызматкәри болды.
10 Ене дийййәр: «Эй миллетлер, Онуң халкы билен
бирликде шатланың». 11 Ене: «Эй бүтин миллетлер,
Худая алкыш окаң, бүтин халклар Оңа өвги
айтсын». 12 Ене Ишая дийййәр: «Миллетлере хөкүм
этмек үчин Галан, Ессәниң Көки гелер, миллетлер
Оңа умыт баглар». 13 Мукаддес Рухуң гудраты билен
умытда артар ялы, умыт Худайы сизи иманда бүтин
шатлык ве парахатлык билен долы этсин.

Месихиң хызматкәри

14 Эй доганлар, мен сизиң хем ягшылыкдан
долудыгыңыза, бүтин билим билен долуп, өзара
несихат бермеги башаряндыгыңыза ынанярын.
15 Эй доганлар, йөне мен Худайың өзүме берен
мерхеметине гөрә, сизиң ядыңыза салмак үчин,
кәбир затлары батыргайлык билен яздым. 16 Маңа
бу мерхемет миллетлериң совгады Мукаддес Рух
аркалы мукаддес эдилип, кабул болар ялы,
Худайың Хош Хабары угрунда руханылык кәрини
ерине етирмегим, миллетлере Месих Исаның
хызматкәри болмагым үчин берилди.
17 Шейлеликде, Месих Иса дегишли бири хөкмүнде
Худая эдйән хызматым билен магтансам
ерликлидир. 18 Себәби мен өзге миллетлериң боюн
болмагы үчин, Месихиң мен аркалы сөзде хем
ишде, 19 аламатлар, гудратлар аркалы, Мукаддес
Рух аркалы эденлеринден башга затлары айтмага
хет этмерин. Шейлеликде, мен Иерусалимден
башлап, Иллирия ченли айланып, Месихиң Хош
Хабарыны яйратдым. 20 Башга бириниң бинасының
үстүнден гурмайын дийип: «Ондан хабарсыз
боланлар гөрер, эшитмедиклер дүшүнер» дийип
язылышы ялы, 21 Месихиң ады эшидилмедик
ерлерде Хош Хабары вагыз этмәге ыхлас этдим.

† *Месихиң – иң гадымы голязмаларда: «Худайың».*

Павлусың Риме гитмек ниети

[22] Мениң сизиң яныңыза гелмегиме-де энчеме
гезек пәсгел берен шу болды. [23] Инди болса бу
юртларда маңа эдере иш ёклугы ве көп йыллардан
бәри яныңыза гелмеги күйсейәнлигим үчин,
[24] Испания баряркам, яныңыза дегерин. Себәби
гечип баряркам, сизи гөрүп, дидарыңыздан бираз
доянымдан соң, сиз мени ол ере уградарсыңыз
диен умыдым бар. [25] Хәзир болса мукаддеслере
гуллук этмек үчин, Иерусалиме барярын. [26] Чүнки
Македония ве Ахая илаты Иерусалимде болан
мукаддеслер арасындакы мәтәчлере садака
ибермеги маслахат билдилер. [27] Олар маслахат
билдилер, аслында, олара борчлудырлар. Чүнки
өзге миллетлер оларың рухы берекетлерине шәрик
боландыкларына гөрә, мадды затларда олара
хызмат этмәге борчлудырлар. [28] Мен шуны
битиренимден, бу хасылы олара говшуранымдан
соң, сизиң үстүңиз билен Испания гитмекчи.
[29] Сизиң яныңыза баранымда, Месих барадакы Хош
Хабарың берекединиң † боллугы билен
гелҗекдигими билйәрин. [30] Эй доганлар, мен
Яхудадакы имансызлардан гутулар ялы ве
Иерусалим үчин эдйән хызматымы худайхонлар
кабул эдер ялы, [31] мениң үчин Худая дога эдип,
мениң билен бирликде гөрешмегиңизи Реббимиз
Иса Месихиң ве Рухуң сөйгүси хатырасына сизден
хайыш эдйәрин. [32] Онсоң Худайың ислеги билен
шатлык ичинде сизиң яныңыза гелип, сиз билен
ынҗаларын. [33] Парахатлык Худайы сизиң барыңыз
билен болсун! Омын.

Айратын саламлар

16 Кенреадакы йыгнагың гуллукчысы аял
доганымыз Фибини сизе табшырярын. [2] Оны
мукаддеслере мынасып ягдайда Ребде кабул эдип,
сизе мәтәч затларында көмек бериң, чүнки ол
көплере, мениң өзүме-де көмекчи болды. [3] Месих
Иса ёлунда ишдешлерим Прискилла билен Акила
салам айдың. [4] Олар мениң җаным үчин өз
җанларыны ховп астына салдылар, олара диңе мен
дәл, миллетлериң әхли йыгнаклары хем
миннетдар. [5] Оларың өйүндәки йыгнага-да салам
айдың. Месих үчин Азияның илкинҗи мивеси эзиз
достум Эпенетоса салам айдың. [6] Сизиң үчин көп
зәхмет чекен Меръеме салам айдың. [7] Ресуллар
арасында ат-абрай газаныптыр, Месихе менден өң
иман эден гарындашларым, туссагдашларым
Андроникоса билен Юниаса салам айдың. [8] Ребде
эзиз достум Амплиятуса салам айдың. [9] Месихде
ишдешимиз Урбануса, эзиз достум Стахисе салам
айдың. [10] Месихде сынагдан гечен Апеллисе салам
айдың. Аристобулосың ичерсине салам айдың.
[11] Гарындашым Хиродиона салам айдың.
Наркиссисиң ичерсинден Ребде боланлара салам
айдың. [12] Ребде зәхмет чекйән Трифена, Трифоса
салам айдың. Ребде көп зәхмет чекен сөйгүли
Персисе салам айдың. [13] Ребде сайланан Руфуса ве
маңа хем энелик эден онуң энесине салам айдың.
[14] Асинкритоса, Флегона, Эрмисе, Патробаса,
Эрмаса ве оларың янындакы доганлара салам
айдың. [15] Филологоса ве Юлия, Нереуса хем-де
онуң аял доганына, Олимпаса ве оларың янындакы
әхли мукаддеслере салам айдың. [16] Бири-бириңизе
мукаддес огшук билен салам айдың. Месихиң
хемме йыгнаклары сизе салам гөндерйәр. [17] Эй
доганлар, өвренен таглыматыңыза гаршы гидип,
бөлүнме ве бөветлере себәп болянлардан әгә
болмагы сизден хайыш эдйәрин, олардан дашда
дуруң. [18] Чүнки бейле адамлар Реббимиз Иса
Месихе дәл-де, өз гарынларына гуллук эдйәндир,
сүйҗи сөз сөзләп, овадан гүрләп, йөнекей
адамларың йүреклерини алдава саляндыр. [19] Сизиң
боюн боланлыгыңыз хеммәниң гулагына етди. Мен
мунуң үчин хем бегенйәрин, йөне сизиң
ягшылыкда акылдар, эрбетликде йөнтем
болмагыңызы ислейәрин. [20] Парахатлык Худайы
хай диймән, шейтаны аякларыңызың астында
мынҗырадар. Реббимиз Иса Месихиң †† мерхемети
сизиң билен болсун! [21] Ишдешим Тимотеос,
гарындашларым Лукиус, Ясон ве Сосипатрос сизе
салам гөндерйәр. [22] Бу хаты язан мен Тертиус сизе
Ребде салам айдярын. [23] Мени хем бүтин йыгнагы
мыхман алан Гаюс сизе салам гөндерйәр. Шәхериң
хазыначысы Эрастос ве доганымыз Куартос сизе
салам гөндерйәр. [24] Реббимиз Иса Месихиң
мерхемети сизиң хеммәңиз билен болсун! Омын.

† *Месих барадакы Хош Хабарың берекединиң – иң гадымы голязмаларда: «Месихиң берекединиң».*

†† *Иса Месихиң – иң гадымы голязмаларда: «Исаның».*

1 Коринтослылар

Саламлар ве шүкүрлер

1 Худайың ислеги билен Месих Исаның ресулы
болмага чагырылан Павлусдан ве Состенис
гогандан, 2 Худайың мукаддеслиге чагырылып,
Месих Исада мукаддес эдилен Коринтосдакы
йыгнагына ве хер ерде хем оларың, хем-де бизиң
Реббимиз Иса Месихиң адыны тутянларың
барысына салам! 3 Атамыз Худайдан, Реб Иса
Месихден сизе мерхемет хем парахатлык болсун!
4 Мен Месих Исада сизе берлен Худайың
мерхемети үчин, сиз барада элмыдам Худая шүкүр
эдйәрин. 5 Чүнки сиз Онда хер зада, хер сөзе ве хер
билиме бай болдуңыз. 6 Бизиң Месих хакдакы
гүвәлигимиз сизде беркеди. 7 Шонуң үчин хем сиз
Реббимиз Иса Месихиң аян болмагына гарашып,
хич бир сылагда етмезчилигиңиз ёкдур. 8 Ол сизи
Реббимиз Иса Месихиң гүнүнде мүйнсүз болар
ялы, соңа деңеч беркидер. 9 Сизи Өз Оглы, бизиң
Реббимиз Иса Месих билен шәрикчилиге чагыран
Худай ынамдардыр.

Иманлылар йыгнагындакы бөлүнишиклер

10 Эй доганлар, хеммәңизиң дилиңиз бир болуп,
араңызда бөлүнишик болман, бир пикирде ве бир
ислегде бирлешмегиңизи Реббимиз Иса Месихиң
ады билен сизден хайыш эдйәрин. 11 Чүнки, эй
доганлар, сизиң араңыза дава дүшенлиги хакда
Клоиниң өйүндәкилер маңа хабар берди. 12 Мениң
айтҗак болян задым шу: сизиң хер бириңиз «Мен
Павлусыңкы», «Мен Аполлосыңкы», «Мен
Кифасыңкы», «мен Месихиңки» диййәрсиңиз.
13 Месих бөлүндими? Павлус сизиң үчин хача
чүйлендими? Я сиз Павлусың адына
чокундырылдыңызмы? 14 Хич ким маңа өз адына
чокундырды диймез ялы, 15 Мен Криспус ве
Гаюсдан башга сизиң хич бириңизи
чокундырманыма Худая шүкүр эдйәрин. 16 Шейле
хем мен Стефаның ичерсини-де чокундырдым,
башга чокундыраным ядыма дүшмейәр. 17 Чүнки
Месих мени чокундырмак үчин дәл-де, Хош Хабары
ыглан этмек үчин ёллады, йөне Месихиң хачы
бидерек болмаз ялы, муны сөз акылдарлыгында
этмели дәлдим.

Худайың гудраты ве акылдарлыгы Месих

18 Чүнки хачың сөзи хеләк боланлар үчин
акмаклык, биз – гутуланлар үчин болса Худайың
гудратыдыр. 19 Чүнки: «Мен акылдарларың
акылдарлыгыны вейран эдерин, дүшүнҗелилериң
дүшүнҗесини гүйчден дүшүрерин» дийип
язылгыдыр. 20 Акылдар ханы? Канунчы ханы? Бу
дөврүң алымы ханы? Худай бу дүнйәниң
акылдарлыгыны акмаклыга өврүмедими? 21 Чүнки
дүнйәниң Худайың акылдарлыгында өз
акылдарлыгы билен Худайы танамадыгына гөрә,
Худай иман эденлери вагыз акмаклыгы аркалы
гутармагы унады. 22 Чүнки ехудылар гудрат
гөркезмеги талап эдйәр, греклер акылдарлыгы
гөзлейәр. 23 Биз болсак хача чүйленен Месихи
ехудылар үчин бүдремәге себәп, греклер † үчин-де
акмаклык болан, 24 йөне чагырыланлара, хем
ехудылара, хем греклере Худайың гудраты ве
Худайың акылдарлыгы болан Месихи вагыз
эдйәрис. 25 Чүнки Худайың «акмаклыгы» адам
акылындан үстүн, Худайың «эҗизлиги» адам
гүйҗүнден гүйчлүдир. 26 Чүнки, эй доганлар,
чагырылышыңыза серединң. Адам өлчеги боюнча
көпиңиз акылдар, гүйчли, асылзада дәлдиңиз.
27 Йөне Худай акылдарлары утандырмак үчин,
дүнйәниң акмак сайянларыны сайлады. Худай
гүйчлүлери утандырмак үчин, дүнйәниң эҗиз
сайянларыны сайлады. 28 Худай әхмиетли затлары
ятырмак үчин, бу дүнйәниң асылзада дәллерини,
әсгерилмейәнлерини ве әхмиетсизлерини
сайлады. 29 Ол муны хич бир адам Худайың
хузурында магтанмасын дийип этди. 30 Йөне:
«Магтанан Реб билен магтансын» дийип язылышы
ялы, 31 сиз Худайың саясында Месих Исадасыңыз.
Ол бизиң үчин Худайың акылдарлыгы ве
догрулыгы, мукаддеслиги ве гутарышы болды.

Хача чүйленен Месихи танадыш

2 Эй доганлар, мен сизе Худайың гүвәлигини
вагыз этмәге геленимде, сөз ве акыл
артыклыгы билен гелемок. 2 Чүнки сизиң
араңыздакам, Иса Месихден, Онуң хача

† *Греклер – иң гадымы голязмаларда: «миллетлер».*

чүйленмегинден башга хич бир зады билмезлиги
йүрегиме дүвдүм. 3 Мен сизе эҗизлик ве горкы
ичинде гелдим, гаты-да сандыраярдым. 4 Сөзүм хем
вагзым ынсан акылдарлыгының ынандырыҗы
сөзлерине дәл-де, 5 сизиң иманыңыз ынсан
акылдарлыгында дурман, Худайың гүйҗүнде дурар
ялы, Рухуң ве Онуң гүйҗүниң гөркезилмегине
даянярды.

Худайың акылдарлыгы

6 Биз акылдарлыгы кәмиллер арасында
сөзлейәрис. Бизиң сөзлейән бу акылдарлыгымыз
бу дөврүңки, бу дөврүң гечиҗи
хөкүмдарларыныңкы дәл-де, 7 Худайың заман
башламаздан өң бизиң шөхратымыз үчин беллән
гизлин, сырлы акылдарлыгыдыр. 8 Бу акылдарлыга
бу дөврүң хөкүмдарларының хич бири дүшүнмеди,
чүнки дүшүнен болсалар, шөхратлы Ребби хача
чүйлемездилер. 9 Эмма язылышы ялы: «Худайың
Өзүни сөенлер үчин тайярлан затларыны не гөз
гөрендир, не гулак эшидендир, не-де адам йүреги
хыял эдендир». 10 Бизе болса Худай муны Өз Рухы
аркалы аян этди, себәби, Рух әхли зады, Худайың
чуң пикирлерини-де барлаяндыр. 11 Чүнки адамда
нәме барлыгыны адамың өзүнде болан рухундан
башга ким билер? Шейле хем Худайда нәме
барлыгыны Худайың Рухундан башга хич ким
билйән дәлдир. 12 Биз бу дүнйәниң рухуны дәл-де,
Худайың өзүмизе берен берекетлерини билер ялы,
Худайдан гелен Рухы алдык. 13 Биз булары адам
акылдарлыгының өвреден сөзлери билен дәл-де,
рухы затлары рухы сөзлер билен сөзләп, Рухуң
өвреден сөзлери билен айдярыс. 14 Тебигы адам
Худайың Рухуна дегишли затлары унамаз, чүнки
булар онуң үчин акмаклыкдыр, булары билип
билмез, себәби булара рух боюнча
дүшүнилйәндир. 15 Руха уян адам әхли заады
сайгарар, йөне оны хич ким сайгармаз. 16 Чүнки,
«Реббе өвүт берер ялы, онуң пикирини ким
билди?» Йөне бизде Месихиң пикири бардыр.

Худайың ишдешлери

3 Эй доганлар, мен сизе Руха уянлара дәл-де,
тебигы адамлара, Месихдәки чагалара гүррүң
бершим ялы гүррүң бердим. 2 Сизе гаты-гуты дәл-
де, сүйт бердим, чүнки сиз гаты-гуты иймеги
башармаярдыңыз, муны хәзир хем
башармаярсыңыз. 3 Чүнки сиз энтек тебигы
адамларсыңыз. Себәби араңызда ичигарачылык,
чекишме ве даваның барлыгына гөрә, сиз тебигы
адамлар дәлми? Адам адаты боюнча
гезмейәрсиңизми? 4 Чүнки бири «Мен
Павлусыңкы», ене бири «Мен Аполлосыңкы»
дийййән болса, тебигы адамлар дәлсиңизми?
5 Павлус ким? Аполлос ким? Олар хызматчы, сиз
хем Реббиң хер бирине бершине гөрә, олар аркалы
иман этдиңиз. 6 Мен экдим, Аполлос суварды, йөне
өсдүрйән Худайдыр. 7 Шоңа гөрә, экен-де, суваран-
да хичдир, диңе өсдүрйән Худай әхмиетлидир.
8 Экен билен суваран бирдир, йөне хер бири өз
зәхметине гөрә сылагыны алар. 9 Биз Худайың
ишдешлеридирис, сиз болсаңыз, Худайың экин
мейданы, Худайың ымаратысыңыз. 10 Худайың
өзүме берлен мерхеметине гөрә, мен акылдар усса
кимин бинаның дүйбүни тутдум. Башга бири болса,
онуң үстүни гуряндыр, йөне хер киши нәхили
салшына дыкгат этсин. 11 Себәби хич ким тутулан
дүйпден, ягны Иса Месихден башга дүйби тутуп
билмез. 12 Бу дүйбүң үстүнде гызылдан, күмүшден,
гымматбаха дашлардан, агачдан, отдан, самандан,
13 ымарат салан хер кишиниң иши белли болар,
чүнки Реббиң гүни оны аян эдер, себәби отда
белли болар, хер бириниң ишиниң нәхилидигини
от сынар. 14 Кимиң бина эдени ода чыдаса, шол
сылаг алар. 15 Кимиң иши янса, ол зыян чекер, йөне
өзи от ичинден гечен ялы болуп гутулар. 16 Сиз
Худайың ыбадатханасыдыгыңызы, Худайың
Рухуның сизде яшаяныны билмейәрсиңизми?
17 Бири Худайың ыбадатханасыны йыкса, Худай хем
оны йыкар, чүнки Худайың ыбадатханасы
мукаддесдир. Ине, шол ыбадатхана сизсиңиз. 18 Хич
ким өзүни алдамасын. Сизиң араңыздан бири шу
дүнйәде өзүни акылдар сайян болса, онда ол
акылдар болмак үчин акмак болсун. 19 Чүнки бу
дүнйәниң акылдарлыгы Худайың янында
акмаклыкдыр, себәби: «Ол акылдарлары өз
хилелеринде тутяндыр» дийип язылгыдыр. 20 Ене-
де: «Реб акылдарларың пикирлериниң бошдугыны
билйәндир» дийип язылгыдыр. 21 Шоңа гөрә, хич
ким адам билен магтанмасын, чүнки хемме зат
сизиңкидир: 22 Павлус, Аполлос я Кифас болсун,
дүнйә, яшайыш, өлүм болсун, хәзирки я гелҗекки
затлар болсун – хеммеси сизиңкидир. 23 Сиз
Месихиңкисиңиз, Месих-де Худайыңкыдыр.

Месихиң ресуллары

4 Шейлеликде, адамлар бизи Месихиң
хызматчылары, Худайың сырларының
векиллери хасап этмелидир. 2 Векиллериң хер
бириниден болса садыклык талап эдилйәр. 3 Сизиң
я-да адамларың диванының үстүмден хөкүм
чыкармагы мениң үчин мөхүм зат дәл, йөне өзүм
хем өз үстүмден хөкүм чыкармаярын. 4 Чүнки мен
өзүмде бир айып гөрмейәрин, йөне мунуң билен
өзүми акламаярын. Мениң үстүмден хөкүм
чыкарян Ребдир. 5 Шонуң үчин Реб гелйәнчә,

вагтындан өң хич бир задың үстүнден хөкүм
чыкармаң. Ол гараңкылыгың гизлин затларыны
ягтылдар, йүреклериң ниетлерини аян эдер, шол
вагт хер кес Худайдан өзүне лайык тарыпыны алар.
6 Эй доганлар, сиз языланлардан артык пикир
этмезлиги бизден өвренип, хич бириңиз
бейлекиниң өңүнде габармаз ялы, мен бу затлары
сиз себәпли өзүме хем Аполлоса тымсал эдип
айтдым. 7 Чүнки ким сени бейлекилерден пархлы
эдйәр? Алмадык нәмәң бар? Алан болсаң, алмадык
ялы, өвүнмәң нәме? 8 Сиз эййәм доюп, эййәм
баядыңыз, бизсиз хөкүм сүрдүңиз. Догрудан хем,
биз-де сиз билен хөкүм сүрер ялы, кәшгә хөкүм
сүрседиңиз! 9 Чүнки Худай биз ресуллары өлүме
беллененлер ялы соңкулар хөкмүнде орта
чыкарандыр өйдйәрин, себәби биз дүнйә,
перишделере ве адамлара томаша болдук. 10 Биз
Месихиң хатырасына акмакдырыс, йөне сиз
Месихде акыллысыңыз. Биз әҗиз, сиз гүйчли, сиз
шөхратлы, биз әсгерилмедикдирис. 11 Биз шу чака
ченли ачлыга, сувсузлыга, ялаңачлыга, енҗилмәге,
сергезданлыга дөз гелип йөрендирис. 12 Өз
эллеримиз билен ишләп, зәхмет чекйәрис,
сөгүленимизде, хайыр-дога эдйәрис, азар берленде
чыдаярыс. 13 Мыҗабат япыланда, мылайым җогап
берйәрис. Шу чака ченли дүнйәниң сыр-сүплүги,
хеммәниң зир-зибили болдук. 14 Мен бу затлары
сизи утандырмак үчин язамок, сизе сөйгүли
балаларым хөкмүнде несихат берйәрин. 15 Месихде
он мүңлерче тербиечиңиз болса-да, көп атаңыз
ёкдур, себәби Месих Исада Хош Хабар аркалы мен
сизиң атаңыз болдум. 16 Шоңа гөрә-де, маңа
өйкүниң дийип, сизден хайыш эдйәрин. 17 Реббе
садык болан сөйгүли оглум Тимотеосы шу максат
билен сизе иберйәрин. Ол мениң Месих Исадакы
ёлларымы хер ерде, хер йыгнакда өвредишим ялы,
сизиң ядыңыза салар. 18 Хамала, мен сизе гелмеҗек
ялы, кәбирлери габарян экен. 19 Реб ислесе, басым
сизе гелип, габарянларың сөзүни дәл-де, гүйҗүни
гөрерин. 20 Себәби Худайың Патышалыгы сөзде
дәл-де гүйчдедир. 21 Сиз нәме ислейәрсиңиз?
Яныңыза таяк билен барайынмы я-да сөйгүдир
юмшаклык рухы билен?

Ахлаксызың үстүнден хөкүм чыкарың

5 Сизиң араңызда бутпаразлар арасында-да
гөрүлмедик ахлаксызлыгың барлыгы
эшидилйәр: бири өз атасының аялыны аланмыш.
2 Сиз болса бу иши эден араңыздан айрылар ялы,
яс тутман, гайтам, габарярсыңыз. 3 Мен тен билен
сизиң яныңызда болмасам-да, рухда сиз
билендирин. Сизиң яныңызда ялы, бу иши эден
адамы мен эййәм хөкүм этдим. 4 Рухум араңызда
болуп, Реббимиз Иса Месихиң гудраты билен бир
ере үйшен махалыңыз, 5 тени хеләк болуп, рухы
Реб Исаның гүнүнде гутулар ялы, бу адамы
шейтана табшырың.
6 Магтанмагыңыз догры дәлдир. Азаҗык
хамырмаяның бүтин хамыры туршадяныны сиз
билмейәрсиңизми? 7 Хамырмая тәзе хамыр болар
ялы, көне хамырмаяны айырың. Чүнки бизиң
Песахлык гузымыз Месих-де гурбан эдилендир.
8 Шонуң үчин көне хамырмая билен, яманлык ве
эрбетлик хамырмаясы билен дәл-де, ак
йүреклилигиң, хакыкатың петири билен байрам
эделиң.
9 Мен сизе хатымда ахлаксызлар билен гатнашык
этмәң дийип яздым. 10 Бу дүнйәниң, умуман,
ахлаксызлары, ачгөзлери, талаңчылары я
бутпаразлары билен диемок, ёгсам, сиз бу
дүнйәден чыкмалы болардыңыз. 11 Йөне мен сизе
доган дийилйәниң бири ахлаксыз, ачгөз, бутпараз,
агзы пайыш, араккеш я талаңчы болса, онуң билен
гатнашмазлыгы, бейле адам билен нахар хем
иймезлиги язярын. 12 Чүнки мениң
дашардакыларың үстүнден хөкүм чыкармага нәме
хакым бар? Сиз ичердәкилериң үстүнден хөкүм
чыкармалы дәлми? 13 Дашардакыларың үстүнден
Худай хөкүм чыкарар. Сиз яманы өз араңыздан
чыкарың.

Давалар барада

6 Башга бири билен давасы болан сизиң
бириңиз мукаддеслер хузурында дәл-де,
имансызларың өңүнде үстүнден хөкүм
чыкарылмагына йүрек эдерми? 2 Я-да сиз
мукаддеслериң дүнйәниң үстүнден хөкүм
чыкарҗагыны билмейәрсиңизми? Дүнйәниң
үстүнден хөкүм чыкарҗак болсаңыз, онда кичи
даваларың үстүнден хөкүм чыкармага сиз мынасып
дәлми? 3 Бу яшайшың ишлери бейледе дурсун, сиз
бизиң перишделериң-де үстүнден хөкүм
чыкарҗакдыгымызы билмейәрсиңизми? 4 Бу
яшайшың ишлерини хөкүм этмели болсаңыз, онда
йыгнакда сыланмаян адамлары бу ише
гойярсыңыз. 5 Муны сизи утандырмак үчин
айдярын: өз доганларының арасында хөкүм этмеги
башарян екеҗе-де акылдар адам араңызда ёкмы?
6 Гайтам, доган-доган билен дивана гидишйәр,
өзем имансызларың өңүнде. 7 Догрудан-да,
араңызда дивана гидишмелериң барлыгының өзи
сизиң үчин бүтинлей бир шовсузлыкдыр.
Адалатсызлык чекмек сизиң үчин хас говы дәлми?
Талаңа дөз гелмек сизиң үчин хас говы дәлми?
8 Эмма сизиң өзүңиз адалатсызлык эдйәрсиңиз,
талаярсыңыз, өзем доганларыңызы. 9 Я-да

адалатсызларың Худайың Патышалыгыны мирас
алмаҗакдыгыны билмейәрсиңизми? Алданмаң,
Худайың Патышалыгыны не ахлаксызлар, не
бутпаразлар, не зынахорлар, не гомосексуаллар, не
бечебазлар, 10 не огрулар, не ачгөзлер, не
араккешлер, не агзы пайышлар, не-де талаңчылар
мирас алар. 11 Сизиң хем кәбирлериңиз
шейледиңиз, йөне ювулдыңыз, мукаддес
эдилдиңиз, Реббимиз Иса Месихиң ады билен,
Худайымызың Рухы аркалы акландыңыз.

Ахлаксызлыкдан гачың

12 Маңа хемме зада ругсат берлендир, йөне хемме
зат пейдалы дәлдир. Маңа хемме зада ругсат
берлендир, йөне хич зат маңа агалык этмели
дәлдир. 13 Иймит гарын үчин, гарын-да иймит
үчиндир, йөне Худай икисини-де ёк эдер. Тен болса
ахлаксызлык үчин дәл-де, Реб үчиндир, Реб-де тен
үчиндир. 14 Худай Өз гудраты билен Ребби
дирелтди, бизи-де диреледер. 15 Сиз тениңизиң
Месихиң агзасыдыгыны билмейәрсиңизми? Мен
Месихиң агзасыны алып, бир кемчиниң агзасы
эдейинми? Этмен! 16 Я-да бир кемчин билен
бирлешениң онуң билен бир тен боляныны
билмейәрсиңизми? Себәби: «Икиси бир тен болар»
дийлендир. 17 Эмма Реб билен бирлешен Онуң
билен бир рухдур. 18 Ахлаксызлыкдан гачың!
Адамың эдйән хер бир гүнәси тениң дашындадыр,
йөне ахлаксызлык эдйән өз тенине гаршы гүнә
эдйәндир. 19 Я-да тениңизиң сизде яшаян ве сизиң
Худайдан алан Мукаддес Рухуңызың
ыбадатханасыдыгыны, сизиң өзүңизиңки
дәлдигиңизи билмейәрсиңизми? 20 Чүнки сиз бир
баха алындыңыз. Мунуң үчин, Худайыңкы болан
тениңиз ве рухуңыз билен Худайы
шөхратландырың.

Өйленмек барада

7 Инди сизиң язан затларыңыз хакда: бир адама
аяла эл дегирмезлик ягшыдыр. 2 Йөне
ахлаксызлыкдан сакланмак үчин, хер кишиниң өз
аялы ве хер аялың өз әри болсун. 3 Әр аялына,
шейле хем аял әрине мәхрибанлык борҗуны
берҗай этсин. 4 Аялың өз тенине ыгтыяры ёкдур, бу
ыгтыяр әриңкидир ве шонуң ялы, әриң-де өз
тенине ыгтыяры ёкдур, бу ыгтыяр аялыңкыдыр.
5 Диңе ораза ве дога билен мешгул болар ялы,
ылалашыга гөрә, вагтлайынча болмаса, бири-
бириңизи әр-аяллык хакындан махрум этмәң.
Вагтлайын айрылсаңыз-да, шейтан небсиңизе
буюрмак бабатда сизи сынага салмаз ялы, ене-де
бирлешиң. 6 Эмма муны буйрук дәл-де, ругсат
хөкмүнде айдярын. 7 Мен әхли адамларың өзүм
ялы болмагыны арзув эдйәрин, йөне хер кишиниң
Худайдан өз сылагы бардыр; бириниңки бир хили,
башга бириниңки башга хилидир. 8 Эмма
өйленмедиклере, дул хатынлара, мениң ялы
галсалар, олар үчин ягшыдыр дийййәрин.
9 Небислерине буйруп билмейән болсалар, онда
өйленсинлер, себәби өйленмек ышк одуна
янмакдан говудыр. 10 Өйлененлере болса мен дәл-
де, Реб: «Аял әринден айрылмасын» дийип, буйрук
берипдир. 11 Эгер-де айрылан болса, әрсиз галсын
я-да әри билен ярашсын. Әр-де аялының талагыны
бермесин. 12 Бейлекилере болса Реб дәл-де, мен
дийййәрин: бир доганың иман этмедик аялы бар
болса, ол аял хем онуң билен яшамага разы болса,
ол онуң талагыны бермесин. 13 Бир аялың иман
этмедик әри бар болса, әри хем онуң билен
яшамага разы болса, онда ол әринден
айрылмасын. 14 Чүнки иман этмедик әр † иманлы
аялы аркалы мукаддес эдилендир, иман этмедик
аял хем иманлы әр аркалы мукаддес эдилендир,
ёгса, чагаларыңыз хапа боларды, йөне хәзир
мукаддесдир. 15 Йөне иман этмедик айрылса, гой
айрылсын. Доган я-да аял доган бейле ягдайларда
баглы дәлдир. Худай бизи парахат яшамага
чагырандыр. 16 Чүнки, эй аял, сен әриңи халас
эдип-этмеҗегиңи ниреден билйәрсиң? Эй әр, сен
аялыңы халас эдип-этмеҗегиңи ниреден
билйәрсиң?

Хайсы ягдайда чагырылан болсаңыз, шейле гезиң

17 Йөне Реб хер кеси нәхили беллән болса, Худай
кими нәхили чагыран болса, ол шейле гезсин. Мен
бу буйругы әхли йыгнаклара берйәрин. 18 Ким
сүннетликә чагырылан болса, сүннетсиз болмасын.
Ким сүннетсизкә чагырылан болса,
сүннетленмесин. 19 Сүннетлилик-де хичдир,
сүннетсизлик-де хичдир, иң мөхүми Худайың
буйрукларыны берҗай этмекдир. 20 Ким нәхили
ягдайда чагырылан болса, шонда галсын. 21 Гулкаң
чагырылан болсаң, гайгы этме, йөне азат болмагы
башарсаң, пурсатдан пейдалан. 22 Чүнки гулка Реб
тарапындан чагырылан адам Реббиң эркин
адамыдыр, шонуң ялы, эркинликде чагырылан-да
Месихиң гулудыр. 23 Сиз бир баха сатын
алындыңыз, адамың гулы болмаң. 24 Доганлар, ким
нәхили ягдайда чагырылан болса, шол ягдайда
Худайың хузурында галсын. 25 Гызлар хакда Ребден
буйругым ёк; йөне Реббиң мерхемети саясында
садык киши хөкмүнде маслахат берйәрин.

† *Әр – иң гадымы голязмаларда: «доган».*

Өйленмедиклер

26 Мениң пикиримче, хәзирки аладалы ягдай
зерарлы, адама өз болшы ялы галмак ягшыдыр.
27 Бир аяла баглымысың? Онда, айрылҗак болма.
Аялдан айрылдыңмы? Онда, аял гөзлеме. 28 Йөне
өйленсең хем гүнә эден дәлсиң, гыз-да әре чыкса,
гүнә эден дәлдир. Эмма өйлененлериң яшайышда
мушакгаты болар, мен сизе дөземок. 29 Йөне, эй
доганлар, сизе айдярын: вагт гысгадыр. Мундан
бейләк аялы барлар аялы ёклар ялы, 30 аглаянлар
хем агламаянлар ялы, шатланянлар хем
шатланмаянлар ялы, мал аланлар хем малы ёклар
ялы, 31 дүнйәден пейдаланянлар хем
пейдаланмаянлар ялы болсун, себәби дүнйәниң
хәзирки ягдайы гечегчидир. 32 Мен сизиң гайгысыз
болмагыңызы ислейәрин. Өйленмедик киши Ребби
хошнут этҗек болуп, Онуң ишлериниң аладасыны
эдйәндир. 33 Йөне өйленен аялыны хошнут этҗек
болуп, дүнйә ишлериниң аладасыны эдйәндир.
34 Әрли аял билен гызың арасында-да парх бардыр.
Әрсиз аял хем тенде, хем-де рухда мукаддес болар
ялы, Реббиң ишлериниң аладасыны эдйәндир,
йөне әрли аял әрини хошнут этҗек болуп, дүнйә
ишлериниң аладасыны эдйәндир. 35 Мен муны
сизиң бойнуңыза сыртмак салмак үчин дәл-де,
эйсем, эдепли болуп, пикириңизи дагатман, Реббе
берлер ялы, өз пейдаңыз үчин айдярын. 36 Эмма
бири өз гелинлиги билен гелшиксиз иш эдйәндир
өйтсе, гызың хем яшы гечен болуп, өйленмек зерур
болса, ол халаныны этсин, гүнә эдйән дәлдир. Олар
өйленсин. 37 Эмма ким ниетинде берк дуруп,
мәтәчлик чекмән, небсине буйруп, гелинлиги
билен өйленмезлиги йүрегине дүвен болса, онда
ол говы эдйәр. 38 Шейле, адаглысы билен өйленен
говы эдйәр, йөне өйленмедик ондан-да говы эдйәр.
39 Аял, әри өлйәнчә, оңа баглыдыр. Эгер-де әри
өлсе, өз исләнине бармага азатдыр, йөне Ребде
болмалыдыр. 40 Эгер-де ол әрсиз галса, мениң
пикиримче, хас хем багтыярдыр. Менде-де
Худайың Рухы бардыр дийип пикир эдйәрин.

Бутлара хөдүрленен гурбанларың эти

8 Бутлара берилйән гурбанлар хакда
хеммәмизиң билимимизиң барлыгыны
билйәрис. Билим текепбир эдйәндир, йөне сөйги
абатлаяндыр. 2 Ким бир зады билйәндирин өйдйән
болса, онда ол энтек билмелиси ялы билйән
дәлдир. 3 Йөне ким Худайы сөййән болса, Худай
хем оны танаяндыр. 4 Бутлара берлен гурбанларың
этинден ийилмеги барада болса, бутуң дүнйәде
хичдигини, бир Худайдан башга худайың ёкдугыны
билйәрис. 5 Чүнки Ерде болсун, Гөкде болсун,
«таңры» дийилйәнлер нәче болса-да, энчеме
«таңрыларың» ве энчеме «реблериң» болшы ялы,
6 бизиң бир Ата Худайымыз бардыр. Хемме зат
Ондандыр, биз Онуң үчин яшаяндырыс ве бир
Реббимиз Иса Месих бардыр, хемме зат Ол аркалы
боландыр, биз Ол аркалы яшаяндырыс. 7 Эмма
хеммелерде бу билим ёк, кәбирлери бутуң
пикиринде болуп, эти энтек-де † бута берлен гурбан
ялы иййәр. Онсоң эҗизликлери зерарлы, оларың
ынсабы тегмилтли боляр. 8 Дамак бизи Худая якын
эдйән дәлдир. Иймесек-де кемлигимиз болмаз,
ийсек-де артыкмачлыгымыз болмаз. 9 Эмма велин
бу азатлыгыңызың эҗизлериң бүдремегине себәп
болаймагындан хабардар болуң. 10 Чүнки бири
билимли болан сениң бутханада сачак башында
отураныңы гөрсе, эҗизлиги зерарлы, онуң ынсабы
бутлара берлен гурбанлардан иймәге
мейилленмезми? 11 Онсоң сениң билимиң зерарлы,
бу эҗиз доган хеләк болар, Месих болса онуң
угрунда өлди. 12 Шейлеликде, сиз доганларыңыза
гаршы гүнә эдип, оларың эҗиз ынсапларыны
яраламак билен, Месихе гаршы гүнә эдйәрсиңиз.
13 Шонуң үчин, дамак доганымың бүдремегине
себәп болян болса, онда мен доганымы бүдретмез
ялы, асла эт иймерин.

Ресулың хаклары

9 Мен эркин дәлми? Мен ресул дәлми? Мен
Реббимиз Месихи гөрмедимми? Сиз Ребде
мениң зәхметимиң нетиҗеси дәлмисиңиз? 2 Мен
башгалара ресул болмасам-да, сизе ресулдырын;
сиз Реб ёлунда мениң ресуллыгымың мөхрүсиңиз.
3 Өзүми сорага чекйәнлериң гаршысында мен
шейле горанярын. 4 Бизиң иймәге, ичмәге
хакымыз ёкмы? 5 Бейлеки ресуллар, Реббиң
доганлары ве Кифас ялы, иманлы бир аялы
янымызда гездирмәге хакымыз ёкмы? 6 Я-да
ишлемезлиге диңе мен билен Барнабасың хакы
ёкмы? 7 Ким өз харҗы билен эсгерлик эдйәр? Ким
үзүм агаҗыны экип-де, онуң мивесинден иймейәр?
Я-да ким сүрини бакып-да, онуң сүйдүнден
ичмейәр? 8 Мен муны адамларың пикир эдишине
гөрә айдярынмы? Канун-да шуны айтмаярмы?
9 Чүнки Мусаның канунында: «Харман дөвен
өкүзиң агзыны баглама» дийип язылгыдыр. Худай
өкүзлериң аладасыны эдйәрми? 10 Булары бүтинлей
бизиң үчин айтмаярмы? Хава, бу бизиң үчин
языландыр. Шейле, ер сүрен умыт билен
сүрмелидир, харман дөвен хем хармана шәрик
болмак умыды билен дөвмелидир. 11 Биз сизде
рухы затлары экип, сизден мадды затлары орсак, бу

† *Бутуң пикиринде болуп, эти энтек-де... – иң гадымы голязмаларда: «шу вагта ченли бутпаразлыкдан алан нетиҗесинде эти...».*

бир улы затмыдыр? [12] Башгаларың сизден муны
ислемәге хакы бар болса, бизиң муңа олардан көп
хакымыз ёкмудыр? Йөне биз бу хакдан
пейдаланман, Месихиң Хош Хабарының өңүни
бөкдемезлик үчин, хер зада дөз гелйәрис. [13] Сиз
мукаддес затлар билен мешгулланянларың
ыбадатханадан иййәнини, гурбанлык эдилйән ери
саклаянларың гурбанлык эдилйән ерден
пайларыны алянынамы билмейәрсиңизми? [14] Шейле,
Реб хем Хош Хабары вагыз эдйәнлериң Хош
Хабардан яшамагыны буюрды. [15] Мен бу затларың
хич бириниден пейдаланамок, шу затлар маңа
шейле эдилсин дийип хем язамок, себәби бу
буйсанҗымы бириниң бидерек эденинден өленим
говудыр. [16] Чүнки Хош Хабары вагыз эдйән болсам,
өвүнмәге хакым ёкдур, себәби бу маңа важыпдыр.
Эгер Хош Хабары вагыз этмесем, вай мениң
халыма! [17] Чүнки муны мейлетин этсем, сылагым
болар. Мейлетин этмесем-де, диңе өзүме
табшырылан везипәни берҗай этдигимдир. [18] Ери,
сылагым нәме? Хош Хабардакы хакымдан долы
пейдаланмаз ялы, Хош Хабары вагыз эдип, Хош
Хабары мугт бермегим. [19] Чүнки мен хер кесден
азат болсам-да, көп адамлары газанҗак болуп,
өзүми хеммелере гул этдим. [20] Мен ехудылары
газанҗак болуп, ехудылара ехуды болдум. Канун
астындакылары газанҗак болуп, канун астында
болмасам-да, канун астындакылара канун
астындакы ялы болдум. [21] Худайың гаршысында
канунсыз болман, Месихиң Кануны астында
болсам-да, кануны ёклары газанҗак болуп, кануны
ёклара кануны ёк кимин болдум. [22] Эҗизлери
газанҗак болуп, эҗизлере бир эжиз ялы болдум.
Хер ничик-де болса, кәбирлерини халас этҗек
болуп, хер кесе хер зат болдум. [23] Мен булары † Хош
Хабарда пайым болсун дийип, Хош Хабар үчин
эдйәрин.
[24] Сиз ылгав мейданында ылгаянларың
хеммесиниң ылгап, йөне байрагы бириниң
алянынамы билмейәрсиңизми? Байрак алар ялы
ылгаң. [25] Гөрешйән адам әхли затда өз небсине
буюряндыр. Олар муны паны тәҗи алмак үчин, биз
хем бакы тәҗи алмак үчин эдйәрис. [26] Шонуң үчин,
мен максатсыз ылгаян ялы ылгамаярын, хованы
юмруклаян ялы юмрукламаярын. [27] Йөне
бейлекилере вагыз эденимден соң, өзүм махрум
галмаз ялы, теними хорлап, оны гул эдйәрин.

Ысрайыл тарыхындан алынмалы сапаклар

10 Эй доганлар, аталарымызың барының булут
астында боланындан, барының деңизден
геченинден хабарлы болмагыңызы ислейәрин.
[2] Бары булутда хем деңизде Муса чокундырылды.
[3] Бары шол бир рухы иймити ийди. [4] Бары шол бир
рухы ичгини ичди, себәби олар өзлерине
хемралык эден рухы гаядан ичйәрди. Ол гая болса
Месихди. [5] Эмма Худай оларың көпүсинден разы
дәлди. Чөлде оларың җесетлери серлип галды.
[6] Йөне оларың хөвеслениши кимин, биз-де ямана
хөвесленмез ялы, бу вакалар бизе мысал хөкмүнде
йүзе чыкды. [7] «Халк ийип-ичмек үчин ашак отурды
ве ойнамак үчин ёкары галды» дийип язылышы
ялы, оларың кәбирлери кимин сиз хем бутпараз
болмаң. [8] Зына этмәлиң, чүнки оларың кәбирлери
зына эдип, бир гүнде йигрими үч мүң адам өлди.
[9] Ребби сынамалың, чүнки оларың кәбирлери
Оны сынап, йыланлардан хеләк болдулар.
[10] Кәйинмәң, чүнки оларың кәбирлери кәйинип,
өлүм перишдесиниң элинден хеләк болдулар.
[11] Йөне бу затларың бары оларың башына гөрелде
хөкмүнде инип, дөвүрлериң соңуна етен бизе
үндев үчин язылды. [12] Шонуң үчин мен догрудырын
дийип пикир эдйән адам өз йыкылмагындан әгә
болсун.
[13] Сиз хер кишиниң башына гелйәнден башга хич
бир сынага салынмадыңыз. Худай догручылдыр, Ол
сизе гүйҗүңизден өте сыналмагыңыза ёл бермән,
дөз гелип билмегиңиз үчин, сынаг билен
билеликде чыкалга-да ачар.

Бутлар ве Реббиң сачагы

[14] Шонуң үчин, эй, эзиз доганларым,
бутпаразлыкдан гачың. [15] Мен дүшүнҗели
адамлара гүррүң берйәрин. Айдянларыма өзүңиз
баха бериң. [16] Бизиң шүкүр эдйән шүкүр кәсәмиз
Месихиң ганына шәрикчилик дәлми? Бизиң
бөлйән чөрегимиз Месихиң тенине шәрикчилик
дәлми? [17] Чөрегиң бир болшы ялы, көп болан биз
хем бир тендирис, себәби бизиң хеммәмизиң шол
бир чөрекде пайымыз бардыр. [18] Ысрайыл халкына
середиң, гурбанлыклары иййәнлер гурбанлык
эдилйән ер билен шәрикчилик эдйәнлер дәлми?
[19] Мен нәме дийййәрин? Бута берлен гурбан бир
затмыдыр? Я-да бут бир затмыдыр? [20] Ёк, йөне
бутпаразлар берйән гурбаныны Худая дәл-де,
җынлара берйәр дийййәрин. Мен сизиң җынлар
билен шәрикчилик этмегиңизи исләмок. [21] Сиз хем
Реббиң кәсесинден, хем җынларың кәсесинден
ичип билмерсиңиз. Сиз хем Реббиң сачагына, хем
җынларың сачагына шәрик болуп билмерсиңиз.
[22] Я-да биз Реббиң габанҗаңлыгыны оярярысмы?
Биз Ондан гүйчлүми?

† *Булары – иң гадымы голязмаларда: «хер зады».*

Иманлының азатлыгы

23 Маңа әхли зада ругсат эдилендир, йөне хемме
зат пейдалы дәлдир. Маңа әхли зада ругсат
эдилендир, йөне хемме зат абатлаян дәлдир. 24 Хич
ким өз пейдасыны гөзлемесин, башганың
пейдасыны гөзлесин. 25 Эт базарында нәме сатылян
болса, ынсап хатырасы үчин, хич бир зады
селҗермән ийиң. 26 Чүнки Ер ве онуң йүзүндәки
әхли зат Реббиңкидир. 27 Иман этмедиклериң бири
сизи нахара чагырып-да, сиз хем гитмек ислесеңиз,
өңүңизде нәме гоюлса, ынсап хатырасы үчин, хер
бир зады селҗермән ийиң. 28 Эмма бири сизе: «Бу
бутлара берлен гурбаның этидир» дийсе, яңкы
хабар берениң хатырасы үчин ве ынсап хатырасы
үчин иймәң, чүнки Ер ве онуң ичиндәкилериң
бары Реббиңкидир.
29 Мен ынсап дийип, сениң өзүңкә дәл-де,
бейлекиниңкә диййәрин, себәби нәме үчин мениң
азатлыгымың үстүнден бейлекиниң ынсабы хөкүм
чыкаряр? 30 Мен шүкүр эдип, нахара гошулян
болсам, онда нәме үчин шүкүр эдйән задым үчин
маңа кәелйәр? 31 Ийсеңиз-де, ичсеңиз-де, хер нәме
этсеңиз-де, барыны Худайың шөхраты үчин эдиң.
32 Ехудылара, греклере ве Худайың йыгнагына
бүдремәге себәп болмаң. 33 Чүнки мен хем хер
затда хер кеси разы этмәге чалышярын. Мен муны
өз бәхбидим үчин эдемок, гутулсынлар дийип, көп
адамларың бәхбиди үчин эдйәрин.

11 Мениң Месихден гөрелде алшым ялы, сиз
хем менден гөрелде алың.

Баш өртме барада

2 Эй доганлар, хер затда мени яда салянлыгыңыз,
таглыматы сизе табшырышым ялы
саклаянлыгыңыз үчин, мен сизи тарыплаярын.
3 Сизиң муны-да билмегиңизи ислейәрин: хер
эркегиң баяры Месих, аялың баяры эркек, Месихиң
баяры хем Худайдыр. 4 Башына зат гейип, дога я
пыгамберлик эдйән эркек киши өз башыны
биабрай эдйәндир. 5 Башы ачык дога я
пыгамберлик эдйән аял киши хем өз башыны
биабрай эдйәндир, чүнки бу сачы сырылмак билен
бирдир. 6 Чүнки аял башыны өртмейән болса, онда
сачыны-да кесдирсин. Аял сачының кесилмегинден
я-да сырылмагындан утанян болса, онда башыны
өртсүн. 7 Чүнки эркек Худайың сураты хем
шөхратыдыгы үчин башыны өртмели дәлдир, йөне
аял эркегиң шөхратыдыр. 8 Чүнки эркек аялдан
дәл-де, аял эркекдендир. 9 Себәби эркек аял үчин
дәл-де, аял эркек үчин ярадылды. 10 Шонуң үчин,
перишделериң хатырасына аялың башында онуң
ыгтыяр астындадыгыны гөркезйән белги
болмалыдыр †. 11 Йөне велин Ребде не аял эркексиз,
не-де эркек аялсыздыр. 12 Чүнки аялың эркекден
болшы ялы, эркек хем аял аркалы дүнйә инендир,
йөне хемме зады Худай ярадандыр. 13 Сизиң өзүңиз
баха бериң: аялың башы ачык Худая дога этмеги
ярашыклымыдыр? 14 Эркегиң сачы узын болса, бу
онуң үчин биабрайчылыкдыгыны, 15 йөне аялың
сачы узын болса, бу онуң үчин абрайдыгыны
тебигатың өзи өвретмейәрми? Чүнки сач аяла
бүренҗек ерине берлендир. 16 Йөне бириниң
җедел эдеси гелйән болса, бизиң хем, Худайың
йыгнакларының хем бейле эндиги ёк.

Реббиң сачагына дегишли өвүтлер

17 Эмма бу таглыматда сизи тарыпламаярын,
чүнки сизиң үйшмелериңиз пейдалы дәл,
зыянлыдыр. 18 Чүнки, биринҗиден, хачан йыгнакда
үйшүшениңизде, араңызда бөлүнишигиң
боляныны эшидйәрин, муңа аз-кем ынанярынам.
19 Чүнки араңыздакы Худайың тассыклан адамлары
белли болар ялы, араңызда бөлүнишигиң болмагы
зерурдыр. 20 Сиз бир ере үйшүшениңизде, Реббиң
нахарыны иймек үчин үйшмейәрсиңиз. 21 Чүнки
нахар иениңизде, хер ким өз нахарыны
бейлекилерден өңүрти аляр, бири ач галяр, ене
бири серхош боляр. 22 Сизиң иймәге, ичмәге
өйүңиз ёкмы? Я-да Худайың йыгнагыны әсгермән,
ёксуллары утандырярсыңызмы? Мен сизе нәме
диейин? Сизи тарыплайынмы? Бу затда сизи
тарыпламарын. 23 Чүнки мен Ребден аланымы сизе
табшырдым. Реб Иса Өзүниң тутулып берлен
гиҗеси чөрек алып, 24 шүкүр эденинден соң, оны
бөлүп: «Алың, ийиң, бу мениң сизиң үчин дөвлен
беденимдир, муны мени яда салмак үчин берҗай
эдиң» дийди. 25 Шонуң ялы-да, нахардан соң кәсәни
алып: «Бу кәсе мениң ганым билен беркидилен
тәзе әхтдир, хер гезек ичениңизде, мени яда
салмак үчин муны берҗай эдиң» дийди. 26 Чүнки
сиз бу чөреги хер гезек иениңизде, кәседен хер
гезек ичениңизде, тә Өзи гелйәнчә, Реббиң
өлүмини ыглан эдйәнсиңиз. 27 Шонуң үчин хер ким
мынасып болмадык тәрде Реббиң бу чөрегини
ийсе я бу кәседен ичсе, Онуң тени ве ганы бабатда
языклы болар. 28 Адам өзүни сынап гөренсоң, бу
чөрекден иймели, бу кәседен хем ичмелидир.
29 Чүнки ким Реббиң тенини сайгарман, гелшиксиз
тәрде ийсе, ичсе, өзүне гаршы хөкүм ийййәндир ве
ичйәндир. 30 Шонуң үчин сизиң араңызда көплери
эҗиз, хасса, өленлериң хем саны аз дәл. 31 Өз-
өзүмизи сынан болсак, хөкүме дучар болмаздык.
32 Үстүмизден хөкүм чыкарыланда, бизе дүнйә

† *Башында... болмалыдыр – грекчеде: «башында ыгтыяр болмалыдыр».*

билен билеликде иш кесилмез ялы, Реб бизи
тербиелейәр. 33 Эй доганлар, нахар иймек үчин
үйшүшениңизде, бири-бириңизе гарашың. 34 Сиз
хөкүм үчин үйшүшмез ялы, ким ач болса, өз өйүнде
ийсин. Галан затлары болса өзүм барамда
дүзедерин.

Рухы сылаглар

12 Эй доганлар, мен рухы сылаглар барада-да,
сизиң бихабар галмагыңызы ислемейәрин.
2 Бутпаразкаңыз, бири сизи чекйән ялы, дилсиз
бутларың ызына эерйәрдиңиз. 3 Шонуң үчин сизе
айдярын: Худайың Рухы билен геплейән киши:
«Иса лагнат!» диймез, хич ким хем Мукаддес Рух
билен болмаса: «Иса Ребдир!» дийип билмез.
4 Сылаглар дүрли-дүрли, йөне Рух шол бир Рухдур.
5 Гуллуклар-да дүрли-дүрли, йөне Реб шол бир
Ребдир. 6 Амаллар дүрли-дүрли, йөне хеммеде хер
зады эмеле гетирйән Худай шол бир Худайдыр.
7 Йөне хер кишә Рухуң аян болмагы хеммәниң
пейдаланмагы үчин берилйәр. 8 Чүнки Рух аркалы
бирине акылдарлык сөзи, ене бирине шол Рух
аркалы билим сөзи, 9 башга бирине шол Рух
аркалы иман, бейлекә шол Рух аркалы шыпа
сылаглары, 10 бирине гудрат гөркезме, ене бирине
пыгамберлик, башга бирине рухлары сайгарма,
бейлеки бирине дүрли диллер, ене бирине болса
диллери дүшүндирме берилйәр. 11 Буларың
хеммесини болса шол бир Рух эмеле гетирйәр. Ол
хер бирине Өз халайшына гөрә, айры-айры бөлүп
берйәр.

Көп агза, бир тен

12 Йөне тениң бир ве агзасының көп болшы ялы,
тениң агзасы көп болса-да, бир тендир, Месих-де
шейледир. 13 Чүнки еходы болсун я грек болсун, гул
болсун я азат болсун – бизиң хеммәмиз бир Рух
аркалы бир тене чокундырылдык, хеммәмизе бир
Рухдан ичирилди. 14 Тен хем бир агзадан дәл-де,
көп агзадан ыбаратдыр. 15 Аяк: «Мен эл дәлдигим
үчин, тене дегишли дәлдирин» диени билен, тене
дегишли болман билмез. 16 Гулак: «Мен гөз
дәлдигим үчин, тене дегишли дәлдирин» диени
билен, тене дегишли болман билмез. 17 Тутуш тен
гөз болан болса, онда эшидиш ниреде боларды?
Бары эшидиш болан болса, онда ысгайыш ниреде
боларды? 18 Эмма Худай агзаның хер бирини тенде
Өз ислейшине гөрә гойды. 19 Хеммеси бир агза
болан болса, онда тен ниреде боларды?
20 Шейлеликде, агза көп, йөне тен бир. 21 Гөз эле:
«Сен маңа герек дәл» дийип билмез. Келле
аяклара: «Сиз маңа герек дәл» дийип билмез.
22 Терсине, тениң әҗиз гөрүнйән агзалары хас көп
гереклидир. 23 Биз тениң хорматсызрак гөрүнйән
агзасына хас көп хормат гойярыс, овадан дәл
агзаларымызың хас көп гөрки бардыр. 24 Йөне
гөркли агзаларымыз муңа мәтәч дәлдир. Эмма
Худай тенде хичбир бөлүнишик болман, агзалар
деңлик билен бири-бириниң аладасыны этсин
дийип, 25 тени гуранда, әхмиетсиз агзалары хас көп
хорматлады. 26 Бир агза хорлук чексе, әхли агзалар
билеликде хорлук чекер. Бир агза шөхратланса,
әхли агзалар билеликде шатланар. 27 Сиз Месихиң
тени, айры-айры агзаларысыңыз. 28 Худай йыгнакда
биринҗилери ресул, икинҗилери пыгамбер,
үчүнҗилери өвредиҗи эдип отуртды. Ондан соң
гудрат гөркезмелери, соңра шыпа сылагларыны,
ярдамлары, эдаралары, дүрли диллери берди.
29 Хеммелер ресулмыдыр? Хеммелер
пыгамбермидир? Хеммелер өвредиҗимидир?
Хеммелер гудрат гөркезйәнмидир? 30 Хеммелериң
шыпа сылагы бармы? Хеммелер дүрли диллерде
геплейәрми? Хеммелер диллери
маныландырярмы? 31 Сиз улурак сылаглара ыхлас
эдиң, мен ене сизе мундан хем говы ёлы
гөркезейин.

Сөйги

13 Эгер мен ынсан хем перишделериң
диллеринде геплейән болсам, йөне сөйгим
ёк болса, онда җыңңырдаян мисдирин я-да
сесленйән цимбалыдырын. 2 Пыгамберлик
сылагым болуп, әхли сырлары хем ылымлары
билйән болсам, даглары ериңден гозгаҗак иманым
болса, йөне сөйгим болмаса, онда мен хичдирин.
3 Әхли задымы пайлап, ёксуллары доюрсам,
теними якмага берсем, йөне сөйгим болмаса, онда
мунуң маңа хич бир пейдасы ёкдур. 4 Сөйги
сабырлыдыр, шепагатлыдыр, сөйги гөрипчилик
эдйән дәлдир, сөйги өвүнип, текепбирлик эдйән
дәлдир. 5 Биабрайчылыклы иш эдйән дәлдир, өз
непини гөзлейән дәлдир, гахарланян дәлдир,
ичинде хылт саклаян дәлдир. 6 Адалатсызлыга
шатланман, хакыката шатланяндыр. 7 Хер зада дөз
гелйәндир, хер зада ынаняндыр, хер зада умыт
баглаяндыр, хер зада чыдаяндыр. 8 Сөйги асла
түкенмез. Пыгамберликлер болса айрылар, диллер
дымар, билим ёга чыкар. 9 Чүнки биз бөлеклейин
билип, бөлеклейин пыгамберлик эдйәрис. 10 Йөне
кәмил болан геленде, бөлеклейин болан арадан
айрылар. 11 Мен чагакам, чага ялы гепләп, чага ялы
ойланып, чага ялы пайхас эдердим, улаланымда,
чага гылыкларымы гойдум. 12 Шинди хер зады
айнадакы ялы үмүзли гөрйәрис, йөне шол вагт
йүзбе-йүз гөрерис. Хәзир мен бөлеклейин
билйәрин, йөне шол вагт өз билинишим ялы

билерин. 13 Хәзир шу үчүси галяр: иман, умыт,
сөйги. Буларың иң улусы болса сөйгүдир.

Диллер хем пыгамберлик

14 Сөйгиниң ызында болуң хем-де рухы
сылаглара, хас-да пыгамберлик этмәге ыхлас
эдиң. 2 Чүнки билинмейән дилде геплейән, адам
билен дәл-де, Худай билен геплешйәндир, чүнки
оңа хич ким дүшүнйән дәлдир, ол сырлары рух
билен айдяндыр. 3 Пыгамберлик эдйән киши
адамлары абатламак, несихат ве гөвүнлик бермек
үчин геплейәндир. 4 Башга дилде геплейән өзүни
абатлаяндыр, йөне пыгамберлик эдйән йыгнагы
абатлаяндыр. 5 Мен сизиң хеммәңизиң башга
диллерде геплемегиңизи, хас-да пыгамберлик
этмегиңизи арзув эдйәрин. Бу диллерде геплейән
йыгнагың абатланмагы үчин дүшүндирмейән
болса, онда пыгамберлик эдйән ондан говудыр.
6 Эй доганлар, мен сизиң яныңыза барып, башга
диллерде геплесем, йөне ылхам, билим,
пыгамберлик я таглыматдан гүррүң бермесем, сизе
нәме хайрым дегер? 7 Сес чыкарян җансыз затлар,
меселем, түйдүк я гусли бири-биринден пархлы сес
чыкармаса, түйдүк я гусли билен нәме
чалыняндыгы нәхили билнер? 8 Чүнки сурнай хем
нәбелли сес чыкарса, урша ким тайярланар?
9 Шейлеликде, сиз хем дил аркалы дүшнүкли
гүррүң бермесеңиз, нәме айдяныңыз нәхили
билнер? Чүнки бу хова гүррүң бердигимиз болар.
10 Дүнйәде дүрли-дүрли диллериң бардыгы, оларың
хич бириниң-де манысыз дәлдиги гүррүңсиздир.
11 Йөне айдылана дүшүнмесем, онда мен
геплейәне бигәне, ол хем маңа бигәне болар.
12 Шейлеликде, сиз хем рухы сылаглара ыхлас
эдишиңизе гөрә, йыгнагы абатламак үчин,
сылаглара бай болмага чалшың. 13 Шонуң үчин
билинмейән дилде геплейән адам оны
маныландырар ялы дога этсин. 14 Чүнки мен башга
бир дилде дога эдйән болсам, рухум дога эдйәндир,
йөне акылым мивесиздир. 15 Нәме этмели? Мен рух
билен дога этҗек, йөне акыл билен хем дога этҗек.
Рух билен нагма айтҗак, йөне акыл билен хем
нагма айтҗак. 16 Себәби сен рух билен алкыш
айтсаң, билимсиз адамлар сениң шүкүриңе нәхили
«омын» дийсин? Себәби ол сениң нәме айдяныңа
дүшүнйән дәлдир. 17 Догры, сен говы шүкүр
эдйәрсиң, йөне бейлеки абатланмаяр. 18 Мен
диллерде хеммәңизден көп геплейәниме Худая
шүкүр эдйәрин. 19 Йөне йыгнакда бейлекилере-де
өвредер ялы, акылым билен бәш сөз айтмагы
башга дилде он мүң сөз айтмакдан говы гөрйәрин.
20 Доганлар, акылда чага ялы болман, яманлыкда
чага ялы болуп, акылда кәмил болуң. 21 Реб шейле
диййәр: «Мен бу халка башга диллер билен,
ятларың агзы билен гүррүң берерин, шонда-да
Мени диңлемезлер» дийип Канунда язылгыдыр.
22 Шейлеликде, диллер иман эденлере дәл-де, иман
этмедиклере, пыгамберлик хем иман этмедиклере
дәл-де, иман эденлере аламатдыр. 23 Бүтин йыгнак
бир ере үйшүп, әхлиси башга диллерде геплесе ве
билимсизлер я-да иман этмедиклер ичери гирсе,
олар: «Сиз акылыңыздан азашыпсыңыз»
диймезми? 24 Эмма хеммелер пыгамберлик этсе ве
бир иман этмедик я бир билимсиз ичери гирсе,
хеммелер тарапындан язгарылып, хеммелер
тарапындан хөкүм эдилер. 25 Йүрегиниң гизлин
сырлары аян болуп, йүзин йыкылар, «Худай,
догрудан-да, сизиң араңызда» дийип, Худая сежде
эдер.

Тертипли ыбадат

26 Доганлар, инди нәме? Бир ере үйшүшениңизде,
сизиң хер бириңизде мезмур, тәлим, дил, ылхам я
диллери дүшүндирме бардыр – әхлиси абатлама
үчин болсун. 27 Кимдир бири билинмейән дилде
геплейән болса, онда ики я-да иң ёкарсы үч адам
нобатма-нобат гепләп, бири-де маныландырсын.
28 Дүшүндирйән ёк болса, онда ол адам йыгнакда
дымып, өзүне ве Худая гүррүң берсин.
29 Пыгамберлериң хем икиси я үчүси гүррүң берип,
бейлекилер сайгарсынлар. 30 Отуранлардан бирине
ылхам гелсе, онда илкинҗи дымсын. 31 Чүнки
хеммелер өвренип, хеммелер өвүт алар ялы,
хеммәңиз бири-бириңизиң ызындан пыгамберлик
эдип билерсиңиз. 32 Пыгамберлериң рухлары
пыгамберлере табындыр. 33 Чүнки Худай
тертипсизлик Худайы дәл-де, мукаддеслер
йыгнакларының хеммесинде болшы ялы,
парахатлык Худайыдыр. 34 Йыгнакларда
аялларыңыз геплемесин, чүнки олара геплемәге
ругсат эдилен дәлдир. Олар, кануның хем айдышы
ялы, табын болмалыдырлар. 35 Олар бир зады
өвренҗек болсалар, өйде өз әрлеринден
сорасынлар, чүнки аяла йыгнакда геплемек
айыпдыр. 36 Худайың сөзи, эйсем, сизден чыкдымы?
Я диңе сизе етдими? 37 Өзүни пыгамбер я рухда
кәмил сайян адам сизе язянларымың Реббиң
буйругыдыгыны аңласын. 38 Бири наданлык этсе,
гой, наданлык этсин. 39 Шонуң үчин, эй доганлар,
пыгамберлик этмәге ыхлас эдиң, башга диллерде
геплемеги-де гадаган этмәң. 40 Йөне херки зат
сыпайычылык хем тертип билен болсун.

Месихиң дирелмегиниң әхмиети

15 Эй доганлар, сизе Хош Хабары ятладярын.
Мен оны сизе вагыз этдим, сиз хем оны унап,

оңа баглы галдыңыз. 2 Сизе вагыз эден сөзүми
тутсаңыз, эден иманыңыз бидерек болмаз, ол
аркалы гутуларсыңыз. 3 Чүнки мен аланымы
өңүрти сизе табшырдым. Месих Язгылара гөрә,
бизиң гүнәлеримиз үчин өлди. 4 Җайланды ве
Язгылара гөрә, өленден үч гүнден соң дирелди.
5 Онсоң Кифаса, соң-да Онкилере гөрүнди. 6 Ондан
соң бәш йүзден көп догана бирден гөрүнди. Бу
доганларың көпүси хәзир хем дири, кәбирлери
болса өлди. 7 Ондан соң Якуба, соң хем бүтин
ресуллара гөрүнди. 8 Иң соңунда хем бивагт доглан
чага ялы болан маңа гөрүнди. 9 Чүнки мен
ресулларың иң кичиси, ресул адыны алмага хем
мынасып дәлдирин, себәби мен Худайың
йыгнагына азар бердим. 10 Йөне нәме болсам,
Худайың мерхемети аркалы болдум, Онуң маңа
гөркезен мерхемети бидерек болман, оларың
хеммесинден көп зәхмет чекдим. Муны мен дәл-де,
мениң билен болан Худайың мерхемети этди.
11 Инди мен болайын, олар болсун, биз шейле
вагыз эдйәрис, сиз хем шейле иман гетирдиңиз.

Өлүлериң дирелиши

12 Месих дирелди дийип вагыз эдилйән болса,
онда сизиң араңыздан кәбирлери нәме үчин
өлүлер дирелмез дийййәр? 13 Өлүлер дирелмейән
болса, онда Месих хем дирелен дәлдир. 14 Месих
дирелмедик болса, онда бизиң вагыз этмегимиз
бидерек, сизиң хем иманыңыз бидерекдир.
15 Шейлеликде, биз Худай хакда яланчы шаятлар
боларыс, чүнки биз Худай Месихи дирелтди дийип
гүвә гечдик. Эгер өлүлер дирелмейән болса, Оны-
да дирелден дәлдир. 16 Чүнки өлүлер дирелмейән
болса, Месих хем дирелен дәлдир. 17 Месих
дирелмедик болса, онда сизиң иманыңыз хем пуч
болуп, сиз энтек өз гүнәлериңизиң ичиндесиңиз.
18 Шейле хем Месихде иманлы болуп өленлер-де
хеләк боландыр. 19 Биз диңе бу яшайышда Месихе
умыт баглан болсак, онда бүтин ынсанларың иң
багтыгарасыдырыс. 20 Эмма Месих өлүлериң
илкинҗи мивеси болуп өлүмден дирелди. 21 Чүнки
өлүмиң ынсан аркалы гелши ялы, өлүлериң
дирелиши-де ынсан аркалы гелди. 22 Чүнки Адам
ата баглы болуп, хеммәниң өлши ялы, Месихе
баглы болуп хем хеммелер яшайша етер. 23 Йөне
хер кес өз нобатына гөрә: илкинҗи миве болан
Месих, Ол геленсоң хем Месихиңкилер. 24 Соңра Ол
хер хили баштутанлыгы, хер хили хәкимиети хем
гудраты ёк эдип, Патышалыгы Ата Худая
табшыранда, ахырзаман болар. 25 Чүнки Ол бүтин
душманларыны аяк астына салянча хөкүм
сүрмелидир. 26 Ёгалдылҗак соңкы душман болса
өлүмдир. 27 Чүнки хемме зады Онуң аякларының
астына табын эдендир. Йөне әхли зат Оңа табын
эдилди дийленде, хер зады Оңа табын этдирен
Худайың айратынлык газаняндыгы әшгәрдир.
28 Эмма әхли зат Оңа табын боланда, Оглуң өзи
хем, Худай хем әхли затда хөкүм сүрер ялы, Оңа
әхли зады табын этдирене табын болар. 29 Ёгса,
өлүлер үчин чокундырыланлар нәме эдер? Өлүлер
асла дирелмейән болса, онда нәмә олар үчин
чокундырылярлар? 30 Нәмә биз хәли-шинди ховп
астына гирйәрис? 31 Эй доганлар, сиз барада
Реббимиз Месих Исада болан магтанҗыма касам,
мен хер гүн өлүм билен йүзбе-йүз болярын. 32 Эгер
бир адам ялы ойланып, Эфесосда ябаны хайванлар
билен уруш эден болсам, маңа нәме пейдасы бар?
Өлүлер дирелмейән болса, онда иелиң, ичелиң,
чүнки эртир өлерис.
33 Алданмаң! Яман яранлар ягшы ахлагы
бозяндыр. 34 Догрулык билен хүшгәр болуң, гүнә
этмәң, чүнки сизиң кәбирлериңиз Худайы
танамаяр. Мен муны сизиң утанмагыңыз үчин
айдярын.

Дирелен тәзе тен

35 Эмма бириниң: «Өлүлер нәхили дирелер?
Хайсы тен билен гелер?» диймеги мүмкиндир. 36 Эй
акмак! Сениң экйән задың өлмесе, яшайша
говушмаз. 37 Сен экеңде гөгермели бүтин өсүмлиги
дәл-де, диңе тохумыны, бугдай я башга бир
өсүмлигиң тохумыны экйәрсиң. 38 Йөне Худай оңа
Өз ислейши ялы, бир тен, хер тохумың өз тенини
берйәр. 39 Хемме эт бир эт дәлдир, ынсан эти
башга, хайван эти башга, гушларың эти башга,
балыкларың эти бир башгадыр. 40 Асмана дегишли
тенлер хем дүнъеви тенлер бардыр, йөне асмана
дегишлилериң шөхраты башга, дүнъевилериңки
башгадыр. 41 Гүнүң шөхраты башга, Айың шөхраты
башга ве йылдызларың шөхраты башгадыр, чүнки
шөхратда йылдыз хем йылдыздан пархлыдыр.
42 Өлүлериң дирелмеги-де шейледир. Тен
чүйремеде экилип, чүйремезликде галяндыр;
43 харлыкда экилип, шөхратда галяндыр, эҗизликде
экилип, кувватда галяндыр; 44 тебигы тен экилип,
рухы тен галяндыр. Тебигы тен бар болса, рухы тен
хем бардыр. 45 Шейле-де язылгыдыр: «Илкинҗи
ынсан Адам яшаян җан болды», йөне соңкы Адам
яшайыш берйән рух болды. 46 Эмма рухы болан
дәл-де, тебигы болан илкинҗидир, рухы болан соң
гелендир. 47 Илкинҗи адам ерден, топракдандыр,
икинҗи адам болса Гөкден инен Ребдир †.
48 Топракдан болан адам нәхили болса, топрага
дегишлилер хем шейледир. Гөкден инен нәхили

† *Гөкден инен Ребдир – иң гадымы голязмаларда: «Гөкден инендир».*

болса, Гөге дегишлилер хем шейледир. [49] Биз
топракдан боланың кешбини нәхили гөтерен
болсак, Гөкден инениң кешбини хем шейле
гөтерерис.
[50] Йөне, эй доганлар, мен эт билен ганың Худайың
Патышалыгындан пай алып билмейәнини, шейле
хем чүйрейәниң-де чүйремезликден пай алып
билмейәнини айдярын. [51] Ине, сизе бир сыры паш
эдейин. Бизиң хеммәмиз өлҗек дәл, соңкы сурнай
чалнанда, бирден гөз ачып-юмасы салымда
үйтгедилҗекдирис. [52] Чүнки сурнай чалынҗак,
өлүлер чүйремез болуп, дирелҗек, биз
үйтгедилҗекдирис. [53] Себәби бу чүйрейән
чүйремезлик донуны геймелидир, бу өлүмли
өлмезлик донуны геймелидир. [54] Бу чүйрейән
чүйремезлик, бу өлүмли өлмезлик донуны геенде,
«өлүм еңишде ювдулды» диен сөз ерине етер.
[55] «Эй өлүм, ханы сениң тикениң †? Эй, өлүлер
дияры, ханы сениң еңшиң ††?» [56] Өлүмиң тикени
гүнәдир, гүнәниң гүйҗи болса канундыр. [57] Эмма
Реббимиз Иса Месих аркалы бизе еңши ыхсан эден
Худая шүкүр! [58] Шонуң үчин, эй сөйгүли доганлар,
элмыдам берк, дурнуклы болуп, Реббиң ишине
ыхласлы япышың, чүнки зәхметиңизиң Ребде бош
дәлдигини билйәнсиңиз.

Көмек йыгнама барада өвүтлер

16 Мукаддеслер үчин көмек йыгнама хакда, сиз
хем Галатя йыгнакларына табшырышым ялы
эдиң. [2] Мен баранымда, йыгнама зерурлыгы
болмаз ялы, сизиң хер бириңиз хепдәниң биринҗи
гүни өз ягдайына гөрә, бир мукдар пул сүйшүрип,
янында сакласын. [3] Баранымда болса мынасып
гөрен адамларыңызы сизиң гатанҗыңызы
Иерусалиме говшурар ялы, хатлар билен ёлларын.
[4] Мениң гитмегим хем ярашыклы болса, онда олар
мениң билен гидер.

Айратын ислеглер ве саламлар

[5] Македониядан геченимден соң, сизиң яныңыза-
да бараргын, себәби мен Македониядан гечмекчи.
[6] Мени гитҗек ериме уграмагыңыз үчин, белки,
сизиң яныңызда бир мүтдет галарын я гышы-да
гечирерин. [7] Чүнки сизи хәзир ёл угрунда гөресим
геленок. Реб ругсат этсе, бирнәче вагтлап
яныңызда болайсам диен умыдым бар. [8] Мен Хасыл
байрамына ченли Эфесосда боларын. [9] Чүнки маңа
улы, иш битириҗи бир гапы ачылды, гаршы
чыкянлар хем көп. [10] Тимотеос баранда, яныңызда
горкусыз болар ялы, гөз-гулак болуң, себәби ол хем
мениң ялы Реббиң ишини эдйәр. [11] Оны хич ким
әсгермезлик этмесин. Мениң яныма гелер ялы,
оны саг-саламат ёла салың. Чүнки мен оңа
доганлар билен билеликде гарашярын. [12] Доган
Аполлос хакда айданымда болса, мен доганлар
билен билеликде сизиң яныңыза гитмегини ондан
көп хайыш этдим, эмма онуң шу вагт гелмәге
мейли ёк; аматлы пурсат тапанда гелер.
[13] Хүшгәр болуң, иманда берк дуруң, мерт болуң,
гуҗурлы болуң! [14] Эдйән әхли задыңыз сөйги билен
болсун. [15] Доганлар, сизден шуны хайыш эдйәрин,
сиз Стефаның ичерсини танаянсыңыз, оларың
Ахаяда илкинҗи месихилердигини ве
мукаддеслериң гуллугына берлендиклерини
билйәнсиңиз. [16] Сиз хем шейле адамлара, олар
билен ишләп, зәхмет чекйәнлериң хеммесине баш
эгиң. [17] Мен Стефаның, Фортунатусың ве Ахаякусың
геленине бегенйәрин, себәби олар маңа сизиң
ёклугыңызы билдирмейәрлер. [18] Чүнки олар мениң
рухума-да сизиңкә беришлери ялы ынҗалык
берди. Шейле адамларың гадырыны билиң.
[19] Азияның йыгнаклары сизе салам айдяр. Акила
ве Прискилла өйлериндәки йыгнак билен
бирликде сизе Ребде көп салам айдяр.
[20] Доганларың бары сизе салам айдярлар. Бири-
бириңизе мукаддес огшук билен салам айдың.
[21] Мен Павлус өз саламымы өз элим билен язярын.
[22] Реб Иса Месихи сөймейәне лагнат болсун. Эй
Реббимиз, гел! [23] Реб Иса Месихиң мерхемети
сизиң билен болсун! [24] Мениң сөйгим Месих Исада
сизиң әхлиңиз билен болсун! Омын.

† *Тикениң – иң гадымы голязмаларда: «еңшиң».* ††
Еңшиң – иң гадымы голязмаларда: «тикениң».

2 Коринтослылар

1 Худайың ислеги билен Иса Месихиң ресулы
болан Павлусдан ве доган Тимотеосдан бүтин
Ахаядакы мукаддеслериң барына, Худайың
Коринтосдакы йыгнакларына салам! 2 Атамыз
Худай, Реб Иса Месих сизе мерхемет этсин,
парахатлык берсин!

Теселлилер Худайы

3 Реббимиз Иса Месихиң Худайы хем Атасына
алкыш! Ол рехимлер Атасы, бүтин теселлилер
Худайыдыр. 4 Худайың бизе берйән теселлиси
билен биз-де хер хили мушакгат ичиндәкилере
теселли берер ялы, Ол хер мушакгатымызда бизе
теселли берйәр. 5 Чүнки Месихиң гөргүлериниң
бизде артышы ялы, бизиң теселлимиз хем Месих
аркалы артяр. 6 Мушакгат чекйән болсак, бу сизиң
теселли тапып, гутулмагыңыз үчиндир. Бу гутулыш
бизиң хем гөрйән гөргүлеримизе дөз гелмегиңиз
билен эмеле гелйәндир. Бизе теселли берилйән
болса, бу сизиң теселли тапмагыңыз, гутулмагыңыз
үчиндир †. 7 Бизиң сиз хакдакы умыдымыз беркдир,
чүнки гөргүлеримизе шәрик болшуңыз ялы,
рухланмамыза-да шәрикдигиңизи билйәрис.
8 Чүнки, эй доганлар, Азияда бизиң башымыза
гелен мушакгатлардан сизиң хабарсыз
болмагыңызы ислемейәрис. Биз ченденаша,
чыдардан агыр кынчылыга дүшүп, дири галмакдан
хем умыдымызы үздүк. 9 Өлүм җезасыны ичимизде
дуйдук. Бу өзүмизе дәл-де, өлүлери дирелден Худая
бил багламагымыз үчин болды. 10 Ол бизи шейле
улы өлүмден гутарды ве гутаряр. Бизиң үчин эдйән
догаларыңызың көмеги билен Онуң бизи ене-де
гутарҗагына умыт баглаярыс. 11 Шейлеликде, көп
адамларың догасы нетиҗесинде, бизе берлен
мерхеметден өтри көплер биз бабатда Худая шүкүр
эдер. 12 Чүнки бизиң буйсанҗымыз бу дүнйәде,
ылайта-да, сизиң билен болан гатнашыгымызда
тебигы акылдарлык билен дәл-де, Худайың
мерхемети билен, Худайдан болан мукаддеслик ве
җаныпкешлик билен гезенлигимизе ынсабымызың
гүвәлигидир. 13 Чүнки биз сизе окаянларыңыздан,
дүшүнйәнлериңизден башга хич бир зады
язмаярыс. 14 Бөлеклейин дүшүнишиңиз, Реббимиз
Иса Месихиң гүнүнде бизиң буйсанҗымыз
болшуңыз ялы, бизиң хем сизиң буйсанҗыңыз
болмагымыз үчин, муңа соңуна ченли
дүшүнерсиңиз диен умыдым бар.

Павлус Коринтоса вагтында барып билмейәр

15 Бу ынам билен, бәхбидиңиз ики эссе болар ялы,
өңүрти сизе барсам, 16 сизиң үстүңиз билен
Македония гечип, Македониядан ене сизе гелип,
Яхуда сиз ёла саларсыңыз диен ниетим барды.
17 Мен шейле ниет эдип, дурнуксызлык этдимми? Я
менде хем «хава, хава» хем-де «ёк, ёк» болар ялы,
ниет эдйәнлерими адам пикири боюнча ниет
эдйәринми? 18 Бизиң сизе говшуран сөзүмизиң хем
«хава», хем «ёк» дәлдигине Худайың
ынамдарлыгындан ант ичйәрин. 19 Чүнки Силванус
ве Тимотеос дагымыз тарапдан сизиң араңызда
вагыз эдилен Худайың Оглы Иса Месих «хава» ве
«ёк» болман, Онда хемише «хава» боландыр.
20 Худайың әхли вадалары Месихде «хавадыр».
Шонуң үчин, биз аркалы Худая шөхрат болар ялы,
омын Ол аркалы айдыляндыр. 21 Бизи сиз билен
бирликде Месихде беркиден, везипә беллән
Худайдыр. 22 Ол бизе мөхүр басып, Мукаддес Рухы
йүреклеримизде гирев гойды. 23 Худайы җаныма
гүвә тутярын, шу чака ченли Коринтоса
гелмедигимиң себәби сизи аямакды. 24 Бу биз
сизиң иманыңызың үстүнден хөкүм сүрйәрис
диймек дәлдир, биз шатлыгыңыз үчин сизиң
ишдешлериңиздирис. Чүнки сиз иманда берк
дурсуңыз.

2 Мен сизиң яныңыза икиленч гайгы билен
гелмезлиги йүрегиме дүвдүм. 2 Чүнки сизи
гайгыландырсам, гайгыландыран адамым болмаса,
мени шатландырҗак ким? 3 Муны гелемде
шатланмалы адамларымдан гайгыланмайын
дийип яздым. Чүнки мениң шатлыгымың
хеммәңизиң шатлыгыдыгына ынанярын. 4 Мен
сизе агыр мушакгат ве йүрек горкусы зерарлы көп
гөзяш дөкүп, сизиң гайгыланмагыңыз үчин дәл-де,
мениң өзүңизе болан бол сөйгими билмегиңиз
үчин яздым.

Гүнәкәри багышлаң

5 Бири гайгыландыран болса, ол мени дәл-де,
улалтмайын велин, белли бир дереҗеде сизиң

†

хеммәңизи гайгыландырандыр. 6 Шейле адама
көплүгиң берен шол җезасы етерликдир. 7 Бейле
адам ченденаша гайга батмаз ялы, оны
багышламалысыңыз, рухландырмалысыңыз.
8 Шонуң үчин оңа болан сөйгиңизи
тассыкламагыңызы сизден хайыш эдйәрин. 9 Шоңа
гөрә-де, мен сизиң хер затда боюн боляндыгыңызы
сынагда билҗек болуп яздым. 10 Сиз кими бир затда
багышласаңыз, мен хем багышлаярын, себәби мен
хем бирини бир затда багышлан болсам,
багышланымы сизиң үчин Месихиң хузурында
багышладым. 11 Муны шейтан бизден үстүн
чыкмасын дийип этдим, чүнки биз онуң яман
ниетлеринден хабарсыз дәлдирис.

Тәзе әхтиң гуллукчылары

12 Мен Месихиң Хош Хабарыны вагыз этмәге
Троаса баранымда, маңа Реб тарапындан бир гапы
ачыланда, 13 рухумда ынҗалыгым ёкды, чүнки
доганым Титусы тапман, олар билен хошлашып,
Македония гитдим. 14 Эмма бизи Месихиң ызындан
элмыдам еңишли ёллардан йөредйән, биз аркалы
хер ерде Өзүни танамаклыгың атыр ысыны сачян
Худая шүкүр! 15 Чүнки биз хем гутуланларың, хем-де
хеләк боланларың арасында Худай үчин Месихиң
атыр ысыдырыс. 16 Биз бирине өлүм гетирйән өлүм
ысы, бейлекә болса яшайыш гетирйән яшайыш
ысыдырыс. Ким бу затлара мынасып? 17 Чүнки биз,
көп адамлар ялы, Худайың сөзүни алыш-чалыш
этмән, эйсем, Худайдан болуп, Худайың хузурында
Месихе баглылыкда җаныпкешлик билен
геплейәрис.

3 Биз ене-де өзүмизе маслахат бермәге
башлаярысмы? Бизе кәбирлери ялы сизден я-
да сизе маслахат хатлары герекми? 2 Сиз бизиң
йүрегимизде язылан, әхли адамлар тарапындан
таналан, окалан хатымызсыңыз. 3 Хызматымызың
нетиҗеси хөкмүнде сыя билен дәл-де, дири
Худайың Рухы билен, даш сахыпаларың йүзүнде
дәл-де, йүрегиң эт сахыпаларының йүзүнде язылан
Месихиң хатыдыгыңыз әшгәрдир. 4 Бизиң Месих
аркалы Худая болан ынамымыз шейледир. 5 Бир
зады хамала өзүмизден ялы саймага бизиң өзүмиз
укыплы дәл-де, эйсем, укыбымыз Худайдандыр.
6 Ол бизе харп дәл-де, рух эсасындакы Тәзе Әхтиң
гуллукчылары болмак укыбыны берди, себәби харп
өлдүрйәр, йөне рух яшадяр.

Тәзе әхтиң шөхраты

7 Өлүм гуллугы дашларың йүзүне оюлып язылан
харплар билен шөхратда гелип, Ысрайыл огуллары
Мусаның йүзүндәки гечип барян шөхрат үчин онуң
йүзүне гөзлерини совман бакып билмедик болса,
8 Онда Рух гуллугы хас шөхратда болмазмы? 9 Чүнки
иш кесме гуллугы шөхратлы болса, онда догрулык
хызматы хас хем шөхратлыдыр. 10 Чүнки өңки
шөхратланан соңкының артык шөхратына гаранда,
шөхратланан дәлдир. 11 Чүнки гечип барян
шөхратлы болан болса, онда галыҗы хас хем
шөхратлыдыр. 12 Шейле умыдымызың барлыгына
гөрә, улы гайратымыз хем бардыр. 13 Биз Муса ялы
дәлдирис. Ол, Ысрайыл огуллары гечип барян
шөхратың соңуны гөрмесин дийип, өз йүзүни
перделәпди. 14 Йөне оларың акыллары күтелди,
себәби шу гүне ченли Көне Әхт окаланда, шол
перде сырылман галып, диңе Месихде арадан
айрыляр. 15 Муса окаланда, перде шу гүне ченли
оларың йүрегини бүрейәр. 16 Йөне бири Реббе
тарап өврүленде, ол перде айрыляр. 17 Реб Рухдур.
Реббиң Рухы ниреде болса, азатлык хем шол
ердедир. 18 Эмма бизиң хеммәмиз пердеси
айрылан йүз билен Реббиң шөхратыны гөрүп,
шөхрат үстүне шөхрат билен шол кешбе
дөндерилйәндирис. Бу хем Рух болан Месих
тарапындыр.

Рухдан дүшмейәрис

4 Шонуң үчин өзүмизе гөркезилен мерхемет
саясында бу хызмата етенимиз үчин, биз
рухдан дүшмейәрис. 2 Гизлин, утанчлы ёллары рет
этдик. Биз хиле билен гезмән, Худайың сөзүниң
саплыгыны бозман, хакыкаты аян эдип, өзүмизи
Худайың хузурында әхли адам ынсабына маслахат
берйәрис. 3 Бизиң Хош Хабарымыз пердели-де
болса, хеләк боланлар үчин перделидир. 4 Худайың
кешби болан Месихиң шөхратының Хош
Хабарының нуры олары ягтыландырмасын дийип,
бу дүнйәниң таңрысы † имансызларың
акылларыны күтелдендир. 5 Чүнки биз өзүмизи
дәл-де, Месих Исаны Реб дийип, өзүмизи болса
Исаның хатырасына сизиң гулларыңыз дийип
ыглан эдйәрис. 6 Чүнки «Түмлүкден нур парласын»
диен Худай Месихиң йүзүнде Худайың шөхратыны
танамак нуруны бермек үчин бизиң йүрегимизи
ягтыландырды. 7 Йөне иң үстүн гудратың бизе дәл-
де, Худая дегишлидиги билинсин дийип, бу генҗи
топрак гапларда саклап йөрүс. 8 Биз хер тарапдан
гысылярыс, йөне овранмаярыс. Биз чәресиз
ягдайдадырыс, йөне чыкалгасыз дәлдирис.
9 Коваланяндырыс, йөне терк эдилен дәлдирис. Ере
урландырыс, йөне өлен дәлдирис. 10 Исаның
яшайшы тенимизде аян болсун дийип, Онуң
өлүмини хемише тенимизде гөтерйәрис. 11 Чүнки
бизиң өлүмли тенимизде Исаның яшайшы хем аян
болсун дийип, биз – яшаянлар Онуң хатырасына

† *Бу дүнйәниң таңрысы – шейтан.*

өлүме табшырылярыс. 12 Шейлеликде, өлүм бизде,
яшайыш болса сизде ишлейәр.
13 «Иман этдим, шонуң үчин гепледим» дийип
язылышына гөрә, биз-де бу иман рухуна эе болуп
иман эдйәрис, шонуң үчин-де геплейәрис. 14 Чүнки
Реб Исаны Дирелдениң бизи хем Иса аркалы †
дирелдип, сиз билен бирликде Өз өңүнде
дурузҗагыны билйәрис. 15 Себәби Худайың
мерхемети кән адамлар аркалы көпелип, Худайың
шөхратына шүкүри артдырар ялы, әхли зат сизиң
үчиндир. 16 Мунуң үчин, биз рухдан дүшмейәрис,
гайтам, дашкы адамымыз бозулса-да, ички
адамымыз гүнбе-гүнден тәзеленйәр. 17 Себәби
вагтлайын, еңил мушакгат бизиң үчин җуда
артыкмач шөхратың эбеди аграмыны эмеле
гетирйәр. 18 Себәби биз гөрүнйән затлара дәл-де,
гөрүнмейәнлере середйәрис, чүнки гөрүнйәнлер
вагтлайын, гөрүнмейәнлер эбедидир.

Гөкдәки месгенимиз

5 Чүнки бизиң бу дүнъеви өйүмиз, бу чадыр ††
вейран болса, Гөкде Худайдан бир
ымаратымызың, эл билен ясалмадык эбеди
өйүмизиң бардыгыны билйәрис. 2 Себәби Гөкдәки
месгенимизи гейинмеги күйсәп, мунда ах
чекйәрис. 3 Йөне гейинсек, ялаңач гөрүнмерис.
4 Чүнки бу чадырда болян биз йүк астында ах
чекйәрис, себәби паны боланлары яшайыш
ювутсын дийип, ялаңачланмак дәл-де, гейинмек
ислейәрис. 5 Худай бизи шунуң өзи үчин тайярлап,
бизе Рухы хем гирев берди. 6 Шейлеликде, хемише
гайратлы болуп, тенде месген тутян вагтымыз
Ребден узакдадыгымызы билйәрис – 7 чүнки биз
дидар аркалы дәл-де, иман аркалы гезйәрис.
8 Гайратлы болуп, тенден айрылмагы, Реббиң
янында месген тутмагы говы гөрйәрис. 9 Шонуң
үчин бу тенде яшасак-да, айрылсак-да, Онуң
писинди отурҗак адамлары болмага ыхлас
эдйәрис. 10 Чүнки ягшы болсун, яман болсун,
бедендекәк өз эденлеримизе лайык алмытымызы
алмак үчин, хеммәмиз Месихиң хөкүм күрсүси
өңүнде хәзир болмалыдырыс.

Ярашдырма гуллугы

11 Шейлеликде, биз Ребден горкмагың
нәмедигини билйәндигимиз үчин адамлары
ынандырярыс, йөне Худая аяндырыс, сизиң
ынсабыңыза-да аяндырыс диен умыдым бар. 12 Биз
ене-де өзүмизи сизе маслахат бермейәрис, йөне
йүрек билен дәл-де, дашкы гөрнүш билен
магтанянлара айдара гепиңиз болар ялы, сизе
бизиң билен магтанмага эсас берйәрис. 13 Биз
акылымызы йитирен болсак, бу Худай үчиндир,
эгер-де акылымыз башымызда болса, сизиң
үчиндир. 14 Чүнки Месихиң сөйгүси бизи меҗбур
эдйәр, себәби бири хеммәниң угрунда өлди, эйле
болса, хеммеси өлендир дийип хасап эдйәрис. 15 Ол
яшаянлар артыкмач өзлери үчин дәл-де, олар
угрунда Өлен ве Дирелен үчин яшасын дийип,
хеммәниң угрунда өлди. 16 Шонуң үчин биз мундан
бейләк хич кими адам өлчеглерине гөрә
танамаярыс. Месихи шейле танан хем болсак, инди
бейле танамаярыс. 17 Шонуң үчин ким Месихе
баглы болса, ол тәзе махлукдыр. Көне затлар гечди,
инди әхлиси тәзе боландыр ‡.
18 Херки зат Худайдандыр. Ол бизи Месих аркалы
Өзи билен ярашдырды, бизе ярашдырма
гуллугыны берди. 19 Ягны Худай дүнйәни Өзи билен
Месихде ярашдырды, языкларыны хасаба алман,
бизе ярашдырма сөзүни берди. 20 Шейлеликде,
инди хамала Худай биз аркалы хайыш эдйән ялы,
биз Месихиң илчилеридирис. Месих тарапындан
ялбарярыс: Худай билен ярашың! 21 Биз Оңа баглы
болуп, Худайың догрулыгындан пай алар ялы, Ол
гүнәни танамаян Месихи бизиң үчин гүнә гурбаны
этди.
6 Биз Онуң билен ишдешлик эдип, Худайың
мерхеметини бош ере кабул этмәң дийип
ялбарярыс. 2 Чүнки Ол: «Аматлы вагтда саңа гулак
асдым, гутулыш гүнүнде саңа ярдам этдим»
дийййәр. Ине, инди шу аматлы вагтдыр, ине, инди
шу гутулыш гүнүдир.

Павлусың чекен мушакгатлары

3 Биз гуллугымыз кәйинҗе сезевар болмаз ялы,
хич затда бириниң бүдремегине себәп болман,
4 хер затда Худайың гуллукчылары хөкмүнде
өзүмизи маслахат берйәрис: агыр чыдамларда,
мушакгатларда, мәтәчликлерде, чыкгынсыз
ягдайларда, 5 таякланмаларда, туссагларда, аяга
галмаларда, азапларда, укусызлыкларда,
оразаларда; 6 тәмизликде, билимде, сабырда,
ягшылыкда, Мукаддес Рухда, хилесиз сөйгүде,
7 Хакыкат сөзүнде, Худайың гүйҗүнде, сагда хем
чепде догрулык яраглары билен, 8 абрай ве
биабрайчылыкда, бетнамлык ве тарыпда өзүмизи
Худайың гуллукчылары хөкмүнде маслахат
берйәрис. Биз яланчы хасаплансак-да, хакыкаты
сөзлейәндирис. 9 Нәтаныш ялы болсак-да
мешхурдырыс; өли ялы болсак-да диридирис; җеза
чексек-де, өлдүрилен дәлдирис. 10 Гайгылы болсак-
да, хемише шатдырыс; гарып болсак-да, көплери

† *Иса аркалы – иң гадымы голязмаларда: «Иса билен бирликде».* †† *Чадыр – тен.*

‡ *Инди әхлиси тәзе боландыр – иң гадымы голязмаларда: «ине, тәзе затлар йүзе чыкандыр».*

баядяндырыс; хич зады ёк ялы болсак-да, әхли зада
эдирис.
11 Эй коринтослылар, бизиң сөзүмиз сизе ачык,
гөвнүмиз гиңдир. 12 Сизден өз мәхрини аяян биз
дәл-де, бизден мәхрини аяян сизсиңиз. 13 Муңа
дерек сизе өз балаларым хөкмүнде айдярын, сиз
хем гөвнүңизи гиң тутуң.

Сиз Худайың ыбадатханасысыңыз

14 Имансызлар билен бир боюнтырыга гирмәң.
Чүнки догрулыгың шер иш билен нәме шәриклиги
бар? Я-да нуруң түмлүк билен нәме ёлдашлыгы
бар? 15 Месихиң Белиал † билен нәме агзыбирлиги
бар? Я-да иманлының имансыз билен нәме
пайдашлыгы бар? 16 Худайың ыбадатханасының
бутлар билен нәме ылалашыгы бар? Чүнки сиз
дири Худайың ыбадатханасысыңыз ††; Худай болса:
«Оларың арасында мекан тутуп гезерин, Мен
оларың Худайы, олар хем Мениң халкым болар»
дийипдир. 17 Реб шейле дийййәр: «Мунуң үчин
оларың арасындан чыкың, олардан айрылың,
мурдара галташмаң, Мен хем сизи кабул эдерин».
18 Хер зады башарян Реб: «Мен сизиң Атаңыз
боларын, сиз хем Мениң огул-гызларым
боларсыңыз» дийййәр.

7 Эй, сөйгүли доганлар, бу вадаларымызың
барлыгына гөрә, хер хили тен ве рух
пислигинден тәмизленип, Худайдан горкмакда
мукаддеслиги кәмиллешдирелиң.

Павлусың бегенҗи

2 Бизе йүрегиңизден ер бериң. Биз хич кими
ынҗадан дәлдирис, хич кими аздыран дәлдирис,
хич кими эзен дәлдирис. 3 Муны сизи язгармак
үчин айтмаярын. Себәби биле өлүп, биле яшар
ялы, бизиң йүрегимиздедигиңизи мен озал
айтдым. 4 Сизе бичак ынанярын, сизе бичак
гуванярын. Мен теселлиден долы, мушакгатымыз
арасында бегенҗим чәксиз. 5 Чүнки Македония
геленимизде-де, гөвнүмизиң ынҗалыгы болман,
хер тарапдан гысылярдык. Дашарда урушлар,
ичимизде горкулар барды. 6 Эмма пес гөвүнлилери
рухландырян Худай Титусың гелмеги билен бизе
теселли берди. 7 Диңе онуң гелмеги билен хем дәл,
сизиң оңа эден теселлиңиз билен хем теселли
тапдык. Ол сизиң күйсегиңизи, ясыңызы, маңа
болан ыхласыңызы хабар беренде, хас хем
бегендим. 8 Чүнки хатым билен сизи
гайгыландыран болсам хем өкүнмейәрин. Өкүнен
болсам-да – чүнки ол хатың аз вагт хем болса, сизи
гайгыландыраныны гөрйәрин – инди бегенйәрин.
9 Гайгылананыңыза дәл-де, тоба үчин
гайгылананыңыза бегенйәрин. Чүнки сиз бизден
хич бир зыян гөрмән, Худайың ислеги боюнча
гайгыландыңыз. 10 Чүнки Худайың ислеги боюнча
гайгыланмаклык гутулыш үчин өкүнчсиз тобаны
эмеле гетирйәндир. Дүнйәниң гайгылары болса,
өлүми эмеле гетирйәндир. 11 Бу гайгыңызың
Худайың ислегине гөрә болмагы, гөр, сизде нәхили
гайрат, нәхили өкүнч, нәхили гахар, нәхили горкы,
нәхили күйсег, нәхили ыхлас, нәхили адалата
ымтылыш дөретди! Сиз бу ишде хер тайдан
тәмиздигиңизи гөркездиңиз. 12 Шейлеликде, сизе
язан хем болсам, муны ынҗыдан үчин я-да ынҗан
үчин дәл-де, бизе болан гайратыңызың Худайың
хузурында өзүңизе аян болмагы үчин яздым.
13 Булар бизе теселли берйәр. Йөне өз
теселлимизден көп Титусың шатлыгына бегендик,
чүнки сизиң барыңыз онуң гөвнүни
ынҗалдыпсыңыз. 14 Чүнки онуң янында сиз барада
бир зат дийип өвүнен болсам хем, мени
утандырмадыңыз, гайтам, бизиң сизе хемме зады
хакыкатда айдышымыз ялы, Титусың
гаршысындакы магтанҗымыз хем хакыкат болды.
15 Ол хеммәңизиң боюн боланыны, оны горкы хем
титреме билен гаршыланыңызы ятланда, сизе
болан сөйгүси хас-да артяр. 16 Мен хер затда сизе
бил баглап билҗегиме бегенйәрин.

Сахылык нусгасы

8 Эй доганлар, Худайың Македонияның
йыгнакларына берен мерхеметини сизе
билдирйәрис. 2 Улы мушакгат сынагында оларың
шатлыгының боллугы аян болды, оларың аша
гарыплыгы сахылыкларында чәксиз байлыга
өврүлди. 3 Оларың өз ягдайларына гөрә хем-де
ягдайларындан аша сахылык эденлерине мен гүвә
гечйәрин. 4 Олар бу хайыр ише, мукаддеслере
гуллук этмәге өзлериниң гатнашмагыны көп
ялбарып, бизден хайыш этдилер. 5 Хатда умыт
эдишимизден-де ёкары болуп, олар өзлерини илки
Реббе, соң-да Худайың ислеги билен бизе пешгеш
этдилер. 6 Шонуң үчин бу хайыр иши озал нәхили
башлан болса, шейле хем араңызда битирмегини
биз Титусдан хайыш этдик. 7 Иманда, сөзде,
билимде, хер хили гайратда, бизе болан
сөйгиңизде, әхли затда болшуңыз ялы, бу хайыр
ишде-де үстүн болуң. 8 Муны буйрук хөкмүнде дәл-
де, бейлекилериң гайраты аркалы сөйгиңизиң
хакыкылыгыны сынап айдярын. 9 Чүнки сиз
Реббимиз Иса Месихиң мерхеметини
билйәнсиңиз. Гарыплыгы билен сиз баяр ялы, Ол
байка гарып болды. 10 Бу хакда мен өз пикирими
айдайын. Чүнки бу сизиң үчин пейдалыдыр. Сиз

† *Белиал – шейтан.* †† *Сиз... ыбадатханасысыңыз – иң гадымы голязмаларда: «биз... ыбадатханадырыс».*

өтен йылдан бәри диңе этмекде дәл-де, муны
арзувламакда хем илкинҗилердиңиз. 11 Инди
арзувламага гөвүнҗең болшуңыз ялы,
башардыгыңыздан, бу ишиң битмеги үчин, оны
соңуна ченли алып барың. 12 Чүнки гөвүнҗеңлик
бар болса, адамың ёгуна гөрә дәл, барына гөрә
бермеги макулдыр. 13 Биз башгаларына еңил, сизе
агыр болмагыны исләмзок, деңлиги ислейәрис.
14 Оларың хем артыкмач зады сизиң етмезиңизи
долдурар ялы, шу вагт сизиң артыкмач задыңыз
оларың етмезини долдурсын. 15 Шейле, «Көп
йыгнаның артыгы, аз йыгнаның хем кем зады
болмады» дийип язылышы ялы, деңлик болар.

Титус Коринтоса иберилйәр

16 Сиз бабатдакы шейле ыхласы Титусың йүрегине
гуйян Худая шүкүр! 17 Чүнки ол бизиң хайышымыза
гулак асып, көп ыхласлы боланы үчин, өз ислеги
билен сизиң яныңыза гитди. 18 Биз Хош Хабарда
бүтин йыгнаклар тарапындан тарыпланян доганы
хем онуң билен биле ёлладык. 19 Мундан башга-да
ол доган Реббиң шөхраты үчин ве бизиң өз
гөвүнҗеңлигимизи гөркезмек үчин ерине етирйән
бу хайыр ишимизде йыгнаклар тарапындан бизе
ёлдашлык этмәге сайланды. 20 Биз гуллугымыз
билен газанылан бу гатанч хакда хич ким бизе
гаралык япмаз ялы, әтияҗы элден бермейәрис.
21 Чүнки биз диңе бир Реб хузурында дәл, эйсем,
адамлар хузурында-да ягшы ишиң аладасыны
эдйәрис. 22 Ыхласлыдыгыны көп затларда телим
гезек сынан, инди хем сизе болан улы ынамы
аркалы хас-да ыхласлы болан доганымызы хем
олар билен ёлладык. 23 Титус хем мениң шәгирдим,
сизиң араңыздакы ишдешимдир. Доганларымыз
болса йыгнакларың илчилери, Месихиң
шөхратыдыр. 24 Инди сөйгиңизи, сиз хакдакы
магтанҗымызы йыгнакларың гөзүниң алнында
олара субут эдиң.

Мәтәч иманлылара көмек

9 Мукаддеслере гуллук этмек барада мениң сизе
язмагымың гереги ёк. 2 Чүнки ярдама болан
мейлиңизи билйәрин, Ахая өтен йылдан бәри
тайяр дур дийип, македониялыларың янында сиз
хакда өвүнйәрин. Сизиң ыхласыңыз көплери
хөвеслендирди. 3 Бизиң бу бабатда сиз хакда
өвүнмәмиз бидерек болман, айдышым ялы,
тайярлыклы болмагыңыз үчин, доганлары
яныңыза иберйәрин. 4 Чүнки македониялылар
мениң билен гелип-де, сизиң тайяр дәлдигиңизи
гөрселер, биз – сиз диймейәрис – бейле
ынамлылык үчин утанҗа галарыс. 5 Шоңа гөрә хем
менден өң яныңыза барып, вада эдилен
пешгешлериңизи өңден тайярламакларыны
доганлардан хайыш этмеги зерур билдим.
Шейлеликде, ол борчлулык билен дәл-де, бир
хакыкы пешгеш хөкмүнде тайярланар. 6 Шуны
билиң: аз экен аз орар, көп экен көп орар.
7 Тукатлык я меҗбурлык билен дәл-де, хер ким өз
гөвнүнден чыкараныны берсин. Себәби Худай
бегенч билен берени сөййәндир. 8 Хемише хемме
задыңыз етерлик болуп, хер ягшы ише бол
мүмкинчилигиңиз болар ялы, Худай сизе хер
ныгматы болдан бермеги башаряндыр. 9 Шонуң
ялы хем: «Пайлап, гарыплара берди, Онуң
догрулыгы бакы галар» дийип язылгыдыр.
10 Экйәне тохум, иймәге чөрек берйән Худай
экениңизи хем боладып артдырар,
догрулыгыңызың хасылыны өсдүрер. 11 Сиз хер
хили җомартлык этмек үчин, хемме зада
баярсыңыз. Бу-да биз аркалы Худая шүкүр дөредер.
12 Чүнки бу хызматы ерине етирмек диңе
мукаддеслериң етмезини долдурман, эйсем, Худая
эдилйән шүкүрлери хем көпелдер. 13 Бу гуллук
нетиҗесинде, олар сизиң Месихиң Хош Хабарына
болан ыкрарыңыза баглыдыгыңыз үчин, олар
билен ве хеммелер билен малыңызы пайлашмакда
гөркезйән җомартлыгыңыз үчин, Худайы
шөхратландырар. 14 Худайың үстүңиздәки бол
мерхемети үчин сиз бабатда дога эдип, сизи
күйсәр. 15 Ченденаша сылагы үчин Худая шүкүр!

Павлус гораняр

10 Араңыздакам кичигөвүнли, гайыбана болса
сизе гаршы батыр болан Павлус Месихиң
юмшаклыгы ве мәхрибанлыгы билен сизден
хайыш эдйәрин. 2 Геленимде, бизи дүнйә ёллары
боюнча гезйәндир өйдйәнлериң кәбирлерине
гаршы ойланян ниетимде батырлык уланмалы
болмайын дийип ялбарярын. 3 Чүнки биз дүнйәде
гезйән хем болсак, дүнйә ёллары боюнча
сөвешйән дәлдирис. 4 Себәби бизиң сөвеш
ярагларымыз дүнъеви дәлдир, галалары йыкмак
үчин Худайың гудратына эедир. 5 Биз терс
чекишмелери, Худайың билиминиң гаршысына
аяга галан хер бир белентлиги йыкып, хер пикири
Месихе боюн болмага есир эдйәндирис. 6 Месихе
бүтинлей боюн болан махалыңыз, хер бир боюн
болмазлыгы җезаландырмага тайярдырыс.
7 Гөз өңүндәкилере середиң. Ким өзүниң
Месихиңкидигине ынамы бар болса, бизиң хем өзи
ялы Месихиңкидигимиз хакда өз янындан
ойлансын. 8 Мен Реббиң бизе сизи вейран этмек
үчин дәл-де, абат этмек үчин берен ыгтыярына хас
көпрәк өвүнйән хем болсам утанмаярын. 9 Муны
сизи өз хатлары билен горкузҗак боляр диймәң

дийип эдйәрин. 10 «Ол хатларында ёвуз хем гүйчли,
йөне шахсы хузуры эҗиз, сөзи дерексиз»
диййәрлер. 11 Бейле адам муны билсин: биз ёккак
хат аркалы сөзде нәхили болсак, баркак амалда
хем шейледирис. 12 Чүнки биз өзлерини маслахат
берйәнлериң кәбирлери билен өзүмизи бир
тутмага я-да деңемәге хет эдип билмейәрис. Олар
өзлерини өзлери билен өлчәп, өзлерини өзлери
билен деңәп, пәхимсиз болярлар. 13 Эмма биз
хетденаша дәл-де, сизиң хетдиңизе етер ялы,
Худайың бизе беллән иш мейданының чәгине гөрә
магтанярыс. 14 Сизиң хетдиңизе етмедик ялы, өз
хетдимизден ашмаярыс, чүнки биз Месихиң Хош
Хабары билен сизе-де етдик. 15 Биз башганың
зәхмети билен хетденаша магтанмаярыс. 16 Эмма
Хош Хабары сизден аңыррак-да вагыз эдип,
башганың мейданында тайяр ишлер билен
магтанмаз ялы, сизиң иманыңыз өсдүгиче, бизиң-
де иш мейданымыз хас көп гиңәр диен умыдымыз
бар. 17 Йөне магтанян Реб билен магтансын.
18 Чүнки өзүни маслахат берйән арзылы дәл-де,
Реббиң маслахат берйәни арзылыдыр.

Галп ресуллар

11 Кәшгә мениң акылсызлыгыма аз-кем
чыдасадыңыз! Йөне сиз маңа чыдаман хем
дурмаярсыңыз. 2 Чүнки мен сизе Худайың ыхласы
билен ыхлас эдйәрин, себәби мен сизи пәк гыз
хөкмүнде Месихе хөдүрлемек үчин диңе бир әре
ниетледим. 3 Эмма йыланың Хов энәни кеззаплык
билен алдайшы ялы, сизиң хем пикирлериңиз
бозулып, Месихде болан садалыкдан
айрылармыкан дийип горкярын. 4 Чүнки бири
гелип, бизиң вагыз эденимизден башга Исаны
вагыз эдип-де, аланыңыздан башга рухы алсаңыз я
кабул эдениңизден башга Хош Хабары кабул
этсеңиз, муңа говы чыдарсыңыз. 5 Чүнки мен хич
затда бу ёкары дережели ресуллардан ызда
дәлдирин дийип гүман эдйәрин. 6 Сөз сөзлемекде
өкде дәл хем болсам, билимде өкдедирин. Биз
муны сизе хер ёлда, хер затда гөркезендирис. 7 Я-да
сизи бейгелтмек үчин өзүми беселтмек билен гүнә
этдимми? Чүнки мен Худайың Хош Хабарыны сизе
мугт вагыз этдим. 8 Сизе гуллук этмек үчин, бейлеки
йыгнаклардан музд алып, олара харч чекдирдим.
9 Араңызда болуп, мәтәчлик чекенимде-де, хич
киме йүк болмадым, себәби Македониядан гелен
доганлар мениң етмезими етирдилер. Хич бир
затда сизе аграм салман, өзүми сакладым, шейлеле-
де сакларын. 10 Месихиң мендәки хакыкаты билен
айдярын: Ахая этрабында хич ким мени бу
магтанчдан махрум эдип билмез. 11 Нәме үчин?
Сизи сөймейәним үчинми? Муны Худай билйәндир.
12 Йөне магтанян затларында бизиң билен деңң
сайылмак үчин пурсат гөзлейәнлере пурсат
бермеҗек болуп, эденими ене-де эдерин. 13 Чүнки
бейле адамлар галп ресуллар, Месихиң
ресулларының кешбине гирйән алдавчы
ишгәрлердир. 14 Бу геңң зат дәл, себәби, шейтаның
өзи-де нур перишдесиниң кешбине гирйәр.
15 Шонуң үчин онуң гуллукчылары-да догрулык
гуллукчыларының кешбине гирсе, бу улы бир зат
дәлдир, оларың соңы ишлерине гөрә болар.

Магтанмалы болса...

16 Ене-де диййәрин: хич ким мени акылсыздыр
өйтмесин. Йөне шейле болса, мен хем бираз
магтанар ялы, сиз мени бир акылсыз хөкмүнде
кабул эдиң. 17 Мен бу айдянларымы Реббе гөрә дәл-
де, акылсыз ялы магтанма ынамы билен айдярын.
18 Көплериң дүнйә ёлларына гөрә магтанышы ялы,
мен-де шейле магтанярын. 19 Чүнки сиз акыллы
болуп, ене акылсызлара хөвес билен чыдаярсыңыз.
20 Чүнки бири сизи гул этсе, бири сизи ийсе, бири
сизи таласа, бири өзүни ёкары тутса, бири сизиң
яңагыңыза шапбатласа, сиз оңа чыдаярсыңыз.
21 Бизиң муңа гүйҗүмиз етмәнсоң, утанып
геплейәрин. Бири нәме зада йүрек эдйән болса,
акылсызлык билен айдярын, мен хем йүрек
эдйәндирин. 22 Олар еврейми? Мен-де.
Ысрайыллымы? Мен-де. Ыбрайымың неслими?
Мен-де. 23 Олар Месихиң гуллукчыларымы? (Дәли
ялы айдярын.) Мен олардан артык: зәхметде артык,
туссагларда артык, енҗилмекде – хетденаша,
өлүмли хатарларда – энчеме гезек. 24 Ехудылардан
бәш гезек кыркдан бир кем шаллак ийдим; 25 үч
гезек таякландым, бир гезек дашландым, үч гезек
гәмим гарк болуп, бир гиҗе-гүндизи деңизде
гечирдим. 26 Энчеме гезек ёлагчылык этдим,
деряларда хем гаракчылар арасында, өз халкым
хем өзге миллетлер арасында ховп-хатара
учрадым. Шәхерде, чөлде, деңизде, галп доганлар
арасында ховп-хатарда болдум. 27 Зәхмет хем
зорлукда, көп гезек укусызлыкда, ачлык хем
сувсузлыкда, көп гезек оразаларда, совукда хем
ялаңачлыкда болдум. 28 Булардан башга-да хер гүн
мени басмарлаян әхли йыгнаклар барадакы
алададыр. 29 Ким эҗизләп, мен эҗизлемейәрин?
Ким бүдрәп, мен янмаярын? 30 Магтанмалы болса,
мен өз эҗизлигими гөркезйән затлар билен
магтанҗак. 31 Мениң ялан сөзлемейәними бакы
мүбәрек Реббимиз Исаның Худайы хем Атасы
билйәндир. 32 Шамда Арет патышаның велаят
хәкими мени тутҗак болуп, шамлыларың
шәхерини саклаярды. Шонда мени себеде салып,

шәхер диварының пенҗиресинден ашак
дүшүрдилер, шейдип, ондан сыпдым.

Павлуса гелен ылхамлар

12 Магтанмагым, догрудан-да, пейдалы зат дәл,
чүнки Ребден гелен гөрнүшлере, ылхамлара
гелйәрин. 2 Мен Месихде бир адамы танаярын. Ол
он дөрт йыл мундан озал (билмейәрин тендеми,
билмейәрин тенден дашардамы, Худай билйәр)
үчүнҗи Гөге әкидилди. 3 Бу адам барада шуны
билйәрин (билмейәрин тендеми, билмейәрин
тенден дашардамы, Худай билйәр), 4 ол бехишде
әкидилди. Ол ерде адамзада сөзлемәге ругсат
эдилмедик, айдып болмаҗак сөзлери эшитди.
5 Мен шейле адам хакда магтанярын, йөне
эҗизлигим болаймаса, өзүм хакда магтанара
задым ёк. 6 Чүнки магтанҗак болсам, акылсыз
болмарын, себәби мен хакыкаты айдарын. Йөне
бири мени гөренинден я эшиденинден ёкары
биләймесин дийип, магтанмакдан сакланярын.
7 Ылхамларың боллугындан яңа өзүми ёкары
тутмаз ялы, тенимде тикен, ягны өзүми ёкары
тутмаз ялы, мени юмрукламагы үчин, маңа бир
шейтан перишдеси берилди. 8 Оны менден
айырсын дийип, Реббе үч гезек ялбардым. 9 Ол
маңа: «Саңа мениң мерхеметим етерликдир, чүнки
Мениң гудратым эҗизликде кәмиллешйәндир»
дийди. Шунуң үчин Месихиң гудраты үстүме көлеге
салар ялы, хөвес билен өз эҗизликлерим хакда хас
хем магтанярын. 10 Шу себәпден мен Месих
угрундакы эҗизликлере, сөгүнчлере,
мәтәчликлере, азарлара, кынчылыклара разы,
себәби мен эҗизкәм гүйчлүдирин. 11 Мен бир
акылсыз болдум, муңа сиз мени меҗбур этдиңиз.
Аслында, сиз мени өвмелидиңиз, себәби хич хем
болсам, хич бир затда бу ёкары дереҗели
ресуллардан ызда дәлдирин. 12 Ресуллык
аламатларым сизиң араңызда улы сабыр билен
аламатларда, мугҗызаларда, гудратларда
гөркезилди. 13 Чүнки мениң сизе йүк
болмайшымдан башга сизиң бейлеки
йыгнаклардан нәме песлигиңиз бар? Мениң бу
адалатсызлыгымы багышлаң.

Павлусың коринтослылар барада гайгысы

14 Ине, бу сизиң яныңыза гитмәге үчүнҗи гезек
тайярланышым, йөне сизе йүк болмарын, себәби
мен сизиң затларыңызы дәл-де, өзүңизи
күйсейәрин. Чүнки огланлар эне-ата дәл-де, эне-ата
чагалар үчин мал-мүлк йыгнамалыдыр. 15 Мен
сизиң җаныңыз угрунда барымы хөвес билен
харчлап, бүтинлей харчланарын. Сизи көпрәк
сөйсем, сиз мени азрак сөермисиңиз? 16 Гой, шейле
болсун, эмма мен сизе йүк болмандырын, йөне
мекир боланым үчин сизи хиле билен
тутанмышым! 17 Яныңыза иберен адамларымың
бири аркалы сизи эздимми? 18 Мен Титусдан хайыш
этдим, доганы онуң билен ёлладым. Титус сизи
эздими? Биз шол бир рухда гезмедикми? Шол бир
ызы ызарламадыкмы? 19 Сиз ене † биз өзүмизи
сизиң өңүңизде аклаяндырыс өйдйәрсиңизми? Биз
Худайың хузурында Месихе баглылыкда
геплейәрис, йөне, эй сөйгүли доганлар, мунуң
бары сизиң абатланмагыңыз үчиндир. 20 Чүнки
яныңыза гелип-де, сизи ислейшим ялы, сиз хем
мени ислейшиңиз ялы гөрмезмикәңиз дийип
горкярын. Дава, ичигаралык, гахар, җенҗел,
төхмет, гыбат, габарма ве тертипсизлик бардыр
өйдүп горкярын. 21 Яныңыза баранымда, Худайым
мени яныңызда песе дүшүрип, озалдан гүнә батып,
эден мурдарлыкларындан, зына ве
ахлаксызлыкларындан тоба этмедик көп адамлар
үчин яс тутмалы болармыкам дийип горкярын.

Дуйдурышлар ве саламлар

13 Бу үчүнҗи гезек яныңыза баршымдыр. Хер
сөз ики я үч гүвәниң агзы билен тассыкланар.
2 Мен икинҗи гезек яныңыздакам, өңүнден
айдышым ялы, шинди-де ёккам озалдан гүнә
эденлере хем-де бейлекилериң барына өңүнден
язярын: ене яныңыза барайсам, гайгырмарын.
3 Чүнки сиз Месихиң мен аркалы геплейәнине
субутнама агтарярсыңыз. Ол сизе гаршы эҗиз дәл-
де, сизиң араңызда гүйчлүдир. 4 Себәби Ол
эҗизликде хача чүйленен хем болса, Худайың
гудраты аркалы яшаяр. Биз-де Онда эҗиздирис,
йөне Худайың сизе болан гудраты аркалы Онуң
билен яшарыс.
5 Имандадыгыңызы өзүңиз барлап гөрүң.
Өзүңизи сынаң. Я-да Месихиң сиздедигини өзүңиз
хем билмейәрсиңизми? Бейле болмаса, сынагдан
йыкылардыңыз. 6 Йөне бизиң сынагдан
йыкылмандыгымызы билйәнсиңиз дийип умыт
эдйәрис. 7 Биз сизиң асла эрбет иш этмезлигиңиз
үчин Худая дога эдйәрис. Бу сынагдан гечен ялы
болуп гөрүнмегимиз үчин дәл-де, биз сынагда
йыкылан ялы болуп, сизиң ягшы иш этмегиңиз
үчиндир. 8 Чүнки биз хакыката гаршы хич бир иш
эдип билмән, диңе хакыкат угрунда бир иш эдип
билйәрис. 9 Биз өзүмиз эҗиз-де, сиз гүйчлүкәңиз
бегенйәрис. Мунуң үчин, ягны сизиң
кәмиллешмегиңиз үчин хем дога эдйәрис.
10 Реббиң маңа йыкмак үчин дәл-де, абатламак
үчин берен ыгтыяры боюнча, өзүм баркам сизи
гаты тутмайын дийип, бу затлары араңызда ёккам

† *Ене – иң гадымы голязмаларда: «көп вагтдан бәри».*

язярын. [11] Эй доганлар, махласы, шатлыкда болуң!
Кәмил болуң, айдянларыма гулак асың, пикирдеш
болуң, парахат яшаң, сөйги хем парахатлык
Худайы сизиң билен болар. [12] Бири-бириңизе
мукаддес огшук билен салам айдың. Бүтин
мукаддеслер сизе салам айдяр. [13] Реб Иса Месихиң
мерхемети, Худайың сөйгүси, Мукаддес Руха
шәриклик сизиң әхлиңиз билен болсун! Омын.

Галатялылар

Еке-тәк Хош Хабар

1 Адамлар тарапындан ве адамзат аркалы дәл-
де, эйсем, Иса Месих ве Оны өлүлерден
дирелден Ата Худай аркалы ресул болан Павлус 2 ве
мениң билен билеликдәки бүтин доганлардан
Галатядакы йыгнаклара салам! 3 Атамыз Худай,
Реббимиз Иса Месих сизе мерхемет этсин,
парахатлык берсин. 4 Атамыз хем Худайымызың
ислегине гөрә, бизи хәзирки яман чагдан гутарҗак
болуп, Ол Өзүни бизиң гүнәлеримиз үчин пида
этди. 5 Худая эбедилик шөхрат болсун! Омын. 6 Мен
сизиң Месихиң мерхемети аркалы өзүңизи
Чагыраны бейле тиз ташлап, башга Хош Хабара
өврүлишиңизе хайран галярын. 7 Догрудан-да
башга Хош Хабар ёк, йөне сизи булашдырҗак,
Месихиң Хош Хабарыны ёйҗак болян кәбир
адамлар бар. 8 Эмма биз я Гөкден инен бир
перишде хем сизе вагыз эденимизден башга бир
зады Хош Хабар дийип вагыз этсе, оңа лагнат
болсун! 9 Өң айдышымыз ялы, ене-де айдярын:
бири сизе кабул эдениңизден башга бир зады Хош
Хабар дийип вагыз этсе, оңа лагнат болсун! 10 Инди
мен адамларың разычылыгыны гөзлейәринми я
Худайың разычылыгыны? Я-да адамлара яранҗак
болярынмы? Мен хениз хем адамлара яранян
болсам, Месихиң гулы болмадыгымдыр.

Павлус Месихиң ресулы

11 Эй доганлар, мениң вагыз эден Хош
Хабарымың адамдан дәлдигини сизе айдярын.
12 Чүнки мен оны бир адамдан алман, бир адамдан
өвренмән, Иса Месихиң ылхамы аркалы алдым.
13 Чүнки сиз мениң ехудылыкда гечен яшайшымы
эшиденсиңиз. Мен Худайың йыгнагына ченденаша
азар берип, оны вейран этдим. 14 Аталарымың дәп-
дессурына бичак ыхласлы болуп, халкымда болан
яшдашларымың көпүсинден ехудылыкда оздум.
15 Эмма энемиң гарнындакам, мени сечип, Өз
мерхемети билен чагыран Худай, 16 миллетлер
арасында Оны вагыз эдер ялы, Өз Оглуны менде
аян этмәге разы боланда, мен деррев эт ве ган
билен маслахатлашман, 17 Иерусалиме менден өң
ресул боланларың янына гитмән, Арабыстана
гитдим, соң хем Шама өврүлдим. 18 Үч йылдан соң
Петрус † билен танышмак үчин, Иерусалиме барып,
он бәш гүн онуң янында болдум. 19 Йөне Реббиң
доганы Якупдан башга ресулларың хич бирини
гөрмедим. 20 Сизе нәме язсам, ине Худайың
хузурында ялан сөзлемейәрин. 21 Онсоң Сирия ве
Киликия этрабына гитдим. 22 Эмма Яхуданың
Месихдәки йыгнаклары мениң өзүми танаман,
23 диңе: «Бизе озаллар азар берен адам инди бир
вагтлар өзүниң вейран эден иманыны вагыз
эдйәр» дийшип, 24 мен себәпли Худайы
шөхратландырярдылар.

Бейлеки ресуллар Павлусы кабул эдйәр

2 Онсоң он дөрт йылдан соң, Титусы хем яныма
алып, Барнабас билен ене Иерусалиме рована
болдум. 2 Мен ылхам билен гитдим, бидерек ере
ёртмайын я ёртан болаймайын дийип, олара,
ылайта-да, ат-абрайлылара миллетлер арасында
вагыз эден Хош Хабарымы беян этдим. 3 Янымдакы
Титус хем грекдигине гарамаздан, сүннетленмәге
меҗбур эдилмеди. 4 Бу ягдай бизи гул этҗек болуп,
Месих Исадакы азатлыгымызы билмек үчин
огрынча арамыза гирен галп доганлар себәпли
йүзе чыкды. 5 Хош Хабарың хакыкаты диңе сизиң
яныңызда галсын дийип, биз бирсалым хем олара
табын болуп баш эгмедик. 6 Эмма ат-абрайлылар –
нәме-де болан болсалар, маңа пархы ёк, чүнки
Худай адамың даш гөрнүшине бакмаяр – бу ат-
абрайлылар мениң айданларыма хич бир зат
гошмадылар. 7 Гайтам терсине, Хош Хабары
сүннетлилере вагыз этме ишиниң Петруса
берлиши ялы, сүннетсизлере вагыз этме ишиниң-
де маңа берленини гөрдүлер. 8 Себәби
сүннетлилере ресуллык этмеги үчин Петрусда
ишлән Худай ехуды дәллере ресуллык этмек үчин
хем менде ишледи. 9 Йыгнагың диреглери
хасапланан Якуп, Кифас ве Яхя маңа берлен
мерхемети аңанларында, шәрикчилигимиз үчин
маңа ве Барнабаса саг эллерини бердилер.
Шейдибем, биз өзге миллетлер арасына гитдик,
олар хем сүннетлилериң арасына гитмели
болдулар. 10 Олар диңе гарыплары ятламагымызы
иследилер, мен хем эдил шоны этмәге гайрат
эдйәрдим.

† *Петрус – иң гадымы голязмаларда: «Кифас».*

Павлус Петруса гаршы чыкяр

11 Эмма Петрус Антакия геленде, гүнәли боланы
үчин, мен оңа ач-ачан гаршы чыкдым. 12 Чүнки
Якубың янындан кәбир адамлар гелмезден өң, ол
өзге миллетлерден боланлар билен нахар
иййәрди, йөне ол адамлар геленлеринде, Петрус
горкуп, сүннетлилерден чекилип айрылды. 13 Онуң
билен бирликде бейлеки ехудылар хем
икийүзлүлик этдилер. Барнабас хем оларың
икийүзлүлигине гошулды. 14 Мен оларың Хош
Хабарың хакыкатына гөрә догры ёл билен
йөремейәнлерини гөремде, хеммелериң өңүнде
Петруса шейле дийдим: «Сен ехуды болуп, ехуды
ялы дәл-де, өзге миллетлерден бири ялы яшаян
болсаң, онда нәме үчин өзге миллетлери ехуды
болмаклыга меҗбур эдйәрсиң?» 15 Биз дога
ехудыдырыс, өзге миллетлерден болан гүнәкәрлер
дәлдирис. 16 Биз адамың Мукаддес Кануның
ишлерини берҗай этмек билен дәл-де, диңе Иса
Месихе болан иман билен акланяндыгыны
билйәрис. Шонуң үчин биз хем Канун ишлерини
берҗай этмек билен дәл-де, Месихе болан иман
билен акланар ялы, Месих Иса иман этдик. Себәби
хич ким диңе канун ишлерини берҗай этмек билен
акланмаз. 17 Месихде акланмак исләп, өзүмиз хем
гүнәкәр болуп чыксак, Месих гүнәниң гуллукчысы
болярмы? Ёк! 18 Чүнки йыкан затларымы гайтадан
диксем, өзүми канундан чыкыҗы эдйәрин.
19 Себәби мен Худай үчин яшар ялы, канун аркалы
кануна өлдүм. 20 Месих билен бирликде хача
чүйлендим. Инди мен яшаман, эйсем, Месих менде
яшаяр. Шинди тенде гечирйән яшайшымы
Худайың мени сөен, мениң угрумда Өзүни пида
эден Оглуна болан иман билен гечирйәрин. 21 Мен
Худайың мерхеметини ятырамок, чүнки акланма
канун аркалы газанылян болса, онда Месих
бидерек ере өлендир.

Мукаддес Канун ве иман

3 Эй, акмак галатялылар! Хакыката боюн болмаз
ялы, сизи ким җадылады? Иса Месих хача
чүйленен хөкмүнде гөзүңизиң өңүнде
суратландырылмадымы? 2 Мен сизден диңе шуны
билҗек болярын: сиз Мукаддес Рухы Мукаддес
Кануның ишлерини берҗай этмек билен
алдыңызмы я-да эшиденлериңизе иман этмек
билен? 3 Сиз бейле акмакмысыңыз? Рух билен
башлап-да, инди адам гүйҗи билен соңлаҗак
болярсыңызмы? 4 Сиз бейле гөргүлери бидерек ере
гөрдүңизми? Догрудан-да бидерекмиди? 5 Сизе
Рухы берен, араңызда гудратлар гөркезен муны
канун ишлерини берҗай эдениңиз үчин,
эшиденлериңизе иман эдениңиз үчин эдйәрми?
6 Меселем, «Ыбрайым Худая иман этди, бу оңа
догрулык сайылды». 7 Шейлеликде, шуны билип
гоюң: Ыбрайымың чын огуллары иман
гетиренлердир. 8 Мукаддес Язгы Худайың
миллетлери иманлары аркалы аклаҗагыны
өңүнден гөрүп, Ыбрайыма: «Бүтин миллетлере сен
аркалы берекет инер» дийип өңүнден бушлады.
9 Шейле, иман эденлер иман эден Ыбрайым билен
билеликде берекет тапарлар. 10 Канун ишлерине
умыт баглаянларың әхлиси гаргыш астындадыр,
чүнки: «Канун китабында язылгы затлары
ызыгидерли берҗай этмейән адам лагнатлыдыр»
дийип язылгыдыр. 11 Худайың өңүнде болса хич
кимиң канун билен акланмаянлыгы айдыңдыр,
чүнки «догры адам иман билен яшар» †. 12 Эмма
канун имандан дәл, эйсем, «ким бу затлары берҗай
этсе, олар аркалы яшар». 13 Ыбрайымың берекеди
Иса Месих аркалы миллетлере инер ялы, биз-де
вада эдилен Рухы иман билен алар ялы, 14 Месих
бизиң угрумызда гаргалып, бизи кануның
гаргышындан халас этди. Чүнки: «Дар агачдан
асылан киши лагнатлыдыр» дийип язылгыдыр.

Мукаддес Канун ве Худайың вадасы

15 Доганлар, адамларың ойланышына гөрә
айдярын, хич ким тассыкланан бир әхти,
адамыңкы хем болса, гүйчден дүшүрип билмез я
оңа бир зат гошуп билмез. 16 Вадалар Ыбрайыма,
онуң неслине берилди. Худай көплерине вада
берйән ялы, «несиллере» дәл, эйсем, бирине вада
берип, «сениң неслиңе» диййәр. Бу-да Месихдир.
17 Мениң айтҗак боляным шу: дөрт йүз отуз йыл
соңра гелен Мукаддес Канун Худайың өңден
Месихе тассыклан әхтини гүйчден дүшүрип,
берлен ваданы ортадан айырмаз. 18 Чүнки мирас
кануна баглы болса, онда вада баглы дәлдир. Эмма
Худай мирасы берен вадасы билен Ыбрайыма
берди. 19 Онда Канун нәмә герек болды? Канун
өзүне вада эдилен, Ыбрайымың неслинден болан
Месих гелйәнчә, перишделер аркалы арачының
эли билен дүзгүнлешдирилип, җенаятлар себәпли
әхте гошулды. 20 Арачы диңе бир тарапа дегишли
дәлдир, Худай болса бирдир.

Мукаддес Кануның максады

21 Канун Худайың берен вадаларына
гаршымыдыр? Ёк! Чүнки яшайыш бермеги
башарян бир канун берлен болса, онда, догрудан-
да, догрулык кануна баглы боларды. 22 Эмма Иса
Месихе болан иман аркалы берлен вада иман

† *Догры адам иман билен яшар – я-да: «Иман билен акланан адам яшар».*

гетиренлере болар ялы, Мукаддес Язгы бүтин
дүнйәни гүнәниң есири этди. 23 Биз бу иман
гелмезден өң канун астында сакланып, гелҗекки
иман аян болянча, есир эдилипдик. 24 Шейлеликде,
биз иман билен акланар ялы, канун Месих
гелйәнчә, бизиң тербиечимиз болды. 25 Иман
гелени үчин, биз инди тербиечиниң гол астында
дәлдирис. 26 Чүнки сизиң хеммәңиз Месих Иса
болан иманыңыз аркалы Худайың огулларысыңыз.
27 Себәби Месихе чокундырыланларыңызың бары
Месихи гейинди. 28 Ехуды, грек, гул, азат, эркек я
аял ёк, сизиң барыңыз Месих Исада бирсиңиз.
29 Месихиңки болсаңыз, онда Ыбрайымың несли,
берлен вада боюнча мирасчысыңыз.

4 Эмма шуны айдайын: мирасчы хеммәниң
агасы хем болса, яшка гулдан пархы ёкдур. 2 Ол
атасының беллән вагтына ченли, хоссарларының,
векиллериниң гол астында боляндыр. 3 Биз хем,
шонуң ялы, чагакак дүнйәниң йөнтем
йөрелгелериниң гулудык. 4 Йөне вагты доланда,
биз огуллук хакыны алар ялы, 5 Мукаддес Канун
астындакылары азатлыга етирсин дийип, Худай
канун астында аялдан доглан Оглуны ёллады.
6 Огуллардыгыңыз үчин хем Худай Өз Оглунуң,
«Абба, Ата!» дийип сесленйән Рухуны сизиң †
йүрегиңизе гөндерди. 7 Шейлеликде, сен инди гул
дәл-де, огулсың. Огул болсаң, онда Иса Месих
аркалы Худайың хем мирасчысысың ††.

Павлусың галатялылар барада гайгысы

8 Йөне велин, озал Худайы танамаяркаңыз өз
тебигатлары боюнча Худай дәллере гуллук этдиңиз.
9 Инди болса Худайы танап, хас хем Худай
тарапындан таналып-да, нәхили бу эҗиз, дereксиз
йөрелгелере йүзленйәрсиңиз? Булара тәзеден
гуллук этҗек болярсыңызмы? 10 Айратын гүнлер,
айлар, пасыллар ве йыллар беллейәрсиңиз. 11 Мен
сиз хакда бидерек ере зәхмет чекен болаймайын
дийип, сизиң үчин горкярын. 12 Эй доганлар, сизе
ялбарярын, мениң ялы болуң. Чүнки мен хем сизиң
ялы болдум, сиз маңа хич бир эрбетлик этмедиңиз.
13 Хош Хабары сизе илкинҗи гезек тен эҗизлиги
себәпли вагыз эденими билйәнсиңиз. 14 Сиз
тендәки сынагымы ‡ әсгермезлик этмән, йигренҗи
гөрмән, мени Худайың бир перишдеси ялы, Месих
Иса ялы кабул этдиңиз. 15 Инди сизиң шол
багтыярлыгыңыза нәме болды? Чүнки мен сизиң
үчин гүвә гечйәрин: элиңизден гелсе, өз гөзүңизи
хем оюп, маңа берердиңиз. 16 Шейлеликде, гепиң
догрусыны айтмак билен, мен сизиң душманыңыз
болдуммы? 17 Ол адамлар сизе ягшы ниет билен
ыхлас этмән, эйсем, сиз өзлерине ыхлас эдер ялы,
бизден айырҗак болярлар. 18 Ниет ягшы болса,
диңе мениң яныңызда болан вагтым дәл-де,
хемише ыхласлы болмак ягшыдыр. 19 Балаларым,
Месих сизде шекилленйәнчә, мен сизиң үчин ене
догурма агырысыны чекйәрин. 20 Шу вагт
яныңызда болуп, сесими бир гаталдып билседим!
Чүнки сизе нәме этҗегими билмейәрин.

Хаҗар билен Сараның галдыран нусгасы

21 Канун астында болмак ислейән сиз маңа айдың:
кануна гулак асмаярсыңызмы? 22 Чүнки:
«Ыбрайымың бири гырнакдан, ене бири азат
аялындан болан ики оглы барды» дийип
язылгыдыр. 23 Гырнакдан болан огул тене гөрә, азат
аялдан болан огул хем берлен вада гөрә доглупды.
24 Бу ерде бир меңзетме бардыр. Себәби бу аяллар
ики әхтдир: бири Сина дагындан болуп, гуллук
үчин огул догран Хаҗардыр. 25 Хаҗар Арабыстанда
болан Сина дагыдыр, хәзирки Иерусалиме
меңзешдир, чүнки ол огуллары билен гулчулык
эдйәр. 26 Йөне ёкаркы Иерусалим азатдыр,
хеммәмизиң ‡† энемиз олдур. 27 Себәби: «Шатлан,
эй өнелгесиз аял, догурма агырысыны билмейән,
батлы сеслен, гыгыр! Чүнки ташланан аялың
чагалары әрли аялыңкыдан көпдүр» дийип
язылгыдыр. 28 Доганлар, биз ‡‡ хем Ысхак ялы
берлен ваданың перзентлеридирис. 29 Шол вагт
тене гөрә доглан Руха гөрә доглана нәхили азар
берен болса, шу вагт хем шейле. 30 Эмма Мукаддес
Язгы, гөр, нәме диййәр: «Гырнагы хем онуң оглуны
ташла, чүнки гырнагың оглы азат аялың оглы
билен биле мирас алмаз». 31 Эй доганлар, биз
гырнагың дәл-де, азат аялың огланларыдырыс.

Азатлыгыңызы гораң

5 Шейлеликде, Месихиң бизе берен
азатлыгында берк дуруң, гулчулык
боюнтырыгыны гайтадан салдырмаң. 2 Ине, мен
Павлус сизе диййәрин, сүннетленсеңиз, Месихиң
сизе хич бир пейдасы дегмез. 3 Мен ене-де
сүннетленен хер бир адамың Мукаддес Кануны
бүтинлей берҗай этмәге борчлудыгына гүвә
гечйәрин. 4 Канун билен акланҗак болян сиз
Месихден айрылдыңыз, Худайың мерхеметинден
махрум болдуңыз. 5 Чүнки биз акланма умыдына
иман билен Рух аркалы гарашярыс. 6 Чүнки Месих
Исада сүннетли я сүннетсиз болмак хич бир зады

† *Сизиң – иң гадымы голязмаларда: «бизиң».* †† *...Иса Месих аркалы Худайың хем мирасчысысың – иң гадымы голязмаларда: «Худай сени мирасчы хем эдендир».* ‡ *Сиз тендәки сынагымы... – иң гадымы голязмаларда: «Ягдайым сизиң үчин бир сынаг болса-да, мени...».*

‡† *Хеммәмизиң – иң гадымы голязмаларда: «бизиң».* ‡‡ *Биз – иң гадымы голязмаларда: «сиз».*

башарян дәлдир, диңе сөйги билен ишлейән иман
әхмиетлидир.
7 Сиз оңат ылгаярдыңыз, хакыката баглы
галмагыңыза ким пәсгел берди? 8 Нәхили алдава
дүшдүңиз? Бу сизи чагыран Худай тарапындан
болан дәлдир. 9 Бир бөлек хамырмая бүтин хамыры
туршадяндыр. 10 Башга хили ойланмаҗагыңыза
мениң Ребде ынамым бар. Акылыңызы чашыран
ким болса болсун, җезасыны чекер.
11 Эй доганлар, мен хениз хем сүннетлилиги вагыз
эдйән болсам, онда нәме хәзир-де коваланярын?
Бейле болса, хач бөведи арадан айрыларды!
12 Сизи биынҗалык эденлер өзлерини агта этсин!

Гүнәли тен ве Мукаддес Рух

13 Эй доганлар, сиз азатлыга чагырылдыңыз, йөне
бу азатлыгы гүнәли тениң непи үчин уланман,
бири-бириңизе сөйги билен гуллук эдиң. 14 Чүнки
бүтин канун шу еке сөзде җемленендир: «Гоңшыңы
өзүң ялы сөй!» 15 Бири-бириңизи чейнәп, иййән
болсаңыз, онда бири-бириңизи ёк этмегиңизден
хабардар болуң. 16 Ине, мен диййәрин, Рухда гезиң,
шонда тениң хөвеслерини ерине етирмерсиңиз.
17 Чүнки тен Руха гаршы болана, Рух хем тене
гаршы болана хөвес эдйәндир. Сиз исләниңизи
этмез ялы, булар бир-бирлерине гаршыдыр. 18 Рух
сизе ёл гөркезйән болса, онда канун астында
дәлсиңиз. 19 Тен ишлери беллидир. Олар
зынахорлык, мурдарлык, ахлаксызлык,
20 бутпаразлык, җадыгөйлүк, душманлык, дава,
гөрипчилик, гахар, җенҗел, бөлүнишик, пыргалар,
21 ичигарачылык, адам өлдүрмеклик, серхошлук,
айшы-эшрет ве шунуң ялы затлардыр. Булары
эдйәнлериң Худайың Патышалыгыны мирас
алмаҗагыны озал айдышым ялы, ене-де айдярын.
22 Рухуң мивеси болса сөйги, шатлык, парахатлык,
сабыр, мәхрибанлык, ягшылык, садыклык,
23 юмшаклык ве небсиңе буюрмаклыкдыр. Бу
затлара гаршы чыкян канун ёкдур. 24 Месих Иса
дегишли боланлар бедени хыҗув хем хөвеслери
билен бирликде хача чүйләндир. 25 Руха гөрә
яшаян болсак, онда Руха гөрә-де гезелиң. 26 Бири-
биримизи гахарландырып, бир-биримизе
ичигарачылык эдип, шөхратпараз болмалың.

Ягшылык этмекден ядамалың

6 Эй доганлар, бир адам бир язык үстүнде
тутулса, Руха уян сиз бейле адамы юмшаклык
рухы билен догры ёла гетириң. Сен хем сыналмаз
ялы, өзүңе серет. 2 Бирек-бирегиң йүкүни гөтерип,
Месихиң кануныны берҗай эдиң. 3 Чүнки бир адам
хичкә өзүни бир затдыр өйтсе, өз-өзүни
алдаяндыр. 4 Хер киши өз ишини дерңесин. Онсоң
онуң башга бири хакда дәл-де, өзи хакда магтанҗы
болар. 5 Себәби хер ким өз йүкүни өзи
гөтермелидир. 6 Худайың сөзүни өвренен өвреден
билен әхли ягшылыклары пайлашсын. 7 Алданмаң,
Худай Өзүни яңсыладян дәлдир! Адам нәме эксе,
шоны орар. 8 Чүнки өз гүнәли тенинде экин экен
тенден чүйреме орар, Рухда экен болса Рухдан
эбеди яшайыш орар. 9 Ягшылык этмекден
ядамалың, чүнки говшамасак, вагтында орарыс.
10 Шейлеликде, вагт барка хеммелере, ылайта-да
иманлылар ичерсине ягшылык эделиң.

Дуйдурышлар ве саламлар

11 Ине, мен өз элим билен сизе нәхили улы
харплар билен язярын! 12 Тенде говы гөрнеси
гелйәнлер диңе Месихиң хачы үчин азар гөрмез
ялы, сизи сүннетленмәге меҗбур эдйәндир.
13 Чүнки сүннетлилериң өзи-де кануны берҗай
этмән, эйсем, сизиң тениңиз билен магтанмак үчин
сүннетленмегиңизи ислейәрлер. 14 Мен хич хачан
Реббимиз Иса Месихиң хачындан башга бир зат
билен магтанмарын. Ол хач аркалы дүнйә маңа
хача чүйленендир, мен хем дүнйә хача
чүйленендирин. 15 Чүнки Месих Исада сүннетлилик
я сүннетсизлик мөхүм дәл, диңе тәзеден ярадылыш
мөхүмдир. 16 Бу када уянларың барына, Худайың
Ысрайылына парахатлык ве рехим болсун!
17 Мундан бейләк хич ким маңа зәхмет бермесин!
Чүнки мен Реб Исаның яраларының ызларыны
тенимде гөтерйәрин. 18 Эй доганлар, Реббимиз Иса
Месихиң мерхемети сизиң рухуңыз билен болсун!
Омын.

Эфеслилер

1 Худайың ислеги билен Месих Исаның ресулы
болан мен Павлусдан Эфесдәки мукаддеслере,
Месих Иса иманы боланлара салам! [2] Атамыз
Худай, Реб Иса Месих сизе мерхемет этсин,
парахатлык берсин!

Месихдәки рухы паталар

[3] Бизе Месихде хер хили рухы пата билен Гөкдәки
әлемлерде пата берен Реббимиз Иса Месихиң
Худайы хем Атасына алкыш болсун! [4] Ол Өз өңүнде
сөйгүде мукаддес, мүйнсүз болмагымыз үчин,
дүнйә гурулмаздан өң бизи Месихде сайлады.
[5] Сөйгүли Оглунда † бизе берен шөхратлы
мерхеметиниң өвгүси үчин, [6] бизи Өз ягшы ниетли
ислегине гөрә, Месих аркалы өңүнден Өзи үчин
огуллыга белледи. [7] Онуң бүтин акылдарлык ве
дүшүнҗе билен үстүмизе болелин ягдыран
мерхеметиниң байлыгы саясында, [8] биз Месихде
Онуң ганы аркалы гутулыша, языкларымызың
багышланмагына эедирис. [9] Ол Месихде өңден
беллән ягшы ниетине гөрә, Өз ислегиниң сырыны
ачды. [10] Бу таслама гөрә, вагты доланда, Худай
Гөкде хем ерде болан бар затлары Месихде
бирлешдирер. [11] Херки зады Өз ислегиниң карары
боюнча эмеле гетирен Худайың максадына гөрә
өңүнден белленип, [12] Месихе өңден умыт баглан
биз Онуң шөхратының тарыпы үчин яшар ялы,
Онда сайландык. [13] Сиз хем хакыкат сөзүни,
гутулышыңызың Хош Хабарыны эшидип, Оңа иман
гетирениңизде, вада эдилен Мукаддес Рух билен
Онда мөхүрлендиңиз. [14] Худайың шөхратының
өвгүси үчин Оңа дегишли боланлар гутулянча, Рух
бизиң мирасымызың гиревидир.

Павлусың иманлылар барадакы догасы

[15] Мунуң үчин, Реб Иса болан иманыңызы, әхли
мукаддеслере болан сөйгүңизи эшиделим бәри,
[16] сизиң үчин дынгысыз шүкүр эдип, сизи
догаларымда ятлаярын. [17] Реббимиз Иса Месихиң
Худайы, шөхратлы Ата Өзүни танамакда сизе
акылдарлык хем ылхам рухуны берсин дийип дога
эдйәрин. [18] Онуң чакылыгының берен умыдыны,
мукаддеслердәки мирасының шөхратлы
байлыгыны, [19] биз иман эденлерде болан гүйҗүниң
бичак улудыгыны билер ялы, йүрегиңизиң гөзлери
айдыңлансын дийип дога эдйәрин. [20] Бу гүйч
Месихи өлүмден диреллип, Гөкдәки әлемлерде Өз
сагында отурданында Худайың Онда ишледен
гүйчли гудратының ишлейшине меңзешдир.
[21] Месих хер хөкүмдарлыкдан, ыгтыярлылыкдан,
гудрат ве хәкимиетден, диңе бир шу дөврүрде дәл,
эйсем, гелҗек дөврүрде-де тутулҗак хер атдан хас
белентдир. [22] Худай бар зады Онуң аяклары астына
табын эдип, Оны бүтин затлара баш болар ялы,
иманлылар йыгнагына берди. [23] Йыгнак Онуң
тенидир, хер зады хер тайдан долдураның
долулыгыдыр.

Өлүмден яшайша говушдык

2 Сиз бир вагтлар ичинде гезйән язык ве
гүнәлериңиз зерарлы өлүдиңиз. Бу дүнйәниң
гердишине, сөз диңлемейән адамларда хәзир
ишлейән рухуң, ягны ховадакы эрбет гүйчлериң
хөкүмдарына †† уярдыңыз. [3] Бир вагтлар бизиң
хеммәмиз гүнәли тениң, акылың ислегини
канагатландырып, тенимизиң хөвеслерине гөрә
оларың арасында яшапдык, тебигатымыз боюнча
бейлекилер ялы, гахар-газаба сезевар болан
адамлардык. [4] Эмма рехиме бай Худай бизи чәксиз
сөйги билен сөййәнлиги үчин, [5] языкларымыз
зерарлы өли хем болсак, Месих билен билеликде
дирелтди. Сиз Онуң мерхемети билен гутулдыңыз.
[6] Худай Месих Исада бизе болан
мәхрибанлыгындакы мерхеметиниң чәксиз
байлыгыны гелҗек дөврүрлерде гөркезмек үчин,
[7] Месих Исада бизи Онуң билен дирелдип, Гөкдәки
әлемлерде отуртды. [8] Сиз иман аркалы мерхемет
билен гутулдыңыз. Бу сизиң өз тагаллаңыз дәл,
Худайың сылагыдыр. [9] Хич ким магтанмаз ялы,
оңат ишлере-де баглы дәлдир. [10] Чүнки биз
Худайың өңден тайярлан оңат ишлеринде гезер
ялы, Онуң Месих Исада ярадылан эсеридирис.

Худайың тәзе йыгнагы

[11] Шонуң үчин бир вагтлар өзге миллетлерден
доган, тенде адам эли билен эмеле гелен

† *Сөйгүли Оглунда – грекчеде: «Сөйгүлисинде».*

†† *Ховадакы эрбет гүйчлериң хөкүмдары – шейтан.*

сүннетлилик билен сүннетли дийип
атландырыланлар тарапындан сүннетсиз дийлен
сиз, 12 шол вагтлар Месихсиз, Ысрайыла
раятлыкдан махрум, ваданың әхтлерине ят,
умытсыз, дүнйәде Худайсыз боландыгыңызы яда
салың. 13 Бир вагтлар Худайдан даш болан сиз инди
Месих Исада, Месихиң ганы саясында Оңа якын
болдуңыз. 14 Чүнки Ол бизиң парахатлыгымыздыр.
Ол ики тарапы бирлешдирип, арадакы дивары,
душманчылыгы Өз тени билен йыкды.
15 Табшырыклардан ыбарат буйруклар кануныны
ятырды. Ол муны Өзүнде икисинден бир тәзе адам
ярадып, парахатлыгы беркарар этмек,
16 душманчылыгы хачда өлдүрип, хач аркалы бир
тенде икисини Худай билен ярашдырмак үчин
этди. 17 Месих гелип, дашдакы сизе хем
якындакылара парахатлыгы ыглан этди. 18 Чүнки
бизиң икимизиң бир Рухда Ол аркалы Атаның
хузурына чыкара ёлумыз ачыкдыр. 19 Шейлеликде,
сиз инди ят, мысапыр дәл-де, мукаддеслериң
ватандашы болуп, Худайың машгаласына
дегишлисиңиз. 20 Иса Месихиң Өзи бурч дашы
болуп, сиз ресулларың, пыгамберлериң дүйп-
тейкарында бина эдилдиңиз. 21 Бүтин ымарат
Ребде бир мукаддес ыбадатхана болсун дийип,
Онда өрүлйәр, бейгелйәр. 22 Сиз хем Рухда Худайың
месгени болмак үчин, билеликде Месихде бина
эдилйәрсиңиз.

Павлуса аян болан сыр

3 Шу себәпли, сиз өзге миллетлер угрунда
Месих Исаның бендиси болан мен Павлус
сизиң үчин дога эдйәрин. 2 Худайың сизиң үчин
маңа берен мерхеметиниң векиллигинден сизиң
хабарыңыз бардыр. 3 Озал хем сизе гысгача
язышым ялы, Месихиң сыры маңа ылхам аркалы
аян болды. 4 Бу хаты оканыңызда, мениң бу сыра
дүшүнйәнлигими аңарсыңыз. 5 Ине, Худайың
мукаддес ресулларына, пыгамберлерине Рух
аркалы аян эдилиши ялы, өңки несиллере
билдирилмедик бу сыр шейле: 6 өзге миллетлер
хем мираса шәрикдир, олар хем бир тениң
агзалары болуп, Хош Хабар аркалы Месих Исада
берлен вада шәрикдир. 7 Мен Худайың гүйҗүниң
ишлейши боюнча өзүме берлен мерхеметиниң
сылагы саясында шол Хош Хабарың гуллукчысы
болдум. 8 Месихиң акыл етмез байлыгыны
миллетлере вагыз этме, 9 бар затлары Иса Месих
аркалы ярадан Худайдакы эзелден гизлин сырың
нәхили дүзгүнлешдирилишини әхли адамлара
айдыңлашдырма мерхемети әхли мукаддеслериң
иң әхмиетсизи болан маңа берилди. 10 Бу –
Худайың көп тараплы акылдарлыгы, Онуң
башлангычдан Реббимиз Иса Месихде эдинен
максадына гөрә, 11 иманлылар йыгнагы аркалы
асмандакы әлемде болан хөкүмдарлара,
ыгтыярлара билдирилҗек болуп эдилди. 12 Биз
Месихе болан иманымыз аркалы Ондан гайрат
алып, Худая якынлашмага ынамлыдырыс. 13 Шонуң
үчин сизиң угруңызда гөрйән мушакгатларым
зерарлы рухдан дүшмән дийип, сизден хайыш
эдйәрин. Мениң мушакгатларым сизе шөхрат
газандырар.

Месихиң сөйгүсини танамак

14 Шоңа гөрә-де, Ерде-Гөкде хер машгаланың
адыны Өзүнден алан Реббимиз Иса Месихиң
Атасының † өңүнде дыза чөкүп, 16 Месих иман
аркалы йүреклериңизде яшар ялы, 17 Ол
шөхратының байлыгына гөрә, Өз Рухы аркалы сизи
ички хәсиетиңизде гудрат билен гүйчлендирсин
дийип дилег эдйәрин. 18 Шейлеликде, Худайың
бүтин долулыгы билен долар ялы, сөйгүде көк уруп,
дүйп тутуп, хемме мукаддеслер билен билеликде
Месихиң сөйгүсиниң нәхили гиң, узын, белент ве
чуңңурдыгына дүшүнмеги, 19 билимден ёкары
чыкан бу сөйгини танамагы башармагыңыз үчин
дилег эдйәрин. 20 Бизде ишлейән гудратына гөрә,
хер хайышымыздан, ойланышымыздан хас ёкары
затлары этмеги башарян Худая, 21 иманлылар
йыгнагында, Месих Исада бүтин несиллерден
несиллере эбедилик шөхрат болсун! Омын.

Рухуң бирлигини гораң

4 Шейлеликде, Реб угрунда бенди болан мен
сизден чагырылышыңыза мынасып гезмеги
хайыш эдйәрин. 2 Пес гөвүнлилик, юмшаклык
билен, сабыр хем сөйги билен бирек-биреге сабыр-
такатлы болуң. 3 Рухуң бирлигини парахатлык багы
билен горамага гайрат эдиң. 4 Чагырыланыңызда
бир умыда чагырылышыңыз ялы, тен бир, Рух бир,
5 Реб бир, иман бир, чокундырыш бирдир. 6 Хемме
задың үстүнде, хемме зат аркалы ве хеммәңизде ††
болан хеммәниң Худайы хем Атасы бирдир.
7 Бизиң хер биримизе Месихиң сылагының
өлчегине гөрә мерхемет берилди. 8 Мунуң үчин:
«Белентлиге чыкып, туссаглары ызына тиркеди.
Адамлара сылаглар берди» дийилйәр. 9 Ине, бу
«чыкды» сөзи, Месих өңүрти ашак, ер йүзүне инди
диймек дәл-ми, нәме? 10 Инен-де, әхли зады
долдурмак үчин бүтин Гөгүң депесине чыкан-да
бирдир. 11 Бизиң хеммәмиз иманда, Худайың
Оглуны танамада бирлиге, кәмиллиге, Месихиң

---

† *Реббимиз Иса Месихиң Атасының – иң гадымы голязмаларда: «Атаның».* †† *Хеммәңизде – иң гадымы голязмаларда: «хемме затда».*

долулыгындакы етишенлик дережә етйәнчәк,
12 мукаддеслере гуллук этме везипесини берҗай
этмек үчин, Месихиң бедениниң абатланмагы
үчин, 13 Ол кәбирлери ресул, кәбирлери пыгамбер,
кәбирлери Хош Хабарчы, кәбирлери чопан,
кәбирлери өвредиҗи эдип белледи. 14 Ол муны биз
мундан бейләк адамларың алдавчылыгы,
азашдырыҗы хилелер гурмакдакы өкделиги
аркалы хер таглыматың ели билен ковулян, эйләк-
бейләк итекленйән чагалар болман, 15 эйсем
хакыкаты сөйги билен айдып, бедениң Башы болан
Месихе бака хер угурдан өсмегимиз үчин этди.
16 Бүтин беден хер богнуң көмеги билен багланып
бирикдирилйәр, хер агзаның кадалы ишлейши
билен Онуң саясында сөйгүде өсүп, абатланяр.

Көне ве тәзе ярадылыш

17 Мунуң үчин мен муны айдып, Реббиң адындан
сизе дуйдурыш берйәрин: мундан бейләк, өзге
миллетлериң гезиши ялы, оларың бош
пикирлерине эерип гезмәң. 18 Олар йүреклериниң
гатылыгы зерарлы, ичлериндәки наданлык үчин
Худайың яшайшына ят болдулар, аң-дүшүнҗелери
гараңкырады. 19 Бүтин дуйгуларыны йитирип,
ачгөзлүк билен хер хили хапа иши ерине етирип,
өзлерини ахлаксызлыга бердилер.
20 Эмма сиз Месихи бейле өвренен дәлсиңиз.
21 Сиз, элбетде, Иса хакда эшиденсиңиз, Ондакы
хакыкат боюнча Онуң ёлунда тәлим алансыңыз.
22 Шунлук билен, өңки яшайшыңыза дегишли
болуп, алдавчы хөвеслер билен чүйрән көне
ярадылышы эгниңизден чыкарың.
23 Пикирлериңизиң рухунда тәзелениң. 24 Чын
догрулык хем мукаддесликде Худайың
меңзешлигинде дөредилен тәзе ярадылышы
гейниң. 25 Яланы эгниңизден чыкарып, хер
бириңиз өз гоңшыңыза хакыкаты айдың. Чүнки
бизиң хеммәмиз бир бедениң агзаларыдырыс.
26 Гахарланың, йөне гүнә этмәң. Гахарыңызың
үстүне гүн яшмасын. 27 Иблисе ёл бермәң.
28 Огрулык эден инди огрулык этмән, гайтам,
мәтәҗе пайламага зады болар ялы, өз эли билен
зәхмет чекип, оңат иш этсин. 29 Агзыңыздан хич
хачан хапа сөз чыкарман, гайтам, эшиденлер
пейдаланар ялы, герекли абатлык үчин оңат сөзлер
айдың. 30 Худайың Мукаддес Рухуны гамгын этмәң.
Сиз гутулыш гүни үчин, ол Рух билен
мөхүрлененсиңиз. 31 Хер яманлык билен бирликде
хер хили кине, гахар, газап, галмагал ве яманлама
сизден даш болсун. 32 Бири-бириңизе мәхрибан,
гамхор болуң, Худайың сизи Месихде багышлайшы
ялы, сиз хем бири-бириңизи багышлаң.

5 Шейлеликде, сөйгүли чагалар ялы болуп,
Худайдан гөрелде алың. 2 Месих бизи нәхили
сөен болса, Өзүни бизиң үчин атыр ысլы совгат,
гурбан хөкмүнде Худая хөдүрлән болса, онда сиз
хем сөйгүде гезиң. 3 Зынаның, хер хили хапалык я
ачгөзлүгиң араңызда ады-да агзалмасын. Бейле
затлар мукаддеслере ярашян дәлдир. 4 Араңызда
эдепсизлик, яңралык, якымсыз яңсы болмасын.
Булар ярашыклы дәлдир. Мунуң дерегине шүкүр
эдилсин. 5 Шуны билип гоюң, хич бир ахлаксызың,
хапаның я-да бутпараз ачгөзүң Месихиң ве
Худайың Патышалыгында мирасы ёкдур. 6 Хич ким
сизи бош сөзлер билен алдамасын, чүнки Худайың
газабы сөз диңлемейәнлериң башына шу затлар
зерарлы гелйәндир. 7 Шонуң үчин олар билен
гатнашык этмәң.

Ышыкда гезиң

8 Сиз бир вагтлар гараңкылыкдыңыз, йөне инди
Ребде ышыксыңыз. Ышыга дегишли ынсанлар
болуп гезиң. 9 Чүнки Рухуң † мивеси хер хили
ягшылыкдан, догрулыкдан ве хакыкатдан
ыбаратдыр. 10 Реббиң писинди отурҗак зады
аңлаҗак болуң. 11 Гараңкылыгың мивесиз
ишлерине гатышмаң, гайтам, олары паш эдиң.
12 Гараңкылыкдакыларың огрынча эдйән
затларыны айтмак айыпдыр. 13 Йөне ышыгың паш
эден әхли зады гөрнер. Чүнки әхли зады әшгәр
эдйән ышыкдыр. 14 Шонуң үчин: «Оян, эй ука гиден!
Өлүмден дирел! Месих саңа ышык сачар»
дийилйәр. 15 Шейлеликде, акылсызлар ялы дәл-де,
акылдарлар ялы, үнсүңизи дыкгатлы гезмәге
гөнүкдириң ††. 16 Пурсатдан пейдаланың, чүнки
гүнлер ямандыр. 17 Мунуң үчин акмак болман,
Реббиң ислегиниң нәмедигине дүшүниң.
18 Шерапдан серхош болмаң, онда эдепсизлик
бардыр, Рухдан долы болуң. 19 Бири-бириңизе
мезмурлар, өвгүли айдымлар, рухы нагмалар
айдың, түйс йүрекден Реббе сазлар чалып,
нагмалар дүзүң. 20 Хемише әхли зат үчин Реббимиз
Иса Месихиң ады билен Ата Худая шүкүр эдип,

Әр-аял гатнашыгы

21 Месихе болан улы хорматыңыз билен бирек-
биреге табын болуң. 22 Эй аяллар, Реббе табын
болян ялы, әриңизе табын болуң. 23 Чүнки Месихиң
бедениң Халасгәри болуп, иманлылар йыгнагының
башы болшы ялы, эркек хем аялың башыдыр.
24 Иманлылар йыгнагының Месихе табын болшы
ялы, аяллар-да херки затда өз әрине табын болсун.

† *Рухуң – иң гадымы голязмаларда: «ышыгың».* †† *Үнсүңизи... гөнүкдириң – иң гадымы голязмаларда: «акылдарлар ялы гезмегиңизе дыкгатлы назар салың».*

25 Эй әрлер, Месихиң иманлылар йыгнагыны
сөйши ялы, сиз хем аялыңызы сөйүң. 26 Месих
иманлылар йыгнагыны сув билен ювуп, Худайың
сөзи билен тәмизләп, мукаддес этмек үчин, 27 оны
Өзүне тегмилтсиз, йыгыртсыз я-да шоңа меңзеш
затларсыз шөхратда хөдүрлемек үчин, йыгнагың
мукаддес хем мүйнсүз болмагы үчин онуң угрунда
Өзүни пида этди. 28 Шунуң ялы хем әрлер аялыны
өз тени кимин сөймелидир. Аялыны сөййән өзүни
сөййәндир. 29 Чүнки хич ким хич хачан өз тенини
йигренмән, гайтам, Месихиң иманлылар
йыгнагыны эдиши ялы, оны иймитлендирип
тимарлаяндыр. 30 Чүнки биз Онуң этинден,
сүңкүнден болуп, Онуң бедениниң агзаларыдырыс.
31 «Шол себәпден хем эркек ата-энесини гоюп, аялы
билен хөврүгер ве икиси бир тен болар». 32 Бу сыр
улы, йөне мен Месих барада, иманлылар йыгнагы
барада гүррүң эдйәрин. 33 Шейлеликде, хер
бириңиз аялыңызы өзүңиз ялы сөйүң, аял хем
әрини сыласын.

Машгала гатнашыгы

6 Эй чагалар, Ребде эне-атаңызың сөзлерине
гулак асың, чүнки бу догрудыр. 2 «Ягшылык
гөрүп, ер йүзүнде яшың узак болар ялы, атаңы,
энеңи сыла». 3 Вада билен берлен илкинҗи буйрук
шудур. 4 Эй аталар, сиз хем чагаларыңызы
гахарландырман, олары Реббиң тербие хем өвүди
билен улалдың.

Гул-хоҗайын гатнашыгы

5 Эй гуллар, дүнйәдәки хоҗайыныңызың сөзүне,
Месихиң сөзүне гулак асян ялы, горкы, титреме ве
акйүреклилик билен гулак асың. 6 Адама яранҗак
болянлар ялы, гөзе хош гөрүнсин дийип, иш
битирмән, эйсем, Месихиң гуллары хөкмүнде
Худайың ислегини йүрекден берҗай эдиң.
7 Адамлара дәл-де, Реббе гуллук эдйән ялы, ягшы
ниет билен гуллук эдиң. 8 Чүнки гул болсун, азат
болсун, хер кимиң эден хер ягшылыгының Ребден
гайтҗагыны билйәнсиңиз. 9 Эй хоҗайынлар, сиз
хем гулларыңыза шейле эдиң, олара горкы салмаң.
Чүнки оларың хем өз Реббиңизиң Гөкдедигини,
Онуң тарапгөйлик этмейәнини билйәнсиңиз.

Худайың берен яраглары

10 Махласы, Ребде, Онуң үстүн гудратында
гүйчлениң. 11 Иблисиң хилелерине гаршы дуруп
билер ялы, Худайың әхли ярагларыны дакының.
12 Чүнки бизиң сөвешимиз адамлара гаршы дәл-де,
хөкүмдарлара гаршы, ыгтыярлылара гаршы, бу
гараңкы дүнйәниң хәкимиетлерине гаршы,
яманлыгың Гөкдәки рухы гудратларына гаршыдыр.
13 Шонуң үчин яман гүнде гаршылык гөркезмеги,
зерур болан хер зады эдеңизден соң, ериңизде
дурмагы башарар ялы, Худайың әхли ярагларыны
эле алың. 14 Шейлеликде, билиңизи хакыкат билен
гушап, эгниңизе догрулык совудыны гейип,
15 аякларыңыза болса парахатлык гетирйән Хош
Хабары вагыз этме тайынлыгыны гейип, ериңизде
дуруң. 16 Буларың әхлисиниң үстесине-де, иман
галканыны эле алың! Онуң билен шейтаның бүтин
отлы окларыны өчүрмеги башарарсыңыз.
17 Гутулыш тувулгасыны, Худайың сөзи болан
Рухуң гылыҗыны алың. 18 Хер хили дога ве дилег
билен, хемише Рухда дога эдиң. Шу максат билен
бүтин мукаддеслер үчин ялбарып, дурнуклылыкда
хүшгәр болуң. 19 Угрунда зынҗыр билен баглы
болуп, илчилик эдйән Хош Хабарымың сырыны
батыргайлык билен вагыз этмек үчин, агзымы хер
ачанымда герекли сөзлер берлер ялы, мениң үчин
хем дога эдиң. 20 Хош Хабары болмалысы ялы
батыргайлык билен билдирмегим үчин дога эдиң.

Саламлар

21 Мениң нәхилидигими, нәме эдйәними сиз
билер ялы, сөйгүли доганымыз, Реббиң садык
хызматкәри Тихикус сизе бар зады айдар. 22 Ине,
шунуң үчин хал-ягдайымызы билиң, ол йүрегиңизе
теселли берсин дийип, Тихикусы сизе ёлладым.
23 Ата Худайдан, Реб Иса Месихден доганлара
парахатлык, иман, сөйги дилег эдйәрин. 24 Худайың
мерхемети Реббимиз Иса Месихи өлмез-йитмез
сөйги билен сөййәнлериң бары билен болсун!
Омын.

Филипилилер

1 Месих Исаның гулы мен Павлус ве Тимотеосдан Филипидәки гөзегчилер хем хызматчылар билен билеликде Месих Исада болан әхли мукаддеслере салам! 2 Атамыз Худай, Реб Иса Месих сизе мерхемет этсин, парахатлык берсин!

Шүкүр ве дога

3 Мен сизи хер гезек ятланымда, Худайыма шүкүр эдип, 4 илкинҗи гүнден тә шу вагта ченли Хош Хабары яйратмакда эден хызматдашлыгыңыз себәпли, 5 хемише, хер догамда барыңыз үчин шатлык билен дилег эдйәрин. 6 Сизде оңат ише башлан Худайың Месих Исаның гүнүне ченли муны битирҗекдигине ынамым бар. 7 Сизиң барыңыз хакда шейле ойланмагым хакдыр, чүнки сиз мениң йүрегимдесиңиз. Зынҗырлар билен баглы болсам-да, Хош Хабары горап, тассыкласам-да, сизиң барыңыз Худайың мерхеметине мениң билен пайдашсыңыз. 8 Месих Исаның сөйгүси билен хеммәңизи нәхили күйсейәнлигиме Худай гүвәмдир. 9 Сиз Худайың шөхраты хем өвгүси үчин, Иса Месихден гелен догрулыгың мивесинден долуп, 10 Месих Исаның гүнүне ченли сап, мүйнсүз болар ялы, 11 иң ёкары затлара гөз етирмегиңиз үчин, сөйгиңиз билим хем дүшүнҗеде барха артсын дийип дога эдйәрин.

Хош Хабарың яйрамагы

12 Эй доганлар, мениң башдан гечиренлеримиң Хош Хабарың яйрамагына ярандыгыны билмегиңизи ислейәрин. 13 Чүнки кайсарың тутуш көшгүни саклаян эсгерлере ве бейлекилере мениң Месих угрунда зынҗырлар билен баглыдыгым шонуң нетиҗесинде мәлим болды. 14 Доганларың аглабасы мениң зынҗырлар билен баглыдыгым үчин Реббе ынанып, Худайың сөзүни горкусыз сөзлемекде өңкүсинден хем көп батырлык гөркезйәрлер. 15 Кәбирлери бахыллык хем җедел билен, кәбирлери ягшы ниет билен Месихи вагыз эдйәр. 16 Олар мениң Хош Хабарың горагчысы эдип отурдыландыгымы билип, муны сөйги билен эдйәр. 17 Эмма бейлекилер йүрек саплыгы билен дәл-де, бендилигимде маңа мушакгат етирҗек болуп, Месихи игенҗеңлик билен вагыз эдйәр. 18 Эдиленде нәме? Исле бахана билен, исле хакыкат билен, гараз, хер ёл билен Месих вагыз эдилйәр. Мен муңа шатланярын ве шатланарын. 19 Чүнки мунуң сизиң догаларыңыз аркалы хем-де Иса Месихиң Рухуның көмеги аркалы мениң гутулмагыма себәп болҗагыны билйәрин.

20 Мен хич бир затда утанҗым болман яшасам хем, өлсем хем, хемишекиси ялы, Месихиң хәзир хем беденимде өвги билен бейгелдилмеги үчин, долы гайрат этмәге улы умыт билен гарашярын. 21 Чүнки мениң үчин яшайыш Месих, өлүм хем газанчдыр. 22 Бедендe яшаҗак болсам, бу маңа хасыллы зәхмет чекмәге пурсат болар. Шейлеликде, хайсысыны сайлаҗагымы билмейәрин. 23 Хер ики тарапа-да чекилйәрин. Мен айрылмагы, Месих билен болмагы арзув эдйәрин, бу хас говудыр. 24 Йөне мениң беденде галмагым сизиң үчин хас герекли. 25 Мен галҗагымы ачык билйәрин. 26 Ене яныңызда болмагым билен, мен себәпли Месих Исада болан магтанҗыңыз артар ялы, иманда илерлемегиңиз, шатланмагыңыз үчин, барыңыз билен галарын.

27 Диңе гезишиңиз Месихиң Хош Хабарына мынасып болсун. Шейлеликде, гелип, сизи гөрсем-де, яныңызда болман, хал-ягдайыңызы эшитсем-де, сизиң бир рухда берк дураныңызы, Хош Хабара болан иман үчин бир җан болуп гөрешйәниңизи, өзүңизе гаршы чыкянлардан хич затда горкмаяныңызы билейин. 28 Бу болса олара хеләк болҗакларыны, сизе-де гутулҗагыңызы гөркезйән белгидир. Булар хем Худай тарапындыр. 29 Чүнки Месихиң хатырасына Оңа диңе иман гетирмек дәл, эйсем, Онуң угрунда гөрги гөрмек хем сизе берлендир. 30 Сизиң алып барян гөрешиңиз менден гөрен ве хәзир хем алып барянымы эшиден гөрешиңиздир.

Месихден гөрелде алың

2 Шейлелик билен, Месихде болмакда теселли, сөйгүден доган гөвүнлик, Руха шәриклик бар болса, йүрекден бир дуйгы ве рехимдарлык бар болса, 2 онда бир пикир хем сөйгүде, рухда хем максатда бирлешип, бегенҗими долдурың. 3 Хич бир зады игенҗеңлик, шөхратпаразлык билен этмән, эйсем, кичигөвүнлилик билен бейлекилери өзүңизден үстүн сайып эдиң. 4 Хер ким диңе өз

пейдасыны дәл-де, бейлекилериң хем пейдасыны
гөзлесин. 5 Месих Исада болан бу пикир сизде-де
болсун. 6 Ол Худайың хәсиетине ээ болса-да, Худай
билен деңлиги олҗа хасап этмән, 7 гайтам, гул
хәсиетини алып, адам кешбине гирди, Өзүни хич
этди. 8 Сыпатда ынсан болуп, өлүме, хатда хач
үстүндәки өлүме-де боюн эгип, Өзүни кичелтди.
9 Шонуң үчин хем Худай Оны җуда бейгелдип, Оңа
әхли атдан белент ады берди. 10 Ол муны
Гөкдәкилериң, Ердәкилериң ве Ер
астындакыларың бары Исаның адының
хатырасына дыз эпсин, 11 хер дил Ата Худайың
шөхраты үчин Иса Месихиң Ребдигини ыкрар
этсин дийип этди.

Гутулышыңызы амала ашырың

12 Эй, сөйгүли доганлар, шонуң үчин, мыдама сөзе
гулак асышыңыз ялы, диңе мениң барлыгымда дәл,
хас-да бетер шу вагт ёклугымда горкы хем титреме
билен өз гутулышыңызы амала ашырың. 13 Чүнки
Өз халайшына гөрә, сизде хем ислемеги, хем-де
эмеле гетирмеги хасыл эдйән Худайдыр. 14 Дүнйәде
ышык кимин ялпылдаян эгри хем азгын
неслиңизиң ортасында айыпсыз, сап, Худайың
мүйнсүз чагалары болмак үчин, 15 әхли зады
хүңүрдисиз, җеделсиз эдиң. 16 Мен бидерек ере
ёртманлыгым, бидерек ере зәхмет чекмәнлигим
үчин, Месихиң гүнүнде магтанар ялы, яшайыш
сөзүни гайым тутуң. 17 Сизиң иманыңызың гурбаны
ве гуллугы үстүне ганым Худая хөдүрленен шерап
ялы дөкүлсе-де, мен шатланарын, хеммәңизиң
шатлыгыңыза шәрик боларын. 18 Шейлеликде, сиз
хем шатланың, шатлыгыма шәрик болуң.

Тимотеос ве Эпафродит

19 Мен сизиң хал-ягдайыңыздан хабарлы болуп,
гөвнүми ынҗалдайын дийип, сизе басым
Тимотеосы ёлламагы Реб Исада умыт эдйәрин.
20 Чүнки сизиң ягдайыңыз барада онуң ялы
ойланып, йүрекден аладаланҗак башга адамым ёк.
21 Себәби хеммелер Иса Месихиңкини дәл-де, өз
пейдасыны гөзлейәр. 22 Тимотеосың болса,
атасының янында ишлейән оглан ялы мениң
билен бирликде Хош Хабарың яйрамагына хызмат
этмек билен, өз гадыр-гымматыны субут эденини
сиз билйәнсиңиз. 23 Мен ягдайымың нәхили
болҗагыны билен бадыма, оны ёлларын дийип
умыт эдйәрин. 24 Өзүмиң хем басым барҗагыма
Ребде ынамым бар. 25 Эмма сиз тарапдан
иберилен, мәтәчлигимде маңа гуллук эден
доганым, ишдешим хем сөвешдеш ёлдашым
Эпафродити сизе ёлламагы зерур билдим. 26 Чүнки
ол хеммәңизи күйсәп, өзүниң хассадыгыны
эшидениңиз үчин гаты гусса чекйәрди. 27 Догрудан-
да, ол өлүм яссыгында ятды, йөне Худай оңа, диңе
оңа дәл, эйсем, гайгы үстүне гайгы чекмез ялы,
маңа-да рехим этди. 28 Шейлеликде, сиз оны
гайтадан гөрүп бегенерсиңиз, онсоң мениң хем
гайгыларым еңләр дийип, оны ховлукмач
ёллаярын. 29 Бүтин шатлык билен оны Ребде
гаршылаң, онуң ялы адамлары хорматлаң. 30 Чүнки
ол сизиң маңа болан гуллугыңызың етмезини
долдурҗак болуп, җаныны ховп астына сокуп,
Месихиң иши угрунда тас өлүпди.

Худайдан гелен догрулык

3 Эй доганлар, махласы, Ребде шатланың. Сизе
бир зады гайталап язып отурмагың маңа
зәхмети ёк, йөне бу сизиң ховпсуз болмагыңыз
үчиндир. 2 Яманлык эдйән адамлардан, ол
итлерден әгә болуң. Ялан сүннетден әгә болуң.
3 Чүнки чын сүннетлилер, Худая Рухда гуллук эдйән,
Месих Иса билен магтанян, бедене ынам этмейән
биздирис. 4 Аслыетинде, мениң бедене-де ынам
этмәге тутарыгым бар. Башга бири тене ынам
этмеги пикир эдйән болса, мениң онуңкыдан хем
көп тутарыгым бар. 5 Мен догулмагымың
секизинҗи гүнүнде сүннетлендим. Ысрайыл
уругындан, Бенямын тайпасындан, еврейлерден
бир еврей болуп, Мукаддес Канун боюнча
фарисейдирин. 6 Ыхлас дийсеңиз, иманлылар
йыгнагына азар бердим, Канундакы догрулык
дийсеңиз, айыпсыздым. 7 Маңа газанч болан хер
зады Месихиң хатырасына зыян сайдым. 8 Хава,
угрунда бар задымы йитирен Реббим Месих Исаны
танамагың артык гымматы үчин хер зады зыян
сайярын, Месихи газанҗак болуп, сыр-сүплүк
сайярын. 9 Муны Мукаддес Канундан гелен өз
догрулыгыма дәл, эйсем, Месихе болан иман
аркалы берлен, иман саясында Худайдан гелен
догрулыга ээ болуп, Месихде болҗак болуп
эдйәрин. 10 Өлүминде Оңа меңзәп, Оны танамак,
дирелишиниң гүйҗүни, гөргүлерине шәриклигиң
нәхилидигини билмек, 11 гараз, өлүмден дирелише
етмек ислейәрин. Пеллехана тарап ылгалың. 12 Мен
хәзирден булара етеними я кәмиллешеними
айтмаярын, йөне Месихиң мени газанмакдакы
максадыны газанҗак болуп җан чекйәрин.
13 Доганлар, мен өзүми муны газанан хасап
этмейәрин. 14 Эмма бир зады эдйәрин: ыздакы
затлары унудып, өңдәкилере эл узадып, Худайың
Месих Исадакы арша тарап болан чакылыгының
байрагына мынасып болмак үчин, пеллехана тарап
ылгаярын. 15 Шейлелик билен биз, кәмиллер,
барымыз шу пикирде болалың. Сиз бир затда
башга хили пикирде болсаңыз, онда Худай муны-да

сизе ачык гөркезер. 16 Йөне нәмә етен болсак, шол
дүзгүне † лайык гезип, шол пикирде болалың.
17 Доганлар, менден гөрелде алмакда бирлешиң.
Бизден алан гөрелдәңизе гөрә гезйәнлере середиң.
18 Чүнки сизе энчеме гезек айдышым ялы, хәзир-де
аглап айдярын, көп адамлар Месихиң хачына
душман болуп гезйәр. 19 Оларың соңы
хеләкчиликдир. Таңрысы гарынларыдыр. Олар өз
айыплары билен магтанып, диңе бу дүнйәниң
пикирини эдйәр. 20 Бизиң ватанымыз Гөкдедир.
Шол ерден хем Халасгәре, Реб Иса Месихе
гарашяндырыс. 21 Ол хер зады Өзүне табын этмеги
башарян гүйҗи билен бизиң уҗыпсыз беденимизи
үйтгедип, Өз шөхратлы беденине меңзедер.

Өвүтлер

4 Мунуң үчин, эй, мениң күйсейән сөйгүли
доганларым, гуванҗым ве башымың тәҗи,
Ребде берк дуруң, эй сөйгүлилер. 2 Мен Эводия ве
Синтихә ялбарярын, Ребде пикирдеш болсунлар.
3 Хава, эй, чын ишдешим, сенден-де бу аяллара
гарашык этмеги хайыш эдйәрин, чүнки булар
мениң билен, Клемент ве атлары яшайыш
китабында язылан бейлеки ишдешлерим билен
Хош Хабары яйратмак угрунда гөрешдилер. 4 Ребде
хемише шатланың, ене-де айдярын: шатланың.
5 Сизиң юмшаклыгыңыз бүтин ынсанлара белли
болсун. Реббиң гелмели вагты голайдыр ††. 6 Хич
задың аладасыны этмән, хер затда дилеглериңизи
дога ве ялбарма аркалы шүкүр билен Худая
билдириң. 7 Хер хили дүшүнҗеден ёкары болан
Худайың парахатчылыгы Месих Исада сизиң
йүрегиңизи, пикирлериңизи горар. 8 Махласы, эй
доганлар, догры, хорматлы, адалатлы, тәмиз,
якымлы, тарыпланян нәме бар болса, артык ве
өвгә мынасып бир зат бар болса, сиз шол хакда
ойланың. 9 Менден өвренен, кабул эден, эшиден ве
гөрен затларыңызы эдиң, онсоң парахатлык берен
Худай сизиң билен болар.

Павлусың миннетдарлыгы

10 Ахырсоңы, мен хакдакы аладаңызы
тәзелейәндигиңиз үчин, Ребде гаты шатланярын.
Аслыетинде, аладаланярдыңыз, йөне пурсат ёкды.
11 Булары етмезчилигимиң барлыгы зерарлы
диймейәрин, чүнки хер хили ягдайда барыма
кайыл болмагы өврендим. 12 Мәтәчлик чекмеги-де,
болелин яшамагы-да билйәрин. Хер хили ягдайда
хем доклугың, хем ачлыгың, хем болелин
яшамагың хем-де мәтәчликде болмагың сырыны
өврендим. 13 Өзүми гүйчлендирйән Месих аркалы
хер зады этмеги башарярын. 14 Йөне сиз мениң
мушакгатларыма шәрик болуп говы этдиңиз. 15 Хош
Хабарың яңы яйрамага башлан вагтларында, мен
Македониядан ёла дүшенимде, өзүңизден башга
хич бир йыгнагың алыш-бериш ишинде маңа
гошулмандыгыны, эй филипилилер, сиз-де
билйәнсиңиз. 16 Мен Селаникдекәм хем сиз бир-
ики гезек хаҗатларым үчин маңа көмегиңизи
етирдиңиз. 17 Мен сылаг угрунда дәл, диңе сизиң
хасабыңыза көпелҗек мивелери гөзлейәрин.
18 Әхли задым бар, артыгы билен бар. Сизден гелен
совгатлары Эпафродитден аланым үчин, кем задым
галмады. Булар: хошбой ыс, Худайың халаҗак
гурбанлары. 19 Мениң Худайым әхли хаҗатыңызы
Месих Исадакы шөхратлы байлыгы билен
долдурар. 20 Атамыз Худая эбедилик шөхрат! Омын.

Саламлар

21 Бүтин мукаддеслере Месих Исада салам айдың.
Мениң янымдакы доганлар сизе салам айдяр.
22 Бүтин мукаддеслер, ылайта-да, кайсарың ичерси
салам айдяр. 23 Реб Месихиң мерхемети сизиң
әхлиңиз ‡ билен болсун! Омын.

---

† *Шол дүзгүне – иң гадымы голязмаларда: «шоңа».* †† *Реббиң гелмели вагты голайдыр – грекчеде: «Реб голайдыр».*

‡ *Әхлиңиз – иң гадымы голязмаларда: «рухуңыз».*

Колеселилер

1 Худайың ислеги билен Месих Исаның ресулы
болан мен Павлусдан, доганымыз
Тимотеосдан, 2 Колоседәки мукаддес хем иманлы
доганлара салам! Атамыз Худай ве Реб Иса Месих
сизе мерхемет этсин, парахатлык берсин.

Павлус Худая шүкүр эдйәр

3 Биз мыдама сизиң үчин дога эдип, Реббимиз
Иса Месихиң Атасы Худая шүкүр эдйәрис. 4 Чүнки
сизе гелип говшан Хош Хабарың хак сөзүни өңден
эшиден ве сизиң үчин Гөкде сакланан умыдыңыз
үчин, 5 сизиң Месих Иса болан иманыңызы, бүтин
мукаддеслере болан сөйгиңизи эшитдик. 6 Бу Хош
Хабар, оны эшидип, Худайың мерхеметине
хакыкатдан гөз етирен гүнүңизден бәри, сизиң
араңызда болшы ялы, бүтин дүнйәде-де миве
берип, өсүп гелйәр. 7 Муны-да бизиң үчин Месихиң
садык хызматкәри сөйгүли ишдешимиз Эпафрадан
өврендиңиз. 8 Сизиң Рухдакы сөйгиңизи-де бизе ол
хабар берди.

Павлусың колоселилер барадакы догасы

9 Муны эшиден гүнүмизден бәри, биз хем сизиң
үчин дога этмегиң, бүтин акылдарлык ве рухы
дүшүнҗеде Худайың ислегиниң билими билен
долмагыңызы дилемегиң ызыны үзмейәрис.
10 Реббе мынасып ягдайда гезип, Оны хер бабатда
хошнут этмегиңиз, хер оңат ишде миве берип,
Худайы танамакда өсмегиңиз, 11 Онуң шөхратлы
гудратына гөрә, бүтин сабыр, чыдам үчин, хер хили
гүйч билен гүйчленмегиңиз үчин дилег эдйәрис.
12 Мукаддеслериң нурдакы мирасындан пай алмага
сизе башарнык берен Худая, Ата бегенч билен
шүкүр этмегиңиз үчин дога эдйәрис. 13 Ол бизи
гараңкылык хәкимлигинден гутарып, Өз сөйгүли
Оглунуң Патышалыгына гөчүрди. 14 Биз Онда
гутулыша, гүнәлериң өтүлмегине эедирис.

Месихиң кимдиги ве везипеси

15 Гөрүнмез Худайың кешби, бүтин ярадылышың
илкинҗи догланы Олдур. 16 Себәби Гөкдәки ве
ердәки гөрүнйән хем гөрүнмейән затлары,
тагтлардыр хәкимиетлери, хөкүмдарлыклардыр
ыгтыярлары – барыны Шол яратды. Хер зат Ол
аркалы ве Онуң үчин ярадылды. 17 Хер затдан озал
бар Олдур, бүтин затлар Ол аркалы ербе-ердир.
18 Бедениң, ягны иманлылар йыгнагының башы
Олдур. Хер затда Өзи биринҗи болар ялы,
башлангыч, өлүлерден илкинҗи доглан-да Олдур.
19 Чүнки Худай бүтин долулыгының Онда
болмагына, 20 Онуң хачда дөкүлен ганы аркалы
парахатчылыгы беркарар эдип, ердәки затлар
болсун, Гөкдәки затлар болсун – барыны Өзи билен
ярашдырмага разы болды. 21 Бир вагтлар эрбет
ишлер үчин пикириңизде Худая ят хем душман
болан сизи-де, 22 инди Месих Өз ынсанлык
бедениниң өлүми аркалы Худай билен ярашдырды.
23 Өзүңизиң эшиден, Гөк астындакы бүтин
ярадылышда вагыз эдилен, мен Павлусың-да
хызматкәри болан Хош Хабарымың умыдындан
гымылдаман, иманда эсаслы берк дурсаңыз, Худай
сизи мукаддес, чирксиз ве мүйнсүз эдип, Өз өңүнде
гояр.

Павлусың иманлылара хызматы

24 Мен сизиң угруңызда гөрен гөргүлериме инди
гуванярын, Месихиң тени болан иманлылар
йыгнагы угрундакы мушакгатларың етмезлериниң
үстүни өз тенимде долдурярын. 25 Мен, Худайың
сөзүни, гечен дөвүрлерден, несиллерден
яшырылан сыры бүтинлей билдирмек үчин,
Худайың сизиң пейдаңыза маңа берен везипесине
гөрә, иманлылар йыгнагының хызматкәри болдум.
26 Инди болса сыр Онуң мукаддеслерине аян
болды. Худай олара миллетлер арасында бу сырың
шөхратлы байлыгының нәмедигини, 27 ягны
шөхрат умыды болан Месихиң ичиңиздедигини
билдирмек иследи. 28 Биз әхли адамы Месихде
Худая кәмил хөдүрләр ялы, хер киме өвүт-үндев
эдип, әхли кишә бүтин акылдарлык билен тәлим
берип, Месихи вагыз эдйәрис. 29 Шоңа гөрә-де, мен
Онуң гудрат билен өзүмде ишлейән гүйҗүне
даянып, гөрешип зәхмет чекйәрин.

2 Мен сизиң үчин, Лаодикиядакылар ве мени
гөрмедиклериң әхлиси үчин, нәхили улы
гөреш алып бараныдгымы сизиң билмегиңизи
ислейәрин. 2 Ата Худайың сырыны, ягны
акылдарлыгың хем билимиң бүтин
хазыналарының гизленен Месихини танамаклары

үчин, [3] дүшүнҗеден угур алан долы ынамың
байлыгына говушмаклары үчин, сөйгүде биригип,
йүреклериниң теселли тапмагыны ислейәрин.
[4] Муны хич ким сизи сүйҗи сөзлер билен
алдамасын дийип айдярын. [5] Чүнки беден боюнча
өзүм араңызда ёк хем болсам, дүзгүнлилигиңизи,
Месихе болан иманыңызың берклигини гөрүп, рух
боюнча шатлык билен сизиң яныңыздадырын.

Месихде яшамак

[6] Реб Месих Исаны нәхили кабул эден болсаңыз,
Онда шейле хем гезиң. Сизе өвредилиши ялы,
Онда көк уруп абатланып, [7] иманда беркәп, көп
шүкүрлер эдиң. [8] Әтияҗы элден бермәң! Месих
билен дәл-де, адам дәплери ве дүнйә йөрелгелери
боюнча дөрән философия, бош алдав билен бири
сизи есир эдәймесин! [9] Чүнки худайлыгың бүтин
долулыгы беден шекилинде Месихде яшаяндыр.
[10] Сиз хем әхли хөкүмдарлык, әхли хәкимиетлер
башы болан Месихде кәмиллиге говшансыңыз.
[11] Сиз Онуң сүннети билен, гүнәли тебигаты
чыкарып, адам эли билен эдилмедик сүннет билен
Онда сүннетлендиңиз. [12] Чокундырышда Онуң
билен бирликде гөмлүп, Оны өлүмден дирелден
Худайың гүйҗүне иман эдип, Онуң билен бирликде
дирелдиңиз. [13] Гүнәлилигиңиз билен, гүнәли
тебигатыңызың сүннетсизлиги билен өлүкәңиз,
Худай сизи Онуң билен бирликде җанландырды.
Әхли гүнәлеримизи гечди. [14] Бизиң терсимизе,
када-канунлары билен бизе гаршы болан
борчнаманы өчүрди, оны хача чүйләп, арадан
айырды. [15] Хөкүмдарларың, хәкимиетлериң
элинден эркини алды, олары хачда еңип, ачыкдан-
ачык паш этди. [16] Шонуң үчин, хич ким сизи иймит
ве ичги, байрам, тәзе ай я сабат гүни хакда хөкүм
этмесин. [17] Булар гелҗекки затларың көлегесидир,
гөвре болса Месихдир. [18] Ялан кичигөвүнлиликден,
перишделере ыбадат этмекден леззет алян,
гөрмедик затларына гарышян †, тебигы акылында
бош ере паңкарян, Баша берк япышмаяның бири
сизи сылагыңыздан махрум этмесин. [19] Бүтин беден
богунларың хем багларың көмеги билен бу Башдан
иймитленип, битевилешип, Худайың берен өсүши
билен өсйәндир. [20] Месих билен билеликде
дүнйәниң элементлерине өлен болсаңыз, нәме
үчин дүнйәде яшаянлар ялы, [21] «Галташма, датма,
эл дегирме» ялы када-канунлара уйярсыңыз?
[22] Буларың хеммеси уланылма аркалы ёгалмак
үчин белленен, адамларың буйрук хем
таглыматларына даянян затлардыр. [23] Хава, бу
када-кануларың галп диндарлыкда,
кичигөвүнлилик ве бедени хорламада акылдарлык
гөрнүши бардыр, йөне гүнәли тебигаты
канагатландырманың өңүни алмакда пейдасы
ёкдур.

Месихде тәзе яшайыш

3 Шунлукда, Месих билен биле
дирелендигиңизе гөрә, Гөкдәки затлары,
Месихиң Худайың сагында отуран ериндәки
затлары күйсәң. [2] Үнсүңизи Ердәки дәл-де, Гөкдәки
затлара гөнүкдириң. [3] Чүнки сиз өленсиңиз,
яшайшыңыз Месих билен биле Худайда
гизленендир. [4] Бизиң яшайшымыз болан Месих
аян боланда, сиз хем Онуң билен биле шөхратда
аян боларсыңыз. [5] Шонуң үчин ердәки
тебигатыңыза махсус болан зына, хапалык, шехвет,
хөвеслер ве бутпаразлыга барабар болан хусытлык
ялы ислеглериңизи өлдүриң. [6] Худайың гахар-
газабы Онуң сөзүне гулак асмаянларың үстүне шу
затлар үчин инйәр. [7] Озаллар шейле гезен
вагтыңыз бу ёллардан сиз хем йөредиңиз. [8] Инди
болса бейле затларың әхлисини: гахары, газабы,
яманлыгы, сөгүнҗи ве агзыңыздан чыкян хапа
сөзлери ташлаң. [9] Өңки ярадылышы эрбет ишлери
билен биле эгниңизден чыкарып, [10] Яраданың
кешбине гөрә, Худайы танамагыңыз үчин,
тәзеленен тәзе ярадылышы гейненлигиңиз
себәпли, бири-бириңизе ялан сөз айтмаң. [11] Бу
тәзеликде грек ве ехуды, сүннетлилик ве
сүннетсизлик, варвар, скиф, гул ве азат арасында
парх ёк, йөне Месих хер затдыр, хер затдадыр.
[12] Шейлелик билен, Худайың мукаддес хем сөйгүли
сайлананлары хөкмүнде рехимдарлык йүрегини,
ягшылыгы, кичигөвүнлилиги, юмшаклыгы ве
сабры гейниң. [13] Бири-бириңизе сабыр-такатлы
болуң. Бирев биревден кинели болса, Месихиң
сизи багышлайшы ялы, сиз хем бирек-биреги
багышлаң. [14] Буларың хеммесиниң үстүнден-де
кәмил бирлигиң багы болан сөйгини гейиң.
[15] Йүрегиңизде Месихиң парахатчылыгы хөкүм
сүрсүн. Сиз бир бедениң агзалары болуп, бу
парахатчылыга чагырылансыңыз. Миннетдар хем
болуң. [16] Месихиң сөзи бүтин байлыгы билен
йүрегиңизде яшасын. Бүтин акылдарлык билен
бири-бириңизе өвредиң, өвүт бериң, мезмурлар,
өвгүли айдымлар, рухы нагмалар айдып, шүкүр
билен йүрегиңизден Реббе †† нагма окаң. [17] Сөз
билен я иш билен нәме этсеңиз, барыны Реб
Исаның ады билен, Ол аркалы Ата Худая шүкүр
эдип берҗай эдиң.

† *Гөрмедик затларына гарышян – иң гадымы голязмаларда: «гөрен дүйшлерини ныгтап».*

†† *Реббе – иң гадымы голязмаларда: «Худая».*

Машгала ве җемгыет гатнашыклары

18 Эй аяллар, Ребде ярашыклы болшы ялы,
әриңизе табын болуң. 19 Эй әрлер, аялыңызы
сөйүң, олара ёвуз болмаң. 20 Эй чагалар, әхли затда
ата-энеңизиң сөзүне гулак асың. Чүнки бу Реббиң
халаяныдыр. 21 Эй аталар, чагаларыңызы
ынҗатмаң, олар рухдан дүшмесин. 22 Эй гуллар,
әхли затда дүнйәдәки хоҗайыныңызың сөзлерине
гулак асың. Муны гөзе якымлы гөрүнйән
хызматлар билен адама яранмак ислейәнлер ялы
этмән, эйсем, йүрек садалыгы билен, Ребден горкуп
ерине етириң. 23 Ребден мирас сылагыны
алҗагыңызы билип, 24 хер нәме этсеңиз, адамлар
үчин дәл-де, Реб үчин йүрекден ишләң. Сиз Реб
Месихе гуллук эдйәнсиңиз. 25 Яманлык эден өз эден
яманлыгының алмытыны алар. Онда йүз гөрме
ёкдур.

4 Эй хоҗайынлар, гулларыңыз бабатда
адыллыгы, деңлиги берҗай эдиң. Өзүңизиң
хем Гөкде Хоҗайыныңызың барлыгыны билиң.

Дүрли өвүтлер

2 Догада эрҗеллик эдиң, шүкүр эдип әгә болуң.
3 Шонуң билен бирликде Худайың сөзүни яйрадып,
угрунда мениң бенди болан Месихимиң сырыны
аян эдер ялы, Худай бизе бир гапы ачсын дийип,
бизиң үчин хем дога эдиң. 4 Шейлеликде, сөзи
эдилмелиси ялы аян эдейин. 5 Пурсатдан
пейдаланып, өзүңизден болмадыклар билен
пайхаслы болуң. 6 Хер киме нәхили җогап
бермелидигиңизи билер ялы, сөзүңиз дуз билен
тагамлы эдилип, якымлы болсун.

Саламлар

7 Ребде ишдешим, садык хызматкәр, сөйгүли
доганымыз Тихикус мен хакда сизе әхли зады
хабар берер. 8 Ол сизиң хал-ягдайыңызы билип,
йүрегиңизе теселли берер ялы, йөрите шонуң
үчин, 9 сизден болан садык ве сөйгүли доганымыз
Онесимус билен биле оны сизе ёлладым. Олар бу
ерде болуп гечйән затларың хеммесини сизе
айдарлар. 10 Туссагда мениң билен биле болян
ёлдашым Аристаркус билен Барнабасың егени
Маркус сизе салам айдяр. Маркус барадакы
буйрукларыы алансыңыз, барса, оны кабул эдиң.
11 Юстус лакамлы Ешу хем сизе салам айдяр.
Худайың Патышалыгы үчин зәхмет чекйән
ишдешлерим болан сүннетлилер диңе шулардыр.
Булар маңа теселли бердилер. 12 Өзүңизден болан,
Месих Исаның гулы Эпафра сизе салам айдяр. Ол
Худайың хер ислегинде кәмил болуп, долы ынам
билен дуруң дийип, догаларында хемише сизиң
үчин гөреш эдйәр. 13 Мен онуң сиз барада ве
Лаодикия билен Иераполисдәкилер барада гаты
ыхласлыдыгына † гүвә гечйәрин. 14 Сөйгүли тебип
Лука билен Дима сизе салам айдяр.
15 Лаодикиядакы доганлара, Нимфаса ве онуң
өйүндәки иманлылар йыгнагына салам айдың.
16 Шу хат араңызда окаландан соң, оны
лаодикиялы иманлылар йыгнагына хем окадың.
Сиз хем Лаокдикиядан гелен хаты окаң.
17 Архипуса: «Дыкгат эт, Ребде алан хызматыңы
битирҗек бол» дийип айдың. 18 Мен Павлус өз элим
билен бу салам хатыны язярын. Зынҗырлар билен
баглыдыгымы яда салың. Худайың мерхемети сиз
билен болсун! Омын.

---

† *Ыхласлыдыгына – иң гадымы голязмаларда: «зәхмет чекйәндигине».*

1 Селаниклилер

1 Ата Худай ве Реб Иса Месихде болан
селаникли иманлылар йыгнагына Павлусдан,
Силванусдан ве Тимотеосдан салам! Атамыз
Худайдан, Реб Иса Месихден сизе мерхемет хем
парахатлык болсун!

Иманда гөрелде

2 Биз сизи догаларымызда ятлап, элмыдама
барыңыз үчин Худая шүкүр эдйәрис. 3 Иманың
хасылы болан ишиңизи, сөйгүден эмеле гелен
зәхметиңизи, Реббимиз Иса Месихе баглан
умыдыңыздан дөрән чыдамыңызы Худайымыз хем
Атамыз өңүнде дынгысыз ятлаярыс. 4 Эй, Худай
тарапындан сөйүлйән доганларым! Биз Онуң сизи
сайланыны билйәрис. 5 Чүнки бизиң яйрадян Хош
Хабарымыз сизе диңе бир сөз билен дәл-де, гудрат
билен, Мукаддес Рух билен, улы ынам билен гелип
говушды. Биз араңыздакак сизиң пейдаңыз үчин
нәхили яшандыгымызы өзүңиз билйәнсиңиз. 6 Сиз
агыр мушакгатлара гарамаздан, Мукаддес Рухуң
берен шатлыгы билен сөзи кабул эдип, бизден ве
Ребден гөрелде алдыңыз. 7 Шейдип хем Македония
билен Ахаядакы бүтин иманлылара гөрелде
болдуңыз. 8 Чүнки Реббиң сөзи сизден эшидилип
уградь. Худая болан иманыңызың хабары диңе
Македония, Ахая дәл-де, хемме ере яйрады. Шоңа
гөрә-де, бизе гүррүң берере зат галмады. 9 Себәби
оларың өзлери бизи нәхили гаршыландыгыңызы
айдып, дири, хакыкы Худая гуллук этҗек болуп,
10 Онуң өлүмден дирелден, бизи гелҗекки газапдан
халас эден Оглы Исаның Гөкден гелмегине
гарашмак үчин бутлардан Худая тарап
өврүлендигиңизи гүррүң эдйәрлер.

Павлусың Селаникдәки хызматы

2 Доганлар, сизиң яныңыза гелмегимиз йөне
ере дәлди, муны өзүңиз билйәнсиңиз.
2 Билшиңиз ялы, биз өң Филипиде хорлук чекип,
кемсидилмелере сезевар болдук, йөне улы
гаршылык болса-да, Худайың Хош Хабарыны сизе
вагыз этмек үчин Худай бизе гайрат берди. 3 Чүнки
хайышымыз алдава, хапалыга, хилә даянман,
4 эйсем Худайың бизи мынасып гөрүп, Хош Хабары
табшыранына гөрә, биз адамлары дәл-де,
йүрегимизи сынаян Худайы хошнут этҗек болуп
геплейәрис. 5 Чүнки билшиңиз ялы, яныңызда
ялынҗаңлык билен гепләп, якымлы сөзлери
ачгөзлүлиге асла перде эдинен дәлдирис. Муңа
Худай шаятдыр. 6 Биз хич кимден, сизден хем
бейлекилерден хормат хантама болмадык.
7 Месихиң ресуллары хөкмүнде сизе аграм салып
хем билердик, йөне биз өз чагаларыны багрына
басян эне ялы сизиң араңызда мылакатлы гездик.
8 Сизи шейле күйсейән биз сизе диңе Худайың Хош
Хабарыны дәл-де, өз җанымызы-да бермәге
разыдык. Чүнки бизе гаты эзиз болдуңыз.
9 Доганлар, өзүңиз зәхметимизи, чекен
азабымызы яда салаянсыңыз: биз Худайың Хош
Хабарыны сизе вагыз эденимизде хич бириңизе
аграм салмаҗак болуп, гиҗе-гүндиз ишледик.
10 Иман эден сиз бабатда өзүмизи нәхили мукаддес,
догры ве мүйнсүз алып баранымыза өзүңиз
шаятсыңыз, Худай-да шаятдыр. 11 Билшиңиз ялы,
бир атаның чагаларына эдиши ялы, биз хем сизиң
барыңызы рухландырып, сизе гөвүнлик бердик,
12 Патышалыгына, шөхратына чагыран Худая
мынасып гезмегиңизи табшырдык. 13 Шонуң үчин
хем Худая дынгысыз шүкүр эдйәрис. Чүнки сиз
Худайың сөзүни бизден эшидип кабул эдениңизде,
муны адам сөзи хөкмүнде дәл-де, хакыкатда болшы
ялы, Худайың сөзи хөкмүнде кабул этдиңиз. Сиз
иманлыларда ишлейән сөз будур. 14 Себәби, эй
доганлар, сиз Худайың Яхудада Месих Иса дегишли
болан йыгнакларыны гөрелде эдиндиңиз. Оларың
ехудылардан чекен шол җебирлерини өз
илдешлериңизден чекдиңиз. 15 Хем Реб Исаны,
хем-де өз пыгамберлерини † өлдүрен, бизи хем
ковалан ехудылардыр. Олар өзге миллетлерден
боланлара гүррүң бермегимизе, шейдип хем
оларың гутулмагына ёл бермезлик билен, Худайың
халамаян задыны эдйәрлер, бүтин адамлара
душман болярлар. 16 Шейлеликде, өз гүнә
гапларыны хемише пүре-пүр эдйәрлер. Эмма
Худайың газабы ахырсоңы оларың башындан
инди.

† *Өз пыгамберлерини – иң гадымы голязмаларда: «пыгамберлери».*

Павлус иманлыларың дидарыны күйсейәр

17 Эй доганлар, биз йүрек дәл-де, дидар боюнча аз
вагт сизден айра дүшсек-де, чуң күйсег билен
дидарыңызы гөрмәге көпрәк гайрат этдик. 18 Чүнки
яныңыза барасымыз гелйәрди. Мен Павлус муны
энчеме гезек иследим, йөне шейтан бизе пәсгел
берди. 19 Бизиң умыдымыз, шатлыгымыз, Реббимиз
Иса геленде, Онуң өңүнде гуванҗак тәҗимиз нәме?
Сиз дәлми? 20 Хава, бизиң магтанҗымыз хем,
шатлыгымыз хем сизсиңиз.
3 Шонуң үчин, мундан артык чыдамага
халымыз галмансоң, Афиныда еке галмага
разы болдук. 2 Сизи иманыңызда беркитмек,
рухландырмак үчин, Месихиң Хош Хабарыны
яйратмакда ишдешимиз, Худайың хызматкәри †
болан доганымыз Тимотеосы яныңыза ибердик.
3 Муны бу мушакгатлар зерарлы хич ким
говшамасын дийип этдик. Себәби бизиң мунуң
үчин отурдыландыгымызы өзүңиз билйәнсиңиз.
4 Сизиң яныңыздакак хем мушакгат чекҗегимизи
өңүнден айдыпдык. Билшиңиз ялы, шейле хем
болды. 5 Шонуң үчин хем, мен мундан артык чыдап
билмән, аздырыҗы шейтан сизи аздырып,
зәхметимиз бидерек болаймасын дийип,
иманыңызың ягдайыны билмек үчин, доганымызы
ибердим.

Селаникден гелен оңат хабарлар

6 Эмма яныңыздан яңы гелен Тимотеос сизиң
иманыңыз, сөйгиңиз хакда бизе оңат хабарлар
гетирди. Бизи хемише говулык билен
ятлаяндыгыңызы, бизиң сизи гөресимиз гелши
ялы, сизиң-де бизи гаты күйсейәндигиңизи айтды.
7 Шу себәпден, эй доганлар, биз бүтин
кынчылыкдыр мушакгатларымыз ичинде
иманыңыз үчин сизден теселли тапдык. 8 Инди сиз
Ребде берк дурсаңыз, биз яшарыс. 9 Худайымызың
өңүнде сиз себәпли дуян бүтин шатлыгымызың
өвезини сизиң үчин Худая нәхили шүкүр этме
билен долдурып билерис? 10 Биз, йүзүңизи гөрмек,
иманыңызың етмезини долдурмак үчин, гиҗе-
гүндиз түйс йүрекден дога эдйәрис. 11 Атамыз
Худайың Өзи ве Реббимиз Иса ёлумызы сизе тарап
гөнелтсин. 12 Реб бизиң сизе болан сөйгимиз ялы
бири-бириңизе ве бүтин адамлара болан
сөйгиңизи артдырсын. 13 Реббимиз Иса бүтин
мукаддеслери билен геленде, Атамыз Худайың
өңүнде мукаддесликде мүйнсүз болар ялы,
йүрегиңизи беркитсин.

† *Ишдешимиз, Худайың хызматкәри – иң гадымы голязмаларда: «Худайың ишдеши».*

Худайы хошнут этмек

4 Махласы, эй доганлар, нәхили гезмелидиги,
Худайы нәхили хошнут этмелидиги барада
бизден өвренишиңиз ялы, шоңа гөрә-де
гезишиңиз ялы, бу ишде хас көп илерлемегиңизи
Реб Исаның ады билен сизден хайыш эдип
ялбарярыс. 2 Бизиң Реб Исадан гелен хайсы
буйруклары сизе беренимизи билйәнсиңиз.
3 Худайың ислейәни, мукаддес болмагыңыз үчин,
зынадан сакланмагыңыз, 4 хер кишиниң Худайы
танамаян миллетлер ялы харам кейп билен дәл-де,
5 өз беденине мукаддеслик ве хормат билен эелик
этмеги, бу затда хетдинден ашман, өз доганының
хакыны иймезлигидир. 6 Чүнки озал сизе айдып
гүвә гечишимиз ялы, бүтин бу затлар үчин Реб
адамлары җезаландырар. 7 Себәби Худай бизи
хапалыга дәл-де, мукаддеслиге чагырды. 8 Бу
чакылыгы рет эдйән адам, ынсаны дәл-де, сизе Өз
Мукаддес Рухуны берен Худайы рет эдйәндир.
9 Доган сөйгүси хакда болса, сизе язмагымызың
гереги ёк, чүнки Худай бирек-биреги сөймеги сизе
өвредендир. 10 Аслыетинде, сиз тутуш
Македониядакы әхли доганлары-да сөййәрсиңиз.
Доганлар, биз сизден бу сөйгиңизи хас көп
артдырмагыңызы хайыш эдйәрис. 11 Сизе
буйрушымыз ялы, геп-гүррүңсиз гезмек, өз
ишиңизе гыдырдап, өз эллериңиз билен ишлемек
үчин ыхласлы болуң. 12 Шейлеликде, кесеки
адамларың өңүнде хормат билен гезерсиңиз, хич
бир зада зар болмарсыңыз.

Иса ене гелйәр

13 Доганлар, бейлеки умытсызлар ялы гайгы
чекмезлигиңиз үчин, өлен иманлылар хакда сизиң
маглуматсыз болмагыңызы ислемейәрис. 14 Биз
Исаның өлүп диреленине ынанярыс. Ине, шейле-
де, Худай Иса баглы болуп өленлери хем Онуң
билен биле ызларына гетирер. 15 Реббиң сөзүне
даянып, сизе шуны айдярыс: биз дирилер, Реббиң
гелмегине ченли галанлар, өлен иманлылардан
асла өңе чыкмарыс. 16 Чүнки Реббиң Өзи эмирли
гыгырыш билен, баш перишдәниң сеси билен,
Худайың сурнайы билен Гөкден инер, шейлеликде,
илки билен Месихе дегишли өлүлер дирелер.
17 Ондан соңра биз, галан дирилер олар билен биле
Ребби ховада гаршыламак үчин, булутлар ичинде
алнып гөтерилерис. Шейлеликде, элмыдама Реб
билен биле боларыс. 18 Ине, шу сөзлер билен бири-
бириңизе гөвүнлик бериң.
5 Эй доганлар, бу вакаларың вагт хем
мөвсүмлери хакда сизе язмагың гереги ёк.
2 Чүнки Реббиң гүнүниң бир огрының гиҗе гелши

ялы болуп гелҗегини өзүңиз оңат билйәнсиңиз.
[3] Адамлар: «Хер зат парахатлык, аман» диен
бадына, гөврели аялың бургусының тутушы ялы,
бирденкә оларың үстүне хеләкчилик инер, гачып
билмезлер. [4] Эмма, доганлар, ол гүн сизи бир огры
кимин басар ялы, сиз гараңкылыкда дәлсиңиз.
[5] Чүнки барыңыз нура, гүндизе дегишли
адамларсыңыз. Биз гиҗә я гараңкылыга дегишли
дәлдирис. [6] Шейлеликде, бейлекилер ялы укламан,
оя, хүшгәр болалың. [7] Чүнки уклаянлар гиҗе
уклаяндыр, серхош болянлар-да гиҗе серхош
боляндыр. [8] Гүндизе дегишли болан биз болса,
иман, сөйги совудыны гейип, келләмизе тувулга
хөкмүнде, гутулыш умыдыны гейнип, хүшгәр
болалың. [9] Чүнки Худай бизи газаба сезевар
болмак үчин дәл-де, Реббимиз Иса Месих аркалы
гутулыша говушмак үчин белледи. [10] Биз оя болсак-
да, укуда † болсак-да, Онуң билен яшар ялы, Месих
бизиң үчин өлди. [11] Шонуң үчин, шу вагт хем
эдишиңиз ялы, бири-бириңизи рухландырың,
бири-бириңизи абатлаң.

Өвүтлер ве саламлар

[12] Эй доганлар, араңызда зәхмет чекйәнлериң,
Реб ёлунда сизе өңбашчылык эдип өвүт
берйәнлериң гадырыны билмеги сизден хайыш
эдйәрис. [13] Эдйән ишлериниң хатырасына олара
чәксиз сөйги билен хормат гоюң. Өзара
парахатчылыкда яшаң. [14] Доганлар, сизе
ялбарярыс, бош гезйәнлере өвүт-үндев эдиң,
гөвнүчөкгүнлере гөвүнлик бериң, эҗизлери
голдаң, хеммелер барада сабырлы болуң.
[15] Хабардар болуң, хич ким яманлыга яманлык
билен гайтаргы бермесин. Гайтам бири-бириңизе,
әхли адамлара ягшылык этҗек болуп хемише
тагалла эдиң. [16] Хемише шатлык эдиң. [17] Дынгысыз
дога эдиң. [18] Әхли ягдайда шүкүр эдиң. Чүнки
Худайың Месих Исада сиз барадакы ислеги шудур.
[19] Рухы сөндүрмәң. [20] Пыгамберлик сөзлерини
әсгермезлик этмәң. [21] Хер зады сынап гөрүң. Говы
зады гайым саклаң. [22] Хер хили эрбетликден гача
дуруң. [23] Парахатлыгың гөзбашы болан Худайың
Өзи сизи бүтинлей мукаддес этсин. Рухуңыз,
җаныңыз ве тениңиз сакланып, Реббимиз Иса
Месих геленде ногсансыз хем мүйнсүз болсун.
[24] Сизи чагыран Худай ынамдардыр, Ол муны
башарар. [25] Доганлар, бизиң үчин дога эдиң.
[26] Бүтин доганлара мукаддес огшук билен салам
айдың. [27] Бу хатың бүтин мукаддес доганлара
окалмагыны Реббиң адындан сизе табшырярын.
[28] Реббимиз Иса Месихиң мерхемети сизиң билен
болсун! Омын.

† *Оя... укуда – «дири... өли».*

2 Селаниклилер

1 Атамыз Худай ве Реб Иса Месихде болан
селаникли иманлылар йыгнагына Павлусдан,
Силванусдан ве Тимотеосдан салам! 2 Атамыз
Худай, Реб Иса Месих сизе мерхемет этсин,
парахатлык берсин!

Гелҗек хөкүм

3 Эй доганлар, биз сиз бабатда элмыдама Худая
шүкүр этмәге борчлудырыс. Бейле этмегимиз
ярашыклыдыр. Чүнки сизиң иманыңыз гитдигиче
өсйәр, хер бириңизиң бейлекә болан сөйгүси
артяр. 4 Шейлелик билен, биз чекйән азарыңызда,
мушакгатыңызда гөркезйән чыдам хем иманыңыз
үчин, Худайың йыгнаклары арасында сизиң билен
магтанярыс. 5 Буларың бары Худайың адалатлы
хөкүминиң белгисидир. Шонуң нетиҗесинде, сиз
угрунда гөрги гөрйән Худайыңызың
Патышалыгына мынасып сайыларсыңыз. 6 Чүнки
сизе мушакгат чекдиренлере Худайың мушакгат
билен гайтаргы бермеги, 7 мушакгат чекен сизи-де
бизиң билен биле ынҗалтмагы Онуң адыллыгына
ярашыклыдыр. Бу затлар Реб Иса одуң ялнында
гүйчли перишделери билен Гөкден гелип гөрнен
махалы йүзе чыкар. 8 Реббимиз Иса Худайы
танамаянлары, Өзи барадакы Хош Хабара
уймаянлары җезалар. 9 Булар Онуң хузурындан,
гүйҗүниң шөхратындан даш болуп, эбеди
хеләкчилик җезасыны чекерлер. 10 Ол гүнде Реб Өз
мукаддеслеринде шөхратланмак, бүтин иман
эденлери тәсин галдырмак үчин шол гүн геленде,
шейле болар. Сиз хем иман эденлерденсиңиз,
чүнки сиз өзүңизе берен гүвәлигимизе
ынандыңыз. 11 Шонуң үчин Худайымыз сизи Өз
чакылыгына мынасып сайсын, ягшылыга болан
әхли арзувыңызы, имандан угур алан әхли
ишиңизи гудрат билен амала ашырсын дийип,
хемише сизиң үчин дога эдйәрис. 12 Биз муны
Худайымызың ве Реб Иса Месихиң мерхеметине
гөрә, Реббимиз Исаның ады сизде шөхратлансын,
сиз хем Онда шөхратланың дийип эдйәрис.

Биканун адам

2 Реббимиз Иса Месихиң гелмеги ве Онуң
билен билеликде болмак үчин
йыгнанышмагымыз хакда, эй доганлар, сизден
хайыш эдйәрис: 2 Реббиң гүнүниң гелип
етенлигини айдян бир рух, бир сөз я бизден баран
ялы эдип гөркезилен бир хат сизиң пикириңизи
хайдан-хай сарсдырмасын, горка салмасын.
3 Өзүңизи хич киме хич бир ёл билен алдатмаң.
Чүнки имандан дөнме гелйәнчә, биканун адам,
хеләкчилик оглы пейда болянча, ол гүн гелмез. 4 Бу
адам Худай дийилйән я-да чокунылян хер зада
гаршы дуруп, өзүни хеммеден ёкары тутар, хатда
Худайың ыбадатханасында отуруп, өзүни Худай
дийип ыглан эдер. 5 Мен хениз сизиң
яныңыздакам, булары сизе айданым ядыңыза
дүшмейәрми? 6 Өз вагтында пейда болар ялы, инди
бу адамы нәмәниң бөкдейәнини өзүңиз
билйәнсиңиз. 7 Чүнки бикануллык сыры шу вагт
хем херекетде, йөне оны бөкдейән арадан
айрылянча, өз ишини довам этдирер. 8 Шонда шол
биканун адам пейда болар, оны Реб Иса агзының
деми билен өлдүрер, гелмегиниң хайбаты билен ёк
эдер. 9 Ол адам шейтаның гүйҗи боюнча, хер хили
ялан гудрат, аламат ве мугҗыза билен, 10 хеләк
болянлары алдава салян хер хили яманлык билен
гелер. Олар хакыкаты сөймеги, шейдип хем
гутулмагы рет эдендиклери үчин хеләк болар.
11 Ине, шу себәпден хем ялана ынансынлар дийип,
Худай олара бир алдавчы гүйч ёллаяр. 12 Ол муны
хакыката ынанман, яманлыгы халаянларың бары
хөкүм эдилсин дийип эдйәр.

Берк дуруң

13 Эмма биз, эй, Реб тарапындан сөйүлйән
доганлар, сиз үчин хемише Худая шүкүр этмәге
борчлудырыс. Чүнки Худай сизи Рух аркалы
мукаддес эдилип, хакыката ынанмак билен
гутулмагыңыз үчин башлангычдан сайлады. 14 Ол
Реббимиз Иса Месихиң шөхратына говушмагыңыз
үчин, бизиң вагыз эдйән Хош Хабарымыз аркалы
сизи муңа чагырды. 15 Эй доганлар, шоңа гөрә инди
берк дуруң! Бизден сөз билен я хат аркалы өвренен
таглыматыңыза япышың. 16 Реббимиз Иса Месихиң
Өзи ве бизи сөйүп, мерхемети билен бизе бакы
теселли, ягшы умыт берен Атамыз Худай, 17 сизиң
йүрегиңизе теселли берсин, сизи хер оңат ишде
хем сөзде беркитсин.

Бизиң үчин дога эдиң

3 Махласы, доганлар, Реббиң сөзүниң, сизиң
араңызда болшы ялы, чалтлык билен яйрап,
шөхратланмагы үчин, биз барада дога эдиң.
2 Эрбет, яман адамлардан гутулмагымыз үчин дога
эдиң. Чүнки хеммеси иман гетирен дәлдир. 3 Эмма
Реб ынамдардыр. Ол сизи беркидер, иблисден
горар. 4 Бизиң буйранларымызы хем
эдйәнлигиңизе, хем-де этҗекдигиңизе Ребде сизе
ынамымыз бар. 5 Реб йүрегиңизи Худайың
сөйгүсине, Месихиң сабрына гөнүкдирсин.

Чөрегиңизи өзүңиз газаның

6 Доганлар, бизден алан таглыматыңыза уймаян,
бош гезйән хер бир догандан даш дурмагыңызы
Реб Иса Месихиң адындан сизе буюрярыс. 7 Чүнки
бизи нәхили гөрелде эдинмелидигиңизи өзүңиз
билйәнсиңиз. Себәби биз сизиң араңызда бош
гезмедик. 8 Хич кимиң чөрегини хем мугт иймән,
сизиң хич бириңизе аграм салмаҗак болуп, зәхмет
чекип гиҗе-гүндиз азап билен ишледик. 9 Биз муны
сизден ярдам алмага хакымызың болманлыгы
үчин дәл, эйсем, бизден гөрелде алар ялы, сизе
нусга болмак үчин этдик. 10 Биз яныңыздакак хем
сизе: «Ким ишлемек ислемейән болса, онда ол
дамак-да иймесин» диен буйругы бердик. 11 Чүнки
сизиң араңызда кәбир адамларың бош гезйәнини,
хич бир иш этмән, бейлекилериң ишине
гатышяныны эшидйәрис. 12 Бейле адамлара геп-
гүррүңсиз ишләп, өз чөреклерини газанмагы Реб
Иса Месихиң адындан буйруп, несихат берйәрис.
13 Эмма сиз доганлар, ягшылык этмекде ядамаң.
14 Ким бу хатда айданларымыза гулак асмаса, оны
белгә алың. Онуң билен гатнашык этмән,
утандырың. 15 Оны душман хөкмүнде гөрмән, йөне
бир доган хөкмүнде оңа өвүт бериң.

Саламлар

16 Парахатлыгың гөзбашы болан Реббиң Өзи сизе
хемише, хер ягдайда парахатлык берсин! Реб
барыңыз билен болсун! 17 Мен Павлус бу саламы
сизе өз элим билен язяндырын. Мениң хер
хатымдакы белгим шудур, шейле язярын.
18 Реббимиз Иса Месихиң мерхемети сизиң
барыңыз билен болсун!

1 Тимотеос

1 Халасгәримиз Худайың, умыдымыз Месих
Исаның буйругы билен Месих Исаның ресулы
болан мен Павлусдан, 2 иманда оглум Тимотеоса
салам! Ата Худай, Реббимиз Месих Иса саңа
мерхемет хем рехим этсин, парахатлык берсин!

Ялан таглыматлар барада дуйдурыш

3 Македония баряркам сенден хайыш эдишим
ялы, сен өзге таглыматлары яйратмазлыгы кәбир
адамлара табшырмак үчин Эфесде гал. 4 Олар
эртекилерден, түкениксиз несил шеҗерелеринден
эл гөтерсин. Бу затлар Худайың имана даянан
ишине пейда бермекден көп, җеделлере себәп
боляндыр. 5 Бу буйругың максады сап йүрекден,
догры ынсапдан, хилесиз имандан угур алан
сөйгүдир. 6 Кәбир адамлар бу затлардан азашып,
бош геплере йыкгын этдилер. 7 Олар Мукаддес
Кануның өвредиҗилери болмак ислейәр, йөне не
өз айдян затларына, не-де ныгтап тассыклаян
затларына дүшүнйәр. 8 Биз Кануның оны кануна
лайыклыкда уланян адам үчин оңатдыгыны
билйәрис. 9 Ене-де Кануның догры адам үчин дәл-
де, канунсызлар ве агыззырыксызлар, худайсызлар
ве гүнәкәрлер, мукаддес дәллер ве мукаддеси
сыламаянлар, ата-энесини өлдүрйәнлер,
ганхорлар, 10 зынагәрлер, бечебазлар, гул
сатянлар, яланчылар, ялан ере ант ичйәнлер ве саг
таглымата гаршы башга нәме бар болса, булар
үчин гойландыгыны биз билйәрис. 11 Мүбәрек
Худайың маңа ынанылып берлен шөхратлы Хош
Хабары боюнча бу шейледир.

Худай рехимдардыр

12 Маңа кувват берйән Реббимиз Месих Иса
шүкүр эдйәрин. Себәби Ол мени садык сайып, Өз
гуллугына белледи. 13 Озаллар Оңа дил етирен,
азар берип, зорлук эден хем болсам, Ол маңа
рехим этди. Чүнки мен эденлерими наданлыкдан,
имансызлыкдан эдипдим. 14 Йөне иман, Месих
Исада болан сөйги билен бирликде Реббимизиң
мерхемети мениң үстүме боллук билен ягды.
15 «Месих Иса гүнәкәрлери гутармак үчин дүнйә
гелди» диен сөз такык, хер тайдан кабула лайык
сөздүр. Ол гүнәкәрлериң иң эрбеди мендирин.
16 Эмма Месих Иса Өзүне иман эдип, эбеди яшайша
говушҗаклара гөрелде хөкмүнде, Өз чәксиз
сабрыны гүнәкәрлериң иң эрбеди болан менде
гөркезсин дийип, маңа рехим эдилди. 17 Бүтин
дөврүлериң Патышасы, өлмез хем гөрүнмез ялңыз
акылдар Худая эбедилик хормат, шөхрат болсун!
Омын.
18 Эй оглум, Тимотеос, сен өзүң хакдакы озалкы
пыгамберликлере даянып, сөвешиң иң оңадыны
алып барар ялы, мен шол пыгамберликлере
лайыклыкда шу буйругы саңа ынанярын. 19 Иманы,
догры ынсабы сакла. Кәбир адамлар догры ынсабы
бир яна итип, иман бабатда батдылар. 20 Именеюс
ве Исгендер булардандыр. Мен күпүр этмезлиги
өвренсинлер дийип, олары шейтана табшырдым.

Дога ве ыбадат барада

2 Хер затдан өң шуны үндейәрин: биз таква хем
аграс, арам ве геп-гүррүңсиз яшар ялы, бүтин
адамлар, 2 патышалар ве хәкимиет эелериниң
бары үчин дилеглер, догалар, ялбарышлар хем
шүкүрлер эдилсин. 3 Чүнки бу оңат ве
Халасгәримиз Худайың халаян задыдыр. 4 Ол бүтин
адамларың гутулмагыны, хакыкат билимине
етмегини ислейәндир. 5 Чүнки Худай бирдир. Худай
билен адам арасында дурян еке-тәк Төвеллачы
бардыр. 6 Ол хем ынсан болан, Өзүни хеммелер
үчин төлег хөкмүнде хөдүрлән Месих Исадыр.
Муңа-да өз вагтында гүвә гечилендир. 7 Шу максат
билен җарчы, ресул хөкмүнде Месихде хакыкаты
айдярын, ялан сөзлемейәрин – мен ехуды дәллере
иманы хем хакыкаты өвредиҗи болуп беллендим.
8 Эркеклериң гахарланып җеделлешмән, хер ерде
мукаддес эллер галдырып дога этмегини
ислейәрин. 9 Аялларың хем сач өрүмлери,
гызыллар, хүнҗүлер ве гымматбаха эшиклер билен
дәл-де, эйсем, ярашыклы эгин-эшиклер, хая ве
салыкатлылык билен, 10 Худай ёлунда
гезйәндиклерини ыкрар эдйән аяллара ярашян
ягшы ишлер билен өзлерини беземеклерини
ислейәрин. 11 Аял сессизлик, тутушлыгына
табынлык ичинде өвренсин. 12 Аялың сапак
бермегине, эркеге агалык этмегинеругсат
этмейәрин, ол сессиз-үйнсүз болсун. 13 Чүнки
өңүрти Адам, онсоң Хова ярадылды. 14 Алданан хем
Адам дәлди, аял алданып, языклы болды. 15 Йөне

аял салыкатлылык билен, иманда, сөйгүде ве
мукаддесликде болуп, чага догурмак билен гутулар.

Йыгнагың ёлбашчылары

3 Ине, бир догры сөз: ким гөзегчи болмага җан
чекйән болса, онда ол оңат иши арзув эдйәр.
2 Шоңа гөрә-де, гөзегчи мүйнсүз, диңе бир аялың
әри, хүшгәр, сагдын дүшүнҗели, гепи-сөзи
ерликли, мыхмансөер, өвретмәге укыплы, 3 шераба
хөвесҗең дәл, игенҗең дәл, юмшак, урушдан
гачян, харам газанч этмейән болмалыдыр. 4 Өз
өйүни оңат доландырмалы, долы аграслык билен
чагаларына диенини этдирмелидир. 5 Ким өз өйүни
доландырып билмейән болса, онда ол Худайың
йыгнагының аладасыны нәхили эдер? 6 Гөзегчи
яңы иман гетирениң бири болмалы дәл, ёгса,
текепбирлик эдип, иблисиң сезевар болан хөкмүне
сезевар болмагы мүмкин. 7 Айыпланҗак ягдая,
иблисиң дузагына дүшмез ялы, ол йыгнагың
дашындакылар тарапындан-да оңат дийип гүвә
гечилйән адам болмалыдыр. 8 Шонуң ялы,
йыгнагың хызматчылары хем хорматлы, икидилли
дәл, көп шераба хөвессиз, харам газанч этмейән,
9 сап выждан билен иманың сырыны саклаян
адамлар болмалыдыр. 10 Булар хем өңүрти
сыналсын, онсоң, мүйнсүз болсалар хызмат
этсинлер. 11 Шонуң ялы-да, аяллары хем хорматлы,
мыҗабатчы дәл, хүшгәр, хер затда вепалы
болмалыдыр. 12 Хызматчылар диңе бир аялың әри,
чагаларыны, өз өйлерини оңат доландырян
адамлар болсун. 13 Чүнки хызматларыны оңат
берҗай эдйәнлер өзлерине оңат дереҗе, Месих
Иса иман этмекде улы гайрат газаняндыр.

Улы сыр

14 Мен аз вагтдан сениң яныңа бармагы умыт
эдйәрин. 15 Йөне булары саңа мен гиҗә галсам,
Худайың машгаласы, ягны хакыкатың диреги хем
даянҗы болан дири Худайың йыгнагы арасында
өзүңи нәхили алып бармагы билмегиң үчин
язярын. 16 Худайың ёлуның сыры улудыр, муны хич
ким инкәр эдип билмез. Худай беденде аян болды,
Рухда тассыкланды, перишделер тарапындан
гөрүлди, миллетлере вагыз эдилди, дүнйәде Оңа
иман гетирилди, шөхрат ичинде ёкары алынды.

Имандан дөнүш

4 Рух ныгтап айдяр: соңкы вагтларда кәбир
адамлар имандан дәнер. 2 Ынсапларына даг
басылан яланчыларың икийүзлүлиги зерарлы
алдавчы рухлара, җынларың таглыматларына
гулак асар. 3 Бу яланчылар өйленмеги гадаган эдер,
иман эдип, хакыкаты билйәнлериң шүкүр билен
иймелери үчин, Худайың ярадан тагамларындан
гача дурмагы буйрар. 4 Худайың ярадан бар зады
говудыр, шүкүр билен кабул эдилсе, хич бир зат рет
эдилмели дәлдир. 5 Чүнки бар зат Худайың сөзи ве
дога аркалы мукаддес эдилйәндир.

Оңат хызматкәр

6 Сен булары доганларың ядына салсаң, иманың,
эерен оңат таглыматың сөзлери билен
етишдирилип, Месих Исаның оңат хызматкәри
боларсың. 7 Ярамаз хекаялары, кемпирлериң
эртекилерини рет эдип, өзүңи Худайың ёлунда
вердиш эт. 8 Беден машкының пейдасы аздыр,
йөне хәзирки ве гелҗекки яшайшың вадасына эе
болан таквалык хер угурдан пейдалыдыр. 9 Бу сөз
догры сөздүр, хер җәхетден макулланмага
лайыкдыр. 10 Биз мунуң үчин зәхмет чекйәрис,
сөгүнч эшидйәрис. Чүнки умыдымызы әхли
адамларың, ылайта-да, иман эденлериң Халасгәри
дири Худая багладык. 11 Бу затлары буюр, өврет.
12 Хич ким сени яшдыгың үчин әсгермезлик
этмесин. Геп-гүррүңде, яшайышда, сөйгүде, Рухда
иманда ве тәмиз ахлакда иман гетиренлере
гөрелде бол. 13 Мен барянчам, Мукаддес Язгылары
йыгнага окамак, өвүт-үндев этмек, өвретмек билен
мешгул бол. 14 Пыгамберлик сөзи аркалы ве
яшулулар гурамасының сениң үстүңе эл гоймагы
билен өзүңе берлен рухы сылагы гөзден салма.
15 Бу ишлерде ыхласлы бол. Илерлейшиңи
хеммелериң гөрмеги үчин, булар билен
мешгуллан. 16 Өзүңе хем таглымата дыкгат эт, бу
ишлери довам этдир. Себәби муны этмек билен,
сен хем өзүңи, хем өзүңе гулак асянлары халас
эдерсиң.

Йыгнакда өзүңи алып барыш

5 Гарры адамы ынҗатма, оңа өз атаң ялы, өвүт-
үндев бер. 2 Яш йигитлере өз доганларың ялы,
гарры аяллара өз энең ялы, яш аяллара хем өз аял
доганларың ялы, тәмиз ахлак билен өвүт-үндев эт.
3 Дул хатынлары, чындан дул болсалар сыла. 4 Бир
дул хатының чагалары я агтыклары бар болса,
онда олар өңүрти өз машгалаларына ярдам этмек
билен, Худай ёлунда гезмеги, өз улуларына болан
борчларыны өдемеги өвренсинлер. Чүнки бу
Худайың халаныдыр. 5 Чын дул болуп, еке галан
хатын умыдыны Худая баглаяндыр. Гиҗе-гүндиз
дилеглерде, догаларда эрҗеллик эдйәндир. 6 Эмма
айшы-эшретде яшаян дул хатын дириликде өлүдир.
7 Мүйнсүз болмагы үчин, бу затлары олара буюр.
8 Бири өз якынларының, ылайта-да, өз
машгаласының аладасыны этмейән болса, онда ол
иманы инкәр эдип, имансыздан бетер боландыр.

[9] Ягшы ишлерде гүвә гечилйән, диңе бир әре аял
болуп, алтмыш яшдан ашак болмадык дул хатын,
[10] оглан-ушак етишдирен болса, ятлары мыхман
алан болса, мукаддеслериң аякларыны юван болса,
мушакгат чекйәнлере ярдам эден болса, хер бир
оңат ишиң ызында ылган болса, ады дуллар
депдерине язылсын. [11] Яш дул хатынларың
атларыны язмагы рет эт. Чүнки олар хөвесе дүшүп,
Месихден узаклашанларында, әре барҗак болар.
[12] Шейлеликде, өңки иманы ташландыклары
зерарлы, җеза сезевар боларлар. [13] Мундан башга-
да, өйин-өйин айланып, ялталыга өвренишерлер.
Диңе ялталыга өвренишмек билен чәкленмән,
эйсем, ярашыксыз геплери агза алып,
бейлекилериң ишлерине гарышян гепчилер
болар. [14] Шонуң үчин, мен яш дул хатынларың әре
бармакларыны, чага догурмакларыны, хоҗалыгы
доландырмакларыны, душмана хич бир мыҗабат
үчин бахана бермезликлерини ислейәрин. [15] Чүнки
кәбирлери азып, эййәм шейтаның ызына эерди.
[16] Иман эден бир эркегиң я аялың дул галан
доган-гарындашлары бар болса, олары голдасын,
иманлылар йыгнагына аграм дүшмесин. Шейле,
йыгнак чын дул хатынлары голдап билер.
[17] Йыгнагы оңат доландырян яшулулар, ылайта-да,
Худайың сөзүни яйратмакда, өвретмекде зәхмет
чекйәнлер ики эссе хормата лайык гөрүлсин.
[18] Чүнки Мукаддес Язгы: «Харман дөвйән өкүзиң
агзыны баглама», «Ишчи өз хакына мынасыпдыр»
дийййәр. [19] Ики я үч шаят болмаса, бир яшулы
хакдакы айыпламаны кабул этме. [20] Бейлекилер
хем горкар ялы, гүнә эдйәнлере хеммелериң
өңүнде темми бер. [21] Өңүнден хөкүм этмән, хич
затда бириңден йүз гөрмән, бу язанларымы
горамагыңы Худайың, Месих Исаның ве сайланан
перишделериң өңүнде саңа берк табшырярын.
[22] Бириниң депесине эл гоймакда ховлукма,
башга кишилериң гүнәлерине шәрик болма. Өзүңи
тәмиз сакла. [23] Диңе сув ичмән, ашгазаның ве
йыгы-йыгыдан болян нәхошлугың үчин аз-кем
шерап ич. [24] Кәбир адамларың гүнәлери беллидир,
хөкүме олардан өң етйәндир. Кәбирлериниңки
болса соң аян боляндыр. [25] Шонуң ялы, оңат
ишлер-де беллидир, белли дәллер-де яшырын
галып билмез.

Худайың ёлундан йөремек

6 Гуллук боюнтырыгы астындакыларың
хеммеси Худайың адына, таглыматына дил
етмез ялы, өз хоҗайынларыны сылаг-хормата
мынасып билсин. [2] Хоҗайынлары иман гетирен
гуллар болса доган боландыклары үчин, олары
әсгермезлик этмән, гайтам, хас бетер хызмат этсин.
Чүнки бу оңат хызматдан пейдаланянлар иманлы
хем сөйгүлидир. Булары өврет, үнде. [3] Ким-де ким
башга таглыматы яйрадып, сагдын сөзлери,
Реббимиз Иса Месихиң сөзлерини ве Худайың
ёлуна дегишли таглыматы оңламаян болса, [4] онда
ол текепбирдир, хич зады билйән дәлдир, җедел,
сөз даваларының хассасыдыр. Гөрипчилик,
чекишме, яманлама, эрбет шүбхелер, [5] пикирлери
заяланып, Худайың ёлуны газанч ёлы хасаплап,
хакыкатдан махрум болан адамларың үзнүксиз
җеделлери шу затлардан угур аляндыр. Бейле
адамлардан гача дуруң. [6] Барыңа кайыл болуп,
Худайың ёлундан йөремек улы газанчдыр. [7] Чүнки
биз дүнйә хич бир зат гетирмедик, хич бир зат хем
әкидип билмеҗегимиз беллидир. [8] Иймәге, геймәге
задымыз бар болса, булара кайылдырыс. [9] Баяҗак
болянлар болса сынагларың дузагына дүшүп,
адамлары чөкүше, хеләкчилиге сокян энчеме
дүшнүксиз хем зыянлы хөвеслере ёлукяндыр.
[10] Чүнки хер хили эрбетлигиң бир көки пул
сөйгүсидир. Кәбир адамлар мунуң ышкына дүшүп,
имандан азашдылар, көп санҗылар билен
өзлерини гынадылар. [11] Эмма сен, эй Худай адамы,
бу затлардан гач. Догрулыгың, Худайың ёлуның,
иманың, сөйгиниң, сабыр хем юмшаклыгың
ызында ылга. [12] Иманың оңат гөрешини алып бар.
Эбеди яшайша япыш. Сен муңа чагырылып,
энчеме шаядың өңүнде иманы оңат ыкрар
эденсиң. [13] Бар зада яшайыш берен Худайың ве
Понтиус Пилатусың гаршысында оңат ыкрар эден
Месих Исаның хузурында саңа табшырярын,
[14] Реббимиз Иса Месих гелйәнчә, Худайың
буйругыны чирксиз ве мүйнсүз сакла. [15] Мүбәрек,
тәк Хөкүмдар, патышалар Патышасы, реблер
Ребби, [16] өлүмсизлигиң еке-тәк эеси, етдирмез
нурда яшаян, хич бир ынсаның гөрмедик хем гөрүп
билмеҗек Худайы Месихи өз вагтында гөркезер.
Хормат хем гудрат бакы Онуңкы болсун! Омын.
[17] Хәзирки дөвүрдәки байлара текепбир
болмазлыгы табшыр. Вепасыз байлыга дәл-де,
леззет алмагымыз үчин, хер зады бизе боллук
билен берен дири Худая умыт багласынлар.
[18] Олара ягшылык этмеги, ягшы ишлере бай
болмагы, сахылыгы, җомартлыгы табшыр. [19] Соңсуз
[†] яшайша эе болар ялы, гелҗек үчин өзлерине берк
бина болҗак хазынаны бирикдирсинлер.
[20] Эй Тимотеос, өзүңе ынанылып берлени гора.
Ярамаз, бош сөзлерден, ялан ере билим дийилйән
гапма-гаршылыклардан йүз дөндер. [21] Бу ялан
билими ыкрар эдип, кәбир адамлар имандан
азашдылар. Худайың мерхемети сениң билен
болсун! Омын.

† *Соңсуз – иң гадымы голязмаларда: «хакыкы».*

2 Тимотеос

1 Месих Исадакы яшайыш вадасы боюнча
Худайың ислеги билен Месих Исаның ресулы
болан мен Павлусдан, 2 сөйгүли оглум Тимотеоса
салам! Ата Худай, Реббимиз Месих Иса саңа
мерхемет хем рехим этсин, парахатлык берсин.

Хош Хабар угрунда гөрги

3 Мен гиҗе-гүндиз эдйән догаларымда сени
дынгысыз ятлап, аталарым ялы сап выждандан
хызмат эдйән Худайыма шүкүр эдйәрин.
4 Гөзяшларыңы яда салып, шатлыкдан долмак үчин
сени гөресим гелйәр. 5 Озал мамаң Лоисде ве энең
Эвникиде болан хилесиз иманы ятлаярын, онуң
сенде-де бардыгына долы ынанярын. 6 Шу
себәпден, эллерими үстүңе гоймагым аркалы
Худайың саңа берен сылагыны ловурдатмагыңы
ядыңа салярын. 7 Чүнки Худай бизе горкаклык
рухуны дәл-де, гүйч, сөйги, небсиңе буюрма
рухуны берендир. 8 Шоңа гөрә, Реббимиз хакда
гүвәлик этмәге, Онуң угрунда бенди болан маңа
утанман, Худайың берен кувваты билен Хош
Хабарың угрунда мениң билен биле гөрги гөр.
9 Худай бизи эден ишлеримизе гөрә дәл-де, максат
хем мерхеметине гөрә гутарып, мукаддес яшайша
чагырды. Бу мерхемет бизе эзелден Месих Исада
берлип, 10 инди болса, өлүми арадан айран,
яшайыш хем өлмезлиги Хош Хабар аркалы ышыга
чыкаран Халасгәримиз Месих Исаның гелмеги
билен аян эдилди. 11 Мен хем бу Хош Хабарың
җарчысы, ресулы ве миллетлериң өвредиҗиси
эдилип беллендим. 12 Шу гөргүлери гөрмегимиң
себәби хем шудур. Эмма мен утанмаярын, чүнки
Киме иман эденими билйәрин, Онуң маңа
табшыран задыны † шол гүне ченли сакламагы
башарҗакдыгына долы ынамым бар. 13 Менден
эшиден сагдын сөзлериңиң нусгасыны иман,
Месих Иса болан сөйги билен гайым сакла. 14 Өзүңе
ынанылып берлен оңат таглыматы ичимизде
яшаян Мукаддес Рух аркалы гора. 15 Азия
илиндәкилериң хеммесиниң, шол санда Фигелус
хем Эрмогенис дагының менден араны ачаныны
билйәнсиң.
16 Реб Онисифорың ичерсине рехимдарлык этсин.
Чүнки ол энчеме гезек җаныма җан гошды,
зынҗырлар билен баглыдыгыма утанман,
17 Римдекә мени гайрат эдип гөзләп тапды. 18 Ол
гүнде Ребден рехимдарлык тапмагы Реб оңа ыхсан
этсин! Онуң Эфесде нәче хызмат эденини сениң
өзүң гаты оңат билйәнсиң.

Месих Исаның оңат эсгери

2 Шейлеликде, оглум, Месих Исадакы мерхемет
билен гүйчлен. 2 Биртопар шаятларың янында
менден эшиден сөзлериңи бейлекилере-де
өвредип билҗек адамлара табшыр. 3 Месих
Исаның оңат эсгери болуп, мениң билен
билеликде гөрги гөр. 4 Эсгерлик эдйән адам өзүни
эсгерлиге чагыраны хошнут этҗек болуп, гүнделик
яшайыш ишлерине гарышян дәлдир. 5 Ярыша
гатнашян адам ярышың шертлерини берҗай
этмесе, байрак алмаз. 6 Зәхмет чекен дайхан,
хасылындан илкинҗи пайы өзи алмалыдыр.
7 Айдянларым хакда ойлан. Реб саңа хер затда аң-
дүшүнҗе берер. 8 Мениң яйрадян Хош Хабарыма
гөрә, Давудың неслинден болуп, өлүмден дирелен
Иса Месихи яда сал. 9 Мен бу Хош Хабар угрунда,
җенаятчы ялы, зынҗырлар билен багланып гөрги
гөрйәрин. Йөне Худайың сөзи багланан дәлдир.
10 Шу себәпден, сайлананлар хем бакы шөхрат
билен бирликде Месих Исадакы гутулыша говшар
ялы, оларың хатырасына хер зада дөз гелйәрин.
11 Бу бир догры сөздүр: Онуң билен биле өлен
болсак, Онуң билен биле-де яшарыс. 12 Чыдасак,
Онуң билен биле хөкүм сүрерис. Оны инкәр этсек,
Ол хем бизи инкәр эдер. 13 Биз вепалы галмасак
хем, Ол вепалы болар. Чүнки Ол Өзүни инкәр эдип
билмез.

Худайың говы гөрйән ишчиси

14 Бу затлары оларың ядына сал. Эшидйәнлери
хеләкчилиге элтмекден башга хич бир зада пейда
бермейән сөз даваларыны чыкармазлыгы Реббиң
хузурында олара берк табшыр. 15 Хакыкат сөзүни
догры уланып, өзүңи говы гөрүлйән, утанмаҗак
ишчи хөкмүнде Худая хөдүрлеҗек болуп гайрат эт.
16 Ярамаз, бош сөзлерден гача дур. Чүнки булара
баш гошянлар худайсызлыкда мундан бейләк-де

† *Онуң маңа табшыран задыны – я-да: «мениң Оңа табшыран задымы».*

илерләрлер. [17] Оларың сөзлери рак кимин яйрар.
Именеюс билен Филитус булардандыр. [18] Олар
дирелишиң эййәм болуп гечендигини айтмак
билен, хакыкатдан азашдылар, инди болса кәбир
адамларың иманыны даргадярлар. [19] Эмма
Худайың берк бинасы дурандыр. Ол «Реб
Өзүниңкилери танаяндыр», «Реббиң адына
багланан хер кес яманлыкдан узак дурсун» диен
сөзлер билен мөхүрлидир.
[20] Бир улы өйде диңе гызыл, күмүш гаплар дәл,
эйсем, агач ве топракдан ясалан гаплар-да бардыр.
Оларың кәбири абрайлы, кәбири болса абрайсыз
иш үчиндир. [21] Шейлеликде, эгер бири өзүни бу
абрайсыз ишлерден тәмизлесе, онда ол хорматлы
максатлара ярашыклы, мукаддес эдилен,
хожайынына пейдалы ве хер бир оңат ише тайяр
гап болар. [22] Яшлык хөвеслеринден гач. Сап йүрек
билен Ребби чагырянларың әхлиси билен
бирликде догрулык, иман, сөйги ве парахатлык
ызына эер. [23] Самсык хем дүшнүксиз җеделлерден
чекил. Чүнки даваларың булардан туряндыгыны
билйәнсиң. [24] Реббиң гулы давалашмалы дәл,
хеммелере мылакатлы, өвретмәге укыплы,
сабырлы болмалыдыр. [25] Өзүне гаршы боланлары
юмшаклык билен ёла гетирмелидир. Хакыкатың
билимине етер ялы, Худай олара, белки, бир тоба
ёлуны ачар. [26] Шейдип, олар айылып, іслегини
ерине етирмеклери үчин өзлерини туссаг эден
иблисиң дузагындан гутулар.

Соңкы гүнлер

3 Шуны бил, соңкы гүнлерде кын пурсатлар
болар. [2] Чүнки адамлар өзүни сөййән, пула
гызан, өвүнҗең, текепбир, күпүр гүрлейҗи, эне-ата
боюн эгмейән, гадыр билмез, мукаддесликден
махрум, [3] доңйүрек, барлышыксыз, мыҗабатчы,
небсине буюрмазак, залым ве ягшылыга душман
болар. [4] Дөнүк, әтиячсыз, гопбамсы, леззети
Худайдан көп сөййән, [5] Худайың ёлунда йөрән
болуп, бу ёлуң гүйҗүни инкәр эдйәнлер чыкар.
Бейле адамлардан араны ач. [6] Чүнки огрынча
өйлере гирип, гүнәлер билен йүкли, дүрли
хөвеслер билен әкидилйән, [7] хемише өвренип-де,
хич хачан хакыкат билимине етип билмейән
говшак аяллары туссаг эдйән адамлар
булардандыр. [8] Яннис билен Ямбрис Муса нәхили
гаршы дуран болса, булар-да, шонуң ялы, хакыката
гаршы дуряр. Олар пикирлери заяланан, иманда
рет эдилен адамлардыр. [9] Эмма ене илерләп
билмезлер. Чүнки өңкүлер ялы буларың-да
акылсызлыгы хеммелере белли болар.

Тимотеоса өвүтлер

[10] Сен болса мениң таглыматымы, өзүми алып
баршымы, максадымы, иманымы, сабрымы,
сөйгими, чыдамымы, [11] гөрен азардыр
гөргүлерими, меселем, Антакия, Коня ве Листрада
башымдан геченлери берк ызарладың. Мен
нәхили азарлара дөз гелдим! Реб мени
хеммесинден гутарды. [12] Месих Исада Худайың
ёлуна мынасып яшамак іслейәнлериң бары азар
чекер. [13] Эмма эрбет, кеззап адамлар алдап хем
алданып, эрбетликде ене илерләр. [14] Сен болса
кимлерден өвренендигиңи билйәнлигиң үчин,
өвренен, долы ынанян затларыңа баглы гал. [15] Сен
Месих Иса болан иман аркалы гутулыш үчин өзүңи
акылдар этмеги башарян Мукаддес Язгылары
огланлыкдан бәри билйәрсиң. [16] Язгыларың
хеммеси Худайың ылхамы болуп, Худай адамы хер
бир оңат иш үчин тайын, кәмил болар ялы,
[17] өвретмек, кәемек, ёла гетирмек, догрулыкда
тербиелемек үчин пейдалыдыр.
4 Худайың өңүнде, дирилериң хем өлүлериң
үстүнден хөкүм чыкарҗак Месих Исаның
өңүнде Онуң гелмегиниң, Патышалыгының хакы
үчин саңа үндейәрин: [2] Худайың сөзүни вагыз эт.
Пурсат аматлы болсун, болмасын, тайяр бол.
Ынсанлара долы сабыр, таглымат билен кәе, ёла
гетир, өвүт-үндев эт. [3] Чүнки шейле бир замана
болар, адамлар сагдын таглымата чыдаман,
гулакларына якян сөзлери диңлеҗек болуп, өз
хөвеслерине ярашыклы мугаллымлар үйшүрер.
[4] Гулакларыны хакыкатдан совуп, эртекилере тарап
өврүлер. [5] Йөне сен хер ягдайда хүшгәр бол, гөрги
гөр, бир Хош Хабарчы болуп ишләп, хызматыңы
битир. [6] Чүнки мен эййәм Худая хөдүрленен шерап
кимин дөкүлип дурун, мениң бу дүнйәден өтмели
вагтым гелди. [7] Мен оңат сөвеш алып бардым,
ярышы битирдим, иманы горадым. [8] Мундан
бейләк, догрулык тәҗи мениң үчин тайяр
дурандыр. Адыл казы Реб ол гүнде оны маңа, диңе
маңа дәл, эйсем, Онуң гелмегини сөййәнлериң
барына-да берер.

Айратын іслеглер ве саламлар

[9] Мениң яныма басым гелҗек болуп гайрат эт.
[10] Чүнки Дима хәзирки дүнйәни сөййәнлиги үчин,
мени ташлап Селаниге гитди. Кирискис Галатя,
Титус хем Далматя гитди. [11] Янымда диңе Лука бар.
Маркусы алып гайт. Хызматымы ерине етирмекде
маңа көмеги дегер. [12] Тихикусы Эфесе ёлладым.
[13] Геленде Троасда Карпың янында гоюп гайдан
донумы, китаплары, ылайта-да, гайыш китаплары
гетир. [14] Демирчи Исгендер маңа кән яманлык этди.

Реб оңа эденлерине гөрә алмытыны берер. [15] Сен
хем ондан әгә бол. Чүнки ол бизиң сөзлеримизе
гаты гаршы дурды. [16] Илкинҗи горанмамда
тарапымы тутан болмады, гайтам, хеммелер мени
ташлап гитдилер. Мунуң хасабы олардан
соралмасын. [17] Йөне Худайың вагзы мен аркалы
долы ыглан болуп, бүтин миллетлер оны эшидер
ялы, Реб янымда дуруп, мени гүйчлендирди,
шейлеликде, арсланың агзындан гутулдым. [18] Реб
хем мени әхли яманлыкдан гутарып, Гөкдәки
Патышалыгында саклар. Эбеди шөхрат Онуңкы
болсун! Омын.

[19] Прискилла, Акила ве Онисифорың ичерсине
салам айт. [20] Эрастус Коринтосда галды. Трофимусы
хассака Милитосда гоюп гайтдым. [21] Гышдан өң
гелҗек болуп гайрат эт. Эвулус, Пуденс, Линус,
Клавдия ве бүтин доганлар саңа салам айдяр. [22] Реб
Иса Месих сениң рухуң билен болсун! Худайың
мерхемети сиз билен болсун! Омын.

Титус

1 Худайың сайланларының иманына гөрә,
Худай ёлуна ярашыклы болан хакыкат
билимине гөрә Худайың гулы, Иса Месихиң ресулы
болан мен Павлусдан салам! 2 Мениң бу
ресуллыгым ялан сөзлемейән Худайың эзелден
вада эден бакы яшайшының умыдына даяняр.
3 Халасгәримиз Худайың буйругы боюнча маңа
табшырылан вагызда Худай Өз сөзүни аматлы
вагтында аян этди. 4 Ортак иманымыза гөрә,
хакыкы оглум Титуса Ата Худай, Халасгәримиз
Месих Иса мерхемет хем рехим этсин, парахатлык
берсин!

Титусың Гиритдәки везипеси

5 Ыза галан ишлери дүзелтмегиң, саңа буйрушым
ялы, хер шәхерде яшулулар беллемегиң үчин, ине,
шу себәпден мен сени Гиритде гоюп гайтдым. 6 Ким
мүйнсүз, диңе бир аялың әри болса, иман эден,
эдепсизликде айыпланмадык болса, тербиели
чагалары бар болса, шоны белле. 7 Чүнки гөзегчи,
Худайың өйүниң векилидиги үчин, мүйнсүз
болмалыдыр. Башына гиден, гызма, шераба
хөвесҗең, урушган, харам газанҗың ызында ылгап
йөрмән, 8 эйсем, мыхмансөер, ягшылык сөер,
сагдын дүшүнҗели, адалатлы, таква ве небсине
буйруп билйән киши болмалыдыр. 9 Хем
бейлекилере сагдын таглымат билен өвүт-үндев
берип хем-де гаршы чыканлары дымдырар ялы,
өвредилиши ялы, ынамлы сөзе япышмалыдыр.
10 Чүнки питнечи, яңра ве алдавчы көп адамлар
бардыр. Ылайта-да, сүннетлиликден боланлар
булардандыр. 11 Оларың агзыны багламак герек.
Олар хаксыз газанч үчин, өвредилмесиз затлары
өвредип, өйлери бүтинлей йыкярлар.
12 Араларындан бири, оларың өз пыгамберлериниң
бири: «Гиритлилер хемише яланчы, яман хайван,
ялта хаҗымеликдир» дийипдир. 13 Бу гүвәлик
хакдыр. Шол себәпли ехуды эртекилерине,
хакыкатдан азашан адамларың буйрукларына
гулак асма, 14 гайтам, иманда сагдын болмаклары
үчин олара берк кәе. 15 Чүнки тәмиз йүреклилер
үчин бар зат тәмиздир. Йөне йүреги чирклилер,
иман гетирмедиклер үчин хич зат тәмиз дәлдир,
оларың аң-дүшүнҗелери, ынсаплары-да
чиркленендир. 16 Олар Худайы танаяндыкларыны
сөзләп, эдйән ишлери билен Оны инкәр эдйәр.
Олар йигренҗи, сөзе гулак асмаз болуп, хич бир
оңат ише ярарлы дәлдир.

Сагдын таглыматы өврет

2 Эмма сен сагдын таглымата ярашыклы
боланы өврет. 2 Гарры адамлара хүшгәр, аграс,
сагдын дүшүнҗели, иманда, сөйгүде хем сабырда
сагдын болмалыдыкларыны айт. 3 Шонуң ялы,
гарры аяллар хем мыҗабатчы, көп шерап гулы дәл-
де, эйсем, яшайышларында сылага мынасып,
ягшылыгы өвредйәнлер болсун. 4 Онсоң олар
Худайың сөзүне дил етирмез ялы, яш гелин-
гызлары өз әрлерини, чагаларыны сөййән,
5 сагдын дүшүнҗели, пәк, өйүнде ишеңңир, оңат ве
өз әрлерине табын болмагы үчин етишдирип
билерлер. 6 Шонуң ялы-да, яш йигитлере хем
сагдын дүшүнҗели болмагы үнде. 7 Өзүң оңат
ишлер эдип, олара хер затда гөрелде гөркез.
8 Бизе гаршы боланлар биз хакда айдара хич бир
яман геп тапман утанар ялы, таглыматыңда сап,
аграс болуп, хич кимиң айыплап билмеҗек сагдын
сөзлерини айт. 9 Гуллара халасгәр Худайымызың
таглыматы хер бабатда безәр ялы, хоҗайынларына
табын болмагы, җогап гайтарман, огурламан,
10 бүтинлей садыклык гөркезип, хоҗайынларыны
хер затда хошнут этмеги үнде. 11 Чүнки Худайың
хемме ынсанлара гутулыш гетирен мерхемети
әшгәр болды. 12 Бу мерхемет бизе, худайсызлыгы,
дүнъеви хөвеслери рет эдип, мүбәрек умыдымыз
болан бейик Худай ве халасгәримиз Месих Исаның
шөхрат ичинде гелмегине гарашып, 13 хәзирки
дүнйәде сагдын дүшүнҗели, догры ве Худайың
ёлуна мынасып яшамагымызы өвредйәр. 14 Месих
хемме языкдан гутулып, Өзүне дегишли, ягшылык
этмәге ыхласлы халк болмагымыз үчин, бизи
тәмизлеҗек болуп, Өзүни бизиң угрумызда пида
этди. 15 Булары айдып, диңлейәнлере долы ыгтыяр
билен өвүт-үндев эт хем-де кәе. Хич ким сени
әсгермезлик этмесин.

Дүрли өвүтлер

3 Хөкүмдарлара ве хәкимлере табын болмагы,
сөзе гулак асмагы, хер бир оңат ише тайяр
дурмагы, 2 хич кими яманламазлыгы, игенҗең

болман, мылайым болуп, әхли адамлара
юмшаклык гөркезмеги иманлыларың ядына сал.
3 Чүнки бир вагтлар биз хем аң-дүшүнҗесиз, сөзе
гулак асмаз, ёлундан азашан, дүрли хөвеслере хем-
де кейплере бакна, яманлык хем гөрипликде яшап,
йигренҗи, бири-бирлерини йигренйән
адамлардык. 4 Йөне халасгәримиз Худайың
ягшылыгы, ынсана болан сөйгүси әшгәр боланда,
5 Ол бизи догрулык билен битирен ишлеримиз
үчин дәл-де, Өз рехимдарлыгы билен гутарды.
6 Биз Онуң мерхемети билен акланып, бакы
яшайшың умыды ичинде Онуң мирасчылары
болар ялы, 7 тәзеден догма ювшы билен
халасгәримиз Иса Месихиң саясында үстүмизе
болелин дөкен Мукаддес Рухуның тәзелемеги
аркалы Ол бизи халас этди. 8 Бу бир догры сөздүр.
Худая иман эденлер ягшы ишлери ерине етирмек
үчин алада эдер ялы, мен сениң бу затлары
ныгтамагыңы ислейәрин. Булар ынсанлар үчин
оңат ве пейдалыдыр. 9 Бош җеделлерден, несил
шеҗерелери ве Мукаддес Канун хакдакы
чекишмелерден хем-де давалардан чекил. Чүнки
булар пейдасыз, бидерек затлардыр. 10 Ара
бөлүнишик салян адамдан биринҗи ве икинҗи
үндевден соң гача дур. 11 Бейле адамың ёлдан
азашып, гүнә эдип, өз-өзүне иш кесйәнлигини
билйәнсиң.

Ислеглер ве саламлар

12 Артемасы я-да Тихикусы сениң яныңа ёлламда,
Никополисе – мениң яныма гелҗек болуп гайрат эт.
Чүнки гышы ол ерде гечирмеги йүрегиме дүвдүм.
13 Канунчы Зенас билен Аполлосы ёла салаңда, хич
бир етмезчиликлери болмаз ялы, оларың
гамларыны ий. 14 Бизиңкилер хем мивесиз өмүр
сүрмез ялы, герекли зерурлыклара көмек үчин
оңат ишлери ерине етирмеги өвренсинлер.
15 Мениң янымдакыларың хеммеси саңа салам
айдяр. Иманда бизи сөййәнлере салам айт.
Худайың мерхемети сизиң барыңыз билен болсун!
Омын.

Филимун

1 Месих Исаның угрунда бенди болан мен,
Павлусдан, Тимотеос догандан, сөйгүли
ишдешимиз болан сен Филимуна, 2 аял доганымыз
Аффия, сөвешдеш ёлдашымыз Архипуса ве сениң
өйүңдәки иманлылар йыгнагына салам! 3 Атамыз
Худай, Реб Иса Месих сизе мерхемет этсин,
парахатлык берсин. Шүкүр ве дога 4 сениң Реб Иса
болан иманыңы, бүтин мукаддеслере болан
сөйгиңи эшидип, Худайыма шүкүр эдйәрин. 5 Сени
догаларымда элмыдама ятлаярын. 6 Месихде
өзүңизе дегишли бүтин ягшы затлары билер ялы,
өзүңдәки иманы бейлекилер билен пайлашмакда
тәсирли болмагың үчин дога эдйәрин. 7 Себәби мен
сениң сөйгиң аркалы улы шатлык хем теселли
тапдым, чүнки, эй доган, сениң саяңда бүтин
мукаддеслериң йүрегине ынҗалык берилди.
Павлусың Онесимус барадакы хайышы 8 шу
себәпден герекли боланыны саңа буюрмага
Месихде улы батырлыгым болса-да, 9 мен, гарры
Павлус, шу вагт хем Месих Исаның угрунда
бендиниң бири хөкмүнде сөйгиниң хатырасына
сенден хайыш этмеги эй гөрйәрин. 10 Мен
туссагдакам өзүне аталык эден, 11 бир вагтлар саңа
пейдасыз, йөне шинди хем саңа, хем маңа пейдасы
дегйән оглум Онесимус үчин сенден хайыш
эдйәрин. 12 Оны, ягны йүрежигими ызына саңа
ёллаярын, оны кабул эт. 13 Хош Хабарың угрунда
туссагдакам, сениң ериңе маңа хызмат этмеги
үчин, оны өз янымда алып галмак ислейәрдим,
14 йөне этҗек ягшылыгың меҗбуры ялы дәл-де,
мейлетин болар ялы, сенден сорагсыз хич бир
зады этмек ислемедим. 15 Белки-де, онуң
вагтлайынча сенден айрылмагы, оны хемишелик
ызына алмагың үчин боландыр. 16 Оны инди бир
гул дәл-де, гулдан артыкмач сөйгүли доган
хөкмүнде ызына аларсың. Ол ылайта-да мениң
үчин, хас-да сениң үчин хем беденде, хем-де Ребде
бир сөйгүли догандыр. 17 Шоңа гөрә, мени өз
ёлдашың хөкмүнде гөрйән болсаң, оны мени кабул
эдйән ялы кабул эт. 18 Ол саңа хер хили эрбетлик
эден болса я-да бир борҗы бар болса, муны маңа
яз. 19 Мен Павлус, муны өз элим билен язярын, өзүм
берерин. Сениң хем өз яшайшың билен маңа
борчлудыгыңы айтмагымың гереги ёк. 20 Хава,
доган, Ребде маңа бир пейдаң дегсин, Месихде
йүрегиме ынҗалык бер. 21 Сөзүме гулак асҗагыңа
ынам эдип, айданларымдан хем кәнрәк этҗегиңи
билип саңа язярын. 22 Шонуң билен бирликде,
маңа-да галара ер тайынла. Чүнки догаларыңыз
аркалы сизе багышланарын диен умыдым бар.

Саламлар

23 Месих Иса угрунда мениң билен туссагда биле
болян Эпафра, 24 ишдешлерим Маркус, Аристаркус,
Дима ве Лука саңа салам айдярлар. 25 Реббимиз
Иса Месихиң мерхемети сизиң рухуңыз билен
болсун! Омын.

Еврейлер

Огул перишделерден үстүндир

1 Худай гадым заманларда пыгамберлер аркалы
энчеме гезек дүрли ёллар билен аталарымыз
билен геплешипдир. 2 Ол соңкы вагтларда хем бар
задың мирасчысы эдип белләни ве Ол аркалы
әлеми ярадан Оглунда бизиң билен геплешди.
3 Огул Худайың шөхратының ялкымы, Онуң
барлыгының кешби болуп, бар зады гудратлы сөзи
билен саклап, бизи гүнәлерден тәмизләнден соң,
Гөкде Шөхратлының сагында отурды. 4 Ол
перишделерден нәче үстүн ады мирас алан болса,
шонча-да олардан үстүн болды. 5 Чүнки Худай хей-
де перишделериң бирине: «Сен Мениң Оглумсың,
Мен бу гүн Сениң Атаң болдум», «Мен Оңа Ата, Ол-
да Маңа Огул болар» дийипми? 6 Ене Худай Өзүниң
илкинҗи доглан Оглуны дүнйә иберенде: «Худайың
әхли перишделери Оңа сежде этсин» дийййәр.
7 Перишделер хакда: «Ол перишделерини ел,
хызматкәрлерини от ялны эдйәндир» дийййән
болса, 8 Оглы хакда: «Эй Худай, Сениң тагтың
бакыдыр, догрулык хасасы Сениң Патышалыгың
хасасыдыр» дийййәр. 9 «Сен догрулыгы сөйүп,
канунсызлыгы йигрендиң. Мунуң үчин Худай –
Сениң Худайың Сени шатлык ягы билен
ёлдашларыңдан артык месх этди». 10 Я Реб,
башлангычда Ериң дүйбүни Сен тутдуң. Гөк хем
Сениң эллериңиң ишидир. 11 Олар ёгалар, диңе
Сен галарсың. Хеммеси бир эшик ялы көнелер.
12 Олары бир гейим ялы дүйрерсиң, олар үйтгәр.
Эмма Сен шол дуршуңа дурарсың, Сениң
йылларың түкенмез». 13 Худай перишделериң
бирине хей: «Душманларыңы аякларың астына
басганчак эдйәнчәм, Мениң сагымда отур»
дийипми? 14 Перишделериң әхлиси гутулышы
мирас алҗаклара хызмат этмек үчин иберилен
хызматкәр рухлар дәлми нәме?

Улы гутулыш

2 Шонуң үчин эшиденлеримизден дашлашмаз
ялы, олара хас көп үнс бермелидирис. 2 Чүнки
перишделер аркалы айдылан сөз берк болуп, хер
бир җенаят, сөзе гулак асмазлык өз адалатлы
алмытыны алан болса, 3 Онда шейле улы гутулышы
гөрмезлиге салсак, биз нәхили гачып билерис? Бу
гутулышы озал башда Реб ыглан этди, Ондан
эшиденлер болса оны бизе тассыкладылар. 4 Худай
хем муңа аламатлар, мугҗызалар, дүрли гудратлар,
Өз ислеги боюнча пайлан Мукаддес Рух сылаглары
билен гүвәлик этди.

Иса иманлылара доган диймекден утанмаяр

5 Ол бизиң гүррүңини эдйән гелҗекки дүнйәмизи
перишделере табын эденок. 6 Йөне бири бир ерде
шейле гүвә гечип дийди: «Сен оны ятлар ялы,
ынсан нәме? Оңа үнс берер ялы, ынсан оглы нәме?
7 Оны перишделерден аз-кем † пес тутдуң. Шөхрат
хем хормат тәҗини Оңа гейдирип, Өз эллериң
ишлериниң үстүнде Оны отуртдың. 8 Бар зады Онуң
аякларының астында гойдуң». Худай бар зады Оңа
табын этди, Оңа баглы дәл зат гоймады. Йөне
велин хемме задың Оңа баглыдыгыны биз энтек
гөрмейәрис. 9 Эмма перишделерден аз-кем пес
тутулан Иса Худайың мерхемети билен хер ынсан
үчин өлүми дадар ялы, гөрен өлүм гөргүси үчин
шөхрат хем хормат тәҗиниң гейдириленини
гөрйәрис. 10 Энчеме огуллары шөхрата етирйәркә,
оларың гутулышының Өңбашчысыны гөргүлер
аркалы кәмиллиге етирмек хемме задың Өзи үчин
ве Өзи аркалы бар болан Худая ярашыклыды.
11 Чүнки мукаддес эден билен мукаддес
эдиленлериң хеммеси бир Атадандыр. Шонуң үчин
хем Иса олара доган диймекден утанмаяр. Шейле
дийййәр: 12 «Сениң адыңы доганларыма ыглан
эдерин, йыгнагың ортарасында Саңа өвгүли
нагмалар айдарын». 13 Ене: «Мен Оңа ынам
эдерин», «Ине, Мен ве Худайың Маңа берен
чагалары» дийййәр. 14 Чагаларың эт хем
гандандыгына гөрә, Өзи хем оларыңкы билен бир
адам сыпатына гирди. Ол муны өлүм гүйҗүне эе
боланы, ягны иблиси өлүм аркалы ёгалтҗак,
15 өмүрбойы өлүм горкусы зерарлы гул боланларың
хеммесини эркинлиге етирҗек болуп этди. 16 Чүнки
Ол, элбетде, перишделере ярдам этмән,
Ыбрайымың неслинден боланлара ярдам эдйәр.
17 Шонуң үчин Ол халкың гүнәлерини Худая
багышлатмак, Худайың гуллугында рехимдар хем
садык Баш Руханы болмак үчин, хер тайдан
доганларына меңземели болды. 18 Шейлелик

† *Аз-кем – я-да: «аз вагтлайын».*

билен, сыналанда Өзүниң гөрги гөрен затларында
сыналянлара көмек бермеги башаряр.

Иса ве Муса

3 Шонуң үчин, эй, асмандан гелен чакылыга
шәрик болан мукаддес доганлар, бизиң ыкрар
эден иманымызың Ресулы хем Баш Руханысы Иса
середиң. 2 Ол Мусаның, Худайың тутуш өйүнде
садык галышы ялы, Өзүни белләне вепадар галды.
3 Өйи ясаның өйден кән хормат гөрши ялы, Иса-да
Мусаныңкыдан бейик шөхрата мынасып гөрүлди.
4 Чүнки хер өй бири тарапындан ясаляр, Худай
болса бар зады ясандыр. 5 Муса гелҗекде
сөзленҗек сөзлере гүвә гечмек үчин, Худайың
бүтин өйүнде бир хызматкәр болуп садык галды.
6 Эмма Месих Онуң өйүне җогапкәр Огул хөкмүнде
садыкдыр. Батырлыгымызы, магтанян умыдымызы
соңуна ченли берк сакласак, Онуң өйи биздирис.

Имансызлык барада дуйдурыш

7 Шонуң үчин Мукаддес Рухуң айдышы ялы: «Бу
гүн Онуң сесини эшитсеңиз, 8 чөлде сыналан
гүнүңиздәки питнеде болшы ялы, йүрегиңизи
гататмаң. 9 Аталарыңыз ол ерде Мени барлап
сынадылар, кырк йыллап Мениң эдйәнлерими
гөрүп гездилер. 10 Шонуң үчин Мен бу несле
гахарланып: олар элмыдам йүреклеринде азашяр,
Мениң ёлларымы билмедилер дийдим.
11 Гахарлананымда: олар дынчлык үлкәме гирмез!
дийип ант ичдим». 12 Эй доганлар, хабардар болуң,
сизиң бириңизде дири Худайдан дашлашан
имансызлыгың эрбет йүреги болаймасын. 13 Сизиң
хич бириңизиң йүрегиңиз гүнәниң алдавчылыгы
билен гатамаз ялы, «гүн шу гүндүр» дийилйәркә,
хер гүн бири-бириңизи рухландырың. 14 Чүнки
башлангычдакы ынамы соңуна ченли берк
сакласак, бу Месихе шәрик болдугымыздыр. 15 Озал
айдылышы ялы, «Бу гүн Онуң сесини эшитсеңиз,
питнеде болшы ялы, йүрегиңизи гататмаң». 16 Онуң
сесини эшидип хем питне турзанлар кимлерди?
Муса аркалы Мүсүрден чыкарыланларың хеммеси
дәлмиди? 17 Худай кырк йыллап киме гахарланды?
Гүнә эдип, маслыклары чөлде серлип галанлара
дәлми? 18 Сөзүне гулак асмаянлардан башга Өз
дынчлык үлкесине кимлер гирмез дийип ант ичди?
19 Биз, имансызлык эдендиклери үчин, оларың
гирип билмәндиклерини гөрйәрис.

Худайың дынчлык үлкеси

4 Шонуң үчин Онуң дынчлык үлкесине гирме
вадасы хениз еринделигине гөрә, сизден бири
муңа етмән галаймасын дийип горкуда болалың.
2 Чүнки Хош Хабар бизе вагыз эдилиши ялы, олара-
да вагыз эдилди, йөне эшиден сөзлерини иман
билен утгашдырмандыклары үчин, онуң олара
пейдасы болмады. 3 Дүнйәниң ярадылышының
башында ишлерини тамамлан Худайың:
«Гахарлананымда: олар дынчлык үлкәме
гирмезлер дийип ант ичдим» дийши ялы, биз иман
гетиренлер бу дынчлыга гирерис. 4 Чүнки бир ерде
единҗи гүн хакда: «Единенҗи гүн Худай әхли
ишини тамамлады ве шол гүн дынч алды»
дийипдир. 5 Ене-де шол ерде: «Олар дынчлык
үлкәме гирмез» дийййәр. 6 Шейлеликде, Хош Хабары
илки эшиденлер сөзе гулак асмандыклары үчин, ол
дынчлыга гирип билмедилер, йөне кәбир
гирҗеклер бар. 7 Шонуң үчин Худай көп вагтдан
соң, Давут аркалы айдылышы ялы: «Бу гүн Онуң
сесини эшитсеңиз, йүрегиңизи гататмаң» диенде,
«бу гүн» диймек билен ене бир гүни беллейәр.
8 Чүнки Ешу олары дынчлыга етирен болса, онда
Худай мундан соң башга гүнүң гүррүңини этмезди.
9 Шейлеликде, Худайың халкы үчин ене бир сабат
гүнүниң дынчлыгы галяр. 10 Худай Өз ишлеринден
нәхили дынч алан болса, Онуң дынчлыгына гирен
хем өз ишлеринден шейле дынч аландыр.
11 Шейлеликде, хич ким оларың питнесинден
гөрелде алып йыкылмаз ялы, ол дынчлыга гирмек
үчин гайрат эделиң. 12 Худайың сөзи дири хем
тәсирлидир, хер бир ики йүзли гылычдан
кесгирдир. Ол җан хем рухы, богунлары хем
йилиги бөлйәнчә батяндыр, йүрегиң
дүшүнҗелеридир ниетлерине хөкүм эдйәндир.
13 Худайдан гизлин хич бир махлук ёкдур, хасап
бермели Худайымызың гөзлериниң өңүнде әхли
зат яңаңач хем ачыкдыр.

Баш руханымыз Иса

14 Гөкден гечен улы Баш Руханымыз, Худайың
Оглы Исамызың барлыгына гөрә, ыкрар эден
иманымызы берк туталың. 15 Чүнки бизиң
эҗизликлеримизе гынанып билмейән дәл, эйсем,
хер затда бизиң ялы сыналып, гүнә этмедик бир
Баш Руханымыз бардыр. 16 Рехимдарлыга говшуп,
герек вагтында бизе көмек берҗек мерхемети
тапар ялы, Худайың мерхемет тагтына ынам билен
голайлашалың.

5 Хер бир баш руханы, гүнәлериң төлегине
сылаглар хем гурбанлар хөдүрләр ялы,
адамлар арасындан сайланып, Худая дегишли
затларда олара векиллик этмек үчин белленйәр.
2 Наданлара, ёлдан азашанлара юмшак болмагы
башаряр, чүнки өзүниң хем эҗизликлери бар. 3 Ол
шу себәпли халк үчин болшы ялы, өз гүнәлери
үчин хем гурбан бермәге борчлудыр. 4 Адам баш
руханы болма хорматыны өз-өзүне берип биленок.

Ол Харун ялы, Худай тарапындан чагырылып аляр.
[5] Шонуң ялы, Месих хем баш руханы болмак үчин
өз-өзүни шөхратландыранок, Оны «Сен Мениң
Оглумсың, Мен бу гүн Сениң Атаң болдум» диен
шөхратландырды. [6] Башга бир ерде-де дийййәр:
«Мелкиседек дүзгүни боюнча, Сен хемишелик
руханысың». [7] Месих ер йүзүнде болан гүнлеринде
Өзүни өлүмден гутармагы башарян Худая улы
перят, гөзяшлар билен догалар хем ялбарышлар
хөдүрләп, таквалыгы үчин эшидилди. [8] Ол Огул хем
болса, гөрен гөргүлеринден сөзе гулак асмагы
өвренди. [9] Кәмиллешдирилип, Худай тарапындан
Мелкиседек дүзгүни боюнча Баш Руханы адыны
алды. [10] Сөзүне гулак асанларың хеммеси үчин
бакы гутулыш чешмеси болды.

Кәмиллиге тарап илерләлиң

[11] Бу барада берҗек көп гүррүңимиз бар, йөне
сизиң эшитмәге ислегсизлигиңиз үчин,
дүшүндирмек кын. [12] Өвредиҗи болмалы вагтыңыз
гелип етен хем болса, сиз бириниң Худайың
сөзүниң илкинҗи эсасларыны гайтадан өзүңизе
өвретмегине мәтәч. Сизе агыр дамак дәл-де, сүйт
герек. [13] Ким сүйт эмйән болса, ол чага, догрулык
сөзүнде теҗрибесиздир. [14] Агыр дамак кемала
геленлере, ягны сайгарма укыплары ягшы билен
яманы танамага өвренишдирилип, тербие
эдиленлере берилйәндир.

6 Шонуң үчин Месих барадакы башлангыч
тәлими ызда галдырып, өлүм гетирйән
ишлерден тоба этмәниң, Худая иманың,
[2] чокундырмалар, эл гоймалар, өлүлериң
дирелиши ве эбеди хөкүм барадакы таглыматың
дүйбүни яңададан тутман, кәмиллиге тарап
илерләлиң. [3] Хава, Худай ругсат берсе, муны эделиң
[†]. [4] Чүнки бир гезек ягтылдып, асман сылагыны
дадып, Мукаддес Руха шәрик эдилип, [5] Худайың
оңат сөзүни, гелҗекки дөврүң гүйчли ишлерини
даданындан соң, [6] ёлдан чыканлары тоба үчин
яңададан тәзелемек мүмкин дәл. Себәби олар
Худайың Оглуны өзлери үчин гайтадан хача
чүйләп, биабрай эдйәрлер. [7] Үстүне йыгы-йыгыдан
дүшен ягышдан ичйән, өзүни беҗерене пейдалы
өсүмликлер битирйән ере Худай берекет индерйәр.
[8] Эмма тикендир гызганы битирйән ер
дерексиздир, гаргыша голайдыр, соңы янмакдыр.
[9] Эй сөйгүли доганлар, биз бейле геплесек-де,
сизиң гутулыш бабатда хас оңат затлара
эедигиңизе ынанярыс. [10] Худай сизиң ишиңизи,
мукаддеслере хызмат эдип хем-де хызмат этмеги
довам этдирмек билен, Өз адына гөркезен
сөйгиңизи унудар ялы, адалатсыз дәлдир. [11] Биз,
сиз ялта болман, гайтам, вада эдиленлери иман
хем сабыр аркалы мирас аланлардан гөрелде алар
ялы, [12] умыдыңыздан долы аркайын болмак үчин,
хер бириңизиң шол гайраты соңуна ченли
гөркезмегиңизи ислейәрис.

Худайың вадасы

[13] Худай Ыбрайыма вада беренде, Өзүнден улы
болан бириниң адындан ант ичип билмәни үчин,
Өз адындан ант ичип: [14] «Хакыкатдан-да, саңа
берекеди болдан берерин, сениң зүрядыңы гаты
көпелдерин» дийди. [15] Шейлеликде, сабырлы
гарашан Ыбрайым вада етди. [16] Адамлар өзүнден
улының адындан ант ичйәр. Олар үчин ант
айдыланы тассыклап, хемме җеделлери соңлаяр.
[17] Шонуң үчин Худай-да Өз максадының
үйтгевсизлигини ваданың мирасчыларына хас
анык гөркезҗек болуп, ваданы ант билен
тассыклады. [18] Ол муны өңүмизде гойлан умыда
япышҗак болуп гачан бизиң Худайың ялан
сөзлемеги мүмкин болмадык ики үйтгевсиз зады
аркалы улы теселли тапмагымыз үчин этди.
[19] Бизиң җан лабыры ялы ынамлы хем берк болан
бу умыдымыз тутының аңрысына гечйәндир. [20] Иса
Мелкиседек дүзгүни боюнча эбеди Баш Руханы
болуп, өңбашчымыз хөкмүнде бизиң үчин ол ере
гирди.

Руханы Мелкиседек

7 Бу Мелкиседек Салем патышасы хем-де бейик
Худайың руханысыды. Ол патышалары дерби-
дагын эдип гелйән Ыбрайымы гаршылап, оңа ак
пата берди. [2] Ыбрайым хем оңа бар задың ондан
бирини берди. «Мелкиседек» озал адының манысы
боюнча «догрулык патышасыдыр», соң хем «Салем
патышасы», ягны парахатлык патышасыдыр.
[3] Онуң атасы, энеси, несил шеҗереси белли дәл.
Гүнлериниң не башы, не-де өмрүниң соңы бар.
Йөне Худайың Оглуна меңзедилип, мыдамлык
руханы болуп галяр. [4] Бизиң улы атамыз
Ыбрайымың алан олҗаларындан ондан бирини
берен бу адамы, гөрүң, нәхили улы! [5] Леви
огулларындан болуп, руханылык везипесини
аланларың халкдан, ягны Ыбрайымың тохумындан
хем болсалар, өз доганларындан Мукаддес Канун
боюнча ондан бирини алмалы диен буйруклары
барды. [6] Эмма Мелкиседек Леви неслинден
болмаса-да, вадалары алан Ыбрайымдан ондан
бирини алып, оңа ак пата берипдир. [7] Кичиниң ак
патаны өзүнден улудан аляндыгы гүррүңсиздир.
[8] Бу ерде өлүмли адамлар ондан бирини аляр, йөне
ол ерде яшаянлыгына гүвәлик берилйән аляр.
[9] Хатда ондан бирини алан Леви хем Ыбрайым

† *Эделиң – иң гадымы голязмаларда: «эдерис».*

аркалы ондан бир берипдир дийсең болҗак.
10 Чүнки Мелкиседек Ыбрайымы гаршылан махалы
Леви энтек атасының билиндеди.

Тәзе руханылык дүзгүни

11 Шейлеликде, кәмиллиге левили руханылык
аркалы етилйән болсады – чүнки халк бу
руханылык астында Мукаддес Кануна говушды –
онда Харун дүзгүни боюнча дәл-де, Мелкиседек
дүзгүни боюнча башга бир руханының гелмеги
нәмә герекди? 12 Чүнки руханылык үйтгәнде,
Канунының хем үйтгемеги зерурдыр. 13 Бейле гүррүңи
эдилйән адам башга тайпадан. Бу тайпадан хич
ким гурбанлык эдилйән ерде хызмат этмәндир.
14 Реббимизиң Иуда тайпасындандыгы айдың. Муса
бу тайпадан гүррүң эденде, руханылар хакда хич
бир зат айтманды. 15 Мелкиседеге меңзеш башга
бир руханының йүзе чыкмагы бу айданымызы
өңкүсинден хем айдыңрак гөркезйәр. 16 Ол,
Канунының ата-баба барадакы шертине гөрә дәл-де,
түкенмез яшайшың гүйҗүне гөрә руханы
болупдыр. 17 Чүнки «Мелкиседек дүзгүни боюнча,
сен хемишелик руханысың» дийип гүвә гечилйәр.
18 Озалкы буйрук говшаклыгы хем пейдасыздыгы
зерарлы ятырылды. 19 Чүнки Канун хич бир зады
кәмиллешдирмеди. Мунуң ерине бизи Худая
якынладян өңкүден оңат бир умыт берилди. 20 Бу
антсыз болмады. Бейлекилер болса антсыз руханы
болупдылар. 21 Эмма Ол өзүне: «Реб ант ичди, Ол
дәнмез. Сен мыдамлык руханысың» диениң анты
аркалы руханы болды. 22 Иса бу ант билен хас оңат
әхтиң кепили болды. 23 Озалкы руханылар
көпдүлер. Чүнки өлүм оларың везипеде галмагыны
бөкдейәрди. 24 Эмма Исаның, бакы галянлыгы
үчин, үйтгевсиз руханылыгы бардыр. 25 Шу
себәпден Ол Өзи аркалы Худая якынлаянлары
бүтинлей гутармагы башаряр. Чүнки олара төвелла
этмек үчин хемише дири.

Тәзе әхтиң Баш Руханысы

26 Бизе шейле, мукаддес, языксыз, чирксиз,
гүнәкәрлерден араны ачан ве Гөкден ёкары
чыкарылан Баш Руханы герекди. 27 Ол бейлеки
руханылар ялы, хер гүн өңүрти өз гүнәлери, соңра-
да халкың гүнәлери үчин гурбан хөдүрлемәге
меҗбур дәл. Чүнки Ол Өзүни хөдүрлемек билен,
муны бир гезекде битирди. 28 Мукаддес Канун эҗиз
адамлары баш руханы эдип беллейәр,канундан
соң гелен ант сөзи болса Худайың хемишелик
кәмиллешдирилен Оглуны Баш Руханы эдип гойды.

8 Айданларымызың өзени шунда: бизиң Гөкде,
хеммеден Улының тагтының сагында отурып,
2 Мукаддес ериң, ягны ынсаның дәл-де, Реббиң
гуран хакыкы чадырының хызматыны эдйән бир
Баш Руханымыз бар. 3 Хер бир баш руханы
сылаглар хем гурбанлар хөдүрлемек үчин
белленйәр. Бу себәпден бизиң Баш Руханымызың
хем хөдүрләре бир зады болмалы. 4 Өзи ер йүзүнде
болан болса, Мукаддес Канун боюнча сылаглары
хөдүрлейәнлериң барлыгы үчин Ол руханы
болмазды. 5 Булар Муса берлен гөркезмә гөрә,
асмана дегишли затларың нусгасы хем көлегесине
хызмат эдйәрлер. Чүнки Муса чадыры гураҗак
болуп йөркә, Худай оңа: «Әхли зады дагда саңа
гөркезилен нусга гөрә этҗек бол» дийипди. 6 Инди
болса Иса хас оңат вадалар үстүнде гуралан хас
оңат әхтиң төвеллачысы болшы ялы, шонча-да улы
гуллуга эе болды. 7 Илкинҗи әхт мүйнсүз болан
болсады, онда икинҗи герекли болмазды. 8 Чүнки
Худай Өз халкыны мүйнли гөрүп, шейле диййәр:
«Ине Ысрайыл халкы билен, Яхуда халкы билен
тәзе әхт баглашҗак гүнлерим гелйәр. Реб шейле
диййәр. 9 Бу оларың аталарыны Мүсүр юрдундан
чыкарҗак болуп, эллеринден тутан гүнүм олар
билен баглан әхтим ялы болмаз. Чүнки олар
әхтиме баглы болуп галмадылар, Мен хем олары
индемедим, Реб диййәр. 10 Ол гүнлерден соң, Реб
диййәр, Ысрайыл халкы билен баглаҗак әхтим ине,
шу: Өз канунларымы оларың аңына берип, булары
йүреклерине язарын. Мен оларың Худайы, олар
хем Мениң халкым болар. 11 Инди хич ким өз
гоңшусына †, хич ким өз доганына: Ребби танаң
дийип өвретмез. Чүнки кичисинден улусына ченли,
оларың бары Мени танар. 12 Оларың
нәдогрулыкларына рехимли боларын, гүнәлерини
хич хачан яда салмарын». 13 Худай «тәзе әхт»
диймек билен, илкинҗиниң көнелендигини
гөркезйәр. Вагты гечен, көнелен зат болса
ёгалмага голайдыр.

Дүнъеви ыбадатхана

9 Илкинҗи әхтиң хем ыбадат дессурлары,
дүнъеви ыбадатханасы барды. 2 Бир чадыр
гурлупды. Мукаддес Җай дийилйән биринҗи
бөлүмде шемдан, сачак, Худая хөдүрленип гойлан
чөреклер боларды. 3 Икинҗи тутының аңырсында
Иң Мукаддес Җай дийилйән ички бөлүм барды.
Алтын бухурдан, бүтинлей гызыл билен гапланан
әхт сандыгы бу ердеди. 4 Сандыгың ичинде
гызылдан ясалан манна габы, Харуның гүллән
хасасы, йүзи язгылы даш сахыпалар барды.
5 Сандыгың үстүнде гүнәлериң өтүлйән ерине
көлеге салып дуран шөхрат керубилери †† боларды.
Йөне энтек булардан бирин-бирин гүррүң эдип

† *Гоңшы – иң гадымы голязмаларда: «илдеш».* †† *Керуби – перишде.*

билмейәрис. 6 Шейле гурлушда руханылар мыдама
чадырың илкинҗи бөлүмине гирип, Худая
хызматларыны берҗай эдйәр. 7 Эмма ички бөлүме
йылда бир гезек диңе баш руханы гирйәр. Ол хем
өзи үчин, халкың наданлыкдан эден языклары
үчин хөдүрлән гурбанының ганы болмаса, гирип
билмез. 8 Шейлеликде, Мукаддес Рух чадырың
илкинҗи бөлүми барка, мукаддес ере гидйән ёлуң
хениз белли дәлдигини гөркезйәр. 9 Бу-да хәзирки
заман үчин бир мысал болуп, хөдүрленен сылаглар
хем гурбанларың ыбадат эден адамың выжданыны
кәмиллешдирмеги башарманлыгыны гөркезйәр.
10 Булар диңе ийме, ичме ве дүрли дини
ювунмалара дегишли болуп, тәзе дүзгүниң
башлангыҗына ченли гойлан беден барадакы
дессурлардыр.

Месихиң ганы

11 Эмма Месих гелҗекки оңат ишлериң баш
руханысы болуп гелди. Ол ынсан эли билен
ясалмадык, ягны бу ярадылышдан болмадык хас
улы, хас кәмил чадырдан гечип, 12 Мукаддес ере
гирип, эркечлериң, гөлелериң ганы билен дәл-де,
Өз ганы билен бир гезекде эбеди гутулышы
газанды. 13 Чүнки эркечлер билен өкүзлериң ганы,
хапаларың тәмизлиги үчин гөләниң оларың үстүне
сепилйән күли олары мукаддес эдйән болса, 14 онда
Өзүни эбеди Рух аркалы Худая мүйнсүз хөдүрлән
Месихиң ганы дири Худая ыбадат этмегимиз үчин
бизиң ынсабымызы өлүм гетирйән ишлерден нәче
артыкмач тәмизләр! 15 Шу себәпли хем, Месих
биринҗи әхт астында эдилен җенаятлары
багышлатҗак болуп, гутулыш газандырян гурбан
хөкмүнде өлди, чагырыланлар эбеди мирасы
алсынлар дийип, тәзе әхтиң төвеллачысы болды.
16 Чүнки весъетнаманың бар еринде весъет эдениң
өленини субут этмек герекдир. 17 Чүнки весъетнама
диңе бири өленден соң кануныдыр. Весъет эден
шинди дирикә, весъетнаманың асла гүйҗи болмаз.
18 Шу себәпли биринҗи әхт хем гансыз беркарар
эдилмеди. 19 Муса Мукаддес Кануның хер
буйругыны бүтин халка билдиренден соң, гып-
гызыл йүңи, зуфа отуны, сув билен гөлелериң хем-
де эркечлериң ганыны алып, китабың, бүтин
халкың үстүне сепип: 20 «Бу Худайың сизе буйран
әхтиниң ганыдыр» дийди. 21 Шейле хем, чадырың,
ыбадатда уланылян әхли гапларың үстүне-де ган
сепди. 22 Мукаддес Канун боюнча затларың
хеммеси диен ялы ган билен тәмизленйәр. Ган
дөкүлмән, багышланма болмаз. 23 Шейлеликде,
Гөкде болан затларың нусгаларыны бу гурбанлар
билен, йөне Гөкдәки асылларыны булардан говы
гурбанлар билен тәмизлемек герекди. 24 Чүнки
Месих аслың нусгасы болуп, ынсан эли билен
ясалан мукаддес ере дәл-де, бизиң үчин Худайың
өңүнде гөрүнҗек болуп, асыл Гөге гирди. 25 Ол баш
руханының йылың-йылына кесекиниң ганы билен
Иң Мукаддес Җая гиришиниң терсине, Өзүни
өвран-өвран хөдүрлемек үчин хем Гөге гирмеди.
26 Бейле болса, Ол дүнйәниң гурлушындан бәри
өвран-өвран өлмели боларды. Эмма инди бир
гезекде Өзүни гурбан этмек билен, гүнәни арадан
айырмак үчин дөвүрлериң ахырында гөрүнди.
27 Бир гезек өлүп хем ондан соң хөкүм эдилмек
ынсанларың язгыдында нәхили бар болса, 28 шонуң
ялы, Месих хем көп адамларың гүнәлерини
гөтермек үчин, бир гезек гурбан эдилди. Эмма ол
икинҗи гезек гүнәни гөтермек үчин дәл-де, Өзүне
гарашянлара гутулыш гетирмек үчин гөрнер.

Иң соңкы гурбан

10 Мукаддес Канун гелҗекки оңат затларың
аслы дәл-де, көлегесидир. Шу себәпли хер
йыл үзнүксиз хөдүрленен шол бир гурбанлар
билен Худая якынланлары хич хачан кәмиллиге
етирип билмез. 2 Етирип билседи, онда гурбан
хөдүрлемек бес эдилмезмиди? Чүнки ыбадат
эденлерде бир гезек гүнәден тәмизлененден соң,
инди гүнә аңы галмазды. 3 Эмма ол гурбанлар
гүнәлериң барлыгыны хер йыл яда саляр. 4 Чүнки
өкүзлериң, эркечлериң ганы билен гүнәлериң
айрылмагы мүмкин дәлдир. 5 Мунуң үчин Месих
дүнйә гелйәркә дийййәр: «Гурбан, совгат ислемән,
Маңа бир беден тайярладың. 6 Әхли якылян
совгатлары, гүнә үчин хөдүрленйән гурбанлары
халамадың. 7 Шонда Мен дийдим: Канун китабында
Мен хакда язылышы ялы, Сениң ислегиңи берҗай
этҗек болуп, Эй Худайым, ине, Мен гелдим». 8 Озал
Кануна гөрә хөдүрлененлер хакда «гурбанлары,
совгатлары, әхли якылян совгатлары, гүнә үчин
хөдүрленйән гурбанлары ислемедиң, халамадың»
дийди. 9 Соңра-да «Эй Худай, Сениң ислегиңи
берҗай этҗек болуп, ине, Мен гелдим» дийди.
Шейдип, Месих икинҗини беркарар этмек үчин,
биринҗини арадан айыряр. 10 Биз бу ислег боюнча
Иса Месихиң бedениниң бир гезек хөдүрленмеги
билен мукаддес эдилдик. 11 Хер бир руханы болса
гүнузын дуруп, гуллук эдип, гүнәлери асла ювуп
билмейән шол бир гурбанлары өвран-өвран
хөдүрлейәр. 12 Эмма Месих гүнәлериң дерегине
хемишелик үчин диңе бир гурбан хөдүрләнден соң,
Худайың сагында отурды. 13 Шондан бәри хем
душманларының Өз аякларының астына басганчак
эдилмегине гарашяр. 14 Чүнки мукаддес
эдиленлери диңе бир гурбан билен хемишелик
кәмиллиге етирди. 15 Мукаддес Рух хем бу хакда

бизе гүвә гечйәр. Илки: [16] «Реб: Ол гүнлерден соң
олар билен баглаҗак әхтим будур дийййәр:
Канунларымы оларың йүрегине гоюп, булары
аңларына язарын» дийййәр. [17] Онсоң: «Инди оларың
гүнәлерини, канунсызлыкларыны яда салмарын»
дийййәр. [18] Буларың багышланан еринде, инди гүнә
үчин гурбан болмаз.

Умыдымызы берк саклалың

[19] Шоңа гөрә, эй доганлар, Исаның ганы билен
тутудан гечмәге, ягны Өз бедениңден бизе ачан
тәзе хем дири ёлундан мукаддес ере гирмәге бизде
гайрат бардыр. [20] Худайың өйүне җогапкәр улы
Руханымыз хем бардыр. [21] Шоңа гөрә, йүрегимиз
эрбет ынсапдан тәмизленип, беденлеримиз тәмиз
сув билен ювлуп, иманың берен ынамы билен чын
йүрекден Худая якынлашалың. [22] Умыдымызың
ыкрарыны берк саклалың. [23] Чүнки ваданы берен
Худай ынамдардыр. [24] Бирек-биреги сөйги, оңат
ишлер үчин гайрата галдырҗак болалың.
[25] Кәбирлериниң эндик эдиши ялы, йыгнанышмагы
гойман, гайтам, ол гүнүң голайлаянлыгыны нәче
гөрсеңиз, шонча-да бири-биримизи
рухландыралың. [26] Чүнки хакыкаты билениМизден
соң, билгешлейин гүнә этсек, гүнәлер үчин инди
гурбан галман, [27] диңе гарашылан хөкүмиң ховпы,
душманлары ювутҗак гызгын от галар. [28] Мусаның
кануныны рет эден адам, ики я үч гүвәниң сөзи
билен рехимсиз өлйәр. [29] Худайың Оглуны басалан,
өзүни мукаддес эден әхтиң ганыны мукаддес
хасапламадык, мерхемет Рухуны рысва эден адам
мундан нәче агыр җеза сезевар болар
өйдйәрсиңиз? [30] Чүнки биз, «Өч Мениңкидир,
алмытыны Мен берҗек», ене-де «Реб Өз халкының
үстүнден хөкүм чыкарар» Диени танаярыс. [31] Дири
Худайың элине дүшмек элхенчдир! [32] Сиз болса
ягтылыга чыканыңыздан соң, гөргүлер билен улы
гөреше дөз гелен илки гүнлериңизи яда салың.
[33] Сиз бир тарапдан ач-ачан сүтемлер хем
мушакгатлара сезевар эдилдиңиз, бир тарапдан
хем шейле ягдайлара учранлара ёлдаш болдуңыз.
[34] Чүнки сиз хем туссаглыкда чекен дертлериме [†]
шәрик болдуңыз, хем-де өзүңизиң оңат, дурумлы
малыңызың барлыгыны билип, малларыңызың
таланмагыны бегенч билен унадыңыз.
[35] Шейлеликде, гайратыңызы элден бермәң, онуң
сылагы улудыр. [36] Чүнки Худайың ислегини берҗай
эдеңизден соң вада говшар ялы, сабыр сизе
гереклидир. [37] Чүнки аз салымдан соң: «Гелҗек
гелер, гиҗә галмаз. [38] Мениң догры адамым иман
билен яшар. Эгер-де ыза чекилсе, Мен оны
халамарын». [39] Биз ыза чекилип,
хеләкленйәнлерден дәл-де, иман эдип
гутулянлардандырыс.

Иман

11 Иман болса, умыт эдилен затлара бил
багламак, гөрүнмейән затлара ынамдыр.
[2] Аталарымыз Худайың берекелласыны шунуң
билен газандылар. [3] Биз әлемиң Худайың буйругы
билен ярадыландыгына, шейле хем гөрүнйән
затларың гөрүнмейән затлардан дөрәндигине
иман аркалы дүшүнйәрис. [4] Хабылың Худая
Кабылыңкыдан говы гурбан хөдүрлемеги иман
аркалы болды. Ол иман билен догры адам болуп,
Худайың берекелласыны газанды. Чүнки Худай
онуң хөдүрлән сылагларыны кабул этди.
Шейлеликде, Хабыл өлен хем болса, иман аркалы
хәзир-де геплейәр.
[5] Ханок өлүми гөрмез ялы, иман аркалы ёкары
алынды, хич ким оны тапып билмеди. Чүнки Худай
оны ёкары алыпды. Ёкары алынмазындан озал,
онуң Худай тарапындан халанянлыгына гүвә
гечилди. [6] Иман этмезден, Худай тарапындан
халанмак мүмкин дәлдир. Худая якынлашан Онуң
барлыгына, Өзүни агтарянлары сылаглаҗакдыгына
иман этмелидир.
[7] Иман аркалы Нух энтек гөрүлмедик вакалар
хакда Худайдан дуйдурыш аланда, Худайдан
горкуп, ичерсиниң гутулмагы үчин бир гәми ясады.
Шонуң билен дүнйә хөкүм этди, имана даянан
догрулыгың мирасдары болды. [8] Ыбрайым иман
аркалы мирас алан юрдуна гитмәге чагырыланда,
бу сөзе гулак асып, нирә баряныны билмән ёла
дүшди. [9] Ол иман аркалы бир ят адам хөкмүнде
вада эдилен юртда орнашды. Шол вада шәрик
мирасдарлар болан Ысхак ве Якуп билен биле
чадырларда яшады. [10] Чүнки ол уссасы, гуруҗысы
Худай болан берк эсаслы шәхере гарашярды.
[11] Сара, яшы өтен хем болса, гөврели болмага
иман аркалы кувват тапды, чүнки ол вада берен
Худайы ынамдар сайды. [12] Шейдип хем тәк бир
адамдан, өзем өли ялы бириңден көплүкде Гөкдәки
йылдызлар ялы, деңиз кенарындакы чәгелер ялы
сансыз-саҗаксыз зүрят өнди.
[13] Бу адамларың бары өлйәнчә имандан дәнмеди.
Вада эдиленлере говушман, олары узакдан гөрүп,
хош гаршылап, өзлериниң ер йүзүнде ят хем
мысапырдыкларыны боюн алдылар. [14] Бейле
геплейәнлер өзлериниң бир ватан агтаряндыгыны
ачык гөркезйәрлер. [15] Аслында олар чыкып гайдан
юртларыны ятлаян болсалар, онда ызларына
дөнмәге пурсатлары боларды. [16] Эмма олар хас
говусыны, ягны асмандакы ватаны

† *Туссаглыкда чекен дертлериме – иң гадымы голязмаларда: «туссагларың дертлерине».*

арзувлаярдылар. Шонуң үчин Худай Өзүни оларың
Худайы дийип атландырмакдан утанмаяр. Чүнки
олар үчин бир шәхер тайярлады.
17 Ыбрайым сыналанда, иман аркалы Ысхагы
гурбан хөкмүнде хөдүрледи. 18 Вадалары алан,
хакында «сениң неслиң Ысхак билен довам эдер»
дийлен шол ялңыз оглуны хөдүрледи. 19 Ыбрайым
Худайың өлүлери хем дирелтмеги башарҗагына
пикир этди, шоңа гөрә хем аламат шекилинде
Ысхагы өлүмден алып галды. 20 Иман аркалы Ысхак
хем гелҗек затлар хакда Якуп ве Ысува ак пата
берди. 21 Якуп өлүп барярка Юсубың огулларының
икисине-де иман аркалы ак пата берди, хасасының
башына сөенип, Худая сежде этди. 22 Юсуп хем өлүп
барярка, Ысрайыл огулларының Мүсүрден
чыкҗагыны иман аркалы агзап, өз сүңклери хакда
буйрук берди. 23 Муса догланда, эне-атасы оны
иман аркалы үч айлап гизлин сакладылар, олар
огланың гөрмегейдигини гөрүп, патышаның
перманындан горкмадылар. 24 Муса улаланда,
Фараоның гызының оглы дийип таналмакдан иман
аркалы боюн гачырды. 25 Ол аз салым гүнәниң
сапасыны сүрмекден, Худайың халкы билен биле
хорлук гөрмеги говы гөрди. 26 Месих угрунда чекен
сүтемини Мүсүриң хазыналарындан улы байлык
сайды. Чүнки ол өз алҗак сылагына гараярды.
27 Патышаның газабындан горкман, иман аркалы
Мүсүри терк этди. Гөрүнмези гөрени үчин берк
дурды. 28 Илкинҗи догланлары өлдүрйән
перишдәниң ысрайыллылара эл дегирмезлиги
үчин, Муса иман аркалы Песах гурбанының
өлдүрилмегини, гапылара ган сепилмегини
буюрды. 29 Ысрайыллылар иман аркалы Гызыл
деңизден гурак ерден гечйән ялы гечдилер.
Мүсүрлилер хем муңа сынанышып гарк болдулар.
30 Ысрайыллылар еди гүнләп Эриханың дашындан
айлананларындан соң, иманлары аркалы диварлар
йыкылды. 31 Рахав кемчин ичалылары иманы
аркалы достлуклы гаршыланы үчин, иман
гетирмедиклер билен биле хеләк болмады.
32 Башга нәме айдайын? Чүнки Гидеон, Барак,
Шимшон, Ефтах, Давут, Самуел ве пыгамберлер
хакдакылары айтмага вагтым етерлик дәл. 33 Олар
иман аркалы энчеме патышалыгы еңдилер,
адалаты эмеле гетирдилер, вадалара етдилер,
арсланларың агзыны багладылар. 34 Одуң гүйҗүни
сөндүрдилер, гылыҗың йитилигинден гачып
гутулдылар, эҗизликден гүйч алдылар, сөвешде
кувватланып, ят гошунлары дерби-дагын этдилер.
35 Аяллар дирелен өлүлерини ызына алдылар.
Бейлекилер болса хас оңат дирелише етҗек болуп,
бошадылмагы кабул этмән гыналдылар.
36 Биртопарлары хем кемситмелере,
гамчыланмалара сезевар болды, бейлекилер хем
зынҗырлар билен багланып туссаг эдилди. 37 Олар
дашландылар, бычгыландылар, гыналдылар,
гылычдан гечирилип өлдүрилдилер. Гоюн
дерисини, гечи хамыны гейип сергезданчылык
чекдилер, мәтәчлик, мушакгат, хорлук гөрдүлер.
38 Дүнйә олара лайык дәлди. Олар чөллерде,
дагларда, говакларда, Ериң көвеклеринде авара
болуп гездилер. 39 Оларың бары иман аркалы
Худайың берекелласыны газанан хем болса, вада
эдилен зада говушмады. 40 Чүнки олар бизден айры
кәмиллиге етмез ялы, Худай бизиң үчин бир хас
говы зады тайярлапды.

Реб сөййәнини тербиелейәндир

12 Ине, бизи гуршап алан шейле улы гүвәлер
булудының барлыгына гөрә, хер хили йүки,
бизи аңсатлык билен бүрән гүнәлери ташлап,
өңүмизде гойлан ярышда сабырлы ылгалың.
2 Гөзүмизи иманымызың Өңбашчысы,
Кәмиллешдирижиси Иса дикелиң. Ол өңүне гойлан
бегенч угрунда утанҗы әсгермән, хачдакы өлүме
дөз гелип, Худайың тагтының сагында отурды.
3 Арып, рухдан дүшмез ялы, гүнәкәрлериң бейле
улы гаршы дурмаларына чыдан Иса хакда
ойланың. 4 Гүнә гаршы сөвешиңизде сиз энтек
ганыңыз дөкүлйәнчә гаршылык гөркезмедиңиз.
5 Огуллара: «Оглум, Реббиң тербие бершини
әсгермезлик этме, Ол саңа кәйәнде рухдан дүшме!»
дийип айдылышы ялы, өзүңизе берлен бу өвүди-де
унутдыңыз. 6 «Чүнки Реб сөййәнини
тербиелейәндир, Огуллыга кабул эденини
чаляндыр». 7 Тербиеленмек угрунда кынчылыклара
чыдаярсыңыз. Худай сизи Өз оглы кимин тутяр.
Чүнки хайсы огла атасы тербие бермейәр? 8 Эгер-де
хер кесиң алян тербиеси сизде ёк болса, онда сиз
огул дәл-де, никасыз доглан огланларсыңыз.
9 Мундан башга-да бизе тербие берен дүнъеви
аталарымыз барды, биз олары сыладык. Шейле
болса, онда рухлар Атасына көпрәк табын болуп
яшамалы дәлми?
10 Аталарымыз бизи өз оңлайышларына гөрә, аз
салымлык тербиеләрдилер, йөне Худай Өз
мукаддеслигине шәрик болмагымыз үчин, бизиң
хайрымыза тербие берйәр. 11 Хер хили тербие
берилмек өңүрти шатлыклы зат дәл-де, гайгылы
зат болуп гөрүнйәндир. Йөне бу соңра шейле
етишдириленлер үчин догрулыгың дынчлык
мивесини өндүрйәндир. 12 Шонуң үчин говшак
эллериңизи галдырың, эпилен дызларыңызы язың!
13 Агсак аяк ёлдан чыкман, шыпа тапар ялы,
аякларыңыз үчин гөни ёллар ясаң.

Худайы рет этмәң

14 Хеммелер билен парахатчылыкда яшамак,
мукаддес болмак үчин тагалла эдиң. Мукаддес
болман, хич ким Ребби гөрүп билмез. 15 Дыкгат
эдиң, хич ким Худайың мерхеметинден махрум
галмасын. Бир ажы көк гөгерип, сизи ынҗалыксыз
этмесин, көп адамлар мунуң билен хапаланмасын.
16 Хич ким зынахорлык этмесин, новбахарлык
хакыны бир табак аша сатан Ысув ялы Худая
хорматсыз болмасын. 17 Сиз билйәнсиңиз, ол соңра
хем ак патаны мирас алмак иследи, йөне рет
эдилди. Ак пата алмак үчин гөзяш дөксе-де, Онуң
карарыны үйтгедип билмеди. 18 Сиз отлар ичинде
янян, йөне эл дегрип болян дага, гараңкылыга,
түмлүге, харасада, 19 чакылык сурнайының
овазына, сөз сөзлейән сесе голайлашан дәлсиңиз.
Ол сеси эшиденлер өзлерине икиленч сөз
айдылмасын дийип ялбардылар. 20 Чүнки дага бир
хайван хем галташса, дашлансын диен буйруга
чыдап билмедилер. 21 Гөрнүш шейле горкунчды
велин, Муса: «Мен гаты горкярын, сандыраярын»
дийипди. 22 Сиз болса Сион дагына, дири Худайың
шәхери болан асмана дегишли Иерусалиме,
шагалаңлы үйшмелеңдәки он мүңлерче перишдә,
атлары Гөкде язылан новбахарларың йыгнагына
голайлашдыңыз. Хеммәниң казысы Худая,
кәмиллиге етен догры адамларың рухларына, тәзе
әхтиң төвеллачысы Иса, Хабылыңкыдан оңат
геплейән сепилиш ганына голайлашдыңыз.
25 Булары айдяны рет этмеҗек болуң. Чүнки олар
өзлерине ер йүзүнде дуйдурыш берени рет
эденлеринде, нәхили гачып гутулып билмедик
болса, Гөкден дуйдурыш беренден йүз дөндерсек,
бизиң гачып гутулмаҗагымыз хас хем айдыңдыр.
26 Шол вагтлар Онуң сеси Ери титредипди, йөне Ол
инди, «Ене бир гезек диңе бир Ери дәл, Гөги-де
титредерин» дийип сөз берди. 27 «Ене бир гезек»
диен сөз титремез затларың галмагы үчин,
титрейәнлериң, ягны ярадылан затларың арадан
айрылҗагыны аңладяр.
28 Шейлелик билен, ыранмаз патышалыга
говшанлыгымыз үчин шүкүр эделиң. Шейдип,
Худайың халаҗак ёлы билен, таквалык хем горкы
билен Оңа гуллук эделиң. 29 Чүнки Худайымыз
ийиҗи отдур.

Худайың халаян гурбанлары

13 Доган сөйгүси ызыгидерли болсун.
2 Мыхмансөерлиги унутмаң. Чүнки
мыхмансөерлик билен, перишдедигини билмән,
кәбир адамлар перишделери мыхман алдылар.
3 Туссагдакылары, өзүңиз хем олар билен биле
туссагда ялы яда салың. Хорлук чекйәнлери, өзүңиз
хорланян ялы яда салың. 4 Хеммелер ника хормат
гойсун, дүшек гүнә билен хапаланмасын. Чүнки
Худай ахлаксызлары, зынахорлыгы хөкүм эдер.
5 Яшайшыңыз пул сөйгүсинден узак болсун. Бар
затларыңыза канагат эдиң. Чүнки Худай: «Сени
хергиз терк этмерин, Сени хергиз ташламарын»
диендир. 6 Шоңа гөрә хем биз батырлык билен
шейле дийәрис: «Реб мениң көмекчимдир, мен
горкмарын. Бендеси маңа нәме эдип билҗек?»
7 Худайың сөзүни өзүңизе айдан
ёлбашчыларыңызы ятлаң. Оларың яшайшының
хасылына середип, иманларындан гөрелде алың.
8 Иса Месих дүйн хем, шу гүн хем, эбедилик хем
үйтгевсиздир. 9 Сайры, өзге таглыматлара өзүңизи
сүйретмәң. Чүнки йүрегиң нахарлар билен дәл-де,
Худайың мерхемети билен беркидилмеги оңатдыр.
Нахара даянанлар хич бир хайыр гөрен дәлдир.
10 Бизиң бир гурбанлык эдилйән еримиз бардыр,
йөне ыбадат чадырына хызмат эдйәнлериң ондан
иймәге хакы ёкдур. 11 Баш руханы хайванларың
ганыны гүнә үчин хөдүрленен гурбан хөкмүнде Иң
Мукаддес Җая гетирйәр, йөне оларың маслыгы
дүшелгеден дашарда якыляр. 12 Шоңа гөрә, Иса хем
халкы Өз ганы билен мукаддес этҗек болуп, шәхер
дервезесинден дашарда өлди. 13 Шонуң үчин биз
хем Онуң угрунда сүтемлере дөз гелип, дүшелгеден
дашары Онуң янына гиделиң. 14 Чүнки бизиң бу
ерде бакы шәхеримиз ёк, биз гелҗеккини
агтарярыс. 15 Шу себәпли Иса аркалы Худая
элмыдам өвги гурбанларыны, Онуң адыны ыкрар
эдйән додакларың мивесини хөдүрләлиң.
16 Ягшылык этмеги, барыңызы бейлекилер билен
пайлашмагы унутмаң. Чүнки Худай шу хили
гурбанлары халаяндыр.
17 Ёлбашчыларыңызың сөзүне гулак асың, олара
җаныңыз хакда хасабат берҗеклер хөкмүнде табын
болуң. Чүнки олар гөзегчилик эдйәндир. Олар бу
везипелерини ахы-нала билен дәл-де, – мунуң сизе
хайры болмаз – эйсем, шатлык билен ерине етирер
ялы, олара табын болуң. 18 Бизиң үчин дога эдиң.
Биз өзүмизиң сап ынсаплы, хер бабатда оңат
гезмеги ислейәндигимизи билйәрис. 19 Мениң
сизиң яныңыза тиз өврүлмегим үчин дога
этмегиңизи айратын хайыш эдйәрин. 20 Гоюнларың
улы Чопаны болан Реббимиз Исаны эбеди әхтиң
ганы билен өлүмден дирелден парахатлык Худайы,
21 Өз халаныны Иса Месих аркалы сизде † амала
ашырып, Өз ислегини ерине етирмегиңиз үчин,
сизи әхли оңат ишде кәмиллешдирсин. Месихе
эбедилик шөхрат болсун!

---

† *Сизде – иң гадымы голязмаларда: «бизде».*

22 Доганлар, сизден хайыш эдйәрин, мениң бу
өвүдими кын гөрмәң, чүнки сизе диңе бир гысга
хат яздым. 23 Доганымыз Тимотеосың
бошадыланындан хабарыңыз болсун. Гелен
бадына, мен онуң билен биле сизи гөрмәге
бararын. 24 Ёлбашчыларыңызың хеммесине, бүтин
мукаддеслере салам айдың. Италиялылар сизе
салам айдяр. 25 Худайың мерхемети сизиң барыңыз
билен болсун! Омын.

Якуп

1 Худайың хем-де Реб Иса Месихиң гулы болан
мениң тарапымдан, ягны Якубың тарапындан
дагынык он ики тайпа догайы салам болсун.

Сынаглар

2 Эй доганлар, дүрли сынаглара учраныңызда,
муны улы бегенч сайың, 3 чүнки иманыңызың
барланмагының чыдам дөредйәнлигини
билйәнсиңиз. 4 Кәмил хем долы болуп, хич бир
етмезиңиз болмаз ялы, чыдам ишиңи кәмил
этмелидир. 5 Сизиң бириңизе акылдарлык
етмезлик эдйән болса, ол хеммелере җомартлык
билен кәемән берйән Худайдан дилесин, оңа
берлер. 6 Ол иман билен дилесин, хич хили шүбхе
этмесин, себәби шүбхе эдйән адам ел билен
чайкалып, эйләк-бейләк ковлуп йөрен деңиз
толкуны ялыдыр. 7 Чүнки бу адам Ребден бир зат
аларын дийип пикир этмесин. 8 Ол бүтин
ёлларында дурнуксыз икигөвүнли адамдыр. 9 Пес
доган өз белентлиги билен, дөвлетли хем өз
песлиги билен магтансын, 10 чүнки байлык отуң
гүли ялы гечип гидер. 11 Себәби Гүн җөвза билен
догуп, оты гурадар, онуң гүли дөкүлип, гөрки гачар.
Дөвлетли-де шейдип өз угруна солуп гечер.
12 Сынага чыдаян адам багтлыдыр, себәби ол
сынагдан геченден соң, Реббиң Өзүни сөенлере
вада эден яшайыш тәҗини алар. 13 Сыналанда хич
ким: «Мен Худай тарапын сыналярын» диймесин,
чүнки Худай эрбетлик билен сыналян дәлдир. Онуң
өзи хем хич кими сынаян дәлдир. 14 Йөне хер кес өз
хөвеслери тарапындан чекилип, алданан махалы
сыналяндыр. 15 Онсоң хөвес богаз болуп, гүнәни
догуряндыр; гүнә хем етишенден соң өлүми
догуряндыр.
16 Эй, сөйгүли доганларым, алданмаң! 17 Әхли
оңат, кәмил совгат ёкардан, нурлар Атасындан †
инйәндир. Онда не үйтгеме, не-де чалшык
көлегеси бардыр. 18 Онуң махлукларының илкинҗи
мивеси болмагымыз үчин, Ол бизи Өз ислегине
гөрә, хакыкат сөзи билен яратды.

Диңлейҗи ве амал эдиҗи

19 Эй, сөйгүли доганларым ††, шоңа гөрә, хер адам
эшитмекде чалт, геплемекде асса, гахарланмакда
асса болсун. 20 Себәби адамың гахары Худайың
талап эдйән догрулыгыны эмеле гетирмез. 21 Шоңа
гөрә хем хер хили хапалыгы, хер хили яманлыгың
галындысыны ташлап, өзүңизде экилен,
җаныңызы гутармаклыгы башарян сөзи юмшаклык
билен кабул эдиң. 22 Йөне диңе өзүни алдаян
диңлейҗи дәл-де, сөзи ерине етириҗи болуң.
23 Чүнки ким сөзи диңләп, оны ерине етирмесе, ол
өз тебигы кешбини айнада сынлаян адама
меңзешдир: 24 ол өз-өзүни сынлап гидйәр-де,
нәхилидигини шобада унудяр. 25 Эмма ким кәмил
кануна, азатлык канунына якындан серетсе, хушсуз
диңлейҗи болман, ише амал эдиҗи болуп, онда
дурса, ол өз эденлеринде багтлы болар. 26 Кимдир
бири өзүни диндар сайып, дилини сакламан,
гөвнүни алдаян болса, онуң диндарлыгы
бидерекдир. 27 Ата Худайың янында сап, тегмилтсиз
диндарлык будур: етимлери, дул хатынлары
мушакгатларында идемек, өзүңи дүнйәден чирксиз
сакламак.

Адамдан йүз гөрмәң

2 Эй доганлар! Реббимиз Иса Месихиң – шөхрат
Реббиниң иманыны йүз гөрме билен
сакламаң. 2 Себәби үйшен ериңизе бир адам алтын
йүзүк, непис эшик билен гелсе, бир гарып хем
кирли эшик билен гелсе, 3 сиз непис эшик гейнен
адама середип: «Сен бу ерде рахат отур», гарыба
болса: «Сен ол ерде дур» я-да: «Бу ерде аяк астымда
отур» дийсеңиз, 4 Онда өз араңызда парх
гоймаярсыңызмы? Эрбет пикирли хөкүм
чыкарыҗылар болмаярсыңызмы?
5 Эй, сөйгүли доганларым, гулак асың, Худай
дүнйә гарыпларыны имана бай болмаклыга, Өзүни
сөенлере вада эден Патышалыгының
мирасдарлыгына сайламадымы? 6 Эмма сиз
гарыплары әсгермезлик этдиңиз. Байлар сизе
сүтем этмейәрми? Сизи диванлар өңүне
сүйремейәрми? 7 Сизе дакылан ягшы ада дил

† *Нурлар Атасы – Худай.*

†† *Эй, сөйгүли доганларым – иң гадымы голязмаларда: «Эй, сөйгүли доганларым, муны билиң».*

етирмейәрми? 8 Патышалык кануныны «Гоңшыңы
өзүң ялы сөй» диен Язга гөрә чындан ерине
етирсеңиз, ягшы эдерсиңиз. 9 Эгер-де йүз гөрсеңиз,
гүнә эдерсиңиз, канун сизи җенаятчы хөкмүнде
язгарар. 10 Чүнки ким тутуш кануны берҗай эдип-
де, диңе бир затда бүдресе, ол хеммесинде языклы
болар. 11 Чүнки «Зына этме» диен «Адам өлдүрме»
хем диендир. Инди сен зына этмән, йөне адам
өлдүрсең, онда кануна гаршы җенаятчы боларсың.
12 Үстлеринден азатлык кануны боюнча хөкүм
чыкарылҗаклар ялы шейле сөзләп, шейле эдиң.
13 Чүнки рехим этмедиге хөкүм рехим этмез. Рехим
хөкүме гаршы магтаняндыр.

Иман ве амал

14 Эй доганлар, бириниң амаллары ёкка, иманым
бар диймегиниң нәме пейдасы бар? Оны ол иман
саклап билерми? 15 Бир эркек доган я бир аял доган
ялаңач, гүнделик иймите зарка, 16 сизиң бириңиз
олара: «Асуда гидиң-де, йылыныӊ, доюң» дийсе,
йөне бедене герекли затлары бермесеңиз, нәме
пейдасы бар? 17 Шейле, иман-да амаллары ёк
болса, өз-өзүнден өлүдир. 18 Бири диер: «Сениң
иманың бар, мениң амалларым бар. Сен иманыңы
амалсыз маңа гөркез, мен-де саңа иманымы
амалларым билен гөркезейин». 19 Сен Худайың
бирлигине ынанярсың; ягшы эдйәрсиң; җынлар
хем ынаняр, сандырашяр. 20 Эй, акылсыз адам,
амалсыз иманың өлүдигини † билмек
ислейәрсиңми? 21 Атамыз Ыбрайым оглы Ысхагы
гурбанлык эдилйән ерде багыш эдип, амаллары
билен акланмадымы? 22 Ана, гөрйәрсиң, иман онуң
амаллары билен ишледи, иман онуң амаллары
аркалы кәмиллешди. 23 Шейлелик билен,
«Ыбрайым Худая иман гетирди, бу оңа догрулык
сайылды» диен Язгы-да ерине етип, оңа Худайың
досты дийилди. 24 Ине, гөрйәрсиңиз, адам диңе бир
иман билен дәл, амаллары билен акланяр.
25 Кемчин Рахав-да чапарлары мыхман алып,
олары башга ёлдан иберип, амаллары билен
акланмадымы? 26 Себәби бедениң рухсуз өли
болшы ялы, иман хем амаллар болмаса өлүдир.

Дил отдур

3 Эй доганлар! Көпүңиз мугаллым †† болмаң,
чүнки бизиң өрән агыр хөкүм алҗакдыгымызы
билйәнсиңиз. 2 Себәби хеммәмиз көп бүдрейәрис.
Ким гепинде бүдремесе, кәмил адам болуп, бүтин
бедени-де җылавламагы башарар. 3 Бизе атларың
боюн болмагы үчин, агзына агыззырык салып,
оларың бүтин гөвресини доландырярыс. 4 Ине,
шейле улы хем гүйчли еллер билен ковулян
гәмилер-де, бир иңңән кичи руль билен
гәмичиниң ислән угруна өврүлйәр. 5 Дил хем бир
кичиҗик агза болуп, улы затлар билен өвүнйәндир.
Кичиҗик учгун нәхили улы җеңңели туташдырып
гойберйәр! 6 Дил отдур, азгынчылык дүнйәсидир.
Дил агзаларымызың арасында тутуш бедени
кирледйәндир, довзахдан ловурдап, тебигатың
гидишини ловурдадяндыр. 7 Чүнки хер бир тебигат,
хем хайванларыңкы, хем гушларыңкы, хем
сүйрениҗилериңки, хем деңиз хайванларыныңкы
адамзат тебигаты аркалы элдеки эдилендир ве
эдилйәндир. 8 Диле болса адамларың хич бири эрк
эдип билйән дәлдир. Ол дурнуксыз эрбетликдир,
өлдүриҗи авудан долудыр. 9 Биз онуң билен Ата
Худая ‡ алкыш окаярыс, онуң билен Худай кешбине
гөрә ярадылан адамлара-да гаргаярыс. 10 Алкыш,
гаргыш бир агыздан чыкяр. Эй доганлар, бу бейле
болмалы дәлдир. 11 Чешме аҗы хем сүйҗи сувы
бир гөзден чыкарярмы? 12 Эй доганлар, инҗир
агаҗы зейтун я бир үзүм шахасы инҗир берип
билерми? Бир чешме хем шор, хем сүйҗи сув
берип билмез ‡†.

Гөкден инен акылдарлык

13 Сизиң араңызда акылдар, дүшүнҗели ким? Ол
өз амалларыны оңат яшама билен акылдарлыкдан
гелен юмшаклыкда гөркезсин. 14 Эгер-де
йүрегиңизде аҗы ичигаралык, игенҗеңлик бар
болса, онда магтанмаң, хакыката гаршы ялан
сөзлемәң. 15 Бу ёкардан инен акылдарлык дәл-де,
дүнйә, тебигата, иблисе дегишли акылдарлыкдыр.
16 Чүнки нreceived ичигаралык, игенҗеңлик бар
болса, ол ерде башбозарлык, хер хили эрбет иш
хем бардыр. 17 Эмма Гөкден инен акылдарлык илки
билен, сап, ондан соң-да парахатлык сөйүҗи,
мылайым, диенэдиҗи, рехимден, оңат мивелерден
долы, йүз гөрмезек ве икийүзлүликден халасдыр.
18 Парахатлык дөредйәнлер догрулык мивесини
парахатлыкда экйәндир.

Худая боюн болуң

4 Араңыза урушлар, давалар нireден гирйәр?
Агзаларыңызда урушян хөвеслерден дәлми?
2 Сиз ислейәрсиңиз, йөне газанмаярсыңыз;
өлдүрйәрсиңиз, ичигаралык эдйәрсиңиз, йөне хич
бир зада етип билмейәрсиңиз; давалашярсыңыз,
урушярсыңыз; газанмаярсыңыз, чүнки
дилемейәрсиңиз. 3 Дилейәрсиңиз, йөне хич зат

† *Өлүдигини – иң гадымы голязмаларда: «пейдасыздыгыны».* †† *Мугаллым – иманлылар йыгнагында дин амалларыны өвредйән адам.*

‡ *Ата Худая – иң гадымы голязмаларда: «Реб ве Ата».* ‡† *Бир чешме хем шор, хем сүйҗи сув берип билмез – иң гадымы голязмаларда: «Шор сув хем сүйҗи сув берип билмез».*

алмаярсыңыз, чүнки хөвеслериңизе сарп этмек
үчин эрбет дилейәрсиңиз. 4 Эй зынахорлар, дүнйә
достлугының Худая душманчылыкдыгыны
билмейәрсиңизми? Дүнйәниң досты болмак
ислейән адам өзүни Худая душман эдйәндир. 5 Я-
да: «Бизде месген тутан Рух габанҗаңлык билен
күйсейәндир» диен Язгы йөне ерден айдяндыр
өйдйәрсиңизми? 6 Ол иңңән улы мерхемет
берйәндир. Шонуң үчин хем: «Худай текепбирлере
гаршы дуряндыр, кичигөвүнлилере болса
мерхемет эдйәндир» дийййәр. 7 Инди Худая боюн
болуң. Иблисе гаршы дуруң, ол сизден гачар.
8 Худая якынлашың, Ол хем сизе якынлашар. Эй
гүнәкәрлер, элиңизи арассалаң, эй икигөвүнлилер,
йүрегиңизи сапლаң. 9 Гусса чекиң, яс тутуп аглаң;
гүлкиңиз яса, шатлыгыңыз гайга өврүлсин.
10 Реббиң хузурында песелиң, Ол сизи бейгелдер.
11 Эй доганлар, бири-бириңизи яманламаң. Ким
доганыны яманлаян я доганына хөкүм эдйән болса,
ол кануны яманлаяндыр, Мукаддес Кануна хөкүм
эдйәндир. Сен кануна хөкүм этсең, онда кануны
берҗай эдйән дәл, оңа хөкүм эдйәнсиң. 12 Канун
чыкарыҗы, хөкүм эдиҗи бирдир, Ол гутармагы хем
хеләк этмеги башаряндыр. Башга адамлара хөкүм
эдер ялы, сен ким? 13 Ханы инди: «Бу гүн я эртир
пылан шәхере гитҗек, бир йылы ол ерде гечирҗек,
алыш-бериш этҗек, пул газанҗак» диййәнлер.
14 Эй, эртирки гүнүң нәме гетирҗегини
билмейәнлер, яшайшыңыз нәме? Ол бир аз вагт
гөрнүп, ондан соң йитирим болян бугдур. 15 Мунуң
дерегине: «Реб ислесе, яшарыс, муны я оны
эдерис» диймелисиңиз. 16 Эмма сиз өз
өвүнҗеңлигиңиз билен магтанярсыңыз. Бейле
магтанмаларың бары эрбетдир. 17 Ким ягшылык
этмеги билип-де, этмейән болса, ол гүнәкәрдир.

Байлара берлен дуйдурыш

5 Эй дөвлетлилер, башыңыза гелҗек
кынчылыклар үчин аглаң, перят эдиң!
2 Байлыгыңыз чүйрәп, эшиклериңизи гүе иендир.
3 Алтыныңыз, күмшүңиз посландыр, оларың посы
сизе гаршы гүвә гечип, этиңизи от кимин иер. Сиз
ахыркы гүнлерде хазына йыгнадыңыз. 4 Ине,
экинлериңизи оран ишчилере бермән саклан
хакыңыз гыгыряр, оракчыларың перятлары
Хөкмүрован Реббиң гулагына етди. 5 Сиз ер йүзүнде
болчулыкда яшап, кейп чекдиңиз, дамак чалынян
гүн үчин йүрегиңизи семретдиңиз. 6 Сизе гаршы
дурмаса-да, догры адамы хөкүм эдип өлдүрдиңиз.

Сабырлы болуң

7 Эй доганлар, Реб гелйәнчә, сабырлы болуң. Ине,
дайхан ирки ве соңкы ягшы алянча, ериң
гымматлы хасылы үчин сабырлы гарашяр. 8 Сиз
хем сабырлы болуң, йүрегиңизи беркидиң, чүнки
Реббиң гелер вагты голайдыр. 9 Эй доганлар,
өзүңиз хөкүм эдилмез ялы, бири-бириңизден
шикаят этмәң. Ине, хөкүм эдиҗи гапының агзында
дур. 10 Эй доганлар, гөргүде хем сабырда Реббиң
адындан геплән пыгамберлери гөрелде эдиниң.
11 Биз чыдамлылык гөркезенлере багтлы диййәрис.
Сиз Эйюбың чыдамлылыгыны эшитдиңиз, Реббиң
ишиниң соңуны-да гөрдүңиз, чүнки Реб көп
шепагатлы хем рехимдардыр. 12 Эй доганлар, хер
затдан öң, хөкүм астына дүшмез ялы, Гөкден, Ерден
я башга затдан касам ичмәң; диңе «хаваңыз» хава,
«ёгуңыз» ёк болсун.

Иман билен дога эдиң

13 Араңызда бири гөрги гөрйәрми? Ол дога этсин.
Бириниң кейпи көкми? Мезмур окасын.
14 Араңызда бири сыркавмы? Ол йыгнагың
ёлбашчыларыны янына чагырсын, олар хем
Реббиң адындан оңа яг чалып, онуң үчин дога
этсин. 15 Иман догасы сыркава шыпа берер; Реб
оны дикелдер. Эгер ол гүнә эден болса
багышланар. 16 Шыпа тапар ялы, гүнәлериңизи
бири-бириңизиң яныңызда боюн алып, бири-
бириңиз үчин дога эдиң. Догры адамың ыхласлы
догасы гаты гүйчлүдир. 17 Ыляс бизиңки ялы
дуйгулары болан бир адамды. Ол ягыш ягмасын
дийип, чындан дога этди. Шейлеликде, үч йыл
алты айлап ер йүзүне ягыш ягмады. 18 Ол ене дога
этди – Гөк ягыш берди, Ер өз мивесини гетирди.
19 Эй доганлар, араңыздан бири хакыкатдан
азашса, бири оны өврсе, 20 онда ол муны билсин:
бир гүнәкәри ялңыш ёлундан өврен бир җаны
өлүмден гутарып, көп гүнәлериң үстүни басырар.

1 Петрус

1 Иса Месихиң ресулы Петрусдан Понтус,
Галатя, Каппадокия, Азия ве Битинядакы яйран
2 Ата Худайың өңден билшине гөрә, Руxуң мукаддес
этмеги билен Оңа гулак асың ве Иса Месихиң
ганының сепилмеги үчин сайланан гарыплара
салам! Сизе мерхемет, парахатлык эчилсин!

Гөкде сакланан мирас

3 Реббимиз Иса Месихиң Атасы Худая өвгүлер! Ол
Өз улы рехимдарлыгы билен Иса Месихиң
өлүлерден дирелмеги аркалы дири умыда
говушмак үчин, 4 сизе Гөкде сакланан чүйремез,
тегмилтсиз, солмаз мирасы алмак үчин, бизиң
гайтадан догулмагымызы үпҗүн этди. 5 Сиз ахыркы
вагтда аян болмага тайяр дуран гутулыш үчин,
Худайың гүйҗи билен иман аркалы горалярсыңыз.
6 Хәзир герек болан дүрли сынаглар үчин гысга
вагтлайын гайгылы болян сиз муңа бегениң.
7 Чүнки от билен сыналян хем болса, паны
алтындан гымматлы болан иманыңызың
сыналмагы Иса Месих гөрненде өвгә, шөхрата хем
хормата өврүлер. 8 Сиз гөрмедик хем болсаңыз,
Оны сөййәрсиңиз; хәзир Оны гөрмесеңиз хем, Оңа
иман гетирип, 9 иманыңызың нетиҗесинде
җанларыңызың гутулышына етип, айдып болмаз,
шөхратлы бегенч билен шатланярсыңыз. 10 Сизе
болан бу мерхемети велилик эдип айдан
пыгамберлер бу гутулыш хакда гөзлег, барлаг
гечирдилер. 11 Олар өзлериндәки Месихиң Руxы
Месихиң гөргүлерине ве ондан соңкы шөхратлара
өңүнден гүвәлик беренде, хайсы я-да нәхили вагты
гөркезйәнини барладылар. 12 Ине шонда, Гөкден
иберилен Мукаддес Рух аркалы Хош Хабары вагыз
эдйәнлер тарапындан хәзир сизе ыглан эдилйән
затлар билен өзлерине дәл-де, сизе хызмат
эдйәндиклери олара әшгәр болды. Бу затлара
перишделериң назар саласы гелйәр.

Мукаддес болуң

13 Мунуң үчин пикириңизиң билини гушап,
хүшгәр болуп, Иса Месихиң гөрүнмеги билен
өзүңизе гетирилҗек мерхемете баш-битин умыт
баглаң. 14 Диен эдиҗи чагалар ялы
наданлыгыңыздакы озалкы хөвеслериңизе уйман,
15 эйсем, сизи чагыраның мукаддес болшы ялы,
әхли эдим-гылымыңызда мукаддес болуң.
16 Себәби: «Мукаддес болуң, чүнки Мен
мукаддесдирин» дийип язылгыдыр. 17 Йүз гөрмән,
хер кимиң үстүнден өз этмишине гөрә хөкүм
чыкаряны «Ата» дийип чагырян болсаңыз, бу
дүнйәдәки мысапырлык чагыңызы горкы билен
гечириң. 18 Ата-бабадан галан бидерек
яшайшыңыздан алтын я күмүш ялы паны затлар
билен дәл-де, 19 эйсем, мүйнсүз, тегмилтсиз гузы
ялы, Месихиң гымматлы ганы билен сатын
алнандыгыңызы билиң. 20 Ол дүнйә гурулмазындан
өң белленсе-де, сизиң үчин заманларың ахырында
аян болды. 21 Сиз Оны өлүмден дирелдип, Оңа
шөхрат берен Худая Ол аркалы иман эдйәрсиңиз,
шейле, иман хем умыдыңыз Худая баглыдыр. 22 Рух
аркалы хакыката боюн болмак билен,
җанларыңызы хилесиз доган сөйгүси үчин
тәмизләниңизден соң, бирек-биреги йүрекден
ыхлас билен сөйүң. 23 Себәби, сиз паны тохумдан
дәл-де, Худайың дири, мүдими галян сөзи аркалы
паны болмадыкдан гайтадан доглансыңыз.
24 Чүнки: «Бүтин адамзат от ялы ве ынсаның бүтин
шөхраты отуң гүли ялыдыр. От гурар, гүли хем
дөкүлер. 25 Эмма Реббиң сөзи эбеди галар». Сизе
вагыз эдилен сөз будур.
2 Шейлеликде, әхли эрбетлиги, әхли алдавы,
икийүзлүлиги, ичигаралыгы, хер хили геп-
гыбаты гоюп, 2 гутулыш үчин ол аркалы өсер ялы,
яңы доган чагалар кимин руxы, хилесиз сүйди
күйсәң. 3 Себәби, сиз Реббиң мәхрини дадансыңыз.

Дири дашлар

4 Оңа, ынсанлар тарапындан ташланан, Худайың
янында болса сайланан, гымматлы дири Даша
якынлап, 5 сиз-де Иса Месих аркалы Худайың
халаян руxы гурбанларыны хөдүрлемек үчин, дири
дашлар кимин руxы өй, мукаддес руханылык
хөкмүнде † бина эдилйәрсиңиз. 6 Чүнки Мукаддес
Язгыда: «Ине, Сионда сайлантгы, гымматлы бурч
дашыны гойярын, Оңа иман эден асла
утандырылмаз» дийилйәр. 7 Бу гыммат зат сиз –
иман эденлер үчиндир, йөне иман этмедиклер

† *Руxы өй, мукаддес руханылык хөкмүнде – иң гадымы голязмаларда: «мукаддес руханылык болмак үчин, руxы өй хөкмүнде».*

үчин «Уссаларың ташлан дашы бурч дашы»,
[8] «Бүдреме дашы, тайма гаясы болды». Олар сөзе
боюн болман бүдрейәрлер; олар мунуң үчин хем
ниетлененди. [9] Эмма сиз өзүңизи түмлүкден
аҗайып нуруна чагыран Худайың шөхратлы
ишлерини ыглан этмәге сайланан несил,
Патышаның руханылары, мукаддес миллет, Худая
дегишли халксыңыз. [10] Сиз бир вагтлар халк
дәлдиңиз, йөне шинди Худайың халкысыңыз;
рехиме говушмандыңыз, йөне шинди говушдыңыз.
[11] Эй сөйгүлилер, сизден хайыш эдйәрин, җана
гаршы сөвеш эдйән гүнәли хөвеслерден гарыплар,
мысапырлар хөкмүнде гача дуруң. [12] Бет иш
эдйәнлер хөкмүнде сизи яманлан затларында оңат
ишлериңизи гөрүп, Реббиң бизе гелен гүни Худайы
шөхратландырмалары үчин миллетлер арасында
оңат эдим-гылымлы болуң.

Ёлбашчылара табын болуң

[13] Баш хәким боланы үчин патыша болсун, [14] я
онуң бет иш эдйәнлери җезаландырмага, ягшылык
эдйәнлери өвмәге иберен хәкимлери болсун,
Реббиң хатырасына, бүтин адамзат дүзгүнине
табын болуң. [15] Чүнки Худайың ислеги сизиң
ягшылык эдип, пәхимсиз адамларың наданлыгыны
бес этдирмегиңиздир. [16] Азатлар ялы, өз
азатлыгыны эрбетлиге өртги эдиненлер ялы дәл-
де, Худайың бенделери ялы гезиң. [17] Хеммелери
сылаң, доганлары сөйүң, Худайдан горкуң,
патышаны сылаң. [18] Эй хызматчылар! Диңе бир
ягшы ве мылайым баярларыңыза дәл, эйсем,
хырсызлара-да бүтин горкы билен боюн болуң.
[19] Чүнки ким нәхак гөрги гөрүп, Худайың өңүндәки
выжданындан өтри азаплара дөз гелйән болса, бу
согапдыр. [20] Чүнки гүнә эдип-де, енҗилениңиз-де
чыдаян болсаңыз, бу сизе нәхили абрай болар?
Эмма ягшылык эдип, гөрги гөрүп, чыдам этсеңиз,
бу Худайың янында согапдыр. [21] Чүнки сиз шейле
болмага чагырылдыңыз, себәби Месих хем Өз
ызыны алып гөтермегиңиз үчин гөрги гөрүп, сизе †
бир нусга галдырды. [22] Ол гүнә этмеди, агзындан
хилели сөз чыкмады. [23] Сөгүленде сөгмән, гөрги
гөренде горкы салман, Өзүни адыл хөкүм чыкарян
Худая табшырды. [24] Гүнәлере өлүп, догрулыкда
яшамагымыз үчин, Ол бизиң гүнәлеримизи Өз
беденинде хача әкитди. Сиз Онуң яралары аркалы
шыпа тапдыңыз. [25] Сиз гоюнлар кимин
азашыпдыңыз, йөне шинди җанларыңызың
Чопанына хем Гөзегчисине тарап ыза өврүлдиңиз.

Әр-аял гатнашыгы

3 Эй хатынлар, сиз-де шонуң ялы өз әриңизе
табын болуң. Шейдип, эгер кәбирлери
Худайың сөзүне боюн болмаян болса, [2] сизиң горкы
ичиндәки пәк эдим-гылымыңызы гөрүп, өз
хатынының яшайшы аркалы гүррүңсиз Месихе
газанылсын. [3] Безегиңиз сач өрмек, алтынлар
дакынмак я эсбаплар геймек билен, дашкы гөрнүш
дәл-де, [4] Худайың янында хас гымматлы болан
юмшак, юваш рухуң бозулмаз безеги, йүрегиң
гизлин ынсаны болсун. [5] Чүнки бир вагтлар Худая
умыт баглан мукаддес хатынлар-да, өз әрлерине
табын болуп, өзлерини шейле безейәрдилер.
[6] Мысал үчин, Сара Ыбрайыма: «Баяр» дийип боюн
болды. Сиз хем хич бир ховпдан горкман, ягшылык
этсеңиз, онуң перзентлери боларсыңыз. [7] Эй әрлер,
аялларыңызың өзүңизден эҗиздигини билиң,
олары сылаң. Олар хем сиз ялы Худайдан яшайыш
сылагыны аларлар. Догаларыңызың
бөкделмезлиги үчин шейле эдиң.

Догрулык үчин гөрги

[8] Махласы, барыңыз пикирдеш, дертдеш,
догансөер, рехимдар, кичигөвүнли болуң.
[9] Яманлыга яманлык, сөгүнҗе сөгүнч билен
гайтаргы бермән, терсине, хайырдога эдиң; чүнки
сиз берекетиң мирасчысы болмак үчин муңа
чагырылансыңыз. [10] Чүнки: «Кимиң яшайшы сөйүп,
ягшы гүнлер гөреси гелйән болса, дилини
яманлыкдан, додакларыны хилели гепден
сакласын. [11] Яманлыкдан йүз дөндерсин, ягшылык
этсин, парахатлыгы агтарып, шонуң угрунда
гезсин. [12] Чүнки Реббиң гөзлери догрулара тарап,
гулагы оларың ялбарышларына герлендир. Реббиң
йүзи яман иш эдйәнлере гаршыдыр». [13] Ягшылык
этмек үчин гайрат этсеңиз, сизе ким яманлык
этҗек? [14] Сиз догрулык үчин гөрги гөрсеңиз хем
багтыярсыңыз. Оларың горкян затларындан
горкмаң, алҗырамаң. [15] Йөне йүрегиңизде Реб
Худайы †† мукаддес эдиң. Ичиңиздәки умыт
хакында өзүңизден хасабат соран хер кесе, хер вагт
җогап бермәге тайяр болуң. [16] Муны юмшаклык,
сайхаллылык билен эдиң. Месихдәки ягшы
яшайшыңызы яманлаянлар эрбет иш эдйәнлер
хөкмүнде сизе гаршы гепләнлеринде утандырылар
ялы, ынсабыңыз пәк болсун. [17] Себәби Худайың
ислеги шейле болса, онда ягшылык эдип гөрги
гөрмек яманлык эдип гөрги гөрмекден говудыр.
[18] Чүнки бизи Худайың янына элтмек үчин, тен
боюнча өлдүрилип, рух боюнча дирелмек билен,

† *Ызыны алып гөтермегиңиз үчин... сизе... – иң гадымы голязмаларда: «ызыны алып гөтермегимиз үчин... бизе...».*

†† *Реб Худайы – иң гадымы голязмаларда: «Месихи Реб хөкмүнде».*

догры болан Месих-де догры дәллер угрунда
гүнәлер үчин бир гезек өлди. [19] Ол Рух билен хем
гидип, туссагдакы рухлара вагыз этди. [20] Олар бир
вагтлар, Нухуң гүнлеринде гәми ясалып йөркә,
Худайың сабырлы гарашян вагты питнечи
болупдылар. Ол гәмиде болса аз, ягны секиз адам
сув билен гутулды. [21] Бу ваканың нусгасына гөрә,
бедениң кириниң ювулмасы дәл, эйсем, Худайың
хузурына пәк ынсап талабы болан чокунмаклык
хем инди сизи Иса Месихиң дирелмеги аркалы
гутаряр. [22] Ол Гөге чыкды, Худайың сагында,
перишделер, хөкүмдарлар ве гудратлар Оңа табын.

Худайың ислегине гөрә яшаң

4 Месихиң бизиң хатырамыза тенде гөрги
гөрши ялы, сиз хем шол пикир билен
ярагланың, чүнки ким тенде гөрги гөрйән болса,
[2] ол тенде галан вагтыны адам хөвесине гөрә дәл-
де, Худай ислегине гөрә яшамак үчин гүнәден эл
чекендир. [3] Чүнки ахлаксызлыкда, эрбет
хөвеслерде, серхошлукда, айшы-эшретде, ичги
мейлислеринде ве йигренҗи бутпаразлыкда гезип,
гечен вагтда миллетлериң халаян затларыны
ерине етирениңиз сизе етерликдир. [4] Олар өзлери
билен бирликде шол ченденаша ахлаксызлыгың
ызында дәлдигиңизи геңң гөрүп, сизе сөгйәрлер.
[5] Олар дирилериң хем өлүлериң үстүнден хөкүм
чыкармага тайяр дуран Худая хасабат берерлер.
[6] Чүнки тенде ынсанлара гөрә үстлеринден хөкүм
чыкарылмагы, йөне рухда Худая гөрә яшамаклары
үчин, Хош Хабар өлүлере-де ыглан эдилди.
[7] Әхли затларың соңы якынлады. Мунуң үчин
сагдын дүшүнҗели болуп, хүшгәрлик билен дога
эдиң. [8] Хер затдан өң бирек-биреге болан сөйгиңиз
җошгунлы болсун, себәби, сөйги көп гүнәлери
басыряндыр. [9] Бирек-биреге хүңүрдисиз
мыхмансөер болуң. [10] Худайың дүрли
мерхеметлериниң оңат доландырыҗысы кимин
хер кес өз алан сылагына гөрә бири-бирине хызмат
этсин. [11] Бири геплесе, Худайың сөзлерини айдып
геплесин; бири хызмат этсе, Худайың берен гүйч-
кувватына гөрә хызмат этсин. Шейдип, Иса Месих
аркалы Худай хемме затда шөхратлансын. Шөхрат
ве гудрат эбедилик Онуңкыдыр. Омын.

Месих угрунда гөрги

[12] Эй, сөйгүли доганлар, сизи сынамак үчин
араңызда йүзе чыкян от азарыны, геңң зада
саташан ялы, геңң гөрмән, [13] эйсем, Месихиң
шөхраты гөрненде, улы бегенч билен шатланар
ялы, Онуң гөргүлерине шәрикдеш болан дереҗеде
шатланың. [14] Месихиң ады себәпли масгараланян
болсаңыз, багтыярсыңыз, чүнки Худайың
шөхратлы Рухы сизиң үстүңизде боляндыр. Олар
Оңа дил етирйәр, сиз болса Оны
шөхратландырярсыңыз. [15] Йөне сизден хич ким
ганхор я огры, җенаятчы я шугул болуп гөрги
гөрмесин. [16] Ким месихи болуп гөрги гөрйән болса
утанмасын. Ол бу ат билен Худайы
шөхратландырсын. [17] Чүнки хөкүмиң Худайың
ичерсинден башланмалы вагты гелип етди. Хөкүм
өңүрти бизден башланса, онда Худайың Хош
Хабарына боюн болмаянларың соңы нәме болар?
[18] Догры адам зордан гутулян болса, Онда
худайсыза, гүнәкәре нәме болар? [19] Мунуң үчин
Худайың ислеги билен гөрги гөрйәнлер хем
ягшылык эдип, җанларыны догручыл Ярадана
табшырмалыдыр.

Яшулулар ве яшлар

5 Өзлери ялы яшулы, Месихиң гөргүлериниң
гүвәси, гөрүнҗек шөхратың шәриги болан мен
араңыздакы яшулулардан шулары хайыш эдйәрин:
[2] араңыздакы Худайың сүрүсине меҗбурлык билен
дәл-де, мейлетинлик билен гөзегчилик эдиң.
Олары биабрайчылыклы газанч үчин дәл-де, ислег
билен, [3] өзлерине табшырыланлара агалык
эдйәнлер ялы дәл-де, сүрә гөрелде болуп, Худайың
ислейән ёлунда отладың. [4] Шейлеликде, Баш Чопан
† аян боланда, солмаз шөхрат тәҗини аларсыңыз.
[5] Сиз яшлар хем, шонуң ялы, яшулулара табын
болуң. Барыңыз бири-бириңизе гаршы
кичигөвүнлилиги гейниң, чүнки Худай
текепбирлере гаршы гидйәндир, кичигөвүнлилере
болса мерхемет эдйәндир. [6] Худай сизи өз вагтында
бейгелдер ялы, Онуң гүйчли эллери астында
пәллериңизи пес тутуң. [7] Әхли гам-гуссаңызы Онуң
үстүне атың, себәби Ол сизиң гамхорыңыздыр.
[8] Хүшгәр болуң, ояның. Ягыңыз болан иблис
арлайҗы арслан кимин айланып, ювутҗагыны
агтарып йөрендир. [9] Дүнйәдәки доганларыңыза-да
шейле гөргүлериң саташяныны билйәниңиз үчин,
оңа гаршы иманда берк дуруң. [10] Месихде Өз эбеди
шөхратына чагыран бүтин мерхеметлер Худайы аз
вагтлайын гөрги гөрениңизден соң, сизи
кәмиллешдирер, беркидер, гүйчлендирер ве гурар.
[11] Шөхрат ве гудрат эбедилик Онуңкы болсун.
Омын.

Саламлар

[12] Мениң пикиримче садык доган болан
Силванусың үсти билен сизе аз яздым, сизи үндәп,
сизиң ичинде дураныңызың Худайың хакыкы
мерхеметидигине гүвә гечдим. [13] Бабылда сизиң
билен билеликде сайланан йыгнак ве оглум Маркус

† *Баш Чопан – Иса Месих.*

сизе салам айдяр. 14 Бири-бириңизе сөйги огшугы
билен салам айдың. Месихде болан сизиң
барыңыза парахатлык болсун! Омын.

2 Петрус

1 Иса Месихиң гулы, ресулы Симун Петрусдан
Худайымызың, халасгәр Иса Месихиң
догрулыгы аркалы бизиңки билен бахадаш имана
говшанлара салам! 2 Худайы, Реббимиз Исаны
танамакда сизе мерхемет, парахатлык эчилсин!

Худайың чакылыгы

3 Онуң Худайлык гүйҗи өзүмизи шөхрат хем
артыклык билен чагыран Худайы танамагымыз
аркалы яшайша, таквалыга дегишли әхли зады
бизе багыш этди. 4 Шулар аркалы бизе җуда
гымматлы, улы вадалар берди. Шейле, сизиң яман
хөвеслер себәпли дүнйәде болан бозуклыкдан
гачып, шулар аркалы Худайлык тебигата шәрик
болмагыңыз гөз өңүнде тутуляр. 5 Шонуң үчин
бүтин гайраты сарп эдип, иманыңызда артыклыгы,
артыклыкда билими, 6 билимде небсиңизе
буюрмагы, небсиңизе буюрмакда сабры, сабырда
таквалыгы, 7 таквалыкда доган сөйгүсини, доган
сөйгүсинде хем Худайың сөйгүсини көпелдиң. 8 Шу
затлар сизде бар болса, көпелсе, сизи Реббимиз
Иса Месихи танамакда бикәр хем мивесиз гоймаз.
9 Кимде бу затлар ёк болса, ол көрдүр, узагы гөрйән
дәлдир, өңки гүнәлеринден тәмизленендигини
унудандыр. 10 Шонуң үчин, эй доганлар,
чагырылмагыңызы, сайланмагыңызы беркитмек
үчин, көпрәк гайрат эдиң. Шейле этсеңиз, асла
бүдремерсиңиз.
11 Шейлелик билен, Реббимиз хем Халасгәримиз
Иса Месихиң эбеди Патышалыгына гирме сизе
болдан берлер. 12 Шонуң үчин бу затлары билип,
өзүңиздәки хакыката нәхили беркидилен хем
болсаңыз, мен булары сизе ятладып дурмагы асла
бес этмерин. 13 Мен бу чадырдан † гидйәнчәм,
булары ядыңыза салмак аркалы, сизи оярмагы
догры билйәрин. 14 Чүнки Реббимиз Иса Месихиң-
де маңа билдириши ялы, басым чадырымың
чөзүлмелидигини билйәрин. 15 Гөченимден соң-да,
хемише шу затлары яда салып билмегиңиз үчин
шинди гайрат эдйәрин. 16 Чүнки сизе Реббимиз Иса
Месихиң гүйҗүни, геленини айданымызда, ясама
эртекилере эермедик, биз Онуң улы шөхратыны өз
гөзүмиз билен гөрдүк. 17 Чүнки, иң шөхратлы
Худайдан Оңа: «Мениң Сөйгүли Оглум Будур,
Ондан разыдырын» диен сес геленде, Ол Ата
Худайдан хормат, шөхрат алды. 18 Биз Онуң билен
мукаддес дагдакак, бу сесиң Гөкден геленини
эшитдик. 19 Шейле, пыгамберлик сөзи бизиң үчин
хас беркеди. Гүн агарып, даң йылдызы
йүрегиңизде догянча, гараңкы ерде нур сачян
чыра ялы бу сөзе үнс берсеңиз, ягшы эдерсиңиз.
20 Озалы билен, Мукаддес Язгының пыгамберлик
сөзлериниң хич бириниң өз-өзүңден маны
чыкарма дәлдигини билмелисиңиз. 21 Чүнки
велилик хич хачан адам ислеги билен диле гелен
дәлдир. Худайың мукаддес адамлары Мукаддес Рух
тарапындан херекете гелип гепләндирлер ††.

Бозук таглымат берйәнлер

2 Халк арасында ялан пыгамберлериң болшы
ялы, сизиң араңызда-да ялан мугаллымлар
болар. Олар хеләклейҗи, бозук таглыматлар
гиризмек билен, өзлерини сатын алан Баяры-да
инкәр эдип, өз башларына тиз бела гетирерлер.
2 Көп адамлар оларың азгынчылыгына эерер, олар
себәпли хакыкат ёлуна дил етирилер.
3 Ачгөзлүликден яңа ялан сөзлер билен сизи
эзерлер. Олар үчин озалдан бар болан хөкүм
гиҗикмез, оларың хеләкчилиги иркилмез. 4 Чүнки
Худай гүнә эден перишделере рехим этмән, хөкүм
үчин саклансынлар дийип, олары довзаха ташлап,
түмлүк зынҗырларына табшыран болса, 5 гадым
дүнйә рехим этмән, худайсызлар дүнйәсиниң
башына тупан турзанда, догрулык вагызчысы Нухы
бейлеки еди адам билен саклан болса, 6 Содом ве
Гоморра шәхерлерини күл эдип, үстлеринден
вейранчылык хөкүмини чыкармак билен, олары
худайсыз яшаҗаклара нусга эден болса,
7 азгынларың ахлаксызлык ичиндәки
яшайышындан җебир чекен, йөне догры болан
Луты гутаран болса 8 (оларың арасында яшан бу
догры адам оларың нәхак ишлерини гөрмек,
эшитмек билен, өз догры җанына гүнсайын җебир
эдерди), 9 худайхонлары сынагдан нәхили халас
этмелидигини, догры дәллери, айратын-да, тен
ислеглерине ковалашып, хәкимиети

† *Чадыр – бу ерде «беден» манысында.*

†† *Худайың... гепләндирлер – иң гадымы голязмаларда: «ынсанлар Мукаддес Рух тарапындан херекете гелип, Худайдан гелен затлары айдардылар».*

әсгермейәнлери хөкүм гүнүне ченли җеза астында
нәхили сакламалыдыгыны Реб билйәр. Булар –
батырсыраянлар, текепбирлер Гөкдәки гүйчлере
дил етирмекден горкмаярлар. 11 Перишделер гүйч
ве гудратда улы хем болсалар, булары гараламак
үчин Реббиң хузурына хөкүм гетирмейәр. 12 Булар
болса тутулмак, хеләк эдилмек үчин доглан
пәхимсиз ябаны хайванлар ялы, билмейән
затларына дил етирип, өз хеләкчиликлеринде
хеләк боларлар. 13 Эден яманлыкларының
алмытыны аларлар. Тегмилт ве биабрай болан
булар гүндиз айшы-эшрет сүрмеги шатлык
сайяндыр, сизиң билен ийип-ичйән вагтлары өз
хилелери билен кейп чекйәндир. 14 Оларың
зынадан долы, гүнәден гайтмаз гөзлери болуп,
дурнуксыз җанлары дузаклаяндырлар; йүреклери
ачгөзлүлиге өвренишен гаргыш сиңен
перзентлердир. 15 Олар Беор оглы Баламың ызына
эермек билен, догры ёлы терк эдип, азашдылар.
Балам хем адалатсызлык хакыны сөерди. 16 Йөне ол
өз тагсырлары үчин кәйинч гөрди, бир дилсиз-
агызсыз эшек адам сесинде гүрләп, пыгамбериң
дәлилигини бөкдеди. 17 Олар сувсуз чешме, гүйчли
елиң ковян үмрүдир; гараңкы түмлүк олар үчин
сакланяр. 18 Чүнки хатада гезйәнлерден зордан
гачанлары гопбамсы, бош сөзлер айдып,
ахлаксызлыклар билен беден хөвеслеринде
дузаклаярлар. 19 Олара азатлыгы вада эдйәрлер,
өзлери болса бозуклыгың гулларыдыр. Себәби
адам биринден еңилсе, оңа гул кимин табындыр.
20 Чүнки олар Реб хем халасгәр Иса Месихи танамак
аркалы дүнйәниң писликлеринден гачансоңлар,
ене-де булара гарышып, еңлен болсалар, онда
оларың соңкы ягдайы өңкүден эрбетдир. 21 Чүнки
олар үчин догрулык ёлуны билмезлик, оны билип-
де, өзлерине табшырылан мукаддес буйрукдан йүз
дөндермекден говы боларды. 22 Оларың башына бу
хакыкы накылда айдыланлар гелди: «Ит өз
гусугына гайдып гелди, ювнан доңуз батгада
тогаланмага».

Реббиң гүни

3 Эй, сөйгүли доганлар, инди сизе бу икинҗи
хаты язярын. 2 Буларың икисинде-де мукаддес
пыгамберлериң өңден айдан сөзлерини, Реб хем
Халасгәриң ресулларыңыз аркалы сизе берен
буйругыны ядыңыза салмак үчин, сап
пикирлериңизи ятлатма аркалы оярярын. 3 Озалы
билен, билиң, ахыркы гүнлерде өз хөвеслеринде
гезйән яңсылайҗылар яңсылы сөзлер билен гелип:
4 «Реббиң гелмегиниң вадасы ханы? Аталар
өленден бәри хемме зат ярадылышың
башлангыҗында болшы ялы дур» диер. 5 Чүнки
олар Гөгүң Худайың сөзи аркалы гадымдан бәри
бардыгындан, ериң сув аркалы сувдан дөрәнинден
бихабарсыран болдулар. 6 Йөне ол вагткы дүнйә
шол сувда хем гарк болуп хеләкленипди. 7 Йөне
велин, хәзирки Гөк, Ер Онуң сөзи билен от үчин
горалып, хөкүм гүнүне, худайсыз адамларың хеләк
болҗак гүнүне ченли сакланяр.
8 Эй, сөйгүли доганлар, бир зады унутмаң: Реббиң
янында бир гүн муң йыл, муң йыл бир гүн ялыдыр.
9 Кәбирлериниң гиҗикме хасап эдиши ялы, Реб Өз
вадасыны ерине етирмеги гиҗикдирйән дәлдир.
Ол бизиң † үчин сабыр эдйәндир, чүнки Ол хич ким
хеләк болман, хеммелериң тоба гелмегини
ислейәр. 10 Эмма Реббиң гүни бир огры кимин
гелер. Шонда Гөк улы гүпүрди билен гечер,
элементлер янып даргар, ер, ондакы затлар янып
ёк болар. 11 Буларың әхлиси шейле даргаҗак болса,
онда сизиң нәхили адамлар болмагыңыз герек?
Худайың гүнүниң гелмегине гарашып, оны
чалтландырып, мукаддес яшайышда, таквалыкда
гезмелисиңиз. 12 Шол гүн зерарлы Гөк от алып
даргар, элементлер янып эрәр. 13 Биз Онуң
вадасына гөрә тәзе Гөге, тәзе ере гарашярыс;
оларда болса догрулык хөкүм сүрер. 14 Шоңа гөрә-
де, эй, сөйгүли доганлар, булара гарашяндыгымыз
үчин, Худайың янында парахатлыкда тегмилтсиз,
мүйнсүз болҗак болуп гайрат эдиң. 15 Сөйгүли
доганымыз Павлусың хем өзүне берлен
акылдарлык боюнча сизе язышы ялы, Реббимизиң
сабрыны гутулыш пурсады сайың. 16 Ол бу
затлардан гүррүң беренде, бүтин хатларында
шейле язяндыр. Оларда языланларың
кәбирлерине дүшүнмек кындыр, надан хем
дурнуксыз адамлар болса бейлеки Мукаддес
Язгылары ёюшлары ялы, булары-да өз
хеләкчиликлери үчин ёйярлар. 17 Инди, эй, сөйгүли
доганлар, азгынларың хаталарына чекилип,
берклигиңизде говшамаз ялы, бу затлары өңүнден
билиң, өзүңизи гораң. 18 Реббимиз хем
халасгәримиз Иса Месихиң мерхеметинде,
билиминде өсүң. Шөхрат хәзир ве мыдамалык
Онуңкы болсун! Омын.

† *Бизиң – иң гадымы голязмаларда: «сизиң».*

1 Яхя

Яшайыш сөзи

1 Яшайыш сөзи хакда озал-башдан бар боланы,
эшиденимизи, гөзлеримиз билен гөрүп
сынланымызы, эллеримизиң тутаныны сизе ыглан
эдйәрис. 2 Яшайыш аян болды, биз оны гөрдүк, оңа
гүвә гечйәрис. Атада болуп, бизе аян болан
яшайшы, эбеди яшайшы сизе хабар берйәрис.
3 Сизиң-де бизиң билен шәрикчилигиңиз болар
ялы, гөренимизи, эшиденимизи сизе айдярыс.
Бизиң шәрикчилигимиз болса Ата ве Онуң Оглы
Иса Месих билендир. 4 Шатлыгыңыз † кәмил болар
ялы, шулары сизе язярыс.

Нурда гезиң

5 Ондан эшиден ве сизе ыглан эдйән хабарымыз
шудур: Худай нурдур, Онда хич хили гараңкылык
ёкдур. 6 Биз Онуң билен шәрикчилигимизиң
барлыгыны айдып-да, гараңкылыкда гезйән
болсак, онда ялан сөзлейәндирис, хакыкаты
берҗай эдйән дәлдирис. 7 Онуң нурда болшы ялы,
биз хем нурда гезйән болсак, онда бири-биримиз
билен шәрикчилигимиз бардыр, Онуң Оглы
Исаның ганы бизи хемме гүнәлерден
тәмизлейәндир. 8 Гүнәмиз ёкдур дийсек, онда биз
өзүмизи алдаяндырыс, бизде хакыкат ёкдур.
9 Гүнәлеримизи боюн алсак, Ол ынамдар, адылдыр.
Гүнәлеримизи өтер, бизи хер хили яманлыкдан
арассалар. 10 Гүнә эден дәлдирис дийсек, Оны
яланчы эдйәндирис, бизде Онуң сөзи ёкдур.

2 Эй балаларым! Мен сизе шулары гүнә
этмезлигиңиз үчин язярын. Кимдир бири гүнә
эден болса, Атаның янында Төвеллачымыз, догры
болан Иса Месих бардыр. 2 Ол гүнәлеримизе, диңе
бир бизиңкә дәл-де, эйсем, бүтин дүнйәниң
гүнәлерине хем багышланма газандыран
гурбандыр. 3 Онуң буйрукларыны берҗай эдйән
болсак, бу Оны танаяндыгымызы билдирйәндир.
4 Ким «Оны танаярын» дийип-де, буйрукларыны
берҗай этмейән болса, яланчыдыр, онда хакыкат
ёкдур. 5 Йөне ким Онуң сөзүни берҗай эдйән
болса, догрудан-да, онда Худайың сөйгүси
кәмиллешендир. Ондадыгымызы шундан
билйәрис. 6 Ол нәхили гезен болса, Онда галяныны
сөзлейәниң өзи-де шонуң ялы гезмәге борчлудыр.
7 Эй, сөйгүли доганлар, мен бир тәзе буйрук дәл-
де, озал-башда алан гадымкы буйругыңызы
язярын. Гадымкы буйрук сизиң озал-башда эшиден
сөзүңиздир. 8 Сизе ене-де бир тәзе буйрук язярын.
Ол сизде-де, Месихде-де хакдыр, чүнки гараңкылык
өтйәндир, хакыкы нур болса эййәм ялкым сачып
дурандыр. 9 Ким өзүниң нурдадыгыны сөзләп-де,
доганыны йигренйән болса, ол энтек
гараңкылыкдадыр. 10 Доганыны сөййән хер кес
нурда галяндыр, онда бүдреме себәби ёкдур.
11 Йөне ким доганыны йигренйән болса, ол
гараңкылыкдадыр. Гараңкылыкда гезип, ол нирә
баряныны билйән дәлдир, чүнки гараңкылык онуң
гөзлерини көр эдендир.
12 Эй балалар, сизе язярын, чүнки гүнәлериңиз
Онуң хатырасына багышланды. 13 Эй аталар, сизе
язярын, чүнки сиз эзелден бар Боланы
танаярсыңыз. Эй яшлар, сизе язярын, чүнки сиз
иблиси еңдиңиз. Эй балалар, сизе яздым, чүнки сиз
Атаны танаярсыңыз. 14 Эй аталар, сизе яздым,
чүнки сиз эзелден бар Боланы танаярсыңыз. Эй
яшлар, сизе яздым, чүнки сиз гүйчлүсиңиз,
Худайың сөзи сизде галяр, сиз иблиси еңдиңиз.
15 Дүнйәни, дүнйәдәки затлары сөймәң. Бири
дүнйәни сөййән болса, онда Атаның сөйгүси ёкдур.
16 Чүнки дүнйәде болан әхли затлары: тен
хөвеслери, гөз хөвеси ве яшайыш текепбирлиги
Атадан дәл, дүнйәдендир. 17 Дүнйә ве онуң
хөвеслери гечип гидер, ким Худайың ислегини
ерине етирсе, бакы галар.

Месихе гаршы гөрешиҗи

18 Эй балалар, бу соңкы сагатдыр, Месихе гаршы
гөрешиҗи гелйәр дийип эшидишиңиз ялы, шу вагт
хем энчеме Месихе гаршы гөрешиҗи чыкыпдыр.
Биз соңкы сагатдыгыны шундан билйәрис. 19 Олар
бизден чыкдылар, йөне бизден дәлдилер, чүнки
бизден болан болсалар, бизиң арамызда
галардылар. Йөне оларың барының бизден
дәлдиги аян болар ялы чыкдылар. 20 Сиз болса
мукаддес Боландан Мукаддес Рухы †† алансыңыз,
хемме зады билйәнсиңиз. 21 Мен сизе хакыкаты

† *Шатлыгыңыз – иң гадымы голязмаларда: «шатлыгымыз».*

†† *Мукаддес Рухы – грекче: «месх эдилиши».*

билмейәндигиңиз үчин дәл-де, эйсем, оны ве хич
бир яланың хакыкатдан дәлдигини билйәндигиңиз
үчин яздым. 22 Исаның Месихдигини инкәр эдйән
яланчы дәл болса, онда ким яланчы? Атаны, Оглы
инкәр эдйән, ине, Месихе гаршы гөрешиҗидир.
23 Оглы инкәр эдйән адамда Ата хем ёкдур. Оглы
ыкрар эдйән адамда Ата хем бардыр. 24 Озал-
башдан эшидениңиз сизде галсын. Озал-башдан
эшидениңиз сизде галса, сиз хем Огулда, хем Атада
галарсыңыз. 25 Онуң бизе берен вадасы эбеди
яшайышдыр. 26 Бу затлары сизи аздырянлар барада
яздым. 27 Йөне сизиң Ондан алан Мукаддес
Рухуңыз † сизде галяндыр, сизе бириниң
өвретмегиниң гереги болман, эйсем, Онуң шол
Рухы әхли затлар хакда сизе нәхили өвредйән
болса, ол хем ялан дәл-де, хакыкат болса, сизе
өвредиши ялы, Онда галарсыңыз. 28 Инди, эй
балалар, Ол аян боланда, гайратлы болар ялы,
геленде, хузурында утанчсыз дурар ялы, Онда
галың. 29 Онуң догрудыгыны билйән болсаңыз,
догрулыгы берҗай эдйән хер кишиниң хем Ондан
догандыгыны билиң.

Худайың балалары

3 Бизиң Худайың балалары адыны алмагымыз
үчин, Ата бизе, гөр, нәхили сөйги берипдир!
Шонуң үчин-де дүнйә бизи танамаяр, чүнки Оны
танамады. 2 Эй, сөйгүли доганлар, биз шинди
Худайың балаларыдырыс. Бизиң нәме
болҗакдыгымыз энтек аян боланок. Йөне Месих
аян боланда, Онуң ялы болҗакдыгымызы
билйәрис, чүнки Оны болшы ялы гөрерис. 3 Оңа
умыт баглан хер кес Онуң сап болшы ялы, өзүни
саплар. 4 Гүнә эдйән киши канунсызлык хем
эдйәндир, чүнки гүнә канунсызлыкдыр. 5 Сиз Онуң
бизиң гүнәлеримизи Өз үстүне алмак үчин аян
боланыны билйәнсиңиз. Онда гүнә ёкдур. 6 Онда
галян хич ким гүнә этмез. Гүнә эдйән киши Оны не
гөрендир, не-де танандыр.
7 Эй балалар! Хич киме өзүңизи аздыртмаң! Ким
догрулыгы ерине етирйән болса, Онуң догры
болшы ялы догрудыр. 8 Гүнә эдйән иблисдендир,
чүнки иблис башлангычдан бәри гүнә эдип гелйәр.
Муңа гөрә-де, Худайың Оглы иблисиң ишлерини ёк
этмек үчин аян болды. 9 Худайдан доган адам гүнә
этмез, чүнки Худайың тохумы онда галяндыр. Ол
гүнә эдип билмез, чүнки ол Худайдан догландыр.
10 Худайың балалары билен иблисиң балалары
шундан беллидир: догрулыгы ерине етирмейән,
доганыны сөймейән адам Худайдан дәлдир.

Бири-биримизи сөелиң

11 Чүнки сизиң озал-башдан эшиден хабарыңыз
шудур: бири-биримизи сөелиң. 12 Иблисден болан,
өз доганыны өлдүрен Кабыл ялы болмалың. Ол
оны нәме үчин өлдүрди? Чүнки өз ишлери эрбет,
доганынынңкы догруды. 13 Эй доганлар, дүнйә сизи
йигренйән болса, геңиргенмәң. 14 Биз өзүмизиң
өлүмден яшайша гечендигимизи билйәрис,
себәби, биз доганлары сөййәрис. Йөне доганыны
сөймейән өлүмде галяндыр. 15 Доганыны
йигренйән киши ганхордыр, сиз хич бир ганхорда
эбеди яшайшың галмаяныны билйәнсиңиз. 16 Биз
сөйгини Онуң Өз җаныны бизиң үчин пида
эдениңден танадык; биз-де доганлар үчин
җанымызы пида этмәге борчлудырыс. 17 Дүнйә
малына бай болуп, доганыны мәтәчликде гөренде,
оңа йүрегиюкалык этмейән кишиде Худайың
сөйгүси нәхили галар? 18 Эй балалар, диңе бир сөз
билен, дил билен дәл-де, иш хем хакыкат билен
сөелиң. 19 Хакыкатдандыгымызы шейле билип,
Онуң гаршысында йүрегимизе ынҗалык берелиң.
20 Чүнки йүрегимиз бизи язгарян болса-да, Худай
йүрегимизден улудыр, хемме зады билйәндир.
21 Эй, сөйгүли доганлар, эгер йүрегимиз бизи
язгармаян болса, онда Худайың хузурында
гайратымыз болар. 22 Нәме дилесек, Ондан аларыс,
чүнки Онуң буйрукларыны берҗай эдип, Онуң
халаныны эдйәндирис. 23 Онуң буйругы болса Оглы
Иса Месихиң адына иман этмегимиз, Онуң бизе
буйрушы ялы, бири-биримизи сөймегимиздир.
24 Худайың буйрукларыны берҗай эдйән Худайда,
Худай хем онда галяндыр. Онуң бизде галяныны
шундан, ягны Онуң бизе берен Рухундан билйәрис.

Рухлары сынаң

4 Эй, сөйгүли доганлар, хер бир руха ынанмаң.
Рухларың Худайдандыгыны билмек үчин
олары сынап гөрүң, чүнки дүнйә көп ялан
пыгамберлер чыкды. 2 Худайың Рухуны шундан
танарсыңыз: Иса Месихиң тен билен гелениңи
ыкрар эдйән хер бир рух Худайдандыр. 3 Иса
Месихиң тен билен гелениңи †† ыкрар этмедик хер
бир рух Худайдан дәлдир. Бу Месихе гаршы
гөрешиҗиниң рухудыр. Сиз онуң гелйәнини
эшитдиңиз, ол шу вагт хем эййәм дүнйәдедир. 4 Эй
балалар, сиз Худайдансыңыз, ялан пыгамберлери
еңенсиңиз, чүнки сизде Болян дүнйәде боляндан
улудыр. 5 Олар дүнйәдендир; шу себәпден хем олар
дүнйәниң нукдайназарындан гүрлейәр, дүнйә
олары диңлейәр. 6 Биз Худайдандырыс; ким Худайы

† *Мукаддес Рухуңыз... Рухы – грекче: «месх эдилишиңиз... месх эдилиши».*

†† *Иса Месихиң тен билен геленлигини – иң гадымы голязмаларда: «Исаны».*

танаян болса, бизи диңләр; ким Худайдан дәл
болса, бизи диңлемез. Биз хакыкат рухы билен
алдав рухуны шундан танаяндырыс.

Худай сөйгүдир

7 Эй, сөйгүли доганлар, бири-биримизи сөелиң,
чүнки сөйги Худайдандыр, хер ким сөййән болса,
Худайдан догандыр, Худайы танаяндыр. 8 Ким
сөймейән болса, Худайы танан дәлдир, чүнки Худай
сөйгүдир. 9 Бизе Худайың сөйгүси шейле аян
болды: бизиң Ол аркалы яшамагымыз үчин, Худай
Өзүниң ялңыз Оглуны дүнйә иберди. 10 Биз Худайы
дәл, эйсем, Ол бизи сөйүп, Өз Оглуны
гүнәлеримизе багышланма газандырян гурбан
эдип иберди. Ине, сөйги шудур. 11 Эй, сөйгүли
доганлар, Худай бизи шейле сөен болса, онда биз-
де бири-биримизи сөймәге борчлудырыс. 12 Худайы
хич ким хич хачан гөрен дәлдир. Биз бири-
биримизи сөййән болсак, онда Худай бизде
галяндыр, Онуң сөйгүси бизде кәмиллешендир.
13 Бизиң Онда, Онуң хем бизде галяныны Онуң Өз
Рухундан бизе беренинден билйәрис. 14 Биз
сынладык, Атаның Өз Оглуны дүнйәниң Халасгәри
эдип иберенине гүвә гечйәрис. 15 Ким Исаның
Худайың Оглудыгыны ыкрар эдйән болса, Худай
онда, ол хем Худайда галяндыр. 16 Биз Худайың
өзүмизе болан сөйгүсине дүшүндик, оңа ынандык.
Худай сөйгүдир, ким сөйгүде галян болса, ол
Худайда, Худай хем онда галяндыр. 17 Хөкүм гүнүнде
гайратымыз болар ялы, сөйги бизде шейле
кәмиллешендир, чүнки Ол нәхили болса, биз хем
бу дүнйәде шейледирис. 18 Сөйгүде горкы ёкдур.
Кәмиллешен сөйги горкыны ковуп чыкаряндыр,
чүнки горкуда сүтем бардыр. Ким горкян болса, ол
сөйгүде кәмиллешен дәлдир. 19 Биз Оны сөййәрис,
чүнки өңинчә Ол бизи сөйди. 20 Ким: «Худайы
сөййәрин» дийип-де, өз доганыны йигренйән
болса, онда ол яланчыдыр. Чүнки өзүниң гөрүп
дуран доганыны сөймейән адам гөрмедик
Худайыны сөйүп билмез †. 21 Бизде Онуң: «Худайы
сөййән өз доганыны-да сөймелидир» диен буйругы
бардыр.

Худайың Оглуна иман

5 Исаның Месихдигине иман эдйән киши
Худайдан догландыр. Атаны сөййән киши
Ондан доганы-да сөййәндир. 2 Худайың
балаларыны сөййәндигимизи Худайы сөйүп, Онуң
буйрукларыны берҗай эдишимизден билйәрис.
3 Чүнки Худайың сөйгүси Онуң буйрукларыны
берҗай этмекдир, Онуң буйруклары болса агыр
дәлдир. 4 Чүнки Худайдан доган киши дүнйәни
еңйәндир, дүнйәден үстүн чыкан еңиш бизиң
иманымыздыр. 5 Исаның Худайың Оглудыгына
ынанян, дүнйәни еңйән дәлми нәме?! 6 Сув, ган
аркалы гелен Иса Месихдир. Ол диңе бир сув
аркалы дәл-де, сув хем ган аркалы гелендир.
Шейле, Гөкде гүвәлик берйән үчдүр: Ата, Сөз ве
Мукаддес Рух. Буларың үчүси хем бирдир. 7 Гүвәлик
берйән-де Рухдур, чүнки Рух хакыкатдыр. 8 Шейле
гүвәлик берйән үчдүр: Рух, сув ве ган. Буларың
үчүсиниң хем гүвәлиги бир чыкяр. 9 Биз адамларың
гүвәлигини кабул эдйән болсак, Худайың гүвәлиги
ондан улудыр, чүнки бу Худайың Өз Оглы хакында
берен гүвәлигидир. 10 Худайың Оглуна иман
эдйәнде Худайың гүвәлиги бардыр. Худая иман
этмейән болса, Оны яланчы эдендир, чүнки
Худайың Өз Оглы хакда берен гүвәлигине иман
эден дәлдир. 11 Бу гүвәлик болса шудур: Худай бизе
эбеди яшайыш берди, бу яшайыш Онуң
Оглундадыр. 12 Кимде Огул бар болса, онда
яшайыш хем бардыр, кимде Худайың Оглы ёк
болса, онда яшайыш хем ёкдур.

Эбеди яшайыш

13 Мен муны сизе – Худайың Оглуның адына иман
эденлере яздым. Шейле, сиз Худайың оглуның
адына иман эденлер эбеди яшайшыңызың
барлыгыны билиң. 14 Бизиң Онуң хузурындакы
гайратымыз болса шудур: Онуң ислегине гөрә бир
зат дилесек, Ол дилегимизи эшидер. 15 Онуң хер
дилегимизи эшидйәндигини билйән болсак, онда
Өзүнден дилән дилегимизи алҗакдыгымызы-да
билйәндирис. 16 Бири доганының өлүме элтмейән
гүнә эдйәнини гөрсе, дога этмелидир, Худай оңа
яшайыш берер. Муны өлүме элтмейән гүнә
эдйәнлер хакда айдярын. Өлүме элтйән бир гүнә
бардыр; мен мунуң үчин дога этсин диймейәрин.
17 Хер бир яманлык гүнәдир, йөне өлүме элтмейән
гүнә-де бардыр. 18 Биз Худайдан доган хер бир
кишиниң гүнә этмейәнини билйәрис. Худайдан
доган өзүни саклаяндыр, иблис оңа эл гатмаз.
19 Биз өзүмизиң Худайдандыгымызы, бүтин
дүнйәниң болса иблисиң голы астындадыгыны
билйәрис. 20 Биз хак Худайы танар ялы, Худайың
Оглуның гелип, бизе пәхим беренини билйәрис.
Биз хак Боланда, ягны Онуң Оглы Иса
Месихдедирис. Ол хак Худайдыр, эбеди
яшайышдыр.
21 Эй балалар, өзүңизи бутлардан гораң! Омын.

† *Сөйүп билмез – иң гадымы голязмаларда: «нәхили сөйүп билер?»*

2 Яхя

Хакыкат ве сөйги

1 Худайың сайланы, мениң хакыкатда сөййән
ханымыма †, онуң чагаларына яшулудан салам!
Сизи диңе мен дәл, эйсем, хакыкаты танаянларың
хеммеси-де сөййәндир. 2 Чүнки хакыкат бизде
галяр, ол бакы бизиң билен галар. 3 Ата Худайдан,
Атаның Оглы Реб Иса Месихден хакыкат, сөйгүде
мерхемет, рехим ве парахатлык бизиң билен
болар. 4 Мен сениң огланларың кәбирлериниң
Атадан алан буйругыңыз боюнча хакыкатда
гезйәнини гөрениме гаты шат болдум. 5 Хәзир, эй
ханым, саңа бир тәзе буйрук дәл-де, озал-башдан
бизде боланы язып, сенден бирек-биреги сөймеги
хайыш эдйәрин. 6 Сөйги Худайың буйругына гөрә
гезмегимизден ыбаратдыр. Онуң буйругы озал-
башдан эшидишиңиз ялы, сөйгүде гезмегиңиздир.
7 Себәби дүнйә энчеме алдавчы гелди. Олар Иса
Месихиң беденде геленини ыкрар этмейәр. Бейле
адам алдавчы, Месихе гаршы гөрешиҗидир. 8 Биз
газананларымызы йитирмән, долы музды алар
ялы, өзүңизден хабардар болуң.
9 Месихиң таглыматындан араны ачан, онда
галмаян адамда Худай ёкдур. Ким таглыматда галян
болса, онда хем Ата, хем-де Огул бардыр. 10 Бири
гелип-де, бу таглыматы гетирмесе, оны ичери
салмаң, оңа салам бермәң. 11 Чүнки оңа салам
берен онуң эрбет ишлерине шәрик боляндыр.
12 Сизе язмалы көп затларым бар, йөне кагыз, сыя
билен язасым геленок. Эмма шатлыгыңыз кәмил
болар ялы, яныңыза гелип, сизиң билен йүзбе-йүз
гүрлешерис диен умыдым бар. 13 Сайланан уям ††
огланлары саңа салам айдяр. Омын.

† *Ханым – бу ерде иманлылар йыгнагы гөз өңүнде тутулян болса герек.*

†† *Уя – бу ерде Яхяның агза болан йыгнагы гөз өңүнде тутулян болса герек.*

3 Яхя

Өвгүлер ве өвүтлер

1 Мениң хакыкатда сөййән сөйгүли доганым
Гаюса яшулудан салам! 2 Эй, сөйгүли доганым,
җаның үстүнликли болшы ялы, сениң хемме затда
үстүнлик газанып, саглыкда болмагың үчин дога
эдйәрин. 3 Чүнки кәбир доганлар гелип, сениң
хакыкатда гезишиң ялы, хакыката баглыдыгыңа
гүвә геченлеринде, мен гаты шат болдум. 4 Мениң
огланларымың хакыкатда гезйәндиклерини
эшитмекден улы шатлыгым ёк.
5 Эй, сөйгүли доганым, сен ят хем болсалар,
доганлара эдйән әхли затларыңда садыксың. 6 Олар
йыгнагың хузурында сениң сөйгиң барада гүвә
гечдилер. Олары Худая мынасып тәрде ёла салсаң,
ягшы эдерсиң. 7 Чүнки олар иман этмедиклерден
хич бир зат алман, Исаның адының хатырасына
ёла чыкдылар. 8 Биз хакыкат угрунда ишдеш болар
ялы, шейле адамлары кабул этмәге борчлудырыс.
9 Мен йыгнага яздым, йөне оларың арасында
башлык болмагы сөййән Диотрефис бизи кабул
этмейәр. 10 Мунуң үстесине, ол доганлары-да кабул
этмейәр, муны этҗек болянлара хем пәсгел берип,
олары йыгнакдан ковяр. Шоңа гөрә-де, эгер
барайсам, бизе эрбет сөзлер айдып, эден
ишлерини ядына саларын.
11 Эй, сөйгүли доганым, эрбеде дәл, ягша өйкүн.
Ягшылык эдйән Худайдандыр, эрбетлик эдйән
Худайы гөрен дәлдир. 12 Димитриоса хеммелер,
хакыкатың өзи гүвә гечйәр. Биз хем гүвә гечйәрис;
гүвәлигимизиң хакдыгыны болса сен билйәнсиң.
13 Саңа язмалы көп затларым бар, йөне сыя, галам
билен язасым геленок. 14 Сени басымрак гөрүп,
йүзбе-йүз гүрлешерис диен умыдым бар. 15 Саңа
парахатлык болсун! Достлар саңа салам айдярлар.
Ол ердәки достлара атма-ат салам етир. Омын.

Яхуда

Гүнә ве хөкүм

1 Иса Месихиң гулы, Якубың доганы Яхудадан
Ата Худай тарапындан мукаддес эдилип †, Иса
Месихде сакланян чагырыланлара салам! 2 Сизе
рехим, парахатлык, сөйги эчилсин! 3 Эй, сөйгүли
доганлар, мен сизе ортак гутулышымыз хакда
язмак үчин бүтин гайратымы сарп эдип,
мукаддеслере бир гезек табшырылан иман угрунда
гөрешиң дийип язмага, несихат бермәге меҗбур
болдум. 4 Чүнки Худайымызың мерхеметини
ахлаксызлыга өврен, ялңыз Баярымыз Худайы ве
Реббимиз Иса Месихи инкәр эдйән худайсызлар,
гадымдан шу хөкүм үчин белленен кәбир адамлар
огрынча араңыза сокулдылар. 5 Йөне муны озал
билйән хем болсаңыз, Реббиң Мүсүр диярындан
халкы бир гезек гутарандан соң, икинҗи гезек
иман этмедиклери хеләк эденлигини сизе
ятладасым гелйәр. 6 Ол өз мертебелерини
сакламан, месгенлерини терк эден перишделери
хем эбеди зынҗырлар билен баглап, түмлүк
астында магшар гүнүң хөкүмине саклады.
7 Шейле, Содом, Гоморра ве оларың
төверегиндәки шәхерлер хем зынахорлуга берлип,
җынс азгынлыгына эерип, эбеди от җезасыны
чекмек билен гөрелдә гоюлды. 8 Шонуң ялы, бу
дүйш гөрүҗилер хем тени нежислейәр, хәкимиети
әсгермейәр, шөхратлы гүйчлере сөгйәр. 9 Баш
перишде Микайыл Мусаның җеседи барада иблис
билен чекишип, җеделлешенде оңа сөгмән, бир
хөкүм гетирмәге-де йүрек этмән, диңе: «Саңа Реб
кәесин!» дийди. 10 Эмма булар билмейән затларына
сөгйәрлер; пәхимсиз хайванлар ялы тебигатына
гөрә дүшүнйән затлары олары хеләк эдйәр. 11 Вай,
оларың халына! Чүнки олар Кабылың ёлуны
тутдулар, музд үчин өзлерини Баламың хатасына
табшырдылар, Корахың топалаңында хеләк
болдулар. 12 Булар сиз билен горкусыз ийип-ичип,
диңе өзлерини бакан махаллары сизиң мухаббет
зыяпатларыңыза тегмилт болярлар. Ел билен
ковлан сувсуз булутлар, ики гезек өлен, көкүнден
гопарылан мивесиз гүйз агачлары, 13 өз
биабрайчылыгының көпүгини сачян ёвуз деңиз
толкунлары, сергездан йылдызлардырлар. Бакы
гараңкы түмлүк олар үчин сакланандыр. 14 Адамдан
соңра единҗи болан Ханок хем булар хакда
велилик эдип, шейле дийипдир: 15 «Худайсызлык
билен эден бүтин худайсыз ишлери зерарлы,
худайсыз гүнәкәрлериң Оңа айдан әхли пайыш
сөзлери зерарлы, хеммелериң үстүнден хөкүм
чыкармага, бүтин худайсызлары хөкүм этмәге Реб,
ине, мүңлерче мукаддеси билен гелди». 16 Булар
хүңүрдейән, өз бимҗелеринден нәразы, эрбет
хөвеслеринде гезйәнлердир. Оларың агзы
гопбамсы сөзлер айдяндыр, неп үчин икийүзлүлик
эдйәндирлер.

Дуйдурыш ве өвүт

17 Эмма сиз, эй, сөйгүли доганлар, Реббимиз Иса
Месихиң ресулларының өңүнден айдан сөзлерини
яда салың. 18 Олар сизе: «Соңкы вагтларда өз
худайсызлыкларының хөвеслерине гөрә гезйән
яңсылайҗылар болар» дийип айдардылар. 19 Булар
айралык салян, Мукаддес Рухдан махрум тебигы
адамлардыр. 20 Эй, сөйгүли доганлар, сиз өзүңизи
иң мукаддес иманыңызың үстүнде гуруп, Мукаддес
Рухда дога эдип, 21 эбеди яшайыш үчин Реббимиз
Иса Месихиң рехимине гарашың, өзүңизи Худайың
сөйгүсинде саклаң. 22 Шүбхе ичинде болан
кәбирлерине рехимдар болуң. 23 Кәбирлерини
горкы билен, отдан чекип гутарың. Кәбирлерине
болса гүнәли тен билен хапаланан лыбасы-да
йигренип, рехимдар болуң. 24 Халасгәримиз ялңыз
Худай сизи бүдремекден горамагы, шөхратының
хузурында улы шатлык билен тегмилтсиз
дурузмагы башаряндыр. 25 Шөхрат, улулык, гудрат
ве хәкимиет Реббимиз Иса Месих аркалы әхли
дөврүрлерден өң, хәзир ве әхли дөврүрлериң
довамында Худайыңкы болсун! Омын.

† *Мукаддес эдилип – иң гадымы голязмаларда: «сөйлүп».*

Ылхам

1 Бу Худайың, якын вагтда болмалы затлары
бенделерине гөркезмек үчин Иса Месихе
берен ылхамыдыр. Худай перишдесини иберип,
муны гулы Яхя аян этди. 2 Ол хем гөрен затларының
барына, Худайың сөзүне, Иса Месихиң шаятлыгына
гүвәлик эдйәр. 3 Бу пыгамберлик сөзлерини окан,
онда язылана гулак асып, олары берҗай эден
багтыярдыр, чүнки гарашылан вагт якындыр!

Еди йыгнага салам

4 Мен Яхядан Азия велаятындакы еди йыгнага
салам! Хәзир бар Болан, гечмишде бар Болан ве
Гелҗекден, Онуң тагтының өңүндәки еди рухдан,
өлүмден илкинҗи дирелен, бүтин дүнйә
патышаларының хөкүмдары, догручыл гүвә Иса
Месихден сизе мерхемет хем парахатлык болсун!
Шөхрат хем гудрат бизи сөййән, Өз ганы билен
гүнәлеримизден азат эден, патышалыга етирип,
бизи Атасы Худайың хызматында руханылар эден
Месихиңки болсун! Омын. 7 Ине, Ол булутлар билен
гелйәр. Хер бир гөз, Онуң беденини дешенлер хем
Оны гөрер. Ер йүзүниң әхли халклары Онуң үчин яс
тутар. Хава, омын!

Башлангыч ве соң Мендирин

8 Хәзир бар болан, гечмишде бар болан, гелҗек
ве хер зада гүйҗи етйән Реб Худай дийййәр: «Алфа
ве Омега, башлангыч ве соң Мендирин». 9 Иса
дегишли бири хөкмүнде мушакгатда, сабырда,
патышалыкда шәрикдешиңиз болан мен,
доганыңыз Яхя Худайың Сөзи, Исаның гүвәлиги
себәпли Патмос диен адададым. 10 Реббиң гүнүнде
Рухдакам еңсәмден сурнайыңкы ялы гаты бир сес
эшитдим. 11 Ол сес: «Гөрйәнлериңи китаба яз-да,
еди йыгнага, ягны Эфесе, Измире, Бергама,
Тиятира, Сардисе, Филаделфия ве Лаодикия ёлла»
дийди. 12 Мен өзүм билен геплешйәни гөрҗек
болуп өврүлдим. Өврүлемде еди алтын шемдан,
шемданларың ортасында болса эгниндәки лыбасы
аякларына етип дуран, гөвсүне гызылдан гушак
баглан ынсан оглуна меңзеш бирини гөрдүм.
14 Онуң башы, сачы йүң ялы ак, гар ялы чув акды.
Гөзлери от ялны ялыды. 15 Аяклары күреде
гызардылан парлак мисе меңзейәрди. Сеси улы
сувуң шаггылдысы киминди. 16 Саг элинде еди
йылдыз барды, агзындан ики йүзли кесгир гылыч
чыкып дурды, йүзи бар гүйҗи билен ялдырап
дуран Гүн ялыды. 17 Мен Оны гөрен бадыма, өли
кимин аякларына йыкылдым. Ол саг элини депәме
гоюп, шейле дийди: «Горкма! Илкинҗи хем иң
соңкы Мендирин. 18 Дири болан Мендирин. Мен
өлүдим, йөне, ине, эбедилик диридирин. Өлүмиң
хем өлүлер диярының ачары Мендедир. 19 Мунуң
үчин, гөрен затларыңы, шу вагт болян затлары,
мундан бейләк болҗаклары яз. 20 Мениң саг элимде
гөрйән еди йылдызың, еди алтын шемданың сыры
шейле: еди йылдыз еди йыгнагың перишделери,
еди шемдан хем еди йыгнакдыр».

Эфесдәки йыгнага

2 Эфесдәки йыгнагың перишдесине яз: еди
йылдызы саг элинде саклап дуран, еди алтын
шемданың арасында гезйән шейле дийййәр:
2 Сениң нәмелер эдениңи билйәрин. Көп зәхметлер
чекениңи, сабырлыдыгыңы, яман адамлара чыдап
билмейәниңи билйәрин. Сен, ресул болмасалар-да,
өзлерине ресул дийййәнлери сынадың, оларың
яланчыдыгына гөз етирдиң. 3 Сениң сабрың бар.
Мениң адым угрунда дерт чекдиң, ядамадың.
4 Эмма сенде оңламаян бир задым бар: сен башкы
сөйгиңи ташладың. 5 Шонуң үчин, ниреде
йыкыланыңы яда сал-да, тоба эт, озалкы эдйән
ишлериңи ерине етир. Тоба этмесең, яныңа гелип,
шемданыңы дуран ериңден гозгарын. 6 Ене-де
сениң пейдаңа болан бир зат бар. Сен
николачыларың эдйән ишлерини йигренйәрсиң,
Мен-де олары йигренйәрин.
7 Гулагы бар адам Рухуң йыгнаклара нәме
дийййәнини эшитсин. Еңене Худайың
җеннетиндәки яшайыш агаҗының мивесинден
ийме ыгтыярыныберерин».

Измирдәки йыгнага

8 Измирдәки йыгнагың перишдесине яз: Өлен
хем Дирелен, Биринҗи хем Иң Соңкы шейле
дийййәр: 9 Сениң мушакгатларыңы, гарыплыгыңы
билйәрин. Аслында, сен байсың! Өзлерине ехуды
дийййәнлериң дил етирйәниниден хем хабарым бар.
Олар ехуды дәл-де, шейтаның синагогасыдыр.
10 Гөрҗек гөргүлериңден горкма! Ине, иблис сизи

сынамак үчин, кәбириңизи туссага салдырар, сиз
он гүнләп мушакгат чекерсиңиз. Өлйәнчәң, садык
гал, Мен саңа яшайыш тәҗини берерин. [11] Гулагы
бар адам Рухуң йыгнаклара нәме диййәнини
эшитсин. Еңен икинҗи өлүмден зыян гөрмез».

Бергамадакы йыгнага

[12] Бергамадакы йыгнагың перишдесине яз: Ики
йүзли кесгир гылычлы шейле диййәр: [13] Сениң
ниреде яшаяныңы билйәрин, шейтаның хем тагты
шол ердедир. Сен Мениң адымы берк саклаярсың.
Араңызда шейтаның яшаян еринде өлдүрилен
садык шаядым Антипас барка-да, сен Маңа болан
иманыңдан дәнмәндиң. [14] Йөне сенде оңламаян
бирнәче задым бар. Ол ерде Баламың
таглыматына эерйәнлер бар. Бута хөдүрленен
гурбанлары иймеклери, зына этмеклери үчин,
Ысрайыл огулларына дузак гурмагы Балака Балам
өвретди. [15] Шонуң ялы-да араңызда
николачыларың таглыматына эерйәнлер хем бар.
[16] Мунуң үчин тоба эт! Ёгса тиз яныңа гелип,
агзымың гылыҗы билен олара гаршы уршарын.
[17] Гулагы бар адам Рухуң йыгнаклара нәме
диййәнини эшитсин. Еңене гизлин маннадан
берерин. Ене-де оңа бир ак даш берерин. Бу
дашың йүзүнде тәзе ат язылгыдыр. Оны дашы
аландан башга хич ким билйән дәлдир».

Тиятирадакы йыгнага

[18] Тиятирадакы йыгнагың перишдесине яз:
Гөзлери одуң ялны ялы, аяклары гызардылан
парлак мисе меңзеш Худайың Оглы шейле диййәр:
[19] Мен сениң нәмелер эдениңи билйәрин. Сөйгиңи,
иманыңы, хызматыңы, сабрыңы, соңра эденлериң
озалкы эденлериңден көпдүгини билйәрин. [20] Эмма
сенде оңламаян бир задым бар. Сен өзүни
пыгамбер дийип ыглан эден Изебел атлы аяла ёл
берйәрсиң. Бу аял Мениң бенделерими таглыматы
билен аздырып, олара зынахорлук этдирҗек боляр,
бута хөдүрленен гурбанлардан ийдирҗек боляр.
[21] Мен оңа тоба этмәге вагт бердим, эмма ол
зынахорлукдан тоба этмек ислемейәр. [22] Гөр, ине,
Мен оны мушакгатдан долы дүшекде ятырарын,
онуң билен зына эденлери-де, өз † эден
ишлеринден тоба этмеселер, улы мушакгатларың
ичине ташларын. [23] Онуң огланларыны мерги
билен өлдүрерин. Шонда бүтин йыгнаклар
йүреклери хем гөвүнлери барлаяның Мендигими
билер. Мен сизиң хер бириңизе эден
ишлериңизиң хакыны берерин. [24] Эмма сизе, ягны
Тиятирадакы бейлекилере, бу таглымата баглы
дәллериң барына, оларың дийши ялы, „Шейтаның
чуңлукларыны" билмейәнлериң барына айдярын:
сизиң үстүңизе башга зат йүклемейәрин. [25] Йөне
Мен гелйәнчәм, өзүңиздәкини саклаң. [26] Өзүмиң
Атамдан ыгтыяр алшым ялы, Мен-де еңене,
буйрукларымы соңуна ченли берҗай эдене
миллетлер үстүнден ыгтыяр берерин. [27] Ол хем
олары демир таяк билен бакар, тоюндан ясалан
гаплар кимин дерби-дагын эдер. [28] Мен оңа даң
йылдызыны берерин. [29] Гулагы бар адам Рухуң
йыгнаклара нәме диййәнини эшитсин».

Сардисдәки йыгнага

3 Сардисдәки йыгнагың перишдесине яз:
Худайың еди рухуна, еди йылдыза ээ Болан
шейле диййәр: Мен сениң эденлериңи билйәрин.
Саңа дири диййәрлер, йөне сен өлүсиң. [2] Оян!
Галан ве өлҗек затлары гүйчлендир. Чүнки Мен
Худайың өңүнде ишлериңи битирмәниңи гөрдүм.
[3] Мунуң үчин, аланыңы, эшидениңи яда сал-да,
берҗай эт, тоба гел. Оянмасаң, бир огры ялы
гелерин, Мениң хайсы сагатда үстүңе гелҗегими-де
билмән галарсың. [4] Эмма Сардисде сениң яныңда
эгин-эшиклерини кирлетмедик бирнәче адам бар.
Олар Мениң билен биле ак лыбаслар гейип гезер,
себәби муңа лайыкдырлар. [5] Еңен ак эгин-эшиклер
геер. Мен онуң адыны яшайыш китабындан
өчүрмерин, Атамың хем Онуң перишделериниң
өңүнде адыны ыкрар эдерин. [6] Гулагы бар адам
Рухуң йыгнаклара нәме диййәнини эшитсин».

Филаделфиядакы йыгнага

[7] Филаделфиядакы йыгнагың перишдесине яз:
Мукаддес хем чын болан, Давут ачарының ээси,
ачаныны хич ким япып билмейән, япаныны хич
ким ачып билмейән шейле диййәр: [8] Сениң
нәмелер эдениңи билйәрин. Ине, өңүңде бир ачык
гапы гойдум, хич ким оны япмагы башармаз.
Сениң гүйҗүң аз, муңа гарамаздан, Мениң сөзүми
берҗай этдиң, адымы инкәр этмедиң. [9] Ине,
шейтаның синагогасындан боланлары, ехуды
болмасалар-да, ялан сөзләп, өзлерине ехуды
диййәнлери гелип, аягыңа йыкылмага меҗбур
эдерин. Олар сени сөййәндигими билер. [10] Сөзүми
берҗай эдип, сабыр билен чыданың үчин, ер
йүзүнде яшаянлары сынама максады билен, бүтин
дүнйәниң үстүне инҗек сынаг сагадындан сени
горарын. [11] Мен басым гелерин. Тәҗиңи хич киме
алдырмаҗак болуп, барыңы гайым сакла. [12] Еңени
Худайымың ыбадатханасына дирег эдерин. Ол,
артыкмач, ол ерден дашары чыкмаз. Онуң
маңлайына Худайымың адыны, Худайымың
шәхериниң адыны, ягны Гөкден, Худайымың
хузурындан инен тәзе Иерусалимиң адыны, Өз

† *Өз – иң гадымы голязмаларда: «ол».*

тәзе адымы язарын. 13 Гулагы бар адам Рухуң
йыгнаклара нәме диййәнини эшитсин».

Лаодикиядакы йыгнага

14 Лаодикиядакы йыгнагың перишдесине яз:
Омын, догручыл, чын гүвә, Худайың
яраданларының башы шейле диййәр: 15 Сениң
нәмелер эдениңи билйәрин. Сен не совук, не-де
гызгынсың. Кәшгә совук я гызгын болсадың! 16 Не
гызгын, не-де совук, йөне йылылыгың үчин, Мен
сени агзымдан гусарын. 17 Сен: „Мен байдырын,
барлыдырын, зада зар дәлдирин" диййп, бичәре,
бетбагт, гарып, көр хем ялаңачдыгыңы
билмейәрсиң. 18 Мен саңа баяр ялы, Менден от
билен сапланан алтын гейнип, ялаңачлыгың
айбыны өртер ялы ак эгин-эшик, гөрер ялы,
гөзлериңе чалар ялы гөз дерманыны сатын алмагы
маслахат берйәрин. 19 Мен сөййәнлеримиң
хеммесине кәйәп, тербие берйәндирин. Шонуң
үчин, ыхласлы бол-да тоба эт. 20 Ине, Мен ишикде
дурун, гапыны какярын. Бири сесими эшидип,
гапыны ачса, ичерик гирерин. Мен онуң билен, ол-
да Мениң билен биле нахарланар. 21 Мен еңип,
атам билен биле Онуң тагтында отуран болсам,
еңене-де Мениң билен биле Өз тагтымда отурмага
ыгтыяр берерин. 22 Гулагы бар адам Рухуң
йыгнаклара нәме диййәнини эшитсин».

Гөкдәки тагт

4 Мундан соң серетдим, ине, Гөкде ачык дуран
бир гапы барды. Мениң билен геплешйәнини
эшиден сесим, ягны сурнай сесине меңзеш озалкы
сес: «Гел, бу ере чык, мундан соң болмалы затлары
саңа гөркезейин» дийди. 2 Шол пурсат бирден
Рухдадым. Ине, Гөкде бир тагт барды, тагтың
үстүнде бири отырды. 3 Отураның гөрнүши яшма,
гырмызы хакык дашына меңзейәрди, тагтың
төверегинде зүмеррет гөрнүшли әлемгошар
барды. 4 Тагтың даш-төверегинде йигрими дөрт
саны башга тагт барды, бу тагтларың үстүнде
башлары алтын тәчли, ак лыбаслы йигрими дөрт
яшулы отырды. 5 Тагтдан йылдырымлар чакярды,
батлы сеслер хем гөк гүррүлдиси эшидилйәрди.
Тагтың өңүнде янып дуран еди чыра барды. Булар
Худайың еди Рухудыр. 6 Тагтың гаршысында булгур
кимин дуры, гөйә чүйшеден ясалан бир деңиз бар
ялыды. Ортада, тагтың дөрт тарапында өңи хем
арка тарапы гөзлерден долы дөрт саны җанлы
махлук дурды. 7 Биринҗи махлук арслана
меңзейәрди, икинҗи махлук өкүзе, үчүнҗи
махлугың йүзи адам йүзи ялыды, дөрдүнҗи махлук
учуп барян бүргүде меңзешди. 8 Җанлы дөрт
махлугың хер бириниң алты ганаты барды. Төверек
дашлары, ганатларының ашагы-да гөзлерден
долуды. Олар гиҗе-гүндиз ызыны үзмән:
«Мукаддесдир, мукаддесдир, мукаддесдир,
гечмишде бар болан, хәзир бар болан ве гелҗек,
хер зада гүйҗи етйән Реб Худай!» диййәрдилер.
9 Җанлы махлуклар тагтың үстүнде Отурана,
эбедилик Яшаяна шөхрат, хормат хем шүкүр
эденлеринде, йигрими дөрт яшулы-да эбедилик
дири болуп, тагт үстүнде Отураның өңүнде ере
йыкылып, Оңа сежде эдйәрдилер, тәчлерини
тагтың өңүне зыңып, шейле диййәрдилер: 11 «Эй
Реббимиз, Худайымыз! Сен шөхраты, хорматы хем
гудраты алмага мынасыпсың. Чүнки хемме зады
Сен яратдың. Әхлиси Сениң ислегиң билен дөреди,
ярадылды».

Мөхүрли китап ве Гузы

5 Тагтың үстүнде Отураның саг элинде ичи-
дашы язгылы, еди мөхүр билен мөхүрленен
бир китап гөрдүм. 2 «Китабы ачмага, онуң
мөхүрлерини дөвмәге ким мынасып?» диййп, гаты
сес билен гыгырян бир гүйчли перишдәни хем
гөрдүм. 3 Эмма китабы ачып, онуң ичине серетмеги
башарҗак адам не Гөкде, не ер йүзүнде, не-де ер
астында барды. 4 Мен көп агладым. Чүнки китабы
ачмага, онуң ичине серетмәге мынасып хич ким
тапылмады. 5 Шонда яшулулардан бири маңа
шейле дийди: «Аглама! Ине, Яхуда тайпасындан,
Давудың көкүнден болан Арслан еңди. Ол китабы
ве китабың еди мөхүрини ачмагы башарар».
6 Мен тагтың ортасында, җанлы дөрт махлук
билен яшулуларың арасында, дамагы чалнана
меңзеш бир Гузы гөрдүм. Гузының еди шахы хем
еди гөзи барды. Бу гөзлер Худайың бүтин дүнйә
иберилен еди Рухудыр. 7 Гузы гелди-де, тагтың
үстүнде Отураның саг элинден китабы алды. 8 Ол
китабы аланда, җанлы дөрт махлук, йигрими дөрт
яшулы Гузының өңүнде ере йыкылдылар. Оларың
хер бириниң бир арфасы ве мукаддеслериң
догалары болан бухурлардан долы алтын кәселери
барды. 9 Олар бир тәзе айдым айдярдылар: «Сен
китабы алмага, китабың мөхүрлерини ачмага
мынасыпсың. Чүнки дамагың чалнып, Өз ганың
билен бизи хер тайпадан, хер дилден, хер халк ве
хер миллетден Худая сатын алдың. 10 Бизи
Худайымызың хызматында патышалык ягдайына
сокуп, руханы этдиң. Биз дүнйә үстүнден хөкүм
сүрерис». 11 Онсоң серетдим, тагтың, җанлы
махлукларың хем яшулуларың төверегинде бир
топар перишдәниң сесини эшитдим. Оларың саны
мүңлерче мүңлер, он мүңлерче он мүңлерди.
12 Олар батлы сес билен: «Дамагы чалнан Гузы
гүйҗи, байлыгы, акылдарлыгы, гудраты, хорматы,

шөхраты ве өвгини алмага мынасыпдыр»
дийййәрдилер. 13 Онсоң Гөкдәки, ер йүзүндәки, ер
астындакы ве деңиздәки хер махлугың, әлемдәки
бар задың: «Өвги, хормат, шөхрат ве гудрат
эбедилик тагт үстүнде Отураныңкы хем Гузыныңкы
болсун!» диенини эшитдим. 14 Җанлы дөрт махлук
«Омын» диййәр, яшулулар-да ере йыкылып сежде
эдйәрди.

Еди мөхүр

6 Онсоң Гузының еди мөхүриң бирини ачаныны
гөрдүм. Шонда җанлы дөрт махлугың бириниң
гөк гүррүлдисине меңзеш сес билен «Гел» диенини
эшитдим. 2 Серетдим, ине, өңүмде бир ак ат дурды.
Атың үстүнде отураның яйы барды. Оңа бир тәч
берилди ве еңсин дийип, еңип чыкды. 3 Гузы
икинҗи мөхүри ачанда, икинҗи җанлы махлугың
«Гел, серет» диенини эшитдим. 4 Шонда бир башга
ат, бир чыпар ат гөрүнди. Онуң үстүнде отурана
дүнйәден парахатчылыгы айырмага, адамлара
бири-бирлерини өлдүртмәге ругсат эдилди. Оңа
бир улы гылыч хем берилди. 5 Гузы үчүнҗи мөхүри
ачанда, үчүнҗи җанлы махлугың «Гел, серет»
диенини эшитдим. Серетдим, өңүмде бир гара ат
дурды. Онуң үстүнде отураның элинде бир терези
барды. 6 Җанлы дөрт махлугың ортасында гөйә бир
сесиң: «Бир өлчег бугдай бир динара †, үч өлчег
арпа бир динара, йөне зейтун ягы билен шераба
зыян берме!» диенини эшитдим.
7 Гузы дөрдүнҗи мөхүри ачанда, дөрдүнҗи
махлугың «Гел, серет» диенини эшитдим.
8 Серетдим, ине өңүмде бир реңки өчүк ат дурды.
Атың үстүнде отураның ады өлүмди, өлүлер дияры
онуң ызындан гелйәрди. Оңа гылыч билен, ачлык
билен, мерги билен, ер йүзүниң вагшы хайванлары
билен ынсанлары өлдүрмәге ер йүзүниң дөртден
бири барада ыгтыяр берилди. 9 Гузы бәшинҗи
мөхүри ачанда, гурбанлык эдилйән ериң ашагында
Худайың сөзи, оңа эден гүвәликлери үчин
өлдүриленлериң җанларыны гөрдүм. 10 Олар батлы
сес билен гыгырып шейле дийййәрдилер: «Эй
мукаддес, хакыкы Баяр! Сен хачана ченли ер
йүзүнде яшаянлары хөкүм эдип, бизиң ганымызы
олардан алҗак дәл?» 11 Оларың хер бирине бир ак
дон берлип, өзлери кимин өлдүрилҗек
ёлдашларының, доганларының саны
тамамланянча, ене аз салым гарашмагы исленди.
12 Гузы алтынҗы мөхүри ачанда, ине, Ериң гаты
чайкананыны гөрдүм. Гүн гара түйден эдилен җул
кимин гаралып, бүтин Ай ган ялы болды. 13 Бир
инҗир агаҗының гүйчли ел билен ыралып, чиг
инҗирлерини дөкүши ялы, гөгүң йылдызлары-да
ер йүзүне гачды. 14 Гөк хем дүйрленен кагыз кимин
гөзден йитди. Әхли даг, ада ериңден гозганды.
15 Дүнйәниң патышалары, улулары, серкерделери,
байлары, гүйчлүлери, бүтин гул ве азат адамлары
говакларда, дагларың гаяларында гизлендилер.
16 Олар даглара хем гаялара шейле дийдилер:
«Бизиң үстүмизе йыкылың! Бизи тагт үстүнде
Отураның йүзүнден, Гузының газабындан гизләң.
17 Чүнки Онуң газабының улы гүни гелди, Онуң
өңүнде ким дуруп билер?»

Мөхүрленен 144000 адам

7 Мундан соң, Ериң дөрт бурчунда дуран дөрт
перишдәни гөрдүм. Булар ер йүзүне, деңзе я-
да хич бир агаҗа өвүсмесин дийип, ериң дөрт
елини саклап дурдылар. 2 Гүндогардан ёкары
чыкып барян башга бир перишдәни-де гөрдүм.
Онда дири Худайың мөхүри барды. Ол ере, деңзе
зыян етирмәге өзлерине ругсат эдилен дөрт
перишдә гаты сес билен гыгырып: 3 «Биз
Худайымызың гулларының маңлайына мөхүр
басянчак, ере, деңзе ве агачлара зыян етирмәң!»
дийди. 4 Мөхүрлененлериң саныны эшитдим.
Ысрайыл огулларының бүтин тайпаларындан йүз
кырк дөрт мүң адам мөхүрленипди. 5 Яхуда
тайпасындан он ики мүң адам мөхүрленипди,
рубен тайпасындан он ики мүң, гад тайпасындан
он ики мүң, 6 ашер тайпасындан он ики мүң,
нафталы тайпасындан он ики мүң, менашше
тайпасындан он ики мүң, 7 шимегон тайпасындан
он ики мүң, леви тайпасындан он ики мүң, иссахар
тайпасындан он ики мүң, 8 зебулун тайпасындан он
ики мүң, юсуп тайпасындан он ики мүң, бенямын
тайпасындан он ики мүң адам мөхүрленипди.

Ак дон гейнен мәреке

9 Мундан соң, хер миллетден, хер тайпадан, хер
халкдан ве хер дилден болан, хич кимиң санап
билмеҗек бир улы мәрекесиниң тагтың хем
Гузының өңүнде дураныны гөрдүм. Булар ак дон
гейнипди, эллеринде болса хурма агаҗының
пүрлери барды. 10 Олар батлы сес билен гыгырып
шейле дийййәрдилер: «Халас этмек тагт үстүнде
отуран Худайымыза ве Гуза махсусдыр!» 11 Хемме
перишделер тагтың, яшулуларың ве дөрт җанлы
махлугың дашыны алшып дурдулар. Олар тагтың
өңүнде йыкылып, йүзлерини ере дирәп, Худая
сежде эдип, шейле дийййәрдилер: 12 «Омын. Өвги,
шөхрат, акылдарлык, шүкүр, хормат, гүйч ве гудрат
эбедилик Худайымызыңкы болсун. Омын!»
13 Онсоң яшулулардан бири сөзе башлап, менден:
«Бу ак дон гейненлер ким, ниреден гелипдирлер?»

† *Бир өлчег бугдай бир динара – бир өлчег бугдай бир адамың бир гүнлүк иймити, динар болса бир ишчиниң бир гүнлүк хакыды.*

дийип сорады. 14 Мен: «Муны сен билйәрсиң, агам!»
дийдим. Ол маңа шейле дийди: «Булар шол агыр
мушакгатдан чыкып геленлер. Булар донларыны
Гузының ганы билен ювуп, чув ак этдилер. 15 Мунуң
үчин олар Худайың тагтының өңүнде болуп, Онуң
ыбадатханасында Оңа гиҗе-гүндиз хызмат
эдйәрлер. Тагтда Отуран болса Өз чадырыны
оларың үстүне бүрәр. 16 Олар инди аҗыкмаз,
сувсамаз. Оларың үстүне не гүн, не-де башга бир
җөвза дүшер. 17 Чүнки тагтың ортасындакы Гузы
олары отарар, яшайыш сувуның чешмелерине
элтер. Худай оларың гөзлеринден бүтин яшларыны
сүпүрер».

Единҗи мөхүр ве алтын бухурдан

8 Гузы единҗи мөхүри ачанда, Гөкде ярым
сагада голай үмсүмлик болды. 2 Мен Худайың
өңүнде дуран еди перишдәни гөрдүм. Олара еди
сурнай берилди. 3 Башга бир перишде гелип,
гурбанлык эдилйән ериң өңүнде дурды. Онуң
элинде алтын бухурдан барды. Оңа тагтың
өңүндәки алтын гурбанлык эдилйән ерде әхли
мукаддеслериң догалары билен хөдүрлемеги үчин
көп бухур берилди. 4 Мукаддеслериң догалары
билен бирликде бухурың түссеси перишдәниң
элинден Худайың хузурына ёкары гөтерилди.
5 Перишде бухурданы алып, гурбанлык эдилйән
ериң одундан долдурды. Муны ериң йүзүне
зыңанда, Гөк гүрләп, батлы сеслер чыкды,
йылдырымлар чакып, ер титреди.

Еди сурнай

6 Онсоң еди перишде эллериндәки еди сурнайы
чалмага тайярландылар. 7 Биринҗи перишде
сурнай чалды. Ган гатышык долы хем от дөрәп, ер
йүзүне дөкүлди. Ериң үчден бири, агачларың үчден
бири, бүтин яшыл от янды. 8 Икинҗи перишде
сурнай чалды. Одуң ичинде янян улы даг ялы бир
зат деңзе зыңылды. Деңзиң үчден бири гана
дөнди. 9 Деңизде яшаян җанлы махлукларың үчден
бири өлди, гәмилериң хем үчден бири вейран
болды. 10 Үчүнҗи перишде сурнай чалды. Гөкден
чыра ялы янян бир улы йылдыз деряларың үчден
бириниң үстүне, сув булакларының үстүне гачды.
11 Бу йылдызың ады Ёвшандыр. Сувларың үчден
бири ёвшан ялы аҗады. Аҗан сувлардан ичен
биртопар адам өлди. 12 Дөрдүнҗи перишде сурнай
чалды. Гүнүң үчден бири, Айың үчден бири,
йылдызларың үчден бири гаралсын ве гүндиз
үчден бири, гиҗе-де, шонуң ялы, үчден бири ягты
салмасын дийип урулдылар. 13 Онсоң серетдим,
Гөгүң ортасында учуп йөрен бир перишдәниң †
батлы сес билен шейле дийййәнини эшитдим:
«Сурнай чалҗак бейлеки үч перишдәниң
сурнайының сесинден ер йүзүнде яшаянларың
гүнүне вай, вай, вай!»

9 Бәшинҗи перишде сурнай чалды. Мен Гөкден
ере гачан бир йылдыз гөрдүм. Йылдыза
дүйпсүз довзах гуюсының ачары берлипди. 2 Ол
дүйпсүз гуйыны ачанда, гуюдан оҗагың түссеси
ялы түссе чыкды. Гуйының түссесинден Гүн хем
хова гаралды. 3 Түсседен ер йүзүне чекиртге ягды.
Олара-да ер йүзүндәки ичянлара берлиши ялы,
гудрат берлипди. 4 Олара ер йүзүниң отуна, хич
бир гөк өсүмлиге, хич бир агаҗа дәл-де, диңе
маңлайында Худайың мөхүри болмадык адамлара
зыян етирмек буйрулды. 5 Олара хич кими
өлдүрмән, бу адамлары бәш айлап гынамага
ыгтыяр берилди. Гынайышлары бир ичяның
адамы чаканда берйән ызасына меңзейәрди. 6 Ол
гүнлерде ынсанлар өлүми агтарар, йөне оны тапып
билмезлер. Өлүми күйсәр, йөне өлүм олардан
гачар. 7 Чекиртгелериң гөрнүши сөвеше
тайярланан атларыңка меңзейәрди. Башларында
алтын тәч ялы башлыклар барды, йүзлери адамың
йүзүне меңзешди. 8 Сачлары аялың сачы, дишлери-
де арсланыңкы ялыды. 9 Оларың демир совутлар
ялы, дөш совутлары барды. Ганатларының сеси
сөвеше чапян көп санлы арабалы атларың
чыкарян сесине меңзейәрди. 10 Ичянларыңка
меңзеш гуйруклары, иңңелери барды. Адама бәш
айлап зыян етирйән гудратлары гуйрукларындады.
11 Оларың үстүнден довзах гуюсының перишдеси
патышалык эдйәрди. Бу перишдәниң ады еврейче
Абаддон, грекче Аполиондыр ††. 12 Биринҗи «Вай»
гечди, ине, мундан соң ене ики «Вай» гелйәр.
13 Алтынҗы перишде сурнай чалды. Мен Худайың
өңүндәки алтындан гурбанлык эдилйән ериң дөрт
шахындан бир сес эшитдим. 14 Сес эли сурнайлы
алтынҗы перишдә: «Улы Евфрат дерясының
янында даңылгы дуран дөрт перишдәни гойбер!»
дийди. 15 Шейле, шол сагат, шол гүн, шол ай ве шол
йыл үчин тайярланан дөрт перишде ынсанларың
үчден бирини өлдүрсин дийип гойберилди.
16 Буларың атлы гошунының саны ики йүз
миллионды; санларыны эшитдим. 17 Атлары,
оларың үстүндәкилери шейле гөрнүшде гөрдүм:
атлыларың от, гөк якут хем күкүрт реңкли
совутлары барды. Атларың келлеси арсланың
келлесине меңзейәрди, агызларындан болса от,
түссе, күкүрт чыкярды. 18 Ынсанларың үчден бири
оларың агзындан чыкян отдан, түсседен ве
күкүртден – бу үч беладан өлди. 19 Чүнки атларың
гудраты агзында хем гуйругындадыр. Себәби

† *Перишдәниң – иң гадымы голязмаларда: «бүргүдиң».*

†† *Абаддон, Аполион – хеләк эдиҗи.*

йылана меңзеш гуйрукларының башлары болуп,
булар билен зыян берйәндирлер. 20 Галан
ынсанлар, ягны бу белалардан өлмән галанлар
җынлара, өз эллери билен ясан, гөрүп, эшидип ве
йөрәп билмейән алтын, күмүш, мис, даш ве агач
бутларына сежде этмекден эл чекип тоба
этмедилер. 21 Олар адам өлдүрмеден,
җадыгөйлүкден ве огрулыкдан тоба этмедилер.

Эли китапчалы перишде

10 Онсоң мен Гөкден ашак инип гелйән башга
бир гүйчли перишдәни гөрдүм. Ол булуда
бүренипди, депесинде әлемгошар барды, йүзи
Гүне, аяклары болса от сүтүнине меңзейәрди.
2 Элинде бир ачык китапча барды. Ол саг аягыны
деңзиң, сол аягыны-да ериң үстүнде
җайлашдырды. 3 Арсланың аррылдысына меңзеш
батлы сес билен гыгырды. Ол гыгыранда, еди гөк
гүррүлдиси өз сеслери билен гүрледилер. 4 Еди гөк
гүррүлдисиниң сес берип гүрлән вагты мен язҗак
болдум, йөне Гөкден: «Еди гөк гүррүлдисиниң
айданларыны мөхүрле, язма!» диен бир сес
эшитдим. 5 Деңзиң ве ериң йүзүнде дураныны
гөрен перишдәм саг элини Гөге галдырды. 6 Ол Гөги
ве гөкдәкилери, Ери ве ердәкилери, деңзи ве
деңиздәкилери Ярадының, эбеди Дириниң
адындан ант ичип, шейле дийди: «Инди гиҗикме
болмаз! 7 Йөне единҗи перишдәниң сурнайыны
чалҗак гүнлеринде, Худай Өз гуллары, ягны
пыгамберлере бушлайшы ялы, Онуң сыры
тамамланар». 8 Гөкден эшиден сесим ене-де мениң
билен геплешип: «Бар, деңзиң ве ериң йүзүнде
дуран перишдәниң элиндәки ачык китапчаны ал!»
дийди. 9 Мен перишдәниң янына барып,
китапчаны маңа бермегини хайыш этдим. Ол маңа:
«Ал, ий! Ол ичиңи аҗадар, йөне агзыңда бал ялы
сүйҗи болар» дийди. 10 Мен китапчаны
перишдәниң элинден алып ийдим. Ол агзымда бал
ялы сүйҗүди, йөне оны ийип боланымда, ичим
аҗады. 11 Онсоң ол маңа: «Сен биртопар халклар,
миллетлер, диллер ве патышалар хакда ене-де
велилик этмелисиң» дийди.

Ики гүвә

11 Маңа таяга меңзеш бир өлчег агаҗыны
берип, шейле дийдилер: «Гит-де, Худайың
ыбадатханасыны, гурбанлык эдилйән ери өлче, ол
ерде сежде эдйәнлери сана. 2 Йөне ыбадатхананың
дашкы ховлусыны ташла, оны өлчеме. Чүнки ол ер
мукаддес шәхери кырк ики айлап депелеҗек
миллетлере берилди. 3 Мен ики гүвәме гүйч
бererин, олар җул гейнип, мүң ики йүз алтмыш
гүнләп велилик эдер». 4 Дүнйәниң Реббиниң
өңүнде дуран ики зейтун агаҗы, ики шемдан
булардыр. 5 Бири олара зыян етирҗек болса,
оларың агзындан чыкан от душманларыны ийип
соңуна чыкар. Олара зелел берҗек болян адам
шейле өлдүрилмелидир. 6 Велилик эден гүнлери
ягыш ягмаз ялы, оларың Гөги багламага ыгтыяры
болар. Олар сувлары гана өврүмек, нәче
ислеселер, шонча-да Ери хер хили бела билен
урмак ыгтыярына эедир. 7 Олар гүвәликлерини
тамамланларында, довзахдан чыкан җанавар олар
билен уршуп, олары еңип өлдүрер. 8 Маслыклары
Содом ве Мүсүр дийилйән улы шәхерлериң
көчелеринде аламат хөкмүнде ятар. Ол ерде
оларың Ребби хача чүйленипди. 9 Бүтин
халклардан, тайпалардан, диллерден ве
миллетлерден болан ынсанлар үч гүн ярым оларың
маслыкларына середерлер, йөне маслыкларының
җайланмагына ругсат бермезлер. 10 Ер йүзүнде
яшаянлар оларың бу ягдайына бегенишип, байрам
эдер, бири-бирлерине совгатлар ёллар. Чүнки бу
ики пыгамбер ер йүзүнде яшаянлара көп сүтем
этди. 11 Үч гүн ярымдан соң, Худайдан гелен
яшайыш деми оларың беденине гиренде, олар аяк
үстүне галдылар. Олары гөренлериң үстүне улы
ховп абанды. 12 Ики пыгамбер Гөкден: «Ёкары, бу
ере чыкың!» диен батлы сеси эшитдилер,
душманларының гөзүниң алнында булутда ёкарык
Гөге чыкдылар. 13 Шол сагат бир улы ертитреме
болуп, шәхериң ондан бири йыкылды.
Ертитремеде еди мүң адам өлди. Галанлар гаты
горкуп, Гөкдәки Худайы шөхратландырдылар.
14 Икинҗи «Вай» гечди. Ине, басым үчүнҗи «Вай»
гелйәр.

Единҗи сурнай

15 Единҗи перишде сурнай чалды. Гөкден батлы
сеслер чыкып, шейле дийди: «Дүнйә патышалыгы
Реббимизиңки ве Онуң Месихиниңки болды. Ол
хем эбедилик хөкүм сүрер». 16 Худайың өңүнде
йыкылып, өз тагтларында отуран йигрими дөрт
яшулы йүзлерини ере бердилер-де, Худая сежде
эдип дийдилер: 17 Эй, хемме зада гүйҗи етйән,
хәзир бар болан, гечмишде бар болан ве гелҗек
Реб Худай! Саңа шүкүр эдйәрис. Чүнки Сен бейик
гудратыңы эле алып хөкүм сүрмәге башладың.
18 Миллетлер гахарланыпдылар. Инди болса Сениң
гахарың гелди. Өлүлериң үстүнден хөкүм
чыкармак, гулларың пыгамберлере, мукаддеслере,
кичи болсун, улы болсун, адыңа хормат гоянлары
сылагламак, ери даргаданлары даргатмак вагты
гелди». 19 Худайың Гөкдәки ыбадатханасы ачылып,
ыбадатханадан Онуң әхт сандыгы гөрүнди. Шол
пурсат йылдырымлар чакды, батлы сеслер, гөк

гүррүлдиси эшидилип, ер титрәп, гүйчли долы тупаны турды.

Аял ве аждарха

12 Гөкден бир улы аламат гөрүнди. Бу Гүни гейнен бир аялды. Онуң аякларының ашагында Ай, башында он ики йылдыздан ыбарат тәч барды. 2 Аял гөврелиди. Догурҗак болуп, бургусы тутуп гыгырярды. 3 Гөкден башга бир аламат гөрүнди. Бу болса еди башлы, он шахлы, башларында еди тәҗи болан гызыл реңкли улы аждархады. 4 Ол Гөкдәки йылдызларың үчден бирини гуйругы билен сүйрәп, ер йүзүне зыңды. Онсоң чага доган бадына оны ювутмак үчин, чага догурҗак болуп отуран аялың өңүнде дурды. 5 Аял бир огул – бүтин миллетлери демир таяк билен бакҗак бир оглан догурды. Онуң чагасыны алып, Худайың янына, Худайың тагтына элтдилер. 6 Аял чөле гачып гитди. Ол ерде мүң ики йүз алтмыш гүнләп иймитленер ялы, Худай тарапындан онуң үчин тайярланан бир ер барды.

7 Гөкде уруш турды. Микайыл ве онуң перишделери аждарха билен урушдылар. Аждарха-да өз перишделери билен гайтавул берди. 8 Йөне еңмәге гүйҗи етмән, Гөкдәки ерлерини элден бердилер. 9 Иблис я шейтан дийип атландырылан улы аждарха, бүтин дүнйәни аздырян көне йылан перишделери билен ер йүзүне зыңылды. 10 Онсоң мен Гөкден бир батлы сес эшитдим. Ол шейле дийди: «Худайымызың халас эдиши, гүйҗи, патышалыгы ве Онуң Месихиниң гудраты инди амала ашды. Чүнки доганларымызың айыплайҗысы, олары Худайымызың өңүнде гиҗе-гүндиз айыплаян ашак зыңылды. 11 Доганларымыз Гузының ганының саясында, эден гүвәликлериниң сөзүниң саясында оны еңдилер, өлүм дереҗесине ченли җан сөйгүсинден эл чекдилер. 12 Эй Гөк ве Гөкде яшаянлар, мунуң үчин бегениң! Ер ве деңиз, вай, сизиң халыңыза! Чүнки иблис вагтының азлыгыны билип, гахар-газаба мүнүп, сизиң үстүңизе гелди». 13 Аждарха өзүниң ер йүзүне зыңландыгыны гөренде, яңкы оглан догран аялы коваламага башлады. 14 Аяла, йыланың өңүнден чөле – үч ярым йыл иймитленҗек ерине учуп гачар ялы, улы бүргүдиң ики ганаты берилди. 15 Йылан аялы силе әкитдирҗек болуп, агзындан онуң ызындан деря ялы сув акдырды. 16 Эмма Ер агзыны ачып, аждарханың агзындан акдыран дерясыны ювдуп, аяла көмек этди. 17 Онсоң аждарха аяла гахарланды. Аялың неслинден галан ве Худайың буйрукларыны берҗай эдип, Иса шаятлык эдйәнлер билен урушмага гитди.

Деңизден чыкан җанавар

13 Онсоң деңиз кенарындакы чәгелериң үстүнде дуркам, он шахлы ве еди башлы бир вагшы хайваның деңизден чыкып гелйәнини гөрдүм. Онуң шахларының депесинде он тәҗи барды, башларында күпүрчиликли атлар язылгыды. 2 Гөрен җанаварым барса меңзейәрди. Аяклары айының аяклары ялы, агзы болса арсланың агзы ялыды. Аждарха оңа өз гүйҗүни, тагтыны ве улы ыгтыяр берди. 3 Җанаварың башларының бирине өлдүрйән яра дегене меңзейәрди. Йөне бу өлдүрйән яра битди. Бүтин дүнйә тәсин галып, җанаварың ызына дүшди. 4 Ынсанлар җанавара ыгтыяр берен аждарха сежде этдилер. «Җанавара меңзеш ким бар? Онуң билен сөвешмеги ким башарҗак?» дийип, җанавара-да сежде этдилер. 5 Оңа текепбир сөзлер хем күпүрчиликли сөзлер совурян бир агыз берилди. Шейле хем өз ыгтыярыны кырк ики айлап уланмаругсады берилди. 6 Ол Худая сөгмек, Онуң адына, месгенине, Гөкде месген тутанлара сөгмек үчин агзыны ачды. 7 Оңа мукаддеслер билен сөвешип, олары еңме ругсады берилди. Хер тайпаның, хер халкың, хер дилиң ве хер миллетиң үстүнден хөкүм сүрме ыгтыяры берилди. 8 Ер йүзүнде яшаянларың бары, дамагы чалнан Гузының яшайыш китабында дүнйә гурлалы бәри ады язылмадык хер ынсан оңа сежде эдер. 9 Гулагы бар адам эшитсин! 10 Бирини туссага салан туссага гидер, гылыч билен өлдүрен гылычдан өлмелидир. Мукаддеслериң чыдап, иман этмеги шу ерде герекдир.

Ерден чыкан җанавар

11 Онсоң ерден чыкып гелйән бир җанавар гөрдүм. Онуң бир гузы кимин ики шахы барды, йөне аждарха ялы сес эдйәрди. 12 Ол өңки җанаварың бүтин ыгтыярыны онуң адындан уланып, ер йүзүни ве онда яшаянлары өлдүрйән ярасы битен өңки җанавара зор билен сежде этдирйәрди. 13 Ол улы аламатлар гөркезип, ынсанларың гөзлериниң алнында Гөкден Ере от хем ягдырярды. 14 Ол өңки җанаварың адындан дөретмегине ругсат эдилен аламатлары билен ер йүзүнде яшаянлары аздырды. Олара гылыч билен яраланып-да, саг галан җанаварың суратында бир бут ясамагы буюрды. 15 Оңа җанаварың буты геплесин, бу бута сежде этмейәнлериң хеммеси өлдүрилсин дийип, җанаварың бутуна яшайыш демини берме гүйҗи багыш эдилди. 16 Ол кичи хем улуларың, бай хем гарыпларың, азат хем гулларың, әхли ынсанларың саг элине я маңлайына тагма басдырды. 17 Бу тагма җанаварың ады я адының

саны өзүнде болмадыклара хич бир зат сатын
алдырмаярды хем-де сатдырмаярды. 18 Бу ерде
акылдарлык герек. Аңы бар адам җанавара
дегишли саны хасапласын, чүнки бу ынсан
саныдыр. Онуң саны-да алты йүз алтмыш алтыдыр.

Гузы ве 144000 адам

14 Онсоң гөрсем, Гузы Сион дагының үстүнде
дурды. Онуң янында болса маңлайында Онуң
ве Атасының ады язылгы йүз кырк дөрт мүң адам
барды. 2 Гөкден улы сувуң шаггылдысы ялы, гаты
гөк гүррүлдисиниң сеси ялы бир сес эшитдим.
Эшиден сесим арфа чалянларың чыкарян сесине
меңзейәрди. 3 Яңкы йүз кырк дөрт мүң адам тагтың
өңүнде, җанлы дөрт махлугың ве яшулуларың
өңүнде тәзе айдым айдярдылар. Ер йүзүнден сатын
алнан бу адамлардан башга хич ким ол айдымы
өвренип билмейәрди. 4 Булар өзлерини аяллар
билен хапаламадыклардыр, чүнки булар пәкдир.
Булар Гузы нирә гитсе, Онуң ызына дүшйәндир.
Гутуланларың илкинҗи мивеси хөкмүнде Худая ве
Гуза ынсанлар арасындан сатын алнанлар
булардыр. 5 Буларың агызларындан ялан сөз чыкан
дәлдир, Худайың тагты өңүнде мүйнсүздирлер.

Үч перишде

6 Онсоң Гөгүң ортасында учуп йөрен башга бир
перишдәни гөрдүм. Бу перишде ер йүзүнде
яшаянлара, хер миллете ве тайпа, хер диле ве хер
халка ыглан этҗек болуп, эбеди Хош Хабары
гетирйәрди. 7 Ол батлы сес билен шейле диййәрди:
«Худайдан горкуң! Оны шөхратландырың! Чүнки
Онуң хөкүм сагады гелди. Гөги, Ери, деңзи ве сув
булакларыны Ярадана сежде эдиң!» 8 Онуң
ызындан гелен икинҗи перишде: «Йыкылды! Өз
зына азгынлыгының шерабыны әхли миллетлере
ичирен улы Бабыл йыкылды!» дийди. 9 Оларың
ызындан гелен үчүнҗи бир перишде батлы сес
билен шейле диййәрди: «Эгер бири җанавара ве
онуң суратындакы бута сежде этсе, маңлайына я
элине онуң тагмасыны кабул этсе, Худайың гахар
кәсесинде хич бир гошантсыз тайярланан Худай
газабының шерабындан ичер. Ол адам мукаддес
перишделериң, Гузының өңүнде от, күкүрт билен
гыналар. 11 Оларың гыналмагының түссеси эбеди
түтәр. Җанавара, онуң бутуна сежде эденлер билен
онуң адының тагмасыны кабул эденлериң гиҗе-
гүндиз ынҗалыгы болмаз. 12 Худайың
буйрукларыны берҗай эдип, Иса садык
галанларың чыдамы шу ерде герекдир». 13 Гөкден
эшиден бир сесим: «Муны яз: мундан бейләк, Реббе
дегишли болуп өленлер багтлыдыр!» диййәрди.
Рух: «Хава, олар ишлеринден дынч алар. Чүнки
эденлериниң хасылыны өзлери билен әкидерлер»
диййәр.

Ериң хасылы йыгналяр

14 Онсоң середип, өңүмде бир ак булут гөрдүм.
Булудың үстүнде башы алтын тәчли, эли кесгир
ораклы ынсан оглуна меңзеш бири отырды.
15 Ыбадатханадан чыкан башга перишде булудың
үстүнде отурана батлы сес билен шейле дийди:
«Орагыңы узат-да, ор! Орма сагады гелди. Чүнки
Ериң экини бишипдир». 16 Булудың үстүнде отуран
орагыны ериң йүзүне ташлады ве Ериң экини
орулды. 17 Гөкдәки ыбадатханадан башга бир
перишде чыкды. Онуң-да кесгир орагы барды.
18 Одуң үстүнден хөкүм сүрйән башга бир перишде-
де гурбанлык эдилйән ерден чыкып гелип, кесгир
оракла батлы сес билен: «Сен-де кесгир орагыңы
узат-да, Ериң үзүм шахасындан салкымларыны
йыгна, чүнки үзүмлери бишипдир» дийди.
19 Перишде орагыны ериң йүзүне ташлады-да,
Ериң үзүм шахасының хасылыны йыгнап, Худай
газабының улы гысаҗына зыңды. 20 Гысачдакы
үзүмлер шәхериң дашында сыкылды. Үзүм
гысаҗындан чыкан ган мүң алты йүз ок атым
аралыкда атларың уянына етди.

Еди перишде ве еди бела

15 Мен Гөкде башга бир улы хем геңң аламат
гөрдүм: бу соңкы еди беланы гетирйән еди
перишдеди. Худайың газабы бу белалар билен
соңланярды. 2 От билен гарышык, чүйшеден
ясалан деңиз ялы бир зат гөрдүм. Җанавары, онуң
суратындакы буты, онуң адының саныны еңенлер
Худайың берен арфаларыны эллерине алып,
чүйшеден деңзиң үстүнде дурдулар. 3 Олар
Худайың гулы Мусаның ве Гузының айдымыны
айдып, шейле диййәрдилер: «Гүйҗи хер зада етйән
Реб Худай, Сениң ишлериң улы хем геңдир. Эй,
миллетлер патышасы, Сениң ёлларың догры хем
хакдыр! 4 Я Реб, Сенден горкман, адыңы
Шөхратландырмаҗак кимдир? Чүнки мукаддес
диңе Сенсиң! Бүтин миллетлер гелип, Сениң
өңүнде сежде эдер. Чүнки Сениң адыл ишлериң
аян болды». 5 Мундан соң Гөкдәки ыбадатхананың,
ягны гүвәлик чадырының ачыланыны гөрдүм. 6 Еди
беланы гетирйән еди перишде тәмиз, парлак
кетени гейнип, гурсакларына алтын гушак баглап,
ыбадатханадан чыкдылар. 7 Җанлы дөрт махлугың
бири еди перишдә эбедилик яшаян Худайың
газабындан долы еди алтын кәсе берди.
8 Ыбадатхана Худайың шөхратының, гудратының
түссесинден долды. Еди перишдәниң еди беласы
гутарянча, хич ким ыбадатхана гирип билмеди.

Худайың газабы ве еди кәсе

16 Онсоң ыбадатханадан еди перишдә: «Гидиң-
де, Худайың газабындан долы еди кәсәни
ериң йүзүне дөкүң!» диен батлы сеси эшитдим.
[2] Биринҗи перишде гидип, кәсесини ер йүзүне
дөкди. Җанаварың тагмасы болан ве онуң
суратындакы бута сежде эден адамларда эрбет хем
гаты агырылы яралар пейда болды. [3] Икинҗи
перишде кәсесини деңзе дөкди. Деңиз өлиниң
ганына меңзеш гана дөнди, ичиндәки бүтин
җандарлар өлди. [4] Үчүнҗи перишде кәсесини
дерялара, сув булакларына дөкди. Олар-да гана
дөнди. [5] Мен сувларың перишдесиниң шейле
диенини эшитдим: «Хәзир бар болан хем гечмишде
бар болан мукаддес Худай! Сен бу хөкүмлериңде
адылсың. Чүнки Сен шейле хөкүм чыкардың.
[6] Чүнки олар мукаддеслериң хем пыгамберлериң
ганыны дөкдүлер. Сен-де олара ичмәге ган бердиң.
Оларың алмыты буды». [7] Мен гурбанлык эдилйән
ерден гелен бир сесиң: «Хава, хер зада гүйҗи етйән
Реб Худай! Сениң хөкүмлериң догры хем адылдыр»
диенини эшитдим. [8] Дөрдүнҗи перишде кәсесини
Гүнүң үстүне дөкди. Гүне ынсанлары от билен
якып-говурма гүйҗи берилди. [9] Ынсанлар гүйчли
гызгын билен говрулдылар, йөне тоба эдип, бу
белалара ыгтыяры болан Худайы
шөхратландырмагың деригине, Онуң адына
сөгдүлер. [10] Бәшинҗи перишде кәсесини
җанаварың тагтының үстүне дөкди. Җанаварың
патышалыгы гараңкылыкда гөмүлди. Ынсанлар
дертден яңа диллерини дишледилер. [11] Эден
ишлерине тоба этмейишлери ялы, дерт хем
яралары үчин, Гөкдәки Худая сөгдүлер. [12] Алтынҗы
перишде кәсесини улы Евфрат дерясына дөкди.
Гүндогардан гелен патышаларың ёлуның
ачылмагы үчин, деряның сувы гурады. [13] Онсоң
аждарханың агзындан, җанаварың агзындан ве
ялан пыгамбериң агзындан гурбага меңзеш үч
мурдар рухуң чыканыны гөрдүм. [14] Булар
аламатлар дөредип билйән җынларың
рухларыдыр. Булар әхли зада гүйҗи етйән Худайың
улы гүнүнде болҗак сөвеш үчин, бүтин дүнйәниң
патышаларыны үйшүрмәге баряр. [15] «Ине, огры
ялы гелйәрин! Ялаңач гезип, уят ери гөрүнмез ялы,
оя болуп, эшиклерини эгнинде саклан багтлыдыр!»
[16] Патышалары еврейче Армагеддон диен ерде
үйшүрдилер. [17] Единҗи перишде кәсесини хова
дөкди. Ыбадатханадакы тагтдан чыкан батлы сес:
«Болды!» дийди. [18] Шонда йылдырымлар чакды,
батлы сеслер чыкып, Гөк гүрледи, гүйчли
ертитреме болды. Ынсанлар ер йүзүнде болалы
бәри Ер шейле гаты титремәнди. [19] Улы шәхер үч
бөлек болды. Миллетлериң шәхерлери йыкылды.
Улы Бабыл Худайың хузурында ятланды, Худайың
отлы газап кәсеси оңа берилди. [20] Бүтин адалар
йитирим болуп, даглар тапылмаз болды.
[21] Ынсанларың үстүне Гөкден хер дамҗасының
аграмы бир таланта голай гүйчли долы ягды.
Ынсанлар ол долы беласы себәпли, Худая сөгдүлер.
Чүнки ол бела гаты айылганчды.

Җанавар ве онуң үстүндәки аял

17 Еди кәсели еди перишдәниң бири гелип,
мениң билен геплешип, шейле дийди: «Гел,
мен саңа көп сувларың йүзүнде отуран улы
кемчиниң җезасыны гөркезейин. [2] Ер йүзүниң
патышалары онуң билен зына этди, ер йүзүнде
яшаянлар онуң зына шерабындан серхош болды».
[3] Онсоң перишде мени Рухда чөле әкитди. Мен ол
ерде еди башлы, он шахлы, эндамы күпүр
атларындан долы гызыл җанаварың үстүнде
отуран бир аялы гөрдүм. [4] Аял гоңур хем гырмызы
эшиклер гейнип, алтын, гымматбаха дашлар,
дүрлер билен безенипди. Элинде болса йигренҗи
затлардан, зына чиркинден долы алтын кәсе
барды. [5] Онуң маңлайында «Бейик Бабыл, дүнйә
кемчинлериниң ве йигренҗилериниң энеси» диен
сырлы ат язылгыды. [6] Онсоң аялың мукаддеслериң,
Иса гүвәлик эденлериң ганындан серхош
боланыны гөрдүм. Муны гөрүп, гаты геңиргендим.
[7] Перишде маңа шейле дийди: «Нәмә геңиргендиң?
Аялың, оны гөтерйән еди башлы, он шахлы
җанаварың сырыны мен саңа айдайын. [8] Сениң
гөрен җанаварың бир вагтлар барды, йөне инди
ёк. Ол довзахдан чыкып, хеләк болмага гидер. Ер
йүзүнде яшаянлар, ягны дүнйә гурлалы бәри
атлары яшайыш китабында язылмадыклар
җанавары гөренде геңиргенер, чүнки ол бир
вагтлар барды, инди ёк, йөне ене гелер. [9] Бу ерде
дүшүнмек үчин акылдарлык герек. Еди баш аялың
үстүнде отуран еди дагыдыр. Олар хем
патышалардыр. [10] Буларың бәшиси йыкылды, инди
бири бар, ол бири энтек геленок. Геленде аз вагт
галмалыдыр. [11] Бир вагтлар бар болуп, инди ёк
җанавар болса секизинҗидир. Ол едилерден
болуп, инди хеләк болмага баряр. [12] Сениң гөрен
он шахың энтек патышалыга етмедик он
патышадыр. Олара җанавар билен биле бир сагат
патышалык этмәге ыгтыяр берлер. [13] Буларың
максады бир болар, гүйчлерини хем
ыгтыярларыны җанавара берерлер. [14] Гузы билен
сөвешерлер, йөне Гузы олары еңер. Чүнки Гузы
реблериң Ребби, патышаларың Патышасыдыр.
Онуң янындакылар чагырылан, сайланан ве садык
галанлардыр». [15] Ене перишде маңа шейле дийди:

«Шу гөрен сувларың, ягны кемчиниң отуран
сувлары халклар, мәрекелер, миллетлер хем
диллердир. 16 Гөрен җанаварың ве он шах кемчини
йигренип, дашыны чолардып, оны ялаңачлар.
Онуң этини ийип, өзүни-де отлар. 17 Чүнки Худай Өз
максадыны амала ашырма ислегини оларың
йүрегине гуйды. Шейдип, Худайың сөзлери амала
ашянча, өзлериниң патышалык ыгтыярыны
җанавара бермекде пикирдеш боларлар. 18 Гөрен
аялың дүнйә патышаларына патышалык эден улы
шәхердир!»

Бабылың йыкылышы

18 Мундан соң улы ыгтыярлы башга бир
перишдәниң Гөкден ашак иненини гөрдүм.
Онуң дабарасындан ер йүзи ягтылды. 2 Перишде
гүйчли сес билен гыгырып шейле дийди:
«Йыкылды! Улы Бабыл йыкылды! Ол җынларың
җайы, хер хили мурдар рухуң меканы, хер пис ве
йигренҗи гушуң пенасы болды. 3 Чүнки хемме
миллетлер онуң азгын зына шерабындан ичди.
Дүнйәниң патышалары онуң билен зына этди.
Дүнйәниң тәҗирлери онуң гүйчли айшы-
эшретинден баяды». 4 Мен Гөкден башга бир сес
эшитдим, сес шейле дийййәрди: «Эй халкым! Онуң
гүнәлерине шәрик болуп, онуң белаларына
учрамазлык үчин, ол ерден чык. 5 Чүнки онуң
гүнәлери күделенип гөге етди, Худай онуң
гүнәлерини ятлады. 6 Ол нәме берен болса, сиз хем
шонуң өвезини шейле бериң. Эденлериниң
өвезини ики эссе эдип бериң. Тайярлан кәсесини
оңа ики эссе долдурып бериң. 7 Ол өзүни нәче
шөхратландырып, айшы-эшрет эден болса, шонча-
да оңа дерт, гам-гусса бериң. Чүнки ол өз
йүрегинден: „Мен мелике болуп отырын, мен дул
дәл, асла гам-гусса йүзүни гөрмерин!" дийййәр.
8 Шонуң үчин, оңа учраҗак белалар: өлүм, гам-
гусса, ачлык бир гүнүң ичинде гелер, от оны якар.
Чүнки оны хөкүм эден Реб Худай гүйчлүдир. 9 Онуң
билен зына эден, онуң айшы-эшретинде яшан бу
дүнйәниң патышалары оны якан одуң түссесини
гөренлеринде, оңа аглашып, гурсакларына
урарлар. 10 Олар онуң чекйән дердиниң
горкусындан дашда дуруп: „Вай, вай! Улы шәхер,
гүйчли шәхер Бабыл! Сениң хөкүмиң бир сагадың
ичинде гелди!" диер. 11 Дүнйә тәҗирлери оңа аглап
яс тутар. Чүнки инди оларың малларыны сатын
алҗак ёк. 12 Алтыны, күмши, гымматбаха дашлары,
дүрлери, непис кетенини, йүпек, гоңур ве гырмызы
маталары, дүрли ыслы агаҗы, пил сүңкүнден
ясалан дүрли гаплары, гымматбаха агачлардан,
мис, демир ве мермерден ясалан дүрли харытлары,
дарчын ве бейлеки тагамлыклары, бухурлары,
ыслы яг, ладан, шерап, зейтун ягы, кепексиз ун ве
бугдайы, сыгырдыр гоюнлары, атлары, арабалары,
гуллары, ягны ынсанларың җаныны сатын алҗак
инди ёк. 14 Олар: „Җаның ислән мивелери йитип
гитди. Бүтин болелинлигиң, гөз
гамашдырыҗылыгың ём-ёк болды. Инди асла
тапып билмерсиң" диер. 15 Ол шәхерде бу маллары
сатып баян тәҗирлер онуң чекен дердинден
горкуп, дашда дурар, аглап, яс тутуп: 16 Вай, вай
непис кетени, гоңур ве гырмызы гейнен, алтын,
гымматбаха дашлар, дүрлер билен безенен бейик
шәхер! 17 Шейле улы байлык бир сагадың ичинде
ёгалды!" диер. Әхли гәмичи, әхли деңиз ёлагчысы,
деңизчилер, деңизден гүн гөрйәнлериң бары, оны
якан одуң түссесини гөренлеринде, дашда дуруп,
„Бейик шәхере меңзеш шәхер бармыды?" дийип
гыгырышдылар. 19 Башларындан гум совруп, аглап
яс тутдулар. „Вай, вай! Бейик шәхер!" дийип
гыгырышдылар ве шейле дийдилер: „Деңизде
гәмиси боланың хеммеси онуң гымматлы
малларындан баяпды, йөне ол бир сагадың ичинде
ёгалды". 20 Эй Гөк ве мукаддеслер, ресуллар ве
пыгамберлер! Онуң ягдайына бегениң. Чүнки
Худай оны хөкүм эдип сизиң хакыңызы алды».
21 Онсоң бир гүйчли перишде дегирмениң дашы
ялы улы дашы галдырып, деңзе зыңды ве шейле
дийди: «Бейик шәхер Бабыл, ине, шунуң ялы гүйч
билен зыңлансоң тапылмаз. 22 Арфачыларың,
багшыларың, түйдүкчи ве сурнайчыларың сеси
инди сенден эшидилмез. Инди сенден хич бир
сунгатың сунгатчысы тапылмаз. Сенден инди хич
бир дегирмениң сеси эшидилмез. 23 Инди сенде
бир чыраның-да ышыгы ягты салмаз, инди сенден
гелинлердир йигитлериң сеси эшидилмез! Сениң
тәҗирлериң дүнйәниң улуларыды. Бүтин
миллетлер сениң җадың билен азашыпды.
24 Пыгамберлериң ганы, мукаддеслериң, ер
йүзүнде өлдүриленлериң әхлисиниң ганы сенден
тапылыпды».

Гузының тойы

19 Шондан соң Гөкден улы бир мәрекәниң
сесине меңзеш батлы сеслер эшитдим. Олар
шейле дийййәрдилер: «Халелуя †! Халас эдиш,
шөхрат, гүйч Худайымызыңкыдыр! 2 Чүнки Онуң
хөкүмлери догры ве адылдыр. Ол ер йүзүни
зынасы билен аздыран улы кемчини хөкүм этди,
гулларының ганыны ондан алды». 3 Икинҗи гезек
шейле дийдилер: «Халелуя! Кемчиниң түссеси
эбедилик түтәр». 4 Йигрими дөрт яшулы ве җанлы
дөрт махлук ере йыкылып, «Омын! Халелуя!»
дийип, тагт үстүнде отуран Худая сежде этдилер.

† *Халелуя (иврит) – Реббе өвги айдың.*

5 Онсоң тагтдан чыкан бир сес шейле дийди: «Эй,
Худайымызың әхли бенделери! Кичилер ве улулар,
Ондан горкянлар, Оңа алкыш окаң!»
6 Онсоң мен бир улы мәрекәниң сесине, улы
сувуң шаггылдысына, гаты Гөк гүррүлдисине
меңзеш сеслер эшитдим. Олар шейле
диййәрдилер: «Халелуя! Чүнки хер зада гүйҗи
етйән Реб Худайымыз хөкүм сүрйәр. 7 Бегенелиң,
шатланалың! Оны шөхратландыралың! Гузының
тойы башланяр. Онуң гелни тайярланды. 8 Гейсин
дийип, оңа парлак, тәмиз ве непис кетени
берилди». Непис кетени мукаддеслериң адыл
ишлеридир. 9 Перишде маңа: «Муны яз: Гузының
той ашына чагырыланлар багтлыдыр!» дийди.
Маңа ене: «Булар чын сөзлердир, Худайың
сөзлеридир» дийди. 10 Мен оңа сежде этҗек болуп
аякларына йыкылдым. Эмма ол маңа шейле дийди:
«Бейле зат эдәйме! Мен сениң ве Иса гүвәлик
эдйән доганларың ёлдашыдырын, Худая сежде эт!
Чүнки Иса гүвәлик пыгамберлик рухудыр».

Ак Атлы

11 Гөгүң ачылып, өңүмде бир ак атың дураныны
гөрдүм. Онуң үстүнде отураның ады Догручыл ве
Чындыр. Ол адалатлы хөкүм чыкарып
сөвешйәндир. 12 Гөзлери одуң ялны ялыдыр.
Башында биртопар тәч болуп, буларың үстүнде
язылгы адыны Өзүнден башга хич ким билйән
дәлдир. 13 Ол гана батырылан гейим гейнендир,
Оңа «Худайың Сөзи» диен ат дакыландыр. 14 Ак,
тәмиз ве непис кетени гейнен Гөкдәки гошунлар ак
атлара мүнүп, Онуң ызындан гелйәрди.
15 Миллетлери урмак үчин, Онуң агзындан кесгир
гылыч чыкяр. Онуң Өзи олары демир таяк билен
бакар, хер зада гүйҗи етйән Худайың отлы
газабының шерабыны өндүрйән үзүм гысаҗыны
Өзи гысар. 16 Онуң гейиминде ве будунда
«патышаларың Патышасы, реблериң Ребби» дийип
язылан ады бардыр.
17 Онсоң Гүнде дуран бир перишде гөрдүм. Ол
батлы сес билен гыгырып, гөгүң ортасында учуп
йөрен гушлара шейле дийди: «Патышаларың,
серкерделериң, гүйчли адамларың этини, атларың,
оларың үстүндәкилериң этини, азатларың,
гулларың, кичилериң, улуларың хеммесиниң этини
иймек үчин үйшүп, Худайың улы зыяпатына
гелиң!» 19 Мен җанавары, дүнйә патышаларыны ве
оларың гошунларыны гөрдүм. Олар атың үстүнде
Отуран ве Онуң гошунлары билен сөвешҗек болуп
йыгнанышан экенлер. 20 Җанавар хем-де онуң
өңүнде аламатлар дөредип, җанаварың тагмасыны
алып-да, онуң бутуна сежде эденлери бу аламатлар
билен алдаян ялан пыгамбер тутулды. Оларың
икиси-де күкүрт билен янан от көлүне зыңылды.
21 Галанлар атың үстүнде Отураның агзындан
чыкан гылыч билен өлдүрилдилер. Бүтин гушлар,
ине, буларың этинден дойды.

Мүң йыл

20 Онсоң Гөкден ашак инен бир перишде
гөрдүм. Онуң элинде довзахың ачары билен
бир улы зынҗыр барды. 2 Перишде аждарханы,
ягны иблис я шейтан дийлен ол көне йыланы
тутуп, мүң йыллыгына баглады. 3 Мүң йыл долянча,
икиленч миллетлери аздырмасын дийип, оны
довзаха зыңды, баглап мөхүр басды. Мундан соң ол
аз вагтлайын чөзүлмелидир. 4 Мен тагтлары,
оларың үстүнде отуранлары гөрдүм. Олара хөкүм
этме ыгтыяры берлипди. Иса эден гүвәликлери
себәпли ве Худайың сөзи угрунда башлары
кесиленлериң җанларыны гөрдүм. Булар
җанавара, онуң бутуна сежде этмедик, маңлайлары
ве эллерине онуң тагмасыны кабул этмедиклерди.
Булар дирелип, Месих билен биле мүң йыл
патышалык этдилер. 5 Илкинҗи дирелиш будур.
Галан өлүлер мүң йыл долянча дирелмеди.
6 Илкинҗи дирелишде пайы болан багтлы,
мукаддесдир. Икинҗи өлүмиң олара гүйҗи етмез.
Олар Месихиң руханылары болуп, Онуң билен
биле мүң йыл хөкүм сүрер. Шейтан от көлүне
зыңыляр 7 Мүң йыл долансоң, шейтан туссагдан
бошадылар. 8 Ол ер йүзүниң дөрт бурчундакы
миллетлери, әҗит-мәҗиди аздырҗак, олары сөвеш
үчин үйшүрҗек болуп, туссагдан чыкар.
Үйшенлериң саны деңиз чәгелери киминдир.
9 Олар ер йүзүниң гиңишлигине чыкып,
мукаддеслериң гошун дүшелгесини, сөйгүли
шәхери гуршадылар. Эмма Гөкден Худай тарапын
от ягып, олары якып күл этди. 10 Олары аздыран
иблис болса от, күкүрт көлүне зыңылды. Җанавар
билен ялан пыгамбер-де шол ердедир. Олар гиҗе-
гүндиз эбедилик гыналар. Өлүлериң үстүнден
хөкүм чыкарыляр 11 Мен бир улы ак тагт ве онуң
үстүнде Отураны гөрдүм. Ер, Гөк Онуң өңүнден
гачды, йөне гидере ерлери ёкды. 12 Тагтың өңүнде
дуран улы, кичи өлүлери гөрдүм. Онсоң кәбир
китаплар ачылды. Яшайыш китабы диен ене бир
китап ачылды. Китапларда языланлара середилип,
өлүлериң үстүнден эденлерине гөрә хөкүм
чыкарылды. 13 Деңиз өзүндәки өлүлери, өлүм ве
өлүлер дияры-да өзлериндәки өлүлери
табшырдылар. Хер бирине этмишине гөрә хөкүм
чыкарылды. 14 Өлүм ве өлүлер дияры от көлүне
зыңылды. Ине, от көли икинҗи өлүмдир. 15 Атлары
яшайыш китабында язылмадыкларың бары от
көлүне зыңылды.

Тәзе Иерусалим

21 Мундан соң бир тәзе Гөк билен бир тәзе Ер
гөрдүм. Чүнки өңки Гөк, өңки Ер арадан
айрылыпды. Инди деңиз хем ёкды. 2 Онсоң мен өз
адамсы үчин тайярланан безегли гелин ялы,
Гөкден Худайың янындан ашак инип гелйән
мукаддес шәхер тәзе Иерусалими гөрдүм. 3 Гөкден †
бир батлы сесиң шейле диенини эшитдим:
«Худайың чадыры шинди ынсанларың арасында.
Худай олар билен биле яшар. Олар Онуң халкы
болар, Худайың Өзи-де оларың арасында болар.
4 Ол оларың гөзлеринден әхли яшларыны сүпүрер.
Инди не өлүм, не яс, не агы, не-де агыры болар.
Чүнки өңки затлар арадан айрылды». 5 Тагтың
үстүнде Отуран: «Ине, әхли зады тәзелейәрин»
дийди. Соңра маңа: «Булары яз! Чүнки бу сөзлер
ыгтыбарлы, чындыр» дийди. 6 Маңа шейле дийди:
«Болды! Алфа ве Омега, башлангыч ве соң
Мендирин. Мен сувсана яшайыш сувуның
чешмесинден мугт сув берерин. 7 Еңен, ине,
булары мирас алар. Мен онуң Худайы, ол-да Мениң
оглум болар. 8 Эмма горкагың, имансызың,
йигренҗиниң, ганхорың, зынагәриң, җадыгөйүң,
бутпаразың, бүтин яланчыларың соңы күкүрт
билен янян от көлүдир. Икинҗи өлүм будур».
9 Соңкы еди бела билен долы еди кәсели еди
перишдәниң бири гелип, мениң билен геплешди:
«Гел, мен саңа Гуза аял болҗак гелни гөркезейин»
дийди.
10 Перишде мени Рухда бир улы, белент дага
әкитди. Ол ерден маңа Худайың шөхраты аркалы
парлаян мукаддес шәхер Иерусалими Гөкден
Худайың янындан инип гелйәркә гөркезди. 11 Онуң
парлаклыгы бир җуда гыммат дашың,
кристаллашан яшма дашының парлаклыгы
киминди. 12 Улы хем белент диварлары барды, он
ики дервезеси, дервезелери саклаян он ики
перишдеси барды. Дервезелериң йүзүнде Ысрайыл
огулларының он ики тайпасының ады язылгыды.
13 Гүндогарда үч дервезе, демиргазыкда үч дервезе,
гүнортада үч дервезе, гүнбатарда үч дервезе
барды. 14 Шәхер диварының он ики бинасы болуп,
йүзүнде Гузының он ики ресулының ады язылгыды.
15 Мениң билен геплешен перишдәниң элинде
шәхери, шәхериң дервезелери билен
диварларыны өлчәр ялы алтындан өлчег агаҗы
барды. 16 Шәхер дөрт бурчлук болуп, бойы билен
ини деңди. Перишде шәхери өлчеди, бир яны он
ики мүң ок атым чыкды. Бойы, ини, бейиклиги
деңди. 17 Перишде диварлары-да өлчеди. Онуң
уланян адам өлчеги боюнча бейиклиги йүз кырк
дөрт арчын чыкды. 18 Диварлар яшмадан
салныпды. Шәхер болса сап чүйшә меңзеш сап
алтынданды. 19 Шәхер диварларының биналары
хер хили гымматбаха дашлар билен безелипди.
Биринҗи бина дашы яшма, икинҗиси гөк якут,
үчүнҗиси хакык, дөрдүнҗиси зүмеррет,
бәшинҗиси ак хакык, алтынҗысы гырмызы хакык,
единҗиси сары якут, секизинҗиси гөк зүмеррет,
докузынҗысы яшыл якут, онунҗысы сары
зүмеррет, он биринҗиси Емен дашы, он икинҗиси
гоңур якутды. 21 Он ики дервезе он ики дүрденди,
ягны хер дервезе бир дүрден ясалыпды. Шәхериң
көчеси дуры чүйше ялы сап алтынданды. 22 Бу
шәхерде ыбадатхана гөрмедим. Чүнки хер зада
гүйҗи етйән Реб Худай ве Гузы шәхериң
ыбадатханасыдыр. 23 Шәхериң өзүни
ягтыландырмагы үчин, Гүнүң я-да Айың гереги ёк.
Чүнки Худайың ялкымы оны ягтыландыряр. Гузы
хем онуң чырасыдыр. 24 Миллетлер шәхериң
ышыгында гезер. Дүнйәниң патышалары
шөхратларыны бу ере гетирер. 25 Шәхериң
дервезелери гүнузын япылмаз. Хава, ол ерде гиҗе
болмаз. 26 Миллетлер шөхрат хем байлыклары
билен оңа гелер. 27 Оңа хич бир хапа зат, йигренҗи
ве галп ишлер эдениң хич бири гирмез, диңе
атлары Гузының яшайыш китабында языланлар
гирер.
22 Перишде маңа шәхер көчесиниң ортасында
Худайың ве Гузының тагтындан чыкян булгур
ялы дуры яшайыш сувуның дерясыны гөркезди.
2 Деряның ики тарапында он ики хили миве
өндүрйән, хер ай мивесини берйән яшайыш агаҗы
барды. Агаҗың япраклары миллетлере шыпады.
3 Инди хич зат гаргыш астында галмаз. Худайың ве
Гузының тагты шәхерде болар. Бенделери Оңа
гуллук эдер. 4 Онуң йүзүни гөрер, маңлайларында
Онуң ады болар. 5 Инди гиҗе болмаз. Не чыраның
ышыгы, не-де Гүнүң нуры герек болар. Реб Худай
олара ышык болуп, олар эбедилик хөкүм сүрер.

Иса гелйәр

6 Перишде маңа шейле дийди: «Бу сөзлер
ынамлыдыр, чындыр! Пыгамберлериң
рухларының Худайы Реб, шу якында болҗак
вакалары Өз гулларына билдирҗек болуп,
перишдесини ёллады». 7 «Ине, басым гелйәрин! Бу
китабың вели сөзлерини берҗай эден багтлыдыр!»
8 Бу затлары эшиден, гөрен мен, Яхя. Булары
эшиден, гөрен махалым мен булары өзүме
гөркезен перишдә сежде этҗек болуп, онуң
аякларына йыкылдым. 9 Эмма ол маңа шейле
дийди: «Бейле иш этме! Мен сениң, сениң
пыгамбер доганларың билен бу китабың

† *Гөкден – иң гадымы голязмаларда: «тагтдан».*

сөзлерини берҗай эдйәнлериң ёлдашыдырын.
Худая сежде эт!» 10 Онсоң маңа шейле дийди: «Бу
китабың вели сөзлерини мөхүрлеме. Чүнки
гарашылан вагт якындыр. 11 Эрбетлик эден ене
эрбетлик этсин, хапа болан хапалыгында галсын.
Догры адам ене догрулык этсин. Мукаддес-де
мукаддеслигине галсын». 12 Ине, басым гелйәрин!
Берҗек сылагларым янымдадыр. Хер кесе
этмишине гөрә хак берерин. 13 Алфа ве Омега,
илкинҗи хем ахыркы, башлангыч ве соң
Мендирин». 14 Яшайыш агаҗындан иймитленме
хакыны алмак, дервезелерден гечип, шәхере
гирмек үчин, Онуң табшырыкларыны берҗай
эденлер † багтлыдыр! 15 Итлер, ягны җадыгөйлер,
зынагәрлер, ганхорлар, бутпаразлар, яланы сөйүп,
ишлерини ялан билен йөреденлериң бары
дашарда галар. 16 «Мен – Иса, иманлылар
йыгнакларына дегишли болан бу гүвәлиги сизе
етирсин дийип, Өз перишдәми ёлладым. Мен
Давудың көкүнден ве неслинден болан парлак даң
йылдызыдырын!» 17 Рух ве гелин: «Гел!» диййәр.
Хер эшиден «Гел!» дийсин. Сувсан гелсин. Дилән
гелип, яшайыш сувуны мугт алсын. 18 Бу китабың
вели сөзлерини эшиден кишә дуйдурярын! Бири бу
сөзлере бир зат гошса, Худай хем онуң җезасына бу
китапда агзалан белалары гошар. 19 Эгер-де бири
бу вели китабың сөзлеринден бир зады айырса,
Худай хем бу китапда агзалан яшайыш агаҗындан,
мукаддес шәхерден оңа етен пайы ызына алар.
20 Буларың әхлисине гүвәлик эдйән: «Хава, басым
гелйәрин!» диййәр. Омын! Гел, я Реб Иса!
21 Реббимиз Исаның мерхемети әхлиңиз билен
болсун. Омын!

† *Онуң табшырыкларыны берҗай эденлер – иң гадымы голязмаларда: «донларыны юванлар».*